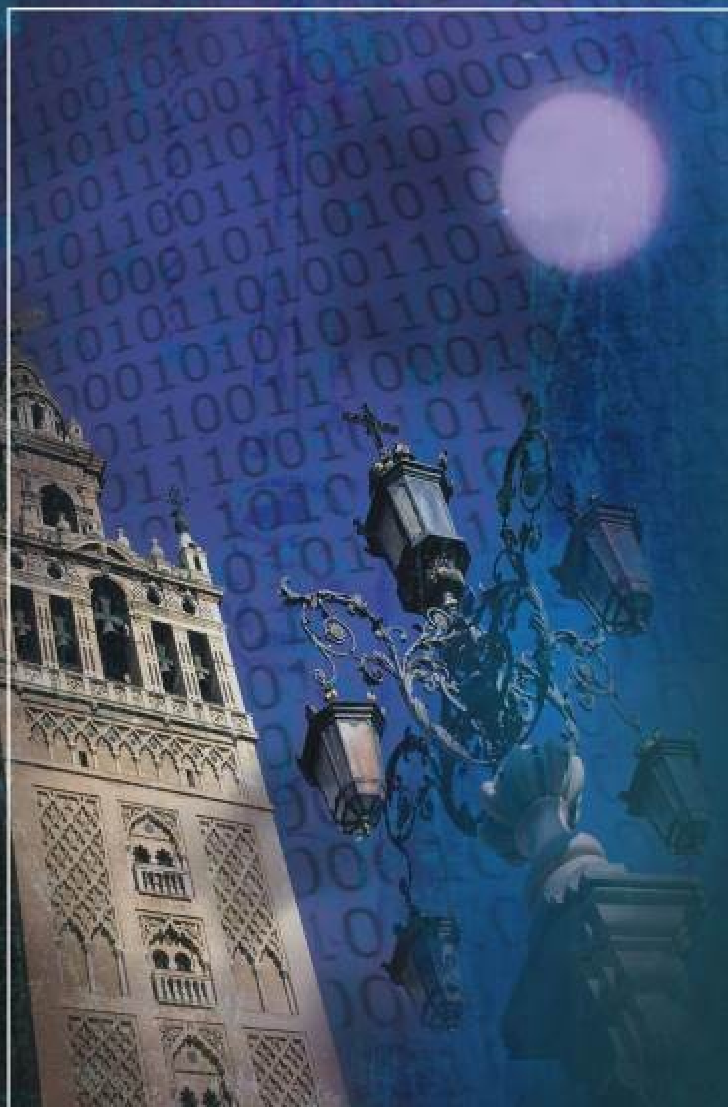
ALFAGUARA

Conspirația din Sevilla

Arturo Pérez-Reverte

Arturo Pérez - Reverte

CONSPIRAȚIA DIN SEVILLA

ARTURO PÉREZ-REVERTE s-a născut în 1951, la Cartagena. în tinerețe a făcut scufundări și a lucrat pe un petrolier. A desfășurat o intensă activitate jurnalistică în presă, radio și televiziune și a fost corespondent de război vreme de peste douăzeci de ani în diferite țări din Africa, America Latină și Europa. A fost prezent în punctele fierbinți de pe glob, relatând despre Revoluția din România, Războiul din Golf, războaiele din Croația și din Bosnia. Debutează în 1986 cu romanul Husarul, urmat de Maestrul de scrimă (1988). Adevăratul succes i-l va aduce însă *Tabloul flamand* (1990), distins, în Franța, cu Grand Prix Annuel de Litterature Policiere. *Clubul Dumas* (1993), va cunoaște, de asemenea, un uriaș succes în Spania și în lume. De o mare popularitate se vor bucura și romanele sale ulterioare: *Conspirația din Sevilla* (1995), *Harta sferică* (2000), *Regina Sudului* (2002), precum și seria romanelor de aventuri avându-l ca personaj pe *Căpitanul Alatriste*. Din 2003, Arturo Pérez-Reverte este membru al Academiei Regale Spaniole. Cărțile sale au fost traduse în peste patruzeci de țări, tirajele depășind câteva milioane de exemplare. *Maestrul de scrimă*, *Tabloul flamand* și *Clubul Dumas* au cunoscut ecranizări de succes. De asemenea, adaptarea cinematografică a romanului *Regina Sudului* va fi lansată în anul 2005. Bestsellerul *Conspirația din Sevilla* își captivează cititorul printr-o construcție narativă ingenioasă, o interferare spectaculoasă de genuri: roman polițist, istoric, de aventuri, de mister, de dragoste. Personaje inedite - un hacker care sparge codul de securitate al Vaticanului, un preot-agent secret al Vaticanului, venit să dezlege enigma unei crime, o frumoasă aristocrată andaluză, parohul unei bisericuțe baroce de pe malul Guadalquivirului, care luptă prin toate mijloacele pentru supraviețuirea lăcașului său, ultimul corsar spaniol, care dispare lângă coastele Cubei, la sfârșitul secolului al XIX-lea - evoluează într-o atmosferă rocambolescă, pe fundalul mereu fascinantului oraș care este Sevilla.

Amayei, pentru prietenia ei.
Lui Juan, pentru stăruință.
Lui Rodolfo, pentru partea care îi revine.

Fețe bisericești, bancheri, pirați, ducese și potlogari, personajele și întâmplările acestui roman sunt imaginare și orice legătură cu persoane ori fapte reale trebuie să fie considerată întâmplătoare. Totul aici este fictiv, cu excepția fundalului. Nimeni n-ar putea inventa un oraș precum Sevilla.

Piratul informatic s-a infiltrat în sistemul central al Vaticanului cu unsprezece minute înainte de miezul nopții. După treizeci și cinci de secunde, unul dintre calculatoarele conectate la rețeaua principală a dat alarma. N-a fost decât o clipire pe ecranul monitorului, anunțând punerea automată în funcțiune a controlului de siguranță ca răspuns la o intruziune din afară. Apoi, literele HK au apărut într-un colț al ecranului, iar informaticianul de serviciu, un iezuit care în momentul acela lucra la introducerea datelor ultimului recensământ din Statul Pontifical, a ridicat telefonul pentru a-și anunța șeful.

— Avem un hacker, a anunțat.

Încheindu-și reverenda, părintele Ignacio Arregui, și el iezuit, ieși pe coridor ca să parcurgă cei cincizeci de metri până la sala calculatoarelor. Era osos și slab, cu niște pantofi care scârțâiau sub frescele aflate în penumbră. Mergând, aruncă o privire pe fereastră spre pustia Via della Tipografia și spre fațada întunecată a palatului Belvedere și mormăi discret, printre dinți. Proasta lui dispoziție era pricinuită mai curând de faptul că fusese deranjat pe când trăgea un pui de somn decât de apariția intrusului. Incursiunile acestora erau frecvente, dar inofensive. Se limitau de obicei la perimetrul de securitate din exterior, lăsând ușoare urme ale trecerii lor: mesaje sau mici viruși. Unui pirat informatic - *hacker* în argoul tehnic - îi place ca toți ceilalți să știe că el a intrat acolo, în general, era vorba de băieți foarte tineri, amatori să navigheze pe Internet și să exploreze sistemele străine, în căutarea celui mai dificil. Pentru cei dependenți de Internet, adepți ai înaltei tehnologii, să-și încerce norocul

cu Chase Manhattan Bank, Pentagonul sau Vaticanul era întotdeauna o aventură incitantă.

Informaticianul de serviciu era părintele Cooey, alt iezuit irlandez, tânăr și gras, care purta ochelari. Se încrunta îngrijorat, aplecat peste tastatura calculatorului său, căutând urma piratului. Când ajunse lângă el, părintele Arregui îl văzu ridicându-și privirea cu o expresie de ușurare. Lumina lămpii de birou îi cădea pe partea de jos a feței.

— Nu știți cât de mult mă bucur să vă văd, părinte.

Superiorul se așeză într-o parte, sprijinindu-și mâinile pe masă sub lumină, atent la ecranul unde pâlpâiau icon-uri în albastru și roșu. Sistemul de căutare automată era în contact permanent cu semnalul intrusului.

— E grav?

— Se prea poate.

O singură dată în ultimii doi ani fusese ceva grav, când un pirat reușise să infiltreze un vierme în sistemul Vaticanului. Viermii erau fișiere menite să se multiplice în spațiul sistemului până îl blocau, și atunci devirusarea rețelei și remedierea daunelor costaseră o jumătate de milion de dolari. După o lungă și complexă căutare, piratul fusese identificat în persoana unui puști de șaisprezece ani care locuia într-un sătuc de pe coasta olandeză.

Alte tentative serioase de a infiltra viruși sau programe criminale eșuaseră de la bun început: un tânăr mormon din Salt Lake City, o societate islamică integristă cu sediul la Istanbul, un preot nebun, dușman al celibatului, care folosea noaptea calculatorul ospiciului. Preotul, un francez, îi ținuse în șah o lună și jumătate, și au reușit să-l neutralizeze după ce infestase deja patruzeci și două de fișiere cu un virus care bloca ecranele, afișând injurii în latină.

Părintele Arregui puse un deget pe cursorul care pâlpâia pe roșu:

— E hackerul nostru?

— Da.

— Ce nume i-ați dat?

Întotdeauna îi dădeau piratului un nume, pentru a-l identifica și urmări; mulți erau cunoștințe vechi. Părintele Cooey arătă un rând în colțul de jos, din dreapta ecranului:

— *Vesper,* din pricina orei. E primul nume care mi-a venit în minte.

Pe monitor se stinseră niște fișiere și se deschiseră altele. Cooey le privi cu atenție și apoi deplasă cursorul până la unul dintre ele, dând dublu clic. Acum, când avea lângă el un superior care să preia responsabilitatea, atitudinea lui se schimbase: era mai relaxat și în expectativă. Pentru un veteran în informatică - și tânărul era cu adevărat unul -, intervenția unui pirat însemna întotdeauna o provocare personală.

— De zece minute e aici, spuse, și părintelui Arregui i se păru că percepe o notă de admirație reținută. La început s-a mulțumit să străbată diferitele intrări, căutând. Brusc, s-a strecurat înăuntru. Drumul îi era cunoscut; precis că ne-a mai vizitat înainte.

— Ce intenții are?

Cooey ridică din umeri.

— Nu știu. Dar lucrează bine și repede, cu un sistem triplu pentru a se feri de sistemele noastre de protecție: mai întâi încearcă permutări simple de nume de utilizator cunoscute, iar apoi nume din dicționarul nostru și o listă cu 432 de parole - ajungând în acest punct, iezuitul își strâmbă ușurel gura, parcă pentru a-și înăbuși un zâmbet nepotrivit. Acum explorează intrările la INMAVAT.

Îngrijorat, părintele Arregui bătu darabana cu degetele pe unul dintre manualele tehnice îngrămădite pe masă. INMAVAT era o listă confidențială cu înaltele trepte ierarhice ale Curiei de la Vatican. Putea fi accesată numai printr-un cod personal și secret.

— Scaner de urmărire? sugeră.

Cooey arătă cu bărbia ecranul unui monitor de pe masa alăturată. M-am gândit deja la asta, spunea gestul. Conectat la poliție și la rețeaua telefonică a Vaticanului, sistemul acela înregistra toate datele referitoare la semnalul infiltrat; dispunea chiar și de o cursă pentru hackeri, o serie de trasee- capcană în meandrele cărora intrușii zăboveau, lăsând urme ce permiteau să fie localizați și identificați.

— N-o să reușim mare lucru, își dădu Cooey cu părerea după câteva secunde. Vesper și-a ascuns locul de accesare a sistemului utilizând diferiți provider-i Internet. Ori de câte ori face un circuit printr-unul dintre ei, trebuie să-l urmărească până la punctul de penetrare a sistemului... Ar trebui să rămână mult timp ca să ajungem la vreun rezultat. Și, în pofida a toate, dacă intenția lui e să facă rău, o va face.

— Ce altceva poate urmări?

— Nu știu - grimasa pe jumătate curioasă, pe jumătate amuzată se ivi iar pe buzele tânărului,

dispărând îndată ce-și înălță capul. Uneori se mulțumesc să-și bage nasul din curiozitate sau

lasă un mesaj. Știți și dumneavoastră: *Căpitanul Zap a fost pe-aici* și treburi de genul ăsta - făcu o pauză, uitându-se pe monitor. Deși se străduiește prea din cale-afară pentru o simplă navigare.

Părintele Arregui încuviință din cap de două ori, urmărind dus pe gânduri evoluția semnalului pe ecran. Apoi păru că își vine în fire, se uită la telefonul aflat în conul de lumină al lămpii și dădu să întindă o mână spre receptor; se opri însă la jumătatea gestului.

— Credeți că o să intre în INMAVAT?

Cooey arătă spre ecranul calculatorului său.

— Tocmai a făcut-o, spuse.

— Doamne, Dumnezeule!

Acum cursorul roșu pâlpâia continuu, parcurgând rapid lunga listă a fișierelor afișate pe ecran.

— E bun, zise Cooey, fără să-și mai ascundă admirația. Domnul să mă ierte, dar hackerul acesta e foarte bun. Făcu o pauză și zâmbi: diabolic de bun.

Uitase de tastatură și, cu coatele pe masă, cerceta. Lista de acces restrâns era sub ochii lui, la vedere. Optzeci și patru de cardinali și înalți funcționari, fiecare reprezentat cu codul corespunzător. Cursorul parcurse lista de sus în jos, de două ori, iar apoi se opri cu o pâlpâire pe rândul marcat VOIA.

— Ah, blestematul, mormăi părintele Arregui.

Registrul de transferuri de fișiere indica o creștere progresivă în memoria internă; asta însemna că intrusul spărsese parola și infiltra în sistem un program pirat.

— Cine e VOIA? întrebă Cooey.

Nu primi un răspuns imediat. Descheindu-și gulerul rotund al reverendei, părintele Arregui își trecu o mână peste ceafă și privi din nou, neîncrezător, ecranul monitorului. Apoi ridică foarte încet receptorul și, după încă o clipă de șovăială, formă numărul de urgență de la secretariatul Palatului Apostolic. Telefonul sună de șapte ori înainte ca o voce să răspundă în italiană. Atunci părintele Arregui își drese glasul și raportă că un intrus intrase în calculatorul personal al Sfântului Părinte.

I. Bărbatul din Roma

„Nu degeaba poartă spadă.
E soldatul Domnului.”
(Bernard de Clairvaux, *Elogiul oștii templierilor*)

Era începutul lunii mai când Lorenzo Quart a primit ordinul care avea să-l ducă la Sevilla. O furtună se deplasa spre Mediterana orientală, iar frontul de ploi cădea în dimineața aceea peste piața Sfântul Petru din Roma; așadar, Quart a fost nevoit să meargă în semicerc, ferindu-se de apă pe sub colonada lui Bernini. Apropiindu-se de Poarta de Bronz constată că santinela, profilată cu halebarda sa în penumbra coridorului de marmură și granit, se pregătea să-l legitimeze. Ostașul de gardă era un elvețian înalt și voinic, cu capul ras sub basca neagră a uniformei renascentiste în dungi roșii, galbene și albastre; iar Quart l-a văzut cum cerceta plin de curiozitate impecabila croială a costumului său închis la culoare, în ton cu cămașa de mătase neagră cu guler înalt și pantofii din piele fină, tot neagră, confecționați manual. N-are nici o legătură, spunea privirea aceea, cu cenușiii *bagarozzi,* funcționarii complexei birocrații de la Vatican care se perindau pe acolo în fiecare zi. Și nici nu era, după cum se putea citi în descumpăniții ochi de culoare deschisă ai elvețianului, un aristocrat al Curiei, unul dintre prelații și monseniorii aceia care, în cazul cel mai discret, etalau o cruce, vreo podoabă de purpură sau un inel. Aceștia nu veneau pe jos prin ploaie, ci intrau în Palatul Apostolic pe altă poartă, cea a Sfintei Ana, în automobile confortabile

cu șofer. Pe deasupra, bărbatul care se oprea politicos în fața santinelei și scotea din buzunar un portofel de piele, căutându-și cartea de identitate printre diferitele carduri, era prea tânăr pentru mitră, în pofida părului plin de fire albe pe care-l purta scurt, ca un militar. Foarte înalt, zvelt, liniștit, sigur de sine, a remarcat elvețianul aruncându-i o privire profesională. Mâini cu unghii îngrijite, ceas cu cadran alb, butoni de argint cu model simplu. I-a dat cel mult patruzeci de ani.

— *Guten Morgen. Wie ist der Dienst gewesen?*

Nu salutul, rostit într-o germană fără cusur, a făcut santinela să ia poziție de drepți și să-și îndrepte halebarda, ci sigla ILE cu tiara și cheile Sfântului Petru în colțul din dreapta sus al cărții de identitate pe care nou-venitul i-o arăta. Institutul pentru Lucrări Externe figura în uriașul tom roșu al Anuarului Pontifical drept o dependință a Secretariatului de Stat; dar și recrutul cel mai nepriceput al Gărzii Elvețiene era la curent cu faptul că, vreme de două secole, Institutul funcționase ca braț executor al Sfântului Oficiu, iar acum coordona toate activitățile secrete ale Serviciilor de Informații ale Vaticanului. Membrii Curiei, maeștri în arta eufemismului, se refereau de obicei la el numindu-l Mâna Stângă a Domnului. Alții se mărgineau să-i spună - niciodată cu voce tare - Departamentul de Afaceri Murdare.

— *Kommen Sie herein.*

— *Danke.*

Lăsând în urmă santinela, Quart a trecut de vechea Poartă de Bronz și a luat-o spre dreapta; a mers prin fața treptelor mari ale Scalei Regia și, după ce s-a oprit la masa unde se verifica identitatea fiecăruia, a urcat două câte două treptele unei răsunătoare scări de marmură la capătul căreia, dincolo de ușa cu geamuri păzită de altă santinelă, se deschidea curtea Sfântului Damasus. A traversat în diagonală prin ploaie, urmărit cu privirea de mai mulți guarzi cu pelerine albastre care păzeau fiecare

ușă a Palatului Apostolic. A urcat o altă scară mică și s-a oprit pe ultima treaptă, în dreptul unei uși pe care era o discretă plăcuță de metal: Istituto per le Opere Esteriori. A scos o batistă din buzunar ca să-și șteargă picăturile de apă de pe față, iar apoi, aplecându-se, a făcut să dispară urmele de ploaie de pe pantofi, a mototolit batista și a aruncat-o într-o scrumieră de alamă de pe palier. A controlat manșetele negre ale cămășii, și-a netezit haina și a bătut în ușă. Spre deosebire de alți preoți, Lorenzo Quart era perfect conștient de lipsurile lui în ceea ce privește virtuțile mai mult sau mai puțin teologice: caritatea sau mila, de pildă, nu erau punctul lui forte. Și nici umilința, în ciuda naturii lui disciplinate. Ducea lipsă de toate acestea, dar nu și de minuțiozitate sau de rigoare, calități care îl făceau de neprețuit în ochii superiorilor. Așa cum știau prea bine cei care așteptau dincolo de ușă, părintele Quart era precis și de încredere ca un briceag elvețian.

În clădire era o pană de curent, și singura lumină care pătrundea în birou era limpezimea alb-cenușie dinspre fereastra deschisă spre grădinile palatului Belvedere. Pe când secretarul închidea ușa în spatele lui, Quart făcu cinci pași după ce trecu pragul și se opri exact în mijlocul încăperii, în atmosfera familiară a pereților unde rafturile cu cărți și fișierele de lemn ascundeau în parte frescele cu hărți pictate de Antonio Danti sub pontificatul lui Grigore al XIII-lea: mările Adriatică, Tireniană și Ionică. Apoi, ignorând silueta care se profila în contre-jour în fereastră, adresă o scurtă înclinare din cap bărbatului așezat în spatele unei mese mari, plină de dosare cu documente.

— Monseniore, spuse.

Arhiepiscopul Paolo Spada, directorul Institutului pentru Lucrări Externe, îi întoarse un zâmbet complice, în tăcere. Era un lombard voinic, masiv, aproape pătrat, cu umeri puternici sub costumul negru din trei piese pe care-l purta fără nici un semn distinctiv al Direcției sale. Cu capul greoi

și gâtul robust, avea un aer de camionagiu, de luptător sau - poate și mai potrivit la Roma - de gladiator veteran care și-a schimbat spada scurtă și coiful de mirmidon cu veșmântul închis la culoare al Bisericii. Această impresie era întărită de părul încă negru și aspru ca blana unui animal și de mâinile enorme, aproape disproporționate, fără inelul episcopal, care în momentul acela se jucau cu un coupe-papier de bronz în formă de pumnal.

Arătă cu el spre silueta din dreptul ferestrei:

— Îl cunoașteți, cred, pe cardinalul Iwaszkiewicz.

Abia atunci Quart se uită în dreapta lui și salută silueta nemișcată. Îl cunoștea, bineînțeles, pe Eminența Sa Jerzy Iwaszkiewicz, episcop de Cracovia, avansat la purpura de cardinal de compatriotul lui, Papa Wojtila, și președinte al Sfintei Congregații pentru Doctrina Credinței, cunoscută până în 1965 sub numele de Sfântul Oficiu sau Inchiziție. Imaginea siluetei zvelte și întunecate profilate în contre-jour în cadrul ferestrei făcea ca Iwaszkiewicz și ceea ce reprezenta el să fie imposibil de confundat.

— *Laudeatur Jesus Christus*, Eminență.

Președintele Sfântului Oficiu nu răspunse la salut, ci rămase neclintit și tăcut. Vocea răgușită a monseniorului Spada interveni atunci:

— Puteți lua loc, dacă doriți, părinte Quart. Întâlnirea aceasta este oficioasă și Eminența Sa preferă să stea în picioare.

Folosise termenul italienesc *ufficiosa*, și Quart înțelese nuanța. În limbajul Vaticanului, diferența dintre *ufficiale* și *ufficioso* era importantă. Acesta din urmă avea un sens special, desemnând ceea ce se gândea despre ceea ce se spunea, inclusiv ceea ce ajungeai să spui, chiar dacă niciodată n-ai fi admis c-ai spus-o. Quart privi scaunul pe care arhiepiscopul i-l oferea cu altă mișcare a coupe-papier-ului și dădu ușor din cap, refuzând, înainte de a-și duce mâinile la spate, așteptând în picioare în mijlocul

încăperii, cu un aer destins și liniștit, precum un soldat atent la orice ordin.

Monseniorul Spada se uită la el aprobator, mijindu-și ochii șireți cu albul brăzdat de firicele maronii ca la un câine bătrân. Ochii aceia, ca și înfățișarea masivă și părul aspru îi aduseseră o poreclă - Dulăul - pe care îndrăzneau s-o folosească, în șoaptă, cum se cuvenea, doar cei mai de seamă și de încredere membri ai Curiei.

— Mă bucur să vă revăd, părinte Quart. A trecut ceva timp.

Două luni, își amintea Quart. Și atunci, cei prezenți în cabinet fuseseră tot trei: ei doi și un cunoscut bancher, Renzo Lupara, președintele Băncii Continentale a Italiei, una dintre instituțiile aflate în legătură cu aparatul financiar al Vaticanului. Lupara, dichisit, chipeș, de o morală publică ireproșabilă și un fericit tată de familie, binecuvântat de Dumnezeu cu o soție frumoasă și patru copii, făcuse avere folosind acoperirea bancară a Vaticanului pentru a sustrage bani de la oameni de afaceri și politicieni, membri ai lojii *Aurora 7,* căreia îi aparținea și el, având gradul 33. Acela era exact tipul de afaceri mondene care aveau nevoie de specializarea lui Lorenzo Quart; astfel, vreme de șase luni s-a ocupat cu cercetarea urmelor pe care Lupara le lăsase pe mocheta anumitor birouri din Zürich, Gibraltar și Saint-Barthélemy, în Antile. Rodul acelor călătorii a fost un dosar complet care, deschis pe masa directorului ILE, l-a pus pe bancher în fața alternativei închisorii sau a unui discret *exitus* care să lase neatins bunul renume al Băncii Continentale, al Vaticanului și, pe cât posibil, al doamnei și al celor patru vlăstare Lupara. Acolo, în biroul arhiepiscopului, cu ochii pierduți în fresca reprezentând Marea Tireniană, bancherul a înțeles esența mesajului - pe care monseniorul Spada l-a expus cu mult tact, întemeindu-se pe parabola slujitorului cel rău și a talanților. Apoi, în ciuda salutarei observații cu caracter tehnic că un mason care nu se

căiește piere săvârșind un păcat de moarte, Lupara s-a dus direct la una dintre frumoasele vile pe care le avea la Capri, pe malul mării, și a căzut, nespovedit, după cât se pare, peste balustrada unei terase ce dădea spre țărmul stâncos; în același loc unde, așa cum stătea scris pe plăcuța comemorativă, băuse odinioară vermut Curzio Malaparte.

—Avem o treabă potrivită pentru dumneavoastră.

Quart continuă să aștepte nemișcat în mijlocul încăperii, atent la cuvintele superiorului său, simțind privirea invizibilă a lui Iwaszkiewicz dinspre întunecatul contre-jour din fereastră. În ultimii zece ani, arhiepiscopul avusese mereu câte o treabă potrivită pentru părintele Lorenzo Quart; și toate figurau, cu nume și date - Europa Centrală, America Latină, fosta Iugoslavie -, în agenda de piele cu coperte negre care era cartea lui de călătorie: un fel de jurnal de bord unde înregistra, zi de zi, lungul drum străbătut de la adoptarea naționalității vaticane și intrarea sa în sectorul operativ al Institutului pentru Lucrări Externe.

— Uitați-vă la asta.

Directorul ILE ținea, între degetul mare și arătător, o foaie de hârtie scoasă la imprimantă.

Quart întinse mâna, și în momentul acela silueta cardinalului Iwaszkiewicz se mișcă, neliniștită, în fereastră. Cu foaia încă în mână, monseniorul Spada zâmbi ușor, cu jumătate de gură.

— Eminența Sa este de părere că e un subiect delicat, spuse fără să-l slăbească din ochi pe Quart, deși era limpede că aceste cuvinte îi erau destinate cardinalului. Și nu prea crede că-i prudent să lărgim numărul celor care sunt la curent.

Quart își retrase mâna, fără să ia documentul pe care monseniorul Spada i-l oferea, și-și privi superiorul cu un aer calm, așteptând.

— Firește, adăugă Spada, cu zâmbetul furișându-i-se acum în ochi, Eminența Sa nu vă cunoaște așa cum vă cunosc eu.

Quart schiță un gest ușor de încuviințare și așteptă fără să pună întrebări și fără să se arate nerăbdător. Atunci monseniorul Spada se întoarse spre cardinalul Iwaszkiewicz:

— V-am spus doar că e un soldat destoinic.

Se așternu tăcerea câtă vreme silueta rămase nemișcată, profilându-se pe cerul înnorat și pe ploaia care cădea peste grădina palatului Belvedere. Apoi cardinalul se îndepărtă de fereastră, și limpezimea cenușie, piezișă, i se prelinse pe umăr dezvelindu-i maxilarul osos, gulerul purpuriu al reverendei, sclipirea unei cruci de aur pe piept, inelul pastoral pe mâna care, îndreptată spre monseniorul Spada, lua documentul și i-l dădea chiar ea lui Lorenzo Quart.

— Citiți.

Quart se supuse ordinului, rostit într-o italiană guturală cu rezonanțe poloneze. Foaia de hârtie scoasă la imprimantă conținea un memorandum de câteva rânduri:

Sfinte Părinte,

Îndrăzneala aceasta este justificată de gravitatea problemei. Câteodată scaunul Sfântului Petru e prea departe și vocile smerite nu ajung până la el. Există un loc în Spania, la Sevilla, unde negustorii amenință lăcașul Domnului și unde o bisericuță din secolul al XVII-lea, neocrotită nici de puterea ecleziastică și nici de cea laică, omoară ca să se apere. O rog pe Sanctitatea Voastră, ca păstor și părinte, să-și întoarcă ochii spre cele mai umile oi ale turmei sale și să ceară socoteală celor care le lasă de izbeliște.

Implorându-vă binecuvântarea, în numele Domnului Nostru Isus Cristos.

— A apărut pe calculatorul personal al Papei, explică monseniorul Spada când subordonatul său termină de citit. Fără semnătură.

— Fără semnătură, repetă Quart, mecanic.

Obișnuia să repete cu voce tare unele cuvinte, așa cum fac timonierii și subofițerii cu ordinele superiorilor, de parcă repetându-le și-ar fi acordat lui însuși, sau celorlalți, răgazul să reflecteze asupra lor. În lumea lui, unele cuvinte erau totuna cu ordinele. Și anumite ordine, uneori doar o inflexiune, o nuanță, un zâmbet, puteau fi nestrămutate.

— Intrusul, spunea acum arhiepiscopul, s-a folosit de felurite trucuri pentru a ascunde locul unde se află. Însă investigația confirmă că mesajul a fost scris la Sevilla, pe un calculator conectat la Internet.

Quart citi pentru a doua oară hârtia, fără nici un zor.

— Vorbește de o biserică...

Se opri, așteptând să completeze cineva fraza în locul lui. Suna prea aiurea spus cu voce tare.

— Da, întări monseniorul Spada. O biserică ce omoară ca să se apere.

— Ce grozăvie! comentă Iwaszkiewicz, fără să precizeze dacă se referea la concept sau la obiect.

— În orice caz, adăugă arhiepiscopul, s-a confirmat existența sa. Mă refer la biserică - îi adresă o privire fugitivă cardinalului, înainte de a-și trece un deget peste tăișul coupe-papier-ului. Și s-au confirmat și două evenimente ieșite din comun și extrem de neplăcute.

Quart puse documentul pe masa arhiepiscopului, dar acesta nu-l atinse, mărginindu-se să-l privească de parcă ar fi putut avea consecințe îndoielnice. Atunci cardinalul Iwaszkiewicz se apropie să ia hârtia și, după ce o îndoi în patru, o vârî într-un buzunar. Se îndreptă apoi spre Quart:

— Vrem să vă duceți la Sevilla și să-l identificați pe autor.

Era chiar lângă el, și lui Quart, care aproape că îi simțea mirosul răsuflării, îi displăcu apropierea, îi susținu privirea

câteva secunde și apoi, cu un efort de voință să nu facă un pas în spate, se uită la monseniorul Spada peste umărul cardinalului și văzu că zâmbea ușurel, mulțumindu-i pentru felul acela de a-și dovedi loialitatea față de treptele ierarhice.

— Când Eminența Sa vorbește la plural, lămuri arhiepiscopul din jilțul lui, se referă, desigur, la el și la mine. Și, pe deasupra noastră, la voia Sfântului Părinte.

— Care e voia Domnului, nuanță Iwaszkiewicz, aproape provocator, menținând distanța mică dintre ei și pupilele negre, dure, ațintite asupra lui Quart.

— Care e, într-adevăr, voia Domnului, întări monseniorul Spada, fără să i se poată desluși în ton nici o urmă de ironie.

În ciuda puterii sale, directorul ILE cunoștea perfect limitele, iar privirea lui era un avertisment adresat subordonatului: amândoi se mișcau pe un teren primejdios.

— Înțeleg, spuse Quart și, îndreptându-și din nou privirea spre cardinal, schiță o ușoară plecăciune de supunere.

Iwaszkiewicz păru că se destinde puțin, în vreme ce în spatele său monseniorul Spada dădea din cap, aprobator:

— V-am spus doar că părintele Quart...

Polonezul își ridică mâna pe care strălucea inelul de cardinal ca să-l întrerupă pe arhiepiscop.

— Da, știu - se uită pentru ultima oară la preot și nu mai stătu între ei doi, ducându-se iar spre fereastră. Mi-ați spus și mi-ați repetat înainte. Ați spus că e un soldat destoinic.

Vorbise cu plictis ironic, și se apucă să privească ploaia ca și cum n-ar mai fi fost interesat de subiect. Monseniorul Spada lăsă coupe-papier-ul pe masă, pentru a deschide un sertar din care scoase un dosar gros din carton albastru.

— Identificarea autorului scrisorii e doar o parte din însărcinare, spuse, în timp ce își așeza dosarul în față... Ce-ați dedus din ceea ce ați citit?

— Că autorul ar putea fi un cleric, răspunse Quart, fără să șovăie.

Făcu o pauză, înainte de a adăuga:

— Și că e posibil să fie nebun de legat.

— E cu putință - monseniorul Spada deschise dosarul, răsfoind partea ce cuprindea tăieturi din ziare. Însă e un expert în informatică și faptele pe care le menționează sunt autentice. Biserica asta are probleme. Și provoacă probleme. Morțile sunt reale: două în ultimele trei luni. Totul miroase a scandal.

— Miroase a ceva și mai rău, spuse cardinalul fără să se întoarcă, iar silueta i se profila din nou în lumina cenușie.

— Eminența Sa, lămuri directorul ILE, este adeptul ideii că Sfântul Oficiu trebuie să intervină în problema asta - făcu o pauză semnificativă, în vechiul stil.

— În vechiul stil, repetă Quart.

La Congregația pentru Doctrina Credinței nu-i plăceau nici vechiul, nici noul stil, și asta o punea tot pe seama propriilor amintiri. Preț de o clipă întrevăzu, într-un colț al memoriei, chipul unui brazilian, Nelson Corona: un preot din cartierele sărace, unul dintre membrii Bisericii Eliberării, pentru coșciugul căruia el însuși procurase lemnul.

— Problema noastră, spunea mai departe monseniorul Spada, e că Sfântul Părinte dorește o anchetă în regulă. Dar să amestece Sfântul Oficiu în treaba asta i se pare exagerat. Ar însemna să omori muște cu tunul - făcu o pauză calculată, privindu-l țintă pe Iwaszkiewicz. Sau cu aruncătorul de flăcări.

— Acum nu mai ardem pe nimeni, îl auziră pe cardinal, care parcă vorbea despre ploaie. S-ar fi zis că regreta că lucrurile stau astfel.

— În orice caz, continuă arhiepiscopul, s-a luat hotărârea ca, deocamdată - accentua deocamdată cu subînțeles -, Institutul pentru Lucrări Externe să se ocupe de cercetare. Adică dumneavoastră. Și numai dacă se

consideră că apar indicii despre ceva grav, problema va fi încredințată brațului oficial al Inchiziției.

— Vă amintesc, frate întru Cristos (cardinalul continua să stea cu spatele la ei, întors spre Belvedere), că Inchiziția a încetat să existe acum treizeci de ani.

— E drept, cer scuze Eminenței Voastre. Am vrut să spun: să încredințeze problema brațului oficial al Congregației pentru Doctrina Credinței.

— Acum nu mai ardem pe nimeni, repetă Iwaszkiewicz, cu obstinație.

În vocea lui răsuna un ecou ostil, o prevestire amenințătoare.

Monseniorul Spada păstră câteva clipe de tăcere, fără să-și ia ochii de la Quart. Acum nu mai ard pe nimeni, dar își asmut câinii negri împotriva oricui, spunea privirea. Îl hăituiesc, și-l fac de ocară, și-l omoară cu zile. Acum nu mai ard pe nimeni, dar trebuie să fim cu ochii în patru cu el. Polonezul ăsta e primejdios și pentru tine, și pentru mine; și, dintre noi doi, tu ești cel mai vulnerabil.

— Dumneavoastră, părinte Quart - de data asta, directorul ILE adoptă un ton atent și oficial -, vă veți duce să stați câteva zile la Sevilla... Veți face tot posibilul să-l găsiți pe autorul scrisorii. Veți ține o legătură prudentă cu autoritatea ecleziastică locală. Și, mai cu seamă, veți îndrepta cursul lucrurilor pe făgașe discrete și raționale - așeză alt dosar peste cel dinainte. Aici se află toate informațiile de care dispunem. Aveți vreo întrebare?

— Una singură, Monseniore.

— Spuneți.

— Lumea e plină de biserici cu probleme și care pot provoca scandaluri. Ce are biserica asta

în mod special?

Arhiepiscopul aruncă o privire către spinarea cardinalului Iwaszkiewicz, dar inchizitorul tăcea, într-un târziu, se aplecă ușor peste dosarele de pe masă, pândind parcă în ele o revelație de ultim moment.

— Presupun, spuse în cele din urmă, că piratul s-a străduit mult și că Sfântul Părinte a știut să-l aprecieze.

— Să-l aprecieze sună exagerat, remarcă Iwaszkiewicz, distant.

Monseniorul Spada ridică din umeri:

— Să spunem, atunci, că Sanctitatea Sa a hotărât să-i acorde personal atenție.

— În pofida insolenței și îndrăznelii lui, comentă iar polonezul.

— În pofida a toate acestea, conchise arhiepiscopul. Dintr-o anume pricină, mesajul acesta pe calculatorul lui personal îi stârnește curiozitatea. Vrea să fie ținut la curent.

— Să fie ținut la curent, repetă Quart.

— Întocmai.

— Când ajung la Sevilla, trebuie să mă consult și cu autoritatea ecleziastică locală?

Cardinalul Iwaszkiewicz se întoarse spre el:

— Singura dumneavoastră autoritate în problema aceasta e monseniorul Spada.

În momentul acela reveni curentul electric, și marele candelabru din tavan lumină încăperea, făcând să sclipească crucea cu diamante și inelul de pe mâna care-l arăta pe directorul ILE:

— Pe el îl veți informa. Numai pe el.

Lumina electrică îi îmblânzea ușor colțurile feței, nuanțând linia fină și hotărâtă a buzelor înguste, aspre. Una dintre gurile acelea care n-au sărutat în viața lor decât podoabe, piatră și metal.

Quart făcu un gest afirmativ:

— Numai pe el, Eminență. Dar dioceza din Sevilla își are arhiepiscopul ei. Care sunt instrucțiunile în această privință?

Iwaszkiewicz își împreună mâinile sub crucea de aur, privindu-și unghiile de la degetele mari:

— Suntem cu toții frați întru Domnul Nostru Isus Cristos. Așa încât e de dorit ca relațiile să fie firești, și chiar de cooperare. Dar acolo veți avea dispensă în ce privește supunerea. Nunțiatura din Madrid și arhiepiscopatul local au primit instrucțiuni.

Quart se întoarse spre monseniorul Spada înainte de a-i răspunde cardinalului:

— Poate că Eminența Voastră nu știe că nu mă bucur de simpatia arhiepiscopului Sevillei...

Era într-adevăr așa. Cu doi ani în urmă, problema competenței în legătură cu securitatea vizitei papale în capitala andaluză provocase o înfruntare dură între Quart și Excelența Sa don Aquilino Corvo, titularul scaunului arhiepiscopal al Sevillei. În ciuda timpului care trecuse de atunci, încă se mai ivea câte un val iscat de hula aceea.

— Cunoaștem problemele pe care le-ați avut cu monseniorul Corvo, spuse Iwaszkiewicz. Însă arhiepiscopul e un om al Bisericii și va ști să pună binele superior deasupra antipatiilor sale personale.

— Ne aflăm cu toții pe corabia lui Petru, își îngădui să spună monseniorul Spada, și Quart înțelese că, în ciuda primejdiei pe care o presupunea faptul de a împărtăși o problemă cu Iwaszkiewicz, ILE era implicat serios în povestea aceea. Ajută-mă s-o scoatem la capăt, spuneau ochii superiorului.

— Arhiepiscopul Sevillei a fost pus la curent, din politețe, comentă polonezul. Dar dumneavoastră aveți libertate deplină pentru a obține toate informațiile necesare, folosind orice mijloace.

— Legale, de bună seamă, preciza din nou monseniorul Spada.

Quart se sili să nu se trădeze printr-un zâmbet. Iwaszkiewicz se uita când la unul, când la celălalt.

— Sigur, spuse după o clipă. Legale, de bună seamă.

Își dusese mâna cu inelul la o sprânceană și gestul, nevinovat în aparență, părea să fie un avertisment. Aveți

grijă cu jocurile voastre de școlari, lăsa să se înțeleagă. Cine râde la urmă râde mai bine, iar eu nu mă grăbesc. Un singur pas greșit, și sunteți ai mei.

— Dumneavoastră, părinte Quart, continuă cardinalul, veți ține seama că misiunea are doar un caracter de informare. Vă veți menține prin urmare într-o neutralitate fără cusur. Mai târziu, în funcție de materialul pe care ni-l veți prezenta, vom dispune acțiuni concrete. Deocamdată, indiferent ce veți descoperi acolo, evitați orice publicitate sau scandal. Cu ajutorul lui Dumnezeu, firește - făcu o pauză pentru a cerceta fresca din fața lui reprezentând Marea Tireniană și clătină din cap de parc-ar fi citit în ea un mesaj tainic... Amintiți-vă că în vremurile noastre adevărul nu ne face întotdeauna liberi. Mă refer la adevărul vânturat în public.

Întinse mâna cu inelul cu un gest imperios, brusc, cu buzele strânse și ochii întunecați, amenințători ațintiți asupra lui Quart. Însă acesta era un soldat destoinic care își alegea stăpânii, așa încât așteptă exact o secundă în plus față de cât era nevoie, și abia atunci se înclină pentru a se sprijini într-un genunchi și a săruta rubinul roșu al inelului. Cardinalul ridică două degete de la mâna dreaptă și făcu peste capul prelatului un lent semn al crucii, care putea fi interpretat la fel de bine și ca binecuvântare, și ca amenințare. Apoi părăsi cabinetul.

Quart răsuflă adânc și se ridică în picioare, scuturându-și pantalonul în dreptul genunchiului, în ochi i se citeau o mulțime de întrebări când se întoarse către monseniorul Spada.

— Ce părere aveți despre el? îl întrebă directorul ILE.

Luase din nou coupe-papier-ul și etala un zâmbet îngrijorat, arătând cu el ușa pe care ieșise

Iwaszkiewicz.

— *Ufficioso* sau *ufficiale*, Monseniore?

— *Ufficioso*.

— Nu mi-ar fi plăcut deloc să fi căzut în mâinile lui acum două-trei sute de ani, răspunse Quart.

Superiorul lui își accentua zâmbetul:

— De ce?

— Mă rog... S-ar zice că e un om foarte dur.

— Dur? - arhiepiscopul se uită încă o dată spre ușă, iar Quart văzu cum zâmbetul îi pierea încet de pe buze. Dacă n-ar însemna să păcătuiesc împotriva milosteniei față de un frate întru Cristos, aș spune că Eminența Sa e un mare ticălos.

Coborâră împreună scara de piatră ce dădea spre Via del Belvedere, unde aștepta mașina oficială a monseniorului Spada. Arhiepiscopul avea o întâlnire aproape de casa lui Quart, la Cavalleggeri și Fiii. Cavalleggeri era, de două secole, croitorul care îmbrăca toată aristocrația Curiei, inclusiv pe Papă. Atelierul lui era pe Via Sistina, lângă Piața Spaniei, și arhiepiscopul se oferi să-l lase pe Quart în apropiere. Ieșiră pe poarta Sfânta Ana, și prin ferestruicile aburite văzură Garda Elvețiană luând poziție de drepți la trecerea automobilului. Quart zâmbi amuzat, căci monseniorul Spada nu se bucura de popularitate printre elvețienii de la Vatican; o cercetare a ILE în legătură cu niște presupuse cazuri de homosexualitate printre membrii Gărzii se terminase cu jumătate de duzină de concedieri obligatorii. Pe deasupra, din când în când, pentru a-și omorî timpul, arhiepiscopul născocea simulacre perverse pentru a pune la încercare securitatea internă, cum ar fi infiltrarea în Palatul Apostolic a unuia dintre agenții lui, în civil și cu un flacon de presupus acid sulfuric pentru fresca din Capela Paulină cu Răstignirea Sfântului Petru. Intrusul și-a făcut o fotografie cu un aparat Polaroid, cocoțat pe o bancă în fața picturii și cu un zâmbet cu gura până la urechi, iar monseniorul Spada i-a trimis-o într-un plic, împreună cu o

notă destul de batjocoritoare, colonelului Gărzii Elvețiene. Trecuseră șase săptămâni de la incidentul cu pricina, și încă mai cădeau capete.

— Se numește *Vesper,* spuse monseniorul Spada.

Automobilul o lua la dreapta și apoi la stânga, după ce trecuse pe sub arcadele porții Angelica. Quart privi spinarea șoferului, despărțit de ei printr-un paravan de metacrilat care izola fonic locurile din spate ale mașinii.

— E tot ce știți despre el?

— Știm că poate fi prelat, dar poate și să nu fie. Și că are acces la un calculator cu conexiune dial-up.

— Vârsta?

— Nesigură.

— Îmi spuneți puține lucruri, Monseniore.

— Nu mă bate la cap, domnule. Îți spun tot ce avem.

Fiatul își croia drum prin traficul de pe Via della Conciliazione. Ploaia încetase și cerul se însenina ușor spre răsărit, pe înălțimile colinei Pincio. Quart își potrivi dunga pantalonilor și privi cadranul ceasului, deși nu-i păsa de oră.

— Ce se întâmplă la Sevilla?

Monseniorul Spada observa strada cu un aer distrat. Zăbovi câteva clipe înainte de a răspunde, și o făcu fără să-și schimbe postura.

— E o biserică barocă... Veche, mică, dărăpănată. Se numește Nuestra Señora de las Lágrimas. Era în restaurare, dar s-au terminat banii și lucrarea s-a oprit la jumătate... După cât se pare, terenul pe care e ridicată se află într-o zonă importantă, istorică: Santa Cruz.

— Cunosc Santa Cruz. E vechiul cartier evreiesc, reconstruit la începutul secolului. Foarte aproape de catedrală și de Arhiepiscopie - Quart adresă o strâmbătură amintirii monseniorului Corvo. Un cartier frumos.

— Probabil că așa e, fiindcă ruina care amenință biserica și sistarea lucrărilor trezesc pasiuni de toate soiurile: primăria vrea să exproprieze, iar o familie aristocrată

andaluză, aflată în legătură cu o bancă, scoate și ea la iveală nu știu ce drepturi vechi de secole.

Tocmai trecuseră prin stânga castelului Sant'Angelo, și Fiatul înainta pe Lungotevere înspre podul Umberto I. Quart aruncă o privire zidului circular cenușiu ce simboliza pentru el latura lumească a Bisericii pe care o slujea: Clement al VII-lea fugind, cu sutana suflecată, ca să se refugieze acolo pe când infanteriștii lui Carol Quintul jefuiau Roma. *Memento mori.* Adu-ți aminte că ești muritor.

— Și arhiepiscopul Sevillei?... Mă miră că nu se ocupă el de asta.

Directorul ILE se uita la apele cenușii ale Tibrului prin ferestruica stropită cu picături de ploaie.

— E parte interesată, și aici n-au încredere în el. Bunul nostru monsenior Corvo încearcă și el să speculeze. În cazul lui, firește, e vorba de interesele pământești ale Sfintei Maici Biserica... Iar Nuestra Señora de las Lágrimas se năruie și nimeni n-are interes s-o restaureze. Pare mai valoroasă dărâmată decât în picioare.

— Are paroh?

Întrebarea îi smulse arhiepiscopului un oftat lent.

— Uimitor, are. Un preot mai în vârstă se ocupă de ea. Cred că-i un individ arțăgos, și bănuielile legate de identitatea lui *Vesper* se îndreaptă spre el sau spre vicarul lui, un tânăr care își așteaptă transferul la altă dioceză. Din verificările noastre, la toate apelurile lor prietenul nostru Corvo a rămas surd - monseniorul Spada schiță un zâmbet ușor, fără tragere de inimă. Nu-i chiar lipsit de temei să credem că unul din cei doi, dacă nu ambii, a conceput acest mod particular de a se adresa direct Sfântului Părinte.

— Trebuie să fie ei.

Directorul ILE își ridică o mână pe jumătate, în semn de îndoială.

— Poate. Dar trebuie s-o dovedim.

— Și dacă fac rost de dovezi?

— În cazul acesta - arhiepiscopul se întunecă la față, și tonul îi era acum mai coborât și mai grav - vor regreta amarnic pasiunea lor inoportună pentru informatică.

— Și ce-i cu cele două morți?

— Aici e problema. Fără ele, conflictul n-ar fi fost decât unul obișnuit: un teren, niște speculanți și, la mijloc, o grămadă de bani. În vremuri de criză, dacă pretextul e bun, se dărâmă biserica și banii luați pe vânzare sunt destinați întru preamărirea Domnului. Dar aceste morți complică totul - ochii brăzdați de firicele maronii ai monseniorului Spada priviră distrat pe ferestruică; Fiatul rămânea imobilizat în ambuteiajele din apropiere de Corso Vittorio Emmanuele... în scurt timp au murit doi oameni care aveau legătură cu Nuestra Señora de las Lágrimas: un arhitect din cadrul primăriei, care cerceta clădirea cu intenția de a o declara în ruină și de a dispune să fie dărâmată, și un prelat, secretarul arhiepiscopului Corvo. Care își băga pesemne nasul pe-acolo, făcând presiuni asupra parohului în numele Excelenței Sale.

— Nu-mi vine să cred.

Ochii de dulău se ațintiră asupra lui Quart.

— Păi, să-ți vină să crezi. De astăzi, dumneata te ocupi de problemă.

Erau în continuare blocați într-un ambuteiaj imens, printre zgomote de motor și de claxon.

Arhiepiscopul se aplecă spre geam, pentru a arunca o privire spre cer.

— Putem să mergem mai departe pe jos. Avem timp, așa că te invit la aperitiv în cafeneaua care îți place atât de mult.

— El Greco? Mi se pare o idee bună, Monseniore, însă croitorul dumneavoastră așteaptă. Și croitorul dumneavoastră e Cavalleggeri, nu unul oarecare. Nici Sfântul Părinte nu se încumetă să-l lase să aștepte.

Se auzi râsul răgușit al prelatului, care tocmai ieșea din mașină.

— Acesta e unul dintre puținele mele privilegii, părinte Quart. La urma urmelor, nici măcar Sfântul Părinte nu știe despre Cavalleggeri ceea ce știu eu.

Lorenzo Quart avea în sânge obișnuința vechilor cafenele. Cu aproape doisprezece ani în urmă, sosit de curând la Roma ca student la Universitatea Gregoriană, cele două veacuri și jumătate de existență a cafenelei El Greco, chelnerii impasibili și istoria ei amestecată cu cea a marilor călători din secolele al XVIII-lea și al XlX-lea, de la Byron la Stendhal, l-au cucerit încă de când i-a trecut pentru prima oară pragul, pe sub bolta de piatră albă. Acum locuia la doi pași de aici, într-un atic închiriat de ILE la numărul 119 pe Via del Babuino, cu o mică terasă unde avea glastre și o vedere frumoasă asupra unei jumătăți din biserica Trinitá

dei Monti și asupra azaleelor înflorite de pe scara monumentală din Piața Spaniei. El Greco era locul lui favorit de lectură, și obișnuia să se instaleze acolo în orele tihnite, sub bustul lui Vittorio Emmanuele al II-lea, la masa, se spunea, lui Giacomo Casanova și a lui Ludwig de Bavaria.

— Cum a reacționat monseniorul Corvo la moartea secretarului?

Monseniorul Spada cerceta culoarea roșie din paharele cu Cinzano aflate în fața lor. Era puțină lume în local: doi clienți de-ai casei citind ziarul la mesele din fund, o doamnă elegantă, cu pungi de cumpărături de la Armani și Valentino, care vorbea la telefonul mobil, și niște turiști englezi care se fotografiau unul pe altul lângă vitrina din vestibul. Femeia cu telefonul părea că-l deranjează pe arhiepiscop, căci acesta îi adresă o privire critică înainte de a se întoarce în sfârșit spre Quart:

— Foarte rău. Sincer, aș spune eu. A jurat să facă totul praf și pulbere.

Quart clătină din cap:

— Mi se pare exagerat. O clădire n-are voință proprie. Și mai cu seamă pentru a face rău.

— Așa sper - ochii Dulăului nu glumeau. Așa sper, cu adevărat. Ar fi mai bine pentru toți să fie așa.

— N-o să caute oare monseniorul Corvo un pretext ca să demoleze biserica și să rezolve problema?

— Este un pretext, fără îndoială. Dar mai e ceva. Arhiepiscopul are ceva personal cu biserica asta, sau cu parohul ei. Poate cu amândoi.

Rămase tăcut, privind un tablou de pe perete: un peisaj romantic de pe vremea când Roma era încă orașul papei-rege, cu arcul lui Vespasian în prim-plan și cupola Sfântului Petru în fundal, printre acoperișuri și ziduri vechi.

— Au fost morți naturale? întrebă Quart.

Celălalt ridică din umeri:

— Depinde ce considerăm că e natural. Arhitectul s-a prăbușit de pe acoperiș, iar clericului i-a căzut în cap o piatră desprinsă din boltă.

— Spectaculos, admise Quart, ducându-și paharul la gură.

— Și sângeros, cred. Secretarul a fost zdrobit într-un hal fără hal - monseniorul Spada ridică arătătorul spre tavan. Imaginează-ți o lubeniță peste care cad zece kile de corniță. Paf!

Onomatopeea îl ajută pe Quart să-și imagineze scena fără probleme. Din pricina asta, și nu a savorii vermutului, strâmbă din buze.

— Ce spune poliția spaniolă?

— Accidente. De aceea pare sinistru rândul în care se spune: *o biserică ce omoară ca să se apere* - Monseniorul Spada se încruntă. Îngrijorare pe care o împărtășește

acum și Sfântul Părinte, din cauza impertinenței unui pirat informatic. Și pe care ILE trebuie s-o spulbere.

— De ce noi?

Arhiepiscopul izbucni într-un râs scurt, printre dinți, fără să răspundă imediat. Era îmbrăcat în sutană, dar n-avea înfățișare de preot. Quart îi cercetă profilul de gladiator, care-i amintea de o stampă veche cu centurionul care l-a răstignit pe Cristos. Grumazul vânjos, mâinile puternice, disproporționate, care se odihneau pe ambele laturi ale mesei. Dincolo de aspectul său butucănos de țăran lombard, Dulăul poseda cheile tuturor secretelor unui stat care includea trei mii de funcționari în Vatican, trei mii de episcopi în afara lui și călăuzirea spirituală a unui miliard de suflete. Se povestea că la ultimul conclav reușise să facă rost de dosarele medicale ale tuturor candidaților la tronul lui Petru, pentru a le analiza nivelul colesterolului și a prevedea, în măsura posibilului, dacă domnia viitorului pontif avea să fie prea scurtă sau prea lungă. In privința lui Wojtila, directorul ILE prevăzuse lovitura de dreapta când bilețelele cu numele acestuia scoteau încă fum negru.

— De ce noi? zise în sfârșit, repetând întrebarea lui Quart. Fiindcă, teoretic, suntem oamenii de încredere ai Papei. Ai oricărui papă. Dar puterea de la Vatican e un ciolan pe care și-l dispută o groază de câini, și în ultima vreme Sfântul Oficiu se ridică pe socoteala noastră. înainte colaboram într-un spirit de înțelegere frățească. Polițiști ai Domnului, frați întru Cristos - făcu un gest cu mâna stângă pentru a alunga locurile acelea comune. Dumneata știi mai bine ca oricine.

Într-adevăr, Quart știa. Până la scandalul care făcuse să se năruie tot aparatul finanțelor Vaticanului și la virarea echipei poloneze către ortodoxie, relațiile dintre ILE și Sfântul Oficiu fuseseră cordiale. Dar hăituirea și lichidarea sectorului liberal dezlănțuiseră până la urmă o răfuială necruțătoare în sânul Curiei.

— Trăim vremuri grele, oftă arhiepiscopul.

Privirea îi era ațintită la tabloul de pe perete. Bău o înghițitură și se lăsă pe spate în scaun, plescăind din limbă.

— Uită-te, adăugă, arătând cu bărbia cupola lui Michelangelo zugrăvită în fundal. Acolo numai papii au dreptul să moară. Patruzeci de hectare pe care se află statul cel mai puternic din lume, dar a cărui structură respectă încă modelul monarhic absolutist medieval. Un tron care astăzi se menține grație religiei transformate în spectacol, vizitelor papale televizate și întregii mascarade parafernale cu *Totus tuus.* Și, dedesubt, integrismul cel mai reacționar și mai ascuns: Iwaszkiewicz și compania. Lupii săi negri.

Oftă încă o dată și, aproape cu dispreț, își luă ochii de la tablou.

— Acum lupta e pe viață și pe moarte, continuă, sumbru. Fără autoritate, Biserica nu funcționează: trucul constă în a o păstra de necontestat și unită. În această misiune, Congregația pentru Doctrina Credinței este o armă atât de valoroasă, încât importanța ei crește din anii '80, de când Wojtila și-a luat obiceiul de a urca în fiecare zi pe Sinai să stea puțin de vorbă cu Dumnezeu - privirea de dulău rătăci primprejur, într-un moment de răgaz plin de ironie. Sfântul Părinte e infailibil chiar și în greșelile sale, și reînvierea Inchiziției este un bun sistem de a închide gura disidenților. Cine mai vorbește acum de Kung, Castillo, Schillebeeck sau Boff? Corabia lui Petru își rezolvă singură problemele importante, punându-le pumnul în gură celor neascultători sau aruncându-i peste bord. Armele noastre sunt cele dintotdeauna: descalificarea intelectuală, excomunicarea și rugul... La ce te gândești, părinte Quart? Te văd foarte tăcut.

— Întotdeauna sunt tăcut, Monseniore.

— E drept. Loialitate și prudență, nu-i așa? Sau trebuie să folosesc cuvântul „profesionalism”? - în vocea prelatului era un fel de arțag hazliu. Veșnic disciplina asta

nenorocită, care parcă își pune mereu o cămașă de zale... Bernard de Clairvaux și templierii săi mafioți ar fi făcut casă bună cu dumneata! Sunt sigur că, prins fiind de Saladin, mai curând te-ai lăsa să-ți ia gâtul decât să-ți renegi credința. Nu din evlavie, desigur. Din orgoliu.

Quart izbucni în râs.

— Mă gândeam la Eminența Sa cardinalul Iwaszkiewicz, admise. Nu mai există ruguri - dădu pe gât restul paharului. Și nici excomunicări. Monseniorul Spada scoase un mârâit feroce:

— Există alte modalități de a izgoni în întunericul din afară. Le-am practicat și noi. Chiar dumneata.

Arhiepiscopul tăcu, atent la ochii interlocutorului, de parcă regreta că a mers prea departe. În orice caz, era foarte adevărat. Într-o primă etapă, când nu se aflau în tabere opuse, însuși Quart le făcuse rost lupilor negri ai lui Iwaszkiewicz de cuie pentru mai multe răstigniri. Revăzu ochelarii aburiți, ochii miopi și speriați ai lui Nelson Corona, picăturile de sudoare curgând pe fața acelui bărbat care, o săptămână mai târziu, avea să nu mai fie preot, iar după încă una avea să moară. Trecuseră patru ani de atunci, dar amintirea lui continua să-i stăruie limpede în minte.

— Da, repetă. Eu însumi.

Monseniorul Spada luă aminte la tonul agentului său, căci ochii lui brăzdați de vinișoare îl cercetară, întrebători.

— Tot Corona? îl întrebă blând.

Quart schiță un zâmbet.

— Sincer, Monseniore?

— Sincer.

— Nu numai el. Și Ortega, spaniolul. Și celălalt, Souza.

Fuseseră trei preoți adepți ai așa-numitei Teologii a Eliberării, care se împotriviseră curentului reacționar venit de la Roma, și în toate cele trei cazuri ILE acționase pe post de câine negru în numele lui Iwaszkiewicz și al Congregației sale. Corona, Ortega și Souza erau preoți

progresiști eminenți, care-și împlineau apostolatul în dioceze mărginașe, în cartiere nevoiașe din Rio de Janeiro și Sâo Paulo. Bărbați care luptau pentru ideea mântuirii omului aici, pe pământ, mai curând decât în împărăția cerurilor. Fiindu-i semnalați ca obiective, ILE s-a pus pe treabă, încercând să le afle punctele slabe, pentru ca mai apoi să-i constrângă. Ortega și Souza au capitulat repede, în ce-l privește pe Corona, un fel de erou popular al periferiei pline de cocioabe din Rio, dușman înverșunat al politicienilor și al poliției locale, a fost nevoie să i se pună în față anumite detalii ambigue ale activității lui apostolice printre tinerii dependenți de droguri, subiect cercetat cu mare atenție timp de câteva săptămâni de Lorenzo Quart, care n-a lăsat la o parte nici un „se zice că”, „o fi adevărat” etc. Chiar și așa, preotul brazilian a refuzat să-și îndrepte greșelile. Urât de moarte de extrema dreaptă, după șapte zile de când s-a pomenit suspendat a divinis și expulzat din dioceza lui, cu fotografia în prim-plan prin ziare, Nelson Corona a fost asasinat de escadroanele morții. Trupul lui a fost găsit cu mâinile legate și un glonț în ceafă, într-un șanț în apropierea fostei lui parohii. *Comunista e veado*: comunist și poponar, asta era scris pe afișul pe care i-l prinseseră de gât.

— Ascultă, părinte Quart. Bărbatul acela a nesocotit legământul de obediență și prioritățile misiunii sale și a fost îndemnat să-și recunoască greșelile. Asta-i tot. Mai târziu problema a scăpat din mână; nu nouă, ci lui Iwaszkiewicz și Sfintei sale Congregații. Dumneata n-ai făcut decât să îndeplinești ordinele. Doar ai înlesnit lucrurile, nu ești răspunzător.

— Cu tot respectul pe care vi-l datorez, Excelență, sunt răspunzător. Corona a murit.

— Dumneata și cu mine cunoaștem și alți oameni care au murit. Bancherul Lupara, ca să dau un singur exemplu.

— Corona era unul dintre ai noștri, Monseniore.

— Ai noștri, ai noștri... Noi nu suntem ai nimănui. Suntem singuri. Răspundem în fața lui Dumnezeu și a Papei - arhiepiscopul făcu o pauză plină de subînțelesuri: papii mureau, iar Dumnezeu nu. În ordinea asta.

Quart se uită spre ușă, ca și cum ar fi dorit să nu mai vorbească de subiectul acela. Apoi își înclină capul.

— Aveți dreptate, Excelență, spuse pe un ton opac.

Arhiepiscopul își strânse încet un pumn, de parcă ar fi vrut să lovească în masă; dar îl ținu mai departe așa, uriaș, încleștat și imobil. Părea exasperat:

— Uite ce este. Uneori detest blestemata asta de disciplină a dumitale.

— Ce trebuie să răspund la așa ceva, Monseniore?

— Spune-mi ce gândești.

— În astfel de situații încerc să nu gândesc.

— Nu face pe prostul. E un ordin.

Quart rămase o clipă tăcut, apoi ridică din umeri:

— Cred mai departe că preotul Corona era unul dintre ai noștri. Și, pe deasupra, un om drept.

Arhiepiscopul își desfăcu pumnul și-și ridică puțin mâna.

— Cu slăbiciuni.

— Poate. În cazul lui a fost vorba tocmai despre așa ceva: o slăbiciune, o greșeală. Toți facem greșeli.

Paolo Spada izbucni în râs, ironic.

— Nu la el mă refer, părinte Quart, ci la dumneata. De zece ani îți pândesc prima greșeală, și în ziua aceea o să-mi fac plăcerea de a-ți recomanda cămașa de penitență, cincizeci de lovituri de bici și o sută de *Ave Maria* - brusc, tonul îi deveni virulent. Cum de reușești să te menții atât de disciplinat și de virtuos?

Făcu o pauză pentru a-și trece mâna prin coama aspră și dădu din cap, fără să aștepte răspuns.

— Dar, revenind la nefericitul subiect cu Rio, știi că Atotputernicul scrie uneori mai încurcat.

Acesta a fost un caz fără noroc.

— Nu știu ce a fost. în realitate, nu mă preocupă din cale-afară, Monseniore; dar e un fapt.

Ceva obiectiv ce eu am săvârșit. Și poate că într-o zi va trebui să dau socoteală pentru asta.

— În ziua aceea Dumnezeu o să te judece ca pe noi toți. Până atunci, și numai pentru probleme de serviciu, știi că te absolv de orice, *sub conditione.*

Ridică una din mâinile-i mari, făcând un gest scurt de binecuvântare. Quart zâmbea fățiș:

— Aș avea nevoie de ceva mai mult decât asta. Pe deasupra, puteți să mă asigurați că astăzi am fi procedat la fel?

— Te referi la Biserică?

— Mă refer la Institutul pentru Lucrări Externe. Acum i-am mai pune pe tavă cu atâta ușurință cardinalului Iwaszkiewicz capetele acelea trei?

— Nu știu. Sincer, nu știu. O strategie e alcătuită din acțiuni tactice - prelatul își cercetă interlocutorul cu o atenție subită, întrerupându-se, cu un aer neliniștit. Sper ca nimic din toate astea să n-aibă vreo legătură cu însărcinarea dumitale de la Sevilla.

— N-are. Cel puțin așa cred. Dar mi-ați cerut să fiu sincer.

— Ascultă-mă. Dumneata și cu mine suntem sacerdoți de profesie și n-am căzut chiar acum din nori. Iwaszkiewicz a cumpărat pe toată lumea la Vatican, sau o ține sub teroare - se uită în jur, ca și cum polonezul ar fi putut să-și facă apariția dintr-o clipă într-alta. Nu-i mai lipsește decât să pună gheara pe ILE. Acum nu ne mai ia apărarea în fața Sfântului Părinte decât Secretarul de Stat Azopardi, cu care am fost coleg.

— Excelența Voastră are mulți prieteni. A făcut servicii multora.

Paolo Spada izbucni în râsul său neîncrezător:

— La Curie serviciile se uită și se țin minte doar ofensele. Trăim la o curte suverană de eunuci bârfitori,

unde nimeni nu avansează fără ajutorul altcuiva. Toți se reped să-l înjunghie pe cel căzut, dar când lucrurile nu sunt clare nimeni nu îndrăznește să facă un pas, de teama consecințelor. Amintește-ți de moartea papei Luciani: trebuia să i se ia temperatura rectală pentru a se stabili ora morții, dar nimeni nu îndrăznea să-i bage un termometru în fund.

— Însă cardinalul secretar de stat...

Dulăul își scutură coama neagră:

— Azopardi mi-e prieten, deși în sensul pe care îl are aici acest cuvânt. Trebuie să-și poarte și lui însuși de grijă, iar Iwaszkiewicz e puternic.

Rămase câteva clipe tăcut, de parcă ar fi pus puterea lui Jerzy Iwaszkiewicz pe un taler al balanței și pe a lui pe celălalt și ar fi așteptat fără mari speranțe rezultatul.

— Chiar și intervenția piratului informatic e o treabă neînsemnată, adăugă în cele din urmă. În alt moment nici nu le-ar fi trecut prin cap să ne încredințeze ceva care, în ultimă instanță, e de competența arhiepiscopului Sevillei, întrucât ține de relațiile pe care le are cu parohii din dioceza sa. Dar, așa cum stau lucrurile, orice așchie devine o pană de despicat lemne. E de-ajuns ca Sfântul Părinte să fie interesat, și avem alt fundal pentru răfuielile noastre interne. De asta l-am ales pe omul meu cel mai bun. Întâi de toate, am nevoie de informații. Adică să fac impresie bună, prezentând un raport așa de gros - își depărta degetul mare de arătător la vreo cinci centimetri. Să vadă că ne mișcăm. Asta îl va mulțumi pe Sanctitatea Sa și, în treacăt, îl va ține la distanță pe polonez.

Un grup de turiști japonezi se ivi în ușa salonului, admirând interiorul. Câțiva zâmbiră, înclinând politicos capul la vederea gulerelor preoțești. Monseniorul Spada le întoarse, distrat, zâmbetul.

— Te prețuiesc, părinte Quart, spuse mai departe. De asta te pun la curent cu ce înseamnă toate astea pentru noi înainte de a pleca la Sevilla... Nu știu dacă ești întotdeauna

sincer cu mine în postura dumitale de soldat destoinic; dar mie așa îmi pari, și niciodată nu mi-ai dat motive să cred altceva. Încă de când erai doar un student la Gregoriană am pus ochii pe dumneata, iar apoi am ajuns să te îndrăgesc. Asta poate să te coste scump, fiindcă, de-o fi să cad într-o zi, e posibil să cazi o dată cu mine. Ba chiar înainte; știi doar, sacrificarea pionilor.

Quart încuviință, impasibil:

— Și dacă o să câștigăm?

— Noi n-o să câștigăm niciodată de tot. Așa cum spunea compatriotul dumitale Sfântul Ignațiu, am ales ceea ce Domnului îi prisosește și alții nu-și doresc: furtuna și lupta. Victoriile noastre sunt numai momente de răgaz până la următoarea bătălie. Pentru că Iwaszkiewicz va fi mai departe cardinal cât trăiește, prinț prin protocol, episcop consacrat irevocabil, cetățean al statului celui mai mic și, grație unor oameni ca dumneata și ca mine, celui mai puțin vulnerabil din lume. Și poate, păcatele noastre!, într-o zi va ajunge papă. În ce ne privește, n-o să fim niciodată *papabili* și, poate, nici măcar cardinali. Cum se spune de obicei la Curie, avem prea puțin pedigriu și prea mult curriculum. Însă avem putere și știm să luptăm. Asta ne face de temut, iar polonezul ăsta, în ciuda fanatismului și a aroganței lui, o știe. Pe noi n-or să ne măture, cum au făcut cu iezuiții și cu sectoarele liberale din Curie, în beneficiul lui Opus Dei, al mafiei integriste sau al Domnului Sinaiului. *Totus tuus*, dar nu vă culcați pe-o ureche. Există dulăi care mor ucigând.

Arhiepiscopul se uită la ceas și făcu un gest spre a-i atrage atenția chelnerului. Punându-i lui Quart mâna pe braț pentru a-l împiedica să plătească, scoase din buzunar niște bancnote și le puse pe masă. Optsprezece mii de lire în cap, remarcă Quart. Viața Dulăului fusese prea grea: nu lăsa niciodată bacșiș.

— Datoria noastră e să luptăm, părinte Quart, spuse ridicându-se. Pentru că avem dreptate, iar Iwaszkiewicz n-

are. Poți să fii energic și să-ți menții autoritatea fără să reînvii fiarele și banca de tortură, cum încearcă polonezul ăsta și camarila lui. Mi-aduc aminte când l-au numit papă pe Luciani, și n-a durat decât treizeci și trei de zile. Dumneata erai cu douăzeci de ani mai tânăr, dar eu eram băgat deja în treburile astea - arhiepiscopul făcu o grimasă, privindu-l pe Quart. Când, curând după ce a fost ales, l-am auzit cu toții spunând chestia cu „Domnul Atotputernic are ceva mai mult de mamă decât de tată”, Iwaszkiewicz și colegii lui din facțiunea dură se urcau pe pereți. Iar eu mi-am zis: echipa asta n-o să țină. Luciani era prea moale pentru vremurile noastre, așa încât, cred, Duhul Sfânt a făcut o treabă bună scăpându-ne de el înainte de a apuca să pricinuiască prea mult rău. Ziariștii îi ziceau „Papa cel zâmbăreț”; dar oricine de la Vatican știa că zâmbetul lui era deosebit - grimasa strâmbă și mai tare gura arhiepiscopului, descoperindu-i un canin, cu răutate. Un zâmbet nervos.

Soarele răsărise și usca pavajul din Piața Spaniei. Vânzătorii strângeau copertinele de peste tarabele cu flori și câțiva turiști începeau să se așeze pe treptele încă umede care urcau spre Trinità dei Monti. Quart îl escortă pe arhiepiscop sus pe scări, orbit de reverberația luminii în piață; o lumină romană, intensă, optimistă ca un bun augur. La mijlocul drumului, o tânără străină cu rucsac, blugi și maiou în dungi albastre, așezată pe o treaptă, îi făcu o fotografie când cei doi preoți ajunseră în dreptul ei: un flash și un surâs. Monseniorul Spada se întoarse puțin, pe jumătate enervat, pe jumătate ironic:

— Știi ceva, părinte Quart? Ești prea chipeș pentru un popă. Cel care te-ar numi paroh la o mănăstire de maici ar trebui să fie nebun.

— Îmi pare rău, Monseniore.

— Să nu-ți pară rău, că nu-i vina dumitale. Recunosc însă că mă cam sâcâie. Cum de reușești?

Nu mă refer la faptul că ții ispita la distanță, știi... Femeia ca născocire a Necuratului și așa mai departe.

Quart izbucni în râs:

— Rugăciuni și dușuri reci, Excelență.

— Ar fi trebuit să-mi închipui. Veșnic fidel regulamentului, nu-i așa? Nu te plictisești să fii mereu atât de chibzuit și fără de cusur?

— Întrebarea e perfidă, Monseniore. Să răspund înseamnă să accept c-aș fi așa.

Paolo Spada îl privi câteva clipe cu coada ochiului și, în cele din urmă, făcu un gest aprobator:

— De acord. Ai câștigat. Virtutea dumitale a trecut iar examenul, dar nu-mi pierd speranța, într-o zi tot o să te prind.

— De bună seamă, Monseniore. Din pricina multelor mele păcate.

— Ține-ți pliscul. E un ordin.

— Cum porunciți, Monseniore.

În dreptul obeliscului lui Pius al Vl-lea, arhiepiscopul se întoarse să arunce o privire pe scări în jos, spre fata cu maioul în dungi.

— Iar în privința izbăvirii veșnice, spuse, amintește-ți de vechiul proverb: dacă un cleric reușește să-și țină mâinile departe de bani și picioarele departe de patul unei femei până împlinește cincizeci de ani, are multe șanse să-și mântuiască sufletul.

— Așa-i, Monseniore. Dar lipsesc doisprezece ani până să trec finișul.

— Nu-ți face griji. Bănuiesc că ispitele dumitale sunt altele - îl cercetă iscoditor înainte de a-și clătina capul și a urca ultimele trepte, sărindu-le câte două. În orice caz, persevereazǎ în treaba cu dușurile, fiule.

Trecură prin dreptul impunătoarei fațade a hotelului Hassler Villa Medici înainte de a o apuca pe Via Sistina. Croitoria nu era semnalată decât de o plăcuță discretă la poarta pe care o trecea doar elita Curiei, cu excepția

papilor. Aceștia erau singurii care se bucurau de privilegiul ca firma Cavalleggeri și Fiii, onorați de la Leon al XIII-lea cu un titlu inferior de noblețe pontificală, să le ia măsurile la domiciliu.

Arhiepiscopul se uită la plăcuță cu un aer distrat, cu gândul la altceva. Apoi își înălță chipul spre cer și, în cele din urmă, ochii lui brăzdați de vinișoare se ațintiră asupra sacerdotului, cercetându-i costumul cu o croială impecabilă, discreții butoni de argint de la manșetele cămășii de mătase neagră.

— Ascultă-mă, Quart - folosirea numelui de familie, fără formulă de adresare, îi făcea și mai aspre cuvintele. Nu-i vorba numai de păcatul orgoliului și al puterii, păcat de care nu suntem străini. Dumneata și cu mine, dincolo de slăbiciunile personale și de metodele noastre, chiar și Iwaszkiewicz și sinistra-i confrerie... chiar și Sfântul Părinte, cu fundamentalismul lui enervant, suntem răspunzători de credința a milioane de oameni într-o Biserică infailibilă și eternă - ochii arhiepiscopului continuau să-și măsoare interlocutorul. Și numai credința asta, sinceră în pofida cinismului nostru curial, ne justifică. Ne absolvă. Fără ea, dumneata, eu, Iwaszkiewicz am fi doar niște ipocriți și niște canalii... înțelegi ce încerc să-ți spun?

Quart primi fără să clipească toate cuvintele Dulăului.

— La perfecție, Monseniore, spuse, senin.

Adoptase aproape din instinct poziția rigidă a unui guard elvețian în fața unui ofițer: cu brațele de-a lungul corpului și degetele mari lângă cusăturile pantalonului. Monseniorul Spada îl mai cercetă o secundă cu ochii întredeschiși, apoi păru că se destinde puțin. Schiță chiar un zâmbet.

— Sper să fie așa - expresia cordială se întinse pe toată fața prelatului. Sper cu adevărat. Pentru că, în ce mă privește, când mă voi prezenta la porțile raiului și bătrânul pescar îmi va ieși bombănind în întâmpinare, îi voi spune:

„Petre, fii milostiv cu veteranul centurion din fața ta, ostaș al lui Cristos, care s-a muncit atâta să scoată apa murdară din santina corăbiei tale. La urma urmelor, până și bătrânul Moise a fost nevoit să recurgă pe sub mână la spada lui Iosua. Și tu l-ai înjunghiat pe Malchus pentru a-l apăra pe învățător.

Fu rândul lui Quart să izbucnească în râs.

— În cazul acesta, mi-ar plăcea să v-o iau înainte, Monseniore. Nu cred că acolo se acceptă de două ori același alibi.

II. Trei potlogari

„Când ajung într-un oraș, mă întreb
întotdeauna: care sunt primele două-sprezece femei cele mai frumoase.
Care sunt primii doisprezece bărbați
cei mai bogați. Cine e omul care mă
poate trimite la spânzurătoare.”
(Stendhal, *Lucien Leuwen)*

Celestino Peregil, bodyguardul și asistentul bancherului Pencho Gavira, răsfoia indispus revista *Q+S* mergând spre barul Casa Cuesta, în inima cartierului Triana din Sevilla. Dispoziția lui Peregil nu era dintre cele mai bune, din trei motive: un ulcer îndărătnic, misiunea delicată ce îl ducea pe celălalt mal al Guadalquivirului și coperta revistei din mâinile lui. Peregil era un tip bondoc, nervos, care-și ascundea chelia prematură pieptănându-și peste cap părul bine întins, cu o cărare în dreptul urechii stângi. Pe deasupra, se dădea în vânt după șosetele albe, cravatele țipătoare de mătase imprimată, sacourile la două rânduri cu nasturi auriți și târfele din barurile în stil american. Și, mai cu seamă, după magica urzeală a numerelor de pe masa verde a oricărui cazinou unde mai era încă lăsat să intre. Asta explica de ce ulcerul îl supăra în ziua aceea mai mult ca de obicei, precum și întâlnirea la care se ducea fără nici un chef. Iar coperta revistei *Q+S* nu era de natură

să-i îmbunătățească starea de spirit. Oricât de neomenos ar fi cineva - și Celestino Peregil era, nu glumă -, nu-i cade bine să vadă o poză de-a nevestei șefului cu altul. Mai ales că el însuși le vânduse ziariștilor informația necesară ca să facă fotografia.

— Curvă nenorocită, zise cu voce tare, și doi trecători se întoarseră să se uite la el, mirați.

Apoi își aminti de scopul întâlnirii și, scoțându-și batista de mătase mov care i se răsfrângea peste buzunarul de sus al sacoului, își șterse fruntea. Numerele 7 și 16 îi jucau în fața ochilor ca într-un coșmar pe postavul verde. Dacă scap cu bine din tărășenia asta, își spuse, jur că n-o să mă mai apuc niciodată. Mă jur pe Sfânta Fecioară. Aruncă revista într-un coș de gunoi. Apoi, după ce dădu colțul sub o reclamă la berea Cruzcampo, se opri fără nici o tragere de inimă în fața ușii barului. Ura locurile ca acela, cu mese de marmură, *azulejos*[1] și sticle vechi de Centenario Terry acoperite de praf pe rafturi; Spania aceea tradițională, cu pieptene de podoabă înfipt în coc și cu chitară, îmbâcsită, cam din topor, calică, de care se desprinsese nu fără efort. După cele două întâmplări norocoase care îi călăuziseră viața de detectiv de mâna a șaptea, specializat în adultere ieftine și în fraude la Asigurările Sociale, spre Pencho Gavira și lumea din preajma marii finanțe, domeniul lui erau barurile la modă, cu muzică ce creează atmosferă, whisky-ul cu multă gheață, foiala prin birourile cu mochetă groasă de-o palmă și Financial Times pe masa din vestibul, zumzet de fax, aer condiționat și secretare trilingve. Când era vorba de Zurich, când de New York, când de bursa din Tbkio, printre indivizi care miroseau a after-shave scump și jucau golf. Era nemaipomenit să trăiești ca în reclamele de la televizor.

Îi fu de-ajuns o privire pentru a-i reveni vechile coșmaruri: don Ibrahim, Potro del Mantelete[2] și Niña

---

[1] Plăcuțe de ceramică smălțuită, cu model în special albastru și galben.
[2] Mânzul cu mantie.

Puñales[3] așteptau, punctuali. Îi văzu de cum trecu pragul, în dreapta tejghelei de lemn închis la culoare cu flori aurite, sub un afiș care stătea acolo de la începutul secolului: Linia de vapoare Sevilla - Sanlucar - Mar: Curse zilnice de la Sevilla la gura Guadalquivirului. Erau așezați în jurul unei mese de marmură, și Peregil a remarcat că se serveau cu generozitate cu xeres sec La Ina. La unsprezece dimineața.

— Cum o duceți? spuse, așezându-se.

Nu era o întrebare și nu-i păsa nici cât negru sub unghie cum o duceau. Citi tripla certitudine în cele trei perechi de ochi care-l priviră cum își aranjează manșetele de la cămașă - un gest elegant, învățat de la șeful lui - înainte de a-și pune coatele, cu grijă, pe marmura mesei.

— Am o afacere, anunță, fără ocolișuri.

Văzu că Potro del Mantelete și Niña Puñales se uitau la don Ibrahim și acesta încuviința încet, solemn, răsucindu-și vârfurile mustății roșcate cu fire cenușii, deasă, țepoasă, în stil englezesc. Don Ibrahim era mare, foarte gras, cu un aspect blajin și liniștit dezmințit doar o idee de mustața sălbatică, și făcea totul într-un chip solemn, chiar și după ce colegiul avocaților din Sevilla descoperise, cu o bună bucată de vreme în urmă, că nu avea patalamaua cuvenită pentru a-și exercita profesia. Toga nelegitimă imprimase, totuși, un aer de demnă gravitate modului său de a-și purta panamaua de culoare deschisă cu boruri largi, bastonul cu mâner de argint sau ampla curbă descrisă de la un buzunar la celălalt al vestei de lanțul ceasului, câștigat - susținea el - de la don Ernest Hemingway în cursul unei partide de poker în bordelul ținut de Chiquita Cruz în Havana dinainte de Castro.

— Suntem numai urechi, spuse.

Triana și Sevilla întreagă erau la curent cu faptul că don Ibrahim Cubanezul era un șarlatan și un nerușinat, dar și un cavaler desăvârșit. Folosise pluralul, de pildă, după ce

---

[3] Fata dată naibii.

aruncase o privire scurtă și politicoasă spre Potro del Mantelete și Niña Puñales, dând să se înțeleagă că avea onoarea să-i reprezinte la masa aceea pe care, obligat fiind de burdihan să stea la distanță, își sprijinea de departe amândouă mâinile, asemenea parâmelor unei corăbii greoaie.

— E vorba de-o biserică și de-un popă.

— Începem cu stângul, replică don Ibrahim.

Un trabuc imens îi fumega în mâna stângă, lângă un inel cu sigiliu de aur, iar el își scutura scrumul de pe pantalon. Din tinerețea-i de golan petrecută în Antile mai păstra gustul pentru costumele albe și imaculate, pălăriile panama și havanele Montecristo. Fiindcă fostul fals avocat era un tradiționalist. Părea un indian dintre aceia de prin stampele de moravuri, care debarcau la început de secol în portul Sevilla cu un fișic de monede de aur, bolnavi de malarie și însoțiți de un servitor mulatru. Însă don Ibrahim venise doar cu malarie.

Peregil îl privi nedumerit, întrebându-se dacă acel „începem cu stângul” se referea la scrumul trabucului sau la faptul că erau la mijloc biserici și popi.

— Un popă bătrân, nuanță pentru a fi mai exact, diminuând importanța subiectului, și atunci își aduse aminte de celălalt. Mă rog... De fapt sunt doi: un popă bătrân și unul tânăr.

— *Ozú*, interveni Niña Puñales cu accentu-i țigănesc aspru, de pe malurile Guadalquivirului.

Doi popi.

Brățările de argint îi zornăiră pe pielea fleșcăită de la încheieturi când își goli paharul de xeres dintr-o singură înghițitură prelungă. Lângă ea, Potro del Mantelete clătina din cap, distant, de parcă un arbitru tocmai i-ar fi sugerat să nu-și mai lovească mereu adversarul în sprânceană. Părea adâncit în contemplarea urmei pronunțate de ruj de pe marginea paharului Niñei.

— Doi popi, repetă don Ibrahim ca un ecou.

Medita cu ochii plini de îngrijorare, în vreme ce rotocoalele de fum i se încolăceau pe mustață.

— De fapt sunt trei, specifică Peregil, sincer.

Indianul se înfiora, murdărindu-și iar pantalonii de scrum.

— Nu erau doi?

— Trei. Bătrânul, tânărul și altul care vine de la drum.

Peregil îi văzu cum schimbă între ei priviri circumspecte.

— Trei popi, făcea socoteala don Ibrahim, cercetându-și unghia de la degetul mic al mâinii

stângi, lungă ca o spatulă.

— Întocmai.

— Unul tânăr, altul bătrân și altul care stă să pice.

— Așa-i. Vine de la Roma.

— Mda. De la Roma.

Brățările Niñei Puñales zornăiră din nou.

— Prea mulți popi, remarcă, pe un ton lugubru.

Bătea în lemn pe sub marmura mesei, încercând să alunge ghinionul.

— Cu Biserica ne-am mai ciocnit, conchise don Ibrahim pe un ton quijotesc și bombastic, parcă rod al unei îndelungate reflecții, iar Celestino Peregil își stăpâni dorința de a se ridica spunându-le adio și-un praz verde.

N-are cum să iasă bine, își spuse, observând scrumul de pe pantalonii grăsanului fost fals avocat, alunița artificială și cârlionțul de pe fruntea ofilită a Niñei, nasul turtit al boxerului la categoria cocoș de odinioară. Nu cu oamenii ăștia. Brusc, își aduse aminte de 7 și de 16 de la masa verde și de fotografiile din revistă; și i se păru că în bar era o căldură îngrozitoare. Sau poate că nu era nici căldura, nici barul. Poate că era sudoarea ce-i umezea cămașa, uscăciunea aspră a fricii în gură. Ai șase milioane de pesete pentru a rezolva încurcătura asta cu biserica, spusese Pencho Gavira. Caută un profesionist. Administrează banii cum ți se pare mai bine.

— E o treabă ușoară, se auzi spunându-le, și înțelese, fir-ar să fie, că n-avea de unde să aleagă.

Ceva curat. Fără complicații. Pentru un milion de căciulă.

Administrase banii după bunul lui plac, într-adevăr: șase ore de cazinou pentru a face nevăzute trei din cele șase milioane. Cinci sute de mii pe oră. Cheltuise și ceea ce câștigase turnând-o pe nevasta, sau fosta nevastă a șefului său. Și mai era și cămătarul ăla, Rubén Molina, gata să-și asmuță câinii asupra lui pentru o sumă aproape dublă.

— De ce noi? întrebă don Ibrahim.

Peregil îl privi în ochi și, pentru o zecime de secundă, desluși zbuciumul care palpita acolo, în străfundul lor, ascuns în spatele pupilelor dilatate și triste ale interlocutorului. Înghiți în sec înainte de a-și trece degetul între gât și gulerul cămășii, și se uită iar la trabucul avocatului gras și proscris, la nasul rupt al lui Potro, la alunița artificială a Niñei. Cu ceea ce-i rămânea în buzunar, nu putea aspira decât la asta: trei amărâți care stăteau pe tușă, mai potriviți pentru azil decât pentru stradă. Resturi de după naufragiu. Gunoaie de pe jos.

— Sunteți cei mai buni, răspunse, înroșindu-se la față.

În acea primă dimineață a lui la Sevilla, Lorenzo Quart zăbovi aproape o oră până să găsească biserica. De două ori ieși din cartierul Santa Cruz și de fiecare dată se întoarse, dându-și seama de inutilitatea hărții sale turistice în labirintul acela de străduțe liniștite, înguste, cu case vopsite în nuanțe de ocru roșu și galben, unde foarte rar trecerea vreunei mașini îl obliga să se ferească pe sub porticuri răcoroase, în penumbră, cu grilaje ce dădeau în patio-uri cu azulejos, mușcate și tufe de trandafiri. Se pomeni în cele din urmă într-o piațetă îngustă, cu ziduri albe și de culoarea argilei, cu gratii de fier forjat de care atârnau glastre. Erau câteva bănci cu *azulejos* reprezentând scene din *Don Quijote* și o jumătate de duzină de portocali în floare ce răspândeau un parfum

pătrunzător. Biserica era micuță: o fațadă de cărămidă, de abia vreo douăzeci de metri, se sprijinea de zidul clădirii învecinate, făcând un colț. Nu părea într-o stare prea bună: campanila era proptită cu traverse de lemn, bârne groase susțineau zidul exterior și o schelă de țevi metalice ascundea parțial o placă de ceramică smălțuită cu un Crist străjuit de felinare de fier ruginite. Mai erau și o betonieră lângă o grămadă de nisip și niște saci de ciment.

Deci asta era. Vreo două minute, oprit în mijlocul pieței, cu o mână în buzunar și harta împăturită în cealaltă, Quart cercetă clădirea. Nu i se păru nimic misterios printre portocalii înmiresmați, sub cerul sevillan din dimineața aceea luminoasă, de un albastru desăvârșit. Porticul baroc era încadrat de două coloane cu torsade, deasupra cărora se afla o firidă cu o statuetă a Fecioarei. Nuestra Señora de las Lágrimas, murmură aproape cu voce tare. Făcu câțiva pași înspre biserică și, apropiindu-se, observă că Fecioara avea capul retezat.

De undeva din apropiere răsunară clopote, și un stol de porumbei își luă zborul de pe acoperișurile dimprejurul pieței. Îi privi pierzându-se în depărtare și-și întoarse din nou privirea spre fațadă. Ceva schimbase imaginea pe care și-o făcuse despre locul acela. Acum, în pofida luminii sevillene, a portocalilor și a aromei florilor, bisericuța căpăta în ochii lui un aspect diferit. Pe neașteptate, bârnele vechi ce sprijineau zidurile, ocrul campanilei ce părea jupuit ca niște fâșii de piele, clopotul nemișcat de bronz pe a cărui grindă de lemn roasă de cari se cățărau buruieni dădeau ansamblului un aer neliniștitor, sumbru și cenușiu. O biserică ce omoară ca să se apere, susținea misteriosul mesaj al lui *Vesper.* Quart aruncă iar o privire spre Fecioara decapitată, cu o strâmbătură batjocoritoare la adresa propriilor temeri. La prima vedere, nu era mare lucru de apărat.

Pentru Lorenzo Quart credința era un concept relativ, și monseniorul Spada nu se înșela prea tare etichetându-l,

doar pe jumătate în glumă, drept un soldat destoinic. Crezul său consta nu atât în a admite adevărurile revelate, cât în a acționa potrivit supoziției că avea credință, fără ca aceasta să fie neapărat necesară în ansamblu. Privită din acest punct de vedere, Biserica Catolică îi oferise de la început ceea ce serviciul militar le oferea altor tineri: un loc unde, dacă nu puneai la îndoială conceptul, te trezeai că majoritatea problemelor îți erau rezolvate de regulament. În cazul lui, disciplina aceea funcționa în locul credinței care-i lipsea. Iar paradoxul - intuit de perspicacitatea veteranului arhiepiscop Spada - era că tocmai această lipsă a credinței, cu orgoliul și rigoarea necesare pentru a o susține, îl transforma pe Quart într-un preot extraordinar de eficient în misiunea lui.

Totul avea o explicație, de bună seamă. Orfan al unui pescar înecat într-un naufragiu, protejat de un popă de țară cam necioplit, care îi înlesnise intrarea la seminar, atât de disciplinat și strălucitor încât le-a atras interesul superiorilor, care-i urmăreau progresele, Quart era înzestrat cu acea luciditate meridională atât de asemănătoare cu o boală liniștită pe care o aduc uneori cu sine vântul Levantului și asfințiturile purpurii mediteraneene. Odată, copil fiind, stătuse ceasuri în șir în bătaia vântului și a ploii pe digul unui port, pe când în largul mării neajutoratele vase pescărești încercau să se strecoare prin furtuna cu valuri de zece metri. Le zărea în depărtare, minuscule, înduioșător de fragile printre munții de apă și torentele de spumă, înaintând anevoie cu zgomotul motoarelor lor fără putere. Unul dintre ele dispăruse; și când dispărea un vas pescăresc nu pierea un singur bărbat, ci piereau împreună cu el fii, soți, frați și cumnați. Din pricina asta femeile înveșmântate în negru, cu prunci agățați de poalele și de mâinile lor, se strângeau lângă far când le vedeau că vin, mișcându-și buzele într-o rugăciune tăcută, cu ochii ațintiți asupra mării, cu sufletul la gură, încercând să ghicească ce vas lipsea. Și când

șalupele începeau în sfârșit să intre în gura portului, bărbații de pe punte se uitau în sus, spre locul de pe dig unde Lorenzo Quart stătea mai departe agățat de mâna înghețată a mamei, și-și scoteau băștile și șepcile. Valurile și vântul și ploaia băteau mai departe cu furie și în cele din urmă nu se mai ivise nici un vas. În ziua aceea Quart descoperise două lucruri. Primul, că în zadar faci rugăciuni mării. Al doilea a fost o hotărâre: pe el n-o să-l aștepte nimeni în veci pe un dig, în bătaia ploii.

Poarta de stejar cu ținte groase era deschisă. Quart intră în biserică și o pală de aer rece îi veni în întâmpinare, ca și când tocmai ar fi ridicat o lespede. Își scoase ochelarii de soare înainte de a-și umezi arătătorul și degetul mare în agheasmatar și, făcându-și semnul crucii, simți răcoarea apei pe frunte. O jumătate de duzină de bănci de lemn erau înșirate în fața retablului de la altar, ale cărui nuanțe aurii luceau în fundul naosului, pe când celelalte erau îngrămădite într-un colț, unele peste altele, pentru a lăsa loc schelelor. Mirosea a spațiu închis și a ceară, a umezeală seculară. Totul se afla în penumbră, în afara unui ungher luminat de un reflector, sus, în stânga. Ridicându-și privirea spre lumină, Quart văzu o femeie în înaltul structurii metalice, fotografiind vitraliile.

— Bună ziua, zise.

Avea părul cenușiu, ca și el, dar în cazul ei nu era vorba de o încărunțire prematură. Trecuse bine de patruzeci de ani, socoti el, văzând-o cum se apleacă peste balustrada ce împrejmuia șarpanta de țevi de oțel, la cinci metri deasupra capului lui. Apoi femeia se prinse de schelă și coborî agilă până jos. Avea părul strâns la ceafă într-o codiță, era îmbrăcată într-un tricou cu mâneci lungi și în niște blugi pătați de ipsos, iar în picioare avea espadrile. Din spate, văzând-o cum coboară, ar fi putut trece drept o fată tânără.

— Mă numesc Quart, spuse el.

Femeia își șterse mâna dreaptă de fundul blugilor și i-o întinse, strângând-o pe a lui scurt și cu putere.

— Eu sunt Gris Marsala. Lucrez aici.

Avea un accent străin, mai curând american decât englezesc; mâinile aspre și ochii deschiși la culoare și prietenoși, cu riduri pe la colțuri. Și un zâmbet sincer, larg, pe care și-l păstră cât timp îl cercetă pe Quart din cap până-n picioare, plină de curiozitate.

— Sunteți un preot arătos, conchise în cele din urmă dezinvoltă, cu ochii la gulerul cămășii negre. Ne așteptam la altceva.

El se uita la schelă și la pereții bisericii și se opri deodată, luat prin surprindere de plural:

— Vă așteptați?

— Da. Toți așteaptă să vină trimisul de la Roma. Dar ne imaginam un slujbaș scund cu sutană, cu o servietă neagră plină de cărți de rugăciuni, crucifixe și altele de genul ăsta.

— Cine sunt acești toți?

— Nu știu. Toți... Femeia se apucă să numere pe degetele pătate de ipsos: don Príamo Ferro, parohul. Vicarul lui, părintele Óscar - zâmbetul păli încet, parcă pentru a face loc altuia, mai profund, simultan și ascuns. Și arhiepiscopul, primarul, și o grămadă de lume.

Quart strânse din buze. Nu știa că misiunea lui era de domeniul public. Din câte cunoștea el, numai Nunțiatura de la Madrid și arhiepiscopul Sevillei fuseseră informați de ILE. Făcând abstracție de nunțiu, și-l imagină pe monseniorul Corvo semănând vrajbă. Să-l înghită iadul pe Excelența Sa.

— Nu mă așteptam la o asemenea publicitate, spuse cu răceală.

Femeia ridică din umeri, ignorând tonul.

— Nu-i vorba de dumneavoastră, ci de biserică - ridică o mână, arătând schelele de-a lungul zidurilor, tavanul înnegrit unde pictura se desprindea printre pete de umezeală. Locul acesta a stârnit pasiuni în ultima vreme.

Iar la Sevilla nimeni nu-i în stare să păstreze un secret - înclină ușurel capul spre el și coborî vocea, în chip de parodie confidențială. Se spune că până și Papa e interesat de problemă.

Dumnezeule! Quart rămase tăcut o clipă, cu privirea îndreptată mai întâi spre vârfurile pantofilor săi, iar apoi spre ochii femeii. Apoi își spuse că era oricum un capăt de fir de care putea începe să tragă. Așa că se apropie puțin, mai-mai să-i atingă umărul, înainte de a se uita în jur cu un aer exagerat de bănuitor.

— Cine spune asta? șopti.

Râsul ei era liniștit, ca și ochii și vocea; însă zgomotul se estompa în golurile naosului pustiu.

— Arhiepiscopul Sevillei, cred. Care, fără doar și poate, nu pare să vă iubească prea tare.

Trebuie să-i întorc Excelenței Sale toate amabilitățile astea cu prima ocazie, își promise Quart *in mente*. Femeia îl observa cu maliție jovială. Dispus să accepte doar pe jumătate complicitatea pe care ea i-o oferea, își înălță sprâncenele cu inocența unui iezuit veteran. De fapt, învățase la seminar să ia expresia asta. Tocmai de la un iezuit.

— Văd că sunteți la curent. Dar nu plecați urechea la tot ce se spune.

Gris Marsala izbucni în râs.

— Nu-mi plec urechea, spuse. Dar e amuzant. Pe deasupra, v-am spus că lucrez aici. Sunt arhitecta care răspunde de restaurarea acestui lăcaș - aruncă iar o privire în jur și oftă cu un aer dezolat. Aspectul lui nu spune prea multe în favoarea mea, nu-i așa?... Dar e o poveste lungă despre un buget care nu se aprobă și niște bani care nu mai sosesc.

— Dumneavoastră sunteți americană.

— Da. Mă ocup de asta de doi ani, din însărcinarea fundației Eurnekian, care a contribuit cu o treime din costul prevăzut în proiectul inițial de restaurare. La

început eram trei, doi spanioli și cu mine; dar ceilalți doi au plecat... Acum lucrările aproape că stau pe loc, de o bună bucată de vreme - îl privi atentă, așteptând efectul a ceea ce urma să spună. Și, pe deasupra, mai sunt și cele două morți.

Expresia lui Quart rămase neschimbată:

— Vă referiți la accidente?

— E un fel de a spune, da. Accidente - continua să pândească reacția interlocutorului, și păru dezamăgită să constate că el nu adăuga nici un comentariu. L-ați văzut pe paroh?

— Încă nu. Am sosit aseară și nici măcar nu l-am vizitat pe arhiepiscop. Am vrut să arunc mai

întâi o privire.

— Păi, vedeți - făcu un gest cu mâna, arătând naosul și altarul principal care abia se deslușea

în fund, în întuneric. Baroc sevillan din secolul al XVII-lea, retablu de Duque Cornejo... O mică bijuterie care cade în bucăți.

— Și Fecioara decapitată de la intrare?

— Niște cetățeni au sărbătorit în felul lor proclamarea celei de-a Doua Republici, în 1931.

O spuse cu îngăduință, ca și cum i-ar fi scuzat pe cei care retezaseră capul. Quart se întrebă de câtă vreme se afla ea în oraș. De multă vreme, fără îndoială. Spaniola sa era fără cusur, și părea că se simte în largul ei.

— De cât timp stați în Sevilla?

— De aproape patru ani. Însă am venit de multe ori înainte de a mă stabili aici. Am avut o bursă și n-am plecat de tot niciodată.

— De ce?

O văzu ridicând din umeri, de parcă și ea și-ar fi pus aceeași întrebare.

— Nu știu. Li se întâmplă multor compatrioți de -ai mei; mai ales celor tineri. Sosesc într-o zi și nu mai pot pleca. Rămân să cânte la chitară, să deseneze prin piețe.

Descurcându-se cum pot ca să trăiască - privi gânditoare pătratul pe care soarele îl făcea pe pardoseală, lângă ușă. E ceva în lumină, în culoarea străzilor, care-ți slăbește voința. De parcă ai cădea bolnav.

Quart făcu câțiva pași și se opri, ascultând cum se stingea ultimul ecou în fundul naosului,

în stânga se afla un amvon cu scară în spirală, pe jumătate ascuns de schele, iar în dreapta, un confesional, într-o capelă micuță la intrarea în sacristie, își trecu mâna peste lemnul unei bănci, înnegrit de folosință și de ani.

— Cum vi se pare? întrebă femeia.

Quart înălță capul. Bolta semicirculară se înălța peste un spațiu dreptunghiular cu o singură navă și transept cu brațe scurte. O cupolă în formă de elipsă, cu un lanternou orb în vârf, fusese împodobită cu fresce, acum de nerecunoscut din pricina stricăciunilor provocate de fumul lumânărilor și al incendiilor. Se puteau încă desluși câțiva îngeri în jurul unei pete mari de funingine și mai mulți profeți cu barbă, într-o stare jalnică, deformați de umflături de umezeală ce le dădeau aspectul unor leproși fără leac.

— Nu știu, răspunse. Mică, frumoasă. Veche.

— Trei secole, preciza ea, și ecoul se auzi din nou când începură să meargă printre bănci spre altarul principal. În țara mea, o clădire veche de trei sute de ani ar fi o bijuterie istorică inviolabilă. Iar aici, vedeți și dumneavoastră: pretutindeni lăcașuri ca acesta, gata să se prăbușească, fără ca nimeni să miște un deget.

— Poate că sunt prea multe.

— E curios să auzi așa ceva de la un preot. Chiar dacă nu păreți - îl cercetă iar din cap până-n picioare, cu un interes plin de ironie, oprindu-se de data asta la croiala impecabilă a costumului subțire, închis la culoare. De n-ar fi gulerul preoțesc și cămașa neagră...

— Le port de douăzeci de ani, o întrerupse cu răceală, privind peste umărul ei. Îmi vorbeați de biserică și de alte lăcașuri ca acesta.

Rămase puțin descumpănită, cu capul aplecat într-o parte, străduindu-se vizibil să-l includă într-una dintre speciile cunoscute ale sexului masculin. Și, în pofida dezinvolturii ei, Quart știa că gulerul preoțesc o intimida. Așa se întâmplă cu toate, se gândi: bătrâne și tinere, fără excepție. Până și cea mai hotărâtă șovăie când un gest, un cuvânt amintesc pe neașteptate că e preot.

— Biserica, spuse în cele din urmă Gris Marsala, uitându-se la el, dar cu gândul parcă în altă parte, însă nu vă împărtășesc părerea că sunt prea multe asemenea lăcașuri. În fond, e vorba de memoria noastră, nu credeți? - își încreți buzele și nasul, lovind cu un picior dalele deteriorate de pe jos, dorind parcă să le ia drept martore. Sunt convinsă că fiecare clădire, fiecare tablou, fiecare carte veche ce se distruge sau se pierde ne face să ne simțim orfani. Ne sărăcește.

Vorbise cu o ardoare neașteptată, și la un moment dat tonul încordat lăsă să se ghicească o urmă de amărăciune. Dându-și seama că acum Quart se întorcea surprins spre ea, zâmbi din nou.

— N-are nici o legătură faptul că eu sunt americană, spuse în chip de scuză. Sau poate tocmai de asta-i vorba. Acestea sunt patrimoniul întregii omeniri. Nimeni n-are dreptul să le lase să piară.

— Din pricina asta stați de atâta vreme la Sevilla?

Reflectă, misterioasă.

— Poate. În tot cazul, de asta mă aflu acum aici, în locul ăsta - se uită în sus, oprindu-și privirea asupra unuia dintre vitraliile din lunetele aflate în stânga naosului, aceea unde lucra când intrase Quart. Știți că este ultima biserică ridicată în Spania sub regii dinastiei de Austria? Lucrările s-au terminat oficial la 1 noiembrie 1700, pe când Carol al II-lea, ultimul din această dinastie, agoniza fără

descendență. A doua zi, slujba religioasă de inaugurare a fost cea de pomenire pentru sufletul regelui.

Se aflau în fața altarului principal. Luminozitatea piezișă a vitraliilor dădea reflexe gingașe nuanțelor de auriu din partea de sus a retablului, iar reliefurile acestuia le făceau să rămână în penumbră, printre schele. Quart o desluși în mijloc pe Fecioară sub un baldachin bogat, deasupra chivotului în dreptul căruia își înclină ușor capul. Pe laturi, separate de portic prin coloane cioplite, se vedeau firide cu statui de heruvimi și sfinți.

— Magnific, comentă, sincer.

— E mai mult decât atât.

Gris Marsala merse până la baza schelei, în spatele altarului, și aprinse un comutator care lumină tot retablul. Auriul icoanelor și al statuilor de lemn poleit se însufleți, și un șuvoi de lumină se revărsă peste coloanele, medalioanele și ghirlandele cizelate cu măiestrie de orfevru. Quart admiră uniformitatea ansamblului multicolor, fuziunea elementelor de construcție cu cele ornamentale într-un singur plan prin împletirea imaginilor, frizelor, motivelor arhitectonice și vegetale.

— Magnific, repetă, impresionat.

Și, ducându-și mâna dreaptă la frunte, își făcu automat semnul crucii. Observă apoi că Griș Marsala îl privea atentă, de parcă ar fi găsit nepotrivit gestul lui.

— N-ați văzut niciodată un preot închinându-se?

Quart își ascundea stânjeneala arborând un zâmbet înghețat. Trebuie s-o fi făcut mulți în fața acestui retablu.

— Cred că da. Însă erau altfel de preoți.

— Nu există decât un singur fel de preoți - răspunse el, cam nechibzuit și doar ca să se afle

în treabă. Sunteți catolică?

— Oarecum. Străbunicul meu era italian - ochii limpezi îl priveau cu o ironie impertinentă. Am o reprezentare destul de exactă a păcatului, dacă la asta vă referiți. Dar la vârsta mea...

Lăsă fraza în suspensie, atingându-și părul cărunt strâns în codiță. Quart socoti oportun să schimbe din nou subiectul.

— Vorbeam de retablu. Și vă spuneam că e magnific...

O privi în ochi, grav, politicos și distant:

— Vreți s-o luăm de la început?

Din nou Gris Marsala își aplecă ușurel capul într-o parte. O femeie inteligentă, se gândea Quart. Era totuși ceva care îl descumpănea. Instinctul bine antrenat de agent al ILE detecta o incongruență, o notă falsă în atitudinea ei. O cercetă, căutând cheia potrivită, dar nu exista nici o modalitate de a se apropia mai mult fără a accepta o complicitate pe care el nu voia s-o împingă prea departe.

— Vă rog, adăugă Quart.

Îl mai privi pieziș câteva clipe. Apoi schiță un gest afirmativ și păru gata să zâmbească iar, dar n-o făcu.

— Bine, spuse în cele din urmă.

Se întorsese spre retablu, și Quart îi urmări mișcarea.

— L-a realizat în 1711 sculptorul Pedro Duque Cornejo, care a primit în schimb două mii de scuzi în valoare de opt arginți fiecare. Și este, într-adevăr, o minunăție. Toată fantezia și îndrăzneala barocului sevillan sunt aici.

Fecioara era o frumoasă statuie din lemn policrom, înaltă de aproape un metru. Avea o mantie albastră și mâinile pe laturi, cu palmele întinse. O semilună îi servea drept piedestal și piciorul său drept strivea un șarpe.

— E foarte frumoasă, spuse Quart.

— Realizată de Juan Martfnez Montanes cu aproape un veac mai devreme decât retablul...

Aparținea ducilor de Nuevo Extremo; și fiindcă unul din ei a ajutat la construirea acestei biserici, fiul lui a donat sculptura. Lacrimile de pe fața ei au dat numele locului.

Quart cerceta detaliile. De jos se vedeau lacrimile strălucind pe chip, cununa și mantia.

— Puțin exagerate, mi se pare.

— La început erau mărgele de sticlă mai mici; dar acum sunt perle. Douăzeci de perle perfecte, aduse din America la sfârșitul secolului trecut: o poveste care-și are continuarea acolo, în criptă.

— Există o criptă?

— Da. Intrarea e ascunsă în partea asta, în dreapta altarului principal: e un fel de capelă particulară. Mai multe generații de duci de Nuevo Extremo se odihnesc acolo. Unul dintre ei, Gaspar Bruner de Lebrija, a cedat în 1687 un teren care-i aparținea pentru a fi înălțată biserica asta, cu condiția să i se oficieze o dată pe săptămână o slujbă de pomenire - arătă spre firida din dreapta Fecioarei, cu statuia unui cavaler îngenuncheat în poziție de rugăciune. Iată-l acolo: cioplit de Duque Cornejo, care a făcut și statuia din stânga, reprezentând-o pe soția lui... Pentru construirea lăcașului a fost desemnat arhitectul său de încredere, Pedro Romero, care lucra și pentru ducele de Medina-Sidonia. De aici provine legătura familiei cu biserica asta. Fiul ctitorului, Guzmán Bruner, a suportat cheltuielile pentru terminarea retablului cu efigia părinților lui și a adus statuia Fecioarei în 1711... Legătura de familie mai există încă, deși mai slabă. Și are de-a face cu conflictul.

— Ce conflict?

Gris Marsala continua să privească retablul de parcă n-ar fi auzit întrebarea. Își trecu o mână pe gât, suspinând ușor.

— Mă rog. Numiți-l cum vreți - tonul îi devenise în mod forțat superficial. S-a ajuns la un punct mort, am putea spune. Cu Macarena Bruner, mama sa, bătrâna ducesă, și toți ceilalți.

— Nu le cunosc pe doamnele Bruner.

Când Gris Marsala se întoarse spre Quart, în ochii săi limpezi se ivi o licărire răutăcioasă.

— Nu? Ei bine, o să le cunoașteți - făcu o pauză și-și plecă într-o parte capul, amuzată. Pe amândouă.

Quart o auzi râzând încet pe când învârtea comutatorul. Bezna înghiți iar retablul.

— Ce se întâmplă aici? întrebă.

— În Sevilla?

— În biserica asta.

Ea zăbovi câteva secunde până să răspundă.

— Dumneavoastră trebuie să spuneți, preciza în cele din urmă. De asta v-au trimis.

— Dar lucrați aici. Aveți probabil vreo idee.

— Am tot felul de idei, bineînțeles. Dar le păstrez pentru mine. Tot ce știu e că sunt mai mulți oameni interesați ca lăcașul ăsta să se dărâme în loc să fie restaurat.

— De ce?

— Ah, nu știu...

Ofertele de complicitate păreau să se fi evaporat. Acum era rândul ei să se închidă în sine, distantă, și frigul naosului pustiu părea că se abate din nou asupra celor doi.

— Poate pentru că în cartierul ăsta metrul pătrat de pământ valorează o avere - clătină din cap, alungând gânduri stingheritoare. O să găsiți oameni care să vă povestească.

— Ați spus înainte că aveți tot felul de idei despre asta.

— Așa am spus? - în colțul gurii i se ivea un zâmbet, dar era ceva nesincer, forțat. Se prea poate. Oricum, nu-i treaba mea. Sarcina mea e să salvez cât pot mai mult din lăcaș, atâta vreme cât există bani pentru lucrări, ceea ce nu este cazul.

— Atunci de ce continuați singură?

— Fac ore suplimentare. De când mă ocup de biserica asta, n-am mai făcut rost de nimic altceva, așa că am timp liber din belșug.

— Timp liber din belșug, repetă Quart.

— Așa-i - vocea ei căpătase un ton amar. Și n-am unde să mă duc în altă parte.

Era gata să stăruie, intrigat, când niște pași în spatele lui îl făcură să se întoarcă. în cadrul ușii apăruse o siluetă

neagră, măruntă și încremenită, iar umbra sa întunecată cădea, deasă, pe dreptunghiul luminat de pe dale.

Gris Marsala, care se întorsese și ea, îi adresă lui Quart un zâmbet ciudat:

— E timpul să-l cunoașteți pe paroh. Nu credeți? Vreau să spun, pe don Príamo Ferro.

Când Celestino Peregil ieși din barul Casa Cuesta, don Ibrahim se apucă să numere pe ascuns, sub marmura mesei, bancnotele pe care asistentul bancherului Pencho Gavira le lăsase pentru primele cheltuieli.

— O sută de mii, spuse la sfârșitul operației.

Potro del Mantelete și Niña Puñales încuviințară pe tăcute. Don Ibrahim făcu trei teancuri de treizeci și trei de mii, își vârî unul în buzunarul interior al sacoului și le dădu pe celelalte tovarășilor lui. Puse pe masă bancnota care rămăsese.

— Ce părere aveți? întrebă.

Potro del Mantelete se încruntă, netezi bancnota și rămase cu ochii ațintiți la efigia lui Hernán Cortes.

— Pare bun, se hazarda.

— Mă refer la treabă. La sarcina încredințată.

Potro nu-și luă ochii de la bancnotă, cu un aer taciturn, și Niña Puñales ridică din umeri:

— Sunt bani buni, spuse ca și cum asta ar fi rezumat totul. Dar să te încurci cu popi poartă ghinion.

Don Ibrahim făcu un gest ca să atenueze gravitatea afacerii. L-a făcut cu mâna stângă, în care trabucul scotea fum lângă inelul de aur, și scrumul îi căzu iar pe pantalonii albi.

— O s-o rezolvăm cu mult tact, preciza, aplecându-se anevoie peste burtă ca să scuture pulberea cenușie.

Niña Puñales încuviință cu un *ozú* și Potro del Mantelete dădu din cap, cu privirea tot la bancnotă. Potro mergea cam pe patruzeci și cinci de ani, și toți îi erau întipăriți pe

față. O tinerețe de toreador fără noroc îi lăsase în ochi și în gâtlej praful eșecului în arene de mâna a șaptea, pe lângă o cicatrice sub urechea dreaptă, de pe urma unei împunsături de corn. Cât privește scurta și obscura lui traiectorie ca aspirant la titlul de campion al Andaluziei la categoria cocoș, între două înrolări în Legiune, nu se alesese decât cu nasul rupt, două sprâncene umflate și brăzdate de cicatrice și o oarecare încetineală a reflexelor când trebuia să unească faptele cu cuvintele și gândurile. Când pungășeau turiști pe stradă, juca grozav rolul prostului: era ceva foarte real în felul lui neajutorat de a privi în gol așteptând să sune trâmbița pentru a treia oară, sau gongul unei puțin probabile numărători inverse.

— Treaba cu tactul e importantă, spuse încet.

— *Ozú*, întări Niña.

Potro del Mantelete era tot încruntat, ca de fiecare dată când se apuca să cumpănească ceva.

Așa, cu fruntea încruntată și cumpănind pe îndelete, se întorsese într-o zi acasă și-și găsise fratele, paralizat în scaunul cu rotile, cu pantalonii la genunchi și cu cumnată-sa - nevasta lui Potro - așezată peste el, printre gâfâieli grăitoare. Fără să se grăbească și fără să ridice tonul, încuviințând cu blândețe din cap pe când fratele jura de zor că e o neînțelegere și că poate să-i explice totul, Potro del Mantelete se postase în spatele scaunului cu rotile, ducându-l pe sus aproape cu duioșie până pe palier, unde-l lăsase să cadă, cu proprietar cu tot, pe scări în jos, rezultatul fiind treizeci și două de trepte făcând clic-clac și o fractură de craniu mortală. Femeia s-a ales cu o bătaie metodică, științifică, ce a constat în ambii ochi învinețiți și un K.O. cu un croșeu de stânga din care s-a trezit după o jumătate de oră, tocmai la timp ca să-și facă geamantanul și să dispară pentru totdeauna. Treaba cu fratele nu s-a terminat la fel de bine: acuzarea a cerut treizeci de ani de închisoare, și numai iscusința avocatului a reușit să schimbe în mintea judecătorului teza crimei cu cea a

omuciderii accidentale, având drept rezultat absolvirea *in dubio pro reo*. Avocatul era don Ibrahim, a cărui diplomă eliberată la Havana era considerată încă autentică de baroul sevillan. Dar, cu titlu sau fără, cert e că fostul toreador și boxer n-avea să uite în veci mișcătoarea pledoarie care i-a câștigat, puțin câte puțin, libertatea. Căminul acela distrus, Onorată Instanță. Fratele acela trădător, situația încinsă la maximum, nivelul intelectual al clientului meu, absența de *animus necandi*, scaunul cu rotile fără frâne. De atunci, Potro del Mantelete nutrea față de binefăcătorul său o credință oarbă, eroică, indestructibilă; încă și mai plină de abnegație, dacă se poate, după josnica scoatere din barou a lui don Ibrahim. Credința unui ogar liniștit și aspru, gata de orice pentru un ordin sau o mângâiere a stăpânului.

— Văd totuși prea mulți popi, stărui Niña.

Brățările de argint zornăiau din nou când învârtea paharul gol. Don Ibrahim și Potro se priviră, iar fostul fals avocat mai ceru trei pahare de vin sec La Ina și niște feliuțe de pastramă ca aperitiv. Abia puse chelnerul pe masă xeresul rece, că ea își și dădu paharul pe gât, pe când cei doi bărbați își îndreptau privirea în altă parte, prefăcându-se că nu bagă de seamă.

Vin amar, ce nu te-nveselește,
chiar de mă-mbăt
nu pot uita...

Niña Puñales cânta încet, pe un ton sfâșietor, trecându-și limba peste buzele roșii de carmin, lucioase de umezeala vinului, și Potro murmură *ole* fără s-o privească, bătând ușor ritmul cu palma pe marmura mesei. Niña Puñales avea ochii negri ca tăciunele, așa ca în cântecele ei populare, mari, tragici, pe care excesul de machiaj și dermatograf îi făcea să pară imenși pe un chip ce mai păstra urmele unei frumuseți încremenite, ofilite, sub

cârlionțul de păr vopsit și fixat pe frunte. Când exagera cu xeresul sau cu *manzanilla*[4], obișnuia să povestească despre un bărbat brunet, cu ochii verzi, care l-a ucis pe altul cu lovituri de cuțit, pentru ea, ca în cântecele ei; și tot căuta în geantă o tăietură din ziar, de bună seamă pierdută de mult. Dacă s-o fi întâmplat într-adevăr așa, trebuie să fi fost pe vremea când Niña figura pe afișele spectacolului cu toată faima ei de țigancă frumoasă, sălbatică, tânără speranță a cântecului spaniol. Urmașa donei Concha Piquer, se spunea. Acum, după trei decenii de la trecătorul moment de glorie, își purta nenorocul, legenda tristă și cântecele pe la mese pătate de vin și pe scene de flamenco de mâna a șaptea, ca reprezentații de umplutură pentru circuitele turistice cu cină și spectacol incluse în preț, Sevilla noaptea, pe estrade mizere, zgâriate de ritmul sleit bătut cu tocurile pantofilor ei de dans.

— De unde începem? întrebă, uitându-se la don Ibrahim.

Și Potro del Mantelete își ridică privirea de pe masă, ațintindu-și-o asupra bărbatului pe care-l respecta cel mai mult pe lume, după memoria răposatului toreador Juan Belmonte. Conștient de responsabilitatea sa, fostul fals avocat trase prelung din trabuc și citi în gând, de două ori, gustările afișate pe tabla de pe tejgheaua barului: *Crochete. Măruntaie. Hamsii prăjite. Ouă bechamel. Limbă cu sos. Limbă împănată.*

— Așa cum a spus, și bine a spus, Caius Iulius Caesar, declară atunci când consideră că se scursese timpul cuvenit pentru a da importanță cuvintelor sale, *Galia est omnia divisa in partibus infidelibus.* Adică, înainte de a porni orice acțiune, se impune o recunoaștere la fața locului - își plimbă privirea de jur împrejur, ca un general în fața statului său major. O vizualizare a terenului, nu știu dacă mă înțelegeți - clipi, cuprins de îndoială. Mă înțelegeți?

— *Ozú.*

[4] Vin alb din Andaluzia.

— Da.

— Mă bucur - don Ibrahim își netezea cu un deget mustața, satisfăcut de moralul trupei. Vreau să spun că trebuie să aruncăm o privire bisericii și tuturor celorlalte chestii - se uită la Niña, pe care, o știa cucernică. Desigur, cu atenția cuvenită naturii ei de lăcaș sfânt.

— Eu o știu, preciza ea cu vocea-i aspră ca rachiul. E foarte veche, veșnic în șantier. Câteodată mă duc la slujbă acolo.

Ca o adevărată cântăreață din popor, era foarte evlavioasă. La rândul lui, deși mărturisea de obicei că e agnostic, don Ibrahim respecta libertatea cultului. Se aplecă puțin peste masă, interesat. Informarea riguroasă în prealabil, citise pe undeva - Churchill, parcă, sau Frederic cel Mare -, era mama tuturor victoriilor.

— Cum e preotul? Mă refer la parohul titular.

— Ca aceia de odinioară - Niña Puñales își încrețea buzele și fruntea, încercând să-și amintească: bătrân, iute la mânie... Odată a dat afară niște turiste care au intrat în toiul slujbei. S-a coborât din altar, cu felon cu tot, și le-a tras o săpuneală groaznică pentru că erau în șort. Aici nu-i nici baie și nici circ, le-a zis; așa că luați-vă tălpășița. Și le-a aruncat în stradă.

Don Ibrahim încuviință, mulțumit.

— Un bărbat sfânt, din câte văd.

— *Ozú.*

— Un om al bisericii plin de virtuți.

— Până-n măduva oaselor.

După o pauză de gândire, indianul scoase un rotocol de fum și îl privi cum se risipește. Avea acum un aer preocupat.

— Asta înseamnă că avem de-a face cu un preot dintr-o bucată, nuanță, moderându-și încuviințarea inițială.

— Nu știu dacă-i dintr-o bucată, zise Niña. Însă e sigur că-i sare iute țandăra.

— Înțeleg - don Ibrahim scoase alt rotocol, dar de data asta îi ieși prost. Deci acest onorabil paroh ne poate face probleme. Vreau să spun că ne poate îngreuna strategia.

— Ne-o poate face harcea-parcea.

— Și celălalt preot, vicarul cel tânăr?

— Pe ăsta l-am văzut uneori ajutând la slujbă. Pare liniștit, grozav de respectuos. Mai domol.

Don Ibrahim se uită pe fereastră de partea cealaltă a străzii, spre cizmele rustice de la Valverde del Camino atârnate de marchiză peste vitrina magazinului de încălțăminte La Valenciana. Apoi, cu o înfiorare de melancolie, cercetă cele două chipuri din fața lui. În alt moment al vieții l-ar fi trimis la plimbare pe Peregil, cu însărcinarea lui cu tot; sau, probabil, ar fi cerut mai mulți bani. Dar așa cum stăteau lucrurile, nu prea avea de unde să aleagă. Observă cu tristețe gura vopsită a Niñei, alunița artificială, unghiile date cu ojă roșie ce se cojea pe margini, degetele slabe strângând paharul gol. Apoi își îndreptă ochii spre stânga, pentru a da de privirea credincioasă a lui Potro del Mantelete și, în sfârșit, se uită la propria-

i mână, pe masă: cea care ținea havana lângă inelul, fals precum Iuda, pe care la răstimpuri

reușea să-l plaseze pentru cinci mii de pesete - avea mai multe - vreunui turist fleț prin barurile din Triana. Ei doi erau oamenii lui, responsabilitatea lui. Potro, pentru fidelitatea lui dincolo de necazul care dăduse peste el. Niña, pentru că fostul fals avocat nu auzise niciodată pe cineva cântând *Pelerină brodată cu fir de carmin și de aur* cum o făcuse ea, când el, nou-venit la Sevilla, o văzuse pe scenă. N-a făcut cunoștință cu ea decât mult mai târziu, când se producea într-un spectacol flamenco de mâna a șaptea, distrusă de alcool și de ani, pildă grăitoare a cântecelor populare pe care le interpreta cu vocea aceea spartă, sublimă, care te făcea să te înflori: Lupoaica, Baladă de vitejie, Moneda falsă, Tatuaj. În seara când a

întâlnit-o, don Ibrahim a jurat în sinea lui că o va salva de la uitare, fără alt motiv decât acela de a face dreptate Artei. Fiindcă, în ciuda calomniilor Baroului avocaților, în ciuda celor publicate în presa locală când se înverșunaseră să-l bage la închisoare pentru o diplomă absurdă de care nu-i păsa nimănui nici cât negru sub unghie, în ciuda învârtelilor pe care se vedea obligat să le facă pentru a-și câștiga traiul, el nu era un ticălos. Don Ibrahim înălță capul, potrivindu-și automat lanțul ceasului în buzunarul de la vestă. El era un om demn, lipsit de noroc.

— E vorba de o simplă problemă de strategie, repetă dus pe gânduri, cu glas tare, mai mult

pentru a se convinge pe sine decât din alt motiv, și simți cum cei doi prieteni își puneau în el toată speranța.

Celestino Peregil promisese trei milioane, dar poate că aveau să-i stoarcă mai mult. Se spunea că Peregil e peonul truditor al unui bancher putred de bogat. Afacerea aducea parale, și ei aveau nevoie de bani lichizi pentru a pune bazele unui vis vechi. Don Ibrahim era un om citit, chiar dacă puțin superficial - de n-ar fi fost așa, cu greu ar fi putut profesa la Sevilla, neștiind de unde sare iepurele -, și din lecturile lui culegea citate așa cum strângi banii de aur în pungă. Cu privire la vise, citatul cel mai grăitor era din Thomas D.H. Lawrence, individul ăla din Arabia care scrisese *Lady Butterfly*: oamenii care visează cu ochii deschiși ies mereu învingători, sau ceva în genul ăsta. Nu-și făcea prea multe iluzii că prietenii lui aveau ochii deschiși; dar asta conta cel mai puțin. El îi ținea deschiși în locul lor.

Îl privi cu afecțiune pe Potro del Mantelete, care mesteca încet o bucată de pastramă:

— Tu ce părere ai, campionule?

Potro mestecă mai departe în tăcere preț de o jumătate de minut.

— Am putea s-o facem, cred, spuse într-un târziu, când ceilalți aproape că uitaseră de întrebare. Dacă Domnul ne dă noroc.

Lui don Ibrahim îi scăpă un suspin resemnat:

— Tocmai asta-i problema. Cu atâția popi la mijloc, nu știu de care parte s-ar pune Domnul.

Potro zâmbi pentru prima oară în dimineața aceea, și o făcu plin de încredere. Întotdeauna zâmbea cu încredere și parcă puțin câte puțin, ca și cum efortul muscular ar fi fost prea mare pe chipul lui zdrobit de tauri și de mănușile adversarilor din ring.

— Totul pentru Cauză, spuse.

Niña Puñales slobozi un ole în șoaptă și pătimaș:

Jură să mă iubească un bărbat
făr' să se teamă de moarte...

Cântă cu jumătate de glas, punând o mână pe cea a lui Potro del Mantelete. De la divorțul lui traumatizant, acesta trăia singur, fără nici o rudă, iar don Ibrahim bănuia că o iubea pe ascuns pe Niña, însă nu o arăta niciodată, din respect. Ea, la rândul ei, păstrând amintirea nebuniei din tinerețe la care visa întruna, era credincioasă memoriei bărbatului cu ochi verzi care continua s-o aștepte pe fundul fiecărei sticle. În ce-l privește pe don Ibrahim, în materie de dragoste nimeni n-a putut aduce vreodată dovezi demne de crezare, cu toate că îi plăcea, în nopțile cu *manzanilla* și chitară, să vorbească pe departe de aventuri romantice din tinerețea sa din Caraibi, când era prieten cu Beny More - Prințul Ritmului -, și cu *Carafoca* Pérez Prado, și cu actorul mexican Jorge Negrete până când au avut un schimb dur de cuvinte. Era pe vremea când Maria Felix, divina Maria, Doamna, i-a dăruit bastonul de abanos cu mâner de argint într-o noapte în care, cu don Ibrahim și cu o sticlă de tequila - Herradura Reposado de un litru -, i-a fost necredincioasă lui Agustin Lara; iar slăbănogul elegant,

distrus, a compus un cântec nemuritor ca să-și aline durerea provocată de coarne. Zâmbetul indianului întinerea la presupusa amintire din Acapulco, a nopților de acolo, a plajelor de acolo, Maria, comoara mea, Frumoasa Maria. Și Niña Puñales fredona în șoaptă, bând pahar după pahar de xeres și de *manzanilla*, cântecul inspirat de el, seducătorul vinovat. Potro își aducea și el contribuția la scena aceea, cu profilul său dur și tăcut, văduvit de propria-i umbră care hoinărea descumpănită printre corzile ringului și prin arenele mizere improvizate în vreo piață. În felul acesta, nimeni nu comunica și toți împărtășeau aceleași sentimente în acel singular triunghi plămădit din apusuri de soare, fum de țigară, vin, aplauze, țărmuri îndepărtate și nostalgii. Și de când hazardul și viața îi adunaseră la Sevilla ca pe niște plute în derivă, cei trei își împărțeau resacul nesfârșit al vieților legați printr-o pitorească prietenie, al cărei nobil scop reușiră să-l descopere în zorii unei zile, după o lungă beție liniștită, stând în fața apei întinse și molcome a Guadalquivirului: Cauza. într-o bună zi vor avea bani destui pentru a întemeia o trupă de flamenco nemaipomenită. O vor numi *Templul Cântecului*, și acolo vor face în sfârșit dreptate artei Niñei Puñales, menținând vie tradiția muzicii spaniole.

Copilă,
îmi spunea el cu patimă nebună...

Cânta mai departe în șoaptă Niña. În bar intră o vânzătoare de lozuri, vestind în gura mare câștigul de cincisprezece mii, și don Ibrahim cumpără bilete. Apoi îl chemă pe chelner pentru a-i plăti consumația și-și luă bastonul dăruit de Frumoasa Maria și panamaua albă cu un aer seniorial, ridicându-se cu greutate, pe când Potro del Mantelete, în picioare de parcă tocmai bătuse gongul, îi trăgea scaunul Niñei, și amândoi o escortară până la ușă.

Lăsară pe masă, ca bacșiș, bancnota cu Hernán Cortes. La urma urmelor, era o zi deosebită. Și, așa cum spuse Potro justificând cu umilință risipa, don Ibrahim era un cavaler.

Nou-sositul intră în biserică, și lumina pe care o lăsa în spate, profilată în ușă și pe dalele pragului, îl orbi pe Lorenzo Quart, făcându-l să clipească o clipă. Când retina i se adapta iar la penumbra dinăuntru, don Príamo Ferro se înființase lângă el. Își dădu atunci seama că lucrurile stăteau mai prost decât își închipuise.

— Sunt părintele Quart, spuse, întinzând o mână. Tocmai am sosit la Sevilla. Mâna rămase nemișcată în gol, în dreptul a doi ochi negri și pătrunzători care o priveau bănuitori.

— Ce faci în biserica mea?

Am început cu stângul, își zise retrăgându-și încet mâna, în timp ce îl cerceta pe bărbatul din fața lui. Aspru ca și glasul lui, mărunt, uscățiv, cu părul alb ciufulit și mai mult ciopârțit decât tuns, cu sutana ponosită și plină de pete de sub care se iveau niște pantofi mari, uzați, pe care nimeni nu-și dăduse osteneala să-i lustruiască de vreo cinci-șase ani.

— Am considerat oportun să mă uit puțin, răspunse calm.

Cel mai tare te neliniștea chipul parohului, brăzdat peste tot de semne, zbârcituri și mici cicatrice care-i dădeau un aspect chinuit, dur, asemeni acelor fotografii făcute din avion deșerturilor unde se văd eroziunea, crăpăturile scoarței pământului, urmele adânci ale albiilor unor râuri dispărute, pe care timpul le-a săpat încetul cu încetul în pământ și în stâncă. Mai erau și ochii întunecați, sălbatici, înfundați în orbite adânci, de unde observau lumea cu foarte puțină simpatie. Ochii aceia îl măsurară pe Quart din cap până-n picioare, și acesta văzu că se opreau asupra butonilor de la cămașă, asupra croielii costumului și, în

cele din urmă, asupra feței sale. Nu păreau prea încântați de ceea ce vedeau.

— Dumneata n-ai dreptul să fii aici.

Nu exista nici o alternativă, înțelese Quart întorcându-se spre Gris Marsala într-o încercare

de a-i cere ajutor, deși știa dinainte că e zadarnic: asistase la dialog fără să scoată o vorbă.

— Părintele Quart a întrebat de dumneavoastră, interveni ea, fără chef.

Ochii parohului o ignorară pe arhitectă. Erau ațintiți mai departe asupra vizitatorului:

— De ce?

Trimisul de la Roma își ridică ușor mâna stângă, împăciuitor, constatând că privirea interlocutorului urmărea, dezaprobator, strălucirea ceasului scump Hamilton pe care-l purta la încheietura mâinii.

— Strâng informații despre locul acesta - avea acum certitudinea că prima lor întâlnire era un

eșec, dar hotărî să se mai străduiască un pic; la urma urmei, asta era treaba lui. Ar fi mai bine să stăm puțin de vorbă, părinte.

— N-am nimic de vorbit cu dumneata.

Quart trase aer în piept și expiră încet. Era un fel de penitență ce-i confirma temerile cele mai negre și, pe deasupra, îi aducea aminte de fantome a căror evocare nu-i făcea nici o plăcere. Tot ce detesta părea că se întrupase în fața lui: vechea stare mizerabilă, sutana ponosită, neîncrederea de preot de țară intransigent, sălbatic, bun doar să amenințe cu caznele iadului, să spovedească femei habotnice, de ignoranța cărora nu-l despărțeau decât câțiva ani amărâți de seminar și un strop de latină. Va fi o misiune stânjenitoare, își spuse. Grozav de stânjenitoare. Dacă parohul era *Vesper*, cu primirea pe care i-o făcea se ascundea de minune.

— Iertați-mă, stărui, vârându-și mâna în buzunarul interior al sacoului pentru a scoate un plic cu tiara și

cheile lui Petru imprimate într-un colț, dar cred într-adevăr că avem multe de vorbit. Sunt trimisul special al Institutului pentru Lucrări Externe, și în scrisoarea asta adresată dumneavoastră de către Secretariatul de Stat este acreditarea mea.

Don Príamo Ferro apucă scrisoarea și, fără să-i arunce măcar o privire, o rupse în două. Bucățile plutiră în aer până ajunseră pe pardoseală.

— Mă doare-n cot de acreditarea dumitale.

Îl privea pe Quart de jos, mărunt și semeț. Șaizeci și patru de ani, spunea raportul pe care-l avea pe masă, în camera de la hotel. Douăzeci și ceva ca preot de țară, zece ca paroh la Sevilla. Înfățișarea lui s-ar fi potrivit grozav cu cea a Dulăului în arena Colosseumului: și-l putea lesne închipui ca pe un gladiator mic și periculos, cu tridentul într-o mână și plasa atârnându-i pe umăr, căutând să-și prindă adversarul în vreme ce tribunele cereau sânge. În viața lui profesională, Quart învățase să distingă la prima vedere, dintre mai multe persoane, pe aceea de care era cazul să se ferească. Și părintele Ferro era tocmai clientul necunoscut de la capătul tejghelei care, pe când ceilalți vociferează, bea în tăcere până când, pe neașteptate, sparge o sticlă și-ți sare la beregată. Nu i-ar fi stat rău nici să străbată laguna Tenochtitlán cu apa până la brâu și ridicând deasupra capului o cruce. Sau în cruciade, tăind capetele păgânilor și ereticilor.

— Și habar n-am care-i treaba cu lucrările externe, adăugă parohul, fără să-și ia ochii de la Quart. Superiorul meu e arhiepiscopul Sevillei.

Care, sărea în ochi, îi pregătise conștiincios terenul trimisului supărător de la Roma. în orice caz, Quart nu-și pierdu cumpătul. Vârî din nou mâna înlăuntrul hainei, pentru a arăta colțul altui plic, identic cu cel de la picioarele lui.

— Tocmai la el mă duc.

Parohul făcu un gest afirmativ plin de dispreț, fără să se poată ști dacă se referea la intenția lui Quart sau la persoana monseniorului Corvo.

— Păi, să te duci - replică, posac. Îi datorez supunere arhiepiscopului, și când o să-mi poruncească să vorbesc cu dumneata, o s-o fac. Până atunci, uită că exist.

— Vin de la Roma, ca trimis special. Cineva a cerut insistent să intervenim în povestea asta.

Presupun că sunteți la curent.

— Eu n-am cerut nimic. Oricum, Roma e foarte departe și asta-i biserica mea.

— Biserica dumneavoastră.

— Întocmai.

Quart simțea privirea lui Gris Marsala ațintită asupra lor, în așteptare. Își înălță bărbia și numără în gând până la cinci.

— Nu e biserica *dumneavoastră,* părinte Ferro, ci biserica *noastră.*

Îl văzu cum rămâne o clipă tăcut, privind cele două bucăți de hârtie de pe jos, și cum își întoarce apoi fața ușor într-o parte, fără să se uite într-un punct precis, cu o expresie stranie, nici grimasă și nici zâmbet, pe chipul plin de semne și cicatrice.

— Și în privința asta te înșeli, spuse în cele din urmă, de parcă vorbele astea ar fi pus capăt discuției, și se îndreptă spre sacristie, pe lângă schele, prin mijlocul bisericii.

Dumnezeule mare! Călcându-și pe inimă, Quart făcu ultima încercare de împăcare. Dorea să nu-l apese nimic pe conștiință când va sosi ceasul să-și încheie socotelile, ca fiecare. Povestea cu preotul ăsta, zise înfrânându-și furia, o să fie dată naibii. De șaptezeci de ori șapte.

— Am venit să vă ajut, părinte, spuse în spatele parohului.

Și, o dată făcut efortul ăsta, se simți împăcat înainte ca lucrurile să se îndrepte pe făgașul lor. Prin asta își plătea cu vârf și îndesat tot ce datora umilinței și fraternității

ecleziastice. De acum înainte, va răspunde la trufie cu aceeași monedă, iar don Príamo Ferro n-avea să fie singurul în stare să-și verse furia.

Parohul se oprise pentru a îngenunchea în fața altarului principal, și Quart auzi un râs scurt și neplăcut, lipsit cu desăvârșire de umor.

— Să mă ajuți? Nu știu cum mă poate ajuta cineva ca dumneata - se întoarse să-l privească

pentru ultima dată, ridicându-se, și ecoul vocii lui răsună în transeptul naosului. Îi cunosc prea bine pe cei de teapa dumitale... Ajutorul de care are nevoie biserica asta e altul; și așa ceva nu poți avea în buzunarele hainelor dumitale elegante. Acum pleacă. Am un botez peste douăzeci de minute.

Gris Marsala îl însoți până la ușă. Quart, care recurgea la toată disciplina și la tot sângele lui rece pentru a nu-și exterioriza exasperarea, ascultă fără prea mare atenție străduniile ei de a-l scuza pe paroh. E supus la presiuni mari, spuse pe scurt arhitecta, în chip de justificare. Politicienii, băncile și Arhiepiscopia dădeau târcoale prin preajmă ca o haită de lupi. Fără înverșunarea părintelui Ferro, biserica ar fi fost demolată de mult.

— Se prea poate ca până la urmă s-o demoleze oricum, remarcă părintele Quart, lăsând să răzbată o urmă de antipatie. Mulțumită lui, și cu el înăuntru.

— Nu spuneți asta.

Ea avea dreptate. Nu trebuia să spună asemenea lucruri. Nu trebuia să le spună în ruptul capului, se mustră Quart, stăpân din nou pe sine, și când ieșiră în stradă inspiră parfumul florilor de portocal. Un zidar lucra cu o lopată lângă betonieră, în colțul pe care-l făcea fațada bisericii cu clădirea alăturată. Quart îi aruncă o privire distrată în vreme ce mergeau printre portocalii din piață.

— Nu înțeleg atitudinea asta, spuse. La urma urmelor, eu sunt de partea lui. Biserica e de partea lui.

Gris Marsala se uită la el, ironică.

— La ce biserică vă referiți? La cea de la Roma? La Arhiepiscopia Sevillei? La dumneavoastră? - clătină din cap, neîncrezătoare. Nu. El are dreptate, și o știe. Nimeni nu-i de partea lui.

— Nu mă surprinde. Pare predispus să-și creeze tot soiul de probleme.

— Și le are din plin. Confruntarea lui cu arhiepiscopul e un război deschis... Cât despre primar, îl amenință că-l dă în judecată: consideră jignitori termenii în care don Príamo s-a referit la el în predica de la slujba de duminică, de acum câteva săptămâni.

Quart se opri, interesat. Asta nu figura în raportul monseniorului Spada.

— Ce-a spus?

Arhitecta își îmblânzi un zâmbet strâmb:

— L-a făcut speculant ticălos, trădător și politician fără scrupule - îl privi cu coada ochiului, să vadă ce față făcea. Din câte îmi amintesc.

— Ține de obicei astfel de predici?

— Numai când e furios din cale-afară - Griș Marsala se opri, chibzuind puțin. în ultima vreme, poate destul de des. Vorbește de neguțătorii care năvălesc în templu și de lucruri de genul ăsta.

— Neguțătorii, repetă Quart.

— Da. Printre altele.

Sacerdotul își înălță sprâncenele, cumpănind cele auzite:

— Nu-i rău, conchise. Văd că parohul nostru e un expert în arta de a-și face prieteni.

— *Are* prieteni, protestă ea, apoi dădu un șut unei cutii de bere și o privi cum se rostogolește.

Și are și enoriași; oameni cumsecade care vin aici să se roage și care au nevoie de el. Iar dumneavoastră nu-l puteți judeca după cele întâmplate acum câteva clipe.

În vocea ei se strecurase o notă pătimașă, care o făcea să pară mai tânără. Quart se împotrivi, iritat.

— Eu n-am venit să judec - se întorsese să cerceteze campanila estompată a bisericii, dar în realitate se ferea de ochii femeii. Vor fi alții care s-o facă.

— Bineînțeles - rămase pe loc, înaintea lui, cu mâinile în buzunarele blugilor, iar lui nu-i plăcu felul în care îl privea. Dumneavoastră sunteți dintre aceia care-și scriu raportul și se spală pe mâini, nu-i așa? Vă mărginiți să duceți oamenii la Pretoriu și așa mai departe. Alții sunt cei care spun *ibi ad crucem*.

Quart mimă ironic surpriza:

— Nu-mi închipuiam că sunteți atât de versată în Evanghelii.

— Sunt destule lucruri pe care nu vi le închipuiți, mi se pare.

Stingherit, preotul își lăsă toată greutatea trupului pe un picior, iar apoi pe celălalt. Își trecu în sfârșit o mână peste părul cenușiu, tuns scurt. La vreo douăzeci de metri, zidarul care lucra lângă betonieră se oprise și îi privea, sprijinit în lopată. Era un tânăr îmbrăcat cu niște haine militare uzate, pătate de var.

— Tot ce vreau, spuse Quart, e să garantez o investigație corectă.

Stând încă în fața lui, Gris Marsala dădu din cap, negând.

— Nu - acum ochii limpezi îl disecau cu simpatia unui bisturiu. Don Príamo a nimerit cu diagnosticul: dumneavoastră ați venit să garantați o execuție corectă.

— A spus așa ceva?

— Da. De cum Arhiepiscopia v-a anunțat sosirea.

Quart își abătu privirea peste umărul femeii. Se vedea o fereastră cu gratii și mușcate și cu un canar neclintit în colivia lui.

— Vreau numai să ajut, spuse pe un ton neutru, și vocea i se păru brusc cea a unui străin.

În momentul acela, clopotul bisericii bătu în spatele lui și canarul se porni să cânte, fericit de tovărășie.

Avea să fie o treabă dificilă.

III. Unsprezece baruri în Triana

„Trebuie să tai, să tai fară să te oprești,
și trebuie să dobori la pământ fără milă, până când copacii se răresc și pădurea poate fi considerată sănă-toasă.”
(Jean Anouilh, *Ciocârlia*)

Există câini ce-și definesc stăpânii și mașini ce-și oglindesc proprietarii. Mercedesul lui Pencho Gavira era închis la culoare, lucios, uriaș, cu o amenințătoare stea cu trei colțuri care se înălța deasupra radiatorului ca mira unei mitraliere de la provă. Încă nu se oprise de tot când Celestino Peregil era deja în picioare lângă bordura trotuarului, ținând portiera deschisă ca să coboare șeful. Traficul în dreptul cafenelei La Campana era intens, și poluarea murdărea gulerul de culoarea somonului al cămășii zbirului, între sacoul bleumarin la două rânduri și cravata de mătase cu flori roșii, verzi și galbene, care-i sclipea la jumătatea pieptului ca un semafor oribil. Gazele de la țeava de eșapament îi fluturau părul lins și rar, făcând praf migăloasa operație de camuflare pe care o executa zilnic, cu grijă și cu fixativ din belșug, dinspre urechea stângă.

— Ți-a mai căzut părul, spuse Gavira cu rea-credință, privindu-i în treacăt șuvițele răvășite.

Știa că nimic nu-l supăra mai tare pe asistentul și însoțitorul lui decât aluziile de soiul acesta; dar bancherul considera că, împungând din când în când cu pintenii caii de la el din grajd, îi ținea treji. Pe deasupra, Gavira era un bărbat dur, care era propria lui creație, și felul său de a fi includea asemenea exerciții de binefacere creștinească.

În ciuda traficului și a poluării, ziua se anunța frumoasă. Gavira aruncă o scurtă privire în jur, stând țanțoș pe trotuar, pe când își aranja manșetele cămășii ca să-i iasă puțin din haină; exact atât cât trebuia pentru a lăsa să se vadă sclipirile pe care soarele de mai le scotea, reflectându-se în butonii de douăzeci și patru de carate ce puneau în evidență manșetele duble de mătase bleu, opera celui mai bun fabricant de cămăși din Sevilla. Părea un manechin dintr-o revistă de modă pentru bărbați în așteptarea fotografului, când își potrivi nodul cravatei și, cu aceeași mână, își trecu palma pe tâmplă pentru a-și netezi părul negru și bogat, puțin ondulat după urechi, pieptănat peste cap și dat cu briantină lucioasă. Pencho Gavira era brunet, chipeș, ambițios, elegant, victorios, avea bani și se afla în situația de a câștiga și mai mulți. Din aceste șapte calități, patru sau cinci se datorau în totalitate eforturilor proprii, și aceasta îi era mândria, dar și speranța, temeiul privirii sigure, mulțumite, pe care și-o plimbă de jur împrejur înainte de a se îndrepta spre colțul străzii Sierpes, cu Peregil ținându-și capul plecat și călcându-i pe urme, ca un subaltern plin de căință.

Don Octavio Machuca stătea la masa lui obișnuită din cafeneaua La Campana, uitându-se peste hârtiile pe care i le întindea Cánovas, secretarul lui. De mai mulți ani, președintele Băncii El Cartujano își petrecea diminețile schimbând biroul său din Arenal, cu mobilier din lemn de esențe prețioase și împodobit cu tablouri, cu o masă și patru scaune de pe terasa aceea unde pulsa inima orașului. Acolo citea ziarul *ABC* și privea în jur cum trece viața, pe când își rezolva afacerile de la micul dejun până la ceasul

aperitivului, înainte de a pleca să ia masa la restaurantul său favorit, Casa Robles. Acum nu se mai ducea aproape deloc la bancă înainte de patru după-amiaza, iar funcționarii și clienții lui n-aveau încotro și veneau la cafenea pentru treburile urgente. Chiar și Gavira, care, în calitatea lui de vicepreședinte și director general, nu putea evita aceste momente atât de stânjenitoare aproape în fiecare zi.

Fără nici o îndoială, din pricina asta privirea-i victorioasă se umbrea pe măsură ce se apropia de masa unde bărbatul căruia îi datora prezentul și viitorul său stătea având în față o cafea cu lapte și o jumătate de franzelă de Antequera cu unt. Umbră care se accentua considerabil când Gavira făcu gestul neinspirat de a se uita spre stânga lui, zărind, în trecere, coperta revistei *Q+S* expusă la vedere printre ziarele și publicațiile de la un chioșc. Nu fu decât o clipă; și bancherul, care simțea în ceafă privirea lui Peregil, își continuă drumul ca și când n-ar fi văzut nimic. Însă norul negru câștiga teren și o izbucnire de furie îi strânse stomacul, călit de o oră zilnică de gimnastică și saună. Revista aceea stătea de două zile pe masa din biroul lui din Arenal, și Gavira știa pe dinafară, de parcă le-ar fi făcut el însuși, toate fotografiile reportajului din interior, precum și coperta: o poză, puțin estompată de oscilațiile teleobiectivului, în care își putea recunoaște nevasta, Macarena Bruner de Lebrija, moștenitoarea ducatului de Nuevo Extremo și descendenta uneia dintre cele mai vechi trei familii ale aristocrației spaniole - Alba și Medina-Sidonia erau celelalte -, ieșind din hotelul Alfonso al XIII-lea la patru dimineața cu toreadorul Curro Maestral.

— Ai întârziat, obiectă bătrânul.

Nu era adevărat, și Pencho Gavira o știa fără să fie nevoit să se uite la ceasul de lux pe care-l purta la mâna stângă. A ține pe cineva în tensiune printr-un atac discret și neîncetat era un truc pe care-l învățase tocmai de la don

Octavio Machuca: își plasa subordonații într-o sănătoasă incertitudine, evitând ca aceștia să se culce pe lauri. Peregil, cu cărarea pornind de la ureche și viciile mai mult sau mai puțin la vedere, era cobaiul lui cel mai la îndemână.

— Nu-mi place ca lumea să întârzie, insistă Machuca în gura mare, adresându-se parcă chelnerului cu vestă în dungi care aștepta instrucțiuni lângă masă, cu tava de metal în mână, atent la cel mai mic gest al său. În fiecare dimineață îi rezervau aceeași masă, lângă ușa localului.

Gavira încuviință încetișor, asumându-și calm sensul acelor cuvinte. Apoi îi ceru chelnerului o bere, își descheie nasturele de la sacou și se așeză pe scaunul de răchită pe care președintele Băncii El Cartujano i-l arăta cu un gest, chiar lângă el. După câteva libidinoase înclinări ale capului, Peregil se duse să ia loc la altă masă, puțin mai departe, unde Cánovas, secretarul, se retrăsese ca să pună hârtiile într-o servietă de piele neagră. Secretarul era un tip slăbănog, semănând cu un șoarece, tată a nouă copii și om de o moralitate ireproșabilă, care era în slujba bancherului de pe vremea când acesta strecura țigări și parfumuri prin Gibraltar. Nimeni nu-și amintea să-l fi văzut vreodată zâmbind, poate fiindcă simțul umorului lui Cánovas zăcea în cavoul voluminosului său cod al familiei. În tot cazul, secretarul îi era antipatic, și Gavira nutrea speranțe tainice pentru viitorul acestuia: o concediere fulminantă când bătrânul va hotărî să lase gol biroul din Arenal, unde abia mai punea piciorul.

Fără un cuvânt, privind asemenea șefului și protectorului său traficul trecătorilor și mașinilor, Gavira așteptă până când chelnerul îi aduse berea. Luă o înghițitură aplecat în față, străduindu-se ca spuma să nu-i picure pe dunga fără cusur a pantalonilor, apoi își șterse buzele cu o batistă înainte de a se sprijini din nou de spătar.

— Îl avem pe primar, spuse în sfârșit.

Lui Octavio Machuca nu i se clinti nici un mușchi pe chip. Privea drept în față, spre afișul cu Peña Betica (1935) care colora în nuanțe de alb și verde balconul de la etajul doi de pe partea cealaltă a străzii, lângă edificiul în stil *neomudejar* al Băncii El Poniente. Gavira observă mâinile osoase ale bancherului, cu degete lungi ca niște gheare și stropite cu pete de bătrânețe. Machuca era foarte slab și foarte înalt, cu un nas mare și o pereche de ochi întunecați, veșnic înconjurați de cearcăne adânci, care iscodeau ca o pasăre de pradă deprinsă să vâneze pe orice vreme, până se satură. Anii nu imprimaseră acelor ochi toleranță sau îndurare, ci oboseală. Scafandru și contrabandist în tinerețe, cămătar la Jerez, bancher la Sevilla înainte de a împlini patruzeci de ani, întemeietorul Băncii El Cartujano era pe punctul de a se retrage, și singura-i aspirație cunoscută era să ia dimineața micul dejun în colțul străzii Sierpes, vizavi de Peña Betica și de sediul bancar al concurenței, pe care Cartujano o anexase de curând, după ce o adusese încetul cu încetul la faliment.

— Era și timpul, spuse Machuca.

Continua să privească spre partea cealaltă a străzii, și Gavira nu înțelese dacă se referea la Banca El Poniente sau la treaba cu primarul.

— Aseară am cinat împreună, comentă ca să-l lămurească, cercetând cu coada ochiului profilul bătrânului. Iar azi-dimineață am vorbit la telefon îndelung și cordial.

— Tu și primarul tău, murmură Machuca, de parcă s-ar fi străduit să identifice un chip vag cunoscut.

Oricine altcineva putea interpreta efortul acesta drept un simptom de senilitate; dar Pencho Gavira își cunoștea prea bine președintele pentru a trage concluzii pripite.

— Da, confirmă stăruitor, vigilent, atent la orice nuanță: exact genul de atitudine care îl ajutase să ajungă ceea ce era. E de acord să dea altă destinație terenului și să ni-l vândă imediat.

Nu spusese cuvintele acestea pe un ton triumfător, deși s-ar fi cuvenit s-o facă. Era o regulă

nescrisă în lumea în care trăiau amândoi.

— Va izbucni un scandal, obiectă bătrânul bancher.

— Nu-i pasă. Peste o lună îi expiră mandatul și știe că n-o să fie reales.

— Și presa?

— Presa poate fi cumpărată, don Octavio - Gavira schiță cu degetele gestul de a număra bani. Sau i se pot da niște oase mai bune de ros.

Văzu că Machuca încuviința, înțelegând dedesubturile. Cánovas tocmai pusese în servietă un dosar exploziv obținut de Gavira despre neregulile privitoare la ajutoarele de șomaj de la Junta Andaluziei. Planul consta în a-l face public simultan, ca să servească drept paravan.

— Dacă Primăria nu se opune, adăugă, și având Consiliul pentru Patrimoniul Cultural la mână, ne mai rămâne doar să ne ocupăm de aspectul ecleziastic al problemei - făcu o pauză în așteptarea comentariilor, dar bătrânul rămase tăcut, în ce-l privește pe arhiepiscop...

Lăsă fraza în suspensie, precaut, așteptând ca celălalt să facă următoarea mișcare. Avea nevoie de indicii, de complicitate, de avertizări.

— Arhiepiscopul vrea partea lui, vorbi Machuca în sfârșit. Să dăm Domnului ce-i al Domnului, știi doar.

Gavira încuviință cu multă grijă:

— Firește.

Acum bătrânul bancher se întorsese să-l privească.

— Păi, dă-i ce vrea, și cu asta basta.

Nu era chiar așa ușor, și amândoi o știau. Ticălos bătrân.

— Suntem de acord, don Octavio, preciza Gavira.

— Atunci nu mai avem ce să vorbim.

Machuca își învârtea lingurița în ceașca de cafea cu lapte, adâncindu-se din nou în contemplarea afișului cu Peña Betica. La cealaltă masă, străini de conversație,

secretarul și Peregil se priveau cu ostilitate. Gavira alese cu grijă tonul și cuvintele:

— Cu tot respectul, don Octavio, mai avem ce să vorbim. Suntem pe cale să dăm cea mai mare lovitură urbanistică pe care a văzut-o Sevilla de la Expoziția Universală din 1992: trei mii de metri pătrați în centrul cartierului Santa Cruz. Și, legat de asta, achiziționarea de către saudiți a societății Puerto Targa. Adică între o sută optzeci și două sute de milioane de dolari. Dar să-mi dați voie să economisesc cât mai mult cu putință - bău puțină bere, ca să sublinieze greutatea verbului *a economisi*. Nu vreau să dau zece pe ceva ce vom obține cu cinci. Și arhiepiscopul s-a apucat să ceară luna de pe cer.

— În vreun fel trebuie să-l răsplătim pe monseniorul Corvo pentru delicatețea de a se spăla pe mâini - Machuca își încrețea ușor pleoapele, schițând ceva ce nu părea nici pe departe un zâmbet. Sau pentru facilitățile tehnice, cum ai spune tu. Nu reușești în fiecare zi să determini un arhiepiscop să îngăduie secularizarea unui teren ca ăsta, alungarea parohului și demolarea bisericii... Nu crezi? - ridicase una din mâinile-i osoase pentru a număra totul pe degete, dar o lăsă să cadă pe masă cu un gest obosit. Asta se cheamă să faci dantelărie.

— Știu foarte bine. Munca mea m-a costat, nu glumă, dacă-mi permiteți s-o spun.

— Ăsta-i motivul pentru care ai ajuns unde ești acum. Dă-i arhiepiscopului răsplata pe care a

sugerat-o și rezolvă acest aspect al afacerii. La urma urmelor, banii cu care lucrezi sunt ai mei.

— Și ai celorlalți acționari, don Octavio. Asta-i responsabilitatea mea. Dacă am învățat ceva de la dumneavoastră, e să-mi onorez angajamentele fără să arunc banii pe fereastră. Bancherul ridică din umeri.

— Cum crezi. În definitiv, e operațiunea ta.

Așa și era, din fericire, dar și din păcate. Toate astea reprezentau un fel de avertisment, însă era nevoie de mult

mai mult pentru a-l face pe Pencho Gavira să-și piardă cumpătul.

— Totul e sub control, spuse.

Bătrânul Machuca era ascuțit ca o lamă de ras. Gavira, care știa prea bine acest lucru, văzu cum ochii hrăpăreți i se mișcau de la afișul cu Peña Betica la fațada băncii El Poniente. Operațiunea din cartierul Santa Cruz și cea cu Puerto Targa erau mai mult decât o afacere bună: ducându-le la bun sfârșit, Gavira putea să-l înlocuiască pe Machuca în calitate de președinte. În caz contrar, risca să rămână dezarmat în fața unui consiliu de administrație alcătuit din marile familii bogate din Sevilla, puțin binevoitoare cu avocații tineri, ambițioși și parveniți. Simți la încheietura mâinii, sub brățara de aur a Rolexului, că pulsul i se accelerase cu cinci bătăi.

— Ce se aude cu parohul? - privirea bătrânului se întoarse iar spre el: o licărire de interes sub aparenta nepăsare. Se spune că arhiepiscopul nu prea e sigur nici acum că o să coopereze.

— E ceva adevărat - Gavira zâmbea, îndulcind suspiciunile. Dar luăm măsuri ca să clarificăm problema - se uită spre cealaltă masă, la Peregil, și făcu o pauză nesigură; atunci își dădu seama că trebuia să adauge ceva, un argument... Nu-i decât un bătrân îndărătnic.

Fu o scăpare, o gafă, și își dădu seama imediat. Cu o plăcere vizibilă, Machuca se strecură prin breșa deschisă.

— Nu te caracterizează - îl privea în ochi ca un șarpe bătrân care se desfăta să insufle teamă.

Gavira contabiliza la încheietura mâinii zece pulsații în plus, cel puțin. Și eu sunt bătrân, Pencho. Și o știi mai bine ca oricine: am încă dinți zdraveni ca să mușc... Ar fi primejdios să uiți asta, nu-i așa? - pleoapele de pasăre răpitoare se încrețiră iar. Când ești atât de aproape de țintă.

— Nu uit - e tare greu să înghiți când ți se pune un nod în gât, fără ca interlocutorul să bage de seamă, însă Gavira

o făcu de două ori. În ce-l privește pe paroh, nu se poate compara nici pe departe cu dumneavoastră.

Bancherul clătina din cap, reprobator.

— Găsesc că nu prea ești în formă, Pencho. Tu, să recurgi la măgulire...

— Nu mă cunoașteți, don Octavio.

— Nu spune prostii. Te cunosc foarte bine, și de asta ai ajuns unde ai ajuns. Și unde ești pe punctul să ajungi.

— Eu vă vorbesc întotdeauna cu franchețe. Chiar și atunci când nu vă place.

— Greșești. Apreciez întotdeauna franchețea ta, atât de calculată ca toate celelalte. Ca ambiția ta și răbdarea ta - bancherul privi în fundul ceștii, de parcă ar fi căutat acolo și alte detalii asupra caracterului lui Gavira. Și în ce privește comparația, poate că ai dreptate și preotul ăsta și cu mine n-avem nimic în comun, în afară de anii trăiți. Nu știu, fiindcă nu-l cunosc. Dar o să-ți dau un sfat folositor, Pencho... Tu prețuiești sfaturile mele, nu?

— Știți foarte bine că da, don Octavio.

— Mă bucur, pentru că ăsta e dintre cele mai bune. Să n-ai niciodată încredere într-un om în vârstă care se cramponează de o idee. Se întâmplă atât de rar să ajungi bătrân și să ai încă idei pentru care să lupți, încât puținii fericiți nu renunță ușor la ele - se opri, ca și cum și-ar fi amintit ceva. În plus, cred că lucrurile s-au complicat, nu? Un popă de la Roma și alte chestii de-astea.

Suspinul lui Pencho Gavira păru sincer. Poate că și era.

— Sunteți foarte la curent, don Octavio.

Machuca schimbă o privire cu secretarul lui, care stătea mai departe la cealaltă masă, nemișcat în fața lui Peregil, cu servieta de piele neagră pe genunchi și expresia unui șoarece jucând poker. Mut și orb până la noi ordine. Peregil, în schimb, se foia neliniștit și arunca priviri nervoase către Gavira, cu coada ochiului. Apropierea de don Octavio Machuca, discuția acestuia cu șeful lui și prezența imperturbabilă a lui Cánovas îl intimidau.

— Asta-i orașul meu, Pencho, spuse Machuca. Nu știu de ce te miri.

Gavira scoase un pachet de țigări fine și aprinse una. Președintele nu fuma, iar el era singurul căruia îi dădea voie s-o facă în prezența lui.

— Liniștiți-vă, spuse cu primul rotocol de fum. Totul e sub control - scoase încă unul, mai încet. Treaba nu rămâne neterminată.

— Nu sunt neliniștit - bancherul clătina din cap, privind distrat lumea care trecea. Repet, e operațiunea ta, Pencho. Eu mă pensionez în octombrie; și dacă iese bine, și dacă iese prost, asta n-o să-mi schimbe cu nimic viața. Dar pe a ta o poate schimba într-adevăr.

Cu vorbele astea, bătrânul păru că a încheiat subiectul. Își bău restul de cafea cu lapte, apoi se întoarse din nou spre Gavira:

— Dar ia spune-mi, ce știi de Macarena? Era o lovitură sub centură. Foarte urâtă. Și era limpede că o păstrase pentru sfârșit. Dacă rămânea ceva în aer, tocmai despre asta era vorba.

Gavira se uită la chioșcul de ziare și simți furia strângându-i stomacul. Fiindcă și coincidența era nepotrivită: tocmai când apucase să-i dea lui Peregil sarcina să urmărească discret mișcările nevestei lui, ziariștii ăia de la Q+S o surprinseră hoinărind cu toreadorul și îi făcuseră poze cu nemiluita. Ghinionul naibii, blestemată fie Sevilla.

Erau exact unsprezece baruri în cei trei sute de metri de la Casa Cuesta la podul Triana. În medie, era cam unul la douăzeci și șapte de metri și douăzeci și șapte de centimetri, calculă mintal don Ibrahim, mai obișnuit cu cărțile și numerele. Oricare dintre cei trei prieteni putea spune pe dinafară lista lor completă, de la primul la ultimul, de la ultimul la primul sau în ordine alfabetică: La

Trianera. Casa Manolo. La Marinera. Dulcinea. La taberna del Altozano. Las Dos Hermanas. La Cinta. La Ibense. Los Parientes. El Bar Ângeles. Și chioșcul Las Flores la sfârșit, aproape de mal, lângă icoana în *azulejos* a Fecioarei Speranței și statuia de bronz a toreadorului Juan Belmonte. Făcuseră popas la fiecare dintre ele ca să discute despre strategie, iar acum treceau podul în stare de grație, ferindu-se plini de pudoare să se uite în stânga, spre nefastele construcții moderne de pe insula Cartuja, și bucurându-și ochii cu peisajul ce li se deschidea la dreapta, Sevilla dintotdeauna, frumoasă și regină maură, cu palmieri de-a lungul celuilalt mal, cu Turnul de Aur, Arenal și Giralda. Și la o aruncătură de băț, privind spre Guadalquivir, arena pentru luptele cu tauri La Maestranza: catedrala Universului unde lumea se ducea să înalțe rugăciuni bărbaților viteji pe care Niña Puñales îi cânta în cupletele ei.

Mergeau pe trotuarul de pe pod, de-a lungul balustradei de fier, umăr lângă umăr ca în vechile filme americane, cu Niña la mijloc și ei doi, don Ibrahim și Potro del Mantelete, flancând-o ca niște gentilomi. Și în reflexele în albastru, ocru și alb ale dimineții deasupra fluviului, legănate în aburii ușor ai vinului alb La Ina ce le încinsese generos spiritul, răsunau acorduri de chitară andaluză pe care doar ei puteau să le audă. O melodie imaginară sau poate reală, care imprima trecerii lor scurte și cam precipitate, felului în care lăsau în spate familiarul cartier Triana pentru a se adânci de cealaltă parte a Guadalquivirului, neclintirea și tenacitatea unei plimbări când pe la umbră, când pe la soare, la cinci după-amiaza. Don Ibrahim, Potro și Niña aveau să ajungă la țară, să-și ducă viața pe meleaguri vrăjmașe, părăsind siguranța pășunilor cu care erau deprinși. De aceea, fusese inevitabil ca fostul fals avocat, în barul Los Parientes, din câte își aminteau, să-și ridice panamaua - pe care într-un rând și-a scos-o ca să-l pălmuiască pe Jorge Negrete când acesta a întrebat dacă

în Spania nu mai sunt bărbați adevărați - și să-l citeze solemn pe un tip, Vergiliu. Sau poate Horațiu. în sfârșit, un clasic:

Atunci, ca lupi hămesiți în beznă,
o apucarăm pe drumul
ce ducea spre inima
înflăcăratei Hispalis.

Sau ceva în genul ăsta. Soarele se reflecta în apa domoală a fluviului. Pe sub pod, o tânără cu părul negru și lung vâslea într-o bărcuță sau într-o luntre, iar dâra dreaptă lăsată în urmă tăia în contre-jour luciul de la un mal la celălalt. Trecând prin fața Fecioarei Speranței, Niña Puñales își făcu semnul crucii sub privirea, agnostică dar plină de apreciere, a lui don Ibrahim, care își scoase trabucul din gură în semn de respect. Cât despre Potro del Mantelete, se închină și el, iute și pe ascuns, cu capul plecat, ca atunci când asculta trompeta în arenele mizere năpădite de praf, de teamă și de muște, sau când gongul îl obliga să-și dezlipească spatele de colțul ringului și să înainteze cu pieptul gol până în mijloc, privindu-și picăturile de sânge pe corzi. Însă închinăciunea lui nu era destinată Fecioarei, ci profilului de bronz, pelerinei și beretei de toreador ale lui Juan Belmonte.

— Ar fi trebuit să te îngrijești mai mult de nevastă-ta.

Bătrânul Machuca își clătină puțin capul de sus în jos, privind lumea care trecea prin fața terasei barului La Campana. Scosese din buzunar o batistă albă de bumbac fin, cu inițialele sale brodate cu fir albastru, și-și freca vârful nasului. Pencho Gavira observă petele de bătrânețe de pe mâinile lui ca niște gheare. Totul la el amintea de o pasăre de pradă. Un bătrân vultur încremenit și primejdios, cercetându-l.

— Femeile sunt complicate, don Octavio. Și fina dumneavoastră mai mult decât toate.

Bancherul își împăturea meticulos batista. Părea să mediteze la această problemă, căci încuviință încet.

— Macarena, rosti el, de parcă numele acela ar fi spus totul.

De data asta fu rândul lui Gavira să încuviințeze.

Prietenia dintre Octavio Machuca și ducii de Nuevo Extremo dăinuia de patruzeci de ani. El Cartujano finanțase, aproape fără nici o speranță, mai multe afaceri ruinătoare prin care răposatul Rafael Guardiola y Fernández-Garvey, ducele consort și tatăl Macarenei, prăpădise și ultimii bani din averea familiei. Mai târziu, după ruina definitivă o dată cu moartea ducelui - o criză de angină pectorală în plin zaiafet cu țigani, îmbrăcat sumar, la patru dimineața -, bătrânul Machuca în persoană se oferise să-i plătească pe creditori și să vândă neînsemnatele proprietăți pe care nu era pus sechestru pentru a face rost de niște bani lichizi, pe care i-a plasat la banca lui cu cea mai mare dobândă posibilă. Așa a putut păstra pentru văduvă și fiică reședința de la Casa del Postigo și o rentă anuală care, fără un lux excesiv, i-a permis ducesei văduve, Cruz Bruner, să îmbătrânească cu demnitatea cuvenită numelui ei. În înalta societate din Sevilla toți se cunoșteau între ei, și mulți susțineau că renta aceea anuală era inexistentă și că banii proveneau direct din fondurile personale ale lui Octavio Machuca. Se mai zvonea și că bancherul onora în felul acesta o legătură ceva mai mult decât prietenească, înfiripată pe când defunctul duce era încă în viață. Ba chiar, în ce o privește pe Macarena, unii comentau că anumite fine sunt iubite ca și cum ar fi de fapt fiice; dar nimeni n-a adus niciodată vreo dovadă în acest sens și nici n-a avut curajul necesar pentru a-l întreba pe bătrân despre povestea asta. Cât despre Cánovas, care se ocupa cu hârtiile, secretele și

conturile particulare ale bancherului, era la fel de expresiv în problema respectivă, ca și în multe altele, ca o tocăniță.

— Toreadorul ăsta, spuse Machuca după un răstimp. Maestral, nu-i așa?

Gavira simțea un gust amar în gură. Își lăsă țigara, luă paharul de bere și bău o înghițitură zdravănă, dar asta nu îmbunătăți cu nimic situația. Puse din nou paharul pe masă și rămase cu privirea ațintită la picătura care-i căzuse pe dunga pantalonului. O înjurătură sonoră, neaoșă, îi veni pe buze, ispitindu-l.

Bătrânul continua să se uite la lumea care se perinda, de parcă ar fi pândit ivirea unui chip cunoscut. O ținuse în brațe pe Macarena Bruner deasupra cristelniței, în catedrală, și tot el o condusese sub aceleași bolți, ea îmbrăcată în voaluri albe și răpitor de frumoasă, până la altarul unde aștepta Pencho Gavira. O căsătorie despre care gurile rele din Sevilla susținuseră că era lucrătura bătrânului bancher, căci garanta zestrea și viitorul finei sale și acorda, în schimb, tot sprijinul social protejatului său, pe atunci un tânăr și ambițios avocat ce urca precum un meteor în ierarhia Băncii El Cartujano.

— Ar trebui făcut ceva, adăugă Machuca, dus pe gânduri.

În ciuda umilinței și rușinii care îl copleșeau, Gavira izbucni în râs:

— Doar nu vreți să mă duc să-i trag un glonț toreadorului.

— Sigur că nu - bancherul se întoarse pe jumătate, cu o privire exagerat de curioasă în ochii lui vicleni. Ai fi în stare să-i tragi un glonț amantului nevestei tale?

— De fapt, e fosta mea nevastă, don Octavio.

— Mda. Așa zice ea.

Gavira scutură cu un deget mica pată de umezeală înainte de a-și netezi dunga pantalonului.

Bineînțeles că era în stare, și amândoi o știau. Dar n-avea s-o facă.

— Asta n-ar schimba lucrurile, spuse.

Pe undeva, era adevărat. De când ea se întorsese la Casa del Postigo, toreadorul fusese precedat de un bancher din concurență și de un renumit producător de vinuri din Jerez. Aveau nevoie de multe gloanțe, în caz că făceau apel la metoda asta. Iar Sevilla nu era Palermo. În plus, Gavira se consola în ultimele săptămâni cu un cunoscut manechin sevillan, specializat în lenjerie fină. Așa încât bătrânul Machuca încuviință cu o dublă și domoală înclinare a capului. Existau alte metode.

— Cunosc doi directori de sucursală - Gavira zâmbea, cumpănit și periculos. Iar dumneavoastră, câțiva impresari de lupte cu tauri... Poate că băiatul ăsta, Maestral, o să aibă o viață grea în sezonul următor.

Pleoapele de pasăre răpitoare se încrețiră peste ochii președintelui Băncii El Cartujano. Aproape că zâmbea.

— Ce păcat! se lamenta bătrânul. Nu pare un toreador prost.

— Dar e frumușel, preciza Gavira, cu pizmă. Oricum, va avea întotdeauna alternativa să se apuce de telenovele.

Apoi se uită spre chioșcul de ziare, și norul negru care se ținea după el întunecă din nou dimineața. Căci nu Curro Maestral era adevărata problemă. Era ceva mai important decât coperta revistei Q+S unde o escorta pe Macarena Bruner, amândoi estompați din cauza luminii slabe și a teleobiectivului fotografului. Și problema nu afecta onoarea matrimonială a lui Gavira, ci propria lui supraviețuire la El Cartujano și posibilitatea de a-i urma bătrânului Machuca la președinția consiliului. Manevra imobiliară cu biserica Nuestra Señora de las Lágrimas era pe punctul să fie încununată de succes; exista un singur impediment: un privilegiu străvechi de familie, datând din 1687, ce stipula o serie de condiții a căror nerespectare ar fi dus la returnarea terenului cedat pentru biserică familiei Bruner. Însă o lege ulterioară, aprobată în secolul al XIX-lea în timpul secularizării bunurilor ecleziastice, dată de

ministrul Mendizábal, făcea ca proprietatea terenului să revină, în caz de expropriere, municipalității din Sevilla. Problema era complicată sub aspect legal și, dacă ducesa și fiica ei deschideau un proces, totul putea rămâne paralizat o vreme. Totuși, proiectul se afla într-o fază avansată, erau în joc prea multe investiții și angajamente, și un eșec l-ar fi obligat pe Octavio Machuca să-și dezavueze favoritul în fața consiliului de administrație - unde Gavira avea dușmani vajnici - tocmai când tânărul vicepreședinte al Băncii El Cartujano era gata să pună mâna pe puterea absolută. Asta însemna să-și pună capul pe butucul călăului. Dar, așa cum știau revista Q+S, jumătate din Andaluzia și toată Sevilla, capul lui Pencho Gavira nu era prea apreciat de Macarena Bruner în ultima vreme.

Când Lorenzo Quart ieși din hotelul Doña Maria, în loc să parcurgă cei aproape treizeci de metri care îl despărțeau de poarta Arhiepiscopiei, se îndreptă spre mijlocul pieței Virgen de los Reyes și se opri o clipă, privind panorama. Se afla la răspântia a trei religii: vechiul cartier evreiesc în spatele său, zidurile albe ale mănăstirii La Encarnacion de o parte, Palatul Arhiepiscopal de cealaltă, iar în fund, lângă fosta moschee arabă, minaretul prefăcut în campanilă pentru catedrala creștină: Giralda. Erau acolo trăsuri cu cai, vânzători de ilustrate, țigănci cu puradei cerând de pomană pentru laptele copilului și turiști care se uitau în sus, minunându-se, pe când stăteau la coadă să viziteze turnul. O tânără străină cu accent american se îndepărtă de un grup pentru a-i pune o întrebare banală lui Quart despre o adresă de pe lângă piață; un pretext ca să-i observe de aproape chipul bronzat, calm, ce contrasta puternic cu părul cenușiu foarte scurt și gulerul preoțesc negru și alb. Quart îi dădu un răspuns superficial și politicos înainte de a se despărți,

și fata se întoarse la grupul de prietene, printre chicote, șușoteli și priviri peste umăr. Reuși să distingă cuvintele *he's gorgeous*, adică frumos de pică. Asta ar fi stârnit, de bună seamă, râsul monseniorului Spada. Amintirea directorului ILE și a sfaturilor lui tehnice de pe scara monumentală din Piața Spaniei, la ultima lor discuție la Roma, îl făcu să surâdă. Apoi, cu zâmbetul încă pe buze, își aținti privirea asupra turnului Giraldei, de la bază până la morișca de vânt de la care provenea numele ansamblului[5]. Își înălța către cer ochii albaștri-cenușii ca un turist ciudat, cu mâinile în buzunarele costumului negru făcut la comandă de un excelent croitor din Roma, aproape la fel de faimos precum Cavalleggeri și Fiii. Spania, sudul, vechea cultură a Europei mediteraneene puteau fi intuite numai în locuri ca acela. Sevilla era o suprapunere de istorii, de legături imposibil de explicat unele fără celelalte. Șirag de mătănii al timpului, și sânge, și rugăciuni în limbi diferite sub un cer azuriu și un soare înțelept ce făcea ca totul să fie la fel în scurgerea veacurilor. Pietre ce dăinuiau și pe care încă mai era cu putință să le auzi glăsuind. Era de-ajuns să uiți un moment de camerele video, ilustratele, autocarele înțesate de turiști și tinerele obraznice și să-ți lipești urechea de ele, ascultând.

Mai era o jumătate de oră până la întâlnirea lui de la Arhiepiscopie, așa încât o apucă în sus, pe strada Mateos Gago, ca să bea o cafea la berăria Giralda. Avea chef să se așeze lângă tejghea, bucurându-și privirea la vederea pardoselii cu pătrate albe și negre, a unor *azulejos* și gravuri cu Sevilla veche de pe pereți. Scoase din buzunar *Elogiul ordinului templier* de Bernard de Clairvaux, pentru a citi câteva pagini la întâmplare. Era un volum străvechi, de format *in octavo*, din care citea în fiecare zi, printre rugăciunile din zori și de seară, cele din breviar și fragmentele din psalmi, obligație pe care o îndeplinea cu

[5] În spaniolă, *giralda* înseamnă „morișcă de vânt”.

sfințenie, cu acea minuțioasă disciplină ce nu avea legătură cu pietatea, ci cu orgoliul. Adesea, în nenumăratele ceasuri petrecute prin hoteluri, cafenele și aeroporturi, între două întâlniri sau călătorii profesionale, predica medievală care preț de două sute de ani a fost călăuza spirituală a călugărilor oșteni ce se războiau pe Pământul Sfânt îl ajuta să îndure singurătatea sacerdoțiului. Uneori se lăsa purtat de starea sufletească pe care i-o producea lectura, imaginându-și că este cel de pe urmă supraviețuitor după înfrângerea de la Hattin sau din Turnul blestemat din Acre, din temnița din Chinon sau al rugurilor de la Paris: un templier singuratic și nespus de istovit, ai cărui prieteni muriseră cu toții.

Citi câteva rânduri pe care, de fapt, le putea spune pe dinafară - „își tund părul în creștetul capului, sunt veșnic plini de praf, înnegriți de soarele ce-i arde și de zalele ce-i apără...” - și-și ridică apoi fața ca să privească lumina străzii, trecătorii care se perindau pe sub coroanele verzi ale portocalilor. O femeie tânără, zveltă, cu aspect de străină, se opri un moment să-și strângă părul, oglindindu-se în fereastra întredeschisă a localului, își înălță brațele goale cu supremă grație, răpitor de frumoasă și adâncită în propria imagine, până când ochii îi alunecară și dădură de cei ai lui Quart. O clipă îi susținu privirea, luată prin surprindere și curioasă, înainte ca firescul gestului să piară. Atunci un tânăr cu un aparat de fotografiat la gât și o hartă în mână ajunse în dreptul ei și, înlănțuindu-i mijlocul, o luă cu sine.

Se prea poate să nu fie potrivit cuvântul „invidie” sau „tristețe”. Nu exista un termen precis pentru a defini dezolarea ce-i este familiară oricărui cleric atunci când vede îndeaproape perechi: femei și bărbați cărora le era îngăduit să împlinească vechiul ritual al intimității, gesturi ce înlesneau mângâierea liniei unduioase de la ceafă înspre umeri, rotunjimea gingașă a șoldurilor, degetele unei femei pe gura unui bărbat. Iar în cazul lui Quart,

căruia în principiu nu i-ar fi fost deloc greu să se apropie de o mare parte dintre femeile frumoase care-i ieșeau în cale, era și mai intensă acea certitudine a autodisciplinei triste, dureroase, asemeni celei a oamenilor care au suferit o amputare și jură că simt furnicături sau junghiuri în mâinile sau picioarele inexistente, ca și cum le-ar mai avea încă.

Se uită la ceas, își luă cartea și se ridică. La plecare fu cât pe ce să se ciocnească de un domn foarte gras, îmbrăcat în alb, care-și ceru scuze politicos, ridicându-și pălăria de panama. Grăsanul îl urmări cu privirea pe Quart când acesta se îndreptă încet spre piață și spre clădirea cărămizie cu fațadă barocă aflată în dreapta, după un șir de portocali. Un portar îi ațînu calea nou-venitului, dar la vederea gulerului preoțesc îi făcu imediat loc să treacă printre cele două coloane duble ce susțineau balconul din mijloc, cu blazonul arhiepiscopilor sevilleni cioplit în piatră. Quart ieși în *patio,* unde umbra Giraldei se proiecta pe pământ, apoi urcă somptuoasa scară pe sub bolta durată de Juan de Espinal, de pe care îngeri și heruvimi îi cercetau pe nou-veniți cu un aer plictisit, omorându-și timpul în încremenirea lor seculară. Sus se aflau coridoare cu birouri, unde preoți aferați se tot foiau cu aplombul celor care cunosc locul. Mai toți erau îmbrăcați în costume cu guler rotund, cu cămăși de culoare închisă ori gri, iar unii purtau cravate sau pulovere pe sub haină; păreau mai curând funcționari decât preoți. Quart nu văzu nici o sutană.

Noul secretar al monseniorului Corvo îi ieși în întâmpinare. Era un cleric domol, chel, cu o înfățișare foarte îngrijită și maniere alese, cu guler preoțesc și haine cenușii. Îl înlocuia pe părintele Urbizu, care murise strivit de o cornișă din biserica Nuestra Señora de las Lágrimas. Fără nici un cuvânt, îl conduse prin salonul pe al cărui tavan, împărțit în șaptezeci de casete, se vedeau embleme și scene biblice menite, în principiu, să încurajeze virtuțile

prelaților sevilleni în cârmuirea diocezei lor. Erau acolo vreo douăzeci de fresce și pânze, printre care patru de Zurbarán, un Murillo și un Mattia Preti cu Sfântul Ioan Botezătorul cu capul tăiat; mergând alături de secretar, Quart se întrebă de ce în anticamerele episcopilor și cardinalilor te pomeneai atât de des cu capul cuiva pe o tavă. Încă se gândea la asta când îl văzu pe don Príamo Ferro. Parohul de la Nuestra Señora de las Lágrimas stătea în picioare într-un colț, îndărătnic și întunecat precum culoarea sutanei lui ponosite. Discuta cu un preot foarte tânăr, blond, cu ochelari, pe care Quart l-a recunoscut ca fiind zidarul care îl cercetase în poarta bisericii când îi cunoscuse pe părintele Ferro și pe Griș Marsala. Cei doi preoți se întrerupseră ca să-l privească; ochii parohului rămaseră impasibili, iar tânărul se arătă ursuz și semeț. Quart le adresă o ușoară înclinare a capului, dar nici unul nu schiță gestul de a răspunde la salut. Era limpede că așteptau de multă vreme și că nimeni nu le oferise un scaun.

Excelența Sa don Aquilino Corvo, titularul diocezei sevillene, adopta de obicei postura *Cavalerului cu mâna pe piept* expus într-una dintre sălile Muzeului Prado. Pe veșmintele negre își sprijinea o mână albă unde strălucea însemnul său: inelul cu o piatră mare, galbenă. Tâmplele cu părul rărit, fața prelungă și colțuroasă, sclipirea crucii de aur întregeau asemănarea vagă cu personajul respectiv, iar arhiepiscopului îi făcea plăcere s-o accentueze.

Aquilino Corvo era un prelat autentic, rod al unei severe alegeri ecleziastice. Abil, priceput la manevre, deprins să navigheze pe orice furtună, numirea sa în fruntea arhiepiscopiei sevillene nu era fortuită. Avea susținători de vază la Nunțiatura din Madrid, se bizuia pe sprijinul dat de Opus Dei și avea relații excelente atât cu conducerea Juntei Andaluziei, cât și cu opoziția. Asta nu-l împiedica să se ocupe de unele aspecte mărginașe misiunii lui, ba chiar personale. Bunăoară, era mare amator de coride și ocupa

un loc la Maestranza ori de câte ori evoluau în arenă Curro Romero sau Espartaco. Era, de asemenea, membru al celor două cluburi de fotbal locale, Betis și Sevilla, atât datorită neutralității sacerdotale, cât și din prudență ecleziastică: cea de-a unsprezecea poruncă de care asculta era să fii nepărtinitor. Iar pe Lorenzo Quart îl ura din tot sufletul.

Cum era de prevăzut după primirea făcută de secretar, prima parte a întrevederii se desfășură cu răceală, dar în mod corect. Quart îi înmâna scrisorile de acreditare - una de la cardinalul secretar de stat și alta de la monseniorul Spada -, îi dădu amănunte generale și arhicunoscute în legătură cu misiunea lui, iar interlocutorul îi oferi sprijin necondiționat, rugându-l să-l țină la curent. În realitate, Quart știa că arhiepiscopul avea să facă tot posibilul să-i saboteze misiunea, iar monseniorul Corvo, care nu-și făcea nici cea mai mică iluzie că Quart avea să-l informeze în vreun fel, era dispus să-și dea scaunul pe un an de purgatoriu dacă trimisul special de la Roma făcea un pas greșit. Amândoi erau însă profesioniști și cunoșteau regulile de care trebuiau să țină seama, cel puțin în privința aparențelor. Nici unul din ei nu pomeni motivul pentru care se priveau de o parte și de cealaltă a mesei ca doi scrimeri a căror falsă nepăsare ar fi pierit, ca o străfulgerare, îndată ce unul ar fi descoperit un loc unde l-ar fi putut împunge pe celălalt cu spada. Deasupra amândurora plana umbra ultimei lor întâlniri în biroul acela, cu doi ani în urmă, Corvo fiind de curând ridicat la rangul de arhiepiscop, când Quart îi dăduse o copie a unui raport voluminos referitor la viciile de siguranță cu privire la vizita Sfântului Părinte la Sevilla, în decursul ultimului An Euharistic. Un popă însurat, căzut în păcat și suspendat *a divinis* fusese gata să-l înjunghie pe Suveranul Pontif, sub pretextul de a-i înmâna un memorandum asupra celibatului. Se descoperise și o bombă artizanală la mănăstirea de călugărițe unde trebuia să înnopteze Sanctitatea Sa, într-unul dintre coșurile cu rufărie brodată

cu măiestrie pentru această ocazie de către măicuțe. Și în agendele tuturor teroriștilor islamici din jurul Mediteranei figurau, cu detalii care te înfiorau, orele și itinerarele vizitei papale, grație neîncetatelor scurgeri de informații de la Arhiepiscopie către presă. Atunci ILE, și în mod concret Quart, intervenise de urgență, aruncând în aer planul inițial de măsuri de siguranță alcătuit de Excelența Sa, stârnind batjocura Curiei și disperarea nunțiului. Și, de bună seamă, ajunsese să comenteze toată chestiunea în fața Sanctității Sale, în niște termeni care îl făcuseră pe monseniorul Corvo să riște, pe lângă demnitatea recentă de Arhiepiscop al Sevillei, și un atac de apoplexie. Cu timpul, momentul dificil fusese depășit și arhiepiscopul își consolidase faima de excelent prelat; însă greșeala aceea de novice, umilirea lui și rolul jucat de Quart în toată povestea îi colcăiau în inimă și în cuget într-un chip foarte puțin sacerdotal. Amănunt pe care arhiepiscopul îl mărturisise chiar în dimineața aceea întristatului său confesor, un venerabil cleric din catedrală căruia i se spovedea în prima vineri a fiecărei luni.

— Biserica aceea e condamnată, spuse arhiepiscopul.

Avea o voce parcă anume făcută pentru predica de duminică, limpede și solemnă.

— E doar o chestiune de timp.

Vorbea cu fermitatea rangului său ecleziastic, poate exagerând puțin, dat fiind că se afla în prezența lui Quart. Chiar dacă la Roma nu însemna nimic, în propria-i dioceză un prelat era cineva demn de luat în considerație. Monseniorul Corvo era conștient de aceasta, și-i plăcea să pună în evidență autonomia puterii sale locale. Obișnuia să facă paradă de faptul că din Roma nu cunoștea decât Anuarul Pontifical și că nu consulta niciodată lista cu telefoanele de la Vatican.

— Nuestra Señora de las Lágrimas, continuă arhiepiscopul, e în ruină. Pentru a obține această declarație oficială ne-am luptat cu o seamă de piedici

administrative și de natură tehnică... Primele par a fi pe cale să se rezolve, deoarece Consiliul pentru Patrimoniul Cultural a renunțat la conservarea edificiului, aducând drept argument lipsa banilor de la buget; iar primăria din Sevilla e pe punctul de a-și da acordul. Dacă dosarul nu a fost încă închis, e din cauza accidentului care a dus la moartea arhitectului de la primărie. O întâmplare nenorocită.

Monseniorul Corvo făcu o pauză, contemplând duzina de pipe englezești pe care le ținea înșiruite pe un suport din lemn de cireș. în spatele lui, după perdele, se ghiceau turnul Giraldei și arcadele catedralei. Razele soarelui descriau un dreptunghi pe pielea verde cu care era tapisată masa. Prelatul își așeză acolo mâna cu inelul, într-un gest aparent întâmplător. Lumina stârni sclipirea pietrei galbene și un zâmbet ușor al lui Lorenzo Quart.

— Excelență, ați menționat probleme de natură tehnică, spuse.

Era așezat pe un scaun incomod în fața mesei arhiepiscopului, într-un capăt al încăperii cu pereții acoperiți de operele părinților Bisericii și de enciclice papale, toate legate în piele și cu însemnele arhiepiscopale pe cotor. În capătul celălalt se aflau un scaun de rugăciune sub un crucifix de fildeș, o sofa micuță cu două fotolii și o măsuță scundă, unde monseniorul Corvo îi primea mai cordial pe cei care se bucurau de prețuirea lui. Era limpede că trimisul special al ILE nu se număra printre aceștia.

— Secularizarea edificiului, cerință obligatorie înainte de demolare, s-a complicat mult.

Gravitatea arhiepiscopului nu reușea să-i ascundă neîncrederea față de Quart. Își alegea cu cea mai mare grijă cuvintele, calculând implicațiile fiecăruia.

— Există un privilegiu străvechi, de la 1687, acordat sub sancțiune papală chiar în acel an de

ilustrul meu predecesor la Arhiepiscopia Sevillei, care stipulează categoric: câtă vreme în biserică se ține în fiecare joi o slujbă de pomenire pentru Gaspar Bruner de Lebrija, binefăcătorul ei, aceasta își va păstra neatinse drepturile.

— De ce joia?

— Pesemne că a murit într-o joi. Familia Bruner era puternică, așa încât îmi închipui că don Gaspar trebuie să-l fi ținut din scurt pe ilustrul meu predecesor.

— Și părintele Ferro, bineînțeles, ține slujba în fiecare joi...

— O ține în toate zilele săptămânii, confirmă arhiepiscopul. La opt dimineața, cu excepția duminicilor și a zilelor de sărbătoare, când ține două.

Quart se înclină ușor spre masă, cu prefăcută inocență:

— Dar, Excelență, aveți autoritatea de a-l chema la ordine.

Arhiepiscopul îi aruncă o privire fioroasă. Inelul juca pe mâna-i fără astâmpăr, stricând frumosul efect de lumină.

— Nu mă faceți să râd - nu părea dispus să râdă nici în ruptul capului, iar tonul îi deveni aspru. Dumneavoastră știți bine că nu-i o problemă de autoritate. Cum să-i interzică un arhiepiscop unui paroh să țină o slujbă? E vorba de o problemă de disciplină. Chiar dacă e în vârstă și extrem de conservator până și în unele aspecte ale misiunii sale, părintele Ferro păstrează o atitudine foarte personală. De pildă, îl doare-n cot de toate pastoralele mele și de chemările la ordine.

— V-ați gândit la suspendarea acestui preot?

— M-am gândit, m-am gândit - monseniorul Corvo îl privea enervat pe Quart. Lucrurile nu-s atât de simple. Am cerut la Roma suspendarea *ab officio* a părintelui Ferro, dar treburile astea merg încet. Pe deasupra, mă tem că, de când cu nefericita asta de infiltrare informatică la Vatican, se așteaptă ca dumneavoastră să vă întoarceți cu raportul de vânător de scalpuri.

Quart făcu abstracție de ironie. Nu vrei să te mânjești, își zise. De asta ne treci nouă cartoful fierbinte. E mai bine să fie altcineva călăul și tu să-ți păstrezi mâinile curate.

— Și în vremea asta, Excelență?

— Păi, totul rămâne în suspensie. Banca El Cartujano a pus la punct o operațiune de folosire a terenului, care ar fi cu totul și cu totul în folosul diocezei mele - monseniorul Corvo păru că meditează la posesivul acela și rectifică ușurel: al *acestei* dioceze. Cu toate că nu avem asupra acestui teren alt drept decât cel moral, rod a trei veacuri de cult, El Cartujano ne acordă o compensație generoasă. Folositoare în vremurile astea în care cutia milei de la orice parohie face pânze de păianjen - arhiepiscopul își îngădui un ușor zâmbet pe seama glumei, iar Quart se feri strașnic să-l secondeze, în plus, banca se angajează să finanțeze o biserică într-unul dintre cartierele cele mai nevoiașe din Sevilla și să creeze o fundație de sprijinire a activității noastre sociale în sânul comunității țigănești… Ce părere aveți?

— E convingător, replică Quart, ponderat.

— Vedeți așadar. Totul stă pe loc din îndărătnicia unui preot în prag de pensionare.

— Dar foarte îndrăgit în parohia lui. Cel puțin așa se vorbește.

Monseniorul Corvo își puse din nou în valoare mâna cu inelul. De data asta o înălță, potrivnică, înainte de a o așeza lângă crucea de aur ce-i atârna la gât.

— Nu trebuie să exagerăm. Vecinii îl salută și vreo douăzeci de femei habotnice vin la slujbă.

Deși asta nu înseamnă nimic. Lumea strigă „binecuvântat cel care vine în numele Domnului”, și imediat își pierde răbdarea și te răstignește - arhiepiscopul privea, nehotărât, pipele înșiruite pe masă; în cele din urmă, alese una încovoiată, cu inel de argint. Am căutat ceva care să-l descurajeze. M-am gândit chiar să-i știrbesc prestigiul printre enoriași, după ce am cumpănit

îndelungat asupra binelui și răului ce ar decurge de aici. Dar mi-e teamă să merg prea departe și ca nu cumva leacul să fie mai primejdios decât boala. Le datorăm ceva acestor oameni, iar părintele Ferro e un bărbat încăpățânat, dar sincer - lovea ușurel cu căușul pipei în palmă. Poate dumneavoastră, care aveți mai multă experiență în a duce oamenii de la Ana la Caiafa...

Era o insultă evanghelică formulată în chip impecabil, așa încât Quart nu avu nimic de obiectat. Arhiepiscopul deschise un sertar al mesei pentru a scoate o cutie de tablă cu tutun englezesc și se apucă să umple căușul, lăsând în seama interlocutorului său sarcina de a continua discuția. Quart își aplecă puțin capul; doar privindu-l drept în ochi era posibil să-i percepi zâmbetul, însă arhiepiscopul nu-l privea.

— De bună seamă, Excelență. Institutul pentru Lucrări Externe va face tot posibilul să limpezească haosul acesta - constată cu satisfacție că Excelența Sa se crispa. Deși poate că haos nu-i cuvântul potrivit...

Monseniorul Corvo fu gata să-și piardă cumpătul, dar își veni în fire demn. Preț de cinci secunde rămase tăcut, umplându-și pipa cu tutun. Când vorbi în sfârșit, ranchiuna din tonul lui era vădită:

— Dumneavoastră sunteți dintre aceia pe care sandalele pescarului îi strâng, nu-i așa? Cu mafia dumneavoastră de la Roma și tot restul. Jucându-vă de-a polițiștii lui Dumnezeu...

Quart susținu privirea arhiepiscopului cu un calm fără cusur:

— Sunt foarte dure aceste cuvinte, Excelență.

— Lăsați-o baltă cu Excelență și cu vorbele mieroase. Știu de ce-ați venit la Sevilla și știu ce riscă șeful dumneavoastră, arhiepiscopul Spada, cu toată povestea asta.

— Toți riscăm mult, Monseniore.

Era adevărat, și nuanța nu trecu neobservată de către prelat. Cardinalul Iwaszkiewicz era periculos, dar și Paolo Spada și însuși Quart erau la fel. Cât despre părintele Ferro, era o bombă cu mecanismul pornit pe care cineva trebuia s-o dezactiveze. Liniștea Bisericii depinde adesea de aspectele externe, și în cazul lăcașului Nuestra Señora de las Lágrimas acestea erau grav amenințate.

— Ascultați-mă, Quart - în silă, Aquilino Corvo își îmblânzea tonul. Nu vreau să-mi complic viața, și treaba asta e tot mai încâlcită. Vă mărturisesc că mi-e groază de cuvântul „scandal”, și nu vreau să apar în fața opiniei publice drept prelatul care șantajează un biet paroh ca să se îmbogățească din vânzarea terenului... înțelegeți?

Quart înțelegea și făcu un gest ușor, acceptând încetarea ostilităților.

— Pe deasupra, continuă arhiepiscopul, El Cartujano o poate păți, pomenindu-se că glonțul tras iese pe partea cealaltă, chiar din pricina soției, sau fostei soții, nu știu prea bine, a celui care conduce toată operațiunea: Pencho Gavira. Un om influent, în ascensiune. El și Macarena Bruner au probleme personale grave. Iar ea îi ține fățiș partea părintelui Ferro.

— E o femeie religioasă?

Arhiepiscopului îi scăpă un hohot aspru, printre dinți. Nu acesta-i cuvântul, preciza. Nu chiar acesta. În ultimul timp a ținut cu sufletul la gură toată înalta societate sevillană, care nu se scandalizează din te miri ce.

— Poate s-ar cuveni să vorbiți dumneavoastră cu ea, îi spuse lui Quart. Și cu mama ei, bătrâna ducesă. În așteptarea dosarului cu demolarea și a suspendării parohului, dacă ele nu i-ar mai oferi sprijin, am putea să-l ținem puțin în frâu.

Quart scosese niște cărți de vizită din buzunar ca să-și facă însemnări; folosea întotdeauna dosul cărților de vizită proprii sau ale altora. Arhiepiscopului nu-i scăpă amănuntul că stiloul era un Montblanc, și-l urmări cu ochi

critici cum scria. Probabil că i se părea nepotrivit pentru un preot.

— De când s-au oprit demersurile pentru dosarul cu demolarea? vru să afle părintele Quart.

Privirea de cenzor cu care monseniorul Corvo urmărea stiloul deveni neliniștită.

— De când au murit cei doi, răspunse, precaut.

— Morți misterioase, după cum se vorbește.

Arhiepiscopul, care-și dusese pipa la gură și tocmai apropia un chibrit aprins de căuș, rămase cu mâna în aer. Nu era nimic misterios, îl informă pe Quart. Doar două accidente nefericite. Un tip pe nume Peñuelas, arhitectul angajat de primărie să alcătuiască dosarul de demolare. Nu era un om simpatic și a avut niște ciocniri de groază cu părintele Ferro, care era departe de a reprezenta o pildă de blândețe. Tot foindu-se pe-acolo, la un moment dat Peñuelas s-a sprijinit de balustrada de lemn a unei schele, care a cedat, și el a căzut de la înălțimea tavanului, având ghinionul cumplit de a fi străpuns de o țeava metalică încă nemontată.

— Era singur sau însoțit? se interesă Quart.

Captând sensul întrebării, monseniorul Corvoclătină din cap. Nimic tulbure în sensul acesta. Decedatul era însoțit de alt funcționar. Și părintele Óscar, vicarul, se afla acolo. El i-a făcut maslul.

— Și secretarul Excelenței Voastre?

Arhiepiscopul își miji ochii, după ce înghiți o gură de fum. Aroma tutunului englezesc ajungea până la Quart.

— Asta a fost ceva și mai dureros. Părintele Urbizu era colaboratorul meu de ani de zile - făcu o pauză, adâncit în gânduri, de parcă ar fi socotit că se cuvine să adauge ceva în memoria defunctului. Un om minunat.

Quart încuviință încet din cap, ca și când l-ar fi cunoscut și el pe Urbizu și ar fi împărtășit durerea pentru pierderea lui.

— Un om minunat, repetă, cu aerul că meditează asupra adjectivului. Se spune că făcea presiuni asupra părintelui Ferro în numele Excelenței Voastre.

Treaba asta nu-i plăcu monseniorului Corvo. Își scosese pipa din gură și-și privea încruntat interlocutorul:

— A face presiuni e o expresie neplăcută. Și exagerată - Quart observă că-și ascundea nerăbdarea bătând ușor cu mâna liberă în colțul mesei.E u nu mă pot duce să bat pe la porțile bisericilor ca să discut cu parohii. Așa încât Urbizu a făcut-o în numele meu cu părintele Ferro; dar acesta nu s-a lăsat nici în ruptul capului. La câteva întâlniri s-a cam ridicat tonul, ba chiar părintele Óscar a ajuns să-mi amenințe secretarul.

— Din nou părintele Óscar?

— Da. Óscar Lobato. Avea un curriculum bun și l-am trimis la biserica Nuestra Señora de las

Lágrimas ca să mă ajute la înlocuirea bătrânului preot, ca în filmul acela cu Bing Crosby...

— *Merg pe drumul meu,* preciza Quart.

— Ei bine, și el și l-a urmat. După o săptămână, calul meu troian a trecut la dușman. Am luat, firește, măsuri - arhiepiscopul făcu un gest ca pentru a-l mătura pe vicar de pe masă. În privința secretarului meu, a continuat să se ducă la biserică și la cei doi preoți. M-am gândit chiar să le iau statuia cu Nuestra Señora de las Lágrimas, care e foarte veche și valoroasă. Dar chiar în ziua în care bietul Urbizu avea de gând să aducă vorba despre asta, o bucată de cornișă s-a desprins din tavan și i-a spart capul.

— S-a făcut vreo anchetă?

Arhiepiscopul îl cercetă pe Quart în tăcere, cu pipa între dinți. Părea că nu auzise întrebarea.

— Da, spuse după o vreme. Fiindcă de data asta toate s-au întâmplat fără martori și, pe deasupra, eu le-am luat drept... Mă rog. O problemă personală - își puse iar o mână pe piept, în timp ce Quart își amintea cuvintele monseniorului Spada: „A jurat să facă totul praf și

pulbere”... Însă ancheta a ajuns la concluzia că nu existau indicii pentru o omucidere.

— Raportul excludea posibilitatea unei morți provocate și nedovedite?

— Nu, însă din punct de vedere tehnic era ceva aproape imposibil. Piatra a căzut din tavan. Nimeni n-a putut s-o arunce de acolo.

— Cu excepția Providenței.

— Nu spuneți prostii, Quart.

— Nu aceasta mi-e intenția, Excelență. Constat doar veridicitatea raportului lui *Vesper,* atunci când afirmă că părintele Urbizu a fost omorât chiar de biserică. La fel ca și celălalt.

— Asta-i o nebunie fără sens. Și tocmai de asta mă tem: să nu înceapă cu aiureli supranaturale și să ne amestece și pe noi, de parcă ar fi vorba de un roman de Stephen King. Deja ne dă târcoale un ziarist, un tip nesuferit care ne tot sâcâie cu povestea asta. Dacă vă aține calea, feriți-vă de el. Conduce o revistă de scandal numită *Q+S,* care publică săptămâna asta fotografia Macarenei Bruner împreună cu un toreador, într-o situație compromițătoare. Îl cheamă, nu-i nici o glumă, Honorato Bonafé[6].

Quart ridică din umeri.

— *Vesper* acuza biserica. Lăcașul omoară ca să se apere, a spus.

— Mda. Foarte spectaculos. Dar, spuneți-mi, de cine anume să se apere? De noi? De bancă?

De Necuratul?... Am eu ideile mele în legătură cu *Vesper.*

— Le-am putea împărtăși, Monseniore.

Când Aquilino Corvo își slăbea vigilența, în ochii lui se citea disprețul pe care-l simțea față de Quart. Acum îi tulbură câteva clipe privirea, înainte de a se ascunde după fumul pipei:

— Câștigați-vă simbria. De asta ați venit.

---

[6] *Honorato* - onorabil, *Bonafé* = bună-credință.

Quart zâmbi din nou. Politicos, disciplinat:

— Vorbiți-mi atunci de părintele Ferro.

Trăgând mereu din pipă și cu un simț foarte redus al carității sacerdotale, monseniorul Corvo se desfășură după bunul plac, preț de cinci minute, înșirând biografia parohului. Preot necioplit de țară aproape toată viața lui: de la douăzeci și ceva de ani la cincizeci și patru, într-un sat pierdut din nordul Aragonului; un loc uitat de Dumnezeu, unde i-au murit enoriașii, unul după altul, până a rămas fără parohie. Apoi, zece ani la Nuestra Señora de las Lágrimas. Sălbatic, fanatic, incult și reacționar, încăpățânat ca un catâr. Fără un strop de simț a ceea ce este posibil, de genul *omnia sunt possibilia credenti,* oamenii ca el confundă punctul lor de vedere cu realitatea înconjurătoare. Quart, îl sfătui prelatul, ar trebui să asiste la una dintre predicile lui duminicale. Un adevărat spectacol. Părintele Ferro mânuia chinurile iadului cu aceeași nerușinare ca un predicator al Contrareformei și ținea cu sufletul la gură întreaga parohie dându-i mereu cu treaba cu focul veșnic, pe care nimeni nu se mai încumeta acum s-o pomenească. De fiecare dată când își termina predica, un suspin de ușurare răzbătea din rândurile credincioșilor.

— Și totuși, conchise arhiepiscopul, în alte privințe se arată cum nu se poate mai contradictoriu și înaintat. Aș zice înaintat într-un fel nepotrivit.

— De pildă?

— Atitudinea sa în legătură cu anticoncepționalele, bunăoară: e în favoarea lor într-un chip rușinos. Sau împărtășania pentru homosexuali, divorțați și adulteri. Acum două săptămâni a botezat un copil pe care titularul altei parohii n-a vrut să-l primească, fiindcă părinții lui nu erau căsătoriți. Când colegul lui s-a dus să-i ceară explicații, i-a răspuns că el boteza pe cine poftea.

Arhiepiscopului i se stinsese pipa. Aprinse iar un chibrit și-l privi pe Quart pe deasupra flăcării.

— Pe scurt, adăugă, o slujbă la Nuestra Señora de las Lágrimas e ca o călătorie într-un tunel al timpului care face mereu salturi înainte și înapoi.

Quart își ascunse zâmbetul.

— Îmi închipui, spuse.

— Nu. Vă asigur că nu vă puteți închipui. Așteptați să-l vedeți în acțiune. Ține o parte a slujbei în latină, pentru că susține că asta impune mai mult respect - pipa începuse să tragă, și monseniorul Corvo se rezemă de fotoliu, satisfăcut. Părintele aparține unei specii aproape dispărute: cea a bătrânilor preoți de țară care intrau la seminar fără simțul disciplinei și fără vocație, având doar țelul de a scăpa de mizerie și sărăcie, și care se sălbăticeau și mai tare prin parohii pe meleaguri uitate de Dumnezeu. Adăugați la aceasta un orgoliu îngrozitor, ce îl face imposibil de controlat și din cauza căruia a ajuns până la urmă să-și piardă capacitatea de a percepe lumea în care trăiește... În alte vremuri l-am fi pedepsit imediat sau l-am fi trimis în America, și poate că Domnul Dumnezeu, Părintele Nostru, l-ar fi chemat la el după o malarie luată în Darién, pe când ar fi convertit indieni lovindu-i cu crucifixul pe spinare. Însă acum trebuie să procedăm cu mult tact, cu ziariștii și politica asta care complică totul.

— De ce n-a fost suspendat *ex informata conscientia*? Aceasta vă permite să-l împiedicați să-și mai îndeplinească misiunea din motive speciale, fără publicitate.

— Ar trebui să fi comis un delict de natură civilă sau ecleziastică, și nu este cazul. în plus, nimeni nu garantează că asta nu l-ar face și mai îndârjit. Prefer ca totul să-și urmeze cursul normal *ab officio*.

— Altfel spus, Monseniore, Roma trebuie să se descurce singură în toată povestea asta.

— Dumneavoastră ați spus-o.

— Și părintele Óscar?

Expresia feței arhiepiscopului, așa cum stătea, cu pipa între dinți, deveni o strâmbătură extrem de neplăcută. Nu mi-ar plăcea să fiu în pielea vicarului, își spuse Quart.

— Oh, ăsta-i cu totul altceva, preciza. Bagaj cultural solid, seminar la Salamanca. Un viitor promițător pe care l-a aruncat peste bord. Oricum, cazul lui e într-adevăr rezolvat. Până la mijlocul săptămânii care vine trebuie să plece din parohie. A fost transferat la o dioceză din Almeria, un pustiu în apropiere de Cabo de Gata, ca să se dedice rugăciunii și să mediteze asupra pericolului de a se lăsa dus de val din pricina entuziasmului juvenil.

— Ar putea fi *Vesper*?

— Ar putea. Corespunde datelor, dacă la asta vă referiți. Dar scormonitul prin gunoaie nu-i treabă de arhiepiscop - monseniorul Corvo păstră o tăcere plină de semnificație. Îl las pe seama ILE și a dumneavoastră.

Quart se făcu că nu pricepe:

— Care sunt sarcinile lui?

— Cele obișnuite pentru un vicar: ajută la liturghie, slujește, spune rugăciunea de seară... Face și pe zidarul pentru sora Marsala în timpul liber.

Quart încremeni în scaun. Din toate părțile apăreau piese disparate.

— Iertați-mă, Excelență. Ați spus sora Marsala?

— Da. Gris Marsala, o călugăriță din Statele Unite care stă de o veșnicie aici în Sevilla. E expertă, sau așa se zice, în restaurarea monumentelor religioase... N-ați cunoscut-o încă?

Atent la zgomotul pieselor care se potriveau în mintea lui, Quart abia dacă mai lua în seamă cuvintele prelatului. Deci asta era, își spuse. Nota discordantă.

— Am făcut cunoștință ieri. Însă nu știam că e călugăriță.

— Păi, este - nu era nici un dram de simpatie în tonul monseniorului Corvo. Împreună cu părintele Óscar și Macarena Bruner formează oastea lui don Príamo Ferro.

Prezența ei în Sevilla are un caracter particular, căci ordinul ei i-a dat dispensă și e în afara jurisdicției mele. N-am dreptul s-o oblig să plece de acolo. Și nici nu pot exagera, urmărind preoți și călugărițe. Toate au cam depășit limitele.

Scotea rotocoale de fum ca o sepie ce se ascunde împrăștiindu-și cerneala. Apoi aruncă o ultimă privire spre stiloul lui Quart și ridică din umeri.

— O să-l primesc pe paroh. L-am convocat pentru dimineața asta, dar am vrut să am mai întâi o discuție în particular cu dumneavoastră. Cred că a sosit momentul să punem lucrurile la punct. Nu vi se pare? Un fel de confruntare.

Arhiepiscopul privi, fără s-o atingă, o sonerie aflată pe masă, lângă un exemplar uzat din

Imitarea lui Isus Cristos, de Thomas a Kempis.

— Un ultim avertisment, Quart. Nu-mi păreți simpatic, dar sunteți preot de carieră și știți la fel de bine ca mine că până și în profesia asta există o mulțime de mediocri. Părintele Ferro e unul dintre ei - își scoase pipa din gură pentru a arăta volumele legate în piele ce acopereau pereții biroului. Aici se află gândirea Bisericii, de la Sfântul Augustin la Sfântul Toma, și enciclicele tuturor pontifilor. Toate stau între acești patru pereți, iar eu sunt administratorul lor vremelnic. Asta mă obligă să mă ocup de valori cotate la bursă și, în același timp, să nu-mi calc jurământul de sărăcie, să pactizez cu dușmanii și să-mi condamn uneori prietenii… în fiecare dimineață mă așez la masa asta să păstoresc cu ajutorul Domnului, Părintele Nostru, tot felul de preoți: intelectuali, proști, fanatici, cinstiți, care fac politică, se opun celibatului, oameni răi, sfinți și păcătoși. Cu timpul, am fi soluționat și problema părintelui Ferro.

Dumneavoastră v-ați amestecat și ați schimbat muzica; așa încât acum dansați după ea. *Roma locuta, causa finita*. De acum înainte, eu mă limitez să fiu observator. Fie ca

Domnul Atotputernic să se îndure de mine, dar eu mă spăl pe mâini și las drum liber călăilor - apăsă pe sonerie și făcu un gest înspre ușă. Să nu-l lăsăm pe părintele Ferro să mai aștepte.

Quart puse încet capacul la stilou și-l vârî în buzunar, împreună cu cărțile de vizită umplute la refuz cu caligrafia-i înghesuită și minuțioasă. Se menținea încordat, la marginea scaunului, încremenit ca un soldat.

— Am ordinele mele, Monseniore, spuse senin. Și le îndeplinesc întocmai.

Excelența Sa îl privea din cap până-n picioare, extrem de dur.

— Nu mi-ar plăcea să fac munca dumneavoastră, Quart, spuse în cele din urmă. Vă jur pe mântuirea sufletului meu că nu mi-ar plăcea absolut deloc.

IV. Flori de portocal și fructe amare

„Tocmai ați văzut un erou - comentă.
Și asta înseamnă ceva.”
(Eckermann, *Convorbiri cu Goethe*)

— Cred că v-ați cunoscut deja, spuse arhiepiscopul.

Stătea rezemat în fotoliu, cu aerul arbitrului care încearcă să păstreze distanța pentru ca sângele să nu-i stropească pantofii. Quart și părintele Ferro se priveau în liniște. Parohul de la Nuestra Señora de las Lágrimas refuzase scaunul pe care i-l oferise cu un gest monseniorul Corvo și rămăsese în picioare în mijlocul biroului, mărunt și încăpățânat, cu chipul acela ce părea cioplit cu dalta, părul alb tuns anapoda și sutana veche, ponosită, de sub care ieșeau uriașii pantofi nelustruiți.

— Părintele Quart dorește să vă pună niște întrebări, adăugă arhiepiscopul.

Zbârciturile și cicatricele parohului rămaseră neclintite. Privea într-un punct nedefinit în spațiu, peste umărul prelatului, înspre fereastra a cărei perdea estompa silueta în nuanțe de ocru a Giraldei:

— N-am nimic să-i spun părintelui Quart.

Monseniorul Corvo încuviință încetișor, de parcă ar fi auzit răspunsul pe care-l aștepta.

— Foarte bine, admise. Dar eu sunt episcopul dumitale, don Príamo. Și față de mine ești legat prin jurământ de

supunere - își scosese un moment pipa din gură și-i arăta cu ea, alternativ, pe cei doi preoți. Așa încât, dacă preferi, o să-mi răspunzi mie prin mijlocirea întrebărilor părintelui Quart.

Ochii întunecați și opaci ai parohului șovăiră o clipă.

— E o situație ridicolă, protestă, aspru, iar Quart văzu că se întorcea ușor către el, făcându-l responsabil de toate astea.

Arhiepiscopul scoase la iveală un zâmbet neplăcut.

— Știu, zise. Dar prin procedeul ăsta de iezuiți o să fim mulțumiți cu toții. Părintele Quart o

să-și facă treaba, eu o să asist încântat la dialog, iar dumneata o să-ți pui la adăpost, cel puțin de formă, nemaipomenita dumitale trufie - scoase un rotocol de fum, amenințător, și se lăsă într-o rână în fotoliu; amuzamentul anticipat îi juca în ochi. Acum puteți începe, părinte Quart. E cu totul și cu totul al dumneavoastră. Și Quart începu. Fu dur, uneori brutal, plătindu-i parohului cu aceeași monedă pentru primirea rece pe care i-o făcuse cu o zi în urmă la biserică, pentru ostilitatea arătată în biroul arhiepiscopului, pentru disprețul prost ascuns determinat de condiția lui de fost preot de țară, îndărătnic, încuiat. Era ceva mai complex, mai profund decât antipatia personală sau misiunea care îl adusese la Sevilla. Și, spre surpriza monseniorului Corvo și, la urma urmelor, a lui însuși, procedă ca un acuzator lipsit de orice îndurare, încolțindu-l pe bătrân cu un dispreț virulent, necruțător, al cărui adevărat izvor doar Quart îl cunoștea. Și când, în sfârșit, conștient de cât de nedrept era totul, se opri să-și tragă sufletul, îl tulbură pe neașteptate gândul că Eminența Sa inchizitorul Jerzy Iwaszkiewicz ar fi aprobat totul, pas cu pas.

Cei doi bărbați se uitau la el; arhiepiscopul stingherit, cu pipa între dinți și încruntat. Parohul neclintit, ațintindu-și asupra lui Quart ochii pe care interogatoriul, mai potrivit pentru un delincvent decât pentru un preot de șaizeci și

patru de ani, îi împăienjenise cu acea umezeală roșiatică, reținută, pricinuită de lacrimile care se împotrivesc să se arate. Quart se mișcă în scaun și-și ascunse stânjeneala însemnând ceva pe o carte de vizită. Interogatoriul îi lăsase impresia că lovise un om cu mâinile legate.

— Recapitulând - acum își îmblânzi puțin tonul; se uită fără nici un rost la însemnări, pentru a evita privirea parohului: dumneavoastră tăgăduiți că sunteți autorul mesajului primit la Sfântul

Scaun și că ați ști ceva despre acest fapt, sau că ați avea vreo bănuială în privința autorului și a intențiilor sale.

— Tăgăduiesc, repetă părintele Ferro.

— Înaintea lui Dumnezeu? întrebă Quart, exagerând, cam rușinat de atitudinea lui.

Bătrânul preot se întoarse spre monseniorul Corvo, cerând un ajutor pe care acesta nu putea să i-l refuze. Îl auziră pe arhiepiscop dregându-și glasul pe când își ridica mâna cu inelul pastoral.

— Să-l lăsăm pe Atotputernic în afara acestei povești, dacă nu vă e cu supărare - prelatul îl privea prin fumul pipei. Nu cred că discuția asta presupune răspunderea de a face pe cineva să jure.

Quart încuviință în tăcere, întorcându-se din nou spre paroh:

— Ce-mi puteți spune despre Óscar Lobato?

Preotul ridică din umeri.

— Nimic, doar că este un tânăr minunat și un preot destoinic - bărbia lui prost rasă tremura ușor. O să-mi pară rău să mă despart de el.

— Vicarul dumneavoastră are cunoștințe avansate de informatică?

Părintele Ferro își miji ochii. Acum privirea îi era temătoare, ca a țăranului care vede cum se apropie norii aducători de grindină.

— Asta ar trebui să-l întrebați pe el - aruncă o privire spre stiloul interlocutorului său și schiță un gest precaut, arătând ușa cu bărbia. E afară, mă așteaptă.

Quart zâmbea aproape imperceptibil, sigur pe el în aparență, însă în tot ce se întâmpla era ceva care îi dădea senzația că pășește în gol. Ceva nelalocul lui, ca o notă falsă. Părintele Ferro spunea aproape tot timpul adevărul, dar în el se ascundea o minciună; poate una singură, poate nu prea gravă, dar care dăuna credibilității ansamblului.

— Ce-mi spuneți despre Gris Marsala?

Buzele parohului se înăspriră.

— Sora Marsala are dispensă de la ordinul ei - se uita la arhiepiscop, de parcă l-ar fi luat drept martor. E liberă să vină și să plece și face muncă voluntară. Fără ea, lăcașul s-ar fi năruit.

— Oricum, ceva tot s-a năruit, spuse monseniorul Corvo.

Nu se putuse stăpâni; se gândea, de bună seamă, la bucata de cornișă și la defunctul său secretar. Quart era atent mai departe la preot:

— Care-i natura relațiilor ei cu dumneavoastră și cu vicarul?

— Cea firească.

— Nu știu ce considerați firesc - Quart își calcula milimetric disprețul, răuvoitor. Dumneavoastră, bătrânii preoți de țară, aveți o tradiție îndoielnică a firescului în privința jupâneselor și a nepoatelor...

Văzu cu coada ochiului că monseniorul Corvo dădea să sară din fotoliu. Era vorba de o provocare conștientă, și scopul era evident. Prinse din zbor o rafală de furie.

— Ascultați - mânia înălbea nodurile degetelor parohului care își strângea pumnii. Sper că nu sunteți... - se întrerupse brusc ca să-l cerceteze iscoditor pe Quart, parcă întipărindu-și în memorie până și cel mai mic amănunt al chipului său. Sunt unii care v-ar putea omorî pentru asta.

Amenințarea nu distona cu condiția de preot a părintelui Ferro, nici cu aspectul lui uscățiv, înăsprit sub sutana aceea plină de pete ce tresărea la mișcările lui furioase. Poate chiar eu, spunea înfățișarea lui. Problema rămânea deschisă, fiecare putând s-o interpreteze după bunul său plac.

Quart îl privi pe preot cu un calm suveran:

— Ca biserica dumneavoastră, bunăoară?

— Pentru numele lui Dumnezeu! Interveni arhiepiscopul, scandalizat. Ați înnebunit amândoi?

Se lăsă o tăcere nesfârșită. Dreptunghiul de lumină de pe masa monseniorului Corvo se deplasase spre stânga, departe de mâna lui, încadrând tomul Imitarea lui Isus Cristos, asupra căruia părintele Ferro își ațintise ochii. Quart îl cercetă pe bătrân cu interes. Semăna mult cu alt preot, cu care el nu voise niciodată să semene; omul pe care aproape că reușise să-l uite - o vreme, de la seminar, câte o scrisoare sau o ilustrată; iar apoi tăcerea - și care-i venea în minte ca o fantomă, când vântul din sud îi reînvia mirosuri și sunete tăinuite în memorie. Marea spărgându-și valurile de stânci, aerul umed și sărat dinspre uscat, și ploaia. Miros de vas cu jăratic și tandur, iarna, *Rosa rosae*, *Quousque tandem abutere Catilina*, *Nox atra cava circunvolat umbra*. Tic-tacul picăturilor de ploaie pe sticla aburită a ferestrei, dangătul de clopot în zori și un chip prost bărbierit, unsuros, aplecat deasupra altarului și mormăind rugăciuni către un Dumnezeu tare de urechi, redevenind bărbat și copil, oficiant și ajutor, pe un pământ sterp, la țărmul unei mări neîndurătoare. Și tot așa după ce se termina cina. Acesta-i potirul cu sângele meu. Mergeți în pace. Și răsuflarea surdă, de animal istovit, mai târziu, în sacristie, când un Lorenzo Quart extrem de tânăr îl ajuta să scape de straiele împodobite sub petele de umezeală ce se întindeau pe tavan. Seminarul, Lorenzo. Te vei duce la seminar; într-o bună zi vei fi preot, ca mine. Quart detesta din răsputeri și din străfundul memoriei

momentele acelea de stângăcie, de sărăcie a spiritului, veșnic aceeași îngrădire întunecată și mizeră, slujba dis-de-dimineață, siesta în balansoarul mirosind a stătut și a transpirație, rugăciunea la șapte seara, ceașca de ciocolată cu femeile habotnice, o pisică în portal, o jupâneasă ori o nepoată care, într-un fel sau altul, alină singurătatea și trecerea anilor. Și apoi, sfârșitul: demența senilă, stingerea unei vieți sterpe și sordide într-un azil, cu supa curgând printre gingiile știrbe. Întru preamărirea Domnului.

— *O biserică ce omoară ca să se apere* - Quart făcea un efort să se întoarcă în prezent și la Sevilla, la ceea ce era acum, în loc de ceea ce ar fi putut să fie. Vreau să știu cum interpretează părintele Ferro aceste cuvinte.

— Nu știu despre ce vorbiți.

— Figurează în mesajul pe care cineva l-a strecurat la Sfântul Scaun. Și se referă la biserica dumneavoastră. Credeți că poate fi mâna Providenței în toate astea?

— Nu sunt obligat să răspund la întrebarea asta.

Quart își puse speranța în monseniorul Corvo, dar acesta se spăla pe mâini cu zâmbetul cel mai diplomat:

— E adevărat, confirmă, încântat de problemele lui Quart. N-a vrut să-mi răspundă nici mie.

Era o pierdere de timp. Agentul ILE se încredințase că toate astea nu duceau nicăieri, dar trebuia îndeplinit ritualul. Așa încât adoptă un ton foarte oficial, pentru a-l întreba pe preot dacă era conștient ce riscuri îl pândeau. Cei șaizeci și patru de ani ai celuilalt își bătură joc, sarcastici, în chip de răspuns. Impasibil, Quart continuă să parcurgă formularul: necesitatea raportului, posibil punct de plecare pentru grave măsuri disciplinare etc. Faptul că părintele Ferro nu mai avea decât un an până la pensionare - întâmple-se ce s-o întâmpla, cum se zice - nu era de-ajuns pentru a câștiga toleranța superiorilor săi. La Sfântul Scaun...

— Nu știu nimic despre morțile astea, i-o tăie parohul, căruia era evident că nu-i păsa de Sfântul Scaun. Au fost accidente.

Quart se lansă în direcția asta:

— Poate foarte oportune, din punctul dumneavoastră de vedere.

Era o notă de camaraderie, o insinuare de genul haide, dragă, fii puțin sincer și-o să încercăm să aranjăm povestea asta o dată pentru totdeauna. Dar bătrânul era blindat la toate astea:

— Înainte ați pomenit de Providență. Puneți-i ei întrebarea, și o să mă rog pentru dumneavoastră.

Quart respiră încet, de două ori, înainte de a încerca din nou. Cel mai tare îl enerva că arhiepiscopul se distra pesemne grozav, stând în fotoliu ca la teatru și apărat de fumul pipei.

— Sunteți gata să jurați, în calitatea dumneavoastră de preot, că n-a intervenit vreo acțiune omenească în cele două morți survenite în parohie?

— Duceți-vă la naiba.

— Poftim?

Până și neutrul monsenior Corvo dădu să sară iar din fotoliul lui. Parohul se uita la el:

— Cu tot respectul pe care vi-l datorez, Excelență, refuz să mai răspund la acest interogatoriu, și din momentul ăsta o să tac cu desăvârșire.

Expresia „din momentul ăsta” era un eufemism, și așa îl înregistra Quart. Discutau de douăzeci de minute, și tot ce făcuse don Príamo Ferro fusese tocmai să păstreze tăcerea. Monseniorul Corvo răspunse cu o grimasă și scoțând și mai mult fum; el oficia acum ca ajutor. Așa încât Quart se ridică în picioare. Capul cărunt, cu păr aspru, al parohului, atât de asemănător cu cel de care nu voia să-și aducă aminte, îi ajungea cam în dreptul celui de-al doilea nasture de la cămașă. Nu se mai întorsese acolo decât o singură dată, după ce fusese hirotonisit: o vizită rapidă

pentru a-și vedea mama văduvă, o alta făcută umbrei negre chircite în biserică precum o moluscă pe fundul cochiliei sale. Și ținuse slujba acolo, la altarul în dreptul căruia oficiase de atâtea ori ca ajutor, simțindu-se străin în naosul umed și rece, prin ungherele căruia plutea spectrul copilului pierdut în fața mării, în bătaia ploii. Apoi plecase și nu se mai întorsese niciodată, și biserica, și bătrânul paroh, și satul cu căsuțe albe, și marea fără milă și fără sentimente se estompaseră ușor în amintirea lui, ca un vis urât din care reușise să se trezească.

Reveni încet la realitate. Tot ce detesta stătea mai departe în fața lui, în ochii negri și îndărătnici care-l priveau cu duritate, parcă reproșându-i ceva.

— Mai am o întrebare. Numai una - își pusese în buzunar inutilele cărți de vizită. De ce refuzați să părăsiți biserica asta?

Părintele Ferro îl privi de jos în sus. Flexibil ca o fâșie de piele veche, așa suna definiția. Deși lui Quart îi mai veniră în minte și altele.

— Asta nu-i treaba dumneavoastră, spuse. E de căderea episcopului meu și a mea.

Quart se felicită în gând că ghicise dinainte răspunsul și făcu un gest ce sugera prostia aceea se terminase. Spre surpriza lui, Aquilino Corvo îi sări în ajutor:

— Vă rog să-i răspundeți părintelui Quart, don Príamo.

— Părintele Quart n-ar înțelege niciodată.

— Sunt sigur că se va strădui din răsputeri, încercați, vă rog.

Atunci parohul, ursuz și greoi, își clătină îndărătnic capul cu părul tăiat alandala, mormăind că Quart nu ascultase nicicând spovedania unei biete femei îngenuncheate, dornice de consolare, plânsetul unui nou-născut, geamătul unui muribund și nu simțise sudoarea unei mâini într-a lui. Așa încât, chiar de-ar vorbi ceasuri întregi, nimeni n-avea să priceapă un cuvânt, fir-ar să fie. Iar Quart, cu tot pașaportul lui diplomatic din buzunar, cu

tot sprijinul oficial al Curiei, al tiarei și al cheilor lui Petru ce străluceau în partea din stânga sus a scrisorilor lui de acreditare, înțelese că n-avea nici cea mai mică putere asupra acelui bătrân urâcios, cu o înfățișare mizeră, la polul opus a ceea ce orice sacerdot ar înțelege prin preamărirea Domnului. Fu o străfulgerare de neliniște care proiectă o clipă, peste aplombul lui, conturul unei fantome de demult: Nelson Corona. Avea aceeași distanțare de realitatea oficială, aceeași privire hotărâtă ca a ochilor pe care-i vedea acum în față, cu diferența că, în spatele lentilelor aburite ale ochelarilor brazilianului, Quart observase cum se amestecau de-a valma fermitatea și teama, în vreme ce privirea opacă a părintelui Ferro nu oglindea decât o tărie parcă de granit. Parohul tocmai terminase de vorbit și păstra iar tăcerea ce-l apăra precum o platoșă, când Quart îl auzi spunând că biserica lui era un refugiu; o tranșee. Asta era ceva pitoresc, așa încât trimisul Vaticanului își arcui o sprânceană, ironic, și, căutând să se liniștească, încercă să-și recapete disprețul dinainte pentru preotul de țară: din nou era nebunul de elită în fața pionului de luptă, cu fantoma lui Nelson Corona destrămându-se într-un colț al tablei de șah.

— Ciudată definiție.

Quart zâmbi, sigur de sine. Dintr-o dată era iar puternic și fără fisuri, fără remușcări, văzând, ca mai înainte, numai sutana uzată, plină de pete, a parohului și bărbia lui rasă neglijent. E ceva cu totul aparte, își zise, efectul liniștitor al disprețului. Pune lucrurile la locul lor, întocmai ca o aspirină, puțin alcool sau o țigară. Așa încât se hotărî să mai formuleze o întrebare:

— O tranșee în fața a ce?

Era zadarnic, și brusc își dădu seama că avea să regrete încă înainte de a închide gura. De jos, mărunt și dur, părintele Ferro îl privea pe Quart drept în ochi:

— În fața atâtor bârfe, spuse. Și a atâtor murdării.

Trăsurile cu cai, vopsite în negru și galben, se înșirau în așteptarea clienților, la umbra portocalilor. Rezemat de zidul unei prăvălii cu suvenire pentru turiști, Potro del Mantelete nu slăbea din ochi poarta Arhiepiscopiei. Ținea mâinile în buzunarele sacoului cadrilat, prea strâmt, desfăcut peste un pulover alb cu guler pe gât ce se mula pe pectoralii lui robuști. O scobitoare i se plimba ritmic dintr-un colț al gurii în celălalt, iar el își mijea ochii sub sprâncenele brăzdate de cicatrice, cu privirea ațintită în golul încadrat de coloanele gemene ale portalului baroc. Să nu-l pierzi din vedere, poruncise don Ibrahim înainte de a intra în prăvălie să se uite la ilustrate și să caște gura, pentru că dacă ar fi stat toți trei de planton ar fi ocupat prea mult loc pe trotuar. Cum Potro era un om dintr-o bucată, de nădejde, și așteptarea se prelungea, don Ibrahim și Niña Puñales, după ce trecuseră în revistă toate ilustratele expuse și toate vitrinele cu maiouri, evantaie, castaniete și reproduceri din plastic ale Giraldei și Turnului de Aur, sub privirea suspicioasă a negustorului, hotărâseră să se mute în barul cel mai apropiat, în celălalt colț al străzii, unde Niña trebuie că ajunsese deja la al cincilea pahar de *manzanilla.* Așa încât Potro, în lipsă de noi ordine, nu slăbea din ochi poarta. în ceasul nesfârșit de când popa cel înalt era acolo înăuntru, nu-și îndepărtase privirea decât în două rânduri: când doi polițiști îi trecuseră prin față, o dată în susul străzii și o dată la întoarcere, în jos; momente pe care Potro le dedicase contemplării atente a vârfurilor pantofilor proprii. Patru împunsături de corn în timpul coridelor, două angajări în Legiune și un creier ce funcționează greoi, afectat de lovituri și de sunetul gongului rundă după rundă, îți dau multă tărie. Dacă don Ibrahim sau Niña Puñales ar fi ajuns să uite de el, ar fi fost în stare să stea nemișcat zi și noapte, în bătaia soarelui și a ploii, până avea să fie înlocuit sau să cadă fără simțire, neluându-și ochii de la

poarta Arhiepiscopiei, ca o santinelă conștiincioasă. Exact așa cum, cu douăzeci și ceva de ani în urmă, în cursul unei lupte impresionante într-o arenă amărâtă, când impresarul îi spusese treaba cu dacă nu te omoară taurul, nenorocitule, te omoară publicul la ieșire, Potro del Mantelete, cu fața lac de sudoare și spaima în ochi, se dusese în mijlocul arenei cu muleta la brâu și rămăsese acolo, încremenit, până când taurul - *Casapul* îi era numele - dăduse buzna peste el și, cu cea de-a patra și ultima împunsătură de corn din cariera lui, îl scosese pentru totdeauna din arenă și de la coride. Apoi, episoade asemănătoare tot adăugaseră cicatrice pe trupul și în mintea lui în perioada cât fusese boxer, în Legiune și la închisoarea din Puerto de Santa Maria. Căci, dacă-i adevărat că materia cenușie a lui Potro del Mantelete avea tot atâtea sclipiri ca o bucată de stofă, în cazul lui era vorba, negreșit, de stofă de erou.

Pe neașteptate îl văzu ieșind pe popa cel înalt. Părea că zăbovește în poartă, nehotărât, uitându-se spre interiorul clădirii ca și cum cineva de acolo i-ar fi atras atenția. Atunci ieși după el un tânăr blond cu ochelari, și se apucară să discute în poartă. Potro del Mantelete privi spre barul unde așteptau don Ibrahim și Niña Puñales, dar aceștia păreau grozav de ocupați cu *manzanilla*. Potro își scoase scobitoarea din gură, scuipă la picioarele lui, pe trotuar, și traversă piața să le dea de veste; o făcu descriind un cerc a cărui tangentă trecea prin fața Arhiepiscopiei. Pe măsură ce se apropia, putea desluși mai bine înfățișarea popii celui înalt: ar fi putut trece drept unul dintre actorii aceia de film, de n-ar fi fost costumul negru, gulerul rotund al cămășii și părul ca al unui parașutist sau al unui soldat din Legiune. Cât despre cel mai tânăr, aspectul lui era neîngrijit. Avea pielea albă și coșuri pe gât, ca adolescenții. Și o mutră mult mai de popă decât celălalt.

— Lăsați-l în pace, îl auzi pe blond spunând.

Cel înalt îl privea, serios nevoie mare.

— Parohul dumneavoastră e nebun, răspunse. Trăiește în altă lume. Dacă dumneavoastră ați trimis mesajul, i-ați făcut un deserviciu și lui, și bisericii.

— Eu n-am trimis nimic.

— Despre asta trebuie să stăm de vorbă noi doi. Pe îndelete.

Blondului îi cam tremura vocea. Părea agresiv, deși poate că era numai îngrijorat sau speriat:

— N-am nimic de vorbit cu dumneavoastră.

— Placa asta-i stricată - popa cel înalt zâmbea nesuferit. Și greșiți. Aveți multe să-mi povestiți. De pildă...

Discuția rămânea în urmă pe măsură ce Potro del Mantelete se îndepărta de cei doi preoți. Merse mai departe, iuțind pasul până la bar. Pe jos erau rumeguș și resturi de crevete, iar deasupra tejghelei spânzurau niște jamboane. Acolo, în picioare, don Ibrahim și Niña Puñales stăteau și beau în tăcere. La radioul așezat pe un raft, între două sticle de Fundador, cânta Camaron:

Vinul omoară durerea
și amintirea...

Lui don Ibrahim, care stătea puțin mai departe de tejghea din pricina rotunjimii burții, scrumul havanei pe care o ținea între degete îi cădea pe pulpana hainei albe. Lângă el, Niña Puñales trecuse de la *manzanilla* la anasonul Machaquito, și în clipa aceea ducea la gură paharul cu urme groase de ruj pe margine. Avea ochii foarte machiați, o rochie albastră cu buline albe, cercei de argint și cârlionțul răsucit ca un melc negru bine lipit pe fruntea-i ofilită de cupletistă fără succes, ca pe copertele celor trei sau patru discuri vechi de 45 de turații pe minut pe care don Ibrahim le păstra de parc-ar fi fost de aur în camera lui de pensiune, împreună cu Nat King Cole, Los Panchos, Beny More, Antonio Machm, lângă un

antediluvian pick-up Telefunken. Fostul fals avocat și Niña Puñales se întoarseră deodată să se uite la Potro, iar acesta, oprit în prag, făcu o mișcare din cap în direcția străzii.

— Apă, spuse.

Cei trei amici se îngrămădiră la ușă, să privească. Popa cel înalt se despărțise de celălalt și mergea pe trotuarul din piață, pe lângă moschee.

— Ia te uită ce mai popă! spuse Niña, cu vocea-i răgușită de cântăreață.

— N-arată rău, încuviință don Ibrahim, generos, închizându-și ochiul critic.

Tăria anasonului Machaquito dădea strălucire ochilor neastâmpărați ai cupletistei:

— *Ozú*. De mi-ar da el ultima împărtășanie!

Don Ibrahim schimbă o privire gravă cu Potro del Mantelete. În campanie, cum era cazul acum, frivolitățile acelea erau nelalocul lor.

— Și bătrânul? întrebă, ca să abordeze subiectul.

— E încă înăuntru, îl informă Potro.

Fostul fals avocat trăgea din trabuc, dus pe gânduri.

— Să ne împărțim pe căprarii, zise în sfârșit. Tu, Potro, urmărește-l pe popa cel bătrân când o să iasă, și îndată ce ajunge la el acasă vii aici să raportezi. Niña și subsemnatul o să ne ținem de popa cel înalt - făcu o pauză ca să se uite, solemn, la ceasul lui don Ernest Hemingway. Înainte de a trece la decizii, avem nevoie de informații; așa se câștigă victoriile etc. Ce părere aveți?

Tovarășii lui aveau pesemne o părere bună, fiindcă încuviințară; grav și încruntat Potro, cu aerul că stă și analizează sensul vreunui cuvânt rostit cu cinci minute în urmă, iar Niña distrată, privindu-l pe preot cum se îndepărta. Ținea încă paharul în mână și părea dispusă se mântuie tot Machaquito. La radio, Camaron își vedea mai departe de cântecul lui despre vin și absență, iar chelnerul, cu cămașă albă și cravată neagră, bătea discret ritmul cu

palmele, în spatele tejghelei. Don Ibrahim își privi trupa și hotărî să-i ridice moralul cu un discurs potrivit. Sevilla e minunăția lumii, sau ceva în genul ăsta. Și o s-o facem lată. Chestia asta suna bine, dar era poate cam exagerată. Și, pe deasupra, n-avea nici o legătură.

— Norocul e de partea celor îndrăzneți, spuse, după ce stătu un răstimp pe gânduri. Și trase iar din trabuc.

— *Ozú*.

Niña Puñales sorbea ultima picătură de anason. Potro, încă încruntat, dădu în sfârșit din cap:

— Ce vrea să fie *căprării*?

Aplombul lui Lorenzo Quart se baza pe un spirit de organizare excesiv. Așa încât, când ajunse în camera lui, primul lucru pe care-l făcu a fost să deschidă geanta de piele unde-și ținea laptopul și să lucreze un ceas la raportul pentru monseniorul Spada. Un document pe care directorul ILE îl primi prin e-mail îndată ce fu redactat. În cele opt pagini, Quart se ferea cu grijă să tragă vreo concluzie în legătură cu personajele, biserica sau posibila identitate a lui *Vesper*, mărginindu-se să redea destul de fidel discuțiile purtate cu monseniorul Corvo, cu Gris Marsala și cu Príamo Ferro.

Abia când închise laptopul, pe când strângea cablurile și încărcătorul, se relaxa puțin. Era în cămașă, cu gulerul desfăcut, și făcu câțiva pași prin cameră, pe lângă cele două paturi cu baldachin și fereastra deschisă spre piața Virgen de los Reyes. Era devreme să coboare la masă, așa că răsfoi câteva cărți despre Sevilla pe care le cumpărase într-o mică librărie din fața Primăriei. În aceeași pungă era și revista *Q+S*, luată de la un chioșc la recomandarea monseniorului Corvo - „ca să vă familiarizați cu panorama”, sugerase, mușcător, prelatul. Se uită la copertă și apoi la fotografiile din interior. „O căsnicie în criză” era titlul. Lângă imaginile femeii alături de

însoțitorul ei mai era una cu un bărbat tânăr, foarte serios, bine îmbrăcat, cu guler alb și o cărare fără cusur: „Se confirmă despărțirea. în timp ce bancherul Gavira își consolidează poziția de om forte al băncii andaluze, Macarena Bruner petrece până noaptea târziu în Sevilla”. Quart rupse paginile și le puse în servieta-diplomat. În momentul acela își dădu seama că pe noptieră se afla ediția Noului Testament pe care Gedeons Internationals o distribuiau gratis pe la hoteluri. Nu-și amintea s-o fi pus acolo, ci în sertarul unde obișnuia să țină toate hârtiile, reclamele, scrisorile și plicurile care-l deranjau. O deschise la întâmplare și observă că două pagini aveau ca semn o ilustrată veche. In josul ei putu citi: *Biserica Nuestra Señora de las Lágrimas - Sevilla. 1895*. Fotografia era imperfectă, cu un fel de halou palid care înconjura motivul central; însă biserica era acolo, cu elementele ei estompate, dar de neconfundat: porticul cu coloane cu torsade, statuia Fecioarei în nișa ei și cu capul intact, campanila. Părea într-o stare mai bună decât cea de acum. În fața ei, în piață, se vedea o tonetă unde un bărbat cu brâu și pălărie andaluză vindea zarzavat unor femei în negru, cu spatele la fotograf. În fund, pe strada îngustă ce ieșea din piață, mergeau un măgăruș de sacagiu, cu câte o vadră de fiecare parte, și proprietarul prefăcut într-o siluetă abia vizibilă, fantomă gata să se destrame în haloul alb ce străjuia imaginea.

Quart întoarse ilustrata. Erau câteva rânduri scrise cu cerneală, cu litere ușor colțuroase, acum aproape indescifrabile, devenite semne decolorate de culoare maroniu-deschis:

Aici mă rog pentru tine în fiecare zi și aștept să te întorci, în locul sfânt al jurămintelor tale și al fericirii mele.

Te voi iubi totdeauna.

Carlota

Nu era nici o ștampilă pe timbrul intact de douăzeci și cinci de centime cu chipul lui Alfonso al XIII-lea copil, iar data scrisă de mână sus, în dreapta, era ștearsă de o pată de umezeală. Quart descifra un 9 și poate un 7 la sfârșit, ceea ce putea însemna anul 1897. Adresa era, în schimb, foarte clară: *Căpitanului don Manuel Xaloc. La bordul vasului Manigua. Portul Havana. Cuba.*

Ridică receptorul și formă numărul de la recepție. Funcționarul de acolo îi spuse că nu urcase nimeni în camera lui și nici nu întrebase de Quart de la opt dimineața, ora când el își începuse tura. Le-ar putea întreba pe femeile de serviciu. Quart vorbi cu ele și închise telefonul fără să afle nimic. Nu-și aminteau să fi atins Noul Testament și nu-i puteau spune dacă era în sertar sau pe masă când făcuseră curat în cameră. Însă nimeni nu intrase acolo, cu excepția lor.

Se duse să se așeze la fereastră cu ilustrata în mână, fără să-și ia ochii de la ea. Un vapor tras la chei în portul Havana în 1897. Un căpitan pe nume Manuel Xaloc și o oarecare Carlota care-l iubea și se ruga pentru el în biserica Nuestra Señora de las Lágrimas. Avea vreun sens ceea ce era scris pe dosul ilustratei, sau tot ce conta era fotografia bisericii? Brusc își aduse aminte de Evanghelia de la Gedeons. Oare ilustrata era pusă ca semn la o pagină, sau întâmplător? își condamnă neglijența pe când se ridica și se îndrepta spre noptieră, dar, din fericire, lăsase cartea deschisă și pusă invers. Erau paginile 168 și 169 - Evanghelia după Sfântul Ioan, 2 - și, cu toate că nu era subliniat nici un paragraf, putu găsi citatul cu ușurință. Sărea în ochi:

15 Atunci făcu un bici din funii și-i alungă pe toți afară din Templu, cu oi și boi; împrăștie monedele zarafilor și răsturnă tarabele;

16 iar vânzătorilor de porumbei le zise: „Scoateți aceste lucruri de aici; nu faceți din casa Tatălui meu o prăvălie”.

Iglesia de Nuestra Señora de las Lágrimas · Sevilla. 1895

Carta Postal – Carte Postale – Postkarte

Aquí rezo por ti cada día y espero tu regreso, en el lugar sagrado de tu juramento y mi felicidad.

Te amaré siempre.

Carlota

Nº 560

Capitán Don Manuel Xaloc

A bordo del buque "Maniguá"

Puerto de la Habana

Cuba

Clătină din cap, uitându-se când la carte, când la ilustrată. Se gândea la monseniorul Spada și la Eminența Sa cardinalul Iwaszkiewicz, și hotărî că n-avea să le placă deloc întorsătura pe care părea să o ia povestea aceea. Și cu atât mai puțin lui. Cineva era amator de un anume soi de jocuri ce stârnesc îngrijorare, cum ar fi să te infiltrezi în calculatoarele papale sau să te strecori în camere de hotel și prin bibliile altora. Quart trecu în revistă toate chipurile cunoscute până în momentul acela, întrebându-se dacă printre ele se afla cel pe care îl căuta. Pentru Dumnezeu! Simțea o exasperare crescândă, și aruncă ilustrata și cartea pe unul din paturi. Așa cum stăteau lucrurile, asta era tot ce mai lipsea: o fantomă care se juca de-a v-ați ascunselea.

Quart ieși din ascensor la parter, trecu pe lângă vitrina cu colecția de evantaie și o luă pe coridorul ce înconjura holul. Silueta-i neagră și sobră contrasta cu atmosfera din jur. Doña Maria era un hotel de patru stele pentru turiști, situat într-o frumoasă clădire veche de pe strada Don Remondo, la doi pași de Santa Cruz; decoratorii exageraseră puțin la parter, prea încărcat cu motive tradiționale, toreadori și tablouri cu andaluze cu piepteni mari în păr și cu mantile. În ușă o ghidă tânără cu un aer obosit, care ținea sus un drapel olandez micuț, strângea în jurul ei un grup multicolor echipat cu aparate de fotografiat și camere video.

Apropiindu-se de recepție pentru a lăsa cheia, Quart reuși să-i citească numele pe ecusonul de plastic pe care-l purta în piept: V. Oudkerk. Zâmbi cu compasiune, și tânăra îi înapoie un zâmbet resemnat înainte de a se îndepărta în fruntea trupei sale.

— Vă așteaptă o doamnă, don Lorenzo. A sosit chiar acum.

Quart îl privi surprins pe recepționer, apoi se întoarse spre fotoliile din hol. Văzu o femeie brunetă, cu păr negru și lung ce-i acoperea umerii; ochelari fumurii, blugi, mocasini și o jachetă maro peste o bluză bleu. Părea foarte frumoasă, și când Quart se apropie, iar ea se ridică în picioare, putu să se încredințeze că era într-adevăr frumoasă și să aprecieze contrastul colierului de fildeș pe pielea bronzată, brățara de aur de la mână, geanta de piele Ubrique de pe canapeaua de alături. Și mâna subțire, elegantă, cu unghii perfecte, pe care o întinse, gata să i-o strângă pe a lui.

— Sunt Macarena Bruner.

O recunoscuse cu câteva secunde înainte, după fotografiile din revistă. Quart nu se putu abține să nu-și ațintească ochii asupra gurii ei. Era mare, bine conturată, întredeschisă, lăsând să se vadă ușoara sclipire a dinților foarte albi sub buza de sus în formă de inimă. Pusă în evidență discret de un ruj roz pal, aproape incolor.

— Măi, să fie, spuse ea.

Părea că-l cercetează cu luare-aminte din spatele ochelarilor fumurii, puțin surprinsă.

— Arătați într-adevăr foarte bine.

— Și dumneavoastră, răspunse Quart, calm.

Era puțin mai scundă decât el, care măsura cam un metru optzeci și cinci. Blugii și cureaua de piele îi modelau sub jachetă niște șolduri ademenitoare. Avea trei pisicuțe brodate pe bluza umflată generos acolo unde se cuvenea, și Quart socoti potrivit să-și îndepărteze privirea, vag tulburat, sub pretextul că se uită la ceas. Ea continua să-l studieze, îngândurată.

— Aș vrea să stăm de vorbă, spuse în sfârșit.

— Firește. Vă mulțumesc, căci mă gândeam să vin să vă văd - Quart se uită în jur. Cum m-ați găsit?

— O prietenă. Gris Marsala.

— Nu știam că sunteți prietene.

O văzu zâmbind cu dezinvoltură: o strălucire de fildeș în gură, geamănă cu cea a colierului pe pielea de culoarea tutunului blond. Sărea în ochi că era o femeie sigură de sine, datorită atât condiției, cât și frumuseții ei; însă Quart era conștient că severul costum negru și gulerul preoțesc o descumpăneau puțin, întocmai ca pe Gris Marsala. I se întâmpla adesea cu femeile, frumoase sau nu; ca și cum îmbrăcămintea de sacerdot l-ar fi plasat în afara sferei de atracție comună a bărbaților.

— Putem vorbi acum?

— Bineînțeles.

Se așezară unul în fața celuilalt. Ea, picior peste picior, pe canapeaua pe care stătuse așteptându-l; el, pe un fotoliu alăturat.

— Știu de ce ați venit la Sevilla.

— Să nu vă așteptați să mă surprindă - Quart schiță un zâmbet resemnat. Venirea mea pare a

fi de domeniul public.

— Gris m-a sfătuit să vin să vă văd.

O privi cu interes sporit. Nu-și scosese ochelarii fumurii, și se întrebă cum erau ochii ei.

— Ce ciudat! Ieri prietena dumneavoastră nu părea dispusă să coopereze.

Părul Macarenei Bruner alunecase pe un umăr, acoperindu-i pe jumătate fața, iar ea și-l dădu pe spate dintr-o mișcare. Era foarte negru și bogat, aprecie Quart. O frumusețe andaluză asemeni celor pictate de Romero de Torres sau lui Carmen de la Fabrica de Țigări descrisă de Mérimee. Orice pictor, orice francez sau orice toreador își puteau pierde capul după femeia aceea. Preț de o fracțiune de secundă se întrebă dacă nu și orice preot.

— Nu trebuie să vă faceți o idee greșită despre biserica asta, preciza ea.

Făcu o scurtă pauză, apoi adăugă:

— Și nici despre părintele Ferro.

Quart își îngădui un râs surd, menit mai ales să pună acea stingheritoare fracțiune de secundă la locul cuvenit. Așa încât făcu apel la sarcasm pentru a-și regăsi aplombul:

— Să nu-mi spuneți că faceți parte din clubul fanilor lui!

O mână îi atârna pe brațul fotoliului și, în ciuda lentilelor fumurii, își dădu seama că ea privea mâna aceea. Și-o retrase discret, împreunându-și degetele.

Macarena Bruner rămase câteva clipe tăcută, își dăduse iar părul pe spate și părea că meditează dacă se cuvenea sau nu să continue discuția.

— Ascultați, zise în sfârșit. Gris și cu mine suntem prietene. Iar în ce vă privește, crede că prezența dumneavoastră aici poate fi de folos, chiar dacă n-aveți cele mai bune intenții.

Quart captă tonul împăciuitor. Ridică o mână și văzu că și de data asta ea îi urmări mișcarea:

— E ceva care mă intrigă în toată povestea asta, știți? Nu știu cum trebuie să vă spun. Doamna Bruner?

Era stingherit de privirea-i ascunsă în spatele ochelarilor fumurii, și ea își dădea foarte bine seama.

— Spuneți-mi Macarena.

Își scoase ochelarii, și Quart fu surprins de frumusețea ochilor mari, întunecați, dar cu reflexe ca mierea. Lăudat fie Domnul, ar fi spus cu voce tare de-ar fi crezut într-adevăr că Dumnezeu se ocupa cu asemenea treburi. Așa încât se limită să susțină privirea acelor ochi, de parcă mântuirea sufletului său ar fi depins de asta. Poate chiar depindea, în definitiv, dacă existau un suflet și o Providență.

— Bine, Macarena, spuse, înclinându-se spre ea până își sprijini coatele pe genunchi.

Apropiindu-se, îi simți parfumul; ușor, de iasomie sau ceva asemănător.

— Ceva mă intrigă nespus în povestea asta. Toată lumea consideră de la sine înțeles că am venit la Sevilla să-l sâcâi pe don Príamo Ferro. Dar nu-i așa. Am venit să evaluez

situația și să fac un raport. Și n-am idei preconcepute. Se întâmplă însă că părintele e foarte puțin dispus să coopereze - se lăsă pe spate în fotoliu și spuse pe un ton acru: în realitate, nimeni nu-i dispus să colaboreze.

Fu rândul ei să zâmbească:

— Nimeni n-are încredere, și e logic.

— De ce?

— Pentru că arhiepiscopul v-a vorbit de rău. Vă numește „vânătorul de scalpuri”.

Quart făcu o grimasă. Bărbat sfânt, Excelența Sa!

— Da. Ne cunoaștem de mult.

— Dar cu părintele Ferro lucrurile se pot drege - ea își mușca buza de jos. Poate că pun eu puțin umărul.

— Ar fi bine pentru toți, și mai ales pentru el. Dar, spuneți-mi, de ce-ați face-o? Ce câștigați cu asta?

Își mișcă din nou capul, ca și când asta n-ar fi avut nici o importanță, și părul îi alunecă iar pe umăr. Și-l dădu la o parte, uitându-se țintă la Quart.

— E adevărat că papa a primit un mesaj?

Macarena Bruner cunoștea, fără îndoială, efectul ochilor ei. Quart înghiți în sec, pe furiș; atât din pricina privirii, cât și a întrebării.

— E confidențial, răspunse, îndulcindu-și vorbele cu un zâmbet. Înțelegeți că nu pot nici să confirm, nici să dezmint.

Ea ridică din umeri, disprețuitor:

— E un secret pe care-l știe toată lumea.

— În cazul acesta, permiteți-mi să nu spun nimic.

Ochii închiși la culoare străluciră, îngândurați. Macarena Bruner se rezemă de brațul canapelei, și mișcarea făcu pisicuțele brodate să se unduiască sugestiv.

— Ultimul cuvânt în legătură cu Nuestra Señora de las Lágrimas îl are familia mea, lămuri. Adică mama și cu mine. Dacă edificiul e declarat în ruină și dacă Arhiepiscopia autorizează demolarea lui, decizia finală asupra destinației terenului ne aparține.

— Nu în exclusivitate, obiectă Quart. Din câte am aflat, Primăria are un cuvânt de spus.

— O să ne judecăm.

— Dar dumneavoastră continuați să fiți oficial căsătorită. Iar soțul dumneavoastră...

Îl întrerupse, dând din cap în semn de împotrivire:

— De șase luni locuim în case diferite. Bărbatul meu n-are dreptul să procedeze după capul lui.

— Și nu încearcă să vă convingă?

— Încearcă - acum Macarena Bruner zâmbea altfel; o expresie disprețuitoare și distantă, aproape crudă, îi asprea gura. Dar e totuna dacă încearcă sau nu. Biserica asta o să supraviețuiască.

— Să supraviețuiască? se miră Quart. Ciudat cuvânt. Vorbiți despre ea ca și cum ar fi vie.

Îi privea iar mâinile:

— Poate că este. Multe lucruri sunt vii, chiar dacă nu par - stătu o clipă pe gânduri, apoi păru că-și revine brusc. Voiam să spun că e necesară. Și părintele Ferro, de asemenea.

— De ce? Mai sunt preoți și biserici în Sevilla.

Ea izbucni în râs, cu naturalețe. Un râs sincer și sonor, atât de molipsitor, încât Quart, fără să-și dea seama, fu gata să râdă și el.

— Don Príamo e deosebit, și tot așa e și biserica lui - încă zâmbea, și reflexele ca mierea îi apărură din nou în privirea ațintită asupra lui Quart. Dar nu v-aș putea explica în cuvinte. Trebuie să vă duceți acolo.

— Am fost. Și parohul dumneavoastră favorit a fost cât pe ce să mă dea afară în șuturi.

Macarena Bruner izbucni iar în râs. Quart nu mai auzise niciodată o femeie râzând în felul acela, atât de zgomotos și de cuceritor. Uimit de el însuși, se pomeni că dorește s-o vadă din nou. În creierul lui bine organizat răsună de pretutindeni alarma. Povestea începea să semene mult cu plimbările aiurea prin grădinile de care bătrânii lui

mentori ecleziastici îl sfătuiau să se țină departe: șerpi, mere, întrupări ale Dalilei și tot tacâmul.

— Da, spuse ea. Gris mi-a povestit. Dar mai încercați o dată. Duceți-vă la slujbă; luați seama

la ce se întâmplă acolo. Poate o să înțelegeți mai bine.

— Așa am să fac. Vă duceți de obicei la slujba de la opt?

Nu întrebase cu rea intenție, dar în privirea Macarenei Bruner, pe neașteptate gravă, se strecură neîncrederea.

— Asta nu vă privește.

Desfăcea și închidea brațele ochelarilor de soare. Quart își ridică puțin amândouă mâinile, cerând iertare; se lăsă o scurtă tăcere stânjenitoare. Pentru a salva situația, se uită în jur după un chelner și o întrebă dacă dorea să bea ceva. Ea făcu semn din cap că nu. Părea mai relaxată, și Quart îi puse altă întrebare:

— Ce credeți despre cele două morți?

De data asta râsul sună dezagreabil, șuierat:

— Că nu trebuie să te joci cu mânia lui Dumnezeu.

Quart o privi foarte serios:

— Curios punct de vedere.

— De ce? - părea sincer surprinsă. Ei, sau cei care i-au trimis, au căutat-o cu lumânarea.

— Nu-i un sentiment prea creștinesc.

Făcu un gest de nerăbdare, apucând geanta pe care o avea alături și lăsând-o iar. Își împreuna și-și desfăcea degetele pe cureaua în bandulieră.

— Dumneavoastră nu înțelegeți, părinte - îl privi, nehotărâtă. Cum trebuie să vă spun? Reverend? Părinte Quart?

— Puteți să-mi spuneți Lorenzo, și atât. Doar n-o să veniți la mine să vă spovediți.

— De ce nu? La urma urmelor, sunteți preot.

— Un preot puțin mai aparte, poate, admise Quart. Și aici nu acționez de fapt în această calitate.

Vorbind, își îndreptase două secunde privirea în altă parte, nefiind în stare să controleze perfect situația. Când

o privi iar, ea îl cerceta cu o curiozitate înnoită, aproape malițioasă.

— Ar fi nostim să mă spovedesc dumneavoastră. V-ar plăcea?

Quart răsuflă calm, de două ori. Apoi strânse ușor din buze, ca și cum s-ar fi gândit serios la subiect. Coperta revistei *Q+S* îi veni în minte ca un semn de rău augur.

— Se prea poate, spuse. Dar mi-e teamă că n-aș fi obiectiv în această situație, fiind vorba de dumneavoastră. Sunteți prea...

— Prea cum?

Ea nu juca cinstit, își spuse cu amărăciune, întindea coarda. O întindea prea mult, și asta era exagerat chiar și pentru un tip cu nervii părintelui Lorenzo Quart. Mai respiră de două ori, de parcă ar fi fost la o ședință de yoga. Gândește-te că așa și este. încearcă să nu-ți pierzi calmul tocmai acum.

—Atrăgătoare, răspunse cu o răceală desăvârșită. Presupun că e cuvântul adecvat. Dar asta o știți mai bine decât mine.

Macarena Bruner aprecie răspunsul printr-o tăcere scurtă. Remarcabil, spuneau ochii ei.

— Gris are dreptate, spuse. Nu păreți preot.

Quart încuviință, rămânând însă în gardă.

— Îmi închipui că părintele Ferro și cu mine suntem specii diferite...

— Aveți dreptate. El e confesorul meu.

— Sunt sigur că e o alegere bună - făcu o pauză atentă, pentru a-și feri cuvintele de orice ironie. E vorba de un om riguros.

Ea nu se lăsă amăgită de adjectiv:

— Dumneavoastră nu știți nimic despre el.

— Tocmai asta vreau. Să aflu. Dar nu găsesc pe nimeni care să mă ajute.

— O s-o fac eu.

— Când?

— Nu știu. Mâine seară. Vă invit la cină la restaurantul La Albahaca.

Quart încerca să gândească rapid.

— La Albahaca, repetă, ca să câștige timp.

— Da. în piața Santa Cruz. De obicei cravata e obligatorie, dar, în cazul dumneavoastră, nu cred că vor fi probleme cu gulerul acesta pe care-l aveți. Cu toate că sunteți preot, știți să vă îmbrăcați destul de bine.

El mai zăbovi trei secunde până să facă un gest afirmativ. La urma urmelor, pentru asta venise la Sevilla. Ar fi o bună ocazie să bea în sănătatea cardinalului Iwaszkiewicz.

— Pot să-mi pun o cravată, dacă doriți. Deși n-am avut niciodată probleme în vreun restaurant.

Macarena Bruner se ridicase, și Quart făcu la fel. Ea îi privea din nou mâinile.

— De unde să știu? - zâmbetul ei se accentua pe când își punea ochelarii fumurii. Până acum n-am cinat niciodată cu un preot.

Don Ibrahim își făcea vânt cu pălăria, iar aerul din jur mirosea a flori și a portocale amare. Lângă el, pe o bancă din piața Virgen de los Reyes, Niña Puñales croșeta în vreme ce păzeau poarta hotelului Doña Maria: patru piciorușe, sar două, unul scurt și altul lung. Niña repeta secvența mișcându-și încet buzele de parcă s-ar fi rugat, cu ghemul în poală, iar dantela îi creștea încet în mână și brățările de argint îi zornăiau la încheieturi. Dantela aceea era pentru altă cuvertură din zestrea ei. De aproape treizeci de ani, zestrea Niñei Puñales se îngălbenea printre bulgărași de naftalină, într-un dulap din micul ei apartament din cartierul Triana; dar ea îi adăuga mai departe alte dantele, ca și cum timpul i s-ar fi oprit pe degete, în așteptarea bărbatului brunet cu ochi verzi care

într-o bună zi avea să vină s-o caute printre atâtea cântece cu rachiu și lună albă.

O trăsură străbătu piața, ducând în spate patru *hooligans* englezi cu pălării de Cordoba pe cap, care beau bere - jucau Betis și Manchester -, și don Ibrahim o urmări cu privirea, răsucindu-și mustața, printre suspine de descurajare. Sărmana Sevilla, șopti după o clipă, făcându-și vânt mai tare cu panamaua albă; Niña Puñales încuviință fără să-și ridice capul, atentă la lucru: patru piciorușe, sar două. Don Ibrahim aruncase chiștocul havanei și îl privea cum se mistuie fumegând pe jos. În sfârșit, cu cea mai mare grijă, îl ajută să se stingă cu vârful bastonului; detesta indivizii brutali, în stare să strivească chiștocul unui trabuc de parcă l-ar omorî. Avansul de la Peregil îi permisese să cumpere o cutie întreagă, nouă, perfect sigilată, de Montecristo, ceea ce nu-și putea îngădui de când nu mai făcea nici o afacere la capul Finisterre. Două havane se iveau, splendide, din buzunarul de sus al jachetei costumului său șifonat de in alb. Își duse o mână la piept, pipăindu-le cu duioșie. Cerul era albastru, mirosea a flori de portocal, era la Sevilla, pusese mâna pe-o afacere bună, avea havane în buzunar și treizeci de mii de pesete în portofel. Pentru ca fericirea lui să fie completă, nu-i mai lipseau decât trei bilete la coridă; trei locuri în partea de la umbră, cu Faraon de Camas[7] pe afiș, sau cu acea tânără speranță, Curro Maestral; care, după spusele lui Potro, avea stil, dar nu încăpea nici o comparație cu răposatul Juan Belmonte, fie-i țărâna ușoară. Același Curro Maestral care apărea prin reviste, străduindu-se să le vină de hac nu taurilor, ci nevestelor de bancheri. Ceea ce, dacă te gândești bine, era tot o treabă de coarne.

Și fiindcă veni vorba de femei... Popa cel înalt tocmai se ivise în ușa hotelului, discutând cu una foarte arătoasă. Don Ibrahim îi dădu un cot Niñei Puñales, care se opri din croșetat. Doamna avea ochelari fumurii și era încă tânără,

[7] Porecla toreadorului înseamnă „Faraonul alcovurilor”.

cu o înfățișare plăcută, îmbrăcată de zi cu zi, dar cu acel ceva, elegant și dezinvolt, tipic femeilor andaluze de neam mare. Ea și popa își strângeau mâna. Asta dădea naștere unor variante nebănuite în toată afacerea, așa încât don Ibrahim și Niña Puñales schimbară niște priviri pline de înțeles.

— O să iasă cu scandal, Niña.

— Și eu zic la fel.

Fostul fals avocat se ridică în picioare, nu fără greutate, înfundându-și panamaua albă în vreme ce-și ținea bastonul de la Maria Felix cu un aer hotărât. îi dădu Niñei instrucțiuni să-și vadă mai departe de croșetat fără să-l slăbească din ochi pe popa cel înalt, iar el se puse în mișcare cu cea mai mare discreție, propulsându-și gâfâind cele o sută zece kile pe urmele femeii cu ochelari fumurii. Se ținu după ea pe când intra în Santa Cruz și o apuca la stânga pe strada Guzmán el Bueno, până o văzu dispărând prin portalul palatului cunoscut cu numele de Casa del Postigo. Cu fruntea încruntată și ochii vigilenți, don Ibrahim se apropie de arcada fațadei, vopsită în ocru galben și în alb, printre nelipsiții portocali din mica piață de acces. Casa del Postigo era un loc foarte cunoscut în Sevilla: un palat din secolul al XVI-lea, reședința tradițională a ducilor de Nuevo Extremo. Așa încât indianul luă aminte și purcese la o recunoaștere tactică. Ferestrele erau protejate de gratii de fier, și sub balconul principal un blazon trona la intrare cu coiful său împodobit cu un leu în vârf, chenar cu ancore și capete de mauri sau de șefi de trib indieni, o panglică în jurul unei rodii și deviza *Oderint dum probent*. Să miroasă ceea ce gustă[8] sau ceva în genul ăsta, traduse în sinea lui fostul avocat, lăudând evidentul bun-simț al frazei. Apoi intră, parcă într-o doară, în portalul întunecat, mergând spre grilajul de fier forjat ce închidea trecerea în patio, un loc absolut încântător, cu

[8] Traducere fantezistă, cea corectă fiind „Să mă urască, numai să mă respecte”.

coloane mozarabe, glastre mari cu plante și flori de jur împrejurul unei fântâni frumoase din marmură și *azulejos*. Rămase acolo până când o servitoare în uniformă neagră se apropie de grilaj, bănuitoare. Atunci îi adresă cel mai inocent surâs al lui și, ridicându-și ușor pălăria, se făcu nevăzut spre stradă cu stângăcia unui turist dezorientat. Ajuns afară, se opri iar în dreptul fațadei. Încă zâmbea sub mustața-i deasă, pătată de nicotină, când își scoase din buzunar una dintre havane și, cu mare grijă, îi îndepărtă eticheta. Montecristo, Havana, stătea scris în jurul minusculei flori de crin. Îi scobi un capăt cu cuțitașul pe care-l purta pe lanțul de la ceas. Cuțitașul era o atenție - obișnuia să povestească - de la prietenii săi Rita și Orson, în amintirea acelei seri de neuitat în Havana Veche, când le-a arătat fabrica de țigări de foi Partagás, pe Dragones colț cu Barcelona, iar mai târziu Rita și el au dansat la Tropicana până în zori. Se aflau acolo ca să turneze filmul *Doamna din Shanghai* sau ceva în genul ăsta, și Orson se îmbătase criță, și toți se sărutaseră și se îmbrățișaseră, iar la sfârșit i-au dăruit cuțitașul acela cu care Cetățeanul Wells jugănea trabucurile. Adâncit în amintire, sau poate în închipuirea lui, don Ibrahim își puse țigara în gură, învârtind-o pe când savura foaia de tutun fin ce o înfășură. Interesante prietenele popii celui înalt, își zise. Apoi duse bricheta la capătul havanei, bucurându-se dinainte de jumătatea de oră de plăcere ce-l aștepta. Pentru don Ibrahim, viața era de neconceput fără o țigară de foi cubaneză pe care să și-o pună în gură. Aroma ei înfăptuia miracolul de a-i reclădi un trecut glorios; și Sevilla, Havana - atât de asemănătoare -, tinerețea lui în Caraibi, în care nici chiar el nu era în stare să distingă realul de invenție, se contopeau la primul rotocol de fum într-un vis pe cât de extraordinar, pe atât de perfect.

Lumina clubului de rendez-vous era roșie; se auzea o melodie stereo cântată de Julio Iglesias. Paharul lui Celestino Peregil scoase un clinchet când Dolores la Negra[9] îi mai puse gheață în whisky.

— Ce bună mai ești, Loli, spuse Peregil.

Era constatarea unui fapt obiectiv. Dolores își mișcă șoldurile după tejghea, trecându-și un cubuleț de gheață peste buricul la vedere, sub maioul scurt care-i strângea sânii uriași ce se legănau în ritmul muzicii. Era o femeie voinică, cu trăsături de țigancă, trecută bine de treizeci de ani, care înșirase un regiment de bărbați.

— O să te regulez de-o să te simți în al nouălea cer, decretă Peregil, trecându-și o mână peste cap, pentru a-și netezi părul ce-i ascundea chelia. De-o să cazi din pat.

Deprinsă cu astfel de politețuri și cu regulatul minunat al lui Peregil, Dolores făcu doi pași de dans privindu-l în ochi; apoi scoase vârful limbii printre dinți, îi aruncă în pahar cubulețul de gheață pe care și-l plimbase peste buric și se duse să-i mai toarne niște șampanie catalană altui client, un tip căruia fetele îi aduseseră deja două sticle, și a treia era pe drum. Julio Iglesias îi tot dădea zor în înregistrarea stereo că el e un pezevenghi și un mare domn, și în continuare se apucă să se certe cu Jose Luis Rodriguez, poreclit *Puma,* dacă pentru a amăgi o femeie trebuie să fii toreador sau nu. Nepăsător la polemică, Peregil bău un strop de whisky, aruncând o privire spre arăboaica Fatima, care dansa singură pe ring cu un petic de fustă ce-i dezvelea picioarele până sus de tot, cu cizme până la genunchi și un decolteu în care-i săltau vesele țâțele. Fatima era cea de-a doua opțiune a sa pentru seara aceea, așa că începu să cumpănească argumentele pro și contra.

— Salut, Peregil.

Nu-i auzise venind, nici apropiindu-se de el. I se așezară de o parte și de cealaltă, cu coatele pe tejghea, de parcă ar

[9] Dolores Negresa.

fi admirat peisajul cu sticle aliniate pe rafturile împodobite cu oglinzi.

Peregil îi văzu reflectați în fața lui, printre etichetele și cănile de reclamă: țiganul Mairena în dreapta, îmbrăcat în negru, slab și primejdios cu aerul lui de dansator de flamenco, cu un inel enorm de aur alături de ciotul degetului mic pe care și-l tăiase chiar el, cu o lovitură de cuțit, în cursul unei revolte, la penitenciarul din Ocaña. În stânga, Pollo Muelas, blond, spilcuit și mărunțel, părând mereu ațâțat de briciul de bărbierit pe care-l purta în buzunarul pantalonilor, spunând întotdeauna „să mă iertați” înainte de a tăia pe careva.

— Ne inviți la un pahar? întrebă țiganul încetișor, afectuos, amuzându-se de situație.

Brusc, pe Peregil îl trecură toate căldurile. Cu un aer sfârșit, îi atrase atenția lui Dolores. Gin tonic pentru Mairena, la fel și pentru Pollo Muelas. Amândouă paharele rămaseră pe tejghea, neatinse, în oglindă, ambele priviri erau ațintite asupra lui.

— Îți aducem un mesaj, zise țiganul.

— De la un prieten, preciza celălalt.

Peregil înghiți în sec, sperând să nu se observe prea bine în lumina aceea roșie. Prietenul se numea Ruben Molina și era un cămătar din Talcioc căruia de luni de zile îi iscălea cambii al căror termen trecuse de mult, pentru o sumă totală de care însuși Peregil nu era în stare să-și aducă aminte fără să-l ia cu leșin. Ruben Molina era renumit în anumite medii din Sevilla pentru obiceiul de a le trimite datornicilor lui doar două mesaje de plată fără întârziere: primul prin cuvinte, al doilea prin fapte. Mairena și Pollo Muelas erau heralzii săi de serviciu.

— Spuneți-i că o să plătesc. Am pus mâna pe o afacere.

— La fel a zis și Frasquito Torres.

Pollo Muelas zâmbea, periculos de înțelegător și de simpatic. De partea cealaltă, în oglindă, fața prelungă și ascetică a țiganului rămânea la fel de ceremonioasă ca și

cum ar fi venit de la înmormântarea maică-sii. Privindu-se cum stătea între cei doi, Peregil vru să înghită iar, însă fără succes: aluzia la Frasquito Torres îi uscase prea tare gâtul. Frasquito era un tip dintr-o familie bună, mare pramatie, foarte cunoscut în Sevilla, care într-o vreme apelase, ca și Peregil, la fondurile cămătarului Molina. Nefiind în stare să plătească, după expirarea termenului cineva îl așteptase în portalul casei lui și-i scosese, unul câte unul, toți dinții din gură. Îl lăsase acolo, cu dinții într-un cornet din hârtie de ziar băgat în buzunarul de sus al sacoului.

— Am nevoie numai de o săptămână.

Țiganul Mairena ridică un braț și i-l petrecu pe după umeri, cu un gest atât de neașteptat de prietenesc, încât pe Peregil îl trecură sudori reci de spaimă. Ciotul degetului mic mutilat îi atingea bărbia.

— Ce coincidență - cămașa neagră a țiganului mirosea a nădușeală stătută și a fum de țigară.

Fiindcă atâta și ai, fratele meu. Șapte zile în cap, nici un minut mai mult.

Peregil își sprijinea mâinile pe tejghea ca să nu-i tremure. Pe rafturile dinaintea lui, etichetele sticlelor îi jucau în fața ochilor, amestecându-se: White Larios, Johnnie Ballantine's, Dyc Labei, Four Horses, Centenario Walker. Viața e îngrozitoare, își zise. Întotdeauna te omoară până la urmă.

— Spuneți-i lui Molina că nu-i nici o problemă, bâigui. Că sunt om de cuvânt. Că sunt pe punctul să închei o operațiune grozavă.

O dată spuse toate astea, apucă paharul și-l dădu pe gât dintr-o sorbitură prelungă. Un cubuleț de gheață scârțâi sinistru, ciocnindu-i-se de dinți, și-l făcu să-și amintească brusc că Frasquito Torres fusese nevoit să se înglodeze în datorii la alt cămătar ca să-și plătească o proteză de optsprezece mii de pesete. Țiganul își ținea mai departe brațul pe umerii lui.

— Ce minunat sună chestia asta, făcea bășcălie Pollo Muelas, „pe punctul să închei”.

Julio Iglesias își vedea mai departe de cântat, în pași de dans, Dolores la Negra veni prin spatele tejghelei, legănându-și șoldurile, ca să stea de vorbă cu ei. Și-a muiat un deget în whisky-ul lui Peregil, și l-a supt apăsat cu buzele, și-a frecat pântecele de tejghea și și-a agitat tot ce avea în bluză cu o iscusință profesională fără cusur, înainte de a rămâne cu ochii la cei trei bărbați, dezamăgită. Peregil părea că văzuse o fantomă, cei doi indivizi aveau o mutră încruntată și, pe deasupra - semn îngrijorător -, paharele lor cu gin tonic erau mai departe intacte. Așa încât Dolores făcu o jumătate de piruetă și, fără să înceteze cu legănatul șoldurilor în ritmul muzicii, o întinse de acolo. După o viață întreagă de o parte și de alta a tejghelei barmanului, știa foarte bine când nu era momentul potrivit.

V. Cele douăzeci de perle ale căpitanului Xaloc

„Am iubit și femei trecute în neființă.”
(Heinrich Heine, *Nopți florentine*)

Subcomisarul Simeon Navajo, șeful echipei de investigații de la Comisariatul Superior al Sevillei, își termină sandvișul cu *tortilla* și se uită afectuos la Quart:

— Să vedeți, *pater.* Habar n-am dacă de vină sunt biserica, hazardul sau arhanghelul Sfântul Gabriel - făcu o pauză, bând o înghițitură din sticla mică de bere pe care o ținea pe masa din birou. Dar locul ăsta poartă ghinion.

Era mărunt, numai piele și os, simpatic, cu mâinile neastâmpărate, ochelari rotunzi cu ramă de oțel și o mustață deasă care parcă-i creștea dinlăuntrul nasului. Părea o caricatură la scară redusă a unui intelectual din anii '70, cu aspectul pe care i-l dădeau blugii, cămașa roșie și largă de bumbac și intrândurile adânci în părul pieptănat spre spate, pe care-l purta lung, strâns într-o codiță. De douăzeci de minute revedeau împreună dosarele cu cele două morți de la Nuestra Señora de las Lágrimas, și concluziile poliției coincideau cu expertizele legiștilor: decese accidentale. Subcomisarul Navajo regreta că n-avea un vinovat ca să i-l arate, cu cătușele la mâini, agentului de la Roma. Capricii ale hazardului, *pater,* spunea. Știți cum se întâmplă treburile astea. O balustradă prost fixată, o bucată de ipsos care cade, doi amărâți care n-au avut niciodată noroc la loterie și tocmai atunci le ies

numerele câștigătoare. Unul ah și altul vai, și gata, îngerași în cer. Pentru că măcar atât, fiind vorba de o biserică, precis că ajunseseră în cer, asigura subcomisarul.

— Cazul lui Peñuelas, arhitectul de la primărie, e limpede - Navajo își mișca două degete pe marginea mesei, imitând presupusul mers al răposatului. S-a tot plimbat o jumătate de oră pe acoperișul bisericii, în căutare de argumente pentru a alcătui dosarul de demolare, și la sfârșit s-a sprijinit de o balustradă de lemn de lângă campanilă... Lemnul era putred, a cedat, și Peñuelas a căzut, înfigându-se într-o țeava de metal ce urma să fie montată, precum puii în frigare - subcomisarul încetase să-și mai miște degetele și acum își ridica unul de parcă ar fi fost țeava, lăsând să cadă peste el palma celeilalte mâini; Quart presupuse că mâna îl reprezenta pe numitul Peñuelas pe post de pui... Totul s-a întâmplat în prezența martorilor, și ancheta ulterioară n-a putut dovedi că balustrada fusese slăbită dinadins.

Subcomisarul mai bău o dușcă din sticlă și-și șterse mustața cu degetul în care se înfipsese arhitectul Peñuelas. Apoi îi adresă preotului un zâmbet binevoitor. Se cunoscuseră cu doi ani în urmă, în cursul vizitei Papei. Simeon Navajo era agentul de legătură al poliției sevillene, și cei doi se înțeleseseră de minune. Trimisul de la Roma îi permisese comisarului să-și asume toate succesele spectaculoase, inclusiv descoperirea preotului potrivnic celibatului care urmărea să-l înjunghie pe Sfântul Părinte și afacerea cu explozibilul Semtex ascuns în coșul cu rufăria surorilor ordinului Sfântului Sacrament. Asta i-a adus lui Navajo o felicitare personală din partea ministrului de Interne și alta de la Sanctitatea Sa, o poză pe prima pagină a ziarelor și crucea meritului polițienesc cu panglică roșie. De atunci, nimeni din Comisariat n-a mai îndrăznit să-i zică *Miss Magnum* pentru că își strângea părul în codiță. Revolverul Magnum, de calibrul 357, se afla printre hârtii, pe o tavă de pe masă. Aproape niciodată

nu și-l punea în tocul de fixat la subraț, numai atunci când se ducea la sfârșit de săptămână să-și ia copiii de la fosta lui nevastă. În felul ăsta, spunea, ea îl respecta mai mult. Și pe copii îi încânta.

Quart aruncă o privire în jur. De cealaltă parte a unui paravan de sticlă se vedea capul unui african cu un ochi vânăt. Stătea în fața unui polițist robust, în cămașă, care-și tot mișca buzele cu o căutătură încruntată, întocmai ca într-un film mut. De partea aceasta a paravanului se vedeau pe perete o fotografie înrămată a regelui, un calendar unde zilele scurse erau șterse cu furie, un fișier cenușiu cu un abțibild cu Expo '92 și altul cu frunze de marijuana, un ventilator, pozele unor delincvenți pe un panou de carton, o țintă cu săgeți și o mulțime de găuri pe perete în jur, precum și un poster cu mai mulți polițiști americani dându-i o bătaie zdravănă unui negru, iar deasupra, zicala: *Cel care iubește bine pedepsește cu asprime.*

— Ce s-a întâmplat cu părintele Urbizu? Întrebă Quart.

Subcomisarul se scărpina într-o ureche. Părea tare decepționat când a încetat și și-a privit degetul.

— Aproape la fel, *pater.* În cazul lui n-au fost martori, dar oamenii mei au cercetat biserica palmă cu palmă. Poate că a vrut să se sprijine de o schelă sau a mișcat-o din întâmplare - se apucă să-și legene mâinile în chip de schelă oscilantă cu atâta realism, că el însuși se opri, de parcă toată povestea l-ar fi făcut să amețească. Partea de sus a schelei a atins și a făcut să se desprindă o bucată mare de stuc din cornișa de acolo; poate că era deja desprinsă, ținându-se doar printr-o minune, dacă-mi permiteți să spun așa, de structura metalică. A fost un ghinion cumplit, căci, de cum aceasta s-a mișcat puțin, cele zece kile i-au căzut în cap. Îmi închipui că a auzit zgomot, s-a uitat în sus, și poc!

Relatarea era însoțită de mimica potrivită, iar subcomisarul o încheie trântind de sus o mână pe masă, ca și cum ar fi fost vorba de părintele Urbizu în clipa când

trecuse în lumea celor drepți. Apoi rămase privindu-și gânditor propria-i mână agonizândă, și-o întinse pe cealaltă după sticlă.

— Și aici a fost ghinion, spuse îngândurat, după ce mântui berea.

Quart, care scosese două cărți de vizită ca să facă însemnări, rămase cu stiloul în aer:

— Dar de ce a căzut cornișa?

— Depinde.

Navajo se uita cu neîncredere la cărțile de vizită. Apoi începu să-și scuture firimiturile de *tortilla* de pe cămașă.

— După Newton, pentru că, drept urmare a atracției terestre și a forței centrifuge în mișcarea de rotație, orice obiect lăsat în voia lui în apropiere de suprafața pământului capătă o accelerație verticală, directă, peste capul secretarilor de arhiepiscop care au pășit cu stângul când s-au sculat - se uită la Quart, parcă întrebându-l ce mai face. Sper că ați notat bine. Asta ca să nu se mai spună că poliția nu lucrează pe baze științifice.

Quart înțelese mesajul. Izbucni în râs, punându-și în buzunar cărțile de vizită și stiloul. Subcomisarul îl privea cu ochi inocenți.

— Și după dumneavoastră?

Navajo ridică din umeri pe sub cămașa roșie, largă. Nimic din toate alea nu era important și nici secret, dar sărea în ochi că dorea să păstreze caracterul oficial. O dată stabilit verdictul de moarte accidentală, Nuestra Señora de las Lágrimas continua să fie o problemă exclusiv bisericească. Circulau zvonuri în legătură cu presiunile speculative din partea primăriei și a băncilor, și șefii subcomisarului erau adepții ideii de a se ține deoparte. La urma urmelor, deși spaniol la origine, preot și veche cunoștință a subcomisarului, Quart era agentul unui stat străin.

— După experții noștri, răspunse Navajo, cornișa a căzut pentru că bucata era deja desprinsă, după cum a

demonstrat o expertiză ulterioară. Am detectat o pungă de umiditate în spatele ei, în perete, filtrată prin niște adâncituri ale acoperișului ani și ani de zile.

— Eliminați într-adevăr cu desăvârșire intervenția unui om?

Subcomisarul făcu o mutră hazlie, dar se abținu. La urma urmelor, îi era dator lui Quart.

— Ascultați, *pater.* Aici, la poliție, nu eliminăm sută la sută nici posibilitatea ca Iuda să fi fost omorât de vreunul dintre cei unsprezece colegi ai lui; așa încât să spunem că aproximativ nouăzeci și cinci la sută. În orice caz, e puțin probabil ca cineva să-i fi spus acelui nefericit: ascultă, așteaptă aici un moment, iar apoi să se cațăre pe schelă, să desprindă o bucată de corniță și să-i dea drumul peste el, fiuuuuu, pe când celălalt privea în sus - degetele subcomisarului se cățăraseră pe schelă, căzuseră sub forma unui obiect contondent și acum zăceau inerte pe masă, în așteptarea medicului legist. Asta nu se întâmplă decât în desenele animate.

Când s-a despărțit de subcomisar, Quart avea impresia că *Vesper* se întrecuse cu gluma. Sau poate că treaba cu biserica aceea care omora ca să se apere era - într-o versiune liberă, singulară și simbolică - riguros adevărată. Dar să stabilești cu exactitate capacitatea de a lichida niște oameni care deranjează pe care o putea avea, în sine sau cu ajutorul hazardului ori al Providenței, un edificiu decrepit, vechi de trei secole, era cu totul altceva. Însă, ajunse aici, lucrurile nu-l mai priveau pe Quart, și nici măcar Institutul pentru Lucrări Externe. Aspectele conflictuale ale supranaturalului reveneau altui gen de specialiști, mai apropiați de confreria sinistră a cardinalului Iwaszkiewicz decât de asprul centurion întruchipat în monseniorul Spada. în a cărui lume - care

era și cea a vrednicului soldat Quart - unu și cu unu făceau doi de când întru început a fost Cuvântul.

Cugeta la toate astea în drum spre biserică, și deodată i se păru că aude pași în spatele lui, când o apucă pe străduțele înguste din Santa Cruz; însă, deși se opri în două rânduri, nu putu descoperi nimic suspect. Merse mai departe, încercând să rămână în umbra anemică proiectată de streșinile caselor. Soarele era puternic la Sevilla, iar fațadele albe și ocru reverberau precum pereții unui cuptor, făcând ca haina neagră să-l apese pe umeri ca plumbul topit. Dacă într-adevăr era ceva pe tărâmul celălalt, își zise Quart, sevillenii care săvârșiseră un păcat de moarte aveau să se simtă ca acasă: cunoșteau iadul mai multe luni pe an, pe pământ. Ajungând la piațeta din fața bisericii, se opri lângă grilajul cu mușcate, invidiind canarul care, în colivia-i aflată la umbră, își muia ciocul într-un păhărel cu apă. Nu se simțea nici cea mai mică adiere, totul atârna nemișcat: perdelele de voal de la ferestre, frunzele plantelor

din glastre și cele ale portocalilor. Pânze în Marea Sargaselor.

A fost o plăcere să treacă pragul bisericii. Zidurile adăposteau o oază de umbră deasă cu miros de ceară și umezeală: exact ceea ce-i trebuia neapărat lui Quart. Se opri să-și tragă sufletul lângă poartă, orbit încă de lumina de afară. Se afla acolo o sculptură micuță în lemn a lui Isus Nazarineanul, un Crist baroc chinuit, după ce a trecut de Pretoriu: câți sunteți? unde păstrezi aurul și argintii ucenicilor tăi? ce-i cu aiureala asta că te numești Fiul Tatălui? cine mai știe cine a fost? Avea mâinile legate cu frânghie și picături mari de sânge îi șiroiau de pe fruntea încununată cu spini pe care și-o înălța spre cer, sperând ca cineva să-i dea o mână de ajutor și să-l scoată de acolo folosindu-se de habeas corpus. Quart nu simțise niciodată, spre deosebire de cea mai mare parte a semenilor lui, certitudinea originii divine a omului a cărui imagine o avea

în față; nici măcar la seminar, în timpul a ceea ce el numea anii lui de instrucție, când profesorii de teologie demontau și apoi montau la loc cu minuție mecanismele credinței în mintea tinerilor sortiți să devină preoți. „Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, de ce m-ai părăsit?” era întrebarea critică pe care trebuia s-o eviți cu orice preț. Pentru el, care ajunsese la seminar cu întrebarea pe buze și convins că nu exista un răspuns, dimensiunea rutinei teologice venea colac peste pupăză; dar era un tânăr prudent și știuse să-și țină gura. În anii de ucenicie, pentru Quart fusese important să descopere o disciplină: niște norme după care să-și ordoneze viața, ținând la distanță certitudinea abisului simțit pe dig în fața mării atunci, pe furtună. La fel de bine ar fi putut intra în armată, într-o sectă sau, cum glumea monseniorul Spada - de fapt nu glumea absolut deloc -, într-un ordin medieval de călugări soldați. Pentru orfanul pescarului dispărut într-un naufragiu erau de-ajuns propriul său orgoliu, autodisciplina și un regulament.

Contemplă din nou statuia. În orice caz, Nazarineanul acela era într-adevăr un viteaz. Nimeni nu se putea rușina să-și înalțe crucea în chip de drapel. Simțea adesea nostalgia stârnită de acel alt fel de credință, sau numai de credință pur și simplu; când bărbați înnegriți de pulbere și de soare pe sub tunica de zale strigau numele lui Dumnezeu și se aruncau în luptă mânați de speranța de a-și deschide drum cu amândouă mâinile spre Ceruri și spre viața veșnică. A trăi și a muri era mai ușor; lumea era mult mai simplă cu câteva veacuri în urmă.

Își făcu automat semnul crucii. În jurul statuii lui Cristos, apărată de o urnă de sticlă, atârnau vreo cincizeci de ofrande prăfuite: mâini, picioare, ochi, trupuri de copii făcute din tablă sau ceară, cozi de păr, scrisori, panglici, note și plăcuțe cu mulțumiri pentru vreo vindecare sau vreun leac. Chiar și o veche medalie militară din războiul din Africa, legată de florile uscate ale unui buchet de mireasă. Ca întotdeauna când întâlnea astfel de dovezi de

credință, Quart se întrebă câte spaime, câte nopți de veghe la patul unui bolnav, câte rugăciuni, câte povești pline de durere, speranță, moarte și viață se regăseau în fiecare dintre obiectele acelea pe care, spre deosebire de alți parohi mai adaptați timpurilor, don Príamo Ferro le păstra lângă Isus Nazarineanul din bisericuța lui. Era religia de odinioară, cea dintotdeauna, cea a preotului cu sutană și vorbind în latină, mijlocitor neapărat necesar între om și marile taine. Biserica credinței și a consolării, din vremea când catedralele, vitraliile gotice, retablurile baroce, sculpturile și picturile întru preamărirea Domnului își împlineau menirea înfăptuită acum prin ecranele televizoarelor: să-l împace pe omul încercat de groaza propriei sale singurătăți, a morții și neantului.

— Bună, spuse Gris Marsala.

Se strecurase până la el printre tuburile unei schele și acum îl privea, în așteptare, cu mâinile în buzunarele din spate ale blugilor. Avea aceleași haine pătate de ipsos ca data trecută.

— Nu mi-ați spus că sunteți călugăriță, îi reproșă Quart.

Ea își înăbuși un zâmbet, trecându-și mâna peste părul încărunțit, strâns în codiță.

— Așa-i. N-am făcut-o - ochii limpezi și prietenoși îl cercetară de sus în jos, de parc-ar fi vrut să confirme ceva. Am crezut că un preot e în stare să miroasă lucrurile astea fără ajutorul nimănui.

— Sunt un preot foarte nătâng.

Se așternu o clipă de tăcere. Gris Marsala zâmbea:

— Păi, nu așa ceva se povestește despre dumneavoastră.

— Măi, să fie. Cine povestește?

— Știți doar: arhiepiscopi, parohi furioși - accentul american devenea mai pronunțat cu atâția „r”. Femei frumoase care vă invită la cină.

Quart izbucni în râs.

— E imposibil să știți așa ceva.

— De ce? Există o invenție numită telefon. Ridici receptorul și vorbești. Macarena Bruner mi-e prietenă.

— Curioasă prietenie. O călugăriță și nevasta unui bancher care scandalizează Sevilla...

Gris Marsala îl privi cu duritate:

— Asta nu-i deloc amuzant.

Se întorsese cu o expresie încordată, iar el clătină din cap, împăciuitor, convins că mersese prea departe. Mai presus de purul interes tactic, regreta nedreptatea comentariului său. Nu judecați pe alții și nu veți fi judecați.

— Aveți dreptate. Iertați-mă.

Își feri privirea. Stingherit, preocupat de greșeală, încerca să clarifice cauzele impertinenței sale. Reflexele de culoarea mierii și colierul de fildeș pe pielea Macarenei Bruner îi dădeau târcoale în minte, stârnind neliniște. Se uită iar la Griș Marsala. Nu mai părea furioasă, ci întristată:

— Nu o cunoașteți ca mine.

— Bineînțeles.

Quart încuviință încetișor, cerându-și iertare, și făcu câțiva pași, în căutarea unui răgaz. Intră în naos pentru a mai cerceta o dată schelele de lângă pereți, cea mai mare parte a băncilor trase și puse într-un colț, pictura de pe tavan, înnegrită printre cercuri de umezeală. în fund, lângă retablul în penumbră, strălucea candela Preasfântului.

— Ce legătură aveți dumneavoastră cu toate astea?

— V-am spus doar: lucrez aici. Sunt într-adevăr arhitectă restauratoare. Cu diplomă. De la Universitățile din Los Angeles și Sevilla.

Pașii lui Quart răsunau în naos. Gris Marsala veni lângă el, fără să facă zgomot cu pantofii ei de tenis. Printre petele de umezeală și fum care înnegreau bolta se vedeau resturi de pictură: aripile unui înger, barba unui profet.

— Sunt pierdute pentru totdeauna, spuse femeia. Nu-i cu putință să le mai restaurăm.

Quart se uita la o crăpătură ce despica fruntea unui heruvim ca o lovitură de secure.

— E adevărat că biserica stă să cadă?

Gris Marsala schiță un gest de oboseală. Părea că auzise de prea multe ori întrebarea aceea.

— Așa spun cei de la primărie, de la bancă și de la Arhiepiscopie ca să justifice demolarea - ridică o mână, arătând cu o mișcare amplă naosul. Clădirea e în stare proastă și n-a fost îngrijită în ultimii o sută cincizeci de ani; dar structura ei continuă să fie solidă. Nici pe pereți și nici pe tavan nu există crăpături ireversibile.

— Dar părintelui Urbizu, obiectă Quart, i-a căzut în cap o bucată din tavan.

— Da. S-a întâmplat acolo, vedeți?

Femeia indica o neregularitate de aproape un metru lungime, pe cornișa ce înconjura naosul la zece metri înălțime.

— Fragmentul acela de stuc aurit care lipsește de deasupra amvonului. Un caz nefericit.

— *Al doilea* caz nefericit.

— Arhitectul primăriei a căzut de pe acoperiș de capul lui. Nimeni nu i-a dat voie să se urce acolo.

Pentru o călugăriță, tonul lui Gris Marsala nu era prea milostiv cu privire la răposați. Au căutat-o cu lumânarea, lăsa să se înțeleagă. Quart își înfrâna o strâmbătură sarcastică, întrebându-se dacă și ea avea parte de oportune dezlegări de la părintele Ferro. Rareori dădea peste niște turme atât de credincioase păstorului lor.

— Închipuiți-vă - Quart privea schelele, suspicios - că dumneavoastră n-aveți nici o legătură cu biserica asta, și eu vin și vă zic: hei, salut, faceți-mi expertiza tehnică.

Răspunsul sosi imediat, fără cea mai mică șovăire:

— Veche și neîngrijită, dar nu gata să cadă. Aproape toate daunele sunt la cămășuială, din pricina umezelii infiltrate prin acoperiș. Dar am rezolvat asta, refăcând acoperișul cu var, ciment și nisip; aproape zece tone de

material urcate la cincisprezece metri înălțime, cu mâinile astea - Gris Marsala și le vântura în fața lui Quart: bătătorite, puternice, cu unghii scurte, rupte, pătate de ipsos și vopsea - și cu cele ale părintelui Oscar. La vârsta lui, don Príamo nu se mai poate sui pe acoperișuri.

— Și restul clădirii?

Călugărița ridică din umeri:

— Se poate susține, dacă reușim să terminăm lucrările de bază. O dată eliminate infiltrațiile, s-ar cuveni să fie consolidate bârnele de lemn, care în unele locuri au putrezit din pricina termitelor atrase de umezeală. Ideal ar fi să le înlocuim, dar n-avem fonduri - făcu gestul de a număra bani cu degetul mare și arătătorul și sfârși prin a ofta descurajată... Asta în ce privește edificiul. Cât despre ornamente, ar trebui restaurate încetul cu încetul părțile mai afectate. Pentru vitralii, de pildă, am găsit o soluție. Un prieten chimist care lucrează la un atelier artizanal de sticlărie s-a angajat să fabrice pe gratis piesele colorate care să le înlocuiască pe cele pierdute. Procedeul e lent, fiindcă, pe lângă piesele astea, mai trebuie să restaurăm și ramele de plumb. Dar nu-i nici o grabă.

— Într-adevăr?

— Nu, dacă reușim să câștigăm bătălia asta.

Quart o privi cu interes:

— Pare a fi o chestiune personală.

— Este o chestiune personală, admise cu naturalețe. Am rămas aici pentru asta. Am venit la Sevilla încercând să rezolv unele probleme, și aici am găsit soluția.

— Probleme profesionale?

— Da. O criză, cred. Se întâmplă, din când în când. Ați trecut și dumneavoastră prin așa ceva?

Quart făcu din cap semn că nu, politicos, cu gândul în altă parte. Trebuie să-i cer fișa de la Roma, își zise. Cât mai curând.

— Să vorbim de dumneavoastră, soră Marsala.

Își miji ochii limpezi printre ridurile ce-i înconjurau pleoapele. Nimeni n-ar fi putut să afirme că ceea ce se vedea pe fața ei era chiar un zâmbet:

— Întotdeauna sunteți atât de rezervat, sau e vorba de o poză? Spuneți-mi Gris. Soră Marsala sună caraghios; uitați-vă cum arăt. Dar vă spuneam că am venit aici să-mi fac ordine în suflet și în minte, și am găsit răspunsul în biserica asta.

— Ce răspuns?

— Cel pe care-l căutăm cu toții. O cauză, cred. Ceva care să justifice în ce să crezi și pentru ce să lupți.

Rămase un scurt răstimp tăcută și apoi adăugă, puțin mai în șoaptă:

— O credință.

— Cea a părintelui Ferro.

Rămase iar cu ochii la el, în tăcere. Coada cenușie era pe jumătate desfăcută, iar ea o apucă între degete și-o împleti, fără să-și ia privirea de la Quart.

— Fiecare își are propria sa credință, spuse în cele din urmă. Ceva extrem de necesar în secolul ăsta care agonizează atât de urât, nu vi se pare? Toate revoluțiile au fost făcute și s-au pierdut. Baricadele sunt pustii, și eroii solidari s-au prefăcut în solitari care se agață de ce pot ca să supraviețuiască - ochii limpezi îl cercetară, întrebători. Nu v-ați simțit niciodată ca unul dintre pionii de șah, uitați într-un colț al tablei, care aud cum se sting în spatele lor zgomotele luptei pe când încearcă să se mențină drepți, întrebându-se dacă mai rămâne în picioare vreun rege pe care să continue să-l slujească?

Merseră prin biserică. Gris Marsala îi arătă lui Quart singura pictură valoroasă: o Preacurată Fecioară atribuită fără prea mare convingere lui Murillo, care trona la intrarea în sacristie dinspre naos, lângă confesional. S-au dus apoi spre cripta închisă cu un grilaj de fier pus pe

scările de marmură ce se pierdeau în întuneric, și femeia i-a explicat că în bisericile mici, ca aceea, de obicei nu există așa ceva. Totuși, Nuestra Señora de las Lágrimas se bucura de un privilegiu special. Paisprezece duci de Nuevo Extremo zăceau acolo, inclusiv cei decedați înainte de construirea bisericii. Începând cu 1865, cripta nu mai fusese întrebuințată, și înmormântările se făcuseră în panteonul familiei de la San Fernando. Singura excepție fusese Carlota Bruner.

— Cum ați spus?

Quart își sprijinea o mână pe arcada de la intrarea în criptă, împodobită cu un ornament pe care se deslușea o țeastă deasupra a două tibii. Răceala pietrei îi îngheța sângele la încheietură.

Gris Marsala se întoarse, surprinsă de tonul neîncrezător al preotului.

— Carlota Bruner, repetă, încă descumpănită. Mătușa Macarenei, sora bunicii ei. A murit la începutul secolului și a fost înmormântată aici în criptă.

— Putem vedea mormântul?

În vocea lui Quart se simțea o tulburare prost ascunsă. Femeia continua să-l observe, nehotărâtă.

— Bineînțeles.

Se duse în sacristie după o legătură de chei și, după ce descuie broasca grilajului, învârti un comutator învechit de porțelan. Un bec slab, plin de praf, ilumina scările. Quart își înclină capul și, coborând câteva trepte, se pomeni într-un mic spațiu de formă pătrată, cu pereții acoperiți de lespezi funerare dispuse pe trei niveluri. Zidurile de cărămidă aveau mari cercuri albe și negre de umezeală, iar în aer plutea miros de mucegai și de loc neaerisit. Pe unul dintre pereți se vedea, cioplit în marmură, un blazon cu deviza: *Oderint dum probent.* Să mă urască, numai să mă respecte, tălmăci pentru sine. Deasupra se afla o cruce neagră.

— Paisprezece duci, repetă Gris Marsala, lângă el.

Vorbea, fără să vrea, în șoaptă, ca și cum locul ar fi copleșit-o. Quart se uită la inscripțiile de pe lespezi. Cea mai veche avea anii 1472-l551: Rodrigo Bruner de Lebrija, conchistador și soldat creștin, primul duce de Nuevo Extremo. Cea mai recentă se afla lângă poartă, între două firide goale, și era singura din tot acel spațiu rezervat descoperitorilor, oamenilor de stat și războinicilor pe care stătea scris un nume de femeie:

Carlota Victoria Amelia
Bruner de Lebrija y Moncada
1872-l910
Se odihnește în pace întru Domnul

Quart își trecu degetele peste literele în relief ale numelui cioplit în marmură. Era absolut sigur: avea în buzunar o ilustrată scrisă acum un veac de femeia aceea, cu zece sau doisprezece ani înaintea morții ei. Și astfel, parcă introducând o cartelă codificată la locul cuvenit, personaje și întâmplări disparate prindeau să se lege între ele. Și la mijloc, asemeni unei răspântii comune, biserica aceea.

— Cine era căpitanul Xaloc?

Gris Marsala observa degetele lui Quart, nemișcate pe numele *Carlota.* Părea puțin descumpănită:

— Manuel Xaloc a fost un marinar sevillan care a emigrat în America în ultima decadă a secolului trecut. A făcut piraterie prin Antile înainte de a dispărea înghițit de mare, în timpul războiului hispano-nord-american de la 1898.

Aici mă rog pentru tine în fiecare zi, reciti în minte Quart. *Și aștept să te întorci.*

— Ce legătură a avut cu Carlota Bruner?

— Ea și-a pierdut mințile din pricina lui. Sau a absenței lui.

— Ce spuneți!

— Așa cum auziți - continua să fie intrigată de interesul lui Quart. Sau credeți că așa ceva se întâmplă numai în romane? Asta a fost una dintre poveștile gen foileton romantic, a cărui unică originalitate este lipsa unui sfârșit fericit: o aristocrată de vârstă fragedă care își înfruntă părinții și un tânăr marinar care emigrează căutându-și norocul. Aristocrația andaluză face uz de orice mijloace, o sechestrează în casă, scrisorile nu mai sosesc. Și fata se mistuie de dor în fereastră, cu inima tresărindu-i la vederea oricărei corăbii ce se duce sau vine pe Guadalquivir - de data asta Gris Marsala atinse lespedea, dar își retrase mâna imediat. N-a putut îndura toate astea și a înnebunit.

În locul sfânt al jurămintelor tale și al fericirii mele, sfârșea Quart în sinea lui. Dintr-o dată simți dorința să nu mai fie acolo, ci la lumina soarelui care să spulbere cuvintele, jurămintele și fantasmele pe care venise să le răscolească în cripta aceea.

— S-au reîntâlnit vreodată?

— Da. În 1898, cu puțin înainte de a izbucni războiul cu Cuba. Însă ea nu l-a recunoscut. Nu mai putea să recunoască pe nimeni.

— Și el ce-a făcut?

Ochii limpezi ai femeii păreau a contempla o mare liniștită, de culoare gri ca numele ei.

— S-a întors la Havana, chiar la timp pentru a pleca la război. Dar înainte a lăsat aici darul pe care-l adusese pentru ea. Cele douăzeci de perle ale Fecioarei de la Nuestra Señora de las Lágrimas au fost adunate de Manuel Xaloc pentru colierul pe care trebuia să-l poarte Carlota în ziua nunții - aruncă o ultimă privire către lespede. Ea a vrut întotdeauna să se mărite în biserica asta.

Ieșiră din criptă. Gris Marsala închise grilajul de fier și apoi aprinse lumina de la altarul principal, ca să poată vedea mai bine statuia Fecioarei. Avea în piept o inimă străpunsă de șapte pumnale, și cele douăzeci de perle ale

căpitanului Xaloc îi străluceau pe chip, pe cununa de stele și pe azuriul mantiei.

— E ceva ce nu înțeleg, comentă Quart, gândindu-se la faptul că de pe ilustrată lipsea orice ștampilă. Ați vorbit acum câteva clipe de scrisori care nu mai soseau. Și totuși, în anii aceia de despărțire, Manuel Xaloc și Carlota Bruner trebuie să-și fi scris... Ce s-a întâmplat?

Gris Marsala zâmbi, tristă și distantă. Amintirea acelei povești nu părea s-o facă fericită:

— Macarena mi-a spus că veți cina împreună diseară. Puteți s-o întrebați. Nimeni nu știe mai multe despre tragedia Carlotei Bruner decât ea.

Stinse lumina, și umbrele învăluiră iar retablul.

După ce Gris Marsala se întoarse la schela unde lucra, Quart se îndreptă spre sacristie. Însă,

în loc să iasă în stradă, zăbovi puțin, aruncând o privire. Pe unul dintre pereți atârna o pânză foarte întunecată și deteriorată: o Bună-Vestire de un autor anonim. Mai erau și o sculptură în lemn, în stare proastă, reprezentându-l pe Sfântul Iosif cu Pruncul, un crucifix, două sfeșnice strâmbe din alamă, o uriașă comodă din mahon și un dulap. Rămase nemișcat în mijlocul încăperii, uitându-se în jur, apoi deschise la întâmplare câteva sertare ale comodei. Găsi cărți de rugăciuni, obiecte liturgice și podoabe. Dulapul conținea două cupe, un ostensoriu, un potir mare, vechi, de alamă aurită, o jumătate de duzină de feloane și o pelerină de ploaie festonată cu fir aurit, extrem de uzată. Quart îl închise, fără să atingă nimic. Parohia aceea era departe de a fi prosperă.

Sacristia avea două uși de acces. Una spre biserică, prin micuța capelă cu confesionalul pe unde intrase Quart. Cealaltă dădea în stradă, în piață, printr-un vestibul strâmt care slujea și drept intrare în locuința parohului. Quart observă scara cu balustradă de fier ce urca spre palierul

iluminat de o lucarnă și se opri, uitându-se la ceas. Știa că don Príamo Ferro și părintele Oscar se aflau în acel moment într-una dintre dependințele de la Arhiepiscopie, convocați de vicarul lor la o adunare birocratică sugerată oportun de însuși Quart. Avea la dispoziție, dacă totul mergea bine, încă o jumătate de ceas.

Urcă încet scara, ale cărei trepte de lemn scârțâiau. Ușa de pe palier era încuiată; dar să evite genul ăsta de inconveniente făcea parte tot din munca lui. În privința încuietorilor, cel mai greu de descuiat din toată cariera lui Quart fusese cifrul locuinței unui anume episcop din Dublin, a cărui cheie fusese nevoit s-o obțină chiar la ușă, la lumina unei lanterne Maglite și cu ajutorul unui scaner conectat la laptopul lui. După afacerea aceea, episcopul, un tip roșcat și rubicond pe nume Mulcahy, fusese chemat de urgență la Roma, unde placida-i rumeneală făcu loc unei palori de moarte când monseniorul Spada îi arătă, încruntat, copia fotografică a întregii corespondențe pe care prelatul o avusese cu militanții Armatei Republicane Irlandeze: scrisori pe care avusese imprudența să le păstreze, aranjate pe date, în spatele tomurilor din *Summa Theologica* aliniate pe rafturile bibliotecii lui. Toată povestea aceea a avut darul de a insufla prudență fervorii naționaliste a monseniorului Mulcahy și consecința de a convinge grupurile speciale SAS britanice cât de zadarnic era să procedeze la drastica lui eliminare fizică. Proiect dezbătut, după informația obținută de agenții ILE - 10.000 de lire sterline

în contul secret al Secretariatului de Stat -, în cursul următoarei vizite făcute de prelatul din Dublin colegului său, episcopul din Londonderry. Operațiune pe care englezii, la rândul lor, se gândeau cu viclenie s-o treacă în contul paramilitarilor unioniști din Ulster.

Broasca lui don Príamo Ferro nu presupunea atâtea dificultăți. Era un model vechi, convențional. După un scurt examen, Quart scoase din portofel o lamă de oțel,

puțin mai îngustă decât o pilă de unghii, și o introduse ajutându-se de o cheiță Allen, aleasă dintr-o legătură pe care o avea în buzunar. Manevră delicat, fără să forțeze, până simți cu degetele ușorul clic făcut de fiecare dinte care ceda. Atunci o învârti, trase zăvorul și ușa se deschise, lăsându-l să treacă.

Merse pe coridor, cercetând locul. Era o locuință umilă, cu două dormitoare, bucătărie, baie și o cameră de zi micuță. Quart începu de aici, dar nu putu da de nimic interesant, cu excepția unei fotografii într-unul dintre sertarele bufetului. Poza fusese făcută cu un Polaroid de proastă calitate, într-un patio andaluz; pardoseala era de mozaic, se vedeau glastre cu flori și cu plante, precum și o fântână de marmură cu *azulejos.* Don Príamo Ferro stătea acolo, cu veșnica-i sutană neagră până-n pământ, la o masă scundă cu ceva ce părea a fi un mic dejun sau o gustare. II însoțeau două femei: una în vârstă, îmbrăcată în haine de vară pastelate și puțin cam demodate. Cealaltă era Macarena Bruner, și toți trei zâmbeau aparatului. Pentru prima oară Quart îl vedea pe părintele Ferro zâmbind, și i se păru un om diferit de cel pe care-l cunoscuse la biserică și în cabinetul arhiepiscopului. Zâmbetul lui de aici, afectuos și trist, îi întinerea trăsăturile însemnate de cicatrice, îmblânzind asprimea ochilor negri și îndărătnica bărbie care ducea veșnic lipsă de o lamă bună de ras. Părea altă ființă, mai inocentă. Mai umană.

Quart puse fotografia în buzunar înainte de a închide sertarele. Apoi se duse la mașina de scris portabilă aflată pe o măsuță, desfăcu husa și aruncă o privire peste hârtii. Din reflex profesional, puse o foaie și apăsă mai multe clape pentru a obține o mostră a caracterelor, în eventualitatea că vreodată ar fi trebuit să identifice ceva scris acolo. Vârî foaia împăturită în același buzunar cu poza. Cât despre cărțile de pe bufet, erau cam douăzeci; se uită și la ele, deschizând câteva și cercetând dacă nu era nimic ascuns în spatele lor. Erau literatură religioasă,

tomuri hărtănite cu slujbele de la diferite ore, o ediție a Catehismului din 1992, două volume cu citate latinești, *Dicționarul istoriei ecleziastice a Spaniei, Istoria filosofiei* de Urdanoz și *Istoria eterodocșilor spanioli* de Menendez y Pelayo, în trei volume. Nu erau genul de cărți la care se aștepta Quart, și fu surprins să găsească mai multe titluri de astronomie, pe care le răsfoi plin de curiozitate, fără să dea de nimic semnificativ. Restul nu prezenta nici un interes, în afară, poate, de singurul roman de acolo: o foarte veche și deteriorată ediție nelegată din *Avocatul Diavolului* - Quart îi considera detestabili pe Morris West și pe torturații săi preoți bestseller - cu un paragraf însemnat cu pixul la pagina 29:

...Ne-am îndepărtat de atâta amar de vreme de datoria noastră de a păstori, Am pierdut legătura cu ființele care ne țin în contact cu Dumnezeu. Am redus credința la un concept intelectual, la o aridă acceptare a voinței, pentru că nu am văzut-o intervenind în viața oamenilor obișnuiți. Am pierdut compasiunea și teama respectuoasă. Lucrăm conform

canoanelor, și nu potrivit milosteniei.

Puse romanul la locul lui și cercetă telefonul. Era un aparat fix, vechi. Nici vorbă să se poată conecta pe undeva un cablu de calculator. Plecă din cameră lăsând ușa cum o găsise, deschisă la patruzeci și cinci de grade, și străbătu coridorul până la dormitorul pe care i-l atribui părintelui Ferro. Mirosea a loc închis și a singurătate clericală. Era o odaie simplă, cu o fereastră spre piață, mobilată cu un pat de fier sub un crucifix pe perete și un dulap cu oglindă. Pe noptieră găsi o carte de rugăciuni, iar dedesubt, niște papuci scâlciați și o oală de noapte din porțelan care-l făcu să zâmbească. În dulap se aflau un costum închis la culoare, altă sutană, într-o stare cu nimic mai bună decât cea de zi cu zi, câteva cămăși și rufărie de corp. Abia dacă

mai descoperi și alte obiecte personale, în afară de o ramă de lemn cu o fotografie îngălbenită unde o pereche, un bărbat și o femeie cu înfățișare rustică și haine de duminică, pozau lângă un preot în care, în pofida părului negru și a tinereții grave a trăsăturilor, Quart îl recunoscu fără greutate pe parohul de la Nuestra Señora de las Lágrimas. Poza era foarte veche și avea o pată într-un colț. Fusese făcută de cel puțin patruzeci de ani, socoti el după înfățișarea părintelui Ferro: bărbia și ochii își arătau pe deplin vigoarea. Iar privirea mândră și solemnă a bărbatului și a femeii, pe umerii cărora se sprijineau mâinile tânărului cleric, te lăsau să presupui că instantaneul sărbătorea o recentă hirotonisire.

Celălalt dormitor era de bună seamă al părintelui Oscar Lobato. Pe perete era o litografie cu Ierusalimul văzut dinspre Muntele Măslinilor și un afiș al filmului *Easy Rider,* cu Peter Fonda și Dennis Hopper călare pe motociclete. Quart mai văzu o rachetă de tenis și niște pantofi de sport într-un colț. Noptiera și dulapul nu conțineau nimic interesant, așa că își concentra cercetarea asupra mesei așezate la perete, lângă fereastră. Găsi tot felul de hârtii, cărți de teologie și istorie a Bisericii, *Morala* lui Royo Marin, *Patrologia* lui Altaner și cele cinci tomuri din *Mysterium Salutis,* voluminosul eseu *Clerici* de Eugen Drewermann, un joc de șah electronic, un ghid turistic al orașului Vatican, o cutiuță cu pastile antialergice și un volum vechi cu aventurile lui Tintin: *Sceptrul lui Ottokar.* Și într-un sertar, ca premiu pentru răbdarea lui, Quart dădu peste douăzeci de file despre San Juan de la Cruz, imprimate cu caractere Courier New de calculator, și cinci cutii de plastic cu o duzină de dischete de 3,5” fiecare.

Putea fi *Vesper* și putea să nu fie. Într-un fel, era prea puțin pe de o parte și prea mult pe de alta. Prea anemic ca dovadă și excesiv ca material de verificat pe teren, conchise Quart cu iritare, pe când examina conținutul cutiilor. Ca să vezi totul cu luare-aminte era nevoie de

vreme și de o ocazie prielnică, iar el nu dispunea nici de una, nici de alta. Trebuia să inventeze ceva ca să se mai întoarcă o dată și să copieze fiecare dintre dischetele acelea pe hard-disk-ul laptopului său, pentru a le putea studia mai târziu, pe îndelete, căutând indicii. I-ar fi luat un ceas întreg să facă copiile acolo, și, în plus, se ivea și dificultatea de a-i îndepărta din nou pe cei doi preoți pe timpul de care avea nevoie.

Căldura se filtra prin perdele, făcându-l pe Quart să transpire pe sub haina ușoară de alpaca neagră. Scoase un șervețel de hârtie să-și șteargă fruntea, și după ce-l folosi îl făcu ghem și-l puse în buzunar. Așeză dischetele la locul lor și închise sertarul, întrebându-se unde era aparatura informatică folosită de părintele Oscar. Oricine ar fi fost piratul, avea nevoie de un calculator foarte performant conectat la un telefon la care să aibă mereu acces, pe lângă echipamentul complementar. Toate astea cereau niște condiții minime de instalare și spațiu, de care locuința aceea nu dispunea. Óscar Lobato, sau oricine ar fi fost *Vesper,* sigur nu acționa de acolo.

Quart se uită nehotărât de jur împrejur. Era timpul să plece. Și, chiar în momentul acela, tocmai când își trăsese în sus manșeta ca să se uite la ceas, auzi scârțâind treptele. Avu atunci certitudinea că problemele abia începeau.

Celestino Peregil puse receptorul în furcă și rămase cu ochii la telefon, gânditor. Dintr-un bar din apropierea bisericii, don Ibrahim îi dăduse ultimul raport asupra mișcărilor fiecăruia dintre personajele istoriei. Fostul fals avocat și ciracii lui își asumaseră însărcinarea cu sfințenie. Cu prea multă, chiar, după părerea lui Peregil, cam sătul să tot primească telefoane din jumătate în jumătate de oră spre a fi pus la curent că unul din popi cumpărase ziare de la chioșcul lui Curro sau că altul stătea la o masă la barul

Laredo, răcorindu-se. Până în momentul acela, singura informație realmente valoroasă era cea despre o întrevedere a Macarenei Bruner cu trimisul de la Roma la hotelul Doña Maria, amănunt pe care Peregil îl primise cu neîncredere la început, iar apoi cu un fel de satisfacție în expectativă. Lucrurile de felul ăsta până la urmă duc întotdeauna la ceva.

Era tot cu gândul la joc. În ultimele douăzeci și patru de ore, masa verde îi complicase și mai mult viața. După ce le dăduse în avans o sută de mii de pesete lui don Ibrahim și fârtaților lui, în contul celor trei milioane promise dacă aveau să facă treaba, omul lui Pencho Gavira nu rezistase ispitei de a folosi cele două milioane nouă sute care-i mai rămăseseră pentru a-și îndrepta situația financiară critică. A fost o presimțire: unul dintre sentimentele acelea care te năpădesc pe neașteptate, cu intuiția - primejdioasă - că unele zile sunt deosebite, iar aceea era una dintre ele. Pe deasupra, în sângele andaluz al tipului intervenea și un anume fatalism arab. Norocul nu trece de două ori prin fața porții tale dacă nu ești cu ochii-n patru; ăsta era singurul sfat pe care i-ldăduse tatăl lui în copilărie, exact cu o zi înainte să se ducă după țigări și să fugă cu cămătăreasă din colț. Așa că, în pofida certitudinii că se afla pe marginea prăpastiei, Peregil înțelese brusc, în timp ce lua o gustare la tejgheaua unui bar, că, de nu se călăuzea după presimțirea avută, angoasa stârnită de ceea ce s-ar fi putut întâmpla și nu se întâmplase avea să-l stăpânească toată viața. Fiindcă peonul bun la toate al omului forte de la Banca El Cartujano putea să fie multe: o canalie, un chel rușinos, un nemernic în stare să-și vândă bătrâna mamă, șeful sau pe nevasta acestuia, pentru un bilet de bingo; dar numai imaginându-și zgomotul unei bile învârtindu-se în sens invers la ruletă, se și simțea puternic ca un tigru. Așa stăteau lucrurile. Prin urmare, chiar în seara aceea Peregil și-a pus o cămașă curată și o cravată cu crizanteme roșii și mov și s-a dus la cazinou ca unul

care se îndreaptă către Troia. A fost pe punctul de a reuși, iar asta spunea mult în favoarea intuiției lui de om deprins cu masa verde. Însă n-a fost să fie. Și, așa cum a spus Seneca, ce nu era dat să fie nu era dat să fie și, pe deasupra, era imposibil. Cele două milioane nouă sute de mii - poate nu era Seneca cel care spusese treaba respectivă - făcură același drum ca primele trei. Astfel încât finanțele lui Celestino Peregil erau la pământ, și fantoma țiganului Mairena și cea a lui Pollo Muerlas se cerneau asupră-i ca o piază rea.

Se ridică și făcu neliniștit câțiva pași prin încăperea îngustă, invadată de aparate xerox și teancuri de hârtii, pe care o ocupa cu două etaje mai jos de șeful lui, cu vedere spre Arenal și Guadalquivir. De acolo vedea Turnul de Aur, podul San Telmo și perechile de îndrăgostiți plimbându-se pe malul fluviului, printre mesele teraselor. Deși era doar în cămașă și aerul condiționat funcționa, o căldură ușoară, dar supărătoare îl făcea să gâfâie; așa că se duse să-și ia sticla, puse gheață într-un pahar și bău trei degete de whisky pe nerăsuflate. Întrebându-se câtă vreme avea să se mai poată bucura de panorama aceea, lucrurile stând așa cum stăteau.

O ispită îi tot dădea târcoale. Nu era încă nimic clar, dar, la o primă privire, putea fi o posibilitate de a obține un răgaz sub formă de bani lichizi. Trebuia să se joace iar cu focul, dar cert e că nu prea avea de ales. Tot ce conta era ca Pencho Gavira să nu fie niciodată la curent că escorta și acolitul lui favorit juca la două capete. Strecurată cu discreție, povestea aia putea să mai dea ceva bani. La urma urmelor, popa cel înalt era mult mai fotogenic decât Curro Maestral.

Rumegându-și pe îndelete ideea, Peregil se apropie de masă pentru a-și lua agenda, pe care degetul i se opri la numărul de telefon unde mai sunase. După câteva clipe închise brusc agenda, parcă luptându-se cu niște gânduri rele. Ești un șobolan scârbos, se dojeni cu o nepărtinire

insolită la un individ de teapa lui. Dar nu aspectul moral îl chinuia pe fostul detectiv, prea îngrijorat de starea catastrofală a finanțelor personale. Tulburarea aceea provenea dintr-o certitudine stânjenitoare: dacă faci abuz de unele leacuri, te pot omorî.

Dar și datoriile te puteau omorî, mai ales cele făcute la cămătarul cel mai primejdios din Sevilla. Așa încât, după ce se tot gândi și răzgândi, deschise încă o dată agenda și căută numărul de telefon al revistei *Q+S.* Cineva spusese într-un rând că a trăda e numai o chestiune de timp; însă în lumea lui Peregil putea fi doar de ore. În afară de asta, a trăda era un verb prea solemn. El se limita să supraviețuiască.

— Ce faceți aici?

La Arhiepiscopie nu fuseseră în stare să-l rețină cât ar fi trebuit pe părintele Oscar. Stătea pe coridor, ațināndu-i calea cu o expresie deloc prietenoasă pe chip. Quart îi adresă un zâmbet rece, care abia îi ascundea descumpănirea și iritarea:

— Aruncam o privire.

— Așa se pare.

Óscar Lobato dădu afirmativ din cap de mai multe ori, de parcă ar fi răspuns propriilor lui întrebări. Purta un tricou negru, pantaloni gri și niște pantofi de sport. Nu era un tânăr voinic.

Avea tenul palid, chiar dacă acum era roșu la față din cauza efortului de a fi urcat în fugă. Era apreciabil mai scund decât Quart, iar aspectul lui - douăzeci și șase de ani, după dosar - dovedea că dedica mai mult timp studiului și vieții sedentare decât exercițiului fizic. Dar se vedea că e furios, iar Quart nu subestima niciodată reacțiile unui om în această stare. Pe deasupra, mai erau și ochii: privirea rătăcită în spatele ochelarilor, peste care cădea o șuviță rebelă de păr blond. Și pumnii strânși.

Nu existau cuvinte care să rezolve problema aceea; așa încât Quart ridică o mână, cerând calm, și făcu un gest pentru a solicita libera trecere, întorcându-se puțin într-o parte, ca și cum ar fi fost gata s-o apuce pe coridorul îngust. Atunci părintele Oscar se mișcă spre stânga, tăindu-i drumul, și trimisul Romei își dădu seama că incidentul era pe punctul să ajungă mai departe decât crezuse el.

— Nu fi prost, zise, descheindu-și nasturele hainei.

Nu-și sfârșise bine vorba când se produse lovitura. Fu un pumn dat orbește, cu turbare, lipsit cu desăvârșire de orice blândețe preoțească, pe care Quart îl aștepta și-l lăsă să se piardă în gol, făcând iute un pas îndărăt.

— E absurd, protestă.

Așa și era. Nimic din toate astea nu merita să se ajungă aici. Quart ridică acum amândouă mâinile pentru a liniști lucrurile; dar mânia se revărsa pe chipul și în ochii adversarului, care lansă un al doilea pumn. De data asta îl nimeri în falcă, din profil. Era o lovitură cu dreapta, fără forță, dată aproape la întâmplare, deși suficientă pentru a-l enerva în sfârșit pe Quart. Vicarul credea pesemne că în viața de toate zilele oamenii se băteau ca prin filme. De fapt, nici Quart nu era un expert în bătăi pe coridoare, însă în exercitarea profesiei lui își însușise anumite abilități eterodoxe. Nimic spectaculos: doar o jumătate de duzină de trucuri pentru a se descurca în situațiile grele. Așa încât, nu fără o oarecare duioșie pentru tânărul acela cu fața roșie ca sfecla și fără suflu, se prefăcu că se sprijină de perete și-i trase un picior în vintre.

Părintele Óscar se opri scurt, cu surpriza întipărită pe chip, și Quart, știind că vor trece cinci secunde înainte ca lovitura să-și facă pe deplin efectul, îi dădu un pumn după ureche, nu prea tare, numai ca să evite orice reacție de ultim moment. După o secundă, vicarul se pomeni în genunchi, cu capul și umărul drept rezemate de perete,

privindu-și țintă ochelarii, care îi căzuseră și zăceau pe jos, intacți.

— Îmi pare rău, spuse Quart, frecându-și nodurile degetelor care-l dureau.

Așa și era. Îi părea cu adevărat rău, se simțea rușinat că nu fusese capabil să evite prostia aceea. Doi preoți bătându-se întocmai ca doi mitocani era ceva ce nu se putea justifica în nici un fel; iar tinerețea adversarului nu făcea decât să-i întărească senzația de stânjeneală.

Părintele Óscar era congestionat și încremenit, respirând greu, de parcă aerul nu-i ajungea în plămâni. Ochii miopi, umiliți, continuau să privească ochelarii de pe pardoseală, fără să-i vadă. Quart se aplecă să-i ridice și i-i puse în mână. Apoi îi trecu un braț pe după umeri, ajutându-l să se ridice. Se duseră astfel până în camera de zi, unde vicarul, încă încovoiat de durere, se lăsă să cadă pe un fotoliu de piele sintetică, deasupra unei grămezi de exemplare din revista Vida Nueva ce căzură pe jos sau îi rămaseră mototolite sub tălpi. Quart se duse la bucătărie și aduse un pahar cu apă, pe care tânărul îl bău cu nesaț. Își pusese ochelarii, iar una din lentile era aburită de o uriașă amprentă digitală. Părul blond i se lipea de frunte cu picături de sudoare.

— Îmi pare rău, repetă Quart.

Cu privirea într-un punct nedefinit, vicarul încuviință fără vlagă. Apoi ridică o mână ca să-și dea la o parte părul de pe frunte și o lăsă acolo, încercând parcă să-și limpezească puțin capul. Ochelarii care îi alunecau pe vârful nasului, tricoul desfăcut la gât, paloarea feței îi dădeau un aspect atât de inofensiv, încât îți făcea milă. Era pesemne extrem de încordat, ca să ajungă să-și piardă controlul în felul acela. Quart se sprijini de marginea mesei.

— Îndeplinesc o misiune, spuse, pe tonul cel mai blând de care era în stare. Nu-i nimic personal în toată treaba asta.

Celălalt încuviință din nou, evitând să-l privească.

— Cred că mi-am pierdut capul, bâigui în cele din urmă, cu voce stinsă.

— Amândoi ni l-am pierdut - Quart schiță o părere de zâmbet prietenos, destinat amorului propriu rănit al tânărului. Dar aș vrea să fie clar: n-am venit să supăr pe nimeni. Tot ce fac e să încerc să înțeleg.

Cu privirea încă evazivă și mâna pe frunte, părintele Óscar îl întrebă ce naiba voia să înțeleagă scotocind într-o casă unde nu-l poftise nimeni. Și Quart, știind că era ultima ocazie de a se apropia de el, adoptă un ton de camaraderie discretă, vorbi de supunerea datorată, de hacker și de mesajul acestuia primit la Roma, se plimbă în sus și-n jos prin cameră, se uită pe fereastră și, în cele din urmă, se opri în fața tânărului preot.

— Sunt unii care cred - tonul era de confidență neîncrezătoare, cam în genul rămâne între noi, ce idee tâmpită - că *Vesper* ești dumneata.

— Nu spuneți prostii.

— Nu sunt prostii. Cel puțin, descrierea generală se potrivește: vârstă, studii, interese...

Se sprijini din nou de marginea mesei, cu mâinile în buzunare.

— Cum stai cu informatica?

— Păi, ca toată lumea.

— Și cutiile astea cu dischete?

Vicarul clipi de două ori:

— E o problemă personală. Dumneavoastră n-aveți dreptul.

— Bineînțeles - Quart ridică mâinile cu palmele în sus, împăciuitor, pentru a demonstra că nu ascundea nimic în ele. Dar spune-mi ceva... Unde-i calculatorul la care lucrezi?

— Nu cred că asta are importanță.

— Greșești. Are.

Aspectul părintelui Óscar devenise mai sigur; nu mai părea un tinerel umilit.

— Ascultați - își îndrepta spatele în scaun, și ochii lui susțineau privirea lui Quart. Aici se dă o bătălie, iar eu mi-am ales tabăra. Don Príamo e un om bun și un om cinstit, iar ceilalți nu. Asta-i tot ce am de spus.

— Cine sunt ceilalți?

— Toată lumea. De la cei de la bancă până la arhiepiscop.

Acum zâmbea pentru prima oară. O grimasă acră, plină de ranchiună.

— Îi include și pe cei de la Roma care v-au trimis.

Toate acestea îl lăsau rece pe Quart, căci nu era dintre cei care se tulbură auzind insulte la adresa steagului său. Presupunând că Roma era steagul său.

— Bun, răspunse, obiectiv. Să punem asta pe seama vârstei dumitale fragede. La anii pe care-i ai, simțul dramatic al vieții e mai puternic. Și e ușor să te înflăcărezi pentru cauze pierdute și pentru idei.

Vicarul îl privi disprețuitor.

— Ideile m-au făcut preot - părea să se întrebe care sunt ideile lui Quart. Iar în privința cauzelor pierdute, Nuestra Señora de las Lágrimas încă nu-i pierdută.

— Dacă cineva iese învingător aici, n-o să fii dumneata. Transferul la Almeria...

Tânărul se îndreptă încă puțin, eroic:

— Fiecare trebuie să plătească pentru demnitatea și conștiința lui. Poate că prețul meu e acesta.

— Frumoasă frază, îl ironiza Quart. Cu alte cuvinte, întorci spatele unei cariere strălucite...

Crezi cu adevărat că merită?

— La ce-i folosește omului să câștige totul, dacă-și pierde sufletul? - vicarul își privea pătrunzător interlocutorul, ca și cum argumentul ar fi fost zdrobitor. Nu-mi spuneți că ați uitat citatul acesta.

Quart se abținu să nu izbucnească în râs dinaintea ochelarilor aburiți ai celuilalt.

— Nu văd legătura dintre sufletul dumitale și biserica asta.

— Sunt multe lucruri pe care nu le vedeți. Biserici mai trebuincioase ca altele, de pildă. Poate pentru ceea ce înseamnă sau simbolizează. Unele biserici sunt tranșee.

Quart zâmbea în sinea lui. Își amintea de părintele Ferro, care folosise o expresie identică în timpul întrevederii din biroul monseniorului Corvo.

— Tranșee, repetă.

— Da.

— Spune-mi, de cine încercați să vă apărați?

Părintele Óscar se ridică întristat, fără să-și ia ochii de la el, și făcu anevoie câțiva pași spre fereastră. Dădu la o parte perdelele, lăsând să intre aerul și lumina.

— Să ne apărăm de Sfânta Maică Biserică, spuse în sfârșit, fără să se întoarcă. Atât de catolică, de apostolică și de romană, că a ajuns să-și trădeze mesajul originar. O dată cu Reforma a pierdut jumătate de Europă, și în secolul al XVIII-lea a excomunicat Rațiunea. O sută de ani mai târziu i-a pierdut pe muncitori, care au înțeles că era de partea stăpânilor și a asupritorilor. În secolul ăsta care e pe ducă pierde tineretul și femeile. Știți ce-o să rămână din toate astea? Șoareci fugind de colo-colo printre băncile goale.

Rămase câteva clipe tăcut, nemișcat. Quart îi auzea respirația.

— Să ne apărăm mai cu seamă, continuă vicarul, de ceea ce dumneavoastră aduceți aici: supunerea și tăcerea - acum privea portocalii din piață, cu un aer îndărătnic. La seminar am înțeles că tot sistemul se bazează pe forme; pe un joc de ambiții și capitulări. În meseria noastră, nimeni nu se apropie de nimeni dacă nu-i e folositor pentru a putea fi promovat. Încă de foarte tineri ne alegem un profesor, un prieten, un episcop care să ne ajute să

avansăm - Quart îi auzi râsul ușor, printre dinți; nu mai era nimic tineresc în înfățișarea părintelui Óscar. Eu credeam că un sacerdot face doar patru feluri de înclinări în dreptul altarului, până când am cunoscut experți în toate soiurile de înclinări. Eu însumi eram unul dintre ei, sortit să-mi fie cu neputință să le dau oamenilor semnul pe care-l cer de la noi, fără de care cad în ghearele chiromanților, astrologilor și negustorilor de suflete. însă, cunoscându-l pe don Príamo, am înțeles ce înseamnă credința: ceva independent chiar și de existența lui Dumnezeu. Credința este saltul pe care-l faci orbește spre brațele cuiva care te primește cu ele întinse... Este mângâierea în fața spaimei și a durerii de neînțeles. Încrederea copilului în mâna care-l scoate din beznă.

— Și le-ai spus toate astea multora?

— Desigur. Tuturor celor care vor să mă asculte.

— Păi, mi se pare că o să cam ai probleme.

— Le am deja, și dumneavoastră știți mai bine ca oricine. Dar nu-mi pare rău. N-am împlinit încă douăzeci și șapte de ani, și presupun că aș putea-o lua de la capăt în orice profesie, în altă parte. însă o să rămân și o să lupt acolo unde mă trimit - îi adresă lui Quart o grimasă prelungă și neplăcută, plin de insolență. Și știți ceva?... Mi-am descoperit vocația de popă incomod.

Cu capul rezemat de speteaza de piele neagră a fotoliului, Pencho Gavira contempla ecranul calculatorului său. Mesajul era acolo, infiltrat în fișierul cu corespondența internă:

Îl despuiară de veșminte și-i traseră la sorți tunica, dar nu putură distruge templul Domnului. Fiindcă piatra pe care o disprețuiseră arhitecții e piatra de temelie. Ea păstrează memoria celor care au fost smulși din mâna noastră.

În treacăt, ca să se distreze puțin, intrusul adăugase un virus inofensiv, o enervantă minge de ping-pong ce sărea în cele patru laturi ale ecranului, multiplicându-se de fiecare dată de două ori până când, întâlnindu-se câte două, explodau într-un efect de ciupercă nucleară și toată secvența începea din nou. Gavira nu era prea neliniștit, deoarece putea fi șters cu ușurință; departamentul de informatică al băncii lucra la asta, revizuind în trecere și eventuala existență a altor viruși ascunși, cu efecte mult mai nocive. Îngrijorătoare erau ușurința cu care agresorul - un angajat al băncii sau un hacker glumeț - își inoculase biluța săltăreață și ciudatul citat evanghelic care, fără nici o îndoială, avea legătură cu operațiunea Nuestra Señora de las Lágrimas.

Încercând să se consoleze, vicepreședintele Băncii El Cartujano își mută privirea de la calculator la tabloul atârnat pe peretele principal al biroului. Era un Klaus Paten extrem de valoros, achiziționat în urmă cu o lună și ceva împreună cu toate valorile și imobilele Băncii El Poniente. Bătrânul Machuca nu prea agrea arta modernă - pe gustul lui erau Munoz Degrain, Fortuny și alții de genul ăsta -, așa încât Gavira și-l adjudecase ca pradă de război. în alte vremuri, generalii se împodobeau cu steaguri capturate de la dușmani, și Klaus Paten era cam așa ceva: stindardul oștii învinse, o suprafață albastru-cobalt de 2,20 X 1,80 cu o trăsătură de penel roșie și una galbenă străbătând-o în diagonală, intitulată Obsesie nr. 5, sub care se reunise în ultimii treizeci de ani consiliul de administrație al băncii recent absorbite de El Cartujano. Respectivul consiliu era acum dizolvat, captiv și dezarmat; și El Poniente, singura instituție financiară care eclipsa El Cartujano în Andaluzia, era ștearsă de pe hartă pe vecie după falimentul tehnic al cărui nemilos autor era Gavira. El Poniente, o instituție de tip familial având clienți din mediul rural cu un mic cont la bancă, era lipsită de

aplombul acela neapărat necesar pentru a face diferența între ceea ce-ți permite să câștigi bani și ceea ce te ajută să nu-i pierzi; ceva extrem de necesar în vremea noastră. Astfel încât, prin manevre și infiltrări în politica rivalului său, Gavira îl împinsese pe un câmp minat: încercarea de a lansa un supercont unic, imposibil de suportat de structura lui financiară, având drept rezultat contaminarea pasivului și retragerea clientelei sale tradiționale. După aceasta, El Poniente căzuse în picaj, iar Gavira stătea acolo, cu un zâmbet până la urechi și brațele deschise, gata să-i dea o mână de ajutor colegului aflat la ananghie. Îi pusese mâna direct pe jugulară, cu o campanie de hărțuire și demolare camuflată cu ajutorul unor garanții, împrumuturi și bune intenții care degeneraseră într-un sălbatic proces de epurare etnică având un caracter aproape balcanic. La sfârșitul acesteia, Banca El Poniente nu mai era decât un nume și câteva imobile, fiind datoare vândută; absorbția a fost inevitabilă, iar președintele instituției familiale a fost obligat să aleagă între a-și trage un glonț sau a accepta un mic post onorific în consiliul de administrație al Băncii El Cartujano. Optase pentru acesta din urmă, și toate cele petrecute confereau prezenței lui Klaus Paten caracterul de simbol incontestabil în dreptul biroului lui Pencho Gavira, de la etajul principal al edificiului din Arenal. Era o pradă glorioasă. Un trofeu pentru învingător.

Învingător. Gavira rosti cuvântul aproape cu voce tare, dar o cută de îngrijorare i se ivi între sprâncene când se uită iar la ecranul calculatorului, plin de biluțe care săreau în toate direcțiile, chiar în clipa în care două dintre ele se ciocneau, dezlănțuind explozia nucleară. Bum! Din nou o biluță solitară începu ciclul. Exasperat, Gavira își învârti fotoliul cu o sută optzeci de grade, întorcându-se către uriașul geam ce dădea spre malul Guadalquivirului. În lumea lui, pe câmpul de bătălie pe care-l străbătea în căutarea norocului, unde fie mori, fie ucizi, era necesară aceeași mișcare continuă a biluței nenorocite. Să se

oprească însemna să moară, precum rechinul rănit care devine vulnerabil, putând fi atacat de alți rechini. Bătrânul Machuca îi spusese odată, cu calmul lui obișnuit și acea tainică frână din dosul pleoapelor mijite de unde pândea viața: „Situația ta e ca mersul pe bicicletă; dacă nu mai pedalezi, cazi”. Prin propria-i natură, Pencho Gavira era predestinat să pedaleze neîncetat, inventând noi poteci, atacând fără răgaz dușmani reali sau mori de vânt născocite *ex profeso.* Ocolea orice piedică, fugind mai departe; orice victorie includea în sine o nouă luptă. Și, în felul acesta, vicepreședintele și directorul general al Băncii El Cartujano urzea complicata pânză de păianjen a ambiției sale. Ceva al cărui obiectiv ultim îi va fi cunoscut când va ajunge la el, dacă va ajunge vreodată.

Tastă pentru a ieși din poșta internă și, după ce introduse parola, deschise fișierul personal unde doar el avea acces. Acolo, ferit de intruși, se afla un raport confidențial care putea într-adevăr să-i pricinuiască necazuri, întocmit de o agenție particulară de informare economică, la comanda unui grup de consilieri care se opuneau ca Gavira să-i urmeze lui Octavio Machuca la președinția Băncii El Cartujano. Raportul acela era o armă mortală, și conspiratorii aveau de gând să-l scoată din pălărie la ședința convocată săptămâna următoare; însă nu știau că Gavira, plătind o sumă considerabilă, reușise să facă rost de o copie:

S&B Confidențial

Rezumatul investigației interne B.C. subiect P.T. și altele.

— La jumătatea anului trecut s-a constatat o creștere anormală a activelor Băncii și, în consecință, a datoriilor interbancare apreciate în lunile anterioare. Vicepreședinția (Fulgencio Gavira este, în plus, învestit cu toate facultățile, cu excepția celor care nu pot fi transferate) a susținut că respectivele creșteri se produc în principal datorită

finanțărilor de la Puerto Targa și acționarilor săi, dar că era vorba de operațiuni sigure și tranzitorii, pe cale de a se reglementa prin vânzarea iminentă a societății Puerto Targa unui grup străin (Sun Qafer Alley, cu capital saudit), ceea ce avea să producă o importantă plusvaloare pentru acționari și un comision substanțial pentru El Cartujano. Vânzarea a obținut autorizația cuvenită de la Junta Andaluziei și de la Consiliul de Miniștri.

— Puerto Targa este o societate cu un capital social inițial de 5.000.000 de pesete, al cărei obiectiv este crearea, într-o zonă ocrotită aflată în apropierea rezervației ecologice a Parcului Doriana, a unui teren de golf și a unui cartier de vile de lux cu port de agrement. Dificultățile administrative legate de construirea într-o zonă ocrotită au fost înlăturate de curând și în mod surprinzător de către Junta Andaluziei, care până cu puțin timp în urmă se opunea fățiș proiectului. Un procent de 78% din acțiunile societății a fost cumpărat de Bancă la cererea vicepreședinției (Gavira), după o mărire ce i-a ridicat capitalul până la 9.000.000.000 de pesete. Restul de 22% a rămas în mâinile particularilor, și există bănuieli întemeiate că societatea H.P. Sunrise, cu sediul în Saint-Barthelemy (Antilele franceze), care a rămas cu un pachet important, ar putea avea legătură cu însuși Fulgencio Gavira.

— Timpul a trecut, fără ca vânzarea societății Puerto Targa să se fi încheiat încă. Între timp însă riscurile au continuat să crească. La rândul său, vicepreședinția a afirmat mai departe că această creștere este motivată în parte prin lichidare de dobânzi, reduceri de valori și finanțare directă, dar că vânzarea de acțiuni se va realiza în mod iminent, și aceasta va determina importanta scădere așteptată a riscurilor. Totuși, investigația a demonstrat că creșterea constatată a riscurilor se datora unor conturi ascunse în mod deliberat la timpul lor, care ieșeau la suprafață în urma investigației, ajungând la un

total de 20.028.000.000 de pesete, din care numai 7.020.000.000 corespundeau operațiunii Puerto Targa. Chiar și așa, vicepreședinția afirmă mai departe că achiziționarea de către Sun Qafer Alley a acțiunilor societății Puerto Targa va duce la normalizarea situației.

— După ce s-a încheiat investigația corespunzătoare, s-a putut conchide că Puerto Targa este o societate care, în urma unei complexe operațiuni de inginerie financiară pe baza unor societăți cu sediul în Gibraltar, este finanțată, de la crearea ei până în prezent, aproape în totalitate de către Banca El Cartujano, fapt care a fost ascuns majorității membrilor Consiliului de Administrație. S-ar putea spune că a fost practic înființată în primul rând pentru a se înregistra un beneficiu fictiv la bilanțul anterior al Băncii El Cartujano, făcând să figureze ca venit cele 7.020.000.000 rezultate din cumpărarea societății, în realitate Banca plătindu-și ei înseși prin autovânzarea societății Puerto Targa prin intermediul firmelor-paravan din Gibraltar. Iar cel de-al doilea obiectiv era acela de a echilibra bilanțul Băncii cu plusvaloarea obținută prin vânzarea ulterioară a societății respective către Sun Qafer Alley. Cu alte cuvinte, de a acoperi o „gaură” de peste 10.000.000.000 făcută la Banca El Cartujano prin gestiunea actualei vicepreședinții și ca urmare a balastului rezultat din anterioarele gestiuni.

— Vânzarea, care conform vicepreședinției de acum avea să tripleze valoarea actuală a societății, nu s-a efectuat încă, și s-a avansat ca nouă dată pentru realizarea ei jumătatea sau sfârșitul lunii mai a anului curent. Este posibil ca, după cum afirmă vicepreședinția, operațiunea Puerto Targa să normalizeze situația internă. Dar, pentru moment, ceea ce se poate într-adevăr constata este că ascunderea sistematică a adevăratei situații dovedește până acum o evidentă „cosmetizare” în bilanțul rezultatelor Băncii El Cartujano. Aceasta înseamnă că, în cursul ultimului an, Consiliului de Administrație i-au fost

ascunse situația de risc și lipsa rezultatelor pozitive, precum și numeroasele neregularități și greșeli de gestiune, chiar dacă, la drept vorbind, nu toate pot fi imputate actualei vicepreședinții.

— Ca motivație a acestei ascunderi se pot cita : căutarea frenetică de resurse noi și costisitoare, contabilitate falsă, cu încălcarea normelor bancare, și un risc ce poate fi calificat drept temerar și care, fără materializarea mult așteptatei vânzări a societății Puerto Targa către Sun Qafer Alley (anunțată pentru aproximativ 180.000.000 de dolari), poate produce o pierdere cu consecințe extrem de grave pentru Banca El Cartujano, precum și un scandal public ce i-ar știrbi considerabil prestigiul social în fața acționariatului alcătuit în general din mici acționari de tip conservator.

— În privința neregularităților ce pot fi atribuite direct actualei vicepreședinții, investigația a evidențiat o lipsă generală a noțiunii de austeritate, prin plata unor importante sume către specialiști sau persoane particulare fără cuvenita justificare documentară (inclusiv persoane și instituții publice, cu cazuri ce pot fi definite direct drept mituire), ca și intervenția actualei vicepreședinții în afaceri cu clienți și posibila, deși nedovedita, obținere a unor beneficii și comisioane.

— Din toate cele expuse mai sus și lăsând la o parte neregularitățile de gestiune constatate, reiese limpede că eșecul operațiunii Puerto Targa ar pune Banca El Cartujano într-o situație de gravă dificultate. Reiese, de asemenea, ca element îngrijorător posibilul efect negativ pe care cunoașterea operațiunilor realizate de actuala vicepreședinție cu privire la biserica Nuestra Señora de las Lágrimas și ansamblul operațiunii Puerto Targa l-ar putea avea asupra opiniei publice și asupra clientelei tradiționale a băncii, reprezentată de clasa medie conservatoare și în majoritate catolică.

În linii generale, totul era adevărat. La ultimele două ședințe, Gavira fusese nevoit să facă adevărate jonglerii pentru a prezenta drept acceptabilă prestația sa la conducerea unei bănci care ajunsese în mâinile lui viciată de o politică financiară conservatoare și mediocră. Puerto Targa și alte operațiuni similare erau modalități de a câștiga timp până își consolida poziția în fruntea Băncii El Cartujano. Asta semăna mult cu urcatul pe o scară folosind treptele lăsate în urmă de cineva pentru a și le pune în față; dar, până la lovitura definitivă, era singura tactică posibilă. Avea nevoie de un respiro și de credit, iar operațiunea Nuestra Señora de las Lágrimas, momeala pentru saudiții care aveau să cumpere Puerto Targa, era neapărat necesară: asta avea să transforme zona de nord din Santa Cruz într-o bijuterie pentru turismul elitist. Documentația proiectului - un mic și ultraselect hotel de lux, cu toate serviciile adecvate, la numai cinci sute de metri de vechea moschee din Sevilla, un capriciu personal al lui Kemal Ibn Saud, fratele regelui Arabiei Saudite și principalul acționar de la Sun Qafer Alley - era protejată cu parolă pe hard-disk-ul calculatorului său, împreună cu raportul asupra gestiunii lui și cu alte câteva secrete ale lui Gavira, având copii pe dischete și CD-uri în seiful așezat exact sub tabloul lui Klaus Paten. Erau prea multe în joc pentru ca manevrele a patru consilieri să arunce totul pe apa sâmbetei.

Mai aruncă o privire spre ecran, încruntându-se. Îl nelinișteau prezența intrusului și bila lui săltăreață. Dacă era un hacker, era puțin probabil să fi descifrat parola și să fi accesat fișierul confidențial, deși așa ceva era posibil. Însă indivizii ăștia lăsau de obicei urme ale trecerii lor, prin urmare bila ar fi fost înăuntru, nu în afară. Gândul îl făcu să-l treacă toate sudorile; nu era plăcut ca un intrus să se afle în apropierea acestui gen de informații. După cum obișnuia să afirme bătrânul Machuca, mai bine un „pentru orice eventualitate” decât un „cine are să spună

una ca asta”; așa că se apucă să tasteze pentru a șterge fișierul.

Apoi rămase cu ochii la apele de un verde-cenușiu ale Guadalquivirului și la strada Betis ce se înălța pe celălalt mal. Soarele le făcea să reverbereze, și strălucirea lor reliefa silueta compactă a Turnului de Aur. În lumea lui Pencho Gavira, era legitim să aspire ca toate acestea să ajungă în mâinile lui; ca reflexul de metal lucios să sclipească în fiecare dimineață exclusiv pentru el, spre chipul lui și spre peretele unde atârna tabloul lui Klaus Paten, iluminându-i triumful și gloria. Aprinse o țigară și îndreptă fumul spre fâșia lată de lumină aurită care intra de jos, prin fereastră, ca un reflector în mijlocul scenei. Apoi deschise sertarul biroului și scoase, pentru a mia oară, revista unde nevastă-sa ieșea de la Alfonso al XIII-lea cu toreadorul. Cu o mână pe fotografii, simți din nou o dorință morbidă și tainică; starea aceea de amețeală fascinantă, perversă, ce-l cuprindea când răsfoia paginile pentru a revedea poze care-i erau arhicunoscute. Ochii lui se mutară de la copertă la fotografia Macarenei de pe birou, într-o ramă de argint: ea în prim-plan, cu o bluză albă care-i lăsa un umăr dezgolit. Era o fotografie făcută chiar de el, pe vremea când credea că e a lui întotdeauna, și nu numai când făceau dragoste. Înainte de criza provocată de povestea cu biserica și de cea cu copilul pe care Macarena dorise să-l aibă într-un moment nepotrivit. Înainte ca ea să înceapă să-i mângâie sexul cu dezinteresul cuiva care citește un text plicticos în *braille*.

Se foi, neliniștit, în fotoliul de piele. Șase luni. Își aminti de nevastă-sa goală în lumina neonului, stând pe marginea căzii, în timp ce el era sub duș fără să aibă habar că făcuseră dragoste pentru ultima oară. Privindu-l cum n-o făcuse niciodată, ca și cum ar fi fost cu totul și cu totul un necunoscut. Se ridicase brusc și, când Gavira intrase în dormitor cu apa picurându-i de sub halat, ea era îmbrăcată și-și făcea valiza. Nu rostise nici un cuvânt, nici un reproș.

Îi aruncase în tăcere o privire tainică, înainte de a se îndrepta spre ușă fără să-i lase timp să se împotrivească cu vreun argument sau vreun gest. Șase luni până în ziua de azi. Și nu acceptase niciodată să-l revadă. Niciodată.

Puse revista cu colțurile întoarse înapoi în sertar pe când își strivea, furios, țigara în scrumieră, până văzu că se stinge și ultima licărire; ca și cum ar fi găsit alinare în gestul acela violent la scară mică. De-ar putea, își zise, să facă același lucru cu parohul, și cu călugărița cu mutră de lesbiană, și cu toți popii ăia iviți de prin confesionale, și de prin catacombe, și din trecutul cel mai perimat și mai negru, ca să-i facă lui viața amară. Și cu Sevilla aceea trufașă, roasă de molii, mizerabilă, gata să-i amintească de condiția lui de venetic îndată ce fiica ducesei de Nuevo Extremo i-a întors spatele. O pală de furie îi încleșta fălcile, și cu o lovitură cu dosul mâinii trânti cu fața în jos poza femeii. Pentru numele Domnului, al Diavolului sau al cui ar fi răspunzător de povestea asta, toți aveau să plătească foarte scump rușinea și nesiguranța pe care-l făceau să le simtă. Mai întâi i-au furat nevasta, iar acum încercau să-i fure biserica, și viitorul.

— O să vă fac una cu pământul, șuieră aproape cu voce tare. Pe toți.

Rosti cuvintele acelea în clipa în care-și închise calculatorul, pe când dreptunghiul luminos al ecranului se tot micșora, până se șterse cu desăvârșire. Era gata să pună în practică sentința. Câțiva popi scoși din circulație - un șold fracturat, ca învățătură de minte - nu aveau să-i stârnească lui Pencho Gavira remușcări demne de luat în considerație. Și, la drept vorbind, nici un fel de remușcări. Așa că, atunci când întinse mâna către telefonul interior, era convins că trebuia să facă ceva în problema asta.

— Peregil, spuse în receptor. Oamenii tăi sunt de încredere?

Cu totul și cu totul, fu răspunsul acolitului. Atunci Gavira se uită la fotografia înrămată întoarsă cu fața în jos pe

masă și schiță grimasa aceea feroce care în lumea andaluză a finanțelor îl făcuse să se procopsească cu porecla „Taurul sălbatic din Arenal”. Era momentul să treacă la acțiune, își zise. Și era sigur că avea să le rupă șira spinării popilor ălora care erau o piază rea.

— Păi atunci, dă-i bătaie, ordonă. Dă foc la biserică, sau fă ce crezi că-i mai bine. Vreau să se aleagă praful.

VI. Cravata lui Lorenzo Quart

„În dumneavoastră sunt
toate femeile din lume.”
(Joseph Conrad, *Săgeata de aur*)

Lorenzo Quart n-avea decât o cravată. Era de mătase bleumarin, cumpărată de la un magazin de cămăși de pe Via Condotti, la o sută cincizeci de pași de casa lui. Întotdeauna purtase același tip: cu croiala tradițională, puțin mai îngustă decât cele la modă acum. O folosea rareori, veșnic cu costume foarte închise la culoare și cu cămăși albe, iar când se șifona sau se murdărea cumpăra alta la fel în locul ei. Asta se întâmpla doar de vreo două ori pe an, căci cel mai adesea purta cămășile negre cu guler înalt pe care le călca el însuși cu grija unui militar veteran, gata să facă față neașteptatelor inspecții ale uniformei din partea superiorilor săi obsedați de regulament. Toate acțiunile din viața lui Quart se întemeiau pe un presupus regulament. Respectarea lui strictă data de când își aducea aminte, cu mult înainte ca, trântit cu fața în jos și brațele în cruce, cu obrajii pe dalele reci ale pardoselii, să fi fost hirotonisit, încă de la seminar, Quart își asumase disciplina Bisericii ca pe o normă eficientă pentru a-și orândui viața. Obținuse în schimb siguranță, un viitor și o cauză pentru care să-și folosească talentul; dar, spre deosebire de alți colegi, nici atunci și nici mai târziu, când a ajuns preot, nu și-a vândut vreodată sufletul unui protector sau unui prieten influent. Credea - și era poate singura lui naivitate - că era de-ajuns să te supui regulilor pentru a-ți asigura stima oamenilor. Cert

este că nu lipsiseră superiorii pe care disciplina și inteligența tânărului preot să-i impresioneze. Aceasta i-a dat un impuls carierei: șase ani de seminar și doi de facultate, studiind filosofia, istoria Bisericii și teologia, și o bursă la Roma pentru a-și lua doctoratul în drept canonic, sistemul legal intern al Bisericii. Acolo, profesorii Universității Gregoriene îi propuseseră numele la Academia Pontificală pentru Oamenii Bisericii și Nobili, unde Quart a studiat diplomația și relațiile dintre Biserică și Stat. Apoi Secretariatul de Stat îl repartizase la două nunțiaturi europene, până când monseniorul Spada îl recrutase oficial la Institutul pentru Lucrări Externe, când abia împlinise douăzeci și nouă de ani. Atunci Quart se dusese la Enzo Rinaldi și plătise o sută cincisprezece mii de lire pentru prima lui cravată.

Trecuseră zece ani de atunci, și continua să aibă probleme cu nodul. Nu pentru că n-ar fi știut să-l facă în cruce, să întoarcă cravata de la dreapta la stânga și de sus în jos. Dar, nemișcat în fața oglinzii din baie, privea gulerul alb al cămășii și mătasea bleumarin pe care o ținea între degete cu o certitudine extrem de vulnerabilă. Să facă abstracție de gulerul roman și de cămașa neagră la o cină cu Macarena Bruner i se părea primejdios, ca un cavaler templier care ar renunța la platoșă când stă de vorbă cu mamelucii lângă zidurile din Tir. Ideea îi smulse un zâmbet neliniștit, în vreme ce-și privea ceasul de la mâna stângă. Avea exact timpul necesar să se îmbrace și să se îndrepte spre restaurant, pe care-l localiza cu ajutorul hărții în piața Santa Cruz, la câțiva pași de vechile fortificații arabe. Asta dădea niște conotații negative asemănării cu templierul.

Lorenzo Quart era punctual ca oricare dintre automatele acelea elvețiene cu părul tuns zero și uniformă multicoloră care alcătuiau garda Vaticanului, întotdeauna calcula orele împărțindu-le în diviziuni precise, de parcă ar fi avut o agendă în minte, ceea ce-i permitea să folosească la maximum orice fracțiune de timp disponibilă. Avea destul

timp să se ocupe de cravată, așa încât se strădui să-și facă nodul pe îndelete, potrivindu-l cu grijă. Îi plăcea să se miște încet, fiindcă autocontrolul era mândria sa, iar povestea relațiilor lui cu restul lumii consta într-o stare de continuă încordare pentru a evita vreun gest precipitat, vreun cuvânt deplasat, vreun prea devreme sau prea târziu, vreo mișcare nerăbdătoare care să umbrească seninătatea regulii. Întotdeauna conta, mai presus de orice, regula. Grație ei, chiar și atunci când nesocotea alte coduri care nu erau ale lui - act pe care monseniorul Spada, cu doveditu-i

talent pentru eufemisme, îl definea ca „a se mișca pe marginea exterioară a legalității” - aparențele morale erau salvate. Singura lui credință era credința soldatului. Iar în cazul lui nu se potrivea vechea zicală a Curiei: *Tutti i preti sono falși.* Problema dacă toți preoții erau sau nu niște farsori îl lăsa indiferent. Lorenzo Quart era un liniștit templier cinstit.

Poate de aceea, după ce-și contemplă imaginea în oglindă, își desfăcu cravata și și-o scoase. Procedă apoi la fel și cu cămașa albă, aruncând-o pe taburetul din baie. Cu torsul gol, se duse la dulap și scoase din sertar o cămașă neagră de preot, cu guler rotund, și și-o puse în locul celeilalte. Când își încheie nasturii, degetele îi atinseră cicatricea de sub clavicula stângă, amintire a operației suferite după ce un soldat american îi fracturase umărul cu o lovitură cu patul puștii în timpul invaziei din Panama. Era singura lui cicatrice profesională, insigna roșie a curajului sau gloria martiriului, cum spunea cu ironie monseniorul Spada. Și, cu toate că subiectul făcea o profundă impresie și asupra arhiepiscopului, și asupra fricoșilor care iscodeau prin toate acele *curriculum vitae* ale Curiei, el ar fi preferat ca energumenul cu cască, pușcă M-l6 și ecuson de identificare *J. Kowalski* pe vesta antiglonț - „alt polonez”, avea să precizeze apoi, pe un ton mușcător, monseniorul Spada - să ia mai în serios pașaportul diplomatic al

Vaticanului care-i fusese vânturat prin fața ochilor la Nunțiatură, în ziua când Quart negociase predarea generalului Noriega.

În afară de lovitura cu patul puștii, afacerea din Panama fusese o operațiune impecabilă, care acum era considerată la ILE drept modelul clasic de diplomație în situații de criză. La doar câteva ceasuri după ce a avut loc invazia americană și intrarea lui Noriega la legația diplomatică a Vaticanului, Quart a aterizat acolo urgent, după un zbor plin de peripeții din Costa Rica. Misiunea lui oficială era să-l ajute pe nunțiu, dar în realitate avea să supravegheze desfășurarea negocierilor și să informeze direct Institutul pentru Lucrări Externe, preluând ștafeta de la monseniorul Hector Bonino, un argentinian-italian străin de cariera diplomatică și care nu se bucura de întreaga încredere a Secretariatului de Stat când era vorba să se ocupe de chestiuni eterodoxe. Și tabloul era într-adevăr singular: soldații americani, printre gardurile de sârmă ghimpată și arici, instalaseră megafoane care timp de douăzeci și patru de ore bubuiau prin văzduh, transmițând muzică rock menită să submineze rezistența psihologică a nunțiului și a refugiaților săi. În clădire, instalați prin birouri și pe culoare, vegetau un nicaraguan - șeful serviciilor de contraspionaj al lui Noriega -, cinci membri ai organizației basce ETA, un consilier economic cubanez care amenința fără încetare că se sinucide dacă nu-l trimiteau teafăr și nevătămat înapoi la Havana, un agent de la Cesid-ul spaniol care intra și ieșea cum îi poftea inima ca să joace șah cu nunțiul și să transmită informații la Madrid, trei traficanți de droguri columbieni și însuși generalul Noriega, alias Carapifia, cu fața aceea devastată de cratere lunare pe care americanii puseseră un preț mare. în schimbul azilului, monseniorul Bonino impunea ca invitații lui să asiste la slujba zilnică, și era mișcător să-i vezi cum își dădeau frățește unii altora un semn de pace, strângându-și mâna, cubanezul traficanților, bascii

nicaraguanului și acesta agentului de la Cesid, cu Noriega numai rugăciuni și lovituri în piept sub privirea încruntată a nunțiului, pe când în stradă Bruce Springsteen urla *Born in USA*. În noaptea critică a asediului, când comandourile Delta cu chipurile vopsite în negru au încercat să ia cu asalt Nunțiatura, Quart a rămas în legătură telefonică cu arhiepiscopii din New York și Chicago, până a izbutit să-l determine pe președintele Bush să nu autorizeze acțiunea. În cele din urmă, Carapifia s-a predat fără prea multe condiții, nicaraguanul și bascii au fost scoși cu discreție din Panama, iar traficanții s-au făcut nevăzuți de bunăvoie, apărând mai târziu la Medellin. Numai cubanezul, care a ieșit ultimul, a avut probleme când niște marines l-au descoperit în portbagajul unui vechi Chevrolet Impala închiriat de Quart, în care agentul de la Cesid era gata să-l scoată din Nunțiatură de amorul artei, riscându-și cariera. Acordul negociat pentru scoaterea lui era secret, și tocmai de aceea soldatul Kowalski nu era la curent. Iar munca lui nu presupunea subtilități diplomatice, așa încât încercarea de mediere a lui Quart s-a sfârșit cu un umăr fracturat, în pofida gulerului de preot și a pașaportului pontifical. În ce-l privește pe cubanez, un tip nervos pe nume Girón, a stat o lună într-o închisoare din Miami. Și nu numai că nu s-a ținut de promisiunea de a se sinucide, dar la ieșire a obținut chiar azil politic în Statele Unite, după un interviu acordat la *Reader's Digest,* cu titlul „Și eu am fost tras pe sfoară de Castro”.

În hol stătea un necunoscut, care se ridică în picioare când Quart ieși din lift. Avea vreo patruzeci de ani și era gros în talie, cu părul dat cu fixativ și rărit în creștet.

— Mă numesc Bonafé, se prezentă. Honorato Bonafé.

Quart își zise că puține nume contraziceau cu atâta nerușinare aspectul posesorului. „Onorabil” și „de bună-credință” erau cele de pe urmă concepte care se puteau

asocia cu gușa aceea prematură, ca un fel de prelungire a obrajilor, și cu pleoapele umflate în jurul ochilor mici și vicleni, care-și priveau interlocutorul parcă întrebându-secât ar putea obține pe costumul și pantofii lui, dacă reușea să pună mâna pe ei și să-i vândă pe la careva.

— Putem sta de vorbă un moment?

Era un tip nesuferit, mai cu seamă zâmbetul lui: o strâmbătură fixă, slugarnică și nerușinată în același timp, semănând cu cea a unui cleric din vechea școală care încerca să intre în grațiile unui episcop. Individului, se gândi Quart, i-ar fi venit de minune veșmintele până la călcâie în locul costumului bej șifonat și al borsetei de piele a cărei curea și-o petrecuse pe încheietura mâinii stângi. O mână mică, grăsuță și flască, din acelea care, atunci când strâng altă mână, întind numai vârful degetelor.

Quart se opri, rezervat, dispus să asculte, privind peste capul vizitatorului ceasul din perete, care arăta că mai erau cincisprezece minute până la întâlnirea cu Macarena Bruner. Celălalt îi urmări privirea, spuse iar că e vorba doar de un moment, apoi ridică mâna cu borseta, fiind cât pe ce s-o sprijine de brațul preotului. Quart se uită la mâna aceea, ferindu-se de atingere. Tipul se opri la jumătatea gestului, în aer, pe când îndruga o confuză declarație de intenții pe un ton complice, care făcu să sporească enervarea lui Quart. Însă ceea ce i-a provocat alarma profesională a fost numele revistei *Q+S:*

— Pe scurt, părinte. Sunt la dispoziția dumneavoastră pentru orice doriți.

Quart își încruntă sprâncenele, bănuitor și descumpănit. Pe sufletul lui dacă tipul ăla nu i-a făcut chiar acum cu ochiul.

— Vă mulțumesc. Dar nu văd legătura.

— N-o vedeți - Bonafé clătină din cap, de parcă ar fi împărtășit o glumă plină de haz. Și totuși, e foarte limpede, nu-i așa? Ceea ce faceți la Sevilla.

Dumnezeule mare! Tocmai asta-i lipsea, ca un individ de teapa lui să-și bage nasul în ceea ce Roma pretindea să fie o treabă cum nu se poate mai discretă. Stăpânindu-și enervarea, Quart se întrebă cum de erau posibile atâtea scurgeri de informații pretutindeni.

— Nu știu la ce vă referiți.

Interlocutorul lui îl privea cu o insolență prost disimulată:

— Chiar nu știți?

Era prea mult, așa încât Quart aruncă o privire spre ceas.

— Scuzați-mă. Am o întâlnire.

Făcu vreo câțiva pași pe hol spre ușă, fără să-și ia la revedere. Dar celălalt îl ajunse din urmă și o porni alături de el.

— Îmi dați voie să vă însoțesc? Am putea sta de vorbă între timp.

— N-am nimic de vorbit cu dumneavoastră.

Lăsă cheia la recepție și ieși în stradă, cu ziaristul după el. Pe cer mai stăruiau fâșii luminoase, conturând silueta întunecată a Giraldei. În piața Virgen de los Reyes se aprindeau chiar atunci luminile.

— Cred că nu mă înțelegeți, insistă Bonafé, scoțând un exemplar din *Q+S* pe care-l ținea îndoit în buzunar. Lucrez la revista asta - făcu o pauză, oferindu-i-o lui Quart, dar, văzând că acesta nu arăta nici un interes, o puse înapoi. Tot ce vă solicit e o mică discuție prietenească: dumneavoastră îmi povestiți vreo două chestii, iar eu o să fiu băiat bun. Vă asigur că amândoi am profita de cooperarea asta.

Pe buzele acelea rumene, cuvântul „cooperare” căpăta conotații obscene. Quart făcu un efort să-și înfrâneze repulsia:

— Vă rog să nu insistați.

— Haide, dom'le - de sub tonul cordial se ivea grosolănia. Doar atât cât să bem ceva.

Ajunseră la colțul palatului arhiepiscopal, la lumina unui felinar. Pe neașteptate, Quart se opri și se învârti pe călcâie.

— Ascultă, Buenafée.

— Bonafé, preciza celălalt.

— Bonafé, sau cum te-oi fi numind. Ce fac eu la Sevilla nu e treaba dumitale. Și, în orice caz,

niciodată nu mi-ar trece prin cap să trăncănesc aiurea despre asta.

Ziaristul protestă, țuguindu-și buzele cu un aer monden pe când îi dădea zor cu locurile comune ale meseriei: datoria de a informa, căutarea adevărului etc. Publicul avea dreptul să știe.

— Pe deasupra, adăugă, după o clipă de gândire, pentru dumneavoastră toți e mai bine să fiți înăuntru decât în afară.

Asta suna a amenințare codificată, și Quart începu să-și piardă răbdarea.

— *Dumneavoastră toți?* Vă referiți la vreun gen de club?

— Nu, dom'le. Știți doar: dumneavoastră toți - zâmbea din nou, libidinos, împăciuitor. Clerul și tot restul.

— Mda. Clerul.

— Așa, așa.

— Clerul și tot restul.

Gușa făcu trei cute când Bonafé încuviință iar, plin de speranță:

— Văd că ne înțelegem.

Acum Quart îl privea calm, cu mâinile la spate:

— Și ce anume dorești să știi?

— Mă rog... Un pic din toate - Bonafé se scărpina la subsuoară pe sub haină. Ce părere au cei de la Roma în legătură cu biserica asta, de pildă. Care e situația canonică a parohului... Și ce mi-ați putea povesti despre misiunea dumneavoastră aici - își accentua zâmbetul pe jumătate servil, pe jumătate complice. Vă fac toate înlesnirile.

— Și ce se va întâmpla dacă refuz?

Ziaristul plescăi din limbă, de parcă în momentul acela al relației stabilite între ei asta ar fi fost ceva cu totul deplasat.

— Păi, voi ajunge să scriu reportajul în orice caz. Iar cine nu-i cu mine e împotriva mea - vorbind, se legăna pe vârful picioarelor. Nu glăsuiește așa Evanghelia?

— Ascultă, Buenafé...

— Bonafé - ridică un deget, precizând. Honorato Bonafé.

Quart îl cercetă o clipă în tăcere. Apoi se uită în dreapta și-n stânga, înainte de a face un pas spre el cu un aer confidențial. Dar era ceva în gestul lui, poate diferența de statură sau expresia din ochii preotului, care-l făcu pe celălalt să dea înapoi până la zid.

— În realitate, nu-mi pasă nici cât negru sub unghie cum te cheamă, spuse Quart în șoaptă,

fiindcă sper să nu ne mai întâlnim niciodată - se mai apropie puțin, până când îl văzu pe Bonafé clipind, stânjenit. Vreau să-ți spun că habar n-am dacă ești obraznic, șantajist, imbecil sau toate astea la un loc. În orice caz, și în ciuda condiției mele ecleziastice, sunt predispus la păcatul furiei; așa că te sfătuiesc să dispari din viața mea. În clipa asta.

Lumina felinarului desena niște zăbrele verticale pe fața celuilalt. Zâmbetul îi dispăruse și se uita la Quart disprețuitor.

— Nu-i ceva potrivit pentru un preot, protestă, cu gușa tremurândă. Mă refer la atitudinea dumneavoastră.

— Ți se pare? - acum îi venea lui Quart rândul să zâmbească, și o făcu într-un fel deloc prietenos. Te-ar surprinde să afli de câte lucruri nepotrivite sunt în stare.

Îi întoarse spatele și se îndepărtă, întrebându-se cât avea să plătească pentru victoria aceea măruntă. Singurul lucru limpede era necesitatea de a încheia investigația înainte ca lucrurile să înceapă să se complice din cale-afară, dacă nu se și complicaseră deja. Un ziarist adulmecând prin sacristii era picătura ce făcea să se verse

paharul. Dus pe gânduri, Quart traversă piața Virgen de los Reyes fără să dea atenție unei perechi așezate pe o bancă: un bărbat și o femeie care se ridicară în picioare și merseră în urma lui, la o oarecare distanță. El era gras, cu costum alb și pălărie de panama, iar ea avea o rochie cu buline și un cârlionț ca un melc ciudat fixat pe frunte. Îl urmau pe Quart braț la braț, ca orice pereche cumsecade care se bucură de asfințitul plăcut; dar, trecând prin dreptul unui bărbat cu pulover cu guler pe gât și sacou în carouri, care mesteca o scobitoare rezemat de poarta barului Giralda, schimbară cu el o privire plină de subînțeles. În clipa aceea începură să bată clopotele în campanilele din Sevilla, trezind porumbeii care moțăiau în penumbra streșinilor.

Când preotul cel înalt intră în La Albahaca, don Ibrahim îl trimise pe Potro del Mantelete cu o monedă de cinci duros la cabina telefonică cea mai apropiată, pentru a-l înștiința pe Peregil. În mai puțin de o oră, acolitul lui Pencho Gavira își făcu și el apariția, să arunce o privire. Avea un aspect obosit și ducea în mână o pungă de la Marks & Spencer. Își găsi oastea strategic amplasată în piața Santa Cruz, în fața vechii reședințe din secolul al XVII-lea transformate în restaurant: Potro nemișcat, rezemat de perete, aproape de ieșirea care dădea spre fortificațiile arabe, și Niña Puñales croșetând, așezată pe soclul crucii de fier din mijlocul pieței. În ce-l privește pe don Ibrahim, își mișca umbra impunătoare dintr-o parte în cealaltă, legănându-și bastonul, cu o havană Montecristo aprinsă sub borul larg al pălăriei albe de pai.

— E înăuntru, îi spuse lui Peregil. Cu doamna.

Apoi îi dădu pe scurt raportul, privind la lumina unui felinar ceasul pe care și-l scoase din vestă. Cu douăzeci de minute mai devreme o trimisese pe Niña, sub pretextul de a vinde flori, iar apoi el însuși ajunsese să schimbe câteva

cuvinte cu chelnerii, profitând de faptul că își cumpărase de la tutungeria restaurantului havana pe care o avea acum în gură. Perechea ocupa colțul cel mai ferit dintr-unul din cele trei mici saloane ale localului - mese puține și clientelă selectă -, sub o copie acceptabilă a Bețivanilor lui Velázquez. Comandaseră salată de scoici cu busuioc și trufe, doamna, și *foie* de gâscă proaspăt, prăjit ușor, cu sos de oțet și miere, reverendul. Apă minerală plată, marca Lanjaron, și un sortiment de vin roșu de Pesquera de pe malul fluviului Duero, în privința căruia don Ibrahim se scuza că nu putuse verifica anul; însă, după cum îi preciza lui Peregil răsucindu-și un vârf al mustății, un interes exagerat ar fi pus poate chelnerii pe gânduri.

— Și despre ce vorbesc? întrebă Peregil.

Fostul fals avocat făcu un gest de solemnă neputință.

— Asta, remarcă, e în afara atribuțiilor mele.

Peregil cerceta problema pe toate fețele. Situația era mai departe sub control; don Ibrahim și cei doi ciraci ai lui făceau față, iar cărțile pe care i le dădeau în mână păreau a fi bune. În lumea lui, ca în cea mai mare parte a lumilor posibile, informația însemna bani; totul consta în a profita cât mai mult, alegând licitantul cuvenit. El ar fi preferat, desigur, ca toate să fie rezolvate în ultimă instanță de șeful lui de drept, Pencho Gavira, principalul interesat, în dubla lui calitate de bancher și de soț. însă gaura de șase milioane și datoria pe care o avea la cămătarul Ruben Molina îl împiedicau să vadă lucrurile limpede. De mai multe nopți dormea îngrozitor, iar ulcerul își făcea din nou de cap. Dimineața, când se așeza în fața oglinzii din baie ca să-și ascundă chelia prin complicata arhitectură a pieptănăturii cu cărare în dreptul urechii stângi, Peregil nu vedea decât dezolare pe mutra posomorâtă care-l privea din oglindă. Era pe zi ce trece mai pleșuv, avea stomacul în pioneze, datora șase milioane șefului lui și aproape de două ori pe atâta cămătarului, și-l chinuia bănuiala că de la ultimul lui cutremur divin cu Dolores la Negra se

procopsise cu o alarmantă usturime în zona genito-urinară. Asta-i mai lipsea. Viața era într-adevăr de rahat. Cu o circumstanță agravantă. Peregil aruncă o privire siluetei albe a lui don Ibrahim, care aștepta instrucțiuni, apoi Niñei Puñales ce croșeta de zor la lumina felinarelor și, în sfârșit, lui Potro, rezemat de zidul din colț. La toate necazurile care-i complicau viața se mai adăuga acum altă situație stingheritoare: informația obținută grație celor trei ciraci circula deja pe piață, căci Peregil avea nevoie urgentă de bani lichizi. Honorato Bonafé, directorul revistei Q+S, îi dăduse chiar în după-amiaza aceea un alt cec la purtător, de data asta ca plată pentru niște informații confidențiale legate de preotul venit de la Roma, de fosta - sau ce-o fi acum - nevastă a șefului lui și de treaba cu Nuestra Señora de las Lágrimas. Având acest precedent, viitoarea tentație era limpede: Macarena Bruner și popa cel elegant însemnau altă primă pagină în orice revistă sevillană. Și cina aceea la Albahaca, cu eventualele-i urmări, oricât de inconsistente aveau să fie, era clinchetul unei case de marcat ce se auzea în gândurile lui Peregil. Dar Bonafé, deși plătea bine, se dovedea un tip imprevizibil și periculos. A-i vinde un popă, sau mai mulți, treacă-meargă. Dar s-o adaugi la lotul acesta și pe nevasta șefului, și încă pentru a doua oară, asta nu mai era potlogărie, ci înaltă trădare oficială. Și câteva bancnote de o mie erau vopsite în verde de diavol în persoană.

Nu pierdea însă nimic dacă prevedea orice eventualitate. Din anii când fusese detectiv particular Peregil își amintea că planurile se fac conform ipotezei celei mai probabile, iar măsurile de siguranță, conform celei mai periculoase. Și cel mai periculos era să nu te alegi la poker nici măcar cu o pereche când toată lumea avea careu de ași sau chintă de culoare; așa încât, în ce privește supraviețuirea, acumularea de informații era asigurarea lui specială de viață. Cu asemenea gânduri se întoarse spre chipul grav al lui don Ibrahim, care aștepta în umbră cu havana

fumegândă pe sub mustață, bastonul pe braț și degetele mari în răscroiala vestei. Era mulțumit de el și de ciracii lui, și asta îi insuflă puțin optimism, până într-atât încât își duse mâna la buzunar ca să-i plătească trabucul Montecristo de la restaurant, dar se răzgândi la vreme. Nu era cazul să-i obișnuiască prost. Pe deasupra, chestia cu havana putea fi o minciună.

— Bună treabă, zise.

Don Ibrahim nu răspunse la elogiu, mulțumindu-se să tragă de câteva ori din țigara de foi pe când se uita la Niña Puñales și la Potro, ca să-i dea de înțeles lui Peregil că era drept să împartă cu ei respectiva glorie.

— Vreau s-o țineți tot așa, adăugă acolitul lui Pencho Gavira. Vreau ca popa să nu se ducă nici la pipi fără ca eu s-o știu.

— Și în privința doamnei?

Aici apele erau adânci. Peregil își mușcă buza de jos, neliniștit.

— Discreție absolută, conchise în cele din urmă. Nu mă interesează decât ce legătură are ea cu popa ăsta, sau cu cel bătrân. Aici vreau să nu vă scape nici un amănunt.

— Și cu chestia cealaltă?

— Care cealaltă?

— Păi, nu știu. Hmm... Cealaltă.

Don Ibrahim privea în jur, stingherit. Citea zilnic ziarul *ABC*, dar din când în când mai arunca o privire și pe revista *Q+S*, pe care Niña Puñales o cumpăra împreună cu altele: *Hola, Semăna* și *Diez Minutos*, deși, după părerea fostului fals avocat, prima era de departe mai în goană după senzații tari și mai de prost-gust decât celelalte. Pozele doamnei Bruner cu toreadorul, bunăoară, erau deplasate. La urma urmelor, ea făcea parte dintr-o familie ilustră și, pe deasupra, era femeie măritată.

— Popii, zise Peregil. Să vă axați pe popi.

Brusc, își aduse aminte de ceea ce adusese în pungă și scoase de acolo un aparat Canon cu zoom de la 80 la 200

de milimetri. Îl cumpărase de curând la a doua mână, și spera ca cheltuiala asta - altă lovitură de pumnal dată sub centură finanțelor lui mizere - să se dovedească până la urmă folositoare.

— Știți să faceți fotografii?

Don Ibrahim își luă o expresie de suficiență, de parcă îndoiala l-ar fi ofensat.

— Firește - își atinse pieptul cu mâna care ținea bastonul. Eu însumi, în tinerețe, am fost fotograf la Havana.

Reflectă o clipă și adăugă:

— În felul ăsta mi-am putut plăti facultatea.

La lumina slabă din piață, Peregil vedea cum strălucește pe burta fostului fals avocat lanțul de aur cu ceasul lui Hemingway.

— Facultatea?

— Întocmai.

— De drept, presupun.

Totul ieșise la iveală în presă cu ani în urmă, și amândoi o știau prea bine, ca toată Sevilla. Cu toate astea, don Ibrahim înghiți în sec, susținând cu gravitate privirea interlocutorului său.

— Bineînțeles.

Făcu o pauză demnă și adăugă, curajos:

— N-am făcut alta.

Peregil îi dădu punga fără alte comentarii. La urma urmelor, ce s-ar alege de noi fără noi înșine, își zicea. Viața-i un naufragiu, și fiecare se aruncă să înoate cum poate.

— Vreau fotografii, ordonă. De fiecare dată când popa ăsta și doamna se întâlnesc, oriunde o fi, vreau să le faceți o poză. În mod discret, e clar? Fără să-și dea seama. Aveți aici și două filme cu sensibilitate mare, dacă e prea puțină lumină; așa că să nu vă treacă prin cap să folosiți blițul.

Se îndreptară spre un felinar, și don Ibrahim se uită la ce era în pungă.

— Nici nu ne-ar putea trece așa ceva prin cap, zise. Aici nu-i nici un bliț.

Peregil, care își aprindea o țigară, se uită la indian, ridicând din umeri:

— Las-o baltă. Cel mai ieftin costă cinci mii de duros.

Albahaca era o veche reședință din secolul al XVII-lea. Proprietarii locuiau la etaj, și trei dintre saloanele de la parter fuseseră transformate în restaurant. Deși toate mesele erau ocupate, bătrânul *maître* - Macarena Bruner îi spunea pe nume, Diego - le rezervase una în salonul cel mai bun, lângă șemineul mare și sub un geam cu vitraliu care dădea spre piața Santa Cruz. Își făcuseră o intrare spectaculoasă, îmbrăcați amândoi în negru, ea răpitor de frumoasă într-un *deux pieces* cu fustă scurtă, escortată de silueta întunecată și zveltă a lui Lorenzo Quart. Albahaca era unul dintre localurile unde sevillenii din clasa privilegiată își duceau invitații veniți din alte părți, pentru a-i expune și a se face și ei văzuți, iar intrarea fiicei ducesei de Nuevo Extremo cu preotul nu trecuse deloc neobservată. Macarena schimbase vreo două saluturi la sosire, și cei de la mesele din preajmă nu-i slăbeau din ochi. Capetele se înclinau, gurile șușoteau tainic, iar bijuteriile scăpărau în lumina lumânărilor aprinse. Mâine, își zise Quart, toată Sevilla o să fie la curent.

— N-am mai fost la Roma din voiajul de nuntă, povestea ea, în aparență indiferentă la interesul stârnit. Papa ne-a primit în audiență specială. Eu eram în negru, împodobită cu un pieptene mare și cu mantilă. Foarte spaniolă... De ce mă priviți așa?

Quart mestecă încet ultima bucățică de ficat de gâscă și așeză cuțitul și furculița pe marginea farfuriei, ușor înclinate spre dreapta. Pe deasupra flăcării lumânării, ochii Macarenei Bruner îi urmăreau toate mișcările.

— Nu păreți o femeie căsătorită.

Ea izbucni în râs, și flacăra picură reflexe de miere în ochii ei întunecați:

— Credeți că viața pe care o duc nu se potrivește cu cea a unei femei căsătorite?

Quart își sprijini un cot pe masă și-și înclină puțin capul într-o parte, evaziv.

— Eu nu judec genul ăsta de lucruri.

— Dar ați venit cu gulerul de preot în loc de cravată, cum mi-ați promis.

Se priviră pe îndelete. Acum strălucirea lumânării ascundea partea de jos a chipului ei, deși Quart îi ghici zâmbetul după sclipirea din ochi.

— În ce privește viața mea, spuse Macarena Bruner, nu fac din ea nici un secret. Mi-am părăsit domiciliul conjugal. Și am un prieten care e toreador. Iar înainte de toreador a mai fost cineva...

Pauza fu calculată, perfectă; și, fără voia lui, el îi admiră curajul.

— Nu sunteți scandalizat?

Quart puse un deget pe mânerul cuțitului de pe marginea farfuriei. Nu intra în sarcina lui să se scandalizeze de astfel de lucruri, repetă cu delicatețe. Problema era mai curând de competența părintelui Ferro, confesorul doamnei. Și preoții au specializări.

— Și a dumneavoastră care-i? Vânător de scalpuri, cum spune arhiepiscopul? întinse o mână, dând la o parte sfeșnicul care ardea în mijlocul mesei. Acum i se putea vedea gura, mare și bine conturată, cu buza de sus în formă de inimă și cu scăpărarea albă a dinților, geamănă cu cea a colierului de fildeș de pe pielea bronzată a gâtului. Sub jachetă avea o bluză de mătase ecru, decoltată și subțire. Fusta era foarte scurtă, cu o margine de dantelă peste ciorapii negri, iar pantofii erau fără toc, de aceeași culoare. Ansamblul punea în evidență niște picioare prea lungi și prea bine modelate pentru liniștea spirituală a oricărui preot, inclusiv a lui Quart; cu diferența că el avea

mai multă experiență mondenă decât majoritatea preoților pe care îi cunoștea. Deși nici asta nu garanta nimic.

—Vorbeam de dumneavoastră, zise, amuzându-se de instinctul acela ciudat care îl împingea într-o parte, ca la duelurile de odinioară, când bărbații se așezau din profil spre a se feri de glonțul pistolului.

Acum ochii Macarenei Bruner erau plini de ironie:

— De mine? Ce vă mai poate interesa? Am un metru șaptezeci și patru, treizeci și cinci de ani pe care nu-i arăt, studii universitare, fac parte din frăția de la Virgen del Rocio, iar la târgul din Sevilla nu mă îmbrac niciodată în dansatoare de flamenco, ci în costum cu fustă scurtă și cu pălărie de Cordoba - făcu o scurtă pauză, vrând parcă să-și mai amintească, și-și privi brățara de aur de la mâna stângă, fără ceas. Când m-am măritat, mama mi-a cedat titlul de ducesă de Azahara, pe care nu-l folosesc, iar la moartea ei voi mai moșteni alte treizeci și ceva, douăsprezece de *grande de Espana*, Casa del Postigo, cu mobile și tablouri, și exact atât cât să am din ce trăi fără să cobor ștacheta. Îmi revine sarcina de a mă ocupa de conservarea a tot ce rămâne și de a face ordine prin arhivele familiei. Acum lucrez la o carte despre ducii de Nuevo Extremo pe timpul dinastiei de Austria... Cât despre rest, nu-i nevoie să vă mai povestesc - luă paharul cu vin și-l duse la gură. Puteți răsfoi orice revistă.

— Se pare că nu vă pasă prea mult.

Ea sorbi puțin și rămase cu privirea la Quart, cu paharul ridicat.

— Așa și este. Nu-mi pasă. Vreți să vă fac confidențe?

Quart își clătină capul cenușiu.

— Nu știu.

Se simțea sincer și calm. Și în așteptare, cu o stranie luciditate care-l amuza. O atribui în treacăt vinului, pe care, de altfel, abia îl gustase.

— În realitate, nu știu de ce m-ați invitat la cină.

O văzu pe Macarena Bruner bând din nou. Mai încet, parcă dusă pe gânduri.

— Din mai multe motive, spuse ea în cele din urmă, punând paharul pe masă. Sunteți extrem de politicos, de pildă. Foarte diferit de purtările acelea onctuoase pe care le au unii preoți... La dumneavoastră politețea pare a fi o formă de a-i ține la distanță pe ceilalți - aruncă o rapidă privire apreciativă spre partea de jos a feței lui, poate spre gură, își zise Quart, iar apoi și-o aținti asupra mâinilor, pe care acum el le ținea cu încheieturile sprijinite de marginea mesei, de o parte și de alta a farfuriei pe care în clipa aceea un chelner se pregătea să i-o ia din față. Și sunteți tăcut; nu zăpăciți lumea ca un panglicar de bâlci. În privința asta îmi amintiți de don Príamo - chelnerul plecase cu farfuriile și ea îi zâmbi lui Quart. În plus, aveți părul cu fire argintii înainte de vreme și-l purtați scurt, soldățește, întocmai ca unul dintre personajele mele favorite: Sir Marhalt, cavalerul veteran și impasibil din *Isprăvile regelui Arthur și ale nobililor lui cavaleri*, de John Steinbeck. M-am îndrăgostit lulea de Marhalt de cum am citit cartea, când eram foarte tânără. Vi se par suficiente motivele astea? în plus, cum a spus Gris, sunteți un preot care știe să se îmbrace bine. Preotul cel mai interesant pe care l-am văzut în viața mea, dacă asta vă e de vreun folos - îi adresă o ultimă privire, care deveni stânjenitoare după cinci secunde. Vă e de vreun folos?

— Nu prea, în specialitatea mea.

Macarena Bruner încuviință ușor, apreciind răspunsul blând.

— Și îmi aduceți aminte, spuse mai departe, de un capelan de la călugărițele unde am învățat. Ori de câte ori ținea slujba, se știa cu câteva zile înainte, pentru că toate călugărițele erau în fierbere mare. În cele din urmă, a fugit cu una, cea mai grăsuță, care ținea orele de chimie. Nu știți că uneori călugărițele se îndrăgostesc de preoți? A fost și cazul lui Gris. Era directoare la un colegiu din Santa

Barbara, în California. Și într-o zi a descoperit, îngrozită, că îl iubea pe episcopul diocezei. I se anunțase vizita și ea s-a pomenit în fața oglinzii, pensându-și sprâncenele și fardându-și ușor ochii... Ce părere aveți?

Rămase cu privirea la Quart, pândindu-i reacția; însă el stătea impasibil. Macarena Bruner ar fi fost surprinsă de mulțimea de preoți și călugărițe de iubirile și dușmăniile cărora profita ILE. Se mărgini să ridice puțin din umeri, îndemnând-o să continue. Dacă intenția ei fusese să-l scandalizeze, se înșelase. Tare de tot.

— Și cum a rezolvat problema?

Ea ridică o mână, o mișcă prin aer, și brățara scapără, alunecându-i pe încheietură. De la mesele din preajmă, o duzină de perechi de ochi îi urmăreau fiecare gest.

— Dând cu pumnul în oglindă, așa, și spărgând-o și-a tăiat o venă. Apoi s-a dus la maica superioară și i-a cerut un răgaz pe care să-l petreacă în libertate, pentru a medita. Au trecut de atunci câțiva ani.

Imperturbabilul *maître* era lângă ea, ca și cum n-ar fi auzit nici un cuvânt. Spera ca totul să fie în regulă, și poate doamna mai dorea ceva. Ea nu comandase decât salata, și nici Quart n-a mai vrut al doilea fel, și nici desertul pe care restaurantul, regretând lipsa de poftă de mâncare a doamnei ducese și a părintelui, dorea să îl ofere. Hotărâră să mai bea niște vin în așteptarea cafelelor.

— O cunoașteți de mult pe sora Marsala?

— E nostim să vă aud spunându-i așa. Sora Marsala... Nu m-am gândit niciodată la ea în felul ăsta.

Paharul i se golise. Quart luă sticla de pe măsuța de alături și i-l umplu. Al lui era aproape neatins.

— Gris e mai mare ca mine, continuă ea, dar ne-am întâlnit în Sevilla de mai multe ori, acum o vreme. Venea adesea cu elevii ei americani: cursuri de vară pentru străini, belle arte... Am cunoscut-o când făceau practică de restaurare în sufrageria de vară de la noi de-acasă. Eu i-am prezentat-o părintelui Ferro și am izbutit să fac să fie

inclusă în proiect, când relațiile cu arhiepiscopul erau cordiale.

— De ce atâta interes față de biserica asta?

Îl cercetă ca și cum întrebarea ar fi fost o prostie. O ridicase familia ei. Strămoșii ei erau înmormântați acolo.

— Păi, nu s-ar zice că bărbatului dumneavoastră îi pasă prea mult.

— Bineînțeles că nu-i pasă. Pencho are altele în cap.

Lumina lumânării dădu reflexe roșietice vinului de pe malul Duero-ului, când își duse paharul la buze. De data asta sorbi îndelung, și Quart crezu de cuviință să-i țină isonul.

— Și e adevărat, spuse apoi, ștergându-se la gură cu vârful șervețelului, că nu mai locuiți împreună, deși sunteți tot căsătoriți?

Se uită la el, întrebătoare. Două întrebări una după alta despre viața ei conjugală era ceva neașteptat pentru ea în seara aceea. Acum în reflexele ca mierea din ochi îi juca o licărire amuzată.

— E adevărat, răspunse, după un moment de tăcere. Nu mai locuim împreună. Și totuși, niciunul n-am cerut divorțul, nici despărțirea, nimic. El crede poate că o să mă recâștige; pentru asta s-a însurat cu mine în aplauzele tuturor. Eu eram consacrarea lui în societate.

Quart își plimbă privirea peste cei de la mesele din preajmă și apoi se înclină puțin spre ea:

— Iertați-mă. Nu reușesc să înțeleg pluralul acesta. Aplauzele cui?

— Nu-l știți pe nașul meu? Don Octavio Machuca a fost prietenul tatălui meu și ne poartă o afecțiune specială ducesei și mie. Așa cum spune el, sunt fiica pe care n-a avut-o niciodată. De asta, ca să-mi asigure viitorul, a încurajat căsătoria mea cu cel mai strălucitor tânăr talent de la Banca El Cartujano, destinat să-i fie succesor, acum când e pe punctul să se pensioneze.

— V-ați căsătorit pentru asta? Pentru a vă asigura viitorul?

Era o întrebare lipsită de subînțelesuri. Părul Macarenei Bruner îi alunecase pe umăr, acoperindu-i jumătate de față, și ea și-l dădu la o parte cu mâna. Se uita la Quart, cumpănindu-i interesul.

— Ei bine, Pencho e un bărbat atrăgător. Și are o minte strălucită, cum se spune de obicei. Și încă o calitate: e curajos. E printre puținii oameni pe care-i știu în stare să se avânte cu orice risc pentru a realiza ceva: un vis sau o ambiție. Și în cazul bărbatului meu, sau fostului meu bărbat, sau cum vreți să-i spuneți, visul lui e ambiția - un surâs vag îi înflori pe buze. Cred că m-am măritat cu el chiar din dragoste.

— Și ce s-a întâmplat?

Îl cercetă iar ca înainte, de parcă ar fi încercat să vadă cât interes personal era în întrebările lui.

— Nimic, de fapt, spuse pe un ton neutru. Mi-am îndeplinit rolul, și el pe-al lui. Dar a făcut o greșeală. Sau mai multe. Una dintre ele a fost că trebuia să lase biserica noastră în pace.

— Biserica noastră?

— A mea. A părintelui Ferro. A oamenilor care vin la slujbă în fiecare zi. A ducesei.

De data asta Quart era cel care zâmbea:

— Întotdeauna îi spuneți ducesă mamei dumneavoastră?

— Când vorbesc de ea cu alte persoane, da - zâmbi și ea, cu o duioșie pe care Quart nu i-o văzuse până atunci. Îi place. Și îi mai plac mușcatele, Mozart, preoții ca aceia de pe vremuri și Coca-Cola. Chestia asta de la urmă e ceva insolit, nu-i așa, la o femeie de șaptezeci de ani care doarme o dată pe săptămână cu colierul ei de perle și încă mai ține morțiș să-i spună șoferului „mecanic”... N-ați cunoscut-o încă? Vă invit mâine la o cafea, dacă vreți. Don Príamo vine pe la noi în fiecare seară, ca să recităm rozariul.

— Mă îndoiesc că părintele Ferro ar avea chef să mă vadă. Nu mă simpatizează.

— Lăsați-l în seama mea. Sau a mamei. Don Príamo și ea se înțeleg de minune. Poate că e o bună ocazie pentru amândoi să vorbiți ca între bărbați... Se zice oare ca între bărbați când e vorba de preoți?

Quart îi susținu privirea, fără nici o expresie pe chip.

— În ce-l privește pe bărbatul dumneavoastră...

— Văd că nu încetați cu întrebările. De asta ați și venit, cred.

Părea că regretă, plină de ironie, că acesta era motivul. Continua să se uite la mâinile lui Quart ca atunci când se văzuseră pentru prima oară în holul hotelului, și el și le retrase de vreo două ori de pe masă, stingherit. În cele din urmă, se hotărî să le lase liniștite pe fața de masă.

— Ce vreți să știți despre Pencho? continuă ea. Că s-a înșelat crezând că mă poate cumpăra? Dacă biserica e pricina pentru care i-am declarat război? Că uneori reușește să se poarte în mod deliberat ca un ticălos...?

O spuse foarte calm, pe un ton perfect obiectiv. Un grup se ridică de la o masă vecină și câțiva o salutară. Toți se uitau la Quart plini de curiozitate, mai ales femeile, blonde și bronzate, cu aerul acela andaluz de familii înstărite dat de faptul că nu știuseră în viața lor ce înseamnă foamea. Macarena Bruner răspunse cu o înclinare a capului și un zâmbet. Quart o observa cu atenție:

— Și de ce nu cereți divorțul?

— Pentru că sunt catolică.

Era imposibil de știut dacă vorbea serios sau în glumă. Tăcură amândoi, și el se rezemă ușor de spătarul scaunului, cercetând-o mai departe. Colierul și bluza de mătase ecru sub jacheta neagră îi scoteau în evidență pielea bronzată și decolteul, în strălucirea aurie a lumânării de pe masă. Privi ochii mari și negri ce păreau liniștiți, atenți la ai lui. Și înțelese că ceva mergea prea departe pentru sănătatea lui sufletească, în cazul -

întotdeauna rațiunea și instinctul îi slăbeau când ajungea în acest punct - în care sufletul lui ar fi fost supus la oscilații venite din afară, ca valorile de la bursă. Dacă asemănarea era adevărată, în momentul de față nimeni n-ar da o centimă pe sufletul lui.

Deschise gura și spuse ceva doar ca să se afle în treabă, pentru a rupe tăcerea. Ceva la întâmplare, potrivit și pe tonul adecvat, și după cinci secunde uită propriile-i cuvinte; însă își îndeplinise dorința de a umple golul acela. Acum Macarena Bruner vorbea din nou, și Quart se gândi la monseniorul Paolo Spada. Rugăciuni și dușuri reci, îi prescrisese Dulăul cu un zâmbet, pe scara din Piața Spaniei.

— Sunt unele lucruri pe care aș vrea să vi le explic, spunea acum ea, dar nu cred că mă simt în stare - se uita peste umărul lui Quart pe când acesta încuviința, fără să știe despre ce-i vorba; important era că reușea din nou să fie atent. În viață sunt comodități care se plătesc scump, și lui Pencho i-a venit rândul să le plătească. Face parte dintre cei care cer nota fără să se tulbure, ciocănind cu degetele pe tejghea pentru a întreba cât datorează. În privința asta e foarte bărbat - ironiza. Foarte mândru. Dar lucrurile se consumă pe dinăuntru, și el știe că eu știu asta. Sevilla e ca o curte cu mulți vecini; ne încântă să clevetim. Orice zvon care circulă, orice zâmbet disimulat pe la spatele lui e o lovitură de pumnal dată orgoliului său - își plimbă ochii prin salon, amuzată. Imaginați-vă ce-o să spună lumea când o să afle că cinez cu dumneavoastră.

— Asta v-a fost intenția? - Quart era din nou stăpân pe sine. Să mă afișați ca trofeu?

Îl privi cu o înțelepciune puțin plictisită, veche de secole.

— Poate. Noi, femeile, suntem tare complicate în comparație cu bărbații, atât de neclintiți în minciunile lor, atât de copilăroși în contradicțiile lor... Atât de consecvenți în josnicia lor...

Maître în persoană le aduse cafelele; cu puțin lapte pentru ea, simplă pentru el. Macarena Bruner își puse o bucățică de zahăr și surâse dusă pe gânduri.

— Puteți fi însă sigur că Pencho o să fie la curent mâine dimineață. Pe Dumnezeul meu, există note de plată care se achită încet - bău o sorbitură și apoi se uită la Quart, cu buzele umede. Poate n-ar fi trebuit să spun „pe Dumnezeul meu”, nu-i așa? Sună a jurământ. Să nu iei numele Domnului în deșert, și altele de genul ăsta.

Quart puse atent lingurița lângă ceașcă.

— Nu vă faceți griji, o liniști. Și eu pomenesc numele Domnului din când în când.

— E ciudat...

Se apleca puțin, sprijinită în coate, iar bluza de mătase subțire atingea marginea mesei. Preț de o secundă, Quart intui ce era dedesubt: sânii grei, bronzați și gingași. Un singur duș rece nu era de-ajuns ca să uite așa ceva.

— Îl cunosc pe don Príamo de când a venit în parohia asta acum zece ani, dar nu-mi imaginez cum e viața lăuntrică a unui preot. Nici nu mi-am pus vreodată problema până astăzi, privindu-vă pe dumneavoastră - cercetă din nou mâinile lui Quart, apoi își înălță privirea până la gulerul înalt. Cum vă descurcați cu cele trei legăminte?

Dacă există întrebări inoportune, își zicea el, ăsta e momentul potrivit să fie puse. Se uită la paharul de vin, apelând la tot sângele rece:

— Fiecare se descurcă așa cum poate. Unii le privesc drept supunere strictă, castitate absolută și sărăcie lucie.

Ridică puțin paharul ca pentru un toast, fără să bea, și apoi îl lăsă pe fața de masă ca să-și soarbă cu înghițituri mici cafeaua, pe când Macarena Bruner izbucni în râsul ei sincer, sonor, atât de molipsitor încât Quart fu gata să facă la fel.

— Și dumneavoastră? întrebă ea, surâzând încă. Sunteți obedient?

— Sunt, de obicei.

Lăsă ceașca și-și șterse buzele; apoi împături cu grijă șervețelul și-l puse pe masă.

— Bineînțeles că încerc să fiu rațional, dar întotdeauna respect disciplina. Există lucruri care nu merg deloc fără disciplină, și organizația unde lucrez face parte dintre acestea.

— Vă referiți la don Príamo?

Quart își arcui sprâncenele cu o nepăsare calculată. De fapt, nu se referea la nimeni în special, lămuri. Dar dacă tot îl pomenise, părintele Ferro era un exemplu ce nu trebuia să fie urmat. Era prea de capul lui, ca s-o spunem într-un fel respectuos. Păcatul capital numărul unu, de cum intri în Catehism, pe dreapta.

— Dumneavoastră nu-i cunoașteți deloc viața, așa că nu-l puteți judeca.

— Nu încerc să-l judec - își permise altă grimasă -, ci să-l înțeleg.

— Nici măcar să-l înțelegeți, stărui ea, cu înflăcărare. A fost preot de țară jumătate din viață, într-un sătuc pierdut din Pirinei... Petrecea luni de zile blocat de zăpadă, și câteodată trebuia să străbată opt sau zece kilometri ca să dea sfântul maslu unui muribund. Pe-acolo nu erau decât bătrâni, care mureau unul câte unul. Îi îngropa cu mâinile lui, până când n-a mai rămas nimeni. Asta i-a băgat în cap anumite idei fixe despre moarte și viață și despre rolul pe care dumneavoastră, preoții, sunteți chemați să-l aveți pe lume... Pentru el, biserica asta e foarte importantă. Crede că e necesară și susține că orice biserică ce se închide sau se năruie e un crâmpei de cer care dispare. Și cum nimeni nu-l ia în seamă, în loc să se predea, luptă mai departe. Obișnuiește să spună că a pierdut destule bătălii acolo sus, în creierul munților.

Toate astea-s bune și frumoase, admise Quart. E foarte mișcător. A văzut chiar și vreo două filme cu un subiect asemănător. Dar părintele Ferro continua să se supună

disciplinei ecleziastice. Noi, preoții, preciza, nu ne putem mișca prin viață proclamând republici independente de capul nostru. Nu în timpurile astea.

Ea dădu din cap:

— Nu-l cunoașteți destul de bine.

— Nici el nu-mi îngăduie așa ceva.

— Mâine o să punem la punct toate astea. Vă promit - din nou îi privea mâinile. în ce privește sărăcia lucie, pare adevărată. Abia dacă vă atingeți de vin... În privința celeilalte, dumneavoastră vă îmbrăcați foarte bine. Știu să recunosc hainele scumpe, chiar și la un preot.

— Munca mea are oarecare legătură. Trebuie să intru în contact cu oameni. Să ies la cină cu ducese sevillene atrăgătoare - se priviră lung în ochi, și de data asta nici unul nu mai zâmbi. Considerați că sunt în uniformă.

Se lăsă o scurtă tăcere, pe care nici unul nu vru s-o umple și căreia Quart îi făcu față cu mult calm. In cele din urmă, ea spuse:

— Aveți și sutană?

— Bineînțeles. Chiar dacă o folosesc puțin.

Aduseră nota de plată și el vru s-o achite, dar Macarena Bruner nu-l lăsă. Așa încât el rămase cu ochii ațintiți asupră-i în timp ce scotea din geantă un card auriu American Express. Întotdeauna îi trimit notele de plată soțului meu, preciza malițioasă când chelnerul se îndepărtă. Iese mai ieftin decât cu o pensie dacă divorțăm.

— Ne mai rămâne să comentăm unul din cele trei legăminte, adăugă după o vreme. Practicați și castitatea împărtășită?

— Mă tem că practic doar castitatea pur și simplu.

O văzu încuviințând încetișor și plimbându-și apoi privirea prin salon, înainte de a și-o îndrepta iar asupra lui. Acum îi cerceta gura și ochii:

— Să nu-mi spuneți că n-ați fost niciodată cu o femeie.

Sunt întrebări la care nu se poate răspunde la unsprezece noaptea într-un restaurant din Sevilla, la

lumina unei lumânări; însă ea nu părea să aștepte vreun răspuns. Scoase calmă din geantă un pachet de țigări, își puse una în gură, iar apoi, cu o nerușinare naturală și totodată calculată, își vârî mâna dreaptă în stânga decolteului, căutând o brichetă de plastic pe care o ținea pe piele, sub breteaua sutienului. Quart se uită la ea cum își aprinde țigara, refuzând să se gândească la ceva. Și abia puțin mai târziu ajunse să se întrebe în ce încurcătură blestemată se băgase.

În realitate, datorită educației primite la Roma și muncii lui din ultimii zece ani, atitudinea lui Quart cu privire la sex evoluase într-un mod diferit față de cel obișnuit în cazul preoților, în urma bârfelor, a vieții sordide de la seminar și a normelor generale ale instituției ecleziastice. Într-un univers închis, dominat de conceptul de vină, care interzicea contactul cu femeia și unde singura soluție oficial acceptată era masturbarea sau sexul clandestin și ulterioara ispășire prin penitență, viața diplomatică și activitatea în cadrul Institutului pentru Lucrări Externe facilitau ceea ce monseniorul Spada, veșnic iscusit la capitolul eufemisme, definea drept alibiuri tactice. Binele general al Bisericii, considerat ca scop suprem, justifica uneori folosirea anumitor mijloace; și în acest sens, farmecul oricărui chipeș secretar al unei nunțiaturi în ochii soțiilor de miniștri, bancheri și ambasadori, victime ușoare ale instinctului de adopție față de preoții tineri sau interesanți, deschidea multe uși, inaccesibile monseniorilor sau cardinalilor mai bătrâni și neatrăgători. Era ceea ce monseniorul Spada numea „sindromul lui Stendhal”, în amintirea celor două personaje - Fabrice del Dongo și Julien Sorel - ale căror peripeții îl sfătuise pe Quart să le citească îndată ce acesta intrase în ILE. Pentru Dulău, cultura nu era certată cu antrenamentul. Toate astea făceau ca subiectul să rămână la discreția moralei și inteligenței fiecărui protagonist, la urma urmelor soldat al Domnului pe un câmp de luptă unde forțele lui constau în

rugăciune și bun-simț. Pentru că, pe lângă avantajele unei mărturisiri obținute pe la recepții, în discuții particulare sau prin confesionale, sistemul prezenta și riscuri. Multe femei dădeau fuga, căutând substituirea afectivă a unor bărbați la care nu puteau ajunge sau a unor soți indiferenți; și nu era nimic mai tulburător pentru bătrânul Adam veșnic la pândă sub o bună parte dintre sutane decât inocența unei adolescente sau confidențele unei femei frustrate. În acest ultim caz, indulgența oficială a superiorilor era mai mult sau mai puțin asigurată - corabia Sfântului Petru era veche, înțeleaptă și supraviețuise tuturor furtunilor -, în funcție de absența scandalului și de rezultatele operative.

În mod paradoxal pentru un bărbat care avea doar credința soldatului profesionist, nu era și cazul lui Quart. Desigur că, pentru el, castitatea consta mai curând într-un păcat al orgoliului decât într-o virtute; însă aceasta era regula în temeiul căreia își orânduia viața. Și, asemeni unuia dintre strigoii care-i însoțeau ochii deschiși în beznă, templierul având drept sprijin doar spada sub un cer fără Dumnezeu simțea nevoia să recurgă la regulă, dacă voia să înfrunte cu demnitate răpăitul cavaleriei sarazine ce se apropia din depărtare, dinspre colina de la Hattin.

Se întoarse anevoie în prezent. Ea fuma cu cotul pe masă și bărbia în palma mâinii cu care ținea țigara. Din nu se știe ce pricină, fără să ajungă să i le atingă măcar, îi simți prezența tulburătoare a picioarelor. Reflexele aureau ochii întunecați în preajma lumânării, foarte aproape de el, și ar fi fost de-ajuns să-și întindă brațul pentru a-i atinge cu degetele pielea, sub pletele negre ce-i cădeau iar pe umăr, fildeșul colierului, aurul brățării, albul dinților scăpărând ușor în gura întredeschisă. Și atunci, cu un gest deliberat, chiar mâna aceea în degetele căreia pulsa dorința se ascunse în buzunarul interior al hainei și, apucând ilustrata căpitanului Xaloc, o puse între ei doi, pe fața de masă.

— Vorbiți-mi despre Carlota Bruner.

Totul se schimbă într-o clipă. Ea stinse țigara în scrumieră și rămase cu ochii la el, descumpănită. Reflexele ca mierea pieriseră.

— De unde ați făcut rost de ilustrata asta?

— Cineva a pus-o la mine în cameră.

Macarena Bruner cerceta imaginea îngălbenită a bisericii. Clătină din cap:

— E a mea. Din cufărul Carlotei. E imposibil să fi ajuns la dumneavoastră.

— Păi, vedeți doar. A ajuns - Quart luă ilustrata între degetul mare și arătător și o întoarse, arătându-i partea scrisă. De ce n-are ștampilă?

Ochii ei se plimbau de la vedere la Quart, neliniștiți. Atunci el repetă întrebarea și ea încuviință, dar păstră o clipă de tăcere înainte de a răspunde.

— Pentru că n-a fost trimisă niciodată - luase ilustrata și o cerceta. Carlota era mătușa mea, sora bunicii. Era îndrăgostită de Manuel Xaloc, un marinar fără avere. Gris mi-a spus că v-a povestit istoria - își clătină capul, de parcă ar fi dezmințit ceva; deși a fost poate un gest de descurajare, de neputință sau tristețe. Când căpitanul Xaloc a emigrat în America, ea i-a scris câte o scrisoare sau câte o vedere aproape în fiecare săptămână, ani de zile. Dar tatăl ei, ducele, străbunicul meu Luis Bruner, a vrut s-o împiedice. Așa că i-a mituit pe funcționarii de la poșta din oraș. În șase ani ea n-a primit nici o scrisoare, și credem că nici el. Când Xaloc s-a întors s-o caute, Carlota își pierduse mințile. Își petrecea zilele la fereastră, privind fluviul. N-a fost în stare să-l recunoască.

Quart arătă ilustrata.

— Și scrisorile?

— Nimeni n-a îndrăznit să le rupă. Au ajuns în cufărul unde s-au păstrat lucruri de-ale Carlotei când a murit, în 1910. Cufărul ăsta m-a vrăjit în copilărie: îmi puneam rochiile, colierele de jais...

Quart o văzu schițând un surâs, dar ochii îi reveniră la ilustrată și zâmbetul îi pieri de pe buze.

— În tinerețea ei, Carlota s-a dus cu părinții la Expoziția Universală de la Paris, a fost în Tunisia, unde a vizitat ruinele Cartaginei și și-a adus de acolo monede antice... Mai sunt și reclame de călătorii, de vapoare și hoteluri: rezumatul unei vieți, printre dantele vechi și voaluri roase de molii. Imaginați-vă ce efect aveau asupra mea, la zece sau doisprezece ani: am citit scrisorile una câte una, și personajul romantic al mătușii mele m-a fascinat. Mă mai fascinează și acum.

Trasa cu o unghie semne pe fața de masă, în jurul ilustratei. După o clipă se opri, dusă pe gânduri.

— O frumoasă poveste de dragoste, adăugă, înălțându-și privirea spre Quart. Și, ca toate poveștile de dragoste frumoase, a fost nefericită.

Quart tăcea, temându-se s-o întrerupă. O întrerupse chelnerul, venind cu chitanța pentru card. Quart îi observă iscălitura: nervoasă, cu multe colțuri ascuțite ca niște pumnale. Ea se uita acum la chiștocul stins în scrumieră, absentă.

— Există un cântec minunat, continuă după un moment, pe care-l cântă Carlos Cano pe versuri de Antonio Burgos: „Mi-aduc aminte de pianul/acelei dulci copile/din Sevilla...”, și ori de câte ori îl ascult îmi vine să plâng... Știți că s-a născut și o legendă despre Carlota și Manuel Xaloc? - zâmbi în sfârșit, neobișnuit de sfioasă și nehotărâtă, și Quart înțelese că ea credea în legenda aceea. În nopțile cu lună, Carlota se întoarce la fereastra ei, pe când goeleta-fantomă a iubitului ridică ancora și o pornește pe Guadalquivir în jos - se aplecase peste masă, iar reflexele îi auriră din nou ochii, și Quart simți certitudinea tulburătoare că e prea aproape. Copilă fiind, mi-am petrecut nopți întregi la mine în cameră, pândindu-i. Și odată i-am văzut. Ea era o siluetă estompată în fereastră; iar jos, pe fluviu, prin ceață, pânzele albe ale

unei corăbii de odinioară alunecau încet, până se pierdeau din vedere.

Tăcu dintr-o dată. Se lăsase pe spate în scaun. Din nou între ea și Quart se ivi distanța.

— După sir Marhalt, adăugă, a doua mea dragoste a fost căpitanul Xaloc - privirea ei era provocatoare. Vi se pare o poveste absurdă?

— Absolut deloc. Fiecare avem fantasmele noastre.

— Și ale dumneavoastră care-s?

Fu rândul lui Quart să zâmbească, de undeva de foarte departe. Atât de departe, încât Macarena Bruner n-ar fi putut în veci să ajungă până acolo, pentru a vedea despre ce e vorba, în cazul puțin probabil că el și-ar fi însoțit zâmbetul de cuvinte. Vânt, și soare, și ploaie. Gust de sare în gură. Amintiri triste despre o copilărie umilă, genunchi pătați de pământ umed și nesfârșita așteptare în fața mării. Fantasme ale unei tinereți intelectuale rigide, dominate de disciplină, cu câteva amintiri fericite ale camaraderiei în comunitate și scurte perioade de ambiție satisfăcută. Singurătatea într-un aeroport, citind o carte, într-o cameră de hotel. Și teama sau ura din ochii altor bărbați: bancherul Lupara, Nelson Corona, Príamo Ferro.

Cadavre reale sau închipuite, din trecut sau din viitor, în conștiința lui.

— N-au nimic deosebit, spuse impasibil. Tot cu corăbii care pleacă în larg și nu se mai întorc. Și un bărbat. Un cavaler templier cu platoșă care se sprijină în spadă, într-un pustiu.

Ea îl privi într-un fel straniu, de parcă îl vedea pentru prima oară. Și nu scoase un cuvânt.

— Dar fantasmele, adăugă Quart, după o scurtă tăcere, nu lasă ilustrate prin camerele de hotel.

Macarena Bruner luă vederea de pe fața de masă, arătându-i partea scrisă: *Aici mă rog pentru tine în fiecare zi*... Buzele i se mișcau în tăcere pe când citea cuvintele care nu ajunseseră la căpitanul Xaloc.

— Nu înțeleg, spuse. Era la mine, în cufăr, cu celelalte lucruri ale Carlotei. Cineva a luat-o de acolo.

— Cine?

— N-am nici cea mai mică idee.

— Câți știu de existența acestor scrisori?

Rămase cu ochii la el de parcă n-ar fi auzit bine și s-ar fi așteptat să repete întrebarea, dar n-o făcu. Era evident că se gândea intens și în mare zor.

— Nu, conchise. E cu desăvârșire absurd.

Quart mișcă o mână și văzu că Macarena Bruner se retrăgea aproape imperceptibil în scaun, urmărindu-i gestul ca și când s-ar fi temut de consecințe. Luă ilustrata și o întoarse pentru a-i arăta fotografia bisericii.

— Nu-i nimic absurd în toată povestea asta, spuse el. E vorba de locul unde e înmormântată Carlota Bruner, lângă perlele căpitanului Xaloc. Lăcașul pe care bărbatul dumneavoastră vrea să-l demoleze și pe care dumneavoastră îl apărați. Locul ce constituie țelul venirii mele la Sevilla și unde, accidental sau nu, au murit doi oameni - își ridică privirea spre ea. O biserică ce omoară ca să se apere, după părerea unui misterios pirat informatic numit *Vesper*.

Ea schiță iar un zâmbet care nu ajunse să-i înflorească de tot pe buze. În locul lui rămase o expresie îngrijorată, absentă.

— Nu spuneți așa ceva. Mă sperie.

În cuvintele ei se citea mai curând tristețe decât teamă. Quart se uită la bricheta de plastic pe care ea o tot învârtea între degete și-și dădu seama că Macarena Bruner îl mințise. Ea nu era ca femeile acelea care se sperie din te miri ce.

De când *Vesper* dăduse semne de viață cu o săptămână în urmă, părintele Ignacio Arregui și echipa lui de iezuiți experți în informatică supravegheau în ture de câte

douăsprezece ore sistemul central al Vaticanului. În noaptea aceea mai erau zece minute până la unu, și Arregui se duse să-și ia o cafea de la automatul de pe coridor. Aparatul înghiți monedele de o sută de lire fără să dea în schimb decât un pahar gol și un firicel de zahăr, iar iezuitul înjura de zor, uitându-se pe fereastră la umbra întunecată a palatului Belvedere din celălalt capăt al străzii iluminate de felinare, pe unde trecea chiar atunci rondul de noapte al gărzii elvețiene. Arregui căută prin buzunarele sutanei și adună monedele ca să mai încerce o dată. De data asta cafeaua ieși fără zahăr, așa încât fu nevoit să recurgă la paharul dinainte - care, din fericire, rămăsese drept în coșul de gunoi - pentru a-și îndulci licoarea. Apoi se întoarse în sala calculatoarelor, arzându-și degetul mare și arătătorul cu paharul de plastic.

— Iată-l, l-am prins, părinte.

Cooey, irlandezul, își scosese ochelarii și-și ștergea lentilele cu un șervețel de hârtie, uitându-se agitat la ecranul calculatorului. Alt iezuit tânăr, un italian pe nume Garofi, apăsa disperat tastatura celuilalt calculator, vânându-l pe intrus.

— E *Vesper*? întrebă Arregui.

Privea ecranul peste umărul lui Cooey, fascinat de pâlpâirea icon-urilor roșii și albastre și de viteza vertiginoasă cu care se perindau fișierele parcurse de piratul informatic. Calculatorul acesta reproducea mișcările hackerului, pe când cel al lui Garofi căuta să-l identifice și să-l localizeze.

— Cred că da, răspunse irlandezul, punându-și ochelarii cu lentilele curățate. Cel puțin, cunoaște drumul și merge foarte repede.

— A ajuns la CS?

— La câteva. Dar e șmecher: nu cade în ele.

Părintele Arregui sorbi din cafea, care-i fripse limba:

— Fir-ar să fie.

CS - *Capcanele Saducheilor,* în jargonul echipei - erau arii informatice dispuse ca niște plase la vărsarea unui râu, pentru ca pirații să intre în ele și să se rătăcească sau să dezvăluie date care le-ar fi făcut posibilă identificarea. Cele puse pentru *Vesper* erau labirinturi electronice sofisticate, momeli pe parcursul cărora intrusul risca să-i fie descoperite cărțile care-l făceau vulnerabil.

— Caută INMAVAT, anunță Cooey.

Din nou i se strecurase în voce o nuanță de admirație, și părintele Arregui privi, încruntat, grumazul și ceafa tânărului său expert, care urmărea înaintarea hackerului aplecat peste ecran, cu mouse-ul sub degetele mâinii drepte. Era inevitabil, își spuse în timp ce bea restul de cafea. El însuși nu-și putea înfrânge o anumită înflăcărare profesională văzând cum acționează un membru al confreriei informatice, mai ales dacă era clandestin și atât de inteligent ca *Vesper.* Chiar dacă era un delincvent și un pirat care de o săptămână îl făcea să nu închidă un ochi.

— Iată-l, spuse irlandezul.

Până și Garofi încetase să mai tasteze și se uita și el. INMAVAT, fișierul la care aveau acces doar înalții demnitari ai Curiei, defila în goana mare pe ecran, cu toate secretele descoperite.

— Da. E *Vesper,* zise Cooey, pe tonul cuiva care recunoaște semnătura unui vechi prieten.

Paharul de plastic scoase un sunet ca de explozie când părintele Arregui îl strânse în mână înainte de a-l arunca la coș. Pe monitorul lui Garofi pâlpâia scanerul conectat la poliție și la rețeaua telefonică a Vaticanului.

— Face exact la fel ca data trecută, spuse el în italiană. Își camuflează punctul de intrare sărind prin diferite rețele telefonice.

Părintele Arregui avea ochii ațintiți asupra cursorului care pâlpâia plimbându-se în sus și în jos pe lista celor optzeci și patru de utilizatori ai INMAVAT. Lucraseră câteva zile ca să pună o capcană a saducheilor destinată

celui care ar fi încercat să se infiltreze în VOIA, terminalul personal al Sfântului Părinte. Capcana, inertă când se accesa fișierul cu parolă obișnuită, funcționa numai dacă intrusul venea din exterior: trecând pragul INMAVAT-ului, ducea cu sine un cod ascuns, despre a cărui existență piratul nu avea nici cea mai mică idee. Ceva asemănător cu un obstacol invizibil. Ajungând la VOIA, acest semnal bloca intrarea la destinatarul real, deviindu-l pe pirat spre altul fictiv, V01ACS, unde nimic din ce făcea nu putea aduce vreun prejudiciu și unde avea să lase, crezând că se află în calculatorul personal al Papei, un mesaj nou.

Cursorul se opri pâlpâind la VOIA. Au fost zece secunde nesfârșite în care cei trei iezuiți și-au ținut respirația, fără să-și dezlipească ochii de pe ecranul calculatorului geamăn. În cele din urmă, cursorul făcu clic și apăru clepsidra.

— Intră chiar acum.

Cooey vorbi în șoaptă, de parcă *Vesper* i-ar fi putut auzi. Se înroșise la față, iar în lentilele ochelarilor, aburite din nou, se reflecta ecranul monitorului.

Părintele Arregui își mușca buza de jos, tot încheindu-și și descheindu-și un nasture de la sutană. În cazul în care capcana nu funcționa sau *Vesper* îi descoperea existența, piratul se putea înfuria. Și un pirat furios într-un fișier atât de delicat ca INMAVAT era imprevizibil. Oricum, echipa de experți de la Vatican păstrase un as în mânecă: era de-ajuns să apeși o tastă pentru a lăsa INMAVAT-ul în afara sistemului. Problema era că, într-o astfel de situație, *Vesper* ar fi înțeles că erau pe urmele lui și putea să dispară imediat. Sau, ceea ce era și mai rău, să revină cu alt prilej, cu o tactică diferită și neașteptată. De pildă, un program criminal menit să infesteze și să distrugă tot ce întâlnește în cale.

Clepsidra dispăru, schimbând formatul ecranului.

— Iată-l, semnală Garofi.

Vesper era în VOIA și, într-un moment de descumpănire, cei trei iezuiți cercetară înnebuniți monitorul, ca să vadă în care din cele două fișiere, cel real sau cel fictiv, reușise până la urmă să se strecoare. Pe măsură ce apărea parola, Cooey citea cu voce încordată:

— Ve - Zero - Unu - A - Ce - Se.

Pe buze i se ivi un zâmbet larg, plin de orgoliu și de satisfacție. *Vesper* își infiltrase fișierul-pirat în capcana saducheilor, iar calculatorul personal al Papei nu-i mai era accesibil.

— Lăudat fie Domnul, spuse părintele Arregui.

Smulsese în cele din urmă nasturele de la sutană. Cu el în mână, se aplecă să citească mesajul care apărea pe ecranul calculatorului:

Ca în codru cu topoarele au tăiat ușile lăcașului
Tău, cu topoare și ciocane l-au sfărâmat.
Ars-au cu foc lăcașul cel sfânt al Tău, până la
pământ; spurcat-au locul numelui Tău.
Până când, Dumnezeule, Te va ocări vrăjmașul?

Apoi *Vesper* întrerupse contactul și semnalul lui dispăru de pe ecran.

— E imposibil să-l localizăm - părintele Garofi se plimba zadarnic cu cursorul pe calculatorul lui. In fiecare buclă lasă în urmă un fel de încărcătură de demolare ce distruge urmele atunci când dispare. Hackerul ăsta știe bine ce face.

— Și cunoaște și Psalmii, spuse părintele Cooey, punând în funcțiune imprimanta pentru a face o copie a textului. Acesta e Psalmul 63, nu-i așa?

Părintele Arregui negă, clătinând din cap.

— 73. Psalmul 73, îl corectă el, uitându-se încă îngrijorat la ecranul calculatorului lui Garofi:

Lamentație în fața Templului devastat.

— Am aflat deci încă ceva despre el, spuse pe neașteptate părintele Cooey. E un pirat cu simțul umorului.

Ceilalți doi preoți priviră fereastra iluminată, înăuntrul ei, biluțe mici săreau ca niște mingi de ping-pong, multiplicându-se de fiecare dată; când două dintre ele se ciocneau, se producea o explozie nucleară în miniatură, o mică ciupercă din mijlocul căreia ieșea cuvântul *bum.*

Arregui era revoltat.

— Ah, ticălosul, spunea. Ereticul.

Brusc, își dădu seama că ținea în mână nasturele de la sutană, și-l aruncă în coșul de gunoi.

Atenți la ecran, Cooey și Garofi râdeau pe furiș.

VII. Sticla de Anís del Mono

„În vremuri de demult, când, studiind
sublima Știință, ne aplecam asupra misterului înțesat de enigme de nepătruns.”
(Fulcanelli, *Misterul catedralelor*)

Trecuse puțin de opt dimineața când Quart traversă piața, îndreptându-se spre Nuestra Señora de las Lágrimas. Soarele lumina campanila palidă, fără să treacă încă dincolo de linia streșinilor caselor vopsite în ocru roșu și în alb. Se mai bucură o vreme de umbra răcoroasă a portocalilor, a căror aromă îl însoți până în poarta bisericii, unde un bărbat cerea de pomană stând pe jos, cu cârjele rezemate de zid. Quart îi dădu o monedă și trecu pragul, oprindu-se o clipă lângă Nazarineanul de lângă plăcile cu ex-voto. Slujba nu ajunsese încă la rugăciunea euharistică.

Se duse până la ultimele bănci și se așeză pe una dintre ele. Vreo douăzeci de credincioși stăteau în față, ocupând o jumătate din naos. Restul băncilor cu scaunele lor de rugăciune erau mai departe îngrămădite lângă zid, printre schelele care acopereau pereții lăcașului. Lumina retablului de pe altarul principal era aprinsă, și sub acel ansamblu multicolor de statui și picturi, la picioarele Fecioarei cu Lacrimi pe Obraz, don Príamo Ferro oficia, cu părintele Óscar drept ministrant. Cea mai mare parte a enoriașilor lui erau femei și oameni în vârstă: vecini cu o înfățișare modestă, slujbași care se duceau de aici la serviciu, pensionari, casnice. Câteva femei aveau lângă ele

coșuri sau cărucioare pentru cumpărături. Două sau trei bătrâne erau îmbrăcate în negru, iar una, îngenuncheată alături de Quart, avea chipul acoperit cu un văl din acelea care nu se mai foloseau la biserică de vreo douăzeci de ani.

Părintele Ferro veni în față să citească Evanghelia. Podoabele veșmintelor lui erau albe, și Quart observă că la gât, pe sub felon și orar, se ivea marginea amictului, vechea fâșie de pânză pe care, în amintirea vălului ce acoperise chipul lui Cristos, preoții și-o puneau pe umeri când se îmbrăcau pentru slujbă, înainte de al doilea conciliu de la Vatican. Numai oficianții foarte bătrâni sau foarte tradiționaliști mai foloseau fâșia aceea, care nu era singurul anacronism în îmbrăcămintea și gesturile părintelui Ferro. Vechiul felon, de pildă, făcea parte dintre cele numite „de tip chitară”, căci în dreptul pieptului era larg deschis pe ambele părți, și fusese înlocuit de mult de modelul obișnuit, asemănător cu dalmatica, mai comod și ușor.

— În vremea aceea Isus le spuse discipolilor…

Parohul citea textul repetat de sute de ori de-a lungul vieții lui aproape fără să se uite la cartea deschisă pe analog, cu ochii pierduți într-un punct nedefinit situat între el și credincioșii lui. Nu exista microfon - biserica micuță nici n-avea nevoie -, iar vocea lui aspră, molcomă, fără inflexiuni sau nuanțe, umplea plină de autoritate liniștea naosului, printre schelele și picturile înnegrite de pe tavan. Nu lăsa loc nici altor vorbe, nici îndoielii: totul, în afară de acele cuvinte rostite în numele Celuilalt, era lipsit de valoare ori importanță. Acela era cuvântul credinței.

— Adevărat, adevărat vă spun: voi veți plânge și veți jeli, pe când lumea se va bucura. Voi vă veți întrista, dar întristarea voastră se va preface în bucurie. Vă voi revedea și vi se va bucura inima, iar bucuria voastră nimeni nu o va lua…

„Cuvântul lui Dumnezeu”, spuse, întorcându-se în spatele altarului; și credincioșii rostiră Crezul. Atunci, fără

să fie luat prin surprindere, Quart o descoperi pe Macarena Bruner. Stătea cu trei bănci mai în față, avea ochelari fumurii, blugi, părul strâns într-o coadă de cal și jacheta pe umeri, iar chipul îi era înclinat în rugăciune. Apoi, când privi din nou spre altar, ochii lui Quart îi întâlniră pe cei ai părintelui Óscar care-l cercetau impenetrabili, pe când don Príamo Ferro oficia mai departe, străin de tot ce era în afara ritualului propriilor lui gesturi și cuvinte:

—*Benedictus est, Domine, deus universi, quia de tua largitate accepimus panem...*

Uimit, Quart luă aminte la spusele preotului: ținea slujba în latină. De fapt, toate părțile slujbei care nu se adresau direct credincioșilor sau nu puteau fi recitate în cor de către aceștia erau rostite de părintele Ferro în vechea limbă canonică a Bisericii. Nu era o abatere gravă, de bună seamă; unele biserici cu jurisdicție specială aveau acest privilegiu, și însuși Pontiful oficia adesea în latină, la Roma. Însă dispozițiile ecleziastice stabileau, de la Paul al Vl-lea, ca slujba să se țină în limba fiecărei parohii, pentru o mai bună înțelegere și participare a credincioșilor. Era limpede că părintele Ferro își asuma doar pe jumătate spiritul ecleziastic modern.

— *Per huius aquae et vini mysterium...*

Quart îl cercetă pe îndelete în timp ce rostea rugăciunea euharistică. Punând obiectele de cult peste cele materiale, parohul ridică spre cer ostia așezată pe patenă și apoi, vărsând câteva picături de apă în vinul adus pe o tăviță de părintele Óscar, făcu același lucru cu potirul. După aceea se vădă, mărunt și îndărătnic sub felonul învechit, creând prin cuvintele tainei străvechi o oază umilă unde cele douăzeci de ființe, majoritatea obosite, îmbătrânite, aduse de spate sub povara anilor și a vieții, priveau - teamă, respect, speranță - bucățica de pâine sfințită pe care bătrânul preot o ținea cu mâinile-i trufașe. Și vinul, rod al viței de vie și al trudei omului, pe care-l înălța acum în

potirul de alamă aurită și apoi îl cobora, prefăcut în sângele lui Isus. Totul exact la fel ca atunci când s-a sfârșit Cina cea de Taină și le-a dat discipolilor lui de mâncat și de băut, cu cuvinte identice acelora pe care părintele Ferro le făcea să răsune acum, neschimbate, după douăzeci de secole, sub lacrimile Carlotei Bruner și ale căpitanului Xaloc: *Hoc tacite in meam commemorationem.* Faceți aceasta în amintirea mea.

Slujba se terminase. Biserica era pustie. Quart stătea mai departe nemișcat în bancă, după ce don Príamo spusese *Ite, missa est,* retrăgându-se de la altar fără a privi nici măcar o dată înspre el, iar credincioșii plecaseră unul câte unul, inclusiv Macarena Bruner, care trecu prin dreptul lui cu ochelarii ei fumurii, fără să dea vreun semn că l-ar fi observat. O vreme, bătrâna evlavioasă cu capul acoperit de văl a fost singura care i-a ținut tovărășie lui Quart; și, pe când ea se ruga, părintele Óscar ieși din nou la altar pe ușa ce dădea în sacristie, stinse lumânările și lumina electrică de la retablu și se retrase iar, fără să-și ridice privirea din pământ. Apoi plecă și bătrâna, iar agentul ILE rămase singur în penumbra bisericii pustii.

În ciuda atitudinii lui și a rigurozității cu care se supunea regulilor, Quart era un om lucid. Și această luciditate se manifesta ca un blestem liniștit ce-l împiedica să fie cu desăvârșire de acord cu ordinea naturală a lucrurilor, fără să-i ofere în schimb momente de răgaz care să-i facă suportabil acest sentiment. în cazul unui preot și al oricărei profesii care ar impune credința în mitul condiției privilegiate a omului în armonia Universului, aceasta era ceva supărător și primejdios; puține lucruri supraviețuiau certitudinii că viața oamenilor era neînsemnată. în ce-l privește pe Quart, numai forța voinței lui, întruchipată în disciplină, îi îngăduia să se țină departe de primejdioasa graniță unde adevărul gol-goluț îi ispitește

pe oameni, gata să-i facă să plătească pentru slăbiciunea, apatia sau disperarea lor. Acesta era, poate, motivul pentru care rămăsese în banca din biserică, sub bolta neagră mirosind a ceară și a piatră veche și rece. Privea schelele de lângă pereți, ofrandele prăfuite în jurul Nazarineanului cu păr natural murdar, lemnul poleit al retablului în umbră, dalele de pe jos, pe care pașii unor oameni morți le tociseră de o sută, două sau trei sute de ani. Și încă mai vedea chipul prost bărbierit și încruntat al părintelui Ferro rostind fraze ermetice în fața a douăzeci de chipuri alinate în condiția lor umană de speranța unui părinte atotputernic, a unei mângâieri, a unei vieți mai bune, în care cei drepți își vor primi răsplata, iar cei neîndurători, pedeapsa. Acel modest lăcaș era foarte departe de estradele în aer liber, de ecranele uriașe, de kitsch-ul și vulgaritatea stridentelor biserici pestrițe unde totul era valabil: metodele lui Goebbels, scenele concertelor rock, dialectica mondialelor de fotbal, apa sfințită cu aspersor electronic. Din această pricină - precum pionii de odinioară la care se referea Gris Marsala, străini de bătălia ale cărei zgomote se stingeau în spatele lor, lăsați în voia sorții și fără să știe dacă mai rămăsese viu vreun rege pentru care să lupte - unele piese își alegeau căsuța pe tabla de șah: locul unde să moară. Părintele Ferro și-l alesese pe al lui, iar Lorenzo Quart, expert vânător de scalpuri al Curiei romane, era în stare să-l înțeleagă fără prea mare efort. Poate de aceea nu se simțea acum în apele lui, stând pe o bancă din biserica mică, deteriorată și solitară, transformată de bătrânul paroh în Turnul lui Blestemat: o redută pentru a apăra ultimele oi credincioase de lupii ce rătăceau pretutindeni, afară, gata să le smulgă și cele de pe urmă semne de nevinovăție.

La toate acestea se gândi Quart, așezat în banca lui, un lung răstimp. Apoi se ridică și se duse prin mijlocul bisericii până la altarul principal, ascultându-și ecoul

pașilor sub bolta eliptică a transeptului. Se opri în fața retablului, lângă candela aprinsă a Sfântului Sacrament, și se uită la sculpturile ce-i reprezentau, îngenuncheați în rugăciune, pe strămoșii Macarenei Bruner de o parte și de alta a statuii din mijloc a Fecioarei cu Lacrimi pe Obraz. Sub baldachinul ei bogat, escortată de heruvimi și sfinți, printre frunze și podoabe de lemn poleit, opera lui Martinez Montafles se profila în penumbră, în lumina piezișă pe care vitraliile o împrăștiau prin structura geometrică, rațională, a schelelor. Era foarte frumoasă și foarte tristă, cu chipul ușor îndreptat în sus, mustrător, și mâinile goale și desfăcute, întinse de ambele părți, parcă întrebând de ce îi luaseră fiul. Cele douăzeci de perle ale căpitanului Xaloc îi străluceau diafan pe față, pe cununa de stele și pe mantia albastră, de sub care un picior desculț așezat pe semilună zdrobea un cap de șarpe.

— ...Dușmănie voi pune între tine și între femeie, între sămânța ta și între sămânța ei.

Glasul citând din *Geneză* răsună în spatele lui, iar când se întoarse, Quart dădu de ochii limpezi ai lui Gris Marsala. N-o auzise intrând, și acum stătea acolo, după ce se apropiase fără zgomot cu pantofii ei de tenis.

— Mergeți ca o pisică, spuse Quart.

Ea izbucni în râs, dând din cap. Ca întotdeauna, avea părul strâns la ceafă într-o codiță, un tricou larg și niște blugi murdari de vopsea și de ipsos. Quart și-o imagină machiindu-se în fața oglinzii, înainte de vizita episcopului, și se gândi la privirea ei rece, multiplicată la infinit când spărsese sticla, lovind-o cu pumnul. Se uită la mâinile ei, căutând cicatricea. Era acolo: o dungă palidă de trei centimetri pe partea interioară a încheieturii drepte. Se întrebă dacă făcuse gestul intenționat.

— Să nu-mi spuneți că ați asistat la slujbă aici, zise ea.

Quart încuviință, văzând-o cum zâmbește vag. Îi privea încă cicatricea, iar Gris Marsala, dându-și seama, își întoarse brațul, ascunzând-o.

— Parohul ăsta, zise Quart.

Era gata să adauge ceva, dar tăcu, de parcă acele cuvinte ar fi spus totul. După un moment, ea zâmbi din nou; de data asta mai tainic, ca pentru sine, de parcă ar fi auzit cuvintele nerostite.

— Da, murmură. E vorba exact de asta.

Părea ușurată, și încetă să-și mai ascundă încheietura. Apoi îl întrebă dacă o văzuse pe Macarena Bruner, și Quart făcu un gest afirmativ.

— Vine în fiecare dimineață, la ora opt, preciza ea. Joia și duminica împreună cu mama ei.

— Nu mi-o închipuiam atât de bisericoasă.

Nu era nici o urmă de sarcasm, dar pe Griș Marsala o supără comentariul.

— Să vă spun ceva. Nu-mi place tonul ăsta al dumneavoastră.

El făcu vreo câțiva pași în fața retablului, uitându-se la statuia Fecioarei. Apoi se întoarse iar spre ea:

— Poate că aveți dreptate. însă aseară am cinat cu ea și mă simt în continuare descumpănit.

— Știu că ați fost la restaurant - ochii limpezi îl cercetau cu atenție, sau curiozitate. Macarena m-a trezit la unu noaptea și m-a ținut aproape o jumătate de oră la telefon. Printre multe altele, mi-a spus că veți veni la slujbă.

— Cu neputință, obiectă Quart. Nici eu nu eram sigur că o să vin, până în ultimul moment.

— Păi, vedeți doar. Ea era sigură. A spus că poate în felul ăsta o să începeți să înțelegeți – se opri, întrebătoare. Ați început să înțelegeți?

Quart o privi netulburat:

— Ce v-a mai spus?

Rosti întrebarea pe un ton superficial, aproape ironic; dar regretă înainte de a mai adăuga ceva. Îl interesa realmente ce anume îi putuse povesti Macarena Bruner prietenei sale, călugărița, și îl enerva că asta se vedea atât de limpede.

Gris Marsala privea gulerul înalt al cămășii preoțești. Dusă pe gânduri.

— A spus multe. Că-i sunteți simpatic, bunăoară. Și că nu sunteți atât de diferit de don Príamo cum credeți - acum ochii ei îl măsurau de sus în jos, deliberat cercetători. A mai spus și că sunteți preotul cel mai sexy pe care l-a văzut în viața ei - zâmbetul care-i înflori pe buze era aproape provocator. A spus exact așa: sexy. Ce părere aveți?

— De ce-mi povestiți toate astea?

— Ce prostie! Vi le povestesc pentru că m-ați întrebat.

— Nu vă bateți joc de mine - își duse un deget la tâmplă. Am părul cărunt, ca dumneavoastră.

— Îmi place părul dumneavoastră scurt. Și Macarenei îi place.

— N-ați răspuns la întrebarea mea, soră Marsala.

Ea izbucni în râs, și o infinitate de riduri mărunte îi apărură în jurul ochilor.

— Nu-mi dați atenție, vă rog - râdea, arătându-i blugii pătați și schelele de lângă pereți. Nu știu dacă toate astea-s potrivite pentru o călugăriță.

Nu sunt, își zise Quart. Nici astea, și nici atitudinea ei în ciudatul triunghi pe care-l făceau ei doi și Macarena Bruner; sau, poate, cvartet, dacă-l includeau și pe inevitabilul părinte Ferro. Și nici nu și-o imagina cu rasă, într-o mănăstire. Părea că bătuse drum lung de la Santa Barbara.

— Vă gândiți să vă întoarceți odată?

Zăbovi puțin până să răspundă. Se uita în fundul naosului, la băncile îngrămădite lângă ușă. Avea degetele mari în buzunarele din spate ale pantalonilor, și Quart se întrebă câte călugărițe ar fi în stare să poarte niște blugi atât de strâmți ca ai lui Gris Marsala, zveltă ca o fetișcană, în ciuda vârstei. Numai chipul și părul îmbătrâniseră, și chiar și așa, felul în care se mișca emana o atracție deosebită.

— Nu știu, spuse, cu un aer absent. Poate că depinde de locul ăsta, de ce-o să se întâmple aici.

Cred că din cauza asta n-am plecat - acum i se adresa lui Quart fără să-l privească, mijindu-și ochii în razele soarelui care începuseră să intre prin dreptunghiul luminos al ușii. N-ați simțit niciodată așa, dintr-o dată, un gol neașteptat, acolo unde credeți că e inima?... Face clac și se oprește un moment, în aparență fără motiv. Apoi totul revine la normal, dar știi că nu-i la fel ca înainte și te întrebi, neliniștit, dacă lucrurile n-or să ia o întorsătură proastă.

— Credeți că o să aflați aici?

— Nici gând. Dar există locuri care ascund răspunsuri. Această intuiție ne face să ne tot învârtim prin preajmă, la pândă. Nu credeți?

Stingherit, Quart își lăsă greutatea pe un picior, apoi pe celălalt. Nu era genul lui favorit de conversație, dar avea nevoie de cuvinte. În oricare din ele se putea afla capătul ghemului.

— Eu cred că toată viața ne învârtim în jurul propriului nostru mormânt. Poate că acesta-i răspunsul.

Zâmbi ușor, îndulcind comentariul. Dar ea nu se lăsă amăgită de zâmbet:

— Aveam eu dreptate. Nu sunteți un preot ca toți ceilalți.

Nu spuse de ce, nici cui i se adresa constatarea aceea, și nici Quart nu vru să insiste. Se așternu atunci o tăcere pe care nici unul din ei nu se grăbi s-o rupă. Merseră unul lângă altul de-a lungul naosului. Quart privea pereții, vopseaua scorojită și poleiala ștearsă a cornișelor. Gris Marsala mergea în tăcere, însoțindu-i ecoul pașilor. În cele din urmă, ea vorbi din nou:

— Există lucruri, spuse. Există locuri și ființe pe lângă care nu-i cu putință să treci fără să fii pedepsit... Știți ce vreau să zic? - se opri o clipă să-l observe pe Quart, apoi continuă să meargă, clătinând din cap. Nu, nu cred că știți încă. Mă refer la orașul ăsta. La biserica asta. Și la don

Príamo și chiar la Macarena Bruner - se oprise din nou și zâmbea glumeață. E bine să știți în ce vă băgați.

— Poate că n-am nimic de pierdut.

— E nostim să vă aud spunând așa ceva. Macarena susține că asta-i partea dumneavoastră cea mai interesantă. Impresia pe care o lăsați - ajunseseră lângă ușă, și lumina străzii făcea să se micșoreze irisul deschis la culoare al ochilor femeii. S-ar spune că, la fel ca don Príamo, n-aveți mare lucru de pierdut.

Chelnerul învârti manivela copertinei până când umbra acoperi masa unde se aflau Pencho Gavira și Octavio Machuca. Ghemuit la picioarele bătrânului bancher, un lustragiu îi făcea pantofii, cu peria scârțâind în mâna lui.

— Puneți celălalt picior, domnule.

Ascultător, Machuca își retrase piciorul drept de pe cutia cu ținte aurite și bucăți de oglindă și-l puse pe stângul în loc. Lustragiul îi fixă apărătoarele ca să nu-i murdărească șosetele și-și văzu mai departe de treabă, conștiincios. Era foarte slab, cu înfățișare de țigan, trecut de cincizeci de ani, cu brațele pline de tatuaje, iar din buzunarul cămășii îi ieșeau niște bilete de loterie. În fiecare zi, președintele Băncii El Cartujano îl punea să-i lustruiască pantofii, plătindu-l cu șaizeci de *duros,* pe când stătea și se uita cum trece lumea, așezat la masa lui din colț în barul La Campana.

— Ce mai căldură, zise lustragiul.

Își ștergea cu dosul mâinii înnegrite de cremă de pantofi picăturile de sudoare ce-i cădeau de pe nas. Pencho Gavira aprinse o țigară și-i oferi una și lui. Omul și-o puse după ureche, lustruind mai departe pantofii lui Machuca. Cu ceașca de cafea și ziarul *ABC* pe masă, bătrânul bancher observa cu satisfacție munca acestuia. Când termină, îi întinse un bilet de o mie de pesete, și lustragiul se scarpină la ceafă, descumpănit:

— N-am să vă dau rest, domnule.

Președintele de la El Cartujano zâmbea ca de obicei, stând picior peste picior:

— Atunci te plătesc mâine, Rafita. Când o să ai să-mi dai rest.

Lustragiul îi dădu banii înapoi, ducându-și degetele la frunte într-un vag salut militar înainte de a se îndepărta spre piața Duque de la Victoria, cu scăunelul și cutia sub braț. Pencho Gavira îl văzu cum trece pe lângă Peregil, care aștepta la o distanță respectuoasă, în dreptul vitrinei unui magazin de pantofi și la câțiva pași de Mercedesul albastru-închis oprit la marginea trotuarului. Cánovas, secretarul lui Machuca, cerceta niște hârtii la o masă vecină, disciplinat și tăcut, așteptând să se ocupe de problemele din ziua aceea.

— Cum merge cu biserica, Pencho?

Era o întrebare de rutină, ca despre vreme sau despre sănătatea unei rude. Bătrânul Machuca luase ziarul și-l răsfoia neatent, până ajunse la pagina cu anunțuri mortuare. începu să citească pe îndelete ferparele. Gavira se afundă în fotoliul de răchită și se uită la peticele de soare ce înaintau la picioarele lui, venind încet dinspre strada Sierpes.

— Ne ocupăm de asta, spuse.

Machuca își mijea pleoapele, adâncit în lectură. La vârsta lui era o consolare să constate câți cunoscuți se duceau pe lumea cealaltă înaintea lui.

— Consilierii se impacientează, comentă fără să se oprească din citit. Ca să fim exacți, unii se impacientează și alții așteaptă să-ți spargi capul.

Dădu o pagină, dedicând un zâmbet cu jumătate de gură pomelnicului cu toți copiii, nepoții și neamurile care se rugau pentru odihna sufletului domnului plin de virtuți Luis Jorquera de la Sintacha, ilustru fiu al Sevillei, comandor al Ordinului de Mafiara, sufragiu al Confreriei Carității Perpetue, decedat după ce a primit sfântul maslu

etc.; Machuca și toată Sevilla erau la curent că excelentisimul defunct fusese un mare ticălos, îmbogățit în anii de după război prin trafic de penicilină.

— Mai sunt foarte puține zile până are să se dezbată proiectul tău cu privire la biserică.

Gavira încuviință, cu țigara în gură. Asta urma să se întâmple la douăzeci și patru de ore după ce saudiții de la Sun Qafer Alley aveau să aterizeze pe aeroportul orașului pentru a cumpăra în sfârșit Puerto Targa. Și, cu acest acord semnat pe masă, nimeni n-avea să mai zică nici pâs.

— Sunt acum la ultimele manevre, spuse.

Machuca clătină încet capul, de sus în jos, de două ori. Ochii lui înconjurați de cearcăne întunecate se plimbau de la ziar la lumea care trecea pe stradă.

— Preotul ăsta, comentă. Bătrânul.

Gavira ascultă cu atenție; dar bancherul rămase un răstimp tăcut, de parcă nu reușea să-și concretizeze ideea. Sau poate se mulțumea doar să-și provoace delfinul. În orice caz, Gavira tăcu.

— El este cheia, continuă Machuca. Cât timp nu renunță, primarul nu va vinde, arhiepiscopul nu va dispune secularizarea, iar nevastă-ta și maică-sa își vor menține atitudinea. Slujbele astea de joi îți încurcă toate treburile.

Continua să se refere la Macarena Bruner ca la nevasta lui Gavira și faptul, deși din punct de vedere tehnic era corect, avea niște conotații stingheritoare. Machuca refuza să accepte despărțirea perechii căreia îi fusese naș. Pe deasupra, era și un avertisment: nimic n-avea să fie limpede pentru succesorul lui atâta vreme cât se prelungea echivoca situație conjugală, cu Macarena care o punea în evidență. Înalta societate sevillană, care-l acceptase pe Gavira când se însurase cu fata ducilor de Nuevo Extremo, nu ierta anumite lucruri. Orice-ar fi făcut, cu preoți sau cu toreadori, Macarena era de-a lor; Gavira însă, nu. Fără nevastă-sa nu era decât un golan venetic și plin de bani.

— Îndată ce rezolv treaba cu biserica o să mă ocup de ea, spuse.

Machuca răsfoia paginile, sceptic.

— Nu-s chiar atât de sigur. O cunosc de copilă - se aplecă peste ziar ca să soarbă din ceașcă. Chiar dacă-l scoți din joc pe paroh și demolezi biserica, pierzi cealaltă bătălie. Macarena a luat toată povestea ca pe ceva personal.

— Și ducesa?

Sub nasul mare și ascuțit al bancherului se ivi un surâs ca o părere:

— Cruz respectă întru totul hotărârile fetei ei. Și în privința bisericii e de partea ei, necondiționat.

— Ați văzut-o în ultima vreme? Vorbesc de maică-sa.

— Firește. În fiecare miercuri.

Era într-adevăr așa. O după-amiază pe săptămână, Octavio Machuca își trimitea mașina după Cruz Bruner și o aștepta în parcul Maria Luisa să facă o plimbare. Puteau fi văzuți acolo, sub sălcii, sau stând pe o bancă în scuarul Becquer, în după-amiezele însorite.

— Însă știi cum e soacră-ta - Machuca își accentua puțin zâmbetul. Nu vorbim decât despre vreme, despre glastrele de la ea din *patio* și florile din grădină, despre versurile lui Campoamor... Și ori de câte ori îi recit: „Fiicele femeilor pe care le-am iubit atât/ mă sărută cum se sărută un sfânt”, râde ca o fetiță. Să vorbim despre ginerele ei, sau despre biserică, sau despre eșecul matrimonial al fetei ei i s-ar părea ceva vulgar.

Arătă spre fosta Bancă El Levante, la colțul străzii Santa Maria de Gracia.

— Aș pune pariu pe clădirea de colo că nici măcar nu știe că sunteți despărțiți.

— Nu exagerați, don Octavio.

— Nu exagerez absolut deloc.

Gavira sorbi o înghițitură de bere, tăcut. Era o exagerare, bineînțeles; însă definea exact caracterul

bătrânei doamne care trăia în Casa del Postigo precum o călugăriță de claustrare în mănăstirea ei, preumblându-se printre umbre și amintiri prin vechiul palat devenit prea spațios pentru ea și fiica ei, ridicat în inima cartierului vechi, cu marmură, *azulejos,* grilaje și *patio* cu glastre, balansoare, canar, siestă și pian. Străină de tot ce se întâmpla dincolo de porțile lui, în afara plimbărilor nostalgice din fiecare săptămână cu prietenul răposatului ei soț.

— Nu că aș vrea să mă amestec în viața ta particulară, Pencho - bătrânul pândea pe sub pleoapele întredeschise. Dar mă întreb adesea ce s-a întâmplat cu Macarena.

Gavira clătină din cap, senin.

— Nimic special, vă asigur. Bănuiesc că viața, munca mea au creat tensiuni - trase din țigară și scoase fumul pe nări și pe gură. Pe deasupra, știți că ea își dorea un copil, imediat - șovăi o clipă. Eu sunt în toiul luptei pentru a-mi câștiga un loc, don Octavio. N-am timp de biberoane, și am rugat-o să aștepte - își simți brusc gura foarte uscată și recurse iar la bere. Să aștepte puțin, asta-i tot. Am crezut că reușisem s-o conving și că totul mergea bine. Pe neașteptate, într-o zi, gata. A plecat trântind ușa și mi-a declarat război. Până astăzi. A coincis poate cu faptul că nu ne-am înțeles în privința bisericii, nu știu - făcu o grimasă. Poate că au coincis toate astea.

Machuca îl privea fix, cu răceală. Aproape cu curiozitate.

— Povestea cu toreadorul a fost o lovitură sub centură, sugeră.

— Și încă cum - erau multe de zis despre asta în favoarea lui, dar Gavira se abținu să mai spună ceva. Și știți doar că au mai fost vreo doi, de cum a plecat. Prieteni de pe vremea când era nemăritată, și apoi Curro Maestral ăsta, care îi trăgea deja clopotele - lăsă țigara să cadă pe jos, lângă pantofi, și o strivi cu tocul, înverșunat. Ca și cum s-ar fi apucat dintr-o dată să recâștige timpul pierdut cu mine.

— Sau să se răzbune.

— Se poate.

—I-ai făcut tu ceva, Pencho - bătrânul bancher dădea din cap, convins. Când s-a măritat, Macarena era îndrăgostită de tine.

Gavira se uită în dreapta și-n stânga, observând fără prea mare atenție lumea care trecea pe stradă.

— Vă jur că nu înțeleg, răspunse în cele din urmă. Nici măcar ca răzbunare. Prima aventură pe care am avut-o după ce m-am căsătorit a fost la o lună și ceva după ce m-a părăsit Macarena, când se afișase deja cu producătorul ăla de vinuri din Jerez, Villalta. Căruia, fiindcă veni vorba, don Octavio, cu permisiunea dumneavoastră, tocmai i-am refuzat un împrumut.

Machuca ridică una din mâinile-i slabe ca niște gheare, respingând toate astea. Era la curent cu legătura, recentă și superficială, a succesorului său cu un fotomodel și știa că acesta spunea adevărul. Oricum, Macarena avea prea mult stil ca să facă scandal în public din pricina unei aventuri a bărbatului ei. Dacă toate ar face așa, ce liniște ar mai fi în Sevilla. În ce privește biserica, bancherul nu știa dacă era pricina sau pretextul.

Gavira își pipăia nodul de la cravată, stingherit.

— Păi, suntem în aceeași oală, don Octavio. Un naș și un soț care n-au habar.

— Cu o deosebire - Machuca zâmbea iar pe sub nasu-i ascuțit, plin de cruzime. Și biserica, și căsnicia sunt problemele tale... Nu-i așa? Eu mă limitez să observ.

Gavira aruncă o privire spre Peregil, care stătea mai departe de gardă lângă Mercedes. Strânse din dinți.

— O să fiu puțin mai dur.

— Cu nevastă-ta?

— Cu popa.

Bătrânul bancher izbucni în râs.

— Cu care dintre ei? în ultima vreme s-au înmulțit ca iepurii.

— Cu parohul. Părintele Ferro.

— Mda - Machuca se uită și el, cu coada ochiului, la Peregil, înainte de a scoate un oftat prelung. Sper să ai bunul-gust să mă scutești de amănunte.

Trecură niște turiști japonezi aproape deshidratați, cărând niște rucsacuri uriașe. Machuca lăsă ziarul pe masă și rămase un răstimp tăcut, rezemându-se de spătarul de răchită al scaunului. În cele din urmă, se întoarse spre Gavira.

— E greu să nu simți pământul sub picioare, nu-i așa? - ochii de pasăre de pradă aveau un aer batjocoritor, străjuiți de cearcănele întunecate. Așa am fost eu ani de zile, Pencho. De când am trecut cea dintâi marfă de contrabandă prin Gibraltar, la sfârșitul războiului. Sau când am cumpărat banca, tot întrebându-mă în ce naiba mă bag. Nopțile alea fără să închid un ochi, cu toate spaimele de pe lume bântuindu-mă - își scutură ușor capul... Pe neașteptate, într-o zi descoperi că ai trecut finișul și că totul ți-e indiferent. Că, oricât ar lătra și ar fugi după tine, câinii nu te mai ajung din urmă. Abia atunci începi să te bucuri de viață, sau de ce-ți mai rămâne din ea.

Își strâmbă gura, într-o grimasă ce vădea și amuzament, și oboseală. Un zâmbet rece îi îngheța colțurile buzelor.

— Sper să treci finișul ăsta, Pencho, adăugă. Până atunci, plătește-ți dobânzile fără să crâcnești.

Gavira nu răspunse imediat. Chemă chelnerul, comandă încă o bere și o cafea cu lapte, își trecu mâna peste părul bine pieptănat la tâmpla stângă și aruncă o privire distrată spre picioarele unei femei care trecea.

— Eu nu m-am plâns niciodată, don Octavio.

— Știu. De asta ai un birou la etajul principal din Arenal și un scaun lângă mine, aici la masă.

Un birou pe care eu ți-l dau și un scaun pe care ți-l cedez. Și în vremea asta, citesc ziarul și te privesc.

Chelnerul aduse berea și cafeaua. Machuca își puse o bucățică de zahăr în ceașcă și amestecă bine cu lingurița. Două călugărițe de la Sor Ángela de la Cruz trecură pe stradă în jos, cu rasa lor maronie și vălurile albe.

— Apropo, zise pe neașteptate bancherul, uitându-se după călugărițe. Ce se-ntâmplă cu celălalt preot? Cel care a cinat aseară cu nevastă-ta.

Stăpânirea de sine a lui Pencho Gavira se vedea în momente ca acela. Calmându-și neplăcuta pulsare a sângelui pe care o simțea în timpane, se sili să urmărească cu privirea o mașină, de când dădu colțul și până când dispăru după celălalt. Cam zece secunde. După ce se scurse acest răstimp, își arcui o sprânceană:

— Nu se întâmplă nimic. După câte am aflat, continuă să cerceteze în numele celor de la Roma. În privința asta am situația sub control. Machuca făcu un gest aprobator.

— Așa sper, Pencho. S-o ai cu totul sub control - își duse ceașca la buze cu un ușor mormăit de satisfacție. Frumos loc, La Albahaca - mai bău o înghițitură. N-am mai fost pe-acolo de multă vreme.

— O s-o recâștig pe Macarena. V-o promit.

Bancherul încuviință iar:

— De fapt, te-am numit vicepreședinte fiindcă te-ai căsătorit cu ea.

— Știu - Gavira zâmbea cu ranchiună. Nu mi-am făcut niciodată iluzii în privința asta.

— Înțelege-mă - Machuca se întorsese spre el. Ai un cap grozav. Nu putea exista un viitor mai promițător pentru Macarena, și așa am văzut lucrurile de la început - una din mâinile lui se sprijinea ușor pe brațul lui Gavira: un contact osos și aspru. Cred că te apreciez, Pencho. Probabil că reprezinți tot ce poate fi acum mai bun pentru bancă; dar se întâmplă că astăzi nu-mi mai pasă de bancă - își retrase mâna și rămase cu ochii la el. Poate că îmi pasă de nevastă-ta. Sau de maică-sa.

Gavira își abătu privirea spre chioșcul cu ziare din colț. Se simțea câteodată ca un pește prins în plasă, străduindu-se zadarnic să scape. Să pedaleze, își repetă. Să pedaleze mereu pe bicicletă, ca să nu cadă.

— Păi, dacă-mi permiteți să vă spun, biserica înseamnă viitorul amândurora.

— Dar mai cu seamă al tău, Pencho - Machuca îi aruncă o privire răutăcioasă. Ai sacrifica proiectul cu biserica și operațiunea cu societatea Puerto Targa pentru a-ți recâștiga nevasta?

Gavira zăbovi cu răspunsul. Asta era problema, și el o știa mai bine ca oricine.

— Dacă pierd ocazia asta, spuse, evaziv, pierd totul.

— Nu totul. Doar prestigiul tău. Și ajutorul meu.

Foarte calm, Gavira își îngădui un zâmbet:

— Sunteți un bărbat foarte sever, don Octavio.

— Se prea poate - bătrânul contempla afișul cu Peña Bética. Sunt însă drept: operațiunea cu biserica a fost ideea ta, și căsătoria așijderea. Chiar dacă eu am înlesnit puțin lucrurile.

— Atunci aș vrea să vă întreb ceva - Gavira își puse pe masă o mână, și apoi pe cealaltă. De ce nu mă ajutați și acum, dacă țineți atâta la Macarena și la mama ei? V-ar fi de-ajuns să vorbiți cu ele ca să fie mai raționale.

Machuca se întoarse alene spre el. Își miji pleoapele până ce pupilele deveniră o dungă subțire.

— Poate că da, poate că nu, spuse, când Gavira aproape că nu mai aștepta răspunsul. Dar în cazul ăsta, aș fi putut să îngădui ca Macarena să se mărite cu orice prost. Să vedem dacă înțelegi, Pencho: eu sunt ca unul care are un cal, un boxer sau un cocoș de soi. Ce-mi place mie e să te văd luptând.

După ce spuse asta, nu mai adăugă nimic și-i făcu un semn secretarului. Audiența se termina și Gavira se ridică, încheindu-și sacoul.

— Știți ceva, don Octavio? - își pusese niște ochelari fumurii, model italienesc, și stătea în dreptul mesei, liniștit, impecabil. Uneori lăsați impresia că nu doriți un rezultat concret... De parcă în fond toate v-ar fi indiferente: Macarena, banca, eu însumi.

Pe partea cealaltă a străzii, o tânără cu o fustă foarte scurtă și picioare lungi ieșise cu o găleată și o mătură să spele postamentul vitrinei unui magazin de îmbrăcăminte. Dus pe gânduri, bătrânul Machuca observa mișcările fetei. În cele din urmă, foarte liniștit, se întoarse spre Gavira:

— Pencho... Nu te-ai întrebat niciodată de ce vin aici în fiecare zi?

Surprins, Gavira îl privea fără să știe ce să spună, cu o mână în buzunar. Ce-o fi vrând să spună cu asta? se gândea. Al naibii bătrân.

— Mă rog, don Octavio, mormăi stingherit. Eu nu voiam... Vreau să spun că...

Printre pleoapele întredeschise ale bancherului se zărea o sclipire batjocoritoare, dură:

— Odată, cu foarte mult timp în urmă, stăteam chiar aici, și a trecut o femeie - Machuca se uită iar la tânăra din fața magazinului, parcă atribuindu-i amintirea aceea. O femeie răpitor de frumoasă, din acelea care îți taie răsuflarea... Am văzut-o trecând, și privirea ei s-a încrucișat cu a mea. Pe când se îndepărta, m-am gândit că trebuia să mă ridic, s-o opresc. Dar n-am făcut-o. Au atârnat mai greu convențiile sociale, faptul că eram cunoscut în Sevilla... N-am putut s-o abordez, și a plecat. M-am consolat spunându-mi că aveam s-o mai văd și altă dată. însă ea n-a mai trecut pe aici. Niciodată.

Povestise totul fără urmă de emoție: simpla relatare a unui fapt obiectiv. Cánovas se apropia cu servieta sub braț și, după o scurtă înclinare din cap adresată lui Gavira, se așeză pe scaunul pe care stătuse acesta. Rezemat de spătarul scaunului său, Machuca îl gratifică pe

vicepreședintele Băncii El Cartujano cu încă unul din zâmbetele lui înghețate:

— Sunt foarte bătrân, Pencho. În viața mea am câștigat câteva bătălii și am pierdut altele; iar acum le consider străine pe toate, chiar și pe cele care trebuie să fi fost ale mele - luă cu mâinile-i descărnate ca niște gheare primul document pe care i-l întindea secretarul. Mai curând decât pofta de a câștiga, acum simt curiozitate. Ca atunci când pui într-un borcan un scorpion și un păianjen și stai să-i privești, înțelegi? Fără să simți simpatie pentru nici unul.

Se concentră asupra documentelor, și Gavira murmură un „la revedere” înainte de a o lua în josul străzii, spre mașină. Fruntea îi era brăzdată vertical de un rid adânc, iar dalele de pe jos păreau că se mișcă sub picioarele lui. Peregil, care-și netezea părul peste chelie cu o mână, își abătu privirea când îl văzu apropiindu-se.

La colțul alb și ocru al Spitalului Venerabililor, lumina soarelui ricoșa ca o lovitură de minge. De partea cealaltă a străzii, sub afișul ce anunța corida de duminică de la Maestranza, doi turiști cu pielea albă agonizau așezați la o masă, pradă unei insolații puternice. Înăuntrul Casei Román, la adăpost de lumina pătrunzătoare ce reverbera în cuptorul acela de var, ocru roșu și galben-pal, Simeón Navajo curăța cu grijă o crevetă, și cu ea în mână îl privi pe Quart:

— Brigada pentru Delicte Informatice n-are nimic care să vă fie de folos dumneavoastră. Nici un antecedent. Nimic.

Spunând asta, se apucă să mănânce creveta și dădu pe gât dintr-o înghițitură o jumătate de halbă de bere. La orele cele mai diferite lua câte un mic dejun suplimentar, un aperitiv, gustări și sandvișuri, iar Quart se întrebă, cercetând silueta slabă și măruntă a subcomisarului, unde băga toate astea. Până și revolverul 357 Magnum îi umfla

atât de tare haina, încât îl purta într-o tașcă pe umăr; o tașcă arăbească, din piele lucrată în relief, cu ciucuri, care mai mirosea și acum a bazar și a piele de cămilă prost tăbăcită. Cu intrândurile adânci în părul lung pe care-l purta prins la spate într-o codiță, cu ochelarii rotunzi cu ramă de oțel și cămașa largă, înflorată, în stil apaș, pe care și-o pusese în dimineața aceea, tașca îi dădea lui Simeon Navajo o înfățișare aparte. Ceva care contrasta cu înalta, zvelta și severa siluetă în negru a preotului.

— Nu există în arhivele noastre, continuă polițistul, nici o referință despre persoanele care vă interesează... Avem studenți tinerei care se distrează făcând năzbâtii informatice, o groază de lume care comercializează copii-pirat de programe și doi indivizi de un anumit nivel care, din când în când, se plimbă pe unde nu se cuvine. Unul din ei a încercat acum două luni să intre în conturile curente de la Banksur și să-și vireze niște bani. Dar nici urmă de ceea ce căutați dumneavoastră.

Stăteau în picioare lângă tejghea, sub un șir de cârnați care atârnau din tavan. Polițistul mai luă o crevetă fiartă de pe farfurie, îi smulse capul, sugându-l cu desfătare, iar apoi se apucă să curețe și restul, cu mână de expert. Quart privi paharul aburit de bere din fața lui, aproape neatins.

— Ați făcut demersurile în legătură cu care v-am rugat la firmele comerciale și la compania de telefoane?

— Le-am făcut - Navajo confirma cu gura plină. Nimeni de pe lista dumneavoastră n-a achiziționat, cel puțin nu cu numele și codul personal de identificare fiscală, material informatic de ultimă oră. În ce privește compania de telefoane, șeful serviciului de siguranță mi-e prieten. După câte îmi povestește, Vesper al dumneavoastră nu-i singurul care se vâră clandestin în rețea ca să navigheze prin străinătate, la Vatican sau pe unde-o fi. Toți pirații o fac. Unii sunt prinși, alții nu. Al dumneavoastră pare inteligent. Intră și iese de pe Internet, și se pare că folosește un sistem de circuite complicat, sau ceva în genul ăsta, lăsând

în urmă un fel de programe care-i șterg urmele și fac ca sistemele de detectare s-o ia razna.

Și-a mâncat creveta, a terminat berea și a mai cerut încă una. Un picior al crustaceului îi rămăsese încurcat în mustață.

— Asta-i tot ce vă pot povesti.

Quart îi zâmbi polițistului:

— Nu-i mare lucru, dar vă mulțumesc.

— Nu trebuie să-mi mulțumiți pentru nimic - Navajo se lansase asupra altei crevete; grămăjoara de coji de la picioarele lui creștea vertiginos. M-ar încânta să vă pot da într-adevăr o mână de ajutor, însă șefii mei mi-au spus foarte clar: cooperare oficială, pe cât se poate. Ceva pe plan personal, între noi doi. De dragul vremurilor trecute. Dar nu vor să-și complice viața cu biserici, preoți, Roma și toate astea. Altceva ar fi ca cineva să săvârșească sau să fi săvârșit un delict concret, de competența mea. Insă cele două morți au fost considerate accidentale de procuror... Și faptul că un hacker își propune să-l sâcâie pe Papa de aici, din Sevilla, e ceva de care ne cam doare-n cot - supse zgomotos capul crevetei, privindu-l pe Quart pe deasupra ochelarilor. Dacă-mi permiteți să mă exprim astfel.

Soarele aluneca încetișor peste Guadalquivir, nu sufla nici o adiere, și pe malul celălalt palmierii păreau santinele neclintite stând de gardă la Maestranza. Potro del Mantelete era ca un profil de statuie pe oglindirea fluviului în geam: cu o țigară în gură și la fel de încremenit ca statuia de bronz a maestrului său Juan Belmonte. La don Ibrahim, așezat la masa din sufragerie, ajungea un miros de ouă prăjite cu cârnați de la bucătărie, împreună cu cântecul pe care-l fredona Niña Puñales:

De ce oare mă deștept tremurând
privind strada pustie, în beznă?
De ce oare inima-mi spune
c-o să mă răstignești pe cruce?

Încuviință de două ori din cap fostul fals avocat, mișcându-și tăcut buzele pe sub mustață pentru a o acompania pe Niña, rostind versurile pe care ea le presăra încet, cu vocea-i răgușită din pricina rachiului, pe când, cu spumiera în mână și cu șorțul peste rochia-i cu buline, făcea ochiurile moi, cum îi plăceau lui don Ibrahim. Când nu se descurcau ciugulind câte ceva prin barurile din Triana, cei trei fârtați obișnuiau să se adune pentru a mânca acasă la Niña, într-un apartament modest, la etajul doi, de pe strada Betis, care, ce-i drept, avea o vedere panoramică asupra orașului, cu cartierul Arenal la o aruncătură de băț și cu Turnul de Aur și Giralda, la care ar fi râvnit regii și milionarii și artiștii de cinema cu toți biștarii lor. Fereastra aceea care dădea spre Guadalquivir era singura comoară a Niñei Puñales; cumpărase apartamentul demult, cu puținii bani pe care reușise să-i adune datorită faimei sale trecătoare, și - spunea în chip de consolare - cel puțin casa nu se dusese pe apa sâmbetei. Locuia acolo fără să fie nevoită să plătească vreo chirie, cu câteva mobile vechi, un pat de alamă lucioasă, o stampă cu Fecioara Speranței, o fotografie cu dedicație a lui Miguel de Molina și o comodă în care se îngălbeneau cuverturile, fețele de masă și cearșafurile brodate din zestrea ei neatinsă. Asta-i îngăduia să plătească la timp, din modestele-i resurse bănești, ratele lunare la El Ocaso S.A., prin care de douăzeci de ani achiziționase o firidă modestă și o lespede în colțul cel mai însorit al cimitirului San Fernando. Pentru că Niña era o cantitate neglijabilă.

M-ai privit
și-un râu de cântece
îmi revarsă-n sânge
iubirea ta adevărată...

Don Ibrahim murmură un ole fără să-și dea seama și o acompanie mai departe. Își pusese pălăria, haina și bastonul pe un scaun alăturat și rămăsese în cămașă; niște elastice îi susțineau mânecile deasupra coatelor. Sudoarea îi desenase cercuri umede la subțiorile durdulii și la gulerul desfăcut, unde își slăbise nodul unei cravate cu dungi albastre și roșii pe care, susținea, i-o dăruise englezul acela înalt, Graham Greene, în schimbul unei Biblii și al unei sticle de Four Roses, când se afla la Havana ca să scrie un roman de spionaj - cravată care, pe lângă valoarea sentimentală, mai era și de la Oxford, autentică. Spre deosebire de Niña, nici don Ibrahim și nici Potro del Mantelete n-aveau locuință proprietate personală. Potro închiriase pe undeva prin apropiere o casă plutitoare, un fel de vaporaș pentru turiști aflat în părăsire, de la un prieten pe care-l cunoscuse pe la coride și în Legiune. La rândul lui, indianul cel grăsan era chiriașul fidel al unei modeste pensiuni din Altozano - ceilalți erau un comis-voiajor care vindea piepteni pentru bărbați și o doamnă matură, cu frumusețea ofilită și de-o profesie îndoielnică sau, mai bine zis, fără urmă de îndoială - ținută de văduva unui polițist omorât de ETA în nordul țării.

Și nu vezi defel cum eu,
iubindu-te, ca nebună,
de aici și până-n lună
simt cum inima-mi dă ghes...

Nici Concha Piquer, nici Pastora Imperio și nimeni de pe lume, se gândea don Ibrahim auzind-o pe Niña cântând cu temperamentul ei de țigancă, pe care toată adunătura aceea de impresari și critici și leneși nenorociți se încăpățânase până la urmă să nu-l recunoască. Era cutremurător s-o auzi în Săptămâna Mare, oriunde s-ar fi aflat, când începea să cânte o rugăciune pentru Fecioara

Speranței sau pentru fiul ei, El Cachorro de Triana[10], care făcea tobele să amuțească și le dădea fiori tuturor celor care o auzeau. Pentru că Niña Puñales era cântecul flamenco și refrenul popular, și era Spania întreagă, nu Spania folclorului ieftin și de factură ușoară pentru turiști, ci cealaltă Spanie, cea adevărată. Legenda cu fumul de cârciumă, ochii verzi și sudoarea bărbatului vieții ei. Memoria dramatică a unui neam care-și ostoia aleanul cântând și-și izgonea demonii apucând cu disperare cuțitele lucioase precum cornul lunii ce-i lumina calea lui Potro del Mantelete când sărea noaptea gardurile, gol pentru a nu rupe singura cămașă pe care o avea, convins că avea să cucerească lumea și să-și aștearnă la picioare covoare din hârtii de o mie, înainte ca taurii să-i facă rana aceea la gât și-n ochi să-i semene înfrângerea. Aceeași Spanie care ștersese de pe afișe numele Niñei Puñales, cea mai bună voce de flamenco din toată Andaluzia și din tot secolul, fără barem o alocație de șomaj ca s-o poată scoate cât de cât la capăt. Patria îndepărtată pe care don Ibrahim o visa în nopțile tinereții lui din Caraibi, la care sperase să se întoarcă într-o bună zi, precum spaniolii îmbogățiți în Lumea Nouă de odinioară, cu un Cadillac decapotabil și o țigară de foi, și care i-a adus numai neînțelegere, batjocură și dispreț din pricina poveștii ăleia nenorocite cu falsul titlu de avocat obținut la Havana. Dar până și feciorii de curvă le datorează mamelor ceva, se gândea don Ibrahim. Și le iubesc. Și acea Spanie ingrată avea și locuri ca Sevilla, cartiere ca Triana, baruri precum Casa Cuesta, inimi credincioase ca a lui Potro și voci de tragedie înălțătoare ca a Ninei. O voce căreia, îndată ce treburile or să meargă puțin mai bine, aveau să-i închine localul acela trăsnet, Templul Cântecului Popular, pe care în nopțile cu manzanilla, fum de țigară și taifas și-l imaginau toți trei, elegant, solemn, cu scaune de răchită, chelneri bătrâni și tăcuți - impasibilul Potro avea să fie șef de sală -, sticle pe

[10] Puiul din Triana.

mese, un reflector îndreptat spre estradă și o chitară acompaniind-o cadențat și cu măiestrie pe Niña Puñales, cu vocea-i răgușită dăruită din nou publicului cu și mai multă artă, cu și mai mult sentiment. Rezervându-și dreptul de a-i primi doar pe cei care meritau și de a interzice intrarea turiștilor în grup și nesimțiților cu telefoane mobile. Iar don Ibrahim nu aștepta altă răsplată decât să se așeze la o masă tainică, în fundul sălii, să bea pe îndelete ceva, în mână cu un Montecristo fumegând, și, cu un nod în gât, să o asculte cântând pe Niña Puñales. Toate astea, și-n plus încasările să meargă bine. Eleganța putea face doar casă bună cu îndrăzneala.

Mai turnă un pic de benzină în sticlă, cu mare grijă să nu dea pe dinafară. Pusese foi de ziar pe masă pentru a-i proteja lustrul, și ștergea cu o cârpă picăturile ce se prelingeau pe sticla mată și pe eticheta cu Anis del Mono. Benzina era fără plumb și de cea mai bună calitate, de 98 octani, deoarece - avertizase Niña cu multă chibzuință - n-aveau să dea foc chiar cu orice unei biserici cu tradiție. Așa că îl trimiseră pe Potro cu un bidon gol de ulei de măsline Carbonell să aducă un litru de benzină de la stația cea mai apropiată. Cu un litru o să ardă grozav, spusese foarte serios don Ibrahim cu gravitatea specialistului, căpătată - afirma el - când Ernesto Che Guevara îi explicase, în timp ce stăteau și beau rom cu mentă la Santa Clara, cum se face un cocteil molotov. Care era o invenție rusească a lui Karl Marx.

Lichidul făcu un bulbuc și se revărsă peste gâtul sticlei. Don Ibrahim îl șterse cu cârpa îmbibată pe care-o puse apoi în scrumiera de pe masă. Bomba incendiară avea să fie pusă în funcțiune printr-un mecanism cam rudimentar, însă eficient, de născocirea căruia don Ibrahim era mândru: o bucată de lumânare nu prea groasă, chibrituri, un ceas deșteptător, doi metri de sfoară subțire, o sticlă care cade. Și momentul aprinderii calculat pentru când cei trei prieteni aveau să se afle într-un bar, în văzul tuturor,

ca să nu lase la o parte amănuntul alibiului. Lemnul băncilor îngrămădite pe lângă pereți și bârnele vechi ale tavanului vor face restul. Nu era nevoie ca distrugerea să fie totală, precizase Peregil când le dăduse instrucțiunile. Era de-ajuns să facă niscaiva stricăciuni; deși, dacă toată clădirea avea să se ducă naibii, ar fi fost și mai bine. Dar, mai cu seamă - îi privea îngrijorat, pe fiecare în parte -, să pară un accident.

Don Ibrahim mai turnă un pic și mirosul benzinei îl înghiți un moment pe acela al ochiurilor. Și-ar fi aprins cu plăcere o havană, dar nu era de glumit cu toată benzina de acolo și cârpa umedă din scrumieră. Nina Punales se împotrivise la început ca o mâță cu ghearele scoase, căci era vorba de un lăcaș sfânt, și izbutiseră s-o convingă numai amintindu-i ce puzderie de acatiste avea să poată da pe la alte biserici ca să-și ispășească vina cu banii pe care aveau să-i scoată din toată afacerea. În plus, conform vechiului principiu *ad auctores redit sceleris coacti tamarindus pulpa*, sau ceva în genul ăsta, ei trei nu făptuiau decât un delict străin, iar autorul de drept - adică Peregil, în ultimă instanță - era răspunzător pentru răul pricinuit. Chiar și așa, și în ciuda unei abordări juridice atât de riguroase, Niña stăruia în refuzul de a interveni în actul incendiar, asumându-și în toată operațiunea doar sarcini auxiliare, cum era aceea de a face ochiuri cu cârnați. Don Ibrahim îi respecta hotărârea, căci era adeptul libertății conștiinței, în ce-l privește pe Potro, mecanismul gândirii sale era greu de pătruns. Asta în cazul în care gândurile lui ar fi avut un mecanism și, de fapt, dacă aceste gânduri chiar ar fi existat. Se mulțumea deci să încuviințeze impasibil, după un răstimp, fatalist și fidel, veșnic în așteptarea gongului sau a trâmbiței care să-l facă să se scoale din colț sau să iasă de după gardul de refugiu ca un automat. Nu ridicase vreo obiecție când don Ibrahim pusese problema incendiului din biserică. Lucru ciudat: Potro nu era un bărbat religios, în pofida trecutului său de

toreador - toți toreadorii, din câte știa don Ibrahim, credeau în Dumnezeu -, dar de fiecare dată în Vinerea Mare își punea vechiul costum bleumarin de la nunta-i nefericită, o cămașă albă fără cravată și încheiată până sus, se pieptăna, își dădea cu colonie pe păr și o însoțea pe Niña printre lumânări aprinse și răpăit de tobe pe străzile Sevillei, ținându-se după tronul Fecioarei Speranței. Don Ibrahim, pe care formația liber-cugetătoare îl împiedica să participe la ritualuri obscurantiste, îi privea cum trec în urma mantiei Fecioarei în zorii zilei, Niña Puñales cu mantilă neagră și înălțând rugăciuni, iar Potro del Mantelete tăcut și de nădejde, oferindu-i brațul.

Văzându-i profilul aspru oglindit în fereastră, don Ibrahim zâmbi în sinea lui, cu părintească duioșie. Era mândru de loialitatea lui Potro. Mulți oameni puternici de pe lume aveau parte de fidelitate numai dacă o cumpărau cu bani. Dar într-o zi, când va fi gata să-și încheie socotelile pe lumea asta, cineva o să-l întrebe poate pe don Ibrahim ce-a făcut în viața lui care să merite cu adevărat. Iar el o să poată răspunde, cu capul sus, că Potro del Mantelete i-a fost un prieten credincios și că o ascultase pe Niña Puñales cântând *Pelerină brodată cu fir de carmin și de aur.*

— La masă! spuse Niña, din ușa bucătăriei, își ștergea mâinile de șorț. Pe frunte îi stătea impecabil cârlionțul negru, iar lângă buzele date cu ruj roșu sângeriu era alunița falsă, dar rimelul îi cursese un pic, fiindcă tăiase ceapă pentru salată. Don Ibrahim observă că se uita la sticla de Anis del Mono cu un aer critic; continua să nu fie de acord cu treaba aceea.

— Nu poți face omletă fără să spargi ouăle, remarcă el, împăciuitor.

— Păi, cele pe care le-am prăjit acum se răcesc, replică Niña, uitându-se cam chiorâș.

Don Ibrahim lăsă să-i scape un oftat plin de resemnare pe când vărsa ultimele picături de benzină. Șterse ceea ce

se prelinsese cu cârpa și o puse la loc, umedă, în scrumieră. Apoi își sprijini mâinile pe masă, dând să se ridice, anevoie.

— Ai încredere, dragă. Ai încredere.

— Nu se dă foc la biserici, insista Niña, încruntându-se pe sub cârlionț. Asta-i treabă de păgâni și de comuniști.

Potro del Mantelete, tăcut ca întotdeauna, plecase de la fereastră și-și ducea o mână la gură, după chiștocul aproape stins. Trebuie să-i spun să nu se apropie de benzină, îl străfulgera gândul pe don Ibrahim, care se uita încă la Niña.

— De nepătruns sunt căile Domnului, spuse, ca să se afle-n treabă.

— Ei bine, calea asta-i de rău augur.

Pe don Ibrahim îl durea neînțelegerea Niñei Puñales. El nu era un șef care să-și impună hotărârile în fața trupei, ci încerca s-o convingă prin rațiune. La urma urmelor, ei erau tribul lui, clanul lui. Familia lui. Căuta un argument ca să tranșeze problema înainte de a se duce să mănânce, când văzu cu coada ochiului că Potro trecea prin dreptul mesei, în drum spre bucătărie, și că-și întindea cu un gest instinctiv mâna cu chiștocul ca să-l stingă în scrumieră. Exact acolo unde era cârpa îmbibată în benzină.

Ce prostie, își zise. Cum de-i trecea așa ceva prin cap? Oricum, se întoarse pe jumătate, îngrijorat.

— Ascultă, Potro, spuse.

Dar celălalt tocmai aruncase chiștocul în scrumieră. Atunci don Ibrahim se repezi să-l oprească și răsturnă cu cotul sticla de Anis del Mono.

VIII. O doamnă andaluză

„— Nu simți parfumul iasomiilor?
— Care iasomii, că nu e nici una?
— Cele ce înfloreau aici pe vremuri.”
(Antonio Burgos, *Sevilla*)

Dacă există sânge albastru, cel al Mariei Cruz Eugenia Bruner de Lebrija y Álvarez de Córdoba, ducesă de Nuevo Extremo și de douăsprezece ori *grande* de Spania, era de culoare bleumarin. Mama Macarenei Bruner avusese strămoși ce luptaseră la asediul Granadei și la cucerirea Americii, și doar două neamuri de stirpe foarte veche din aristocrația spaniolă, casele de Alba și de Medina-Sidonia, o întreceau în noblețe. Cu toate acestea, titlurile ei nu mai aveau de mult nici un conținut. Timpul și istoria înghițiseră pe rând pământurile și averea, iar întinsele încrengături pe care le proiectau pretutindeni arborele-i genealogic și cartierele stemelor și blazoanelor sale erau o înșiruire de scoici goale, cum sunt cele care se decolorează încetul cu încetul, aruncate de mare pe plajă. Bătrâna doamnă ce sorbea mici înghițituri de Coca-Cola așezată în fața lui Lorenzo Quart în *patio-ul* reședinței cunoscute sub numele de Casa del Postigo mai avea o lună și șapte zile până să împlinească șaptezeci de ani. Strămoșii ei călătoriseră de la Sevilla la Cádiz fără să iasă din hotarele moșiilor lor, regele Alfonso al XIII-lea și regina Victoria Eugenia o nășiseră ținând-o deasupra cristelniței, și nici măcar generalul Franco, în pofida disprețului său afișat față de vechea aristocrație spaniolă, nu se putuse sustrage

îndatoririi de a-i săruta mâna chiar în acel patio andaluz după războiul civil, înclinându-se foarte fără chef peste mozaicul roman de pe jos, care fusese adus direct, cu patru veacuri în urmă, din ruinele fostei urbe Italica, însă timpul se scurge implacabil, scria pe cadranul pendulei englezești care marca orele și sferturile de ceas în galeria cu coloane și arcade în stil compozit *mudejar*, împodobită cu covoare de Alpujarras și cu măsuțe lucrate în cea mai fină marchetărie de secol XVI, pe care prietenia bancherului Octavio Machuca le salvase de la soarta tristă ce li se hărăzea la casele de licitație sevillene. Din vechea splendoare rămâneau *patio*-ul plin de arome și de glastre cu mușcate, pana-cocoșului și ferigi, grilajul în exuberant stil plateresc, grădina, sufrageria de vară cu busturi romane de marmură, câteva mobile și unele tablouri pe pereți. Și printre toate acestea, cu o subretă, un grădinar și o bucătăreasă ca unice ajutoare într-o reședință unde crescuse, de mică, cu peste douăzeci de servitori, cu aerul absent al unei umbre liniștite, concentrate asupra propriilor amintiri, trăia bătrâna doamnă cu păr alb și cu colier de perle în jurul gâtului. Aceeași care acum îl îmbia pe Quart să-și mai toarne puțină cafea, pe când își făcea vânt cu un vechi evantai a cărui suprafață reprezentând un peisaj fusese pictată, cu o dedicație personală, de Julio Romero de Torres.

Quart își mai turnă un pic de cafea în ceșcuța ușor crăpată a Companiei Indiilor. Era în cămașă, pentru că ducesa atâta stăruise să-și scoată haina din pricina zăpușelii, încât până la urmă îi dăduse ascultare și și-o aninase de speteaza scaunului. O cămașă cu mâneci scurte, neagră, cu un impecabil guler înalt, care îi lăsa descoperite antebrațele bronzate și vânjoase. Părul lui cenușiu tuns perie și întregu-i aspect sportiv și curat trimiteau cu gândul la un misionar elegant, plăcut la vedere, spre deosebire de micul și durul părinte Ferro, care ocupa scaunul alăturat, îndesat în ponosita lui sutană

plină de pete. Pe măsuța joasă așezată în patio, lângă havuzul central, erau puse la îndemână cafea, ciocolată și o neașteptată și familiară sticlă de Coca-Cola. Bătrâna ducesă, tocmai o auziseră spunând, nu suporta cutiile de tablă. Gustul era diferit, metalic. Până și gazul pișcă la limbă altfel.

— Mai doriți puțină ciocolată, părinte Ferro?

Parohul încuviință scurt din cap, fără să se uite la Quart, întinzându-și ceașca spre Macarena Bruner, care i-o umplea din nou sub privirea aprobatoare a mamei. Ducesa părea să se simtă de minune cu doi preoți sub acoperișul ei. De ani de zile părintele Ferro se înființa regulat la ora cinci după-amiaza, cu excepția zilelor de miercuri, ca să recite rozariul cu bătrâna doamnă, fie în patio, când era frumos afară, fie în sufrageria de vară, când ploua.

— Ce noroc pe dumneavoastră că locuiți la Roma! comenta ducesa, deschizând și închizând evantaiul. Așa aproape de Sfântul Părinte.

Era extraordinar de vioaie și de ageră pentru vârsta ei. Cu părul alb bătând ușor în albăstriu, cu pete de bătrânețe pe mâini, brațe și frunte, slăbuță, mărunțică, cu trăsături ascuțite, avea pielea încrețită ca stafidele. O fină linie carmin îi delimita buzele aproape inexistente, iar în urechi îi atârnau cercei cu perle mici, identice cu cele ale colierului. Ochii îi erau închiși la culoare, ca ai fiicei sale, dar timpul îi făcuse lăcrămoși și îi înconjurase cu cercuri roșietice. Însă tot hotărâți și inteligenți erau, cu un luciu care uneori devenea opac; de parcă amintirile, gândurile, vechile senzații și trăiri le-ar fi defilat pe dinainte, întunecându-i, precum norul ce trece continuându-și drumul. Fusese blondă în copilărie și în tinerețe - Quart observase asta dintr-un portret pictat de Zuloaga, atârnat în salonașul de lângă vestibul -, foarte diferită sub acest aspect de fiica ei, care îi semăna mai ales la ochi. Macarena moștenise cu siguranță părul negru de la tată,

un domn arătos în fotografia înrămată de lângă tabloul semnat de Zuloaga. Brunet, cu un zâmbet strălucitor, ducele consort avea o mustață fină, își pieptăna părul lins pe spate, cu o cărare foarte înaltă, și purta un ac de cravată de aur care îi fixa pe sub nod vârfurile gulerului cămășii. Dacă cineva ar introduce într-un calculator toate datele astea însoțite de cuvintele *domnișor andaluz*, își zise Quart, ar obține exact poza aceea. Era suficient de instruit, în privința istoriei familiale a Macarenei Bruner ca să știe că Rafael Guardiola Fernândez-Garvey fusese bărbatul cel mai atrăgător din Sevilla; cosmopolit, elegant, risipise în cincisprezece ani de căsătorie resturile patrimoniului și așa mult știrbit al soției sale. Dacă Cruz Bruner era o consecință a Istoriei, ducele consort fusese întruparea celor mai urâte vicii ale aristocrației sevillene. Toate afacerile lui se terminau cu un sonor faliment, și numai prietenia bancherului Octavio Machuca, sărind, leal, să scoată de fiecare dată castanele din foc, reușise să-l salveze pe ducele consort de Nuevo Extremo de închisoare. Sfârșise fără o lețcaie, ruinat de o ultimă afacere cu cai, de zaiafeturile *flamencos* până în zori, cu sănătatea șubrezită de litri de *manzanilla* și de patruzeci de țigări și trei havane pe zi. Își dăduse sufletul strigând după spovedanie și împărtășanie, ca în filmele vechi și romanele-foileton. Îl îngropaseră, spovedit și împărtășit, în uniforma-i de cavaler al înaltei Școli Regale de Echitație de pe lângă arena de tauri La Maestranza din Sevilla, inclusiv cu panașul și spada, iar la înmormântare luase parte, în ținută de mare doliu, toată lumea bună locală. Jumătate - precizase un cronicar monden răuvoitor - consta din soți încornorați, veniți să se convingă cu ochii lor că într-adevăr odihnea în pace. Cealaltă jumătate erau creditorii.

— O dată, Sanctitatea Sa m-a primit în audiență, îi zise bătrâna ducesă lui Quart. Și pe Macarena a primit-o, când s-a măritat.

Își apleca ușor capul, evocatoare, contemplând motivele imprimate pe rochia ei de culoare închisă, ca și cum printre floricelele galbene și roșii s-ar fi strecurat vreo urmă pierdută a timpurilor apuse, între vizita ei la Roma și cea a fiicei sale trecuse mai bine de o treime de veac și se succedaseră câțiva papi, însă se referea la Sanctitatea Sa de parcă era mereu una și aceeași persoană, iar Quart își spuse că, într-un fel, avea dreptate și că în fond așa se punea problema. Asta era abordarea logică. De fapt, când ajungi la șaptezeci de ani, unele lucruri se schimbă prea repede sau nu se mai schimbă deloc.

Părintele Ferro continua să se uite posac în fundul ceștii lui de ciocolată, iar Macarena Bruner îl observa pe Quart. Fiica ducesei de Nuevo Extremo era în blugi, cu o cămașă albastră în carouri; avea părul strâns într-o coadă de cal și nu se machiase. Se mișca de colo-colo încet, liniștită și sigură pe sine, cu ceașca de ciocolată a parohului sau cu cafetiera în mână, atentă la mama ei, la invitați și cu precădere la Quart. Părea amuzată de situație. Cruz Bruner sorbi încă o înghițitură de Coca-Cola și surâse afabil, cu paharul și evantaiul în poală.

— Cum vi se pare biserica noastră, părinte?

Avea vocea perfect clară, în pofida anilor. Neașteptat de fermă și de liniștită. Acum îl privea, așteptând răspunsul. Simțind și ochii Macarenei Bruner asupra lui, Quart zâmbi pe jumătate, politicos.

— Emoționantă, zise, sperând că vorba aceea nu îl compromitea prea mult, într-un sens sau altul.

Dintr-o parte simțea și prezența obscură, tăcută, a părintelui Ferro. Se aflau pe un teren neutru, după ce schimbaseră câteva formule convenționale în prezența ducesei și a fiicei sale. În restul timpului reușeau să nu-și adreseze cuvântul, dar Quart intuia că toate acelea nu erau decât prologul. Așa că se păstra pentru mai târziu. Nimeni nu-i invită la o cafea pe un vânător de scalpuri și pe presupusa-i victimă, dacă nu are un plan în minte.

— Nu credeți că ar fi păcat să dispară? insistă ducesa.

Quart dădea din cap, liniștitor:

— Sper să nu se întâmple așa ceva vreodată.

— Noi credeam, spuse Macarena Bruner fără înconjur, că ați venit la Sevilla cu intenția asta.

Colierul ei de fildeș era vizibil sub gulerul răsfrânt al cămășii, și Quart nu se putu abține să se întrebe dacă și în după-amiaza aceea ascundea bricheta de plastic tot sub breteaua sutienului. Ar fi suportat cu plăcere două luni de Purgatoriu, numai ca să vadă expresia părintelui Ferro surprinzând-o când își aprindea astfel țigara.

— Vă înșelați, zise. Mă aflu aici numai pentru că superiorii mei vor să-și facă o idee exactă asupra situației - mai sorbi o dată din cafea, apoi puse cu grijă ceșcuța pe farfurioară, pe măsuța marchetată. Nimeni nu intenționează să îl gonească pe părintele Ferro din parohia sa.

Cel menționat se îndreptă în scaun:

— Nimeni? - de sub părul cărunt tuns anapoda, fața lui plină de cicatrice se ridica spre galeriile de la etaj, de parcă, în chip de răspuns, cineva avea să-și facă apariția acolo. Îmi trec prin minte câteva nume și instituții, așa, deodată. Arhiepiscopul, de pildă. Banca El Cartujano. Ginerele doamnei ducese - ochii negri și neîncrezători se înfipseră în ai lui Quart. Și să nu-mi spui dumneata că Roma nu poate dormi de grija unei biserici și a unui preot.

Vă cunosc eu prea bine pe voi ăștia, glăsuiau ochii aceia. Așa că nu-mi umbla cu fofârlica. Simțindu-se observat de Macarena Bruner, Quart făcu un gest împăciuitor:

— Roma poartă de grijă oricărei biserici și oricărui preot.

— Nu mă face să râd, zise părintele Ferro.

Și râse forțat.

Cruz Bruner îl atinse afectuos pe braț cu evantaiul.

— Sunt sigură că părintele Quart nu dorește câtuși de puțin să vă facă să râdeți, don Príamo - se uita la Quart,

încurajându-l parcă să-i confirme spusele. Pare un preot foarte destoinic și cred că misiunea lui este importantă. Iar dacă a fost trimis să se informeze la fața locului, ar trebui să cooperăm cu el - îi adresă fiicei sale o căutătură iute înainte de a-și face vânt cu evantaiul, cu un gest obosit. Adevărul nu face niciodată rău nimănui.

Parohul își plecă fruntea încăpățânată, respectuos și sălbatic în același timp.

— Ce n-aș da să fiu la fel de inocent ca dumneavoastră, doamnă...

Bău puțină ciocolată, și o picătură îi rămase agățată de perii albi și cenușii, prost rași, ai bărbiei. Și-o șterse cu o batistă enormă, murdară, pe care o scoase din buzunarul sutanei.

— Dar teamă mi-e că în Biserică, precum în tot restul lumii, aproape toate adevărurile sunt minciuni.

— Nu vorbiți așa, se scandaliza ducesa, mai în glumă, mai în serios. O să vă osândiți sufletul.

Închidea și deschidea evantaiul, agitându-l prin fața ochilor. Și atunci, pentru întâia oară, Lorenzo Quart îl văzu zâmbind cu adevărat pe părintele Ferro. O mutră cumsecade și sceptică, asemeni celei a unui urs adult pe care îl sâcâie ursuleții poznași. Un gest care îi îmblânzea chipul tăiat ca din bardă, umanizându-l într-un mod neașteptat: cel din fotografia pe care o avea în camera lui, făcută în același patio. Prin asociație de idei, Quart își aminti de monseniorul Spada, șeful lui de la ILE. Arhiepiscopul și parohul zâmbeau la fel, asemeni unor gladiatori veterani pentru care direcția degetului mare, în sus sau în jos, nu mai avea nici o importanță. Se întrebă dacă va ajunge și el să zâmbească astfel vreodată. Macarena Bruner îl privea încă și părea a deține și ea secretul acelui zâmbet.

Ducesa îi observă, întâi pe fiica ei, apoi pe Quart.

— Ascultați-mă, părinte, zise după o scurtă reflecție. Biserica aceasta este importantă pentru familia mea... Nu

numai pentru ceea ce reprezintă, ci și fiindcă, așa cum spune don Príamo, o biserică distrusă e o părticică de rai care dispare. Și nu vreau ca locul unde mă voi duce după moarte să se micșoreze nici cu o fărâmă - duse la buze paharul cu Coca-Cola, mijindu-și ochii de plăcere când bulele de gaz îi gâdilară nasul. Mă bizui că parohul nostru mă va face să ajung acolo într-un răstimp rezonabil.

Părintele Ferro își sufla zgomotos nasul în batistă.

— Veți ajunge acolo, doamnă - repetă operația cu sunete de trombon. V-o garantez.

Își vârî batista la loc în buzunar, uitându-se la Quart de parcă l-ar fi provocat să dezmintă facultatea lui de a face astfel de promisiuni. Cruz Bruner aplauda cu evantaiul în palmă, încântată.

— Vedeți? îi spuse lui Quart. Acesta e avantajul de a invita un preot să-și ia gustarea aici șase zile pe săptămână... Obții niște hatâruri - ochii umezi îl priveau recunoscător pe părintele Ferro, totodată gravi și glumeți. Niște garanții. Parohul se foi puțin în scaun, stingherit de tăcerea lui Quart.

— Ați ajunge oricum și fără mine, zise ursuz.

— Poate că da, poate că nu. Dar sunt sigură că, dacă mi s-ar face greutăți la intrare, dumneavoastră ați fi capabil să stârniți un tărăboi nemaipomenit acolo sus - bătrâna doamnă aruncă o privire spre mătăniile de jais care se aflau pe măsuța plină de reviste și ziare, lângă un breviar cu rugăciuni, și suspină încurajată. La vârsta mea, gândul acesta e reconfortant.

Din grădina alăturată, de cealaltă parte a grilajului deschis sub unul din arcele galeriei, se auzea cântecul mierlelor. O melodie suavă, presărată cu dulci tonalități, care de fiecare dată se sfârșea cu două triluri ascuțite. Luna mai era perioada împerecherii, explică ducesa, întorcându-se într-o parte ca să asculte. Mierlele obișnuiau să vină în preajma gardului ce despărțea grădina de o mănăstire de claustrare, și adesea cântecul lor și cel al

călugărițelor răsunau împreună. Tatăl ei, ducele, bunicul Macarenei, își petrecuse ultimii ani din viață înregistrând cântul acelor păsări. Benzile și discurile erau și acum pe undeva prin casă. Uneori, printre ciripituri, se puteau auzi pașii bunicului pe pietrișul aleilor.

— Tatăl meu, adăugă bătrâna ducesă, era tipicul om al altor vremuri. Mare senior. Nu i-ar fi plăcut să vadă unde a ajuns lumea pe care a cunoscut-o - după felul cum înclina capul spunând acestea, era limpede că nici ei nu-i plăcea. Există o carte publicată înainte de războiul civil, Latifundiile din Spania, care plasează familia mea printre cele mai bogate din întreaga Andaluzie. Dar, încă de pe atunci, asta era numai pe hârtie. Banii au intrat pe alte mâini; marile proprietăți sunt acum ale băncilor și ale financiarilor, cei care au ferme cu gard electrificat și mașini de teren de lux și care cumpără toate beciurile cu vin de Jerez. Oameni șmecheri îmbogățiți în patru zile, așa cum tinde să devină și ginerele meu.

— Mamă.

Ducesa ridică o mână spre fiica ei.

— Lasă-mă să spun ce gândesc. Deși don Príamo nu l-a înghițit niciodată pe Pencho, mie mi-a plăcut. Iar faptul că te-ai despărțit de el nu schimbă lucrurile - își făcu din nou vânt cu evantaiul, cu o forță greu de bănuit la o femeie de vârsta ei. Dar trebuie să recunosc că în povestea asta cu biserica nu se poartă ca un cavaler.

Macarena Bruner ridică din umeri.

— Pencho n-a fost niciodată așa ceva.

Luase un cubuleț de zahăr din zaharniță și îl sugea cu gândul în altă parte. Quart o privi cu luare-aminte, până când deodată ea ridică ochii spre el, cu zahărul dizolvându-i-se în gură.

— Nici nu pretinde să treacă drept un cavaler.

— Nu, categoric - ironia șuieră deodată, neașteptată, în gura bătrânei doamne. Tatăl tău, da, a fost un cavaler. Un adevărat cavaler andaluz.

Rămase gânditoare, atingând cu vârful degetelor brâul de *azulejos* ce încingea havuzul din patio. Acele *azulejos*, îi explică ea din senin lui Quart, fără nici o legătură cu discuția dinainte, erau din secolul al XVI-lea și fuseseră dispuse conform celor mai subtile legi ale heraldicii: n-avea să găsească în toată casa nici o culoare lângă o altă culoare, nici un metal alături de alt metal. Roșul cu verdele, de pildă, sau argintiul cu auriul nu mergeau împreună, ci numai față în față, contrapuse.

— Un cavaler andaluz, repetă, după o clipă de tăcere. Iar linia de carmin de pe buzele ei veștede și aproape inexistente se agită puțin, aidoma unui surâs amar ce nu apucase niciodată să fie schițat în public.

Macarena Bruner dădea din cap, de parcă tăcerea dinainte îi fusese adresată:

— Pentru Pencho biserica nu înseamnă nimic - părea să i se adreseze mai mult lui Quart decât mamei sale. Reprezintă doar atâția metri pătrați de teren de construcții. De investiții în urbanizare. Nu-i putem cere să ne împărtășească punctele de vedere.

Din nou interveni ducesa:

— Fără îndoială, afirmă. I-am putea cere asta doar cuiva din lumea noastră.

Fiicei ei nu-i conveni turnura pe care o lua discuția. Acum se uita la ea, foarte serioasă:

— Tu da, tu te-ai măritat cu cineva din lumea ta.

— Ai dreptate - bătrâna schița iar un zâmbet trist. Dar cel puțin, dacă tot veni vorba de bărbați, să recunoaștem că soțul tău e bărbat din cap până-n picioare. Curajos, cu insolența aia tipică celui care nu se bazează decât pe propriile-i forțe - îi aruncă parohului o scurtă privire. Indiferent dacă ne place sau nu ce face cu biserica noastră.

— Încă n-a făcut nimic, se opuse Macarena. Și nici nu va face, dacă mă pot împotrivi.

Cruz Bruner strânse și mai mult din buze:

— Pot spune că îl faci să plătească foarte scump, draga mea.

Înaintau pe un teren care pe bătrâna doamnă părea s-o nemulțumească, iar modul în care i se adresa fiicei sale denota o discretă cenzură. Tânăra privi în gol peste umărul lui Quart, și acesta se simți încântat că nu era el obiectul absent al privirii aceleia.

— Încă n-a terminat de plătit, murmură Macarena.

— Oricum, fu de părere mama ei, tot soțul tău se cheamă că este, fie că trăiești cu el, fie că nu. Am dreptate, don Príamo? - iarăși stăpâni pe situație, ochii ei umezi și ironici se ațintiră asupra lui Quart. Părintelui nu-i place ginerele meu, însă e partizanul caracterului indisolubil al căsătoriei. Al oricărei căsătorii.

— E adevărat - parohului îi căzuseră câteva picături de ciocolată pe sutană și le scutura cu mâna, enervat. Ce leagă preotul pe pământ nu poate dezlega nici Dumnezeu.

Ce greu e, se gândea Quart, să distingi linia obiectivă dintre orgoliu și virtute. Dintre adevăr și greșeală. Decis să rămână pe margine, privea sub pantofii lui mozaicul roman adus din Italica de strămoșii Macarenei Bruner. O corabie cu pești împrejur și ceva ce părea a fi o insulă cu copaci și o femeie pe țărm cu un urcior sau o amforă. Mai erau acolo un câine cu legenda *Cave canem* și o femeie cu un bărbat care se atingeau. Câteva pietricele incrustate jucau liber în alveole, și le potrivi cu piciorul.

— Dar ce spune despre toate astea bancherul acela, Octavio Machuca? întrebă, și pe dată văzu înseninându-se expresia ducesei.

— Octavio este un bun și vechi prieten. Cel mai bun pe care l-am avut vreodată.

— E amorezat de ducesă, zise Macarena.

— Nu vorbi prostii.

Bătrâna doamnă își făcea în continuare vânt cu evantaiul, privindu-și fiica dezaprobator.

Macarena insistă, începând să râdă, iar ducesa se văzu obligată să admită că Octavio Machuca îi făcuse nițel curte la început, când el abia se stabilise la Sevilla, iar ea era nemăritată. Dar o asemenea căsătorie era de neconceput la vremea aceea. Apoi ea se măritase. Bancherul nu se însurase niciodată, dar nici nu se insinuase vreodată între ei atât timp cât trăise Rafael Guardiola, care îi era prieten. Spuse asta de parcă i-ar fi părut oarecum rău, iar Quart nu-și dădu seama dacă se referea la una sau la alta.

— Te-a cerut în căsătorie, preciza Macarena.

— Asta s-a întâmplat mai târziu, când eram văduvă. Dar mi s-a părut mai potrivit să las lucrurile așa cum erau. Iar acum ne plimbăm în fiecare miercuri prin parc. Suntem vechi și buni prieteni.

— Despre ce vorbiți? se interesă Quart, zâmbind ca să-și atenueze indiscreția.

— Despre nimic, zise fiica. I-am spionat, dar se mulțumesc să cocheteze în tăcere.

— Nu vă luați după ea. Mă sprijin de brațul lui și vorbim de treburi de-ale noastre. De timpul care a zburat. De vremea când el era un tânăr aventurier, înainte de a face avere.

— Don Octavio îi recită Trenul expres, de Campoamor.

— De unde știi tu asta?

— Mi-a spus chiar el.

Cruz Bruner se îndreptă în scaun, atingându-și colierul de perle cu o urmă din vechea-i cochetărie:

— Da, e adevărat. Știe că-mi place mult. „Scrisoarea mea, ce-i fericită că te caută,/ de mine-ți va aduce iar aminte...” - versurile rămaseră suspendate într-un surâs melancolic. Vorbim și de Macarena. O iubește ca pe fiica lui și i-a fost naș la nuntă... Ia priviți ce mutră face părintele Ferro. Lui nu-i place nici Octavio.

Parohul își încrețea fruntea, înciudat. S-ar fi spus că plimbările acelea îl făceau gelos. În zilele de miercuri,

ducesa de Nuevo Extremo își făcea rugăciunile fără el și nu-l invita nici la gustarea obișnuită.

— Nu-i vorba că mi-ar plăcea ori ba, doamnă, preciza stingherit. Dar mi se pare condamnabilă atitudinea lui în problema bisericii Nuestra Señora de las Lágrimas. Pencho Gavira îi este subordonat, prin urmare l-ar putea obliga ușor să înceteze cu acest sacrilegiu - neplăcerea îi înăsprea și mai mult chipul plin de cicatrice. Din punctul acesta de vedere nu v-a slujit deloc ca un cavaler.

— Octavio are o perspectivă extrem de practică asupra vieții, afirmă Cruz Bruner. Lui, biserica îi este total indiferentă. Ne respectă atașamentele sentimentale, dar totodată crede că ginerele meu a luat hotărârea cea mai potrivită - rămase cu ochii pe blazoanele nobiliare sculptate la îmbinarea arcelor din patio. Viitorul Macarenei, spunea el, nu este acela de a se menține pe linia de plutire a resturilor naufragiului, ci de a se îmbarca pe un frumos iaht nou-nouț. Iar pe acesta numai ginerele meu i l-ar putea oferi.

— Oricum, interveni fiica ei, trebuie spus că don Octavio nu apleacă balanța într-o direcție sau alta. Măcar rămâne neutru.

Don Príamo Ferro ridică un deget apocaliptic:

— Nu pricep ce înseamnă a fi neutru când în joc este soarta casei Domnului.

— Vă rog, părinte - Macarena îi zâmbea cu duioșie. Luați-o cu mai mult calm. Și cu încă un pic de ciocolată.

Parohul refuză cu un aer demn a treia ceașcă și rămase burzuluit, cu ochii pironiți la vârfurile pantofilor lui butucănoși și nelustruiți. Acum știu de cine-mi amintește, își spuse Quart. De Jock, foxterierul bătăios și arțăgos din *Doamna și vagabondul*, dar îl depășește în blazare. Se uită la bătrâna ducesă:

— Înainte ați pomenit de tatăl dumneavoastră, ducele… Era fratele Carlotei Bruner?

Bătrâna doamnă păru surprinsă.

— Ați aflat povestea? - se jucă puțin cu baghetele evantaiului; apoi o privi pe fiica ei și, în sfârșit, pe Quart. Carlota îmi era mătușă: sora mai mare a tatălui meu. E o tristă poveste de familie, cum probabil ați și auzit... Macarena a fost obsedată de mică de istoria asta. Își petrecea zilele cu cufărul ei, tot citind și recitind scrisorile acelea nenorocite care n-au ajuns niciodată la destinație, probând rochiile ei vechi la fereastra la care se zice că stătea și aștepta.

Era ceva nou în atmosferă. Părintele Ferro îi ocoli privirea, încurcat, ca și cum nu se simțea deloc în largul lui discutând pe tema aceea. Macarena părea și ea preocupată.

— Părintele Quart, zise, are una din cărțile poștale ale Carlotei.

— Asta e imposibil, obiectă ducesa. Sunt toate închise în cufăr, în porumbar.

— Și totuși o are. Una cu biserica. Cineva a pus-o în camera lui de la hotel.

— Ce prostie! Cine să facă așa ceva? - bătrâna doamnă îl privi fugar pe Quart, cu reținere. Ți-a dat-o înapoi? o întrebă pe fiica ei.

Aceasta negă încet din cap:

— I-am lăsat-o. Deocamdată.

Ducesa părea nedumerită:

— Nu-mi pot explica una ca asta. La porumbar nu urcați decât tu și subreta.

— Așa-i - Macarena se uita la paroh. Dar și don Príamo.

Părintele Ferro fu cât pe ce să sară din scaun.

— Pentru numele lui Dumnezeu, doamnă - tonul lui era jignit, la jumătatea drumului între surprindere și indignare. Doar nu vreți să insinuați că...

— Glumeam, părinte, zise Macarena cu o expresie atât de greu de definit, încât Quart se

întrebă dacă într-adevăr vorbise în glumă sau nu. Fapt e că ilustrata a ajuns la hotelul Dona Maria, în modul cel mai misterios.

— Ce este porumbarul? întrebă Quart.

— Nu se vede de aici, ci din grădină, explică Cruz Bruner. Numim astfel turnul casei, pentru că demult chiar a fost un porumbar. Bunicul meu Luis, tatăl Carlotei, era un împătimit al astronomiei și a instalat acolo un observator. Cu timpul, a devenit o încăpere unde biata mea mătușă și-a petrecut, în recluziune, ultimii ani... Acum don Príamo lucrează acolo.

Quart se uită la paroh, neascunzându-și uimirea. Acum își explica și cărțile pe care le găsise în odaia lui:

— Nu știam că aveți pasiunea aceasta.

— O am - parohul părea plictisit. Și n-ai de unde s-o știi, fiindcă treaba asta nu vă privește, nici pe dumneata și nici Roma. Doamna ducesă are amabilitatea de a mă lăsa să folosesc observatorul.

— E adevărat, confirmă Cruz Bruner, mulțumită. Toate instrumentele sunt vechi și depășite, dar părintele le păstrează curate, în bună stare de funcționare. Și mă ține la curent cu observațiile sale. Desigur, nu are posibilitatea de a face noi descoperiri. Dar e plăcut - își atinse ușor picioarele cu evantaiul, zâmbind. Pe mine nu mă mai țin picioarele să urc acolo, dar Macarena se mai duce din când în când.

Din surpriză în surpriză, se gândea Quart. Ciudat club mai frecventa și părintele Ferro.

Preotul nedisciplinat și astronom.

— Nici dumneavoastră nu mi-ați spus nimic - se întorsese spre ochii negri ai Macarenei, întrebându-se ce alte surprize tăinuiau - despre interesul ăsta pentru astronomie.

— Pentru liniște și pace, replică ea cu simplitate. Sus, în preajma stelelor, e pace. Părintele Ferro lucrează și mă lasă să stau acolo, citind ori privind, cuminte.

Quart privi cerul de deasupra capetelor lor; un dreptunghi de lumină înrămat de streșinile patio-ului andaluz. Era un singur nor, departe. Mic, singuratic și neclintit ca părintele Ferro.

— Cândva, zise, știința aceasta le era interzisă preoților. Prea rațională fiind, părea primejdioasă pentru pacea sufletelor - acum îi zâmbea sincer bătrânului paroh. Inchiziția v-ar fi întemnițat pentru asta.

Părintele lăsă capul în jos. Prost dispus. La fel de dur.

— Inchiziția, murmură el, m-ar fi întemnițat pentru o grămadă de alte lucruri, în afară de astronomie.

— Dar n-o mai face, zise Quart, amintindu-și de cardinalul Iwaszkiewicz.

— Nu fiindcă i-ar fi pierit pofta.

Pentru prima dată râseră cu toții împreună, până și părintele Ferro, acesta din urmă mai întâi în silă, dar apoi în felul acela cumsecade și bonom al lui, cum mai râsese o dată. Părea că, vorbind de astronomie, Quart s-ar fi apropiat ceva mai mult de el. Macarena își dădea seama de asta și părea încântată, uitându-se când la unul, când la celălalt. Ochii ei aveau din nou reflexe de culoarea mierii, și părea fericită, recăpătându-și râsul acela sonor și sincer, de băiat. Atunci îi sugeră parohului să-i arate lui Quart porumbarul.

Telescopul de alamă strălucea lângă arcele în stil *mudéjar* deschise în chip de galerie în cele patru părți ale turnului, peste acoperișurile cartierului Santa Cruz. În depărtare, printre antene de televiziune și stoluri de păsări zburând în toate direcțiile, se vedeau Giralda, Turnul de Aur și o porțiune din Guadalquivir, cu liniile albăstrii ale palisandrilor în floare de pe malurile lui. Restul peisajului în fața căruia cu un veac în urmă vegetase Carlota Bruner era ocupat acum de clădiri moderne din ciment, oțel și sticlă. Nu se zărea vreo velă albă, nici vase legănându-se din pricina curentului apei, iar cele patru vârfuri ale clădirii Arhivei Indiilor păreau niște santinele uitate

deasupra vechii Lonja unde se păstrau hârtia, pulberea și amintirea unui timp mort.

— Splendid loc, zise Quart.

Părintele Ferro nu răspunse. Își scosese batista murdară din buzunar și freca tubul telescopului, aburindu-l întâi cu gura. Instrumentul era un model azimutal cu lentile, foarte vechi, de aproape doi metri lungime, așezat pe un trepied de lemn. Lungul tub de alamă și toate piesele metalice erau brunate cu grijă și luceau în razele soarelui care se îndrepta încet către malul opus, peste Triana. Nu erau prea multe lucruri interesante în porumbar: două vechi jilțuri de piele crăpată de timp, un birou cu multe sertare, o lampă, o gravură cu Sevilla secolului al XVII-lea pe perete și mai multe volume legate în piele: Tolstoi, Dostoievski, Quevedo, Heine, Galdós, Blasco Ibánez, Valle-Inclán, dar și tratate de cosmografie, mecanică cerească și astrofizica. Quart se apropie să le vadă mai bine: Ptolemeu, Porta, Alfonso de Cordoba. Câteva ediții erau foarte vechi.

— Nu mi-aș fi închipuit niciodată, comentă. Mă refer la dumneavoastră și la toate astea.

Vorbea pe un ton împăciuitor, nu lipsit de sinceritate. Era ceva în punctul lui de vedere asupra părintelui Ferro care se transforma cu repeziciune în decursul ultimelor ceasuri. Cât despre paroh, acesta freca telescopul de parcă în interiorul tubului de alamă ar fi sălășluit un duh adormit căruia îi revenea sarcina de a răspunde tuturor întrebărilor. După câteva clipe, ridică din umeri sub sutana atât de uzată și de plină de pete, încât părea să vireze de la negru la gri. Ciudat contrast, observă Quart: cel dintre preotul mic și neîngrijit și instrumentul acela ce sclipea sub minuțioasa toaletă a batistei lui.

— Îmi place să privesc cerul noaptea, zise în sfârșit. Doamna ducesă și fiica ei mă lasă să vin și să stau aici câteva ore, după cină. Pot urca direct din patio, fără să deranjez pe nimeni.

Quart atinse cotorul uneia din cărți. *Della celeste fisionomia*, 1616. Lângă ea se aflau niște *Tabulae Astronomicae* despre care nu auzise vorbindu-se în viața lui. Un necioplit preot de țară, spusese Excelența Sa Aquilino Corvo. Amintirea îl făcu să zâmbească în sinea-i în timp ce răsfoia tabelele astronomice.

— De când vă pasionează știința asta?

Părintele Ferro, care părea mulțumit de starea telescopului, își pusese batista în buzunar și, întors către Quart, îi observa gesturile cu neîncredere. După un moment, îi luă cartea din mâini și o puse la loc.

— Am trăit mulți ani pe un munte. Noaptea, când mă așezam în tinda bisericii, nu exista altă distracție decât privitul cerului.

Tăcu brusc, ca și când ar fi vorbit mai mult decât cereau circumstanțele. Și nu era greu să ți-l închipui nemișcat la căderea nopții sub porticul de piatră al bisericuței sale de țară, privind bolta cerească acolo unde nici o lumină omenească nu putea perturba armonia sferelor rotindu-se în univers. Quart luă un volum din *Tablouri de călătorie* de Heine și îl deschise la întâmplare la o pagină însemnată cu o panglicuță roșie:

Viața și lumea sunt visul unui zeu beat care se strecoară pe tăcute de la banchetul divin și pleacă să doarmă pe o stea singuratică, neștiind că creează tot ce visează... Iar imaginile acelui vis se prezintă când cu o pestriță extravaganță, când armonioase și rezonabile... Iliada, *Platon, bătălia de la Maraton, Venus de Medici, Münsterul - catedrala din Strasbourg, Revoluția franceză, Hegel, navele cu aburi sunt gânduri desprinse din acel lung vis. Dar într-o zi zeul se va deștepta frecându-și ochii adormiți, va surâde, iar lumea noastră se va cufunda în neant fără a fi existat vreodată...*

Se simțea o ușoară adiere călduță. Din *patio*-urile și străzile care se întindeau la picioarele lor sub acoperișurile

din țigle maronii și sub terase răzbeau până la porumbar sunete amortizate de înălțime și distanță. Dincolo de ferestrele unei școli din apropiere, un cor de voci copilărești recita o lecție, un poem sau un cântec. Quart își ascuți auzul: ceva despre cuiburi și păsări. Deodată recitarea încetă și corul izbucni în strigăte și râsete. Dinspre Alcazarele Regale un orologiu bătea de trei ori. Șase fără un sfert.

— De ce stelele? întrebă Quart, punând cartea lui Heine la locul ei.

Părintele Ferro scosese din buzunarul sutanei o cutiuță de tablă plată și scofâlcită, și din ea o țigară de tutun negru, fără filtru, pe care și-o puse în gură după ce îi umezi un capăt cu buzele.

— Sunt curate, zise.

Își aprindea țigara cu un chibrit ținut în căușul palmei, aplecându-și capul tuns anapoda, și gestul îi încrețea și mai mult fruntea și fața brăzdată de vechi cicatrice. Fumul se înălță printre arcele galeriei, iar mirosul, acru și tare, ajungea până la Quart.

— Înțeleg, zise acesta, iar ochii întunecați ai parohului se opriră asupra lui cu o scânteiere de interes sau de curiozitate, în timp ce gura schița un zâmbet incomplet.

Destul de încurcat, neștiind dacă să se felicite ori ba pentru asta, Quart înțelese că ceva se schimbase. Caracterul neutru al porumbarului situat între cer și pământ împrăștia oarecum neîncrederea reciprocă, de parcă, după moda veche, ambii s-ar fi refugiat într-o incintă sacră. Timp de o clipă simți legătura de camaraderie care adesea - nu prea adesea în cazul lui - se stabilea între un cleric și altul. Soldați rătăciți, singuratici, recunoscându-se în vălmășagul unui câmp de luptă ostil.

— Cât timp ați petrecut sus pe munte?

Parohul îl privea, cu țigara consumându-i-se în gură.

— Peste douăzeci de ani nesfârșiți, zise.

— O parohie mică, presupun.

— Foarte mică. Patruzeci și doi de locuitori, când am ajuns eu acolo. Nici unul, când am părăsit-o : ori mureau, ori plecau. Ultima mea enoriașă era octogenară și n-a rezistat zăpezilor ultimei ierni.

Un porumbel se așezase pe pervazul galeriei și se plimba de colo-colo în preajma preotului. Acesta rămase cu ochii la el, ca și când ar fi așteptat un mesaj și porumbelul i l-ar fi adus legat de un piciorus. Dar când pasărea își luă brusc zborul fâlfâind din aripi, parohul rămase cu privirea ațintită în același loc. Gesturile stângace, neglijența lui continuau să-i amintească lui Quart de bătrânul și detestabilul preot din copilăria sa; însă acum era în stare să perceapă unele diferențe importante. Crezuse că grosolănia părintelui Ferro trăda o stare primitivă originară. Că se mulțumea să fie unul dintre acele apendice marginale și mizerabile ale profesiei, clerici cenușii, incapabili - precum îndepărtatul preot care dăinuia în amintirea lui - să-și depășească propria mediocritate și ignoranță. Iată însă că porumbarul dezvăluia o varietate bisericească aparte: regresia voluntară, renunțarea la desfășurarea strălucită a vocației sau a meseriei alese puteau lua forma pasului îndărăt, făcut în deplină cunoștință de cauză. Sărea în ochi faptul că părintele Ferro fusese cândva - și într-un anumit fel continua să fie, aproape clandestin - ceva mai mult decât un preot de țară grosolan ori parohul mohorât și limitat care se baricada în latina pre-conciliară ca să țină slujbe la Nuestra Señora de las Lágrimas. Problema nu se mai punea în termeni de cultură ori de vârstă, ci de atitudine. Folosind criteriile lui Quart: dacă era vorba de alegerea unui stindard, atunci era evident că don Príamo Ferro și-l alesese pe al său.

Pe birou se afla un caiet deschis, cu desenele în creion ale unei constelații. Quart se gândi la preotul aplecat peste telescopul său, noaptea, absorbit de tăcerea firmamentului care se rotea încet de partea cealaltă a lentilei, în timp ce Macarena Bruner citea *Anna Karenina* sau *Sonatele*

așezată într-unul din vechile jilțuri, cu fluturii de noapte zburătăcind în jurul lămpii. Deodată simți o neliniștitoare poftă de râs: imaginea aceea îi stârnea o gelozie cumplită.

Când ridică ochii, întâlni privirea reflexivă a părintelui Ferro, de parcă expresia pe care o lăsase să i se citească pe față îi dădea acestuia de gândit:

— Orion, zise, și lui Quart, deconcertat, îi trebuiră câteva clipe până să priceapă că se referea la schița desenată pe caiet. În perioada aceasta a anului nu se poate vedea decât steaua superioară a umărului stâng al Vânătorului. Se numește Betelgeuse și apare acolo - semnală un punct pe cerul încă albastru, la orizont. Spre vest-nord-vest.

Stătea tot așa, cu țigara în gură, și scrumul tutunului de proastă calitate îi cădea pe pieptul sutanei. Quart răsfoi pagini pline de adnotări, desene și cifre. Nu recunoscu decât constelația Leului, propriul lui semn zodiacal, din al cărui trup de metal, conform legendei, ricoșau sulițele lui Hercule.

— Faceți parte dintre cei care cred că totul e scris în stele? îl întrebă.

Parohul făcu o mutră acră, care era orice, numai zâmbet nu.

— Acum vreo trei-patru secole, zise, genul acesta de întrebări l-ar fi costat capul pe un preot.

— Vă repet că intențiile mele sunt cele mai pașnice.

Asta să i-o spui lui mutu', ziceau ochii lui Príamo Ferro. Acum râdea încet, sarcastic. Un fel de scârțâit.

— Vorbești de astrologie, preciza în cele din urmă. Domeniul meu e astronomia. Sper să treci distincția asta în raportul dumitale către Roma.

Apoi amuți, dar continua să-l privească pe Quart cu multă curiozitate, ca și când l-ar fi prețăluit din nou, după o primă impresie mizerabilă.

— Nu știu unde stau scrise lucrurile, adăugă după o lungă pauză. Deși ajunge să te privească

cineva ca să înțeleagă că nu citim același alfabet.

— Lămuriți-mă ce vreți să spuneți.

— Nu-i mare lucru de lămurit. Fie că crezi sau nu în ea, dumneata slujești unei societăți multinaționale ale cărei statute se bazează pe toată demagogia aceea pe care umanismul creștin și epoca Luminilor ne-au băgat-o în cap: omul evoluează prin suferință spre trepte superioare, speța umană se va îmbunătăți, sentimentele înălțătoare se propagă schimbând fața lumii - se întoarse către fereastra înaltă, cu și mai mult scrum căzându-i pe piept. Sau că Adevărul cu literă mare există și își este autosuficient.

Quart clătină din cap.

— Nu mă cunoașteți, protestă. Nu știți nimic despre mine.

— Îi cunosc pe cei în slujba cărora ești, și asta îmi ajunge.

Se îndreptă din nou spre telescop, gata să vâneze și cel mai mărunt firicel de praf. Scotoci iarăși cu mâinile prin buzunarele sutanei, pregătindu-se să-și scoată batista, dar le lăsă acolo înăuntru.

— Ce știi dumneata, adăugă, și ce știu șefii ăi mari de la Roma, cu mentalitatea lor de funcționari? Ce știți voi despre dragoste sau ură, cu excepția definițiilor teologice și a șoaptelor din confesionale? - se legăna puțin pe picioare, cu mâinile tot în buzunare. Ajunge să te privească cineva: felul dumitale de a vorbi, de a te mișca îl trădează pe cel ce va da seama cel mult de păcate de omisiune, nu de păcate săvârșite. Faci parte din tagma acestor telepredicatori la modă, păstorii unei Biserici fără suflet, care vorbesc despre enoriașii lor în limbajul folosit de televiziune atunci când se referă la audiență.

— Vă înșelați în ce mă privește, părinte. Munca mea...

Printre dinți, parohul slobozi din nou scârțâitul semănând a râs.

— Munca dumitale! - se întorsese brusc spre Quart. Acum o să-mi zici că îți mânjești mâinile, că te implici cu

adevărat, nu? Chiar dacă străbați viața așa de arătos și de spilcuit. Însă sunt convins că nu duci lipsă nici de scuze, nici de justificări. Ești tânăr, zdravăn, cu șefi care îți dau casă și masă, care gândesc pentru dumneata și îți aruncă oase de ros. Ești polițaiul perfect al unei corporații puternice care zice că-i slujește lui Dumnezeu. Precis că n-ai iubit niciodată o femeie, n-ai urât niciodată un bărbat, nu ți-a fost nicicând milă de vreun nenorocit. Nu există săraci care să te binecuvânteze pentru coltucul lor de pâine, nici bolnavi pe care să-i fi alinat în suferință, nici păcătoși pe care să-i fi îmbărbătat, oferindu-le nădejdea mântuirii... Dumneata faci ce ți se spune și-atâta tot.

— Eu mă conformez regulilor, zise Quart, și imediat se căi de vorbele acelea.

— Te conformezi? - parohul îl privea cu infinită ironie. Păi atunci să fie într-un ceas bun!

Asta înseamnă că-ți vei mântui sufletul. Cei ce se conformează regulilor merg direct în cer - strâmbă din gură ducându-și degetele la chiștoc, din care mai trase un ultim fum. Să se bucure de prezența lui Dumnezeu.

Aruncă chiștocul pe fereastra înaltă și îi urmări traiectoria în cădere.

— Mă întreb - Quart îl privea cu duritate - dacă v-ați mai păstrat credința.

În gura lui, spusele acestea sunau paradoxal, și Quart însuși era foarte conștient de asta. În plus, sarcina lui nu includea asemenea întrebări, mai potrivite câinilor negri ai Sfântului Oficiu. Așa cum ar fi zis monseniorul Spada, la ILE nu lucrăm cu ideile altora, ci cu faptele lor. Să ne mulțumim a fi niște centurioni buni, lăsându-i Eminenței Sale Jerzy Iwaszkiewicz sarcina primejdioasă de a scotoci prin inima omenească.

Cu toate acestea, Quart așteptă un răspuns pe durata lungii tăceri ce urmă. Parohul se mișca încet în jurul telescopului, iar umbra siluetei negre lunecă de-a lungul tubului de alamă brunată.

— „Mai” este adverb de timp.

Vorbi în sfârșit, morocănos, încruntat, închis în sine, apoi rămase tăcut, gândindu-se fie la timp, fie la adverbe. Părea să urmărească firul unui raționament secret.

— Dar eu iert păcatele, adăugă după aceea, în chip de concluzie. Și îi ajut pe oameni să moară în pace.

Ai fi zis că asta explica tot, deși Quart era departe de a pricepe ce anume. Simți pornirea de a fi răutăcios.

— Nu dumneavoastră iertați, preciza, mușcător. Numai Dumnezeu o poate face.

Parohul îl privi lung, parcă surprins că îl mai vede acolo.

— Pe vremea când eram un tânăr preot, zise deodată, am citit toată filosofia Antichității, de la Socrate la Sfântul Augustin. Și am uitat absolut totul, rămânând doar cu gustul dulce-amar al melancoliei și al dezamăgirii. Acum, la șaizeci și patru de ani, tot ce știu despre oameni este că-și amintesc, că le e teamă și că mor.

Probabil că pe fața lui Quart se citea o expresie ciudată, de uimire și stinghereală, fiindcă părintele Ferro încuviință de câteva ori din cap, sfredelindu-l cu ochii lui negri și duri și invitându-l parcă să-i dea crezare. Apoi se întoarse cu fața spre cer. Norul singuratic - dar poate nu era același - plutise lin spre soarele la asfințit, iar acum împrăștia o văpaie roșiatică peste siluetele clădirilor din depărtare.

— Mult timp, continuă parohul, L-am căutat acolo sus. Mi-ar fi plăcut să am un schimb de cuvinte cu El; un fel de reglare de conturi, mână în mână. Am văzut duium de oameni suferind și murind... Uitat de episcopul meu sau de cei din preajma lui, am trăit într-o singurătate cumplită, din care nu ieșeam decât ca să-mi țin slujba în fiecare duminică într-o bisericuță mică și aproape pustie ori ca să merg anevoie prin zăpadă, moină sau ploaie, bălăcindu-mă în noroi, ducând sfântul maslu unor bătrâni care nu mă așteptau decât pe mine ca să moară. Și vreme de un sfert de veac, șezând la căpătâiul unor oameni în agonie care se agățau de mâinile mele, fiindcă eram singura lor

mângâiere, am tot vorbit de-a surda, într-o singură direcție. Niciodată n-am primit răspuns.

Se întrerupse și părea că încă îi mai oferă, acelui răspuns o ocazie de a se manifesta; dar nu se auzeau decât sunetele orașului estompate de distanță și uguitul porumbeilor pe streșinile turnului. Quart fu cel care vorbi acum:

— Ori ne naștem și murim conform unui plan dinainte stabilit, ori ne naștem și murim din întâmplare.

Vechiul citat teologic nu era nici afirmație, nici răspuns, ci doar o invitație de a continua raționamentul întrerupt. Pentru prima dată Quart îl înțelegea pe omul care îi stătea în față; și văzu că celălalt își dădea seama. O scânteie de recunoștință îmblânzea privirea bătrânului preot:

— Și-atunci, continuă parohul, cum să păstrezi neștirbit mesajul vieții într-o lume ce poartă stigmatul morții? Omul se stinge, știe că se stinge și că, spre deosebire de regi, papi și generali, nu va mai rămâne din el nici amintirea. Trebuie să mai fie ceva, își zice. Altfel, Universul nu-i decât o glumă de prost-gust; un haos fără nici un sens. Iar credința se preschimbă într-o formă de speranță, într-o consolare. Poate că de aceea nici măcar Sfântul Părinte nu mai crede în Dumnezeu.

Lui Quart îi scăpă un hohot de râs care sperie porumbeii.

— De aceea vă apărați dumneavoastră biserica în halul ăsta, cu ghearele și cu dinții.

— Bineînțeles - părintele Ferro se încruntă, prost dispus. Ce mai contează dacă eu mi-am păstrat credința ori ba? Cei ce vin să mă caute și-au păstrat-o. Iar asta justifică din plin existența lăcașului Nuestra Señora de las Lágrimas. Băgați de seamă că nu întâmplător e vorba de o biserică barocă: arta Contrareformei, arta lui „nu gândiți, lăsați asta în seama teologilor, voi admirați sculpturile și aurăriile, altarele acestea somptuoase, dramele acestea

cumplite care încă de la Aristotel sunt mecanismul esențial pentru a fascina masele...

Pierdeți-vă în contemplarea slavei lui Dumnezeu. Analiza excesivă vă răpește speranța; distruge conceptul. Numai noi suntem pământul ferm care vă ferește de torentul tumultuos. Adevărul omoară prematur”.

Quart ridică mâna:

— Există o obiecție morală, părinte. Asta se numește alienare. Privită astfel, biserica dumneavoastră este televiziunea secolului al XVII-lea.

— Și ce dacă? - parohul ridică din umeri, disprețuitor. Ce a fost arta religioasă barocă, dacă nu o încercare de a-i priva de audiență pe Luther, pe Calvin? Și-n plus, spune-mi care ar fi situația papalității moderne fără televiziune? Credința, în sine, nu se ține singură pe picioare. Oamenii au nevoie de simboluri cu care să se înfofolească, fiindcă afară e foarte frig. Suntem răspunzători de ultimii noștri credincioși inocenți, cei care ne-au urmat crezând, ca în Anabasis, că îi conducem spre mare și spre casă. Cel puțin, pietrele mele bătrâne, retablul sculptat și latina mea sunt mai demne decât toate aceste cântări în megafoane, decât ecranele uriașe și sfânta liturghie transformată în spectacol pentru masele prostite de electronică. Ei cred c-așa o să-și păstreze clientela, dar ne înjosesc și se înșală. Bătălia e pierdută, și a sosit vremea falșilor profeți.

Amuți și lăsă capul în jos, ursuz, considerând discuția încheiată. Apoi se duse și se sprijini cu umărul de cadrul ferestrei, privind spre fluviu. După un moment de ezitare, Quart, neștiind ce să facă sau să spună, veni lângă el și se sprijini de pervaz. Niciodată nu stătuseră atât de aproape; capul preotului abia îi ajungea până la umăr. Rămaseră așa un timp, fără să scoată o vorbă, mult după ce ornicele bătuseră de șase ori în turnurile Sevillei. Norul singuratic se destrămase și soarele se lăsa domol pe cerul care continua să se poleiască încet, către apus. Atunci don Príamo Ferro vorbi din nou:

— Nu știu decât atât: când va lua sfârșit seducția ne vom sfârși și noi, pentru că logica și rațiunea înseamnă punctul final. Dar atât timp cât o biată femeie simte nevoia să îngenuncheze căutând nădejde sau alinare, bisericuța trebuie să rămână în picioare - scoase din buzunar batista murdară și își suflă nasul, zgomotos. Lumina asfințitului scotea în evidență perii albi ai bărbiei prost rase. În pofida condiției noastre mizere, preoții ca mine sunt încă necesari... Suntem pielea de pe tobă, veche și crăpată, ce face încă să răsune slava lui Dumnezeu. Și numai un nebun ar invidia un secret ca ăsta. Noi îl cunoaștem - cicatricele parohului se strâmbară într-o schimă concentrată și obscură - pe îngerul care deține cheia abisului.

IX. Lumea e mică

„Demnă de-a fi o brună sevillană."
(Campoamor, *Trenul expres*)

Reflectoarele care iluminau catedrala creau un spațiu ireal între noapte și lumină. Dezorientați de contrast, porumbeii zburau în toate direcțiile, apărând deodată și făcându-se nevăzuți înapoi în întuneric, prin labirintul imensului și armoniosului munte de cupole, turle și arc-butanți peste care trona turnul Giralda. Era aproape fantastic, se gândea Lorenzo Quart. Un fundal tot atât de extraordinar precum cel al vechilor superproducții hollywoodiene pe bază de hectare de pânză pictată și mormane de mucava și carton. Diferența consta în faptul că piața Virgen de los Reyes era autentică, construită pe bază de cărămizi și de secole – partea cea mai veche data din veacul al Xll-lea -, și nu exista studiou cinematografic în stare să-i reproducă aspectul impresionant, oricât de mult bănet sau talent ar fi investit în asta. Decorul acela era unic, irepetabil. O scenă perfectă. Mai ales când Macarena Bruner înainta pe ea câțiva pași, ca să se oprească sub enormul felinar din mijlocul pieței și să rămână acolo nemișcată, pe fundalul auriu al pietrelor și al proiectoarelor. Înaltă și zveltă, cu colierul de fildeș pe pielea bronzată a gâtului, cu părul strâns în coadă la spate. Cu ochii ei negri, liniștiți, zăbovind asupra lui Quart.

— Aproape că n-au mai rămas locuri ca acesta, zise.

Era adevărat, și trimisul Romei își dădea seama în ce măsură prezența femeii aceleia accentua fascinația locului.

Fiica ducesei de Nuevo Extremo era îmbrăcată la fel ca în cursul după-amiezei petrecute în *patio*-ul Casei del Postigo. Acum purta o jachetă ușoară pe umeri, iar în mână ținea o geantă de piele semănând cu un rucsac de vânătoare. Ajunseseră până aici mergând mai mult tăcuți, după ce Quart îl lăsase pe părintele Ferro în observatorul lui și își luase rămas-bun de la ducesă. Vă așteptăm să ne mai faceți o vizită, spusese bătrâna doamnă, amabilă și vizibil mulțumită, și îi oferise ca amintire un mic *azulejo* ce făcuse parte din vechea ornamentație a casei: o pasăre pe care vechii meșteri constructori mauri *mudejares* rămași vasali creștinilor o fixaseră în lambriul decorând *patio-ul* și care, căzută din zid la duelurile de artilerie din 1843, zăcea de un veac și jumătate într-un maldăr de piese sparte sau defecte dintr-un beci din preajma fostelor remize pentru trăsuri. Apoi, când Quart ieșise în stradă cu micul *azulejo* în buzunar, Macarena îl oprise lângă grilajul de la intrare. Propunerea unei plimbări înainte de a ciuguli ceva, un aperitiv, în chip de cină la vreun birt din Santa Cruz venise din partea ei. Dacă n-aveți altă obligație, adăugase, privindu-l cu toată concentrarea ochilor ei negri și senini. Un episcop sau ceva de genul ăsta. Quart începuse să râdă, încheindu-și nasturii hainei, iar ea îi privise din nou mâinile, apoi gura și iarăși mâinile, până când râsese și ea cu râsul acela al ei franc și sonor ca al unui băiat. Și acum se aflau amândoi în piața Virgen de los Reyes, cu catedrala luminată ca ziua în fundal și cu porumbeii zburătăcind pe deasupra lor, când în bătaia razelor, când în întuneric. Iar Macarena continua să-l privească pe Quart, și el pe ea. Și nimic din toate astea, se gândea el cu calmul lucid pe care și-l păstra în asemenea situații, nu contribuia la salutara liniște a sufletului, recomandată de sfintele învățăminte pentru mântuirea veșnică a unui preot.

— Vreau să vă mulțumesc, spuse ea.

— Pentru ce?

— Pentru don Príamo.

Mai trecu un stol de porumbei în drum spre noapte. Ei doi se îndreptau acum spre Alcazarele Regale și către arcul boltit de sub străvechile ziduri. Macarena se întorcea să-l observe pe Quart, cu o părere de zâmbet care i se insinua și i se ștergea din când în când de pe buze.

— Cred că v-ați apropiat de el îndeajuns ca să puteți înțelege, adăugă.

Quart schiță un gest ambiguu. Putea înțelege anumite lucruri, zise. Atitudinea parohului sau intransigența și implicarea lui în privința bisericii. Dar asta era doar o parte a chestiunii. Misiunea sa la Sevilla consta într-o dare de seamă generală asupra situației, incluzând, dacă se putea, identitatea lui *Vesper*. Iar în ce-l privește pe piratul informatic, cercetarea bătea pasul pe loc. Părintele Oscar se pregătea de plecare, fără ca el, Quart, să-i fi putut stabili posibila legătură cu cazul în speță. Mai avea de revăzut rapoartele poliției și cercetările întreprinse de Arhiepiscopie în legătură cu morțile din biserică. În plus - își atinse haina deasupra buzunarului interior, unde ținea cartea poștală a Carlotei Bruner -, mai rămânea de rezolvat misterul acelei misive și al citatului însemnat în Noul Testament din odaia lui.

— Cine sunt suspecții? întrebă ea.

Se aflau chiar sub arcul vechii zidiri, lângă micul altar baroc închinat Fecioarei, adăpostit în urna lui de cristal, și râsul lui Quart se propagă în ecouri sub boltă. Un hohot sec, lipsit de umor.

— Toți, absolut toți, zise, uitându-se la mica sculptură ca și când ar fi stat pe gânduri dacă s-o includă sau nu în acel „toți”. Don Príamo Ferro, părintele Oscar, prietena dumneavoastră Gris Marsala... Chiar și dumneavoastră. Aici toată lumea este suspectă, fie prin acțiune, fie prin omisiune - privi în dreapta și în stânga când ieșiră în patio-ul steagurilor din Alcazare, de parcă s-ar fi așteptat să dea peste alți suspecți chiar acolo, la pândă. Sunt convins că vă acoperiți unii pe alții - mai merse un pic, se opri brusc și

iar privi de jur împrejur. Ar fi de-ajuns ca unul dintre dumneavoastră să-mi vorbească sincer nu mai mult de treizeci de secunde, pentru ca investigația mea să ducă la un rezultat.

Macarena Bruner stătea lângă el, și-l privea țintă, strângând geanta de piele la piept.

— Asta credeți?

Quart inspira adânc mireasma portocalilor care umpleau patio-ul.

— Sunt sigur, zise. Absolut sigur. Îmi închipui că *Vesper* este unul dintre dumneavoastră și că a trimis mesajul acela ca momeală, ca să atragă atenția Romei și să-l ajute pe părintele Ferro să-și păstreze biserica... Crede că un apel către Papă înseamnă stabilirea adevărului și încununarea lui la loc de cinste. Pentru că adevărul, își spune naivul nostru pirat informatic, nu poate dăuna unei cauze drepte. Și-atunci aterizez eu la Sevilla, mandatat să caut tipul de adevăr care interesează Roma și care s-ar putea să nu coincidă cu cel îmbrățișat de dumneavoastră. Poate că de aceea nimeni nu mă ajută, ci cu toții îngrămădesc mister peste mister, inclusiv șarada cu cartea poștală.

Porniră din nou, străbătând piața. Uneori pașii îi apropiau, și Quart îi putea simți parfumul: ceva aducând a iasomie, cu arome de flori de portocal. Macarena Bruner mirosea ca orașul ei.

— Poate că obiectivul nu este acela de a vă ajuta pe dumneavoastră, zise ea după încă un moment, ci pe alții. Poate că totul se petrece pentru a vă face să pricepeți ce se întâmplă.

— De acord. Eu pot înțelege atitudinea părintelui Ferro. Însă înțelegerea asta a mea nu vă folosește la nimic. V-ați trimis mesajul așteptând un minunat cleric plin de dragoste și milă, și vă pomeniți cu un soldat cu spada lui Iosua - scutură puțin din cap, prost dispus. Pentru că eu sunt un soldat, ca acest sir Marhalt care vă plăcea atât de mult când erați mică. Tot ce fac eu e să informez asupra

faptelor și să-i caut pe cei răspunzători, înțelegerea și soluțiile, dacă există, aparțin altora - făcu o pauză, înainte de a adăuga, cu un ușor zâmbet: de aceea nu vă servește la nimic să-l seduceți pe mesager.

Ajunseseră la pasajul ce lega *patio*-ul steagurilor cu cartierul Santa Cruz. În lumina difuză a răspântiei, umbrele lor alunecară alăturate pe zidurile văruite. Lucrul acela crea o ciudată senzație de intimitate, și Quart se simți mai ușurat când ieșiră din nou în partea cealaltă, în plină noapte.

— Așa vi se pare? întrebă Macarena Bruner. Că încerc să vă seduc?

Quart nu răspunse. Continuară să meargă în tăcere de-a lungul zidului, apoi pe una dintre străduțele strâmte care înaintau în cartierul evreiesc.

— Dar și sir Marhalt, zise ea după alte câteva clipe, lua apărarea cauzelor drepte.

— Erau alte timpuri. Pe deasupra, pe sir Marhalt al dumneavoastră l-a inventat John Steinbeck. Acum nu mai există cauze drepte. Nici măcar a mea nu mai este așa - șovăi puțin, parcă întrebându-se dacă avea ori nu dreptate. Dar e a mea.

— Ați uitat de părintele Ferro.

— Asta nu-i o cauză dreaptă. E un procedeu personal. Fiecare se descurcă cum poate.

Quart mergea privind drept înainte, dar simți că ea făcea un gest de nerăbdare:

— Vă rog. Am văzut *Casablanca* de douăzeci de ori. Și numai asta-mi mai lipsea: să văd un preot făcând-o pe eroul dezamăgit - o luase puțin înainte și acum se întorcea spre el, disprețuitoare și prost dispusă. Pe Humphrey Bogart.

— Nu. Eu sunt mai înalt. Iar dumneavoastră vă înșelați. N-ați văzut nimic, nu știți nimic despre mine.

Simțea pornirea s-o apuce de braț și s-o oprească în timp ce vorbea, dar se stăpâni. Ea continua să meargă cu un pas

înaintea lui și să privească drept în față, de parcă ar fi refuzat să-l asculte.

— Nu știți de ce sunt preot, nici de ce mă aflu aici, nici ce-am făcut ca să fiu acum aici. Nu știți câți Príamo Ferro am cunoscut până acum, nici ce-am făcut cu ei când am primit ordinele necesare.

Zise aceasta cu o amărăciune care căzu în gol; Macarena Bruner nu putea ști. O văzu întorcându-se spre el pe tocurile pantofilor:

— Păreți a regreta că nu puteți trimite un cap la Roma cu poșta următoare - îl înfrunta, aplecându-și puțin trupul înainte. Ați crezut că totul va fi simplu, nu? Dar eu eram sigură că lucrurile se vor schimba de cum veți cunoaște victima mai îndeaproape.

— Vă înșelați - Quart negă, susținându-i privirea. Nimic nu se schimbă, cel puțin formal, prin faptul că l-am cunoscut mai bine pe părintele Ferro.

— Nici în rest? - își atingea fruntea cu un deget. În ideile dumneavoastră?

— Restul e treaba mea. Și aflați că am cunoscut îndeaproape multe dintre victimele mele, ca să folosesc cuvintele dumneavoastră. Asta n-a schimbat nimic.

O auzi suspinând, disprețuitoare:

— Presupun că nu. Presupun că în schimb primiți haine pe măsură, croite de cei mai buni croitori, și purtați pantofi scumpi, aveți cărți de credit și un ceas formidabil la mână - îl măsura de sus în jos, provocatoare și insolentă. Probabil că ăștia vă sunt cei treizeci de arginți.

Prea agresivă. Prea mult dispreț în cuvintele ei ca să crezi că situația o lăsa rece, încât Quart începu să se întrebe disperat unde voia să ajungă. Stăteau nemișcați unul în fața celuilalt, pe una dintre străduțele strâmte cu felinare de fier, ale căror balcoane pline de ghivece cu flori aproape că se atingeau dintr-o parte în alta, deasupra capetelor lor.

— Mă bucur că presupuneți corect, fiindcă așa și este - Quart apucă cu două degete reverul hainei, arătându-i-l. Hainele acestea, pantofii, cărțile de credit și ceasul de la mână se dovedesc foarte utile când e vorba să impresionezi un general sârb sau un diplomat american... Există preoți proletari, preoți însurați, preoți care își încep liturghia la primul ceas al dimineții și există preoți ca mine. Și nu v-aș putea spune care dintre ei e de vină că există ceilalți - schiță un surâs amar, însă gândul îi zburase deja departe de cuvintele rostite; Macarena Bruner continua să stea prea aproape, pe strada aceea prea strâmtă. Deși într-o privință tot ne potrivim, părintele Ferro al dumneavoastră și cu mine: nici unul din noi nu-și face iluzii în privința meseriei.

Apoi amuți, fiindcă deodată se temu că va simți nevoia să se justifice în fața ei. Erau singuri pe stradă, la lumina unui felinar îndepărtat, iar ea era foarte frumoasă așa cum stătea privindu-l în tăcere, cu gura ușor întredeschisă în care licăreau incisivii ei strălucitor de albi. Respira domol, cu seninătatea femeii frumoase care este pe deplin conștientă că e așa. Expresia ei nu mai era una de dispreț, de parcă acesta s-ar fi evaporat o dată cu vorbele; iar ce îl încerca pe Quart era o frică masculină și reală, fizică, foarte apropiată de o amețeală puternică. Într-atât, încât fu cât pe ce să dea un pas înapoi, care l-ar fi lipit de zid:

— De nu-mi spuneți ce știți?

Văzu că se uita la el ca și când s-ar fi așteptat din partea lui la alte cuvinte, la alte gesturi. Ochii femeii, până atunci înfipți în ai săi, lunecară de la chipul lui la gulerul înalt al cămășii negre.

— Deși n-o să mă credeți, eu știu foarte puțin, răspunse, după o tăcere care se prelungi dincolo de așteptări. Pot ghici unele lucruri, dar nu eu voi fi aceea care să vi le povestească. Faceți-vă treaba, în timp ce ceilalți și-o fac pe a lor.

După ce spuse asta, rămase din nou tăcută și nemișcată, așteptând răspunsul lui Quart. Numai că el nu mai scoase o vorbă, ci o porni iar pe strada îngustă; și ea îl urmă în tăcere, strângându-și geanta de piele la piept.

La localul Las Teresas șuncile atârnau printre sticle de La Guita, vechi afișe din Săptămâna Patimilor și Târgul de Aprilie, fotografii cu toreadori slabi și serioși morți de mult, cu cerneala dedicațiilor îngălbenindu-se în dosul ramelor. Chelnerii notau prețul consumațiilor pe tejgheaua de lemn în timp ce Pepe, gerantul, tăia felii subțiri de jambon afumat Jabugo cu un cuțit lung și ascuțit ca o lamă de ras:

Mult îmi place, vere,
la halba de bere
șunca afumată
în munți preparată

cânta printre dinți, în ritmul dansului popular *sevillana.* Îi spusese pe nume, „dona Macarena”, însoțitoarei lui Quart și le pusese dinainte, mai înainte ca ei să fi apucat să ceară ceva, feliuțe de pastramă cu roșii, frigărui și măduvioare, ciuperci la grătar și două pahare zvelte, înalte, pline pe trei sferturi cu un înmiresmat și aurit vin alb *manzanilla.* Destul de aproape de ușă, sprijinindu-se de tejghea lângă Quart, un client cu o înfățișare obișnuită și roșu la față bea vârtos vin negru, pahar după pahar; din când în când Pepe își întrerupea fredonatul și, nedezlipindu-și ochii de pe feliuțele de jambon, îi zicea câte ceva despre un meci de fotbal ce urma să se joace între echipele Sevilla și Betis.

— Fabulos, preciza bărbatul roșu la față, cu o încăpățânare alcoolică; și pe când Pepe încuviința din cap, reluându-și refrenul, celălalt își afunda iar nasul în paharul

cu vin. Din buzunarul de sus al hainei lui își ițea căpșorul un șoricel gri, viu și autentic, căruia uneori îi oferea bucățele din farfuria cu brânză aflată la îndemână, pe tejghea. Rozătorul se înfrupta din brânză cu mare poftă, și nimeni nu părea câtuși de puțin surprins.

Macarena bea *manzanilla* cu sorbituri mici. Se sprijinea cu un cot pe tejghea, la fel de dezinvoltă ca la ea acasă, în Casa del Postigo. De fapt, realiză Quart, se mișca prin tot perimetrul Santa Cruz ca prin încăperile propriei case; și într-un fel asta și era întregul cartier, sau așa fusese veacuri de-a rândul. Era evident că fiecare cotlon în parte era înscris în memoria-i genetică, în instinctul teritorial. Quart își reconfirmă impresia - lucru neliniștitor pentru agentul ILE - că îi era greu să-și închipuie cartierul acela și întregul oraș fără prezența femeii aceleia, cu tot ce însemna ea. Păr negru strâns la ceafă, dinți albi, ochi negri. Din nou își aminti de picturile lui Romero de Torres, de clădirea fabricii de țigări de foi, transformată acum în Universitate. Carmen, lucrătoare la fabrica aceea, și frunzele de tutun umede răsucite cu palma pe partea interioară a coapsei unei femei cu pielea oacheșă. Își ridică ochii și îi întâlni pe ai ei, fixându-l. Iarăși licăriri de miere, reflexive. Liniștite.

— Vă place Sevilla? se interesă deodată Macarena.

— Mult, îi răspunse tulburat, întrebându-se dacă ea îi citea gândurile.

— E un loc special - continua să-l privească, fără a înceta să ciugulească din farfurii; acum dădea gata o ciupercă la grătar. Aici trecutul conviețuiește fără probleme cu prezentul. Gris zice că noi, sevillenii, suntem vechi și înțelepți. Totul se poate accepta, totul este posibil - privi fugar spre vecinul ei cu fața roșie și zâmbi. Până și împărțitul brânzei cu un șoricel la tejgheaua unui bar.

— Prietena dumneavoastră e expertă în informatică?

Îl privi ciudat. Aproape uimită.

— Nu vă lăsați, așa-i? - înțepă altă ciupercuță cu o scobitoare și o duse la gură. Sunteți un om cu idei fixe. De ce n-o întrebați pe ea?

— Am întrebat-o. Și a scăpat prin răspunsuri evazive, ca toată lumea.

Se uita spre ușă, pe deasupra umărului femeii, și văzu intrând un bărbat gras, la vreo cincizeci de ani, îmbrăcat în alb, care pe moment nu i se păru complet necunoscut. Grasul își scoase pălăria trecând pe lângă ei, aruncă o privire în interior ca și când ar fi căutat degeaba pe cineva, se uită la ceasul pe care și-l scoase dintr-un buzunăraș al vestei și dispăru pe ușa cealaltă, agitând un baston cu mâner de argint. Quart observă că avea obrazul stâng înroșit, uns cu cremă sau cu pomadă, și o ciudată mustață scurtă și foarte pârlită, de parcă i-ar fi pârjolit-o cineva la foc mic.

— Și cum rămâne cu cartea poștală? o întrebă pe Macarena, continuând discuția. Gris Marsala are acces la cufărul mătușii dumneavoastră Carlota?

O văzu zâmbind puțin, amuzată de ideile lui fixe.

— O dată s-a aflat destul de aproape de el, dacă la asta vă referiți. Dar putea fi și don Príamo.

Sau părintele Óscar, sau eu însămi. Ori maică-mea... V-o imaginați pe ducesă, cu Coca-Cola ei și cu o șapcă de baseball pusă cu cozorocul la spate, spărgând sistemul de siguranță al Vaticanului pe la orele două-trei dimineața? - înțepă o bucățică de carne și o feliuță de roșie și i le oferi lui Quart. Mă tem că investigația dumneavoastră ar putea aluneca în grotesc.

Quart apucă un capăt al scobitorii, și degetele lui le atinseră pe ale Macarenei.

— Mi-ar plăcea să arunc o privire în cufărul ăla.

Duse frigăruia la gură în timp ce ea îl privea:

— Dumneavoastră și cu mine, singuri? surâse. Este o idee cam îndrăzneață, deși mă tem că scopul e de a verifica dacă am ori ba un computer pirat - Pepe pusese pe tejghea

farfuria cu șuncă și ea se uita distrată la feliile roșcate vrâstate cu bine mirositoarea slăninuță. De ce nu? Aș avea ce să le povestesc prietenelor mele, și îmi place să-mi închipui ce mutră ar face arhiepiscopul aflând una ca asta - își înclină capul, gânditoare. Sau bărbatul meu.

Quart se uita la verigile de argint din lobii urechilor ei, sub părul lins, bine pieptănat spre spate, întins în coada de cal.

— N-aș vrea să vă creez și alte probleme.

Ea izbucni deodată în râs.

— Probleme? Sper ca Pencho să crape de ciudă și de gelozie. Dacă peste necazurile lui cu biserica noastră i se mai povestește și că există un preot interesant la mijloc, poate să înnebunească - îl observă pe Quart, atentă. Și să devină periculos.

— Mă neliniștiți - Quart termina de băut *manzanilla* din paharul lui și era evident că nu se simțea câtuși de puțin neliniștit.

Macarena reflecta cu voce tare:

— Oricum, zise, treaba cu cufărul Carlotei este o idee bună. Așa veți pricepe mai bine ce înseamnă Nuestra Señora de las Lágrimas.

— Prietena dumneavoastră Gris - Quart gusta o felie de șuncă - se plânge de lipsa banilor pentru continuarea lucrărilor...

— E adevărat. Ducesa și cu mine avem strict din ce trăi, iar parohia este ruinată. Leafa lui don Príamo e o nimica toată, iar din colecta duminicală nu putem plăti nici ceara lumânărilor. Uneori ne simțim ca exploratorii aceia din filme, cu umbra vulturilor hoitari planând peste capetele noastre... Joia, mai ales, are loc un spectacol curios.

Și atunci îi explică pe larg lui Quart, în fața paharelor înalte umplute din nou cu *manzanilla,* că nimeni nu se putea atinge de Nuestra Señora de las Lágrimas atât timp cât se slujea acolo liturghia pentru pomenirea sufletului strămoșului ei Gaspar Bruner de Lebrija, în fiecare joi -

ziua când murise, în anul 1709 - la opt dimineața. Acesta era motivul pentru care în zilele de joi puteau fi văzuți în ultimul șir de bănci un trimis al arhiepiscopului și un notar plătit de Pencho Gavira, ambii pândind o neregularitate sau o neglijență.

Lui Quart nu-i venea să creadă una ca asta, și amândoi râseră împreună. Dar râsul Macarenei se stinse primul:

— Pare o copilărie, nu? - redevenise brusc serioasă. Faptul că totul depinde de prostia asta - își ridică paharul ca să-l ducă la buze, însă se opri și îl puse la loc pe tejghea. Oricare alt preot, care n-ar sluji liturghia sau ar uita codicilul strămoșului meu, ar condamna biserica la demolare; și atât arhiepiscopul Sevillei, cât și Banca El Cartujano ar câștiga partida... De aceea mi-e teamă că, după ce au reușit să-l îndepărteze pe părintele Óscar, vor încerca să facă ceva împotriva lui don Príamo.

Se uita la Quart cu o îngrijorare ce părea sinceră. Iar el nu știa ce să creadă.

— Asta-i o ticăloșie, răspunse în cele din urmă. Monseniorul Corvo nu-mi este simpatic, dar sunt sigur că n-ar îngădui niciodată...

Ea ridică mâna fără să se gândească prea mult, astfel că fu gata să i-o pună pe buze. Pe Quart chiar îl miră că nu-i simte atingerea. Macarena îi interpretă corect privirea, căci își retrase mâna, lăsând-o pe tejghea.

— Nu vorbesc de arhiepiscop.

Se juca cu piciorul paharului lui Quart. Și mă îmbrobodești bine, își zise deodată acesta. Nu știa dacă ea proceda astfel din îndemnul propriu sau al altcuiva, dacă obiectivul era seducerea mesagerului ori neutralizarea dușmanului; însă era cert că, sub pretextul de a-l face să vadă și partea cealaltă a tranșeei, ceea ce urmăreau de fapt cu toții era să-l facă să piardă orice perspectivă. Îți trebuie ceva de care să te agăți, se gândi. Munca ta, investigația, biserica, orice. Date și fapte, chiar dacă nu slujesc la mare lucru. întrebări și răspunsuri, cap limpede.

Seninătate, așa cum ea o are și o risipește clipă de clipă, femeie unealtă a Necuratului, a osândirii eterne, dușmană a speței omenești și a sufletului nemuritor. Păstrează distanțele sau te-ai ars, Lorenzo Quart. Cum suna vorba aceea a monseniorului Spada? Dacă un cleric izbutea să țină banii cât mai departe de buzunarul propriu și să-și țină picioarele cât mai departe de patul unei femei, avea mari șanse de a-și mântui sufletul. Sau cam așa ceva.

— Să revenim la problema banilor, zise.

Trebuia să vorbească, să pună întrebări, chiar și inutile. El se afla acolo ca să investigheze, nu pentru ca o Carmen de la fabrica de țigări să-i pună degetele pe buze.

— V-ați gândit să vindeți tablourile din sacristie ca să continuați lucrările de restaurare?

— Tablourile acelea nu fac doi bani. Nici măcar Murillo nu e un Murillo.

— Dar perlele?

Se uită la el de parcă tocmai auzise o tâmpenie monumentală:

— Păi, așa ar putea și Vaticanul să-și vândă pinacoteca și să dea banii săracilor, sugeră.

Își bău vinul, apoi căută portofelul în geantă și ceru nota de plată. Quart insista să plătească, dar ea nici nu voi să audă. Gerantul se scuză cu un zâmbet. Iertați-mă, părinte, dar dona Macarena e clienta mea etc.

Ieșiră în stradă, unde un felinar le proiectă umbrele alungite. În porțiunile mai slab luminate prelua ștafeta luna, albă și aproape rotundă printre umbrele streșinilor și balcoanelor care se apropiau unele de altele pe deasupra capetelor lor. După alte câteva clipe ea menționa din nou perlele, și făcând aceasta părea să-și râdă de Quart.

— Tot nimic n-ați înțeles, zise. Sunt lacrimile Carlotei. Testamentul căpitanului Xaloc.

Pe străzile înguste, ecoul pașilor răsuna puternic, așa că cei trei potlogari se țineau departe de pereche, făcând cu schimbul în linia întâi pentru a nu stârni bănuieli: când don Ibrahim cu Niña Puñales, Potro del Mantelete urmându-i mai în spate, când Potro singur sau cu Niña de braț - de cel sănătos, fiindcă pe cel ars îl avea bandajat și legat de gât cu o eșarfă -, mereu în contact vizual cu preotul și cu ducesa cea tânără. Sarcina nu le era cu nimic ușurată, pentru că traseul din Santa Cruz era foarte neregulat, cu multe coturi, cotloane și fundături. Ba chiar la un moment dat cei trei asociați trebuiră să facă iute stânga-mprejur și s-o tulească în vârful picioarelor prin întuneric, panicați, când Quart și Macarena, ajunși într-o piațetă închisă, se întoarseră pe propriile urme, după ce rămăseseră acolo câteva minute, stând de vorbă.

Dar acum totul mergea strună. Perechea înainta pe o stradă cu cotituri domoale și cu ample intrânduri unde te puteai ascunde la nevoie; era ușor să-i urmărești, fără cine știe ce riscuri. Așa că, mai relaxat, ca o mare pată albicioasă în penumbră, don Ibrahim scoase o havană din buzunar și și-o duse la gură, răsucind-o voluptuos între degete. La vreo opt sau zece pași înaintea lui, Potro del Mantelete și Niña Puñales mergeau atenți pe urma pașilor preotului și ai ducesei celei tinere; iar fostul fals avocat simți un val de duioșie privindu-și tovarășii. Își îndeplineau sarcina conștiincios, nescăpând o clipă din ochi dublul obiectiv care mergea în fața lor, pe stradă în sus. În locurile mai tăcute, Niña își scotea pantofii cu toc ca să nu facă zgomot și mergea desculță, cu grația aceea pe care anii nu reușiseră să i-o răpească în pofida multelor belele, cu picioarele goale și cu pantofii ținuți delicat cu degetele, lângă poșeta în care avea lucrul de mână, aparatul de fotografiat al lui Peregil și inexistenta tăietură din ziar unde stătea scris că un bărbat cu ochii verzi ca grâul abia încolțit îl omorâse cândva pe un altul pentru dragostea ei. Eterna Niña, cu rochia în picățele, cu părul

vopsit, cu cârlionțul acela răsucit ca un melc pe frunte â la Estrellita Castro și cu acel aer de cântăreață folclorică în drum spre un local cu spectacol de *flamenco* de-acum imposibil. Lângă ea, serios, masculin, Potro îi oferea brațul sănătos cu deferența celui care știe, sau intuiește, că gestul acela curtenitor, de bărbat respectuos și dintr-o bucată, așa cum întotdeauna au fost purtătorii de nădragi, era cel mai mare omagiu pe care o femeie ca Niña îl putea primi pe lumea asta.

Cu bastonul sub braț, don Ibrahim înclină capul ca să-și aprindă trabucul, ascunzând flacăra sub amplul bor al panamalei lui, iar când puse la loc în buzunar bricheta de argint cizelat - de astă dată amintire de la Gabriel Garcîa Márquez, pe care îl cunoscuse, zicea el, când autorul *Colonelului Páramo n-are cine să-i facă vizite*[11] era doar un umil reporter senzaționalist din Cartagena de Indias - atinse biletele pentru corida de duminică, pe care le cumpărase, chiar în seara aceea, Potro del Mantelete. În timpul liber, fostul toreador și boxer mai făcea un ban cu găștile de șnapani ce organizau lângă podul din Triana jocuri de tip alba-neagra și altele pe măsură, protejându-l pe scamatorul care manipula cele trei cornete pentru zaruri și biluța - cârlanca, în jargonul meseriei - pe cutia de carton: uite-o, nu e, unde dai și unde crapă, cască ochii vericule, hai neamule să te-mbogățesc, ian' vino mata-ncoace domnu' și pariază pe cinci mii de *duros.* Cu fârtații împrejur prefăcându-se că tot câștigau și cu doi-trei golani plasați pe la colțuri, ținând de șase și dând alarma când apăreau sticleții, adică poliția. Cu aerul lui grav, formal și cu sacoul în carouri prea strâmt pe el, Potro inspira încredere oamenilor; astfel că, datorită prestației sale de reclamă vie, el și colegii săi îl ușuraseră de dimineață pe un turist portorican de un teanc baban de verzișori. Și,

[11] Nume aberant, compus din mai multe titluri cunoscute din literatura hispano-americană și denotând crasa incultură dublată de fanfaronadă a personajului. De altfel, în cursul romanului exemplele de talmeș-balmeș sfertodoct din capul lui don Ibrahim sunt monedă curentă.

pentru a-și face uitat pocinogul cu Anis del Mono, Potro se învârtise de trei locuri bune, la umbră, la arena cu tauri. Locuri pe care cheltuise toată partea lui de câștig la alba-neagra, fiindcă programul era de zile mari: Curro Romero, Espartaco și Enrique Ponce - pe Curro Maestral îl tăiaseră de pe afiș în ultimul moment, fără explicații - înfruntau șase tauri de la crescătoriile Cardenal și Murube. Șase tauri șase.

Don Ibrahim scoase fumul pe gură, clămpănind tare din fălci ca să-și dea seama de starea pielii unse din belșug cu pomadă contra arsurilor. Deși avea mustața și sprâncenele pârlite, nu se putea plânge de soartă: fuseseră cât pe ce s-o pățească urât cu benzina, dar totul se limitase până la urmă la câteva răni superficiale, masa arsă, o pată de fum pe tavan și spaima. O spaimă grozavă, mai ales când îl văzuseră pe Potro fugind prin cameră cu un braț în flăcări - stângul; din fericire, era ditamai bărbatul hârșit, nu se speria chiar așa ușor —, ca în filmul acela cu Vincent Price, cu crimele de la Muzeul figurilor de ceară. Până când Niña, cu mare prezență de spirit și zicând Sfântă Fecioară!, îi stropise pe don Ibrahim și pe el cu un jet din sifonul pe care îl avea în bucătărie, înainte de a arunca pe masă o pătură ca să înăbușe focul. Apoi totul nu fusese decât fum, explicații, vecine strânse ciopor în ușă și o încurcătură imensă când apăruseră pompierii și-acolo nu mai era nimic de stins decât poate aprinsa rușine a celor trei parteneri. Căzând tacit de acord, nici unul dintre ei nu avea să mai pomenească vreodată nenorocita întâmplare. Pentru că, după cum condusese don Ibrahim ridicând academic un deget când Niña se întorsese de la farmacie cu un tub de unguent și multe feșe, viața are și niscai aspecte dureroase pe care trebuie să le uiți cu iuțeală.

Preotul și ducesa cea tânără se opriseră pesemne să stea de vorbă, fiindcă Niña și Potro zăboveau discret la un colț de stradă, lipiți de zid, contopindu-se cu umbrele. Don Ibrahim binecuvânta pauza aceea - să-și autopropulseze

cele o sută zece kilograme ale lui pe lungi trasee nu era lucru ușor - și privi luna peste marginile întunecoase ale străzii înguste, savurând aroma havanei al cărei fum se înălța în volute suave prin lumina argintie ce se revărsa peste Santa Cruz imediat ce felinarele rămâneau în urmă sau dispăreau după un colț. Nici măcar izul de urină și de murdărie din preajma unor baruri de pe străzile cele mai neluminate nu reușea să atenueze mirosul portocalilor, al reginei-nopții și al florilor ce acopereau balcoanele ferite de persiene din spatele cărora se auzeau, când treceai, muzică în surdină, fragmente de conversație, dialogul vreunui film sau aplauzele vreunui concurs de televiziune. Dintr-o casă din apropiere se revărsau cadențele unui bolero, care îi amintiră lui don Ibrahim de alte nopți cu lună plină din alte vremuri și alte străzi, și indianul se lăsă legănat de nostalgia celor două tinereți caraibiene ale lui: cea adevărată și cea imaginară, care se învălmășeau în amintirea unor nopți elegante pe călduroasele plaje din San Juan, a unor plimbări lungi prin Havana veche, a aperitivelor de la Los Portales din Veracruz, cu orchestre de *mariachis* cântând *Femei divine* de prietenul său Vicente, sau acea *Maria Bonita* la compunerea căreia el jucase un rol cu totul deosebit. Sau poate că, își zise trăgând încă o dată cu desfătare din trabuc, tot ce simțea era pur și simplul dorul după tinerețea-i pierdută. Și după visele pe care mai apoi viața are grijă să ți le reteze unul după altul cu mușcături feroce.

Oricum - medita el privindu-i pe Potro și pe Niña cum își reluau mersul și pornind după ei -, îi rămânea Sevilla, și din ea anumite locuri care i se păreau atât de asemănătoare celor ce îi marcaseră anii amintirilor. Pentru că orașul acesta păstra pe la răspântiile străzilor, în culorile și lumina lui, ca nici un altul de pe lume, rumoarea timpului ce se stinge tăcut sau, mai bine zis, a propriei tale ființe stingându-se o dată cu acele lucruri ale timpului de care ți-ai ancorat viața și memoria.

Însă partea proastă a agoniilor lungi era că omul risca să-și piardă ținuta și măsura în toate.

Don Ibrahim mai trase o dată din trabuc, pe când dădea trist din cap: într-un cotlon, sub ziare și cartoane, dormea umbra neclară a unui cerșetor; și ghici, mai mult decât văzu, farfuria de tablă pentru pomeni, lângă el. Instinctiv duse mâna la buzunar, evitând biletele la coridă și bricheta de la Garda Márquez, până găsi o monedă de douăzeci de *duros* pe care, aplecându-se greoi peste propriu-i burdihan, o lăsă lângă trupul adormit. Mai făcu zece pași și își aminti deodată că nu mai avea mărunțiș pentru raportul telefonic către Peregil, așa că fu cât pe ce să se întoarcă din drum ca să recupereze moneda; dar își luă seama, gândindu-se că Potro sau Niña aveau probabil la ei bani schimbați. Un gest e o profesiune de credință. Iar acela n-ar fi fost onorabil.

Lumea e mică, însă după noaptea aceea Celestino Peregil avea să se întrebe de multe ori dacă întâlnirea dintre șeful său Pencho Gavira și ducesa cea tânără împreună cu preotul de la Roma fusese întâmplătoare, ori dacă tânăra doamnă a ținut să i-l plimbe pe sub nas pe popa cel fățos, știind foarte bine că la ora aceea soțul, fostul soț sau ce i-o fi tehnic vorbind bancherul, golea întotdeauna un păhărel la barul El Loco de la Colina. Treaba e că Gavira stătea la o masă pe terasa plină de lume, cu o amică, și Peregil înăuntru, la tejgheaua de lângă ușă, făcând pe bodyguardul. Șeful lui ceruse o bere neagră scoțiană de la gheață și savura prima înghițitură privindu-și însoțitoarea, un frumos manechin sevillan care, în pofida notoriului ei deficit intelectual, sau poate tocmai de aceea, începea să fie cunoscută datorită unei scurte propoziții dintr-o reclamă de pe Canal Sur la o anumită marcă de sutiene. Propoziția aceea atât de ingenioasă era „bustul e al meu”, iar manechinul - o oarecare Penelope Heidegger,

care avea puternice argumente anatomice ca să afirme așa ceva - o pronunța cu o devastatoare senzualitate, într-atât, încât - asta sărea în ochi - Pencho Gavira era foarte dispus să-și ia cota-parte în cursul orelor următoare, și nu pentru întâia oară, din proprietatea titulară a bustului în chestiune. O formă ca oricare alta, se gândea Peregil, de a uita de Banca El Cartujano, de biserică și de toată vânzoleala aia care le făcea atâta sânge rău.

Omul de casă al lui Gavira își netezi părul peste cap cu palma și privi împrejur. Din postul lui de lângă tejghea și ușă putea vedea strada Placentines până la colț, inclusiv generoasa porție de pulpe ale numitei Penelope pe care scurta minijupă de lycra o lăsa descoperită sub masă, lângă picioarele încrucișate ale lui Pencho Gavira; acesta era în cămașă, fără haina care atârna de speteaza scaunului, cu nodul cravatei slăbit, fiindcă temperatura era plăcută. în ciuda furtunii ce se abătuse de curând peste el, Gavira arăta bine: pieptănat îngrijit, dat cu gel, cu șuvițele negre petrecute pe după ureche, bine făcut și puțind a bani, cu ceasul de aur strălucindu-i la încheietura puternică și bronzată. La minicombina muzicală a barului răsuna Europa, de Santana. O scenă fericită, pașnică, aproape domestică. Și Peregil își spuse că totul părea să meargă ca uns. Nici urmă de țiganul Mairena, nici de Pollo Muelas, iar usturimea din uretră îi dispăruse după o doză de Blenox. Și în momentul acela, taman când era mai relaxat și mai calm și totul părea extrem de promițător atât pentru șeful lui, cât și pentru el însuși - ochise două femei mai coapte, dar arătând încă bine, așezate în fundul localului, și stabilise deja un contact vizual cu ele -, și când tocmai comanda încă un whisky de doișpe ani vechime - *twelve years old*, îi spusese chelnerului cu un aplomb cosmopolit -, îi trecu prin cap o întrebare neroadă: unde erau la ora aceea don Ibrahim cu Potro și cu Niña, și cum o fi mergând treaba aia pe care le-o încredințase? Conform ultimelor instrucțiuni, se pregăteau să ardă nițeluș

biserica, doar atât cât să nu mai poată sluji nimeni în ea liturghia de joi și s-o scoată din funcțiune; dar deocamdată nu cunoștea rezultatele. Precis că avea să găsească un mesaj acasă din partea lor, pe robotul telefonic. La asta se gândea Peregil pe când ducea la gură paharul pe care tocmai i-l puseseră pe tejghea. Atunci îi văzu apărând de după colț pe ducesa cea tânără și pe preotul de la Roma, și fu cât pe-aici să se înece cu o bucățică de gheață.

Se îndepărtă puțin de tejghea, apropiindu-se de ușă, fără a ieși în stradă. Presimțea o catastrofă. Oricâtă Penelopă era la mijloc și oricât bust, nu era un secret pentru nimeni că Pencho Gavira continua să fie gelos pe încă legitima lui soție. Și chiar dacă n-ar fi fost așa, coperta revistei Q+S și fotografiile cu toreadorul Curro Maestral erau suficiente pentru ca bancherul să fie ultrasensibil la subiectul ăsta. Și, de parcă asta n-ar fi fost îndeajuns, popa arăta grozav, era îmbrăcat ca la carte și vădea ținută, stil. Cam ca Richard Chamberlain în *Pasărea-spin,* dar mult mai masculin. Așa că Peregil începu să tremure, și tremură și mai abitir când din spate îl văzu ițindu-se pe Potro del Mantelete cu Niña Puñales la braț. Peste câteva clipe li se alătură don Ibrahim, și cei trei pezevenghi rămaseră acolo, descumpăniți și mascându-și foarte prost deruta, pe când Peregil își spunea: cască-te, pământule, și înghite-mă. Asta mai lipsea!

Lui Pencho Gavira sângele îi bubuia în tâmple când se ridică încet, încercând să se stăpânească.

— Bună seara, Macarena.

Niciodată să nu acționezi urmându-ți primul impuls, îi zisese cândva bătrânul Machuca, pe vremea când debuta în lumea afacerilor. Fă ceva care să-ți dilueze adrenalina, ține-ți mâinile ocupate și lasă mintea liberă. Acordă-ți timp. Așa că își puse haina pe el și o încheie la toți nasturii,

privindu-și nevasta în ochi. Erau înghețați ca două rotocoale de chiciură neagră.

— Salut, Pencho.

Abia o privire rapidă spre însoțitoarea lui, un aproape imperceptibil rictus de dispreț în colțul gurii în fața fustei strâmte ce stătea să pocnească și a decolteului comprimând bustul acela care era patrimoniu național. Timp de câteva clipe, Gavira nu fu sigur care din ei doi era mai îndreptățit să facă reproșuri. Terasa, barul și strada întreagă erau cu ochii pe ei.

— Doriți să beți ceva?

Dușmanii lui, o grămadă, puteau spune orice despre el, numai că era un laș nu. Găsi resurse până și pentru schițarea unei păreri de zâmbet politicos, deși toți mușchii îi erau încordați dureros și un văl roșu i se așternea pe ochi pe măsură ce bubuitul îi răsuna în creier, iar sângele îi zvâcnea tare în urechi. Își potrivi nodul cravatei și manșetele cămășii până când lăsă butonii descoperiți, scrutându-l pe preot în așteptarea prezentărilor. Popa era foarte elegant, cu un costum subțire, negru, croit impecabil, cu cămașă neagră și guler înalt preoțesc. Și-n plus, era foarte înalt individul, îl depășea cam cu două palme bune. Lui Pencho Gavira nu-i plăceau bărbații înalți. Mai cu seamă dacă se afișau noaptea prin Sevilla cu nevastă-sa. Se întrebă dacă ar fi fost prost văzut în societate în cazul în care-i muta fălcile unui preot într-un bar.

— Pencho Gavira. Părintele Lorenzo Quart.

Nimeni nu dădu să se așeze, iar Penélope Heidegger rămase pe scaunul ei, pe moment ignorată, în afara evenimentelor. Gavira îi întinse celuilalt mâna, strângând puternic și simțindu-l cum îi întoarce gestul cu tot atâta tărie. Preotul de la Roma avea niște ochi inexpresivi și calmi, iar bancherul își zise că, la urma urmelor, tipul putea să nu fie la curent cu nimic. Dar când se întoarse să se uite la nevastă-sa, ochii Macarenei i se părură ca două

banderillas negre de întărâtat taurii. Începu să se simtă mai provocat decât era în stare să suporte. Intuia privirile oamenilor ațintite asupra lui: scena aceea avea să fie comentată pe toate fețele cel puțin o săptămână.

— Acum ieși cu preoți?

N-ar fi vrut să spună asta, nu așa. Nici măcar nu-și premeditase vorbele, dar uite că-i ieșiseră din gură și înapoi nu le mai putea aduce. Atunci văzu un ușor zâmbet triumfător lunecând pe buzele Macarenei și își dădu seama că nimerise în capcană. Ceea ce îl înfurie și mai mult.

— Asta e o grosolănie, Pencho.

Situația era limpede, și tot ce avea să spună ori să facă de-acum înainte urma să i se treacă la răboj. La capitolul pierderi. Ea nu făcea decât să treacă pe acolo, oamenii aflați pe terasă în seara aceea, și toată Sevilla a doua zi, îi erau martori. Mai mult, putea să-l prezinte pe preotul cel înalt ca pe confesorul ei. La toate astea popa cel înalt privea fără să scoată o vorbă, prudent și în expectativă. Era clar că nu voia să creeze probleme; dar nu părea nici pe departe preocupat sau incomodat de situație. Ba chiar arăta simpatic, așa tăcut cum stătea și cu aerul acela sportiv, de jucător de baschet îmbrăcat la țol festiv de doliu de la Giorgio Armani.

— Cum stăm cu celibatul, părinte?

Părea că un alt Pencho Gavira, cu totul diferit, lua în mâini frâiele chestiunii și că bancherul se lăsa târât de el fără a i se putea opune. Aproape resemnat cu soarta lui, zâmbi după ce spuse asta. Era un surâs larg, neliniștitor. Blestemate fie toate muierile din lume, spunea zâmbetul acela. Din vina lor stăm noi doi acum față în față, înfruntându-ne.

— Bine, mulțumesc.

Glasul preotului suna manierat, stăpân pe sine, dar Gavira observă că posesorul lui se întorsese puțin într-o parte. Adică nu-i mai prezenta ca înainte tot pieptul, din față, ci părea dispus să-și interpună umărul stâng între ei

doi. De asemenea, își scosese mâna stângă din buzunar. Popa ăsta, își zise bancherul, a mai fost amestecat în scărmăneli la viața lui.

— De zile-n șir tot încerc să vorbesc cu tine - Gavira i se adresa Macarenei, dar nu-l pierdea din ochi pe celălalt. Și nu răspunzi la telefon.

Ea dădu din umeri, disprețuitoare.

— Nu avem ce discuta, zise foarte răspicat și tare. Și, în plus, am fost ocupată.

— Se vede.

Pe scaunul ei, Heidegger își încrucișa și descrucișa picioarele, spre deliciul trecătorilor, al publicului și al chelnerilor. Obișnuită să fie în centrul conversațiilor, situația dată o făcea să se simtă stingherită.

— Nu mă prezinți și pe mine? îl întrebă din spate pe Gavira, necăjită.

— Taci - bancherul îl privea din nou pe preot. Cât despre dumneavoastră...

Văzu cu colțul ochiului că Peregil se apropiase nițel de ușă, gata de acțiune dacă avea nevoie de el. În momentul acela trecu pe stradă un tip cu haină în carouri și cu un braț legat de gât. Avea nasul turtit, ca boxerii, și se uită pe furiș la Peregil, ca și când ar fi așteptat vreun semnal din partea lui. Neobținând nici un răspuns, își continuă drumul, dispărând după primul colț.

— Cât despre mine, zise preotul.

Era cât se poate de liniștit, și Gavira se întrebă cum o să iasă el însuși din tărășenia aia fără să se facă de râs și fără să provoace un scandal, între ei doi, Macarena savura spectacolul.

— Sevilla îi înșală foarte tare pe străini, părinte, zise Gavira. Ați fi surprins să aflați ce primejdioasă poate fi, dacă nu cunoașteți regulile.

— Regulile? - celălalt îl privea flegmatic. Mă uimiți cu ce spuneți, Moncho.

— Pencho.

— Ah.

Bancherul simțea că își pierde capul:

— Nu-mi plac popii fără sutană, adăugă, aspru. Parcă s-ar rușina de condiția lor.

Preotul îl privea pe Gavira, imperturbabil.

— Nu vă plac, repetă, de parcă asta dădea de gândit.

— Câtuși de puțin - bancherul scutura din cap. Iar aici femeile măritate sunt sacre.

— Nu fi imbecil, zise Macarena.

Preotul privi distrat spre pulpele Penelopei, apoi din nou spre interlocutor.

— Înțeleg, zise.

Gavira ridică o mână, țintuindu-l pe celălalt în piept cu degetul arătător.

— Nu.

Vocea îi devenise lentă, lipicioasă, cu ecouri amenințătoare. Regreta fiecare cuvânt de cum îl pronunța, dar pornirea era mai tare decât el; totul semăna prea mult a coșmar.

— Dumneavoastră nu înțelegeți absolut nimic.

Preotul se uita mirat la degetul acela, parcă surprins să-l vadă acolo. Vălul roșu se îndesea dinaintea ochilor lui Gavira și acesta îl simți, mai mult decât îl văzu, pe Peregil apropiindu-se încă un pic, ca un subaltern de nădejde, gata de păruială. Acum se putea citi o oarecare neliniște în ochii Macarenei, ca și cum totul mersese mult mai departe decât își putuse ea închipui. Gavira simțea o pornire de nereținut să-i pălmuiască pe amândoi, întâi pe ea, apoi pe popă, punând în gestul lui toată mânia și necazul adunate în săptămânile din urmă: criza căsniciei sale, biserica, Puerto Targa, consiliul de administrație care peste câteva zile avea să-i decidă viitorul în fruntea Băncii El Cartujano. Timp de o clipă îi trecu pe dinaintea ochilor întreaga viață, lupta lui pas cu pas ca să ridice capul, dantelăria făcută zi de zi în relațiile cu don Octavio Machuca, nunta cu Macarena, nenumăratele situații când își jucase soarta

dând cu banul și câștigase. Iar acum, când era pe punctul să ajungă la liman, Nuestra Señora de las Lágrimas i se punea în cale, în mijlocul cartierului Santa Cruz, aidoma unei stânci la suprafață de care se sfărâmă coca vasului. Era totul sau nimic: ori o ocolești, ori te scufunzi. Și-n ziua când nu mai pedalezi, cazi grămadă, cum spunea bătrânul.

Își impuse cu disperare să nu ridice pumnul ca să-l lovească pe popa cel înalt. Și atunci văzu că acesta apucase un pahar de pe masă, al său, și îl ținea între degete cu un aer distrat, dar foarte aproape de marginea mesei, de care îl putea sparge numaidecât cu o simplă răsucire a încheieturii mâinii. Și Gavira înțelese că acela nu era deloc genul de preot care să-ți ofere și celălalt obraz. Asta îl calmă imediat, făcându-l să-l privească plin de curiozitate, dacă nu chiar cu un neașteptat respect.

— Ăsta-i paharul meu, părinte.

Tonul lui era aproape descumpănit. Preotul se scuză cu un zâmbet inefabil, lăsând paharul la loc pe masa pe care Penelope Heidegger bătea nerăbdător darabana cu unghiile-i roz, lăcuite. Apoi salută scurt, înclinându-și capul, și el cu Macarena își continuară drumul fără alte comentarii. Iar Pencho Gavira duse paharul cu bere neagră la buze și bău cu sete o dușcă bună privindu-i gânditor cum se îndepărtează, în timp ce, în spatele lui, Peregil scotea un suspin de ușurare.

— Du-mă acasă, zise Heidegger, care se bosumflase rău de tot.

Gavira, cu ochii țintă la colțul după care tocmai dispăreau nevastă-sa și preotul, nici măcar nu se întoarse. Bău și restul de bere, abia stăpânindu-se să nu dea cu paharul de pământ.

— Să te ducă mă-ta.

Apoi îi dădu paharul lui Peregil, cu o privire care era un ordin. Iar Peregil, cu un nou și resemnat suspin, sparse cât putu mai discret paharul la picioarele lui. Făcând asta, sperie o pereche ciudată care tocmai atunci trecea prin

fața barului: un grăsan îmbrăcat în alb, cu pălărie și baston, la braț cu o femeie într-o rochie cu picățele, cu un cârlionț pe frunte á la Estrellita Castro și cu un aparat de fotografiat în mână.

Se reuniră tustrei, imediat după colț, sub porticul arab al moscheii, pe treptele largi care miroseau a balegă de cal de trăsură și a Sevilla dintotdeauna. Don Ibrahim se așeză cu greutate, sprijinindu-se în baston, cu scrumul trabucului căzându-i pe pântecele enorm.

— Am avut baftă, zise. Era destulă lumină pentru fotografii.

Își câștigaseră dreptul la o odihnă de câteva minute, iar el era bine dispus, cu satisfacția datoriei împlinite. *Audaces fortuna llevat*[12] sau cam așa ceva, deși nu era prea sigur de verb. Niña Puñales i se așeză alături, zăngănindu-și cerceii și brățările, cu aparatul foto în poală.

— Păi, chiar, confirmă vocea ei spirtoasă și răgușită.

Își pusese pantofii lângă ea și își freca gleznele osoase, pline de varice.

— De data asta Peregil nu se poate plânge. Pe morții lui că nu.

Don Ibrahim își făcea vânt cu panamaua, mângâindu-și mustața pârlită. În momentul acela triumfal, aroma havanei îl purta în al nouălea cer.

— Nu, conchise încântat. Nu poate. El însuși e martor ocular că totul a fost executat la modul impecabil; aproape militărește. Nu-i așa, Potro? Expunerea misiunii, desfășurare și deznodământ. Cum fac comandourile din filme.

În picioare, parcă stând de strajă, fiindcă nimeni nu-i spusese să ia loc, Potro del Mantelete făcu un gest afirmativ:

— Întocmai, zise. Plan de acțiune și-așa mai departe.

---

[12] Corect: *Audaces fortuna juvat*.

— Pe unde au luat-o porumbeii? se interesă fostul fals avocat, punându-și din nou pălăria.

Potro aruncă o privire în josul străzii și spuse că spre Arenal; aveau tot timpul să-i ajungă din urmă. Lumina gălbuie a felinarelor îi înăsprea și mai mult chipul în jurul nasului strivit. Don Ibrahim luă aparatul din poala Niñei și i-l dădu lui.

— Hai, scoate filmul, să nu se strice cumva.

Ascultător, cu mâna brațului legat de gât și cu cea sănătoasă, Potro deschise aparatul în timp ce don Ibrahim căuta al doilea film. În sfârșit îl găsi, îl scoase din pachet și i-l dădu complicelui său.

— L-ai derulat înainte, îmi închipui, comentă în treacăt. Înainte de a deschide aparatul.

Potro rămase absolut nemișcat, de parcă arbitrul tocmai l-ar fi avertizat să nu mai boxeze cu bărbia în piept, și se holba la don Ibrahim cu ochii mari. Deodată închise brusc capacul aparatului.

— Da' ce, trebuia derulat? întrebă bănuitor, înălțând dintr-o sprânceană.

Cu filmul cel nou într-o mână și cu trabucul în cealaltă, don Ibrahim se uită lung la el, clătinând din cap.

— Am făcut-o de oaie, zise.

Merseră în tăcere până la Arenal. Quart simți că Macarena se întorcea spre el să-l privească din când în când, însă nici ea, nici el nu scoaseră o vorbă. Ce-i drept, nici nu prea aveau multe de comentat, decât poate dacă întâlnirea cu soțul fusese întâmplătoare sau intenționată; aici preotul nu știa ce să răspundă, și-și dădea seama că nici nu avea s-o afle vreodată.

— De aici a plecat, zise în sfârșit Macarena, când ajunseră la fluviu.

Quart privi în jur. Se aflau lângă vechiul turn arab numit Turnul de Aur și coborau pe o scară îngustă spre cheiurile

Guadalquivirului. Nu adia nici o briză, iar lumina lunii încremenea umbrele palmierilor, palisandrilor și tufelor de *bougainville*.

— Cine?

— Căpitanul Xaloc.

Malul era pustiu, cu ambarcațiunile turiștilor întunecate și nemișcate, fiecare amarată de babaua ei lângă pontoanele de ciment. Apa neagră reflecta luminile Trianei de pe malul opus, delimitată de farurile automobilelor de pe podurile Isabel II și San Telmo.

— Acesta era vechiul port al Sevillei, zise Macarena.

Avea jacheta pe umeri și continua să strângă geanta de piele la piept. Cu mai puțin de un secol în urmă, aici acostau nave cu aburi, cu pânze... încă mai existau resturi din ceea ce fusese marele centru al comerțului cu America, iar vasele plecau de aici și ajungeau până la Sanlúcar, apoi la Cádiz, înainte de a traversa Atlanticul - făcu câțiva pași și se opri lângă una dintre scările ce coborau până la apa întunecată, în vechile fotografii de epocă se văd brigantine, goelete, șalupe și fel de fel de ambarcațiuni trase la ambele țărmuri... Mai încolo erau bărcile pescarilor și altele, cu coviltire albe, care le aduceau de la Triana pe muncitoarele de la fabrica de țigări. Aici, pe cheiul acesta, se aflau depozitele portului, macaralele și magaziile.

Rămase tăcută, privind în sus la aleea din Arenal, la cupola teatrului Maestranza, la edificiile moderne ce se interpuneau între ei, între turnul Giraldei iluminat în depărtare și ascunsul, vechiul cartier Santa Cruz.

— Părea o pădure de catarge și de pânze, adăugă după un moment. Acesta era peisajul pe care-l zărea Carlota din turnul porumbarului.

Își reluaseră plimbarea pe sub umbra lunară a copacilor, de-a lungul cheiului. Doi tineri se sărutau în cercul de lumină al unui felinar, și Quart o văzu pe Macarena privindu-i cu un zâmbet meditativ.

— Păreți a duce dorul unei Sevilii pe care n-ați cunoscut-o niciodată, zise el.

Surâsul femeii se accentua, înainte ca fața ei să fie din nou înghițită de penumbră.

— Vă înșelați. Am cunoscut-o foarte bine. Și o cunosc. Am citit mult și am visat îndelung la tot ce ține de orașul ăsta. Unele lucruri mi le-au povestit bunicul și mama. Pe altele nu mi le-a povestit nimeni - își atinse încheietura mâinii, acolo unde îi bătea pulsul. Le simt aici.

— De ce ați ales-o pe Carlota Bruner?

Macarena mai făcu câțiva pași până să răspundă.

— Ea m-a ales pe mine - se întoarse puțin către Quart. Oare preoții cred în fantome?

— Nu prea. Fantomele sunt refractare față de lumina electrică, de energia nucleară... Față de calculatoare.

— Poate că tocmai ăsta e farmecul lor. Eu însă cred, măcar în unele dintre ele. Carlota era o tânără romantică, mare cititoare de romane. Trăia în puf, într-o lume artificială, la adăpost de toate. Și într-o zi a cunoscut un bărbat. Vreau să spun, un bărbat adevărat. Era de parcă i-ar fi căzut un fulger la picioare, și niciodată n-a mai fost cea dinainte. Din păcate, Manuel Xaloc s-a îndrăgostit și el de ea.

Uneori treceau pe lângă umbra nemișcată a vreunui pescar așezat pe chei, a cărui prezență se vădea numai în jarul unei țigări, reflexul luminii pe vârful și pe sfoara undiței, un plescăit în apa liniștită. Un pește se zvârcolea pe caldarâmul cheiului, și luna scânteie pe solzii umezi până când o mână întunecată îl aruncă înapoi în găleata din care scăpase în agonia lui.

— Vorbiți-mi de Xaloc, îi ceru Quart.

— Era un ofițer secund tânăr și sărac, de treizeci de ani, la bordul unuia din vasele cu aburi care mergeau pe ruta Sevilla - Sanlúcar. S-au cunoscut în timpul unei călătorii pe care Carlota a făcut-o cu părinții ei pe fluviu în jos. Se spune că era un bărbat arătos, și îmi închipui că uniforma

îl avantaja. Știți că așa se întâmplă adesea cu marinarii, cu militarii...

Păru pe punctul să adauge „și cu anumiți preoți”, dar fraza rămase în suspensie. Treceau pe lângă o ambarcațiune turistică amarată la chei, neagră și tăcută. La lumina lunii, Quart izbuti să-i descifreze numele: *Canela Fina.*

— Așa s-a făcut, continuă Macarena, că Manuel Xaloc a fost surprins dând târcoale grilajului Casei del Postigo, iar străbunicul meu Luis a manevrat în așa fel încât să-și piardă slujba. De asemenea, și-a folosit întreaga influență, care era mare, ca să nu mai găsească nicăieri de lucru. Disperat, a hotărât să plece în America să facă avere; iar ea a jurat să-l aștepte. Subiectul perfect al unei povestiri romantice, nu-i așa?

Mergeau alături și din nou pașii îi apropiară, gata să se atingă. Acum Macarena ocoli o baba de fier în întuneric, și mișcarea o aduse foarte aproape de Quart. Pentru prima dată, acesta o simți extrem de aproape, practic lipită de coasta lui. I se păru că trece o veșnicie până se îndepărtă iar.

— Xaloc s-a îmbarcat chiar aici, adăugă ea. La bordul unei goelete botezată Nausicaa. Iar Carlotei nu i s-a dat voie nici măcar să-și ia rămas-bun de la el. Din porumbar a văzut cum se îndepărta velierul pe fluviu în jos; și, deși era imposibil să-l zărească de așa departe, întotdeauna a susținut că el stătea la pupa, fluturând o batistă până când vasul a dispărut în depărtare.

— Și cum i-a mers marinarului?

— I-a mers bine. După un timp a devenit comandant de vas și a făcut contrabandă între Mexic, Florida și coastele Cubei - era o urmă de admirație în glasul Macarenei, și Quart îl întrezări fugar pe Manuel Xaloc pe puntea unei nave, la ceas de seară, cu o coloană de fum urmărindu-l la orizont. Se spune că n-a prea fost ceea ce se cheamă un sfânt și că s-ar fi ocupat și cu pirateria. Unele vase care s-

au întâlnit cu al lui au apărut apoi plutind în derivă, jefuite în mod misterios, altele s-au scufundat fără urmă. Presupun că se grăbea să câștige bani ca să se întoarcă... Șase ani a navigat prin Caraibi, făcându-și o reputație. Statele Unite ofereau recompensă pentru prinderea lui. Și într-o zi, când nimeni nu se aștepta, a debarcat în același loc de unde plecase, cu o avere în bonuri de bancă și monede de aur, plus o pungută de catifea cu douăzeci de perle minunate pentru nunta sa.

— Deși nu primise nici o veste de la ea?

— Deși nu primise nici o veste de la ea - se opriseră pe un ponton, ai cărui piloni de beton se scufundau în apă; între ei creșteau trestii și alte plante acvatice. Bănuiesc că și Manuel Xaloc era un romantic. A crezut, pe bună dreptate, că străbunicul meu o împiedicase pe Carlota să-i scrie sau să-i primească misivele. Dar avea încredere în dragostea ei. Te voi aștepta, spusese ea. Și, într-un fel, el nu se înșela. Îl aștepta neabătut, sus în turn, privind fluviul - Macarena privea și ea curentul întunecat de sub chei. Numai că de doi ani își pierduse mințile.

— S-au văzut până la urmă?

— Da. Străbunicul meu era distrus, dar la început și-a menținut refuzul. Era o canalie arogantă și îl făcea vinovat tot pe Xaloc de nenorocire. În cele din urmă, la îndemnul medicilor și la rugămințile soției, a acceptat o întrevedere a lor. Și astfel, într-o seară, căpitanul a apărut în *patio*-ul pe care îl știți, îmbrăcat în uniforma de gală a marinei comerciale : bleumarin, cu bumbi auriți... Vă puteți imagina scena? Avea pielea arsă de soare, iar mustața și favoriții îi albiseră. Se zice că părea cu douăzeci de ani mai în vârstă decât era. Carlota nu l-a recunoscut. L-a tratat ca pe un străin, neadresându-i cuvântul. După zece minute s-a auzit o pendulă bătând și ea a zis: „Trebuie să urc în turn. El poate sosi dintr-o clipă în alta”. Și a plecat.

— Și ce-a spus Xaloc?

— N-a deschis gura. Străbunica mea plângea, iar străbunicul era cuprins de disperare. Atunci și-a luat chipiul și a ieșit. S-a dus drept la biserica unde visaseră să se cunune și i-a dat parohului cele douăzeci de perle ale Carlotei. Toată noaptea a colindat prin Santa Cruz și, când s-a luminat de ziuă, a plecat cu primul velier care ridica ancora. De data asta nimeni nu l-a văzut fluturând vreo batistă.

Pe jos era o cutie de bere goală. Macarena o împinse cu piciorul, făcând-o să cadă în apă. Se auzi un ușor plescăit, și amândoi se uitară cum plutește mica pată neagră dusă de curent.

— Restul, spuse ea, îl puteți citi în ziarele vremii. Era anul 1898, al războiului hispano-nord-american, și pe când Xaloc naviga pe drumul de întoarcere, crucișătorul Maine exploda misterios în portul Havana. Guvernul spaniol a autorizat războiul de corsari contra Americii de Nord, și el a obținut numaidecât o patentă. Vasul lui era un iaht armat, foarte rapid, numit Manigua, cu un echipaj recrutat din drojdia Antilelor. Cu el a început să forțeze blocada. În iunie 1898 a atacat și a scufundat două vase de mărfuri în Golful Mexic și a avut o întâlnire nocturnă cu canoniera Sheridan, din care nici unul, nici altul n-au ieșit prea teferi...

— Văd că o spuneți cu mândrie.

Macarena începu să râdă. Așa și era, zise. Cum să nu se mândrească cu cel care ar fi putut să-i fie unchi, dacă nu intervenea orbirea cretină a familiei. Manuel Xaloc fusese un bărbat adevărat, și așa a rămas până în cea din urmă clipă. Știa oare Quart că rămăsese în istorie ca ultimul corsar spaniol și unicul care a acționat în timpul războiului din Cuba? Isprava lui finală a fost forțarea eroică a blocadei portului Santiago, când a intrat noaptea cu mesaje și întăriri pentru amiralul Cervera. Iar în zorii zilei de 3 iulie a ieșit în larg cu celelalte vase. Putea să fi rămas în port, fiindcă făcea parte din flota comercială și nu se afla

sub ordinele date escadrei, pe care toți o știau condamnată la pieire: erau vase vechi, cu motoare proaste, slab armate contra cuirasatelor și crucișătoarelor yankee. Dar a ținut să iasă și el din rada adăpostită. A făcut-o ultimul, când toate vasele spaniole, care ieșiseră unul după altul, deja se scufundau sau ardeau. Nici măcar n-a încercat să scape, ci s-a îndreptat țintă spre navele dușmane, cu toată viteza, arborând flamura neagră alături de steagul spaniol. Când s-a scufundat, încă mai încerca să atace cuirasatul Indiana. N-au existat supraviețuitori.

Luminile Trianei, reflectate în fluviu, unduiau domol pe fața Macarenei.

— Văd că îi cunoașteți bine istoria, zise Quart.

Zâmbetul ei se accentua, fără a-i înflori însă pe tot chipul:

— Sigur că o cunosc. Am citit descrierea bătăliei aceleia de sute de ori. Am păstrat toate tăieturile din presă în cufăr.

— Carlota n-a aflat nimic, niciodată?

— Nu - se așezase pe una dintre băncile de piatră din fața unui ambarcader plutitor și căuta țigările în geantă. A mai așteptat doisprezece ani la fereastra aceea, privind Guadalquivirul.

încetul cu încetul, vasele au început să dispară, iar portul și-a continuat declinul. Goeletele n-au mai urcat și n-au mai coborât pe firul apei. Și într-o zi a dispărut și ea din fereastră - își puse o țigară în gură și strecură o mână în decolteu, spre umărul stâng, ca să ia bricheta. Povestea ei și a căpitanului Xaloc devenise deja legendă; v-am mai spus că s-au făcut cântece despre ei. Așa că a fost îngropată în cripta bisericii unde ar fi trebuit să se mărite. Și, la indicația bunicului meu Pedro, care devenise noul cap al casei noastre după moartea tatălui Carlotei, cele douăzeci de perle au fost incrustate în chip de lacrimi pe statuia Fecioarei.

Își aprinse țigara protejând flăcăruia în căușul palmelor, așteptă să se răcească bricheta și o puse la loc sub breteaua sutienului, fără a da vreo atenție felului în care Quart îi urmărea mișcările. Era cu totul pierdută în rememorarea faptelor căpitanului Xaloc.

— Acesta a fost omagiul adus de bunicul meu - continuă, cu jarul țigării între degete - memoriei surorii sale și a celui ce i-ar fi putut fi cumnat. Iar acum biserica e tot ce-a mai rămas din ei. Adică ea plus amintirile Carlotei, scrisorile și toate celelalte - se uită la Quart de parcă abia atunci și-ar fi amintit de prezența lui. Inclusiv ilustrata care v-a parvenit pe căi necunoscute.

— Mai rămâneți și dumneavoastră, cu amintirile pe care le purtați.

Lumina lunii era suficientă ca să contureze zâmbetul Macarenei. Nu era în el nici urmă de seninătate sau de voioșie.

— Eu o să mor la rândul meu, zise încet. Și cufărul, cu tot ce conține, va sfârși într-un depozit de vechituri, printre obiecte acoperite de praf și scoase la mezat - trase o gură de fum și o slobozi imediat, parcă cu ciudă. Cum se sfârșesc toate.

Quart se așezase lângă ea. Umerii li se atingeau ușor, dar el nu făcu nimic ca să mărească distanța. Era plăcut să stai aproape de ea. Îi simțea parfumul suav de iasomie amestecat cu cel al tutunului blond.

— Deci pentru asta purtați bătălia.

Ea făcu semn din cap că da:

— Întocmai. Nu pe cea a părintelui Ferro, ci pe a mea. O bătălie împotriva timpului și a uitării - continua să vorbească aproape în șoaptă, și Quart trebuia să facă o sforțare ca să-i deslușească toate cuvintele. Aparțin unei caste care se stinge și sunt conștientă de asta. Este aproape convenabil, fiindcă pe lume nu mai e loc pentru oameni cum au fost cei din familia mea, nici pentru amintiri ca ale mele... Nici pentru istorii frumoase și

tragice, precum a Carlotei Bruner și a căpitanului Xaloc - jarul țigării îi sclipi între buze. Mă mulțumesc să-mi duc războiul personal, să-mi apăr spațiul - vorbea ceva mai tare, nu mai părea concentrată doar asupra ei înseși, nici atât de gânditoare; acum se întorcea direct către Quart. Când voi isprăvi ce am de făcut, voi da din umeri și voi accepta cu conștiința împăcată să sosească sfârșitul; cam în genul soldaților acelora care se predau doar după ce au tras ultimul glonț. Asta după ce îmi voi fi făcut datoria față de numele de familie ce-l port și față de lucrurile pe care le iubesc. Iar asta include biserica Nuestra Señora de las Lágrimas și amintirea Carlotei.

— De ce să se sfârșească totul astfel? întrebă Quart cu blândețe. Ați putea avea copii.

Ceva străbătu rapid chipul femeii, ca o lovitură de bici. Urmă o tăcere tulburătoare, foarte lungă, și, în fine, ea vorbi din nou:

— Nu mă faceți să râd. Copiii mei ar fi fost niște extratereștri așezați în fața ecranului calculatorului, îmbrăcați ca în comediile americane de la televizor; iar numele căpitanului Xaloc le-ar fi sunat mai degrabă a serial de desene animate - aruncă țigara, iar Quart urmări traiectoria jarului până când dispăru în apă. Așa că mă voi scuti singură de asemenea final. Ce va fi să moară va muri o dată cu mine.

— Și soțul dumneavoastră?

— Nu știu ce să spun. Deocamdată, l-ați văzut; se afla într-o minunată companie - lăsă să-i scape un scurt hohot de râs, atât de disprețuitor și de crud încât Quart își dori să nu fie niciodată obiectul unui râs ca acela. O să-l facem să-și plătească toate facturile... Cu vârf și îndesat. La urma urmelor, Pencho e tipul de om căruia îi place să bată tare în tejghea cerând socoteala, apoi să iasă țanțoș cu capul sus - își înclină fruntea, iar gestul ei părea o previziune sau o amenințare. Numai că de data asta socoteala va fi foarte pipărată. De-a dreptul ruinătoare.

— Îi mai acordați o șansă?

Se întoarse să-l privească cu o uimire batjocoritoare:

— Cu cine? Cu afacerea lui cu biserica? Cu ordinara aia cu țâțe mari? Cu mine?

Mișcându-se în umbră, ochii ei negri reflectau lumini îndepărtate, paloare de clar de lună.

— Orice bărbat ar avea mai multe șanse decât el. Chiar și dumneavoastră.

— Pe mine lăsați-mă deoparte, zise Quart.

Tonul lui trebuie să fi fost convingător, fiindcă ea își înclină puțin capul, interesată.

— De ce să vă las deoparte? Ar fi o răzbunare splendidă. Și plăcută. Cel puțin, așa sper.

— O răzbunare contra cui?

— Contra lui Pencho. Contra Sevillei. Contra a tot și a toate.

Umbra tăcută și turtită a unui remorcher trecu pe fluviu în jos, conturându-se pe fundalul luminii palide a malului opus. Imediat după aceea ajunse până la ei un zgomot surd de mașini ce nu părea să provină de la navă, ca și când aceasta ar fi lunecat fără nici un ajutor, purtată de curent.

— Parcă-i un vas fantomă, zise ea. Precum goeleta cu care a plecat căpitanul Xaloc.

Unica lumină vizibilă a ambarcațiunii, singuraticul far de la babord, îi lumina fața în roșu. O urmări cu privirea până când, ajuns la cotul fluviului, vasul începu să vireze și apăru și lumina verde de la celălalt bord. Apoi cea roșie se ascunse treptat și nu mai rămase decât urma verde, care se micșoră până dispăru cu totul.

— Se întoarce în nopți ca asta, adăugă după un timp. Scăldate de lună. Iar Carlota apare la fereastra ei. Vreți să mergem s-o vedem?

— Pe cine?

— Pe Carlota. Ne putem apropia prin grădină și așteptăm acolo. Nu v-ar plăcea să mă însoțiți?

— Nu.

Îl privi lung, în tăcere. Părea surprinsă.

— Mă întreb, zise apoi, de unde vă vine dumneavoastră nenorocitul ăsta de sânge rece.

— Nu e atât de rece pe cât credeți - Quart râse încet. În momentul ăsta îmi tremură mâinile.

Era adevărat. Trebuia să se stăpânească din răsputeri să nu cuprindă cu ele ceafa femeii, pe sub coada de cal, ca s-o atragă spre el. Dumnezeule sfinte! Dintr-un cotlon îndepărtat al conștiinței îi parveneau hohotele de râs ale monseniorului Paolo Spada. Creaturi abominabile, Salomeea, Izabel. Născociri de-ale Necuratului. Ea apropie o mână și își împleti degetele cu ale lui Quart, simțind că tremurul era real. Mâna îi era caldă și proaspătă, și era prima oară când nu i-o strângea pe a lui într-un simplu salut. Atunci Quart își eliberă delicat mâna și izbi cumplit cu ea, făcută pumn, în banca de piatră pe care stăteau. Durerea îl fulgeră până în umăr, ca o explozie.

— Cred că e momentul să ne întoarcem, zise, ridicându-se în picioare.

Ea își înălță ochii de la mână la chipul lui, neștiind ce să creadă. Apoi se sculă fără o vorbă și amândoi se îndreptară încet spre Arenal, evitând cu grijă să se atingă. Quart își mușca buzele să nu geamă de durere. Simțea cum îi picură sânge pe degete.

Există nopți neverosimil de lungi, iar aceea nu se terminase încă. Când Quart ajunse la hotelul Doña Maria și primi cheia din mâna unui recepționer somnoros, Honorato Bonafé stătea într-un fotoliu din vestibul, așteptându-l. Printre multele trăsături neplăcute ale acelui individ, se gândi prost dispus preotul, se număra și aceea de a apărea în cele mai nepotrivite momente.

— Putem vorbi câteva clipe, părinte?

— Nu. Nu putem.

Cu mâna rănită în buzunar și cu cheia în cealaltă, Quart dădu să-și continue drumul spre ascensor, dar Bonafé îi tăie calea. Zâmbea tot atât de vâscos ca la precedenta întrevedere. Purta și aceleași haine, un costum bej mototolit și borseta prinsă de încheietura mâinii cu o curelușă. Quart privi de sus păru-i lins cu gel, ca ieșit din mâinile frizerului, gușa prematură și ochii mici și vicleni care îl observau. Nimic din ce-l adusese acolo pe individul acela nu putea fi bun.

— Am făcut cercetări, zise Bonafé.

— Cară-te de-aici, replică preotul, gata să-i ceară recepționerului să-l dea afară.

— Nu vă interesează să știți ce-am aflat?

— Nimic din ce ține de dumneata nu mă interesează.

Bonafé își încrețea buzele umede cu un aer îndurerat, păstrându-și zâmbetul acela totodată îndatoritor, slugarnic și josnic.

— Păcat, deplânse el situația. Am putea ajunge la o învoială. Iar oferta mea e generoasă - se mișcă puțin în loc, legănându-se pe un picior. Dumneavoastră îmi povestiți câte ceva de care să mă pot eu agăța, referitor la biserica aceea și la parohul ei, și-n schimb vă ofer niște date pe care nu le cunoașteți - își accentua zâmbetul. În felul ăsta evităm discuția despre plimbările dumneavoastră nocturne.

Quart rămase nemișcat, nevenindu-i să-și creadă urechilor:

— La ce faci aluzie?

Jurnalistul părea încântat că i-a stârnit interesul:

— La ce-am aflat despre părintele Ferro.

— Mă refer - Quart stătea la fel de neclintit, privindu-l fix - la treaba cu plimbările nocturne.

Celălalt ridică o mână mică, cu unghiile lustruite de manichiuristă, dând de înțeles că aspectul acela al chestiunii e lipsit de importanță.

— Oh, păi ce să vă spun... Știți doar - făcu cu ochiul. Intensa dumneavoastră viață socială la Sevilla.

Quart strânse cheia în mâna sănătoasă, întrebându-se dacă să nu le folosească pe amândouă împotriva hahalerei.

Dar era imposibil. Nici un preot, nici măcar unul atât de lipsit de blândețe creștinească și având neliniștitoarea specialitate a lui Lorenzo Quart, nu se putea bate cu un ziarist din cauza unui nume de femeie, noaptea și la douăzeci de metri de Arhiepiscopia Sevillei, la puțin timp după ce avusese o scenă publică cu un soț gelos. Chiar dacă țineai de ILE, pentru mai puțin de atât erai trimis să predici evanghelia în Antarctica. Așa că făcu o sforțare supraomenească să-și păstreze cumpătul și să se stăpânească. A mea este răzbunarea, spusese teoretic Cel de Sus.

— Vă propun un pact, părinte, zise Bonafé, care nu renunța în ruptul capului la ce își propusese. Ne povestim unul altuia niște chestii, eu nu vă implic cu nimic și rămânem prieteni. Puteți avea încredere în mine. Faptul că-s ziarist nu înseamnă că n-am și eu codul meu moral - își atinse pieptul cam în dreptul inimii, teatral, cu ochișorii sclipindu-i cinic sub pleoapele umflate. La urma urmelor, religia mea e Adevărul.

— Adevărul, repetă Quart.

— Exact.

— Și ce adevăr vrei să-mi povestești despre părintele Ferro?

Din nou celuilalt i se accentua zâmbetul. Într-o moacă servilă. Complice.

— Bun, păi ce să zic - își privea unghiile, admirându-le luciul. A avut probleme.

— Toți avem.

Bonafé plescăi din limbă, luându-și un aer monden, de cunoscător al mizeriilor umane.

— Nu de felul ăsta - vorbea mai încet, să nu-l audă recepționerul. Pare-se că la parohia lui dinainte l-a

încercat,serios lipsa banilor. Așa că a vândut niște lucrușoare: mai o statuie prețioasă, mai două-trei tablouri... Nu s-a îngrijit de via Domnului cum trebuie - râdea, încântat de propria-i glumă. Sau i-a băut vinul.

Quart rămase impasibil. Fusese dresat cu mult timp în urmă să asimileze informația și s-o analizeze abia după aceea. Oricum însă, simți o lovitură neplăcută în orgoliul său. Dacă era adevărat, el trebuia s-o fi știut primul; or, nimeni nu-l informase.

— Și ce are asta de-a face cu Nuestra Señora de las Lágrimas?

Bonafé își strâmba gura, evaluând datele problemei.

— Nimic, în principiu. Dar îmi veți da dreptate că avem aici o sămânță de scandal de toată frumusețea - surâsul pe care Quart îl detesta atâta adoptă un plus de mârșăvie. Asta-i jurnalismul, părinte: puțin de-aici, puțin de dincolo... Ajunge să fie un dram de adevăr într-o parte, și gata, avem deja o istorie de pagina întâi. Apoi se vine cu dezmințiri, cu completarea informației, mă rog, ceva de genul ăsta. Dar, între timp, în săptămâna aceea ți-ai vândut revista în două sute de. mii de exemplare.

Quart îl privi cu dispreț:

— Acum câteva clipe spuneai că religia dumitale este Adevărul.

— Așa am zis? - disprețul preotului aluneca neputincios pe zâmbetul blindat al lui Bonafé. Mai mult ca sigur că mă refeream la adevărul cu litere mici, părinte.

— Cară-te.

— Poftim?

Bonafé nu mai zâmbea. Făcu un pas înapoi, uitându-se suspicios la vârful ascuțit al cheii ținute de interlocutorul lui între degetele mâinii stângi. Quart își scosese dreapta din buzunar, cu degetele umflate și acoperite de sânge închegat, iar ochii ziaristului fugeau de la o mână la alta, neliniștiți.

— Am zis să te cari de-aici, sau chem pe cineva să te arunce afară. Mai mult, pot uita că sunt preot și te zvârl eu însumi - făcu un pas înainte, iar Bonafé făcu doi îndărăt. În șuturi.

Ziaristul protestă slab. Mâna rănită a lui Quart îl intimida.

— N-o să îndrăzniți...

Și mai mult nu zise. Existau antecedente evanghelice: izgonirea negustorilor din templu și așa mai departe. Ba mai era și un expresiv basorelief pe tema aceea la câțiva pași de acolo, în poarta fostei moschei, între Sfântul Petru și un Sfânt Pavel care categoric avea o spadă în mână. Așa că mâna sănătoasă a lui Quart îl împinse cu ușurință doi-trei metri înapoi, în direcția ușii, dinaintea ochilor surprinși ai recepționerului. Era ca și când ai fi împins o chestie măruntă și bleaga, fără consistență. Deconcertat, Bonafé încerca să-și revină îndreptându-și ținuta, când primi un ultim brânci, deloc milostiv, care îl proiectă direct în stradă prin ușa deschisă. Borseta de la încheietură îi sărise cât colo, căzând pe jos. Quart se aplecă s-o ridice și i-o aruncă la picioare pe trotuar.

— Nu vreau să te mai văd, zise. Niciodată.

La lumina felinarului din stradă, jurnalistul încerca să-și recupereze demnitatea. Îi tremurau mâinile și era ciufulit, alb la față de umilință și de mânie.

— Încă n-am terminat cu dumneata, articulă în cele din urmă - vocea spartă i se pierdea într-un suspin aproape femeiesc. Ticălosule.

Nu era prima oară când i se spunea așa, drept care Quart dădu din umeri. Apoi, nemaipăsându-i de individul din stradă, făcu stânga împrejur ca să străbată vestibulul către camera lui. În spatele biroului său, stând încă cu mâna cât mai aproape de telefon - fusese cât pe ce să cheme poliția -, recepționerul făcuse ochii mari cât cepele. Să vezi și să nu crezi, spunea privirea lui, un amestec de stupefacție și de respect. Auzi dumneata ce mai părinte!

În pofida inflamației și a zgârieturilor de la degetele mâinii drepte, Quart își putea mișca articulația fără dificultate. Așa că, blestemându-și prostia cu glas tare, își scoase haina și se duse în baie ca să spele rana cu Multidermol. Apoi își aplică pe mână o batistă cu toată gheața pe care o găsi în minibarul din cameră. Rămase astfel un timp în fața ferestrei, privind piața Virgen de los Reyes și catedrala, luminate puternic, dincolo de streașină Arhiepiscopiei, neputându-și-l scoate din cap pe Honorato Bonafé.

Când gheața se topi complet, mâna era ceva mai bine. Atunci își luă haina și scoase tot ce avea prin buzunare, ordonând lucrurile pe comodă înainte de a-și anina veșmântul pe un umeraș din dulap: portofelul, stiloul, cărțile de vizită pe care își făcea însemnările, batistele de hârtie, mărunțișul. Ilustrata căpitanului Xaloc rămase cu fața în sus, arătând vechea fotografie îngălbenită a bisericii, sacagiul cu măgărușul lui diluat ca o fantomă în haloul alburiu ce înconjura fotografia. Și imaginea, vocea, parfumul Macarenei Bruner îl covârșiră deodată, spărgând digul din spatele căruia abia așteptau să năvălească. Biserica, misiunea lui la Sevilla, Bonafé, totul fu brusc mai estompat decât silueta sacagiului evanescent, iar femeia se înstăpâni pe întregu-i cuget: surâsul ei pe jumătate, în penumbra cheiurilor Guadalquivirului, reflexele de miere din ochii negri, aroma proaspătă a apropierii ei, pielea coapsei pe care Carmen, lucrătoarea de la fabrica de țigări de foi, rula frunzele de tutun umed sub fusta largă și sumeasă... Macarena goală într-o după-amiază călduroasă, contrastul cu cearșafurile albe, soarele filtrându-se în raze orizontale printre persiene, minusculele picături de sudoare la rădăcina părului negru și pe pubisul întunecat și pe gene.

Continua să fie foarte cald. Era aproape unu noaptea când dădu drumul apei de la duș și se dezbrăcă încet, lăsând hainele să-i cadă pe jos. Și, făcând aceasta, oglinda dulapului îi restitui imaginea unui necunoscut. Un tip înalt, cu o căutătură sumbră, care se descotorosea de pantofi, ciorapi și cămașă, apoi, cu torsul gol, se apleca să-și desfacă cureaua, lăsând pantalonii negri să-i alunece la picioare. Chiloții de bumbac alb coborâră pe pulpe în jos, descoperind sexul excitat de amintirea Macarenei. Câteva clipe Quart îl observă pe necunoscutul care îl privea cu atenție din partea cealaltă a oglinzii. Zvelt, cu pântecele plat, cu șoldurile înguste, cu pectoralii bine conturați și fermi, ca și curba mușchilor umerilor și ai brațelor. Arăta bine individul acela tăcut ca un soldat fără vârstă, din afara timpului, lipsit acum de platoșă și de arme. Și se întrebă la ce naiba îi folosea înfățișarea lui.

Zgomotul apei și conștiința propriului trup îi readuseră în minte o altă femeie. Se întâmplase la Sarajevo, în august 1992, în timpul unei scurte și riscante călătorii făcute de Quart în capitala bosniacă pentru a negocia evacuarea monseniorului Franjo Pavelid, un arhiepiscop croat foarte apreciat de Papa Wojtila, a cărui viață era amenințată atât de musulmanii bosniaci, cât și de sârbi. De data aceea au fost necesare 100.000 de mărci germane, aduse de Quart la bordul unui elicopter al Națiunilor Unite - geantă diplomat prinsă cu un lănțug de încheietura mâinii și escorta căștilor albastre franceze - pentru ca și unii, și ceilalți să consimtă la evacuarea prelatului la Zagreb, fără să tragă în el la un control rutier, așa cum făcuseră cu vicarul său, monseniorul Jesid, omorât de un franctiror. Era Sarajevo-ul din timpurile cele mai dure, cu explozii în mijlocul cozilor la apă și pâine, cu douăzeci-treizeci de morți pe zi și sute de răniți ce se îngrămădeau, fără lumină și fără medicamente, pe culoarele spitalului din Kosovo; când nu mai erau locuri la cimitir și victimele erau înmormântate pe stadioanele de fotbal. Jasmina nu era de

fapt o prostituată. Erau multe fete ca ea, care supraviețuiau oferindu-se ca interprete ziariștilor și diplomaților la hotelul Holliday Inn, și cel mai adesea schimbau cu ei mult mai mult decât cuvinte. Prețul Jasminei era la fel de relativ ca absolut totul în orașul acela: o cutie de conserve, un pachet de țigări. Se apropiase de Quart îmboldită de haina lui preoțească, povestindu-i o istorie care în orașul asediat nici măcar nu era originală: un tată invalid care nu avea țigări, războiul, foamea. Quart promise să-i facă rost de țigări și de ceva hrană, iar ea se întoarse noaptea, îmbrăcată în negru ca să nu fie ținta franctirorilor. Cu un pumn de mărci, Quart obținu pentru ea o jumătate de cartuș de Marlboro și un pachet cu rații militare. În noaptea aceea cursese apa la robinete, și ea ceru voie să facă primul ei duș după mai bine de o lună. Se dezbrăcase la lumina unei lumânări, intrând sub jetul de apă în timp ce el o privea fascinat, rezemat de cadrul ușii. Era blondă, avea pielea albă și sânii mari și fermi. Și chiar acolo, cu apa șiroindu-i pe trup, se întorsese să-l privească pe Quart cu un zâmbet îmbietor, recunoscător. Dar el rămăsese nemișcat, mulțumindu-se să-i întoarcă zâmbetul. Nu fusese, de data aceea, o problemă de reguli și regulamente. Pur și simplu, anumite lucruri nu se puteau face în schimbul câtorva pachete de țigări și al unei rații de mâncare. Așa că, atunci când ea se șterse și se îmbrăcă, coborâră la barul hotelului, și la lumina altei lumânări băură jumătate de sticlă de coniac pe când bombele sârbești continuau să cadă afară. Apoi, cu jumătatea ei de cartuș de țigări și cu mâncarea sub braț, Jasmina lipi un sărut rapid pe gura preotului și o luă la fugă, pe stradă, printre umbre.

Umbre și chipuri de femei. Apa rece curgându-i pe față și pe umeri îi făcu bine lui Quart. își ținea mâna rănită în afara jetului, sprijinită de brâul de *azulejos* de pe perete, și rămase așa câtva timp, cu pielea ca de găină. Apoi ieși cu apa picurându-i de pe tot trupul și lăsând băltoace pe

dalele de pe jos. Se șterse ușor cu un prosop și se trânti pe pat cu fața în sus. Chipuri de femei și umbre. Sub trupul gol, silueta lui umedă rămânea întipărită pe cearșaf. își puse mâna rănită între coapse și simți cum îi crește carnea, viguroasă și învârtoșată de gânduri și amintiri. întrezărea, în depărtare, silueta unui bărbat care înainta singur într-o geană de lumină crepusculară. Un templier singuratic, într-un ținut pustiu, sub un cer fără Dumnezeu, închise ochii, tulburat. Încerca să se roage, sfidând golul pitit în fiecare cuvânt. Simțea o imensă singurătate. O liniștită și disperată tristețe.

X. In Ictu Oculi

„Priviți casa aceasta. A clădit-o un
duh sfânt. O apără bariere magice.”
(*Cartea Morților*)

Către jumătatea dimineții, Quart se duse la biserică după o vizită la Arhiepiscopie și o alta la subcomisarul Navajo. Nuestra Señora de las Lágrimas era pustie, și singurul semn de viață era candela Sfântului Sacrament care ardea lângă altar. Se așeză pe o bancă și privi îndelung schelele lipite de ziduri, plafonul înnegrit, reliefurile aurite ale retablului în penumbră. Când Óscar Lobato ieși din sacristie, nu se arătă mirat să-l găsească acolo. Se apropie și rămase în picioare lângă el, privindu-l întrebător. Vicarul purta o cămașă gri clericală, blugi și teniși. Părea că îmbătrânise după incidentul de la ultima lor întrevedere. Părul blond îi era nepieptănat și cearcăne de oboseală se iveau de sub lentilele ochelarilor. Pielea lui avea patina grasă specifică oamenilor care ori se trezesc foarte devreme, ori fac nopți albe.

— *Vesper* atacă din nou, îi zise Quart.

Apoi îi arătă copia mesajului pe care tocmai îl primise prin fax, reexpediat de la Roma, unde ajunsese pe la unu noaptea; la aceeași oră când el discuta cu Bonafé în vestibulul hotelului Doña Maria. Dar agentul ILE nu-i spuse nimic despre asta părintelui Óscar și nici că, la fel ca data trecută, echipa părintelui Arregui reușise să-l devieze pe intrus către o arhivă paralelă, unde își lăsase mesajul

crezând că se află în calculatorul personal al Sfântului Părinte. Semnalul lui, urmărit de părintele Garofi, îi dusese pe iezuiți până la linia telefonică a marelui magazin El Corte Inglés din centrul Sevillei, unde piratul făcuse o buclă electronică pentru a-și pierde urma:

Dacă cineva distruge templul lui Dumnezeu, și Dumnezeu îl va distruge pe el, căci templul lui Dumnezeu este sfânt.

— Epistola întâi către Corinteni, zise părintele Óscar înapoindu-i hârtia.

— Știți ceva despre asta?

Vicarul rămase cu ochii la el, cu un aer abătut, gata să spună ceva. Dar până la urmă se mulțumi să dea din cap că nu, în timp ce se așeza alături.

— Dumneavoastră continuați să trageți orbește, zise în sfârșit.

Rămase tăcut un timp, apoi își strâmbă gura într-un rictus:

— Nu sunteți atât de grozav pe cât se zice, adăugă.

Quart băgă mesajul lui *Vesper* la loc în buzunar.

— Când plecați?

— Mâine seară.

— Cred că noua dumneavoastră destinație nu e prea frumoasă.

— E tot ce poate fi mai rău - zâmbea cu tristețe. Acolo nu plouă decât o zi și jumătate pe an.

La fel de bine m-ar fi putut exila în deșertul Gobi. Își privea pieziș interlocutorul, parcă învinovățindu-l. Quart ridică o mână, arătându-și palma goală.

— N-am nimic de-a face cu treaba asta, zise domol.

— Știu - Óscar Lobato își trecu degetele prin păr, netezindu-și-l către spate, și rămase tăcut, uitându-se țintă la candela electrică aprinsă în altar. Monseniorul Aquilino Corvo în persoană se răfuiește cu mine. Consideră că l-am

trădat - scoase un fel de chicotit amar și se întoarse spre Quart. Știți? Eram un tânăr preot de încredere, cu tot viitorul înaintea mea. Asta l-a făcut să mă plaseze lângă don Príamo, ca sicofant. Și-n loc să fiu cârtița Arhiepiscopiei, am trecut de partea inamicului.

— Înaltă trădare, preciza Quart.

— Întocmai. Există lucruri pe care ierarhia ecleziastică nu le iartă niciodată.

Quart încuviință. Despre asta putea depune mărturie.

— De ce ați făcut-o? Dumneavoastră știați mai bine ca oricine că era o bătălie pierdută.

Vicarul își încrucișa picioarele pe reclinatoriul de lemn al băncii, privindu-și tenișii.

— Cred că am răspuns la întrebarea asta în cursul ultimei noastre conversații - ochelarii îi alunecau pe vârful nasului, și asta îi accentua aspectul inofensiv. Mai devreme sau mai târziu, don Príamo va fi îndepărtat de la parohie și va sosi timpul zarafilor... Biserica va fi dărâmată și tunica lui va fi trasă la sorți - râdea în același fel obscur dinainte, privind fix în față. Ce nu mi-e prea clar este dacă într-adevăr bătălia e pierdută.

Scoase un lung suspin, întrebându-se la ce îi servea toată discuția aceea cu Quart. Apoi ridică privirea spre altar și spre bolta de deasupra și rămase așa, nemișcat. Părea extrem de obosit.

— Cu câteva luni în urmă, eram ceea ce se numește un cleric strălucit, adăugă în sfârșit. Nu trebuia decât să stau lipit de scaunul arhiepiscopal și să țin gura închisă... Dar aici mi-am descoperit demnitatea de om și de preot - se uita de jur împrejur și părea să găsească în zidurile acoperite de schele motive oculte pentru discursul său. E paradoxal, nu-i așa, să mă învețe asta un bătrân paroh detestabil în privința aspectului și manierelor; un preot aragonez încăpățânat ca un catâr, pasionat de latină și de astronomie - se lăsă pe spate în bancă, cu brațele încrucișate, întors din nou spre Quart. Ce ți-e și cu lumea

asta! înainte, soarta care mă așteaptă ar fi însemnat o tragedie. Acum văd lucrurile altfel. Dumnezeu este pretutindeni, în orice colțișor, pentru că e mereu cu noi. Iar Isus Cristos a postit patruzeci de zile în pustiu. Monseniorul Corvo n-are de unde ști, dar abia acum mă simt cu adevărat preot, puternic motivat ca să lupt și să rezist. Cu surghiunul ăsta, tot ce-au obținut a fost să mă facă mai combativ și mai dârz - își accentua zâmbetul trist și disperat. Au reușit să-mi blindeze credința.

— Dumneavoastră sunteți *Vesper**?***

Părintele Oscar își scoase ochelarii și îi curăță frecându-i de cămașă. Ochii lui miopi îl priveau pe Quart cu neîncredere.

— Doar asta vă interesează, nu? Biserica, părintele Ferro, eu însumi nu însemnăm nimic - plescăi din limbă disprețuitor. Că doar aveți o misiune de îndeplinit.

Curăță încet o lentilă, apoi pe cealaltă, distrat, cu gândul în altă parte.

— De fapt, nici nu contează cine este *Vesper,* adăugă în cele din urmă. E vorba de un avertisment sau, mai degrabă, de un apel la tot ce a rămas nobil la temelia acestei instituții pentru care lucrăm amândoi - își puse ochelarii. O înștiințare că încă mai există pe lume cinste și decență.

Quart zâmbi cu prea puțină simpatie:

— Câți ani aveți? Douăzeci și șase? în cazul dumneavoastră, boala se vindecă în timp.

Strâmbătura de dispreț deforma gura părintelui Óscar:

— Cinismul asta l-ați dobândit la Roma sau l-ați avut dintotdeauna? - scutură din cap, plictisit. Nu fiți prost. Părintele Ferro e un om cinstit.

Quart își stăpâni o replică sarcastică. Cu o oră înainte fusese la Arhiepiscopie și zăbovise mai mult timp la arhive, unde se păstra dosarul complet al lui don Príamo Ferro. Un dosar ale cărui probleme spinoase îi fuseseră confirmate punct cu punct de însuși monseniorul Corvo într-o scurtă

conversație purtată în Galeria Prelaților, sub portretele Eminențelor Lor Gaspar Borja (1645) și Agustin Spinola (1640). Cu zece ani în urmă, părintele Ferro fusese supus unei anchete ecleziastice în dioceza Huesca, din cauza vânzării neautorizate de bunuri bisericești. În cursul ultimei lui etape în fruntea parohiei Cillas de Anso din Pirinei, dispăruseră un panou de retablu și un Crist răstignit. Cristul nu era mare lucru; însă panoului, din primul sfert al secolului al XV-lea și atribuit Maestrului din Retascon, i-a semnalat dispariția chiar episcopul local. Oricum, parohia era de mâna a șaptea, iar asemenea incidente erau obișnuite într-o perioadă când parohii puteau dispune după propria vrere de patrimoniul aflat în custodia lor. Părintele Ferro scăpase ușor, cu o simplă mustrare din partea superiorului eparhiei.

Coincidența acelor date cu informația sugerată de Honorato Bonafé era ciudată, și Quart intui că arhiepiscopul Corvo, atât de reticent în alte ocazii și atât de franc de astă dată, nu vedea cu ochi răi ca punctul acela obscur din trecutul părintelui Ferro să circule nițeluș pe ici, pe colo. Ba chiar se întrebă dacă sursa informativă a ziaristului nu purta, direct sau indirect, inel episcopal și margine purpurie la sutană. Oricum, povestea de la Cillas de Anso era adevărată; și Quart obținu o a doua confirmare la Direcția Poliției, când subcomisarul Navajo îi dădu câteva telefoane colegului său de la Madrid, inspectorul-șef Feijoo, care conducea brigada de investigații în domeniul artei. Un panou de retablu al Maestrului din Retascón care coincidea punct cu punct cu cel dispărut la Cillas de Anso fusese achiziționat legal, cu chitanță în regulă, de casa de licitații Claymore din Madrid, care îl revânduse foarte scump. Directorul de la Claymore, un cunoscut negustor de obiecte de artă numit Francisco Montegrifo, confirma plata unei anumite sume către preotul don Príamo Ferro Ordás. O sumă derizorie, dacă o comparai cu prețul de șase ori mai mare atins de panou la

licitație. Însă treburile astea - îi precizase numitul Montegrifo inspectorului-șef Feijoo, și acesta subcomisarului Navajo - țineau de legea cererii și ofertei.

— Apropo de cinstea părintelui Ferro, îi spuse Quart vicarului. Dumneavoastră nu aveți dovezi din care să reiasă că și înainte a fost la fel de nepătată.

Óscar Lobato îl privi supărat:

— Nu știu ce vreți să insinuați și puțin îmi pasă. Eu îl respect pe omul pe care îl cunosc. Așa că, dacă țineți neapărat, căutați-l pe Iuda în altă parte.

— Este ultimul dumneavoastră cuvânt? E posibil să se mai poată face ceva.

Nu spuse ce anume. Celălalt îl privea cu o curiozitate ostilă.

— Ceva? Pentru mine? Asta sună a ofertă de iertare. Veți fi buni cu mine dacă cooperez?

Dădu din cap, nevenindu-i să creadă, și se ridică în picioare.

— E amuzant. Don Príamo comenta ieri, după o conversație pe care pare-se că ați avut-o acasă la ducesă, că parcă-parcă ați început să înțelegeți, în realitate, nici nu mai contează dacă pricepeți ori ba. Singurul lucru care interesează este uciderea mesagerului, nu-i așa? Pentru șefii dumneavoastră nu răul e problema, ci acela care îndrăznește să denunțe problema. Totul se reduce la capul care trebuie să cadă.

Dădu din umeri și, aruncându-i lui Quart o ultimă privire disprețuitoare, se îndreptă spre sacristie. Deodată păru că se gândește la ceva, fiindcă se opri din drum:

— Probabil că *Vesper* se înșală, la urma urmei, zise, întors doar pe jumătate către Quart, cu o voce puternică ce răsuna sub boltă. Poate că nici măcar Sfântul Părinte nu merită mesajele lui.

O rază de soare se mișca foarte încet de la stânga la dreapta pe dalele tocite de pe jos, la baza altarului principal. Quart o observă câtva timp, apoi ridică ochii spre vitraliul pe unde intra lumina: o Coborâre de pe Cruce în care lui Cristos îi lipseau sticlele colorate din dreptul pieptului, capului și picioarelor. Rezultatul era că Sfântul Ioan și Fecioara păreau să dea jos de pe cruce numai două brațe lipsite de consistență, iar conturul de plumb al siluetei absente semăna cu urma unei fantome: o prezență evanescentă care făcea inutile suferința și efortul mamei și discipolului.

Se ridică și se îndreptă spre altarul principal și intrarea în criptă. Lângă grilajul de fier, închis deasupra treptelor ce coborau în întuneric, atinse hârca sculptată pe buiandrug; ca și data trecută, răceala pietrei îi îngheță sângele la încheietura mâinii. Dominându-și senzația neplăcută pe care i-o provocau tăcerea din biserică, treptele acelea întunecate și aerul umed și închis ce venea de jos, Quart își impuse să rămână acolo, neclintit, scrutând bezna din criptă. Din grecescul kriptos, ocult, murmură. Acolo unde piatra tăinuia cheile altor timpuri și ale altor vieți. Acolo unde zăceau osemintele celor paisprezece duci de Nuevo Extremo și umbra Carlotei Bruner.

Frecându-și încheietura înțepenită, Quart se întoarse spre retablul altarului principal, pe care lumina vitraliilor îl învăluia într-o suavă patină aurie, lăsând în penumbră detaliile interioare ca să scoată în evidență doar reliefurile externe, frunzișul des, îngerii bucălați și capetele statuilor orante ale lui Gaspar Bruner de Lebrija și soției sale. Și în centru, în firida ei de sub un baldachin, în spatele schelăriei de țevi metalice care susțineau o mică platformă, statuia Fecioarei ridica ochii spre cer, cu perlele căpitanului Xaloc șiroindu-i ca lacrimile pe chip și pe tunica albastră, stând pe o semilună și strivind sub picior capul șarpelui care le răpise oamenilor raiul în

schimbul lucidității; al meduzei a cărei vedere îi împietrise apoi ca să păstreze teribilul secret. Isis sau Ceres, Astarteea, Tanit sau Măria: nu mai conta numele ales pentru a rezuma refugiul, mama, paza, adăpostul, spaima de întuneric, de frig, de neant. Era aiuritoare, reflectă Quart, cantitatea de simboluri ce se puteau combina în imaginea aceea și în evoluția ei de-a lungul religiilor și veacurilor. În picioare pe semilună, îmbrăcată în albastru, culoarea simbolică a astrului nopții și a umbrelor cimeriene, sabia heraldicii, pământul, moartea.

Raza de soare de pe jos se deplasase pe următoarea dală din dreapta și se îngustase când agentul ILE merse până în centrul naosului și cercetă cu privirea cornișa de deasupra schelelor, de unde se desprinsese fragmentul care-l ucisese pe secretarul arhiepiscopului. Se duse într-acolo și încercă să miște structura metalică, dar era fixată cu ajutorul unor pene și nu se clintea. Se așeză cam unde se aflase părintele Urbizu când primise lovitura în cap. Zece kilograme de stuc căzând de la o înălțime de circa zece metri erau categoric mortale. Era destul loc pe pasarela schelei din dreptul cornișei pentru ca un om să le fi făcut să cadă, însă raportul poliției nega acea posibilitate. Lucrul acesta, pe lângă istoria cu arhitectul primăriei care alunecase pe acoperiș - de data asta în prezența unor martori, nuanță Quart cu ușurare -, părea să elimine din ambele morți intervenția omenească și plasa întâmplările, așa cum susțineau *Vesper* și părintele Ferro, în zona mâniei divine. Sau a Destinului, care, după părerea lui Quart, era o bună explicație pentru capriciile unui crud ceasornicar cosmic ce părea să se trezească în fiecare dimineață cu chef de glumă. Ori hazardul unor zei rabelaisieni, somnolenți și greoi precum cei descriși de Heine, cărora, atunci când le scăpa din mână o tartină cu unt, le cădea mereu pe pământ cu partea unsă.

În etapa aceea a cercetărilor sale, Quart stabilise cât se poate de bine motivele naive ale lui *Vesper*. Mesajele sale

erau un apel la dreptatea și bunul-simț al Romei; apărarea unui biet preot bătrân care își purta ultima bătălie într-un colț uitat al tablei de șah. Dar într-o privință tot avea dreptate părintele Óscar: *Vesper* se înșelase trimițându-și mesajele. Roma nu le putea înțelege, iar monseniorul Spada nu trimisese persoana potrivită. Lumea și ideile la care făcea apel piratul informatic nu mai existau de mult. Era ca și cum, după un război nuclear care ar fi nimicit Pământul, sateliții din spațiu ar fi continuat să trimită semnale inutile către o planetă moartă, în timp ce se învârteau fideli și tăcuți acolo sus, în singurătatea spațiului infinit.

Quart făcu câțiva pași îndărăt, parcurgând cu privirea structura schelelor și deterioratele vitralii ale ferestrelor căscate în zidul din stânga al bisericii. Apoi se întoarse spre naos; Gris Marsala era chiar în spatele lui, privindu-l.

Când primarul orașului declară deschisă expoziția Arta religioasă în Sevilla barocă, aplauzele umplură saloanele fundației culturale a Băncii El Cartujano. Apoi, o duzină de chelneri în veste albe plimbară tăvi cu băuturi și aperitive, pe când invitații admirau capodoperele care timp de douăzeci de zile aveau să rămână expuse în clădirea din Arenal. între Cristul cu moarte mântuitoare de Juan de Mesa, cedat de Universitate, și un Sfânt Leandro de Murillo provenind din sacristia principală a Catedralei, Pencho Gavira îi saluta pe domni și săruta mâna doamnelor, zâmbind în dreapta și-n stânga. Purta un impecabil costum gri-marengo, iar cărarea din părul său dat cu gel era la fel de perfectă ca albeața manșetelor și a gulerului cămășii.

— Ai fost la înălțime, domnule primar.

Manolo Almanzor, primarul Sevillei, schimbă niște pălmuțe pe spinare cu bancherul. Era un tip mustăcios și plinuț, cu o mutră cinstită care îi garantase favoarea

populară și o realegere; numai că un scandal despre anumite contracte dubioase, un cumnat îmbogățit pe căi greu de mărturisit și acuzația de hărțuire sexuală din partea a trei din cele patru secretare pe care le avea la primărie îl plasau acum cu un picior în stradă, la mai puțin de o lună până la alegerile municipale.

— Mulțumesc, Pencho. Dar acesta e ultimul meu act public.

Bancherul zâmbea consolator:

— Or să vină și timpuri mai bune.

Primarul dădu din cap, neîncrezător și trist. În orice caz, Gavira avea să-i îndulcească acel adio pe care și-l lua de la politică. În schimbul recalificării municipale a terenului de construcție pe care se înălța Nuestra Señora de las Lágrimas, al precontractului de vânzare și al retragerii oricărui impediment din calea proiectului urbanistic din Santa Cruz, Almanzor obținea aprobarea automată a unui credit extrem de generos cu care tocmai achiziționase o locuință luxoasă în cartierul cel mai scump și mai exclusivist al Sevillei. Cu răceala lui de jucător de poker, directorul general al Băncii El Cartujano îi rezumase admirabil situația cu câteva zile în urmă, în timpul unei cine la restaurantul Becerra, prezentându-i fără ocolișuri oferta: necazurile, domnule primar, cu pâine se alină.

Trecu un chelner cu o tavă și Gavira luă un pahar de xeres rece, muindu-și buzele și privind în jur. Printre doamne gătite ca pentru cocteil și domni cu cravată - Gavira preciza acest detaliu vestimentar în toate invitațiile lansate pentru actele sociale patronate de bancă -, al doilea front, cel ecleziastic, era și el de față. Excelența Sa arhiepiscopul Sevillei se plimba într-o parte a salonului cu Octavio Machuca, în aparență schimbând impresii despre tabloul lui Valdés Leal cedat pentru expoziție de biserica Spitalului de Caritate. *In Ictu Oculi*: moartea stingând o lumânare în fața coroanei unui împărat și a tiarelor unui

episcop și unui papă. Însă Gavira știa că nu acela era subiectul conversației.

— Ticăloșii, îl auzi zicând pe primar, alături de el.

Manolo Almanzor nu se referea nici la arhiepiscop, nici la bancher. Gavira văzu că se uita împrejur, la invitații care îi întorceau ostentativ spatele. Toată Sevilla era la curent că în mai puțin de o lună avea să-și piardă postul. Candidatul la succesiune, un politician din același partid - Andaluzismul Andaluz -, cutreiera salonul, primind felicitările anticipate cu un zâmbet prudent. Gavira îl încuraja pe titular fâcându-i cu ochiul:

— Bea ceva bun, domnule primar.

Îi întinse un whisky de pe tavă, și celălalt dădu pe gât jumătate dintr-o singură înghițitură în timp ce se uita recunoscător la bancherul de lângă el, cu privirea lui de câine bătut. E surprinzătoare, își spuse Gavira, ușurința cu care morții vii creează un gol în jurul lor. Manolo Almanzor, până de curând obiectul adulației, acum puțea a cadavru politic ambulant, și nimeni nu se mai apropia de el de teamă să nu se contamineze social. Astea erau regulile jocului: în lumea lui nu exista milă față de cei învinși, cu excepția păhărelului de alcool oferit înaintea execuției. Gavira însuși stătea lângă el, oferindu-i whisky pe spezele Băncii El Cartujano după ce îl pusese să inaugureze expoziția, pe de o parte fiindcă încă mai avea nevoie de el, pe de alta pentru că îl cumpărase pe omul acela, și asta implica o anumită responsabilitate pentru orgoliul său. Se întrebă dacă vreodată cineva o să-i ofere și lui, tot așa, ceva de băut.

— Pune mâna pe biserica aia, Pencho - primarul își termina paharul, cu ranchiună. Construiește ce-ți trece prin cap și mătură pe jos cu toți cei care ți se opun.

Gavira încuviință, distras din nou de perechea care discuta lângă tabloul lui Valdes Leal, și, scuzându-se față de Almanzor, începu o mișcare de apropiere care să pară pur întâmplătoare, un fel de mers la dreapta și la stânga ca

un velier navigând în volte. Din mers zâmbi acolo unde trebuia, strânse sau sărută câteva mâini, pupă câteva obrazuri machiate, corect, sigur pe sine, simțindu-se invidiat de bărbații și admirat de femeile care se apropiară de el de cum se îndepărtă puțin de primar. De două ori auzi șușotindu-se în spatele lui numele Macarenei, dar izbuti ca lucrul acesta să nu-i descompună zâmbetul. Lăsă paharul pe o tavă, își pipăi nodul cravatei și după o clipă se afla lângă monseniorul Corvo și don Octavio Machuca.

— Frumos tablou, zise, ca să spună ceva.

Arhiepiscopul și bancherul se uitară la pânză de parcă până atunci nici n-o observaseră. Moartea avea o coasă în mână și un coșciug sub brațul descărnat. La picioarele ei, o hartă a lumii, o spadă, cărți și pergamente constituiau alegoria triumfului său asupra vieții, gloriei, științei și plăcerilor lumești. Cu cealaltă mână osoasă stingea flacăra unei lumânări, iar cele două găvane goale ale hârcii priveau spre spectator. *In Ictu Oculi.* Gavira nu știa latinește, dar tabloul era foarte cunoscut în Sevilla și semnificația lui era evidentă. Moartea putea lovi în oricine, cât ai clipi din ochi.

— Frumos?

Arhiepiscopul schimbă o privire cu bătrânul Machuca. Supunându-se ultimelor directive papale în legătură cu aparițiile publice ale prelaților, Aquilino Corvo purta sutană *filetata,* cu o discretă, dar elocventă margine roșie completând crucea de aur de pe piept și sclipirea pietrei galbene de pe mâna pe care și-o ținea sub cruce.

— Numai un om tânăr poate spune așa ceva despre scena aceasta teribilă - își îndepărtă ușor capul, ca să privească mai bine și mai agasat tiara episcopală atât de asemănătoare cu a sa. Totul pare foarte îndepărtat, privit din perspectiva dumitale, dragă Gavira. Pentru noi însă, tabloul e ceva mai apropiat... Nu credeți, don Octavio?

Bătrânul bancher încuviința din cap, cu ochii lui vigilenți de pasăre de pradă pândind din spatele nasului acvilin. In

realitate, monseniorul Corvo era cu douăzeci de ani mai tânăr decât el, însă titularului scaunului sevillan îi plăcea să-și dea aere venerabile decurgând din demnitatea funcției.

— Pencho este un învingător, preciza Machuca. Și nu se teme că o să-i fie stinsă lumânarea.

Era o licărire batjocoritoare dinapoia pleoapelor mijite ale bătrânului. O mână i se pierdea în buzunarul hainei croite după o modă veche, iar cealaltă atârna într-o parte, aproape la fel de descărnată ca aceea care stingea lumânarea în tabloul lui Valdés Leal. Arhiepiscopul zâmbi complice.

— Toți suntem supuși voii Domnului, zise pe un ton profesional.

Gavira fu de acord la modul vag, fără să-și bată capul cu chestiunea. Se uita la bătrânul bancher, iar acesta îi interpretă corect gestul:

— Vorbeam de biserica ta.

Aquilino Corvo trecu cu vederea posesivul, păstrându-și zâmbetul, lucru pe care Gavira îl consideră ca fiind de bun augur. La urma urmei, Arhiepiscopia avea să primească o indemnizație substanțială, în afara promisiunii Băncii El Cartujano de a clădi o biserică în altă parte. Ca să nu mai vorbim de fundația de asistență socială pentru comunitatea țiganilor, pe care arhiepiscopul o strecurase abil în pachet. În ultimă instanță, cineva tot trebuia să plătească ligheanul lui Pilat.

— Încă mai este biserica Excelenței Sale, nuanță atent Gavira, care niciodată nu-i închidea cuiva toate căile: cunoștea riscurile refuzării unei retrageri demne.

Monseniorul Corvo îi mulțumi pentru amănuntul acela cu o fluturare a mâinii pe care sclipea inelul. Din moment ce era vorba de biserici, era de datoria lui să facă un comentariu oficial asupra chestiunii.

— Dureros conflict, zise după o scurtă tăcere în căutarea formulei adecvate.

— Dar inevitabil, adăugă Gavira.

Și făcu un gest de regret, ca să îmblânzească nuanța aceea. Totul pe un ton grav, precum ceva subînțeles de la bărbat la bărbat, ambii conștienți de hotărârile dificile pe care le impune uneori progresul. Cu coada ochiului văzu accentuându-se licărul batjocoritor din spatele pleoapelor întredeschise ale lui Octavio Machuca și își aminti că bătrânul era la curent că, printre ofertele făcute de El Cartujano Excelenței Sale, se strecurase și un referat încă inedit despre activitățile contrare celibatului la care se dedau vreo șase preoți din dioceza lui. Toți erau foarte iubiți în parohiile lor, și publicarea unor asemenea date, care includeau fotografii și declarații, ar fi provocat mari neplăceri. Aquilino Corvo nu avea mijloacele, nici autoritatea tehnică pentru a face față problemei aceleia, și un scandal l-ar fi putut obliga să ia niște măsuri pe care le dorea mai puțin decât oricine. Preoții aceia erau oameni de treabă, și în timpuri de mari schimbări și de lipsă a vocațiilor, orice hotărâre precipitată putea deveni inoportună și lamentabilă. De aceea monseniorul acceptase cu ușurare compromisul propus de Gavira pentru cumpărarea și blocarea referatului incriminator. În Biserica catolică, o problemă amânată înseamnă o problemă rezolvată.

Oricum, conchise Gavira, era greu de crezut că Octavio Machuca știa ceva despre restul operațiunii, deși privirea bătrânului bancher îl făcea să se întrebe dacă nu cumva era la curent. Asta îi crea o senzație neplăcută, fiindcă Gavira în persoană se aflase în spatele manevrei, plătind mai întâi o agenție de detectivi să realizeze investigația și recurgând apoi la influențele lui din presă pentru a putea camufla sub aparența de favoare făcută arhiepiscopului ceea ce era, de fapt, o impecabilă acțiune de șantaj.

— Excelența Sa ne garantează că rămâne neutru, comentă Machuca, observând în continuare reacțiile lui Gavira. Dar tocmai îmi povestea că acțiunea disciplinară

întreprinsă împotriva părintelui Ferro merge foarte încet. Pesemne că - pleoapele îi reduseră privirea la o abia vizibilă fantă - preotul trimis de Roma nu a reușit să adune suficiente dovezi împotriva lui.

Monseniorul Corvo ridică o mână, sugerând o mai mare precizie în discuție. Acum se ghicea agasarea în spatele placidității lui pastorale. Lucrurile nu stăteau chiar așa, preciza el cu vocea-i perfectă pentru amvon. Părintele Lorenzo Quart nu venise la Sevilla ca să acționeze *împotriva* parohului de la Nuestra Señora de las Lágrimas, ci ca să ofere *Romei* o informație specializată. Cu o minunată emfază, prelatul le aminti interlocutorilor săi că scaunul arhiepiscopal al Sevillei, din pură formalitate ecleziastică, nu putea acționa direct. însăila apoi conceptele de problemă delicată, paroh în vârstă, chestiune de disciplină etc. Cu Roma exista doar o coincidență de criterii, atât, deși interveneau destule nuanțe. Ajuns aici, Aquilino Corvo evită ochii lui Gavira și se uită la Octavio Machuca, pentru a-l consulta pe tăcute dacă se cuvenea să continue. Bătrânul rămase însă indescifrabil, așa că Excelența Sa preciza că investigația părintelui Lorenzo nu se desfășura cu... hm... promptitudinea dorită. Arhiepiscopul în persoană își înștiințase superiorii asupra acestui aspect, dar pe terenul acela avea mâinile legate. Contempla taurii din spatele barierei, dacă i se permitea o comparație laică. Spera că s-a făcut bine înțeles.

—Vreți să spuneți - Gavira se încrunta, iritat - că nu prevedeți o îndepărtare grabnică a părintelui Ferro?

De data asta arhiepiscopul își ridică amândouă mâinile, gata parcă să le zică *ite, missa est.*

— Mai mult sau mai puțin - acum se uita la cravata lui Gavira, evaziv. Vom obține ce dorim, fără îndoială. Dar nu în două-trei zile. Poate în două săptămâni - își drese vocea, stingherit. Sau într-o lună, cel mult. V-am mai spus,

domnule Gavira, că treaba asta îmi scapă din mâini. Deși vă asigur de toată simpatia mea.

Gavira se uită în sus, la opera lui Valdes Leal, acordându-și timp ca să-și reprime orice act necugetat. Simțea nevoia să-și muște buzele sau să-i trântească un pumn în nas arhiepiscopului. Numără până la zece privind găvanele goale ale Morții; în sfârșit, se sili să schițeze un zâmbet. Machuca nu-l scăpa din ochi.

— Cam mult timp, nu-i așa? întrebă bancherul.

Părea să i se adreseze arhiepiscopului, dar fantele pleoapelor lui rapace îl țintuiau tot pe Gavira. Monseniorul se crezu obligat să răspundă. Autoritatea sa era limitată - preciza el -, și atâta timp cât nu venea un ordin de la Roma și se slujea liturghia în fiecare joi, nu se putea face nimic. Gavira nu-și putu stăpâni proasta dispoziție:

— Poate că Excelența Voastră nu trebuia să lase Roma să se amestece, riscă el, cu asprime. Putea lua hotărâri pe răspunderea sa, cât mai era timp.

Reproșul îl făcu pe arhiepiscop să pălească.

— Poate - se îmbățoșase, privind pieziș spre Octavio Machuca. Numai că și noi, prelații, avem conștiința noastră, domnule Gavira. Iar acum vă rog să mă scuzați.

Salută scurt din cap și trecu printre ei, îndepărtându-se cu un aer jignit. Machuca strâmbă din nas de două ori, fără ca Gavira să poată preciza dacă scena îl supărase ori îl amuzase. Oricum, se gândea, făcuse o greșeală. Pentru că greșeală se numea tot ce nu aducea beneficii pe termen scurt, mediu sau lung.

— L-ai ofensat în demnitatea personală, zise Machuca batjocoritor.

Reprimându-și o înjurătură aflată deja pe buzele sale - ar fi însemnat o a doua greșeală -, Gavira făcu un gest de nerăbdare:

— Demnitatea Monseniorului are un preț, ca orice lucru. Un preț pe care eu îl pot plăti – șovăi o clipă, nevrând să

facă o gafă și față de bătrânul bancher. Pe care El Cartujano îl poate plăti.

— Dar deocamdată popa e tot acolo - Machuca făcu o pauză de trei secunde; o pauză incredibil de răutăcioasă. Mă refer la preotul cel bătrân. Îl observa pe Gavira, curios, însă acesta era cât se poate de conștient de asta. Își pipăi cravata și butonii cămășii, privind în jur. O femeie frumoasă trecu prin preajmă și schimbă cu ea un zâmbet distrat.

— Treaba asta, continuă Machuca, privind o femeie care se îndepărta, le menține pe Macarena și pe fosta ta soacră în linia întâi. Cel puțin pentru moment.

Era inutil. Gavira își revenise și făcea față situației, impasibil.

— Nu vă faceți probleme, zise. Voi obține ce doresc.

— Sper, fiindcă nu prea ai timp la dispoziție. Câte zile ți-au rămas până la consiliu? O săptămână?

— Știți foarte bine câte - bătrânul spusese „ți-au rămas” și „nu prea ai timp”; era oribilă, gândi Gavira, senzația aceea că mereu dai un examen după altul, că ești supus unui fel de revalidare continuă. Opt zile. Machuca dădu încet din cap.

— Un final de infarct, cum zic cei de la Betis - se uită de jur împrejur de parcă altceva i-ar fi acaparat brusc atenția, dar de îndată se întoarse spre el. Știi ceva, Pencho? Sunt într-adevăr foarte curios să văd cum te vei descurca de data asta. Consiliul se va năpusti la tine să te facă harcea-parcea - zâmbea cu gura lui pergamentoasă, aidoma unui șarpe gata să năpârlească. Dar dacă reușești, bravo ție. Tot ce nu omoară, îngrașă.

Machuca se îndepărtă, fiind chemat de niște cunoscuți, iar Gavira rămase singur sub pânza lui Valdes Leal. În preajma lui se aținea un tip bondoc și bleg, cu o gușă ce părea o prelungire a obrajilor, cu părul lins și cu o borsetă prinsă de încheietura mâinii. Necunoscutul se apropie când privirile li se încrucișară.

— Sunt Honorato Bonafé, de la revista *Q+S* - îi întindea o mână, în chip de salut. Am putea sta de vorbă un moment?

Gavira îi ignoră mâna în timp ce privea încruntat împrejur, întrebându-se cine îl lăsase să intre pe individul ăla.

— Nu vă răpesc decât câteva clipe.

— Dați-i un telefon secretarei mele, sugeră rece bancherul, întorcându-i spatele. Într-una din zilele următoare.

Făcu câțiva pași în direcția invitaților, îndepărtându-se. Dar, spre surprinderea lui, Bonafé i se alătură imediat. își încrețea gura privindu-l pieziș, lingău și totodată sigur pe sine. Mârșav, conchise Gavira, oprindu-se în sfârșit: aceea era descrierea exactă a individului.

— Pregătesc un reportaj, zise celălalt foarte repede, înainte de a fi izgonit din nou. Despre biserica aceea care vă interesează.

— Și ce-mi pasă mie?

Bonafé ridică o mână plinuță și flască, aceeași pe care o ignorase Gavira.

— Păi - continua să-și încrețească gura într-o grimasă împăciuitoare -, dacă ținem seama de

faptul că Banca El Cartujano e principalul interesat în demolarea bisericii Nuestra Señora de las Lágrimas, cred că o discuție sau niște declarații... Mă-nțelegeți.

Gavira rămase impasibil.

— Uite că nu. Nu înțeleg nimic.

Onctuos, răbdător, Honorato Bonafé desfășură înaintea bancherului o rapidă schiță a panoramei: El Cartujano, biserica și recalificarea terenului. Parohul, un individ destul de dubios, înfruntându-l pe arhiepiscopul Sevillei și aflat sub incidența unui dosar disciplinar, sau cam așa ceva. Două morți accidentale sau nu prea. Un trimis special de la Roma. Și... hm... o nevastă frumoasă, ori o

fostă nevastă, fiica ducesei de Nuevo Extremo. Or, ea și preotul acela de la Roma...

Se opri brusc, văzând expresia lui Gavira. Bancherul făcuse un pas spre el și îl privea de aproape.

— Bun, deci m-ați înțeles, rezumă grabnic Bonafé, neștiind la ce să se aștepte. V-am povestit ca să vă faceți o idee: titluri mari, copertă și tot restul. Publicăm istoria completă săptămâna viitoare. Și, desigur, părerea ori cuvintele dumneavoastră ar atârna greu.

Bancherul nu se clintise din loc, privindu-l mut. Honorato Bonafé schiță un zâmbet, însă îl lăsă acolo, neterminat, pe buzele-i rozalii pe care și le tot încrețea răbdător, așteptând un răspuns. - Așadar, dumneata vrei să-ți povestesc, zise în sfârșit Gavira.

— Exact.

Peregil trecu pe lângă ei, iar lui Gavira i se păru că surprinde o privire alarmată a omului său de încredere la vederea lui Bonafé. Fu cât pe ce să-l cheme ca să-l întrebe dacă avea ceva de-a face cu prezența ziaristului la expoziție, însă nu era momentul pentru o confruntare. Ce i-ar fi făcut plăcere cu adevărat era să-l scoată de acolo cu șuturi în fund pe individul acela rozaliu, grăsuliu și flasc, cu comportament de șantajist.

— Și ce câștig eu dacă vorbesc cu dumneata?

Zâmbetul ziaristului se contura în sfârșit, insolent și sigur. Așa mai vii de-acasă, insinua rictusul gurii.

— Bun. Păi, mai întâi, dețineți controlul asupra informației. Apoi dăm versiunea dumneavoastră asupra faptelor - Bonafé făcu o pauză plină de subînțelesuri. Astfel ne câștigați de partea dumneavoastră, nu știu dacă m-am făcut înțeles bine.

— Și dacă n-am s-o fac?

— Ah. Atunci e cu totul altceva. Reportajul va fi publicat oricum, dar înseamnă că ați dat cu piciorul în șansa dumneavoastră.

Acum îi veni rândul lui Gavira să zâmbească, și o făcu din plin, cu mutra sa cea mai periculoasă: cea a unui taur întărâtat de la Arenal.

— Asta sună a amenințare.

Celălalt clătină din cap, imun la anumite zâmbete și nuanțe.

— Nu, pentru Dumnezeu. Nu fac decât să-mi etalez cărțile pe masă - ochișorii încercănați, porcini, îi luceau de poftă. Joc curat cu dumneavoastră, domnule Gavira.

— Și de ce joci curat cu mine?

— Oh, fiindcă... Nu știu - Bonafé se trăgea de marginile hainei boțite. Probabil pentru că imaginea dumneavoastră stârnește simpatie în rândul opiniei publice, mă-nțelegeți: tânăr bancher care impune un nou stil etc. Arătați bine în poze, le plăceți femeilor. Pe scurt: sunteți vandabil. Sunteți la modă, și revista mea poate contribui mult și bine să rămâneți un om la modă. Considerați-o ca pe o operațiune de imagine - își luă o mutră de circumstanță. Pe când soția dumneavoastră...

— Ce-i cu soția mea?

Cuvintele sunau ca niște așchii de gheață, însă Bonafé nu părea să perceapă semnalele de pericol:

— Și ea arată bine în fotografii, zise, susținând privirea interlocutorului său cu mult aplomb.

Deși cred că toreadorul acela... Mă rog, știți doar. Însă treaba aia s-a terminat. Pe când acum, cu preotul de la Roma... Știți la cine mă refer?

Gavira gândea cu repeziciune, cumpănind avantajele și dezavantajele. Nu avea nevoie decât de o săptămână de răgaz, după aia nu mai conta. Iar prețul individului ăluia sărea în ochi.

— Mda, am înțeles, răspunse, cu un aer absent. Și spune-mi, cât crezi că mă va costa această operațiune de imagine?

Bonafé ridică ambele mâini și-și împreună buricele degetelor într-un gest ca de rugăciune sau de exprimare a recunoștinței. Părea relaxat. Fericit.

— Oh, să vedem, zise. Eu mă gândisem la o lungă conversație despre biserică. Un schimb de impresii. Apoi, știu și eu ce să spun? - îi adresă bancherului o privire semnificativă. Poate v-ar interesa să investiți în presă.

Peregil trecu din nou pe lângă ei, privindu-i ca din întâmplare. Gavira observă că asistentul lui era la fel de preocupat ca înainte. Bancherul își compuse un ultim zâmbet întorcându-se spre Bonafé, însă nimeni nu i-ar fi putut interpreta gestul acela ca pe unul de simpatie. Nici celălalt nu păru să-l considere așa, din moment ce clipi de câteva ori, neliniștit.

— Investesc de mult în presă, zise Gavira. Treaba e că până acum n-am mai dat peste oameni ca dumneata.

Ziaristul își încreți iar gura, adoptând o mutră complice, și gușa îi tremură ca gelatina. Iar Gavira, observându-l, își zise că Honorato Bonafé reprezenta tipul perfect al personajului aceluia abject, vâscos, care de obicei este asasinat în filme.

— Ce mă fascinează la Europa, zise Griș Marsala, este memoria ei străveche. Ajunge să intri într-un loc ca acesta, să privești un peisaj, să te sprijini de un zid părăginit, și totul te asediază de îndată: trecutul tău, amintirile. Tu însăți.

— De aceea vă obsedează biserica? Întrebă Quart.

— Nu numai biserica.

Se aflau în atriu, dinaintea Nazarineanului cu păr natural și a ofrandelor prăfuite atârnate pe perete. Aurăriile retablului luceau stins în fund, sub schele, în penumbra care înconjura statuia Fecioarei și siluetele orante ale ducilor de Nuevo Extremo.

— Poate că trebuie să fii americană ca să înțelegi asta, adăugă Gris Marsala după câteva clipe.

Acolo ai câteodată impresia că toate lucrurile acestea au fost construite de oameni ciudați, străini. Dar într-o zi vii aici și înțelegi deodată că e propria ta istorie. Că tu însăți, cu mâna străbunilor, ai pus piatră peste piatră. Poate că asta explică fascinația pe care mulți dintre compatrioții mei o simt față de Europa - îi surâse lui Quart, cu o expresie gânditoare pe chip. Cu totul pe neașteptate, dai colțul și îți amintești. Te credeai orfană, și iată că nu ești. Poate de aceea acum nu mai vreau să mă întorc.

Se sprijinea de peretele alb, lângă agheasmatar. Ca de obicei, își purta părul încărunțit prins într-o codiță la ceafă; era îmbrăcată cu vechiul tricou bleumarin, care mirosea ușor a transpirație. Stătea cu degetele mari ale mâinilor vârâte în buzunarele din spate ale blugilor pătați de ipsos și var.

— Eu am fost de câteva ori transformată în orfană, zise. Iar starea de orfan înseamnă sclavie.

Memoria îți dă siguranță, știi cine ești și unde te duci. Sau unde nu te duci. Fără ea te afli la dispoziția primului venit care îți spune „fiica mea”. Nu credeți? - așteptă, până când îl văzu pe interlocutorul ei încuviințând în tăcere. A apăra memoria înseamnă a apăra libertatea. Numai îngerii își pot permite luxul de a fi spectatori.

Quart făcu un gest de înțelegere care nu îl obliga cu nimic. Chiar în acel moment se gândea la raportul pe care îl primise de la Roma în legătură cu femeia aceea și care acum se găsea pe masa din camera lui de la hotel, având mai multe paragrafe subliniate cu roșu. Intră la optsprezece ani într-un ordin religios. Arhitectură și arte plastice la Universitatea din Los Angeles, cursuri de specializare la Sevilla, Madrid și Roma. Excepțional curriculum de studii. Șapte ani profesoară de arte plastice. Patru ani directoarea unui colegiu religios din Santa Barbara. Criză personală cu complicații ale sănătății.

Dispensă temporară pe termen nedefinit. Trei ani la Sevilla, unde trăiește din lecții predate unor elevi americani care studiază artele. Discretă, nimic de semnalat, abia dacă păstrează contactul cu un sediu local al ordinului căruia îi aparține. Stă într-o locuință particulară. Nu a cerut modificarea condiției ei religioase. Nu reiese că ar fi urmat studii speciale de informatică.

Quart se uită la călugăriță. Afară, în piață, lumina devenea tot mai intensă și căldura începea să se facă simțită. Se bucură de refugiul răcoros oferit de biserică.

— Înseamnă că memoria dumneavoastră regăsită este cea care vă reține aici.

— Mai mult sau mai puțin.

Gris Marsala zâmbi trist, privind medalia militară legată de florile uscate ale unui buchet de mireasă, printre ofrandele Nazarineanului - picioare, brațe, figurine din tablă și ceară - , având aerul că se întreabă ce s-o fi ales din mâinile care aduseseră florile acelea. Expresia ochilor ei deschiși la culoare, intensificată de lumina din exterior, devenise mai dură.

— Futuriștii, zise după o nouă tăcere, au propus ca Veneția să fie dinamitată, pentru ca astfel să distrugă un model. Ceea ce pe atunci părea să fie un paradox snob a devenit realitate în arhitectură, în literatură... În teologie. Să nimicești orașe bombardându-le nu este decât un exemplu excesiv, un mod brutal de a grăbi lucrurile - zâmbea ca pentru sine, cu tristețe, privind buchetul de mireasă uscat. Există metode mai subtile.

— Nu puteți învinge, zise cu blândețe Quart.

— Noi? - călugărița se uită surprinsă la el. Dar nu suntem un clan, nici o sectă. Nu suntem decât câțiva oameni grupați în jurul bisericii acesteia, fiecare cu motive personale diferite - dădea din cap; totul i se părea de la sine înțeles. Părintele Oscar, de exemplu, e tânăr și a descoperit o cauză de care să se îndrăgostească, așa cum ar fi putut fi o femeie sau Teologia Eliberării... Cât despre

don Príamo, îmi amintește cartea aceea minunată a unui spaniol pe care am avut ocazia să-l ascult la universitate, Ramon Sender: *Aventura echinocțială a lui Lope de Aguirre.* Despre conchistadorul acela mic de stat, bănuitor și dur, care șchiopăta din cauza unor răni vechi și mergea mereu în armură, în pofida căldurii, fiindcă nu se încredea în nimeni... Aidoma lui, parohul nostru a hotărât să se răzvrătească împotriva unui rege îndepărtat și ingrat și să-și poarte războiul său personal. Nu-i amuzant? Și împotriva tipilor ca Aguirre regii trimiteau oameni ca dumneavoastră, cu porunci de încarcerare sau de execuție - suspină, înainte de a tăcea câteva clipe. Îmi închipui că e inevitabil.

— Vorbiți-mi de Macarena.

Auzind numele, Gris Marsala îl scrută pe Quart cu atenție. Acesta, impasibil, îi înfrunta, privirea.

— Macarena, zise în sfârșit călugărița, își apără propria-i memorie: câteva amintiri, cufărul mătușii ei și lecturile care au marcat-o de mică. Se zbate în ceea ce ea însăși, în momentele de umor, numește „efectul Buddenbrook”: conștiința unei lumi care se stinge, tentația ghepardescă de a se alia cu parveniții ca să supraviețuiască. Disperarea inteligenței.

— Povestiți-mi mai multe.

— Nu prea e mare lucru de povestit. Totul este la vedere - Gris Marsala privi prin ușa deschisă piața scăldată în soare. A moștenit o lume care nu mai exista, asta-i tot. E și ea o orfană care se agață de resturile unui naufragiu.

— Și ce rol joc eu în toate astea?

Se simți stingherit imediat ce formulă întrebarea, dar ea nu părea mirată. O văzu dând din umeri sub tricoul pătat de ipsos.

— Nu știu. Dumneavoastră ați devenit martor - păru să cugete mai adânc. Toți sunt atât de singuri, încât au nevoie de cineva care să ia act de prezența și de acțiunile lor. Îmi închipui, de asemenea, că își doresc înțelegerea

dumneavoastră sau, mai bine zis, a celor care v-au trimis aici. Tot așa cum Aguirre, în fond, năzuia după aceea a suveranului său.

— Și Macarena la fel?

De data asta Gris Marsala întârzie puțin cu răspunsul. Privea zgârieturile de pe degetele mâinii lui Quart.

— Dumneavoastră îi plăceți, zise în cele din urmă, cu simplitate. Ca bărbat, vreau să spun. Și asta nu mă surprinde. Nu știu dacă sunteți conștient, dar prezența dumneavoastră la Sevilla dă tuturor lucrurilor o nuanță specială. Îmi închipui că vrea să vă seducă, în felul ei - surâse liniștit, luând aerul unui băietan răutăcios. Și nu mă refer la aspectul fizic al chestiunii.

— Vă supără asta?

Călugărița îl privi cu o curiozitate total dezinteresată.

— De ce m-ar supăra? Nu sunt lesbiană, părinte Quart. Vă spun asta dacă cumva vă preocupă natura prieteniei mele cu Macarena.

Râse scurt, sprijinindu-se dezinvolt de vechea ușă de stejar. Avea în continuare, se gândi Quart încă o dată, în ciuda părului cenușiu ca prenumele ei și a semnelor vârstei dimprejurul ochilor, un trup de fată subțirică și sprintenă, pus în valoare de blugii strâmți și de tenișii.

— Și dacă tot veni vorba de bărbați în general și de preoții atrăgători în special, pot să vă spun că am patruzeci și șase de ani și sunt fecioară prin legământ, dar și prin voia proprie.

Quart, întru câtva stingherit, privi piața pe deasupra umerilor femeii.

— Ce se întâmplă exact cu Macarena și cu bărbatul ei?

— Nimic, decât că-l iubește - părea un pic surprinsă, ca și când totul era atât de evident încât explicațiile nu aveau rost; apoi îl observă pe Quart cu atenție, și pe buze i se desenă încet un zâmbet ironic. Nu faceți mutra asta, părinte. Sare în ochi că dumneavoastră frecventați prea puțin confesionalul. Nu știți nimic despre femei.

Quart ieși din biserică și soarele i se prăbuși pe umerii hainei negre ca o mantie de plumb. Griș Marsala îl urmă, ocolind un morman de nisip și pietriș, și se opri în fața betonierei. Preotul contemplă campanila bisericii, printre schelele cu scânduri și tuburi de fier înșurubate, și privirea îi zăbovi asupra Fecioarei decapitate de deasupra intrării.

— Mi-ar plăcea să vă vizitez locuința, soră Marsala.

Sunetul pașilor călugăriței nu se mai auzi pe pietriș.

— Mă luați prin surprindere.

— Nu cred.

Urmă o tăcere. Când Quart se întoarse către ea, văzu că îl privea pe jumătate supărată, pe jumătate amuzată.

— Detest chestia asta cu „soră Marsala”. Ori poate nu-i decât o formă pentru a da cererii un ton oficial? - acum își înălța sprâncenele, ironică. La urma urmei, vă propuneți să vizitați locuința unei călugărițe singure. Nu vă temeți de ce-o să spună lumea? Monseniorul Corvo, de pildă. Sau șefii dumneavoastră de la Roma - se lovi cu palma peste șold, minunându-se în glumă, de parcă abia atunci făcea descoperirea. Deși, stați puțin, că doar tot dumneavoastră va trebui să vă informați șefii, la Roma.

Quart șovăi o clipă dacă să se încrunte sau să râdă. Preferă să râdă.

— Nu-i decât o sugestie, zise. O idee. Adun și pun cap la cap piesele unui puzzle - se uită împrejur, din nou la campanila dintre schele, la statuia mutilată, la femeie. Locuința dumneavoastră s-ar putea să mă ajute.

Acum o privea direct în ochi. Era sincer, și Gris Marsala își dădea seama de asta.

— Pricep, pricep. Căutați urmele crimei, nu-i așa?

— Întocmai.

— Calculatoare conectate cu Roma și chestii din astea.

— Riguros exact.

— Și dacă refuz, veți intra oricum? Așa cum ați intrat în camera lui don Príamo?

— De unde știți?

— Părintele Óscar mi-a spus.

Prea multă informație circula anapoda, se gândi Quart, înciudat. Toți povesteau totul în clubul acela neobișnuit, și singurul care obținea câte ceva numai cu cleștele era el. Simți o mare oboseală, din cauza soarelui nemilos care-i apăsa capul și umerii; simți nevoia să-și scoată gulerul înalt sau haina. Dar rămase nemișcat, cu o mână în buzunar, așteptând.

Gris Marsala se mișca încet în jurul betonierei, cu o mână pe marginea ei. Se uita înăuntru de parcă s-ar fi așteptat să găsească acolo ceva uitat. Zâmbea, gânditoare.

— De ce nu? zise în cele din urmă. N-a călcat picior de bărbat în casa mea în acești trei ani.

N-ar fi rău să verific cum o să mă simt cu ocazia asta, ce-o să fac - îl cântări din ochi pe Quart și făcu o strâmbătură. Sper să nu mă arunc pe dumneavoastră de cum închidem ușa... Vă veți apăra ca Sfânta Maria Goretti, sau sunteți dispus să-mi oferiți o șansă? - cu arătătorul făcu un gest ciudat, descrise o mișcare circulară în jurul crețurilor de la ochi, apoi de-a lungul nasului, până la buze. Deși teamă mi-e că la vârsta mea nu mai reprezint un pericol pentru celibatul nimănui... Știți, e foarte neplăcut pentru orice femeie să-și dea seama că și-a pierdut farmecele pe vecie - din nou i se înăspri expresia ochilor deschiși la culoare, ale căror pupile păreau să dispară, contractate de lumina orbitoare din piață. Mai ales pentru o călugăriță.

— Faceți-vă comod, zise Gris Marsala.

Era o ironie evidentă. Comoditățile erau minime în micuța cameră de primire a locuinței sale de la etajul al doilea, al cărei balconaș, împodobit cu ghivece de flori și protejat de căldură și lumină cu o rogojină, dădea în strada San Jose, în apropiere de Puerta de la Carne. Făcuseră numai zece minute de la Nuestra Señora de las Lágrimas, mergând pe niște străzi pe care soarele le transforma în

cuptoare tencuite cu var, cu reverberația aceea care vătăma privirea și pătrundea în cele mai nebănuite cotloane. Sevilla era în primul rând lumină. Ziduri albe și lumină de toate nuanțele, conchise Quart, care mersese alături de Gris Marsala într-un fel de zigzag, căutând umbra streșinilor și a colțurilor ca atunci, la Sarajevo, când monseniorul Pavelic și cu el săreau dintr-un loc ferit în altul, din cauza franctirorilor.

Se opri în mijlocul camerei, punându-și ochelarii de soare în buzunarul interior al hainei, și se uită în jur. Totul strălucea de curățenie și era impecabil ordonat. Se aflau acolo o sofa îmbrăcată în pânză, cu macrameuri pe brațe și pe rezemătoare, un televizor, o mică mobilă cu cărți și casete cu muzică, o masă de lucru cu creioane și pixuri cu pastă în niște căni de ceramică, hârtii și dosare. Și un calculator. Simțind asupra sa privirea lui Gris Marsala, Quart se apropie de PC: un 486 cu imprimantă. Suficient pentru *Vesper*, dar fără modem de conexiune la linia telefonică aflată în partea opusă a încăperii. În plus, telefonul era un model vechi, cu rozetă, direct încastrat în perete, incompatibil cu calculatorul.

Se apropie să vadă cărțile și casetele. În domeniul muzical predomina barocul; dar găsi și mult flamenco clasic și modern, cu o colecție Camarón completă. Cărțile erau tratate de artă și de restaurare, manuale tehnice și studii despre Sevilla. Două dintre ele, *Arhitectură barocă sevillană* de Sancho Corbacho și *Ghidul artistic al Sevillei și al provinciei sale*, erau pline de hârtiuțe autoadezive cu adnotări, marcând paginile. Singura carte religioasă era o Biblie de la Ierusalim, legată în piele, cu cotorul foarte uzat. Pe perete, protejată de un geam, se afla reproducerea unui tablou. Se uită la legenda de sub ea: Partida de șah, de Pieter Van Huys.

— Vinovată sau nevinovată? întrebă Griș Marsala, din spatele lui Quart.

— Deocamdată nevinovată, replică acesta. Din lipsă de probe.

O auzi râzând pe când se întorcea spre ea, zâmbind la rându-i. Făcând aceasta, își văzu imaginea reflectată pe peretele opus, în spatele femeii, într-o splendidă oglindă de epocă înrămată în lemn foarte întunecat la culoare. Era singurul obiect care distona în încăperea atât de simplă, și lui Quart îi atrase atenția. Precis că era o oglindă veche și scumpă.

Călugărița îi urmări direcția privirii.

— Vă place? întrebă.

— Foarte mult.

— Luni întregi n-am mâncat decât salam cu chifle ca s-o pot plăti - se privi o clipă în oglindă și ridică din umeri; apoi se duse la bucătărie și se întoarse cu două pahare cu apă rece.

— Ce are deosebit? întrebă Quart după ce lăsă paharul gol pe masă.

— Oglinda? - Gris Marsala șovăi un moment. Poate fi luată drept un fel de revanșă personală.

Un simbol. Este singurul lux pe care mi l-am permis de când trăiesc la Sevilla - îl privi mucalită pe Quart. Ea, și permisiunea dată unui bărbat, fie el și preot, de a-mi intra în casă - clătină din cap, făcând parcă o socoteală în gând. Nu-s prea multe slăbiciuni în trei ani, nu-i așa?

— Dar nu v-ați aruncat încă asupra mea, zise Quart. Vă controlați strașnic.

— Noi astea, călugărițele bătrâne, suntem foarte dure.

Suspină cu o tristețe exagerată înainte de a răspunde zâmbetului preotului. încă surâdea când luă cele două pahare golite și le duse în bucătărie. Se auzi curgând apa de la robinet, și Gris Marsala reveni îndată, ștergându-și mâinile de tricou, cu un aer gânditor. Se uită la oglindă, la salonaș și, în sfârșit, din nou la Quart.

— Încă din perioada noviciatului ești învățată că în chilia unei călugărițe oglinzile sunt primejdioase, zise. Imaginea

ta, conform regulilor, trebuie să se oglindească în șiragul de mătănii și în cartea de rugăciuni. Nu ai nimic care să fie al tău: hainele, rufăria, până și tampoanele igienice trebuie să le primești de la comunitate. Mântuirea sufletului tău nu tolerează individualisme, nici hotărâri personale.

Rămase tăcută, ca și cum spusese tot ce avea de spus, și făcu câțiva pași spre fereastră, ridicând puțin rogojina. Lumina inundă deodată odaia, orbindu-l pe Quart.

— Am urmat regulile astea toată viața, adăugă ea. Și aici, la Sevilla, mă supun în continuare lor, în ciuda acestei mici încălcări a legământului de sărăcie - se duse la oglindă și își privi îndelung chipul. Am avut o problemă. Dumneavoastră o știți, fiindcă Macarena mi-a spus că v-a povestit-o. O problemă de boală mai degrabă spirituală, decât fizică. Eram directoarea unui colegiu din Santa Barbara. În afara chestiunilor profesionale, nu schimbasem niciodată o vorbă cu episcopul diocezei mele. Dar m-am îndrăgostit de el, sau măcar așa am crezut, ceea ce e același lucru... Iar când m-am văzut în fața unei oglinzi, machiindu-mi discret ochii la cei patruzeci de ani ai mei pentru că el își anunțase vizita, am înțeles ce se întâmpla - își privi cicatricea de la încheietura mâinii înainte de a i-o arăta lui Quart, reflectată în suprafața de cristal. N-a fost o încercare de sinucidere, cum au crezut colegele mele, ci un acces de mânie. De disperare. Iar când am ieșit din spital și le-am cerut sfatul superioarelor mele, tot ce au putut să-mi recomande au fost rugăciunile, disciplina și exemplul surorii noastre Sfânta Therese de Lisieux.

Rămase un timp tăcută, frecându-și încheieturile de parcă ar fi vrut să șteargă cicatricea.

— Vă amintiți de Therese de Lisieux, părinte? adăugă pe când preotul încuviința în tăcere. Deși suferea de tuberculoză și dormea într-o chilie înghețată, niciodată n-a cerut o pătură ca să lupte împotriva frigului nopții, ci a fost în stare să suporte cu umilință chinurile bolii sale... Iar

bunul Dumnezeu a răsplătit-o pentru atâta suferință chemând-o la El la vârsta de douăzeci și patru de ani!

Părea să râdă foarte încet, printre dinți, mijindu-și ochii de parcă ar fi observat ceva, foarte departe de acolo, cu toate ridurile accentuându-i-se și mai mult. Fusese o femeie atrăgătoare, gândi Quart. Încă mai era, într-un anumit fel. Se întrebă câți clerici, bărbați sau femei, ar fi avut curajul să facă ce a făcut ea.

Gris Marsala se duse să se așeze pe un scaun și Quart rămase în picioare, cu haina descheiată și mâinile în buzunare, sprijinindu-se de mobila cu cărți și casete și privind-o. Ea îi adresă un zâmbet nespus de amar:

—Ați vizitat vreodată un cimitir de călugărițe, părinte Quart? Șiruri de lespezi mici aliniate, toate la fel. Și, gravat pe ele, numele de călugărie, nu cel primit la botez. Deci tot ce au fost ele se reduce la apartenența la un ordin; restul n-are nici o valoare în ochii Domnului. E cu neputință să găsești morminte care să inspire mai multă tristețe. Se aseamănă cumva cu necropolele acelea de război, cu miile lor de cruci pe care scrie: „necunoscut”. Îți dau o insuportabilă senzație de singurătate. Și, de asemenea, întrebarea aceea de milioane: la ce bun?

Se juca distrată cu unul din macrameurile de pe brațele sofalei, și deodată păru lipsită de apărare, nemaiavând nimic din siguranța obișnuită care îi marca spusele și gesturile. Quart își înfrâna impulsul de a se așeza lângă ea; nu era vorba de milă, ci de oportunitate operativă. Poate că nu avea să se mai ivească niciodată un prilej ca acela de a lumina zonele de umbră ale lui Gris Marsala. Vorbi cu multă grijă, precum pescarul care nu întinde prea tare sfoara undiței, pentru ca peștele să nu se sperie și să fugă:

— Astea-s regulile. Dumneavoastră le știați când ați intrat în cin.

Ea se uită la el de parcă ar fi vorbit în altă limbă.

— Când am intrat în cin nu cunoșteam sensul unor cuvinte ca „reprimare”, „intoleranță” sau „neînțelegere” -

clătină din cap. Or, asta e regula normală. Ca în *O mie nouă sute optzeci și patru* al lui Orwell, cu ochiul Marii Surori asupra ta. Și cu cât ești mai tânără și mai atrăgătoare, cu atât e mai rău. Șușoteli, bârfe, grupulețe, prietene preferate, gelozii, invidii... Știți cum se spune: se strâng la un loc necunoscându-se, trăiesc neiubindu-se, mor nejelindu-se... Dacă o să ajung vreodată să nu mai cred în Dumnezeu, sper să cred în continuare în Judecata de Apoi. Ce mult mi-ar plăcea să le întâlnesc acolo pe câteva dintre colegele mele și pe toate superioarele!

— De ce v-ați făcut călugăriță?

— Asta începe să semene tot mai mult a confesiune generală. Nu v-am adus aici ca să-mi descarc conștiința... De ce v-ați făcut preot? Vechea poveste cu tatăl sever și cu mama prea afectuoasă?

Quart negă din cap, stânjenit. Nu acela era terenul pe care voise să aducă discuția.

— Tatăl meu a murit când eram mic, zise.

— Aha. Alt caz de proiecție oedipică, cum ar zice porcul ăla bătrân de Freud.

— Nu cred. Mă gândisem întâi să mă fac militar.

— Ce literar! Roșu și negru - pusese macrameul pe genunchi și îl împăturea grijuliu, o dată și încă o dată, cu un gest distrat. Tatăl meu era gelos, dominator. Și mi-era frică să-l dezamăgesc. Dacă veți analiza atent anumite vocații feminine, mai cu seamă ale unor fete care au fost drăguțe, veți descoperi mai des decât credeți o angoasă de ani de zile provocată de hăituiala continuă a unui tată: bărbații nu urmăresc decât un singur lucru etc. Multe călugărițe, ca mine de pildă, au fost învățate de mici să aibă mare grijă cu bărbații, să nu-și piardă controlul cu ei... Ați fi surprins să aflați câte fantezii sexuale de-ale călugărițelor se învârt în jurul temei frumoasei și bestiei.

Se priviră lung, nemaiavând nevoie de cuvinte. Plutea acum între ei, simți preotul, cea mai plăcută senzație oferită de condiția pe care amândoi, într-un fel sau altul, o

împărtășeau. Acea solidaritate specială și dureroasă care nu era posibilă decât între clericii ce se recunosc unii pe alții într-o lume ostilă. O camaraderie făcută din ritualuri, subînțelesuri, intuiție, instinct de grup și singurătăți paralele, comprehensibile. Singurătăți împărtășite.

— Ce poate face, adăugă Gris Marsala, o călugăriță care la patruzeci de ani înțelege că a rămas aceeași fetiță dominată de tatăl ei? O fetiță care, din dorința de a nu-l dezamăgi, de a nu comite nici un păcat, și-a asumat culpa cea mai gravă: aceea de a nu-și fi trăit niciodată viața proprie... A făcut bine, său a fost iresponsabilă și năucă atunci când, la optsprezece ani, a renunțat la dragostea pământească, ce include cuvinte ca „încredere”, „dăruire” și „sex”? - îl observă pe Quart de parcă într-adevăr aștepta de la el un răspuns. Ce-i de făcut când gândurile astea îți vin prea târziu?

— Nu știu, zise el prietenos și sincer. Nu-s decât un preot infanterist, un pifan, fără prea multe răspunsuri în raniță - își plimbă privirea prin încăpere, peste mobilele modeste și peste calculator și, întorcându-și-o spre ea, schiță un zâmbet. Poate să spargi o oglindă și să-ți cumperi apoi alta - făcu o pauză. E nevoie de mult curaj pentru asta.

Gris Marsala rămase un timp tăcută. Apoi despături la fel de grijuliu macrameul, punându-l la loc pe brațul sofalei.

— Poate, zise în cele din urmă. Dar răsfrângerea imaginii nu mai e aceeași - era o disperată ironie în ochii ei limpezi când și-i ridică din nou spre Quart. Puține lucruri sunt mai tragice în viață decât să descoperi ceva la momentul nepotrivit.

Îl așteptau la Casa Cuesta, punctuali, împrejurul mesei de sub reclama cu vapoarele de pe

ruta Sevilla - Sanlucar - Mar, ca o bandă de răufăcători amărâți cu o sticlă de La Ina în față.

— Sunteți un dezastru, zise Celestino Peregil. Mă faceți să par un neghiob.

Don Ibrahim se uita la scrumul trabucului său, gata să-i cadă pe vesta albă. Stătea încruntat și își trecea, necăjit, un deget peste firele mustății pârlite, în timp ce Peregil îi muștruluia de zor. Lângă el, Potro del Mantelete nu-și dezlipea ochii de pe suprafața mesei, dintr-un loc nedeterminat, situat aproximativ între mâna lui stângă, încă bandajată cu tifon și unsă cu pomadă împotriva arsurilor, și rotocolul umed de vin lăsat de paharul pe care tocmai și-l ducea la gură. Niña Puñales era singura pe care rușinea generală părea să n-o atingă, cu ochii ei negri de cântec popular absenți, ațintiți asupra unui afiș îngălbenit de pe perete - *Arena de tauri din Linares, 1947, Gitanillo de Triana, Manolete și Dominguín* - și cu mâinile-i lungi, negricioase și descărnate cu unghii tot atât de roșii pe cât îi erau buzele și cerceii de coral, cu brățările de argint de la încheieturi zornăindu-i la fiecare du-te-vino de la pahar la sticlă. Ea singură băuse mai mult de jumătate.

— V-am însărcinat cu treaba asta într-un ceas rău, adăugă Peregil.

Era furibund, într-o stare jalnică, cu nodul cravatei răsucit ca o frânghie și cu un strat unsuros pe piele și pe chelia unde se alesese praful din complicata arhitectură a părului dat cu fixativ și întins pornind de la urechea stângă. Cu mai puțin de o oră înainte, Pencho Gavira măturase podelele cu el. Rezultate, imbecilule. Te plătesc să-mi vii cu rezultate, și de-o săptămână tu freci mangalu'. Ți-am dat șase milioane să rezolvi problema, și tot pe loc batem pasul, și-n plus apare ziaristul ăsta, Bonafé, care vrea neapărat să-și bage nasul unde nu-i fierbe oala. Apropo, Peregil, de cum vom avea puțin timp la dispoziție o să-mi povestești de-a fir-a-păr ce ai tu în comun cu individul ăsta, e clar? Și-o să-mi povestești totul pe larg, pe

șart și cu de-amănuntul, nu de alta, dar miros că-i ceva putred în toată istoria asta. În ce privește chestiunea esențială, îți dau răgaz până miercuri să mi-o rezolvi. M-ai auzit? Până miercuri. Fiindcă joi nu vreau să mai intre în biserica aia nici Dumnezeu din cer. De nu, ai să-mi scuipi aici în palmă alea șase milioane bancnotă cu bancnotă, așa să știi. Anormalule. Pentru că asta ești, un anormal.

— Chestiile cu popi poartă întotdeauna ghinion, preciza don Ibrahim.

Peregil îl privi aspru:

—Voi purtați ghinion.

Potro stătea cu capul puțin plecat, ca atunci când era admonestat de arbitru sau când suporta

cu stoicism bășcălia publicului în arenele încinse, cu praf și cu soare.

— Treaba cu benzina, zise Niña Puñales, a fost un avertisment din cer. Flăcările Purgatoriului.

Continua să privească, absentă, ultimul afiș cu Manolete, și o muscă ce băuse până atunci din rotocoalele de vin de pe masă i se plimba acum pe brățările de argint. Don Ibrahim observă cu înduioșare profilul ei țigănesc, machiajul care i se scorojea de jur împrejurul ridurilor de la ochi și pe carminul buzelor și simți din nou incomoda povară a răspunderii. Potro, ridicându-și capul, îi aruncă una din privirile lui de câine credincios. Fără îndoială că digerase deja acel „voi purtați ghinion” al lui Peregil și aștepta un semn din partea lui ca să știe cum aveau să reacționeze. Don Ibrahim îl liniști dintr-o privire care se prelungi apoi, plină de melancolie, de la scrumul trabucului său la panamaua atârnată de spătarul scaunului alăturat, lângă bastonul pe care i-l dăruise Maria Felix. Și ce se-ntâmplă, își zise trist și clasicist, când Ulise, noaptea, teribil de lucid pe puntea corăbiei lui, aude apa mugind peste recifele de la prora și simte în același timp ațintiți asupră-i ochii încrezători ai argonauților săi pelasgi? Să vă văd acu' pe unde scoateți cămașa. Dacă i-ar fi citit

gândurile, până și ultimul argonaut ar fi sărit peste bord. Cu don Ibrahim în frunte.

— Un avertisment al cerului, admise el, susținând părerea Niñei din respect și din lipsă de argumente, pe când se străduia să împrumute înfățișării sale adecvata gravitate homerică. La urma urmelor, nu poți lupta contra elementelor.

— *Ozú*.

Peregil își rezumă opinia asupra avertismentelor cerești printr-o blasfemie lungă și barocă - având tangențe cu presupusele izmene ale Fecioarei - care îl făcu să ridice capul, interesat, pe chelnerul ce spăla pahare în spatele tejghelei.

— Asta vrea să spună, îi descusu Peregil după ce își recapătă suflul, că v-ați pleoștit? Că vă lăsați păgubași?

Don Ibrahim își duse la piept mâna cu inelul cu pecete fals, cu o demnitate exemplară. Când făcu aceasta, scrumul trabucului îi căzu în sfârșit pe burdihan.

— Aici nu se pleoștește nimeni.

— Nimeni, repetă Potro ca un ecou, nedezlipindu-și ochii de pe podeaua ringului.

— Vorbe goale, zise Peregil. Nu mai avem timp. În biserica aia nu trebuie să se slujească joia viitoare.

Fostul fals avocat ridică mâna:

— Lăsând la o parte recipientul, sugeră el, să ne ocupăm de conținut. Deși din motive de conștiință ne-am hotărât să nu atentăm împotriva unei incinte sacre, nu există obstacole care să ne împiedice să ne ocupăm de elementul uman - trase cu plăcere din havană, văzând cum se ridică inelul de fum cubanez. Mă refer la preot.

— La care dintre cei trei?

— La paroh - don Ibrahim zâmbi cu jumătate de gură, confidențial. Conform informațiilor obținute de Niñ a de prin vecini și de la enoriașe, vicarul cel tânăr o ia din loc mâine, marți, astfel că titularul parohiei rămâne singur în fața primejdiei - ochii lui înroșiți și triști, fără gene de la

episodul cu benzina, se opriră asupra omului lui Pencho Gavira. Mă urmărești, amice Peregil?

— Te urmăresc - Peregil se foi puțin în scaun, interesat. Dar nu știu încotro.

— Tu, sau cine o fi în spatele tău, nu vreți să se țină liturghie joia care vine... Corect?

— Corect.

— Păi, dacă nu-i popă, nu-i nici slujbă.

— Clar. Numai că deunăzi mi-ați spus că aveați scrupule să-i rupeți un picior bătrânului. Iar eu, între paranteze fie zis, sunt sătul până peste cap de conștiința voastră.

— N-avem de ce să ajungem până acolo - indianul se uită în jur, apoi la Potro și la Niña, înainte de a coborî tonul, prudent. Închipuie-ți că acest demn preot, acest venerabil slujitor al Domnului, dispare două-trei zile, fără nici o vătămare fizică.

O rază de speranță lumina zâmbetul acolitului bancherului:

— Vă puteți ocupa de asta?

— Sigur - don Ibrahim mai trase o dată din trabuc. Ceva curat, fără complicații, fără fracturi.

Doar că te va costa puțin mai mult.

Peregil îl privi cu neîncredere:

— Cu cât mai mult?

— Cu puțin, na, un fleac acolo - don Ibrahim își privi fugar complicii și lansă o cifră la întâmplare: patru milioane jumate, pentru casa și masa captivului.

Patru milioane și jumătate nu mai însemnau mare lucru în situația dată, așa că Peregil făcu un gest de acceptare. În momentul acela era mai încordat decât o arbaletă; dar dacă totul ieșea bine, Pencho Gavira n-avea să se târguiască pentru atâta lucru.

— Cum v-ați gândit să faceți?

Don Ibrahim privea pe geam spre arcul de cerc strâmt și alb desenat de străduța Inchiziției, neștiind bine dacă era cazul să dea detalii. Îi era cald, extrem de cald, în pofida

vinului rece, și tot ce își dorea era să rămână doar în cămașă și să respire adânc. Luă evantaiul Niñei și își făcu vânt. Naiba știe cum se va termina toată tărășenia asta.

— Există un locșor pe fluviu, anticipă el. O barcă unde s-a aciuat Potro. Îl putem reține acolo pe preot până vineri, dacă vrei.

Peregil privi în ochii inexpresivi ai lui Potro și se încruntă:

— O să iasă bine?

Don Ibrahim mai încuviință o dată, grav și convins. Oricum, își zicea în clipa aceea, există

momente în viață când omul devine prizonierul propriilor săi pași; precum Cortes când a zis chestia aia cu „ăsta-i drumul spre Tenochtitlan”, adică șo, fraților, pe ei și spârcuiți-i. Își făcu vânt cu evantaiul, ridicând puțin capul în căutare de aer proaspăt, de parcă i-ar fi venit din spate mirosul de fum al corăbiilor incendiate pe plajele din Veracruz.

— O să iasă bine.

Ca toți oamenii când vor să se lase convinși, Peregil era acum vizibil mai liniștit. Scoase un pachet de țigări blonde americane și își aprinse una.

— Sigur n-o să-i faceți vreun rău babalâcului? Și dacă va opune rezistență?

— S-avem pardon - don Ibrahim lansă o privire neliniștită cu coada ochiului spre Niña, apoi își lăsă mâna cu trabucul pe umărul lui Potro. Păi cum să-i facem așa ceva!? Unui preot bătrân!? Unui un om sfânt!?

Peregil era întru totul de acord. însă, le reaminti, trebuiau să-i supravegheze îndeaproape, în continuare, și pe preotul de la Roma, și pe, hm, doamna. Și fotografiile. Mai cu seamă să nu uite de fotografii.

— Știți că ideea nu-i rea? adăugă apoi, revenind la povestea cu parohul. Cum de v-a trecut prin cap?

În timp ce-și mângâia rămășițele mustății, don Ibrahim își compuse un zâmbet pe jumătate măgulit, pe jumătate modest:

— Ne-am inspirat dintr-un film dat aseară la televizor: Prizonierul din Zenda.

— Mi se pare că l-am văzut.

Peregil își netezea părul care-i atârna după ureche, încercând să-și camufleze din nou chelia. Era în cu totul altă dispoziție. Mai mult, îi făcuse chelnerului semn să le aducă o a doua sticlă, pe care Niña Puñales o vedea sosind cu ochii ei impasibili, negri ca tăciunele, pe când unghiile-i lungi și cojite mângâiau paharul gol din față.

— Ăla cu tipul azvârlit de amicii lui la închisoare, care după aia găsește o comoară și se răzbună pe ei?

Don Ibrahim negă energic din cap. Între timp, chelnerul destupase sticla, și vinul îngâna un cântecel, umplând paharele pe când Niña îl însoțea mișcând din buze în tăcere.

— Nu, zise. Ăsta-i Contele de Monte-Cristo. Eu vorbesc de cel cu fratele ticălos care-l sechestrează pe rege ca să se încoroneze el, numai că apare Stewart Granger și-l salvează.

— Ca să vezi - Peregil încuviința, bine dispus, uitându-se la Potro. Adevărul e că înveți o groază de chestii de la televizor.

Honorato Bonafé avea o seamă de însușiri porcine, și nu doar sub aspectul moral al caracterului său. Când ajunse în penumbra răcoroasă a atriului bisericii, transpirația îi curgea șiroaie pe gușa rozalie, îmbibându-i gulerul cămășii. Scoase o batistă din buzunar și se șterse încet-încet, tamponându-se cu mânuțele lui moi și mici, în timp ce privea ofrandele atârnate de perete, băncile îngrămădite pe o latură a naosului, schelele aflate de-a lungul zidurilor și deasupra altarului principal. Se însera în

Santa Cruz. Ultima lumină care intra prin vitraliile incomplete era aurie și roșiatică, împrumutând o aură de mister figurilor scorojite și prăfuite sculptate în lemn. Doi îngeri își fixau privirea în gol, iar statuile orante ale ducilor de Nuevo Extremo păreau oameni vii, pitulați în umbrele retablului.

Făcu câțiva pași nesiguri privind bolta, amvonul și confesionalul, a cărui ușă era deschisă. Nu era nimeni acolo, nici în sacristie. Merse până la grilajul de fier al criptei, se uită la treptele ce se afundau în întuneric, apoi se întoarse spre altar. Statuia Fecioarei se afla în nișa ei, înconjurată de tuburile și de platformele schelelor. Bonafé o privi îndelung de jos, dar apoi, cu hotărârea celui care execută mișcări bine chibzuite dinainte, se îndreptă spre scara schelei și urcă până la statuia aflată cam la cinci metri de sol. Lumina roșcată ce intra prin vitralii cădea pe efectul de perspectivă al sculpturii baroce, pe inima străpunsă de pumnale de pe piept, pe ochii de Dolorosa înălțați spre cer. Iar pe obraji, pe mantia albastră și în cununa de stele care îi înconjura capul străluceau perlele căpitanului Xaloc.

Bonafé scoase încă o dată batista din buzunar, își șterse iar sudoarea de pe frunte și de pe gușă, apoi se folosi de bucata de pânză ca să înlăture praful ce acoperea perlele, observându-le cu mare atenție. Se întoarse să privească naosul pustiu al bisericii, înainte de a scoate din buzunar un mic briceag pe care îl deschise grijuliu. Apoi răzui ușor una din perlele montate în mantia statuii și o studie un timp, gânditor. După câteva momente de nehotărâre, introduse vârful lamei în montură cu mare grijă, apăsând până desprinse perla din alveola ei. Era groasă, de dimensiunea unui bob mare de năut, și o ținu puțin în palmă înainte de a o lăsa să-i cadă în buzunarul hainei, cu un zâmbet mulțumit.

Lumina crepusculară intra prin Cristul fără trup din vitraliul spart, colorând în roșu stins picăturile de

năduşeală de pe profilul flasc al lui Bonafé. Se mai folosi o dată de batistă ca să-şi şteargă faţa. Şi în momentul acela auzi un foşnet uşor în spatele lui, în timp ce o vibraţie abia simţită se transmitea structurii schelei.

XI. Cufărul Carlotei Bruner

„Toată înțelepciunea lumii s-a adunat
în ochii acestor păpuși de ceară.”
(Valery Larbaud, *Poeme*)

Pendula englezească bătu de zece ori când terminau desertul, și Cruz Bruner le propuse să bea cafeaua la aer curat, în *patio*. Lorenzo Quart îi oferi ducesei brațul ca să iasă din sufrageria de vară unde cinaseră între busturile de marmură aduse cu patru secole în urmă de la ruinele Italicei, o dată cu mozaicul ce împodobea pardoseala *patio*-ului principal. Pe coridorul care îl înconjura, strămoși cu expresie gravă, cu gulere plisate albe și veșminte închise la culoare îi priviră trecând din portretele lor de sub tavanele cu ornamente de stuc în stil mudejar. Bătrâna doamnă, care era îmbrăcată în mătase neagră cu floricele albe doar la gât și la manșete, i le arăta pe rând lui Quart, sprijinindu-se de brațul lui: un amiral al Mării-Ocean, cum se zicea pe atunci, un general, un guvernator al Țărilor de Jos, un vicerege al Indiilor Occidentale. Trecând pe lângă felinarele cordobeze, umbra subțire a preotului se proiecta alături de cea măruntă și puțin încovoiată a ducesei, printre arcele galeriei. Și în urma lor, cu sandale în picioare, cu o rochie ușoară, de culoare închisă, ce-i cobora până la glezne, cu o pernă pentru mama ei în brațe și un zâmbet tăcut pe buze, venea Macarena Bruner.

Se așezară pe scaunele de fier vopsite în alb; Quart între cele două femei, lângă havuzul cu brâu de *azulejos* dispuse conform celor mai riguroase legi ale heraldicii. Glastrele

umpleau *patio*-ul cu flori și cu frunze verzi, iar parfumul de iasomie se insinua din lăstarii cruzi. Macarena mulțumi și o expedie pe subretă după ce aceasta puse pe măsuța de marchetărie tava cu serviciul pentru cafea, și le dădu ea însăși ceștile. Mai tare pentru Quart, mai slabă pentru ea. O Coca-Cola nu prea rece pentru mama ei.

— Știți doar că acesta e drogul meu, zise bătrâna doamnă, răspunzând privirii interesate a lui Quart. Doctorii îmi interzic cafeaua.

Macarena făcu un gest de neputință către Quart:

— Doarme foarte puțin, și dacă se culcă devreme se trezește pe la trei-patru dimineața. Băutura asta o face să stea trează până mai târziu. De aceea o bea așa, cafeinizată. Toți îi spunem că nu-i poate face bine, dar nu ne ascultă.

— De ce v-aș asculta? întrebă Cruz Bruner. Băutura asta e singurul lucru care îmi place din America de Nord.

Macarena o privi cu un reproș blând:

— Și Gris îți place, mamă.

— E adevărat, admise bătrâna doamnă între două sorbituri. Dar ea e din California: cum s-ar zice, aproape o spaniolă de-a noastră.

Macarena se întoarse spre Quart, care ținea farfurioara și ceașca într-o mână, iar cu cealaltă mesteca în cafea cu lingurița:

— Ducesa crede că în California bogătașii încă mai poartă costume de călăreți mexicani, că părintele evanghelizator *fray* Junipero Serra mai predică prin biserici și că Zorro tot mai călărește pe-acolo bătându-se în săbii pentru nevoiași.

— Și ce, nu-i așa? întrebă Quart, amuzat. Cruz Bruner făcu un viguros gest afirmativ.

— Așa ar trebui să fie - zise, apoi își privi fiica de parcă spusele preotului erau decisive. La urma urmelor, stră-străbunicul tău Fernando a fost guvernatorul Californiei înainte ca ținutul acela să ne fie luat cu japca.

O spuse cu aplombul sângelui ei și al gravilor cavaleri zugrăviți în portretele de pe coridor; s-ar fi zis că ditamai California le fusese luată cu japca direct ei și familiei sale. Era ciudat amestecul de familiaritate și toleranță politicoasă, puțin trufașă, cu care Cruz Bruner li se adresa semenilor ei, cu toată acea lungă istorie defilându-i tăcut în ochii înroșiți, lucizi și triști în care izbucnea zâmbetul, subit ca pocnetul unui geam spart. Quart observă mâinile și fața pline de zbârcituri, cu pete maronii de bătrânețe; pielea uscată și fina linie roz pal care trasa conturul imaginar al unor buze veștede. Părul alb cu reflexe albăstrii, colierul de perle mici în jurul gâtului, evantaiul lui Romero de Torres. Abia dacă mai existau pe ici, pe colo femei ca aceasta. Cunoștea câteva supraviețuitoare - doamne singuratice care își preumblau timpul pierdut și nostalgiile prin sătucuri de pe Coasta de Azur, matroane din vechea și mohorâta aristocrație italiană, relicve central-europene uscate, cu sonore nume de familie austro-ungare, pioase *señoras* spaniole - și știa că din tiparul original rămăseseră foarte puține, iar Cruz Bruner era dintre ultimele. Fiii și fiicele lor erau de obicei mai mult sau mai puțin niște ratați, fie prada facilă a ziarelor de scandal, fie trebăluind de la nouă la șase într-un birou ori la o bancă, patronând onorific restaurante, magazine sau discoteci la modă și făcând jocul bancherilor sau al politicienilor de care depindea subvenția lor. Studiau în Statele Unite, călătoreau la New York mai de grabă decât la Paris sau la Veneția, nu știau franțuzește și se căsătoreau cu oameni divorțați, cu manechine sau cu venetici a căror unică memorie consta în cifrele unui cont curent nou-nouț, rod al unor speculații financiare sau al unor lovituri la bursă. Ea însăși spusese asta în timpul cinei, cu un surâs și o sclipire de umor inteligent, mucalit. Ca balenele și focile, aparțin și eu unei specii amenințate: aristocrația.

— Unele lumi nu sfârșesc într-un cutremur, nici într-un vacarm nemaipomenit – septuagenara îl privea pe Quart cu îndoială, întrebându-se dacă era în stare să-i înțeleagă vorbele. Se mulțumesc să se stingă în tăcere, cu un discret „au”.

Își îndreptă perna la spate înainte de a amuți câteva minute, ascultând. Cântau greierii în grădină, lângă zidul mănăstirii de alături, și o paloare difuză pe cer anunța ivirea lunii.

— În tăcere, repetă.

Quart o privi pe Macarena. Primea din spate lumina felinarelor galeriei și avea jumătate de chip în întuneric, sub părul care îi alunecase pe un umăr. Își încrucișa picioarele pe sub rochia lungă de bumbac, închisă la culoare, oferind privirii numai sandalele. Fildeșul colierului îi lucea stins la gât.

— Nu este cazul bisericii Nuestra Señora de las Lágrimas, se aventură Quart. Decăderea ei chiar că face mult zgomot.

Macarena nu spuse nimic. Mama ei însă clătină ușor din cap:

— Nu toate lumile se resemnează să dispară, murmură ea.

Comentariul suna ca un suspin.

— Dumneavoastră nu aveți nepoți, zise Quart.

Se strădui s-o spună pe un ton neutru, întâmplător. Care să nu poată fi luat nici ca o provocare, nici ca o impertinență, deși avea ceva din amândouă. Dar Macarena rămase impasibilă și Cruz Bruner fu cea care vorbi, privindu-și fiica.

— Aveți drepate. Nu am.

Urmă o tăcere pe care el o suportă cu nădejdea că nu-și greșise ținta. Acum Macarena își înălțase fața, iar fragmentul de lună de peste streașină îi lumina privirea ostilă fixată asupra lui Quart.

— Asta nu e treaba dumneavoastră, zise în cele din urmă, foarte încet.

— Poate că nu-i nici a mea, admise ducesa, venind în ajutorul oaspetelui său. Dar e păcat.

— De ce ar fi păcat? - tonul Macarenei era tăios ca un brici; i se adresa mamei ei, dar continua să-l privească pe preot. Uneori e mai bine să nu lași nimic în urmă - făcu un gest violent, exasperat, dându-și părul la o parte. Sunt fericiți soldații aceia care pleacă la război cu tot ce au: cu calul și sabia lor, sau cu pușca. Fără să lase în urmă pe cineva pentru care să-și bată capul sau să sufere.

— Ca unii preoți, conchise Quart, care nici el n-o scăpa din ochi.

— Poate - Macarena râdea acum fără chef; foarte departe de râsul ei sincer, de băiat. Trebuie să fie minunat să te simți atât de iresponsabil și de egoist. Să-ți alegi o cauză care să-ți placă sau să-ți convină, cum face Gris. Sau dumneavoastră. Nu una care se moștenește sau îți este impusă.

Ultimele cuvinte lăsară în urma lor o dâră de amărăciune. Cruz Bruner își încrucișa degetele în jurul evantaiului:

— Nimeni nu te-a obligat să te ocupi de biserica asta, fata mea. Nici să faci din ea o chestiune personală.

— Te rog, mamă. Știi mai bine ca oricine că există obligații pe care nu le alegi, dar care îți revin ineluctabil. Cufere pe care nu le deschizi fără urmări... Există vieți călăuzite de fantome.

Ducesa mișcă evantaiul cu un pocnet sec.

— Ați auzit-o, părinte. Cine a zis că eroinele romantice au dispărut?

Își făcu vânt cu evantaiul, înainte de a-l închide brusc, cu gândul în altă parte. Se uita, absorbită, la zgârieturile de pe degetele preotului.

— Dar fantomele nu dor decât în tinerețe. Timpul le înmulțește, e drept; însă le și atenuează efectele: durerea

devine melancolie. Toate fantomele mele plutesc pe un lac de untdelemn - își lăsă privirea să-i rătăcească lin peste arcele în stil *mudejar* ale *patio*-ului, peste havuzul cu *azulejos* și peste luna care urca în dreptunghiul de cer negru-albăstriu. Nici măcar nu mă mai dor - se uită la fiica ei. Poate doar tu mă dori. Așa, puțin.

Bătrâna doamnă își înclină capul cu un gest identic cu al Macarenei și deodată Quart descoperi pe fața ei trăsăturile familiare ale fiicei. Fu o viziune rapidă, care îi dezvălui subit, printr-un salt de treizeci sau patruzeci de ani, viitorul frumoasei femei care stătea lângă el, privindu-l tăcută pe când o asculta pe mama sa. Totul sosește, își zise Quart. Și totul se sfârșește.

— Un timp am crezut în căsnicia fiicei mele, continua să spună Cruz Bruner. Asta mă consola, la gândul că mai devreme sau mai târziu o voi lăsa singură pe lume. Octavio Machuca și cu mine am fost de acord că Pencho era ideal: isteț, arătos, de viitor... Era foarte îndrăgostit de Macarena, și sunt sigură că mai e și acum, în pofida a tot ce a urmat - buzele inexistente ale ducesei se încrețiră. Dar din senin, de la o zi la alta, totul s-a schimbat - își privi fiica în treacăt. Fata și-a părăsit căminul și s-a întors la mine.

Tonul bătrânei căpătase o nuanță de reproș, dar Macarena era la fel de impasibilă. Quart sorbi pentru ultima dată din ceașcă și o lăsă pe măsuță. Avea bine cunoscuta senzație că trecea foarte aproape de niște certitudini, dar fără să le capteze.

— Nu îndrăznesc să întreb de ce, se aventură el.

— Nu îndrăzniți - Cruz Bruner își făcea vânt cu evantaiul, privindu-l ironic. Nici eu nu îndrăznesc. Mai demult aș fi numit toate astea o nenorocire; dar acum nu știu ce e mai bine... Sunt penultima din stirpea mea, cu aproape trei sferturi de secol în cârcă și cu o galerie de portrete de strămoși pe care nimeni nu-i mai respectă, nu-i

mai detestă, nu-i mai iubește. De care nimeni nu-și mai amintește.

Luna ajunse în mijlocul dreptunghiului de cer. Cruz Bruner ceru să fie stinse toate felinarele. Lumina deveni de un albastru argintiu, cu albul *patio*-ului - desenele de pe *azulejos,* scaunele, tonurile palide ale mozaicului de pe jos - reliefându-se în penumbră de parcă ar fi fost ziuă.

— E ca și când ai trece o linie, continuă ducesa, și Quart pricepu că își urma firul ideii. Și, văzută de dincolo de ea, lumea ar fi diferită.

— Și ce-i dincolo?

Bătrâna îl privi, mimând surpriza:

— În gura unui preot, aceasta este o întrebare neliniștitoare... Eu și femeile din generația mea credem că domniile voastre aveți răspunsuri la toate. Când îi ceream sfaturi fostului meu confesor, decedat de mult, în legătură cu escapadele amoroase ale soțului meu, întotdeauna îmi recomanda resemnare, rugăciuni și să-mi închin durerea lui Isus Cristos. După el, viața particulară a lui Rafael urma o direcție, iar mântuirea mea, cu totul alta. Nu aveau nimic în comun.

Se uita când la fiica sa, când la Quart, iar el se întrebă ce sfaturi conjugale i-o fi dat don Príamo Macarenei.

— De partea aceasta a liniei, urmă Cruz Bruner, reluând ideea, există un fel de curiozitate dezinteresată. O duioșie tolerantă față de cei ce vor ajunge oricum aici, mai devreme sau mai târziu, și nu știu asta.

— Ca fiica dumneavoastră?

Bătrâna se gândi o clipă:

— Da, zise în fine și îl privi pe Quart cu interes. Sau ca dumneavoastră înșivă. Nu veți fi întotdeauna preotul arătos care le atrage pe enoriașe.

Quart ignoră aluzia. Continua să treacă foarte aproape de certitudini, fără succes însă.

— Și ce au toate acestea în comun cu părintele Ferro? Care e viziunea lui din partea cealaltă?

Bătrâna sugeră printr-un gest că nu avea idee. Discuția aceea începea să o plictisească.

— Va trebui să-l întrebați pe el. Mi se pare că don Príamo nu este nici tandru, nici tolerant. Însă e un preot cinstit, iar eu cred în preoți. Cred în Biserica catolică, apostolică și romană și nădăjduiesc să-mi mântui sufletul în viața de apoi - își atinse bărbia cu evantaiul închis. Cred până și în preoți ca dumneavoastră, care nu slujesc la altar și nu fac nimic din toate astea; ba până și în cei ce poartă blugi și tenișí, ca părintele Oscar... In lumea aceea dispărută din care mă trag, un preot însemna mult. Pe de altă parte - se uită la fiica ei -, Macarena ține foarte mult la don Príamo, iar eu cred în Macarena. Îmi place s-o văd purtându-și bătăliile personale, chiar dacă uneori n-o înțeleg. Bătălii imposibile când eu aveam vârsta ei.

Quart reflecta asupra integrității parohului de la Nuestra Señora de las Lágrimas. Era a doua oară în ultimele două zile când auzea proclamându-se cinstea aceea; numai că asta venea în contradicție cu referatul despre Cillas de Ansó. Se uită la ceas:

— Părintele Ferro o fi acum la observator?

— E prea devreme, răspunse Cruz Bruner. De obicei urcă acolo ceva mai târziu, pe la unsprezece... Ați vrea să-l așteptați?

— Da. Sunt câteva lucruri pe care mi-ar plăcea să le comentez cu el.

— Excelent. În felul acesta ne vom bucura mai mult timp de compania dumneavoastră - cântau din nou greierii, și bătrâna doamnă asculta atentă, întoarsă pe jumătate spre grădină. Ați aflat cine v-a trimis ilustrata noastră?

Se întoarse să-l privească abia după ce formulase întrebarea; Quart își dusese mâna la buzunarul interior al hainei și lăsase pe masă vederea pe care căpitanul Xaloc nu o primise.

— N-am nici cea mai vagă idee - simțea că Macarena îl observă. Dar acum știu măcar cine

erau personajele și ce înseamnă răvașul acesta.

— Chiar știți? - Cruz Bruner deschidea și închidea evantaiul; în sfârșit, atinse cu capătul lui dreptunghiul de carton de pe masă. Dacă-i așa, atunci, în timp ce îl așteptați pe don Príamo, poate cel mai bine ar fi să puneți la loc ilustrata în cufărul Carlotei.

Quart se uită la cele două femei, nehotărât. Macarena se ridicase și aștepta, nemișcată, cu vederea în mână și cu luna desenându-i în tonuri pale conturul părului și umerilor. Se ridică și el și o urmă de-a lungul *patio*-ului și al grădinii.

Când urcară în porumbar, câțiva norișori atingeau partea de jos a lunii, iar lumina aceea voalată conferea o aparență de irealitate orașului de la picioarele lor. Acoperișurile din Santa Cruz se înșirau ca un vechi decor de teatru, în planuri de umbre întrerupte din loc în loc de lumina unei ferestre, de un felinar îndepărtat aflat pe o străduță îngustă ivită printre două streșini, de o terasă unde rufele puse la uscat atârnau ca niște giulgiuri în noapte. Giralda se înălța luminată în fundal, de parcă ar fi fost pictată pe o cortină neagră, iar campanila bisericii Nuestra Señora de las Lágrimas părea foarte apropiată, la o aruncătură de băț, dincolo de lungile brizbizuri albe care se legănau ușor în aer.

— Nu este briza fluviului, ci a mării, zise Macarena. Bate noaptea dinspre Sanlúcar.

Apoi căută cu degetele în stânga decolteului și, scoțând bricheta de sub breteaua sutienului, își aprinse o țigară. Fumul se destramă pe sub arcadele odăii, amețind insectele nocturne care roiau în jurul lămpii aprinse, în spațiul de lumină proiectat de aceasta lângă cufărul deschis.

— Asta-i tot ce-a mai rămas din Carlota Bruner, zise.

În cufăr erau cutii lăcuite, mătănii din jais, o figurină de porțelan, evantaie stricate, o mantilă de dantelă foarte veche și uzată, ace de pălărie, balene pentru corsete, o gentuță din inele fine de argint, un binoclu de operă cu plăcuțe de sidef, veștedele flori de pânză, hârtie și ceară ale unei pălării, albume pentru poze și cărți poștale, vechi reviste ilustrate, mici tocuri și truse din piele și carton, niște mănuși ciudate din piele de căprioară, roșii și lungi, cărticele de poezie și caiete de școală hărtănite, ciocănele fusiforme de lemn pentru făcut dantele, o coadă de păr șaten foarte deschis de aproape trei palme lungime, un catalog al Expoziției Universale de la Paris, o bucată de coral, o gondolă în miniatură, un vetust ghid turistic cu ruinele Cartaginei, un pieptene de baga de prins părul, un presse-papier de cristal cu un căluț de mare în interior, câteva monede romane antice și altele de argint cu efigia lui Isabel a II-a și a lui Alfonso al XII-lea. Pachetul de scrisori era gros, legat cu o panglică. Quart calculă că se aflau acolo peste cincizeci: cam două treimi erau plicuri ce conțineau foi îndoite în trei, restul fiind cărți poștale. Cerneala aproape că se ștersese de pe hârtia gălbejită și sfărâmicioasă, trecând de la negru sau albastru la o culoare sepia diluată, care uneori devenea ilizibilă. Nici una nu era ștampilată și toate erau scrise cu literele acelea înclinate, fine și englezești, ale Carlotei. Adresate căpitanului don Manuel Xaloc, portul Havana, Cuba.

— Nu există nici una de la el?

— Nu - îngenuncheată în fața cufărului, Macarena luă câteva scrisori și le observă, cu țigara fumegându-i între degete. Străbunicul meu le ardea de cum i le dădeau de la poștă. Mare păcat. Știm ce-i scria ea, dar nu și ce-i spunea el. Așezat în unul din vechile jilțuri de piele, cu rafturile pline de cărți în spate, Quart aruncă o privire peste cărțile poștale. Toate erau ilustrate cu Sevilla, ca aceea primită de el: podul Trianei, portul cu Turnul de Aur și cu o goeletă amarată în fața lui, un afiș al bine cunoscutului târg

sevillan, reproducerea unui tablou din catedrală. Te aștept, te voi aștepta mereu, cu toată dragostea mea, a ta pe vecie, aștept vești de la tine, te iubește Carlota. Scoase o scrisoare dintr-un plic. Data din susul paginii era 11 aprilie 1896:

Dragă Manuel,

Nu mă pot resemna să trăiesc fără vești de la tine. Am siguranța că familia mea îmi controlează corespondența, fiindcă știu că nu m-ai uitat. E ceva în inima mea, un mic tic-tac ca al ceasului tău, care îmi spune că scrisorile mele și speranța mea nu se pierd în deșert. Răvașul acesta ți-l voi trimite printr-o slujnică pe care o știu credincioasă, și sper ca vorbele mele să ajungă la tine. Prin ele îmi reînnoiesc mesajul de dragoste și promisiunea de a te aștepta neîncetat, până când te vei întoarce în sfârșit.

Ce lungă este așteptarea, iubitule! Timpul trece, iar eu tot aștept ca vreuna din velele albe care vin pe fluviu în sus să mi te aducă. Viața trebuie să fie, până la urmă, darnică cu cei care suferă atât de mult din cauză că au încredere în ea. Uneori mă lasă puterile, și plâng, și sunt deznădăjduită, și îmi vine a crede că nu te vei întoarce niciodată. Că m-ai uitat, în ciudă jurămintelor tale. Vezi cât de nedreaptă și de proastă pot deveni?

Te aștept mereu, zi de zi, în turnul din care te-am văzut plecând. La ora siestei, când toți dorm și casa rămâne tăcută, vin aici sus și mă așez în balansoar să privesc fluviul pe care vei veni. E foarte cald, și ieri mi s-a părut că văd mișcându-se galioanele pictate în tablourile de pe scară. Și am visat copii jucându-se pe o plajă. Cred că este un semn bun. Poate că în clipele acestea ești deja în drum spre “mine.

Întoarce-te degrabă, dragostea mea. Simt nevoia să-ți aud râsul și să-ți văd dinții albi și mâinile brune și puternice. Și să te văd privindu-mă cum știi tu să mă privești. Și să-ți reînnoiești sărutul acela pe care mi l-ai dat

o dată. Te rog, întoarce-te. Te implor. Întoarce-te, sau voi muri. Simt că am început deja să mor pe dinăuntru.

Cu toată dragostea mea,

Carlota

— Manuel Xaloc n-a citit niciodată scrisoarea asta, zise Macarena. Nici pe celelalte. Nici una

măcar. Ea și-a mai păstrat mințile încă jumătate de an, apoi s-a cufundat în întuneric. Nu exagera cu nimic: încet și sigur, murea pe dinăuntru. Iar când, în sfârșit, el a venit s-o vadă și s-a așezat în patio cu uniforma lui albastră cu butoni auriți, Carlota murise. Cea care se mișca pe dinaintea lui, nemaifiind în stare să-l recunoască, era o umbră.

11 de Abril de 1896

Querido Manuel:

No me resigno a vivir sin noticias tuyas. Tengo la seguridad de que mi familia interviene tu correo, pues sé que no me has olvidado. Hay algo en mi corazón, un pequeño tic-tac como el de tu reloj, que dice que mis cartas y mi esperanza no viajan al vacío. Voy a enviarte esta con una doncella, que creo segura, y espero que mis palabras lleguen a ti. Con ellas te renuevo mi mensaje de amor y mi promesa de aguardarte siempre, hasta que regreses por fin.

¡Qué larga es la espera, corazón! Pasa el tiempo y sigo aguardando que una de las velas blancas que vienen río arriba te traiga contigo. La vida tiene forzosamente que ser, al final, generosa con los que tanto sufren por confiar en ella. A veces me faltan las fuerzas, y lloro, y me desespero, llego a creer que no volverás nunca.

Que me has olvidado, a pesar de tu juramento. ¿Ves qué injusta y estúpida puedo llegar a ser?

Te espero siempre, cada día, en la torre desde la que te vi marchar. A la hora de la siesta, cuando todos duermen y la casa está en silencio, vengo aquí arriba y me siento en la mecedora a mirar el rio por el que volverás. Hace mucho calor, y ayer me parecio ver moverse, navegando, los galeones que hay pintados en los cuadros de la escalera. También he soñado con niños que jugaban en una playa. Creo que son buenas señales. Quizás en este momento estés ya de camino hacia mi.

Vuelve pronto, amor mio. Necesito oír tu risa, y ver tus dientes blancos, y tus manos morenas y fuertes. Y verte mirarme como me mirabas. Y renovar ese beso que una vez me diste. Vuelve, por favor. Te lo suplico. Vuelve o me moriré. Siento que por dentro ya me estoy muriendo.

Mi amor

Carlota

Quart îndoi scrisoarea, culcând-o la loc în mormântul ei de hârtie îngălbenită, printre celelalte plicuri ca niște lespezi funerare așternute peste mesajele aruncate orbește, în gol, către beznă și neant. Se simțea stângaci, încurcat, aproape vinovat de a fi violat, amestecându-se, intimitatea unui dialog tainic făcut din strigăte de ajutor, din cuvinte de iubire care nu primiseră nicicând răspuns. Scrisoarea aceea îi producea o nedefinită rușine. O tristețe nesfârșită.

— Vreți să mai citiți? întrebă Macarena.

Quart făcu semn din cap că nu. Briza ce urca dinspre Sanlúcar pe Guadalquivir agita brizbizurile, descoperind din când în când silueta neagră a campanilei bisericii. Macarena se așezase pe jos, sprijinindu-se de cufăr, și recitea unele scrisori la lumina lămpii care scotea reflexe întunecate din pletele negre ce îi acopereau pe jumătate chipul. Quart admiră curba gâtului, pielea bronzată a decolteului și a începutului umerilor, picioarele goale în

sandalele de piele. Degaja o senzație de căldură atât de intensă, încât trebui să se stăpânească să nu întindă mâna ca să-i atingă gâtul cu degetele.

— Uitați-vă la asta, zise ea.

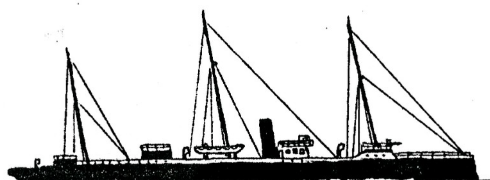
Îi întindea o pagină manuscrisă: schița unei nave cu un text dedesubt, purtând amprenta de

neconfundat a scrisului Carlotei. Avea un titlu: *Iahtul armat Manigua.* În continuare se înșiruiau caracteristicile tehnice ale navei, și era evident că fusese copiată dintr-o revistă din vremea aceea.

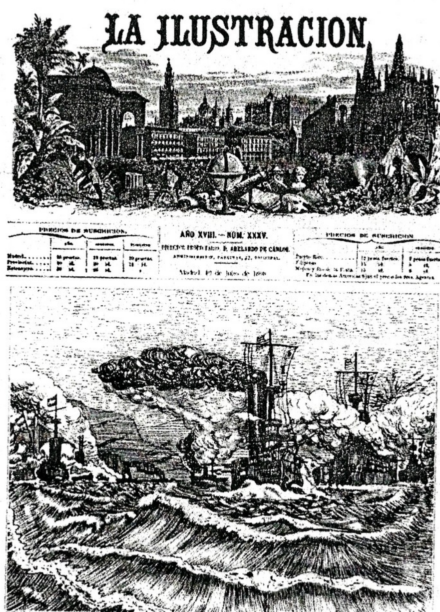
— Mapa asta datează de mai târziu, zise Macarena, dându-i o mapă de carton legată cu

panglici. Bunicul meu a pus-o aici, înăuntru, după ce a murit Carlota. E celălalt epilog al poveștii.

Yate armado "MANIGUA"
Capitán don Manuel Xaloc.

1886 Año de construccion. Inglaterra
327 Toneladas de desplazamiento
47 Eslora
2,2 Calado
1.800 H.P Fuerza Motriz
22 Nudos
Autonomia 1.800 millas a 10 nudos
Armamento 2 de 47 (a popa)
1 de 75 (en el centro)
Dotación 27 hombres (3x4 artilleria)

Quart deschise mapa. Conținea vechi tăieturi din ziare și reviste ilustrate, și totul se referea la sfârșitul războiului din Cuba contra Statelor Unite și la dezastrul naval din 3 iulie 1898. O copertă a revistei *La Ilustracion* reconstituia într-o gravură artistică distrugerea escadrei amiralului Cervera. Mai erau acolo o pagină cu relatarea bătăliei, un plan al coastei din zona Santiago de Cuba, gravuri cu principalii comandanți și ofițeri morți în luptă; și, printre ei, Quart găsi ce căuta. Nu era de foarte bună calitate, și legenda pusă acolo de cel ce făcuse ilustrația recunoștea aceasta: „realizat după mărturii demne de crezare”. Portretul reproducea trăsăturile unui bărbat plin de prestanță, cu gulerul vestonului încheiat până sus peste un fular de mătase albă și cu o expresie melancolică. Era singurul care purta haine civile, și părea că desenatorul voise să sublinieze prin aceasta apartenența lui accidentală

la escadra lui Cervera. Era tuns scurt și avea niște mustăți groase, unite cu niște favoriți la fel de stufoși: *Căpitanul de marină comercială Don Manuel Xaloc Ortega, comandantul navei Manigua.* Îl desenaseră privind undeva peste umărul lui Quart, de parcă în fond puțin îi păsa că figurează printre eroii războiului din Cuba. Mai jos, pe aceeași pagină, era și textul:

...În timp ce bastimentul Infanta Maria Teresa, după ce suportase aproape o oră focul concentrat al escadrei nord-americane, eșua lângă coastă pradă flăcărilor, restul navelor spaniole ieșeau una după alta din portul Santiago, între forturile El Morro și Socapa, fiind primite imediat de o densă concentrare de artilerie a cuirasatelor și crucișătoarelor lui Sampson, a căror superioritate de foc și de blindaj era covârșitoare. Cu turelele sale scoase din funcție, cu punțile și suprastructura ciuruite și cu un enorm număr de morți și de răniți la bord, cu babordul în flăcări, Oquendo trecu prin fața locului unde eșuase vasul său amiral și, nemaiputând continua să navigheze, cu comandantul său (căpitanul de navă Lazaga) mort, eșua la rându-i la o milă depărtare spre vest, ca să nu cadă în mâinile dușmanului.

Vizcaya și Cristdbal Colon forțară mașinile navigând paralel cu coasta, împinse acolo de potopul de foc nord-american. Trecură pe lângă tovarășele lor distruse, ai căror supraviețuitori încercau să atingă coasta înot. Mai rapid, Colan o luă înainte, pe când nefericita Vizcaya rămânea sub focul tuturor unităților inamice. Nava întreagă arse și, după ce comandantul ei (căpitanul de navă Eulate) încercă să se ciocnească de cuirasatul Brooklin, se împotmoli sub intensul foc al bastimentelor Iowa și Oregon, cu pavilionul arzând, pentru că nu fusese coborât. Veni apoi rândul lui Colan (căpitan de navă Diaz Moreu), care la ora unu p.m., încolțit de patru nave nord-americane, lipsit de apărare fără artileria grea, a fost

îndreptat spre coastă și scufundat de propriu-i echipaj. în același timp, ceva mai întârziate și fără nici o nădejde de supraviețuire, ieșeau din port una după alta unitățile ușoare ale escadrei, contratorpiloarele Pluton și Furor, cărora în ultima clipă li se alăturase iahtul armat Manigua, al cărui comandant (căpitanul de marină comercială Xaloc) refuzase să rămână la adăpostul portului, unde nava i-ar fi fost capturată o dată cu orașul aflat pe punctul de a se preda. Aceste mici unități, conștiente de imposibilitatea de a scăpa, se îndreptară fățiș spre cuirasatele și crucișătoarele nord-americane. Pluton (locotenent de navă Vázquez) eșua după ce fu rupt în două de un proiectil uriaș tras de Indiana, iar Furor (comandant Villaamil) fu scufundat de focul aceluiași cuirasat și al lui Gloucester. În ce îl privește, ușorul și rapidul Manigua ieși ultimul din portul Santiago când coasta era deja un lanț de nave spaniole eșuate și în flăcări, arboră o insolită flamură neagră alături de pavilionul național, înconjură bancurile de nisip de la Diamante sub focul inamic și, fără nici o șovăială, se aruncă asupra celei mai apropiate unități inamice, care era cuirasatul Indiana. Astfel, Manigua naviga trei mile apropiindu-se în zigzag de cuirasat, suportă o avalanșă de foc și se scufundă la ora unu și jumătate p.m., cu puntea măturată de schije și incendiat de la prova la pupa, când încă mai încerca să-și abordeze dușmanul...

Quart puse tăietura din presă la locul ei, în mapă, și pe aceasta în cufăr, cu restul documentelor. Acum știa la ce se uitau ochii indiferenți ai căpitanului Xaloc din portretul publicat în revistă: la tunurile cuirasatului Indiana. Timp de o clipă îl văzu ținându-se bine de balustrada punții, în bubuitul asurzitor al namilelor de tunuri și în fumul vasului său incendiat, hotărât să-și sfârșească atunci și acolo lunga călătorie spre nicăieri.

— Carlota a aflat vreodată?

Macarena răsfoia paginile unui vechi album cu poze:

— Nu știu. În iulie 1898 își pierduse deja complet mințile, așa că n-avem idee ce-or fi însemnat toate astea pentru ea. Cred că i-au ascuns știrea. Oricum, a continuat să vină aici sus și să aștepte până în ziua morții.

— Ce poveste tristă!

Ea ținea albumul deschis la o pagină anume și i-o arăta. Acolo era lipită o poză veche, un cartonaș dreptunghiular cu firma studioului fotografic într-un colț. Poza unei tinere în haine ușoare de vară, cu o umbreluță de soare închisă în mână și cu o pălărie cu bor foarte larg, cu flori care semănau cu cele de pânză și ceară din cufăr. Întipărirea fotografică era atât de spălăcită, încât toate trăsăturile erau galbene, și o bună parte din ele șterse de timp; dar se puteau observa mâinile fine ținând mănușile și evantaiul, părul de culoare deschisă strâns la ceafă, ovalul feței palide, zâmbetul trist și privirea absentă. Nu era frumoasă, dar avea o înfățișare plăcută: dulce și senină. Quart îi dădu puțin peste douăzeci de ani.

— Poate că a făcut poza asta pentru el, presupuse Macarena.

O adiere ceva mai puternică mișcă brizbizurile, și Quart distinse din nou campanila apropiată a bisericii Nuestra Señora de las Lágrimas. Ca să-și atenueze starea de neliniște și de nemulțumire provocată de lectură, se ridică în picioare, se duse spre una dintre arcadele mozarabe, își scoase haina, o puse pe pervaz, pe jumătate afară, și rămase acolo, privind cum se reliefa acoperișul bisericii în întuneric. Tristețea lui era tot atât de adâncă pe cât trebuie să fi fost cea încercată de Manuel Xaloc când părăsise pentru ultima oară Casa del Postigo, îndreptându-se spre biserică pentru a depune acolo perlele rochiei de mireasă pe care Carlota Bruner nu avea s-o îmbrace niciodată.

— Îmi pare rău, murmură el adresându-se nopții, incapabil să precizeze față de cine se dezvinovățea.

Nici măcar nu știa de ce anume se disculpa, însă simțea nevoia s-o facă. Și mai simțea răceala arcei criptei pe încheietura mâinii, sfârâitul lumânărilor arzând în timpul slujbei ținute de părintele Ferro, mirosul de trecut steril care emana din cufărul deschis. Iar un templier singuratic dintr-un ținut pustiu, sprijinindu-se istovit în spadă, vedea cum trece pe dinaintea ochilor lui, încet, iahtul armat Manigua ieșind din rada portului în ziua de 3 iulie 1898, cu o siluetă nemișcată pe puntea de comandă și, alături de pavilion, cu o flamură neagră ca disperarea.

Cineva îl atinse ușor. Macarena se apropiase și privea și ea turla bisericii Nuestra Señora de las Lágrimas.

— Acum știți tot ce trebuie, zise.

Niciodată un adevăr nu fusese mai categoric. Quart știa mai mult decât și-ar fi dorit, iar *Vesper* își atinsese obiectivul său inutil. Dar nimic din toate acelea nu se putea transcrie în proza oficială a referatului așteptat de ILE. Tot ce conta în întreaga poveste și tot ce doreau să cunoască monseniorul Spada și Eminența Sa Jerzy Iwaszkiewicz și Sanctitatea Sa Papa erau strict identitatea piratului informatic și posibilitatea unui scandal în jurul micii parohii sevillene. Restul, istoriile și viețile adăpostite de zidurile acelei biserici, nu avea nici o importanță. Tinerețea avântată a părintelui Oscar nimerise drept la țintă: Nuestra Señora de las Lágrimas era prea departe de Roma. Aidoma navei Manigua a căpitanului Xaloc, ea nu era decât o mică ambarcațiune navigând în zigzag, cu soarta dinainte pecetluită, în fața uriașei mase de oțel a unui cuirasat lipsit de suflet.

Macarena îi puse o mână pe braț, pe cel cu degetele rănite, iar el nu și-l retrase, deși ea simți pesemne cum i se încordaseră mușchii din cauza contactului.

— O să plec din Sevilla, zise Quart în sfârșit, vorbind încet.

Ea nu răspunse pe dată. Dar după câteva momente simți că se întorcea să-l privească:

— Credeți că vor înțelege, la Roma?

— Nu știu. Dar faptul că or să înțeleagă ori ba nu are importanță - Quart făcu un gest spre cufăr, spre clopotniță, spre orașul întunecat de la picioarele sale. Nu ei sunt cei care au fost aici. Acesta nu-i decât un punct minuscul pe o hartă, asupra căruia un intrus informatic îndrăzneț le-a atras o clipă atenția. Darea mea de seamă va fi arhivată la nici câteva minute după parcurgerea ei.

— E nedrept, protestă Macarena. E vorba de un loc special.

— Vă înșelați. Lumea este plină de locuri ca acesta. Fiecare colț, fiecare istorie are undeva câte-o Carlota așteptând la o fereastră, câte-un bătrân paroh căpos, câte-o biserică ce stă să cadă... Domniile voastre nu sunteți atât de importanți, încât Papa să-și piardă somnul din pricina asta.

— Dar dumneavoastră?

— Nu contează. Eu oricum dormeam puțin și înainte.

— Înțeleg - își retrase mâna de pe brațul lui. Nu vă place să vă simțiți implicat, nu-i așa? Decât dacă e vorba să îndepliniți ordine - își aruncă părul pe spate cu violență, așezându-se astfel încât el nu avu încotro și trebui s-o privească drept în față. N-o să mă întrebați de ce mi-am părăsit bărbatul?

— Nu. N-o să vă întreb. Nici ăsta nu-i un element indispensabil pentru raportul meu.

Se auzi râsul domol, disprețuitor, al femeii.

— Puțin îmi pasă de raportul dumneavoastră. Ați venit aici să puneți întrebări, iar acum nu mai puteți spune că plecați ocolind restul răspunsurilor... Ați răscolit prin viețile tuturor, așa că va trebui să vă faceți o idee și despre a mea.

Ochii ei nu-l slăbeau pe Quart. Vocea îi devenea concentrată, gravă; de parcă, înainte de a rosti cuvintele, parcurgea un lung traseu interior.

— Voiam să am un copil, știți? Ceva care să atenueze senzația că nu este nici o distanță între tălpile mele și abis... Eu doream un copil, iar Pencho nu - tonul îi deveni sarcastic. Închipuiți-vă argumentele: prea devreme, perioadă prost aleasă, moment crucial al vieților noastre, nevoia de a ne concentra eforturile și energiile, o să-l avem mai târziu... N-am ținut seama de ce spunea și am rămas însărcinată. De ce nu vă mai uitați la mine, părinte Quart? V-am șocat? Imaginați-vă că sunteți într-un confesional. La urma urmelor, asta vă e meseria.

Quart dădea din cap că nu, deodată sigur pe sine. Acela era singurul lucru pe care îl mai știa cu precizie: care îi era meseria.

— Vă înșelați din nou, replică blând. Nu asta-i meseria mea. V-am mai zis și cu altă ocazie că nu vreau să vă spovedesc.

— Nu mai aveți încotro, părinte - Quart distinse mânie și ironie în tonul femeii. Considerați-mă un suflet împovărat, pe care chemarea dumneavoastră teologică vă interzice să-l alungați - se lăsă o scurtă tăcere. Și-n plus, eu nu cer dezlegarea de păcate.

El ridică din umeri, ca și cum gestul acela ar fi fost deajuns ca să nu se simtă implicat. Dar ea avea ochii plini de reflexe de lumină, de lună și de noapte, și nu păru să vadă gestul.

— Am rămas însărcinată, continuă pe același ton ca înainte, și lui Pencho parcă i-a căzut cerul în cap. Prea devreme, prea multe probleme inutile, insista el de zor. A făcut presiuni asupra mea cum nu mai făcuse nimeni, niciodată... Presiuni ca să lepăd copilul, să scap de el.

Deci asta era. Piesele rămase continuară să-și ocupe locul în puzzle-ul din reflecțiile preotului.

Macarena rămânea tăcută, iar el nu se putu abține să nu deschidă gura, fără voie:

— Și ați făcut-o.

Nu era o întrebare. Se întoarse s-o privească, văzând-o surâzând cu o amărăciune pe care n-o mai remarcase până atunci.

— Am făcut-o - cartierul Santa Cruz continua să se oglindească în ochii ei, palid din cauza lunii. Sunt catolică și m-am opus cât am putut. Dar îmi iubeam cu adevărat soțul. Călcând peste sfatul lui don Príamo, m-am internat într-o clinică și am pierdut copilul. Numai că lucrurile s-au complicat: am avut o perforație a uterului cu hemoragie arterială și au trebuit să-mi facă o histerectomie de urgență... Știți ce înseamnă asta? Că niciodată nu voi mai putea fi mamă - își ridică ochii, pe care luna îi inundă, ștergând orice alte urme. Niciodată.

— Ce a spus părintele Ferro?

— Nimic. E bătrân și a văzut multe. Continuă să mă împărtășească, atunci când îi cer.

— Mama dumneavoastră știe?

— Nu.

— Dar soțul?

Acum ea scoase un hohot de râs scurt și sec.

— Nici el - își plimba mâna pe pervaz, aproape de brațul lui Quart, însă neatingându-l de data asta. Nimeni nu știe, în afară de părintele Ferro și de Gris. Și de dumneavoastră.

Șovăi o clipă, de parcă ar fi vrut să mai adauge un nume. Dar Quart o privea surprins:

— Sora Marsala a aprobat hotărârea dumneavoastră de a avorta?

— Dimpotrivă. Situația aceea a fost cât pe ce să mă coste prietenia ei. Dar când lucrurile s-au complicat la clinică, ea mi-a sărit imediat în ajutor... Cât despre Pencho, nu i-am îngăduit să mă însoțească în timpul intervenției și a rămas cu convingerea că avortul a decurs normal. M-am întors acasă, convalescentă, dar lui i se părea că totul merge de minune.

Tăcu câteva clipe privind Giralda iluminată în depărtare, apoi se întoarse spre preot.

— Există un ziarist, zise. Un anume Bonafé, cel care a publicat săptămâna trecută niște fotografii...

Se opri, așteptând probabil un comentariu; dar Quart nu scoase o vorbă. Nu pozele cu hotelul Alfonso al XIII-lea îl preocupau, ci numele lui Honorato Bonafé în gura Macarenei.

— Un tip dezagreabil, continuă ea după un moment. Flasc, murdar... Genul de om căruia nu i-ai strânge niciodată mâna, fiindcă bănuiești că e umedă.

— Îl cunosc, zise Quart în cele din urmă.

Macarena îi aruncă o privire plină de suspiciune, întrebându-se cum de putea cunoaște el un asemenea individ. Apoi lăsă capul în jos și păru-i negru se interpuse între ei doi.

— Mi-a făcut o vizită azi de dimineață, continuă. De fapt, m-a abordat lângă poarta de la intrare, fiindcă nu l-aș fi lăsat niciodată înăuntru. L-am trimis rapid la plimbare, însă înainte de a pleca a insinuat ceva despre clinică... A scotocit și pe-acolo, a pus întrebări.

Dumnezeule mare! Quart se strâmba fără să-și dea seama, închipuindu-și scena. Pe moment regretă că nu fusese mai dur cu Bonafé cu ocazia ultimei lor întrevederi. Șobolanul naibii. Își dori din răsputeri să dea din nou de el la întoarcere, în vestibulul hotelului, ca să-i șteargă de pe față zâmbetul acela slinos.

— Sunt cam neliniștită, recunoscu Macarena.

O zise pe un ton îngrijorat, nesigur; nici pe acesta nu i-l recunoștea. Quart își închipui cu ușurință ce pleașcă avea să fie pentru jurnalist povestea aceea.

— Avortul, comentă el totuși, nu mai este o problemă în Spania.

— Nu. Însă omul ăsta și revista lui trăiesc din scandaluri.

Își încrucișa brațele strâns la piept. Părea s-o fi luat cu frig dintr-o dată.

— Știți cum decurge un avort, părinte Quart?

Se întorsese din nou să-l observe, căutându-i răspunsul în ochi și probabil negăsindu-l, fiindcă își reluă aerul disprețuitor.

— Nu, cred că nu știți. Vreau să spun că nu știți de fapt ce se întâmplă. Toată lumina aceea, și tavanul alb, și picioarele desfăcute. Și dorința de a muri. Și singurătatea nesfârșită, înghețată, îngrozitoare - se îndepărtă brusc de fereastră. Blestemați să fie toți bărbații din lume, cu dumneavoastră cu tot. Blestemat să fie și ultimul dintre ei.

Se opri cu un suspin foarte adânc, dând aerul afară de parcă acesta ar fi durut-o în plămâni.

Contrastul de lumini și umbre de pe fața ei părea să o îmbătrânească; sau poate tonul acela lent, amar, era cel care o transforma într-o altă femeie, mai dură și mai trecută.

— Refuzam să mă gândesc, urmă ea după o scurtă pauză. Să cuget asupra celor întâmplate.

Trăiam ca într-un vis straniu din care doream să mă trezesc... Și într-o zi, la trei luni după întoarcerea mea acasă, am intrat în baie pe când Pencho făcea un duș după ce ne iubiserăm prima dată după mult timp. Era sub jetul de apă, săpunindu-se, și eu m-am așezat pe marginea căzii să-l privesc. Deodată mi-a zâmbit, și atunci l-am văzut ca pe un perfect necunoscut... Cineva fără nici o legătură cu bărbatul pe care îl iubeam și pentru care pierdusem posibilitatea de a avea copii.

Tăcu din nou, spre exasperarea lui Quart, care ar fi preferat să nu afle, să nu știe, dar care atârna acum de cuvintele ei. Timp de o clipă păru că terminase ce avea de spus; dar se apropie din nou de fereastră, cu o mână pe pervaz, la jumătatea distanței dintre ea și preot, pe haina lui așezată acolo.

— Mă simțeam golită pe dinăuntru și foarte, foarte singură, continuă ea în sfârșit. Era mai rău decât la clinică. Și-atunci mi-am făcut valiza și am venit aici... Pencho n-a

înțeles niciodată ce s-a întâmplat cu mine. Nici acum nu pricepe.

Quart respiră rar de câteva ori. Ea părea să aștepte un comentariu din partea lui.

— De aceea îi faceți rău, zise în cele din urmă.

Nici asta nu era o întrebare.

— Rău? Nimeni nu-i poate face vreun rău. Egoismul și obsesiile lui sunt blindate. Dar îl pot face să plătească un preț social mare: biserica aceasta, prestigiul lui de bancher și orgoliul lui de bărbat. Sevilla trece cu o mare ușurință de la aplauze la fluierături... Vorbesc de Sevilla mea, cea la a cărei recunoaștere aspiră Pencho. Și va plăti pentru asta.

— Prietena dumneavoastră Gris susține că încă îl mai iubiți.

— Uneori ea vorbește prea mult - râse din nou, cu aceeași amărăciune. Poate că problema tocmai în asta constă, că îl iubesc. Sau dimpotrivă, că nu. Într-un fel sau altul, asta nu schimbă nimic.

— Și eu? De ce îmi povestiți toate astea?

Luna se uita la Quart. Două discuri albe. Opacă.

— Nu știu. Ați zis că veți pleca, și deodată asta mă incomodează - era acum atât de aproape, încât la o altă suflare a brizei părul ei atinse fața lui Quart. Poate că alături de dumneavoastră mă simt mai puțin singură; s-ar părea că întruchipați, în pofida dumneavoastră înșivă, imaginea aceea atavică pe care a avut-o dintotdeauna preotul în ochii majorității femeilor: un om puternic și înțelept, în care poți avea încredere și căruia i te poți destăinui... Poate și din cauza hainelor negre și a gulerului înalt, sau poate fiindcă sunteți pur și simplu un bărbat atrăgător. Poate că sosirea dumneavoastră de la Roma, cu tot ce reprezintă ea, mi-a stârnit interesul. Poate că eu sunt *Vesper*. Poate că încerc să vă atrag de partea mea, sau poate nu vreau decât să aduc o nouă și complicată ofensă onoarei lui Pencho... După cum la fel de bine s-ar putea să fie vorba de toate astea laolaltă. Așa cum se

prezintă viața mea acum, părintele Ferro și dumneavoastră sunteți extremele unui spațiu liniștitor: opuși și complementari.

— De aceea apărați biserica asta, conchise Quart. Aveți nevoie de ea la fel ca toți ceilalți.

Ea își ridicase brațele, strângându-și la ceafă părul răsfirat. Gâtul îi era o linie suavă și întunecată, de la lobii urechilor până la baza umerilor.

— Poate că și dumneavoastră aveți nevoie de ea mai mult decât credeți - își deschise mâinile, și părul i se revărsă într-o cascadă neagră, ascunzându-i gâtul și umerii. Cât despre mine, nu știu de ce am nevoie. Poate de biserica asta, așa cum ați spus. Poate de un bărbat elegant și tăcut care să mă facă să uit; sau care să-mi acorde, măcar, darul indiferenței. Și de altul, bătrân și înțelept, care să mă scutească să-mi tot caut propria uitare. Știți ceva? Acum vreo două-trei secole era o fericire să fii catolică. Asta soluționa totul: nu trebuia decât să te spovedești unui preot și să aștepți. Acum, însă, nici măcar domniile voastre, preoții, nu mai credeți în voi înșivă. E un film, *Jennie*... Vă plac filmele? La un moment dat, Joseph Cotten, pictorul protagonist, îi spune lui Jennifer Jones: „Fără tine sunt pierdut”. Iar ea îi răspunde: „Nu vorbi așa. Nu putem fi pierduți amândoi”... Sunteți atât de pierdut pe cât păreți, părinte Quart?

Se întoarse spre ea lăsându-și haina pe pervaz, fără nici un răspuns pe buze. Iar luna râdea de el cu dublu-i reflex palid. Și se întrebă cum era cu putință ca gura unei femei să surâdă batjocoritor și tandru în același timp, atât de nerușinată și atât de timidă și atât de apropiată. Iar în clipa când era gata să și-o deschidă pe a lui ca să rostească ceva, nu știa ce, un orologiu din preajmă răsfiră peste acoperișuri unsprezece bătăi solemne și Quart își zise că, neîndoios, Duhul Sfânt tocmai își terminase rondul de noapte. Dumnezeule sfinte! întinse o mână spre fața femeii - mâna rănită -, însă avu suficient autocontrol să și-o

oprească la mijlocul drumului. Atunci, incapabil să spună dacă ceea ce simțea era decepție sau ușurare, văzu că don Príamo se afla în pragul ușii și se uita la ei.

— Prea multă lună, comentă părintele Ferro.

Stătea în picioare lângă telescop, observând cerul.

— Nu e un moment propice pentru lucru.

Macarena plecase pe scări în jos, lăsându-i singuri în porumbar. Quart se aplecă să închidă cufărul Carlotei, apoi rămase nemișcat, atent la silueta care stătea cu spatele la el, atât de întunecată în sutana ei neagră.

— Stinge lumina, zise parohul.

Quart ascultă, și cotoarele cărților, cufărul Carlotei, gravura cu Sevilla secolului al XVII-lea de pe perete se cufundară în întuneric. Acum silueta de lângă fereastră părea mai compactă și mai viguroasă. Noaptea îi conferea o calitate specială, făcută din umbre.

— Vreau să discut cu dumneavoastră, zise Quart. Plec din Sevilla.

Părintele Ferro nu făcu nici un comentariu. Stătea la fel de liniștit, privind cerul, reliefat de un efect de perspectivă al lunii în arcada ferestrei.

— Berenice, zise în sfârșit. Pot vedea Cosița Berenicei.

Quart veni și se opri lângă el. Telescopul era între ei doi, îndreptat spre cer.

— Cele treisprezece stele, adăugă părintele Ferro. La nord-vest. Ea și-a sacrificat pletele pentru victoria armatelor sale.

Quart nu se uita la cer, ci la profilul întunecat al parohului, îndreptat în sus. Ca și cum i-ar fi îndeplinit cu întârziere dorința, turnul luminat al Giraldei se stinse deodată, de parcă s-ar fi topit în noapte. O clipă după aceea, pe măsură ce retina lui Quart se adapta noii situații, contururile obscure ale preotului începură să se profileze iar sub lună.

— Iar acolo, mai departe, continua părintele Ferro, aproape la zenit, sunt Câinii de Vânătoare.

Pronunță numele cu un infinit dispreț: intruși invadând un teritoriu iubit. De data asta, Quart privi în sus și putu distinge, către nord, o stea mare și alta mică, ce păreau a călători împreună prin spațiu.

— Nu vă sunt simpatice, comentă el.

— Nu. Ii detest pe vânători. Și mai abitir când vânează la porunca altora... Iar în cazul ăsta, în plus, sunt câinii adulării. Steaua mare este Cor Caroli. Halley a botezat-o așa fiindcă a strălucit cu mai multă putere în ziua întoarcerii lui Charles al II-lea la Londra.

— Atunci câinele n-are nici o vină.

Se auzi râsul scrâșnit, stins, al parohului. În sfârșit se întorsese să-l privească pe Quart de jos și până sus, peste umăr. Luna accentua albeața părului său tuns alandala; aproape că-l făcea să pară curat.

— Te găsesc foarte suspicios, părinte Quart. Iar faimă de bănuitor am eu, nu dumneata - râse din nou, domol. Vorbeam chiar de stele.

Băgă mâna într-un buzunar al sutanei și scoase o țigară din tabachera lui de tablă. Când se aplecă deasupra flăcăruii protejate în căușul palmei, luminița roșcată îi scoase în evidență cicatricele și zbârciturile chipului, perii albi și negri ai bărbii prost rase și crescute iarăși, petele cenușii de pe gulerul și mânecile sutanei.

— De ce pleci?

După ce stinse chibritul, țigara îi rămase ca un jăratic incandescent pe profilul dur.

— L-ai descoperit pe *Vesper?*

— Nu contează cine e *Vesper,* părinte. Poate fi oricare dintre domniile voastre, ori toți, ori nici unul. Identitatea lui nu schimbă datele problemei.

— Mi-ar plăcea să știu ce vei povesti la Roma.

Iar Quart îi spuse; cele două morți fuseseră niște accidente lamentabile, și investigația sa coincidea cu

versiunea polițienească; pe de altă parte, un paroh bătrân ducea o bătălie personală, susținut de o seamă de enoriași. O poveste veche, datând încă de pe vremea Sfântului Pavel, așa că nu credea că cineva de la Curia Papală avea să se scandalizeze pentru asta. Dacă n-ar fi fost la mijloc piratul informatic și memorandumul adresat Sanctității Sale, chestiunea aceea n-ar fi ieșit niciodată din domeniul afacerilor curente ale Sevillei. Cam așa se prezenta, pe scurt, panorama.

— Și ce-or să facă cu mine?

— Oh, nimic special, probabil. Întrucât monseniorul Corvo a instrumentat deja o procedură disciplinară, la care se va adăuga raportul meu, îmi închipui că vă vor rezerva o pensionare anticipată, discretă, puțin mai devreme decât se obișnuiește... Poate vă vor numi capelan la călugărițe, deși cel mai probabil or să vă trimită la o reședință pentru preoții în vârstă. Știți ce vreau să spun: la odihnă.

Jăraticul țigării se mișca pe profil.

— Și biserica?

Quart întinse o mână spre haina lui, care rămăsese pe pervaz. O luă, o scutură, dar, neștiind ce să facă cu ea, o puse la loc.

— Asta nu mai e de competența mea, zise. Dar așa cum stau lucrurile, nu mi se pare o treabă de viitor. La Sevilla abundă bisericile și lipsesc preoții. Și, în plus, Excelența Sa don Aquilino Corvo și-a dat verdictul: *requiescat.*

— Verdict dat bisericii, sau mie?

— Amândurora.

Scrâșni râsul neplăcut al parohului:

— Ai la îndemână toate răspunsurile, după cum văd.

Quart se gândi puțin înainte de a răspunde.

— La drept vorbind, unul tot îmi lipsește, preciză el. Ceva ce figurează în dosarul dumneavoastră; dar ceva ce n-aș dori să apară și în raportul meu, până nu vă cunosc versiunea... Ați avut o problemă sus, în munți, în Aragon.

Ceva legat de un anume Montegrifo. Nu știu dacă vă amintiți.

— Îmi amintesc perfect de domnul Montegrifo.

— Zice că a cumpărat de la dumneavoastră un panou de retablu din parohia unde ați păstorit.

Părintele Ferro rămase câtva timp tăcut. Cu coada ochiului, Quart văzu că profilul întunecat rămânea întors către cer, cu jăraticul țigării aproape stins. Alunecându-i pe un umăr, paloarea lunii îi lumina o mână sprijinită pe tubul de alamă al telescopului.

— Biserica era romanică, mică, zise parohul după o lungă tăcere. Bârne putrede și ziduri crăpate, își făcuseră cuib acolo corbii și șobolanii... Era o parohie foarte săracă, într-atât încât uneori nu avea bani nici pentru vinul liturgic. Iar enoriașii mei trăiau răspândiți pe mulți kilometri de jur împrejur. Oameni umili, păstori și țărani. Oameni vârstnici, bolnavi, inculți, fără viitor. Iar eu, în fiecare zi, în timpul săptămânii numai pentru mine și duminica și pentru ei, slujeam dinaintea unui panou de retablu amenințat de umezeală, de burlanele de scurgere, de cari... Spania era plină de astfel de locuri, de opere de artă neocrotite care erau furate de traficanți, dispăreau când cădea acoperișul bisericii sau rămâneau expuse focului, ploii, mizeriei... Într-o zi a venit să mă viziteze un străin care mai fusese pe-acolo; era însoțit de un individ elegant, care arăta bine și s-a prezentat ca fiind directorul unei case de licitații din Madrid. Au făcut o ofertă pentru Crist și pentru micul panou de retablu.

— Era un panou valoros, preciza Quart. Din secolul al XV-lea.

Parohul era agasat. Jăraticul țigării se aprinse dintr-o dată:

— Ce contează secolul? Plăteau pe el bani buni. Fără a fi o sumă extraordinară, însemna un acoperiș nou pentru biserică și, mult mai important, ajutoare pentru enoriașii mei.

— Așa că l-ați vândut?

— Păi, bineînțeles că l-am vândut. Fără să șovăi nici o clipă. Cu banii aceia am reparat acoperișul, am obținut medicamente pentru bolnavi, am acoperit pagubele pricinuite de înghețuri și de molimele vitelor... I-am ajutat pe oameni să trăiască și să moară.

Quart arătă spre silueta întunecată a campanilei:

— Și totuși, acum apărați biserica aceasta. Pare contradictoriu.

— De ce? Mie îmi pasă tot atât de puțin de valoarea artistică a bisericii Nuestra Señora de las Lágrimas, cât îți pasă dumitale, sau arhiepiscopului. Treaba asta o privește pe sora Marsala. Enoriașii mei, atâția câți sunt, fac mai mult decât un panou pictat.

— Deci nu credeți... dădu să spună Quart.

— În ce? În panourile pictate ale secolului al XV-lea? în bisericile baroce? În Mecanicul Suprem care ne strânge ori ne slăbește colo sus piulițele, una câte una?

Jăraticul țigării sclipi pentru ultima oară înainte ca părintele Ferro s-o lase să cadă pe fereastră.

— Ce contează, zise.

Mișca telescopul fără să privească prin obiectiv, de parcă ar fi căutat ceva printre stele.

— Ei cred. Cu adevărat.

— Panoul acela v-a lăsat o pată în dosar, preciza Quart.

— Știu - parohul continua să miște telescopul. Ba mai mult, am avut o întrevedere foarte neplăcută cu episcopul meu... Dacă cei de la Roma ar face la fel, i-am replicat, atunci alt cocoș ar cânta. Dar aici singurul cocoș pe care îl auzim cântând este cel al Sfântului Petru. Apoi totul se învălmășește în lacrimi, Quo Vadis Domine și răstigniți-mă cu capul în jos; dar între timp rămânem pe dinafară, călcându-ne conștiința în picioare pe când răsună palmele trase în Pretoriu.

— Ei, asta-i bună! Nici pentru Sfântul Petru nu aveți prea multă simpatie, după cum văd.

Scrâșni iar râsul încet al preotului:

— Așa-i, ai dreptate. Trebuia să se lase ucis în grădina Ghetsimani, când și-a scos sabia să-și apere învățătorul.

Fu rândul lui Quart să pufnească în râs:

— Am fi rămas fără primul papă, în cazul ăsta.

— Asta s-o crezi dumneata - parohul nega din cap. În meseria noastră prisosesc papii. Ce lipsește e bărbăția. Fuduliile.

Se aplecase și își lipise un ochi de telescop în timp ce învârtea rotițele corectoare. Tubul se deplasă lent în sus și spre stânga.

— Când observi cerul - părintele Ferro vorbea nedezlipindu-și ochiul de lentilă -, lucrurile se rotesc încet, până ocupă un loc precis în Univers... Știi că distanța față de Soare a micuțului nostru Pământ este de numai 150 de milioane mizerabile de kilometri, pe când a lui Pluto e de 5.900? Și că Soarele nu este decât o minusculă aluniță, dacă îl compari cu suprafața unei stele medii ca Arcturus? Ca să nu mai vorbim de cele 36 de milioane de kilometri, cât măsoară Aldebaran; ori de Betelgeuse, care e de zece ori mai mare.

Descrise un scurt arc de cerc la dreapta cu telescopul, își îndepărtă ochiul de lentilă și îi arătă lui Quart o stea cu degetul.

— Privește: este Altair. La viteza pe care o are, de 300.000 de kilometri pe secundă, lumina ei face șaisprezece ani ca să ne parvină... Și cine te poate asigura că între timp n-a explodat, iar noi vedem lumina unei stele care nu mai există? Uneori, când privesc spre Roma, am senzația că mă uit la Altair. Ești sigur că totul va fi acolo neschimbat, intact, când te vei întoarce?

Îl invită pe Quart să arunce o privire, și acesta se aplecă să-și lipească un ochi de lentilă. Pe măsură ce se depărta de strălucirea lunii, între o stea și alta apăreau o infinitate de puncte de lumină, ciorchini de licăriri și nebuloase roșcate, albăstrii și albe, unele clipind, altele nemișcate.

Una dintre ele se îndepărtă lent, apoi dispăru, eclipsată de alta; o stea fugară, poate un satelit artificial. Recurgând la slabele lui cunoștințe astronomice, Quart căută Ursa-Mare și urcă de la linia imaginară formată de Merak și Dubhe în sus, calculând de patru ori lungimea acelei linii, parcă așa își aducea aminte. Sau de cinci ori. Steaua Polară era acolo, mare și strălucitoare, sigură pe sine.

— Aceasta este Polaris - părintele Ferro urmărise mișcările telescopului: extremitatea Ursei-Mici, care dintotdeauna semnalează latitudinea zero a Pământului. Dar nici asta nu e ceva imuabil - arătă un loc spre stânga, invitându-l pe Quart să miște lentila într-acolo. Acum 5.000 de ani era o altă stea, Dragonul, pe care egiptenii o adorau ca păstrătoare neclintită a nordului... Ciclul ei este de 25.800 de ani, din care nu s-au scurs decât 3.000. Astfel că peste două sute douăzeci și opt de secole va înlocui din nou Polara - se uita în sus, bătând ușor darabana cu unghiile în tubul de alamă. Mă întreb dacă atunci va mai exista cineva pe pământ să aprecieze schimbarea.

— Te ia cu amețeală, zise Quart, dezlipindu-și ochiul de lentilă.

Preotul plescăi din limbă, încuviințând. Părea să-l amuze amețeala lui Quart; ca pe un chirurg experimentat văzând paloarea studenților la o autopsie.

— E distractiv, nu-i așa? Universul este o glumă bună. Polara însăși, pe care o priveai acum câteva clipe, se află la patru sute șaptezeci de ani-lumină. Asta înseamnă că ne călăuzim după strălucirea ce a izvorât dintr-o stea la începutul veacului al XVI-lea și a făcut aproape cinci sute de ani până să ajungă la noi - arătă spre alt loc din noapte. Iar mai încolo, invizibile cu ochiul liber, în nebuloasa Ochiului de Pisică, straturi concentrice de gaz, inele și lobuli gazoși formează fosila finală a unui astru care a murit acum o mie de ani: resturi de planete moarte rotindu-se în jurul unei stele moarte.

Se depărtă de telescop și merse până la o altă arcadă a turnului, unde strălucirea lunii îi lumina mai bine trăsăturile. Rămase acolo, mic și uscat în sutana prea scurtă de sub care îi ieșeau pantofii mari. De la distanța aceea îi vorbi din nou lui Quart:

— Spune-mi: ce suntem? Ce rol jucăm noi aici, în decorul ăsta care se lărgește nemăsurat deasupra capetelor noastre? Ce înseamnă viețile noastre mizerabile, toate ostenelile și dorințele noastre - ridică o mână în sus, nearătând spre ceva anume. Ce le pasă luminilor ăstora de raportul dumitale către Roma, de biserică, de Sfântul Părinte, de noi doi? În ce loc din bolta cerească sălășluiesc sentimentele, râvnele, mila, calculul bietelor noastre vieți, speranța? - răsună încă o dată râsul surd, aspru, neliniștitor. Chiar dacă strălucesc supernove și agonizează stele, chiar dacă mor și se nasc planete, totul va continua să se rotească, imuabil în aparență, când vom fi dispărut de mult de pe fața pământului.

Quart simți din nou solidaritatea aceea instinctivă care în lumea clericilor ținea loc de prietenie. Războinici istoviți, fiecare în căsuța lui de șah, izolați, departe de regi și prinți. Purtându-și bătălia incertitudinii lor, cu propriile puteri și fiecare în felul său. I-ar fi plăcut să se apropie de micul și bătrânul paroh și să-i pună o mână pe umăr, dar se abținu. Regulile cinului includeau și singurătatea fiecăruia în parte.

— În cazul acesta, zise foarte rar, nu-mi place astronomia. Prea se învecinează cu disperarea.

Celălalt îl privi un moment în tăcere. Părea de-a dreptul surprins.

— Cu disperarea? Dimpotrivă, părinte Quart, dimpotrivă. Oferă seninătate. Pentru că nu ne doare să pierdem decât ceea ce este grav, prețios, transcendent… Nimic nu rezistă nemiloasei lucidități de a te simți o minusculă picătură de apă de mare în amurgul sângeriu al Universului - făcu o pauză și se întoarse să contemple campanila bisericii

printre brizbizurile agitate de briză. Poate cu excepția unei mâini prietenești care să ne transmită resemnare și mângâiere, înainte ca stelele noastre să se stingă una câte una, și să se lase un mare frig, și totul să se sfârșească.

După cuvintele acelea, părintele Ferro nu mai scoase o vorbă. Quart întinse mâna spre comutatorul lămpii. O aprinse, și stelele dispărură.

Coborî în grădină cu haina pe umeri, trăgând în piept miresmele nopții. Ea aștepta într-un colț, cu lumina lunii așternându-i pe față și pe umeri umbrele întunecate ale frunzelor de *bougainville* și de portocal.

— Nu vreau să plecați, zise. Nu încă.

Ochii îi străluceau, incisivii păreau foarte albi în gura întredeschisă, iar colierul de fildeș era o dungă palidă dintr-o parte în alta a gâtului bronzat, în penumbră. Quart întredeschise buzele ca să scoată un suspin lung și stins care putea fi, totodată, un geamăt copilăresc sau un protest. Era cald. Niște jaluzele, la ora siestei, filtrau linii fine de soare pe trupul oacheș al unei femei goale, și Carmen lucrătoarea la fabrica de țigări rula foi de tutun pe partea interioară a coapsei, acolo unde sclipeau minuscule bobite de sudoare lângă un sex femeiesc întunecat, creț și umed. Briza suflă din nou. Frunzele de portocali și de *bougainville* se mișcară pe fața Macarenei Bruner, iar luna se desprinse de pe umerii preotului Lorenzo Quart ca o cămașă de zale, ca o platoșă căzându-i la picioare. Templierul se ridică privind împrejur, obosit, auzind tropotul cavaleriei sarazine către dealul Hattin, pe ai cărui versanți soarele albea oasele cavalerilor franci. Și marea cea furioasă bătea în molul farului, în plină furtună, pe când bărcile fragile încercau să se adăpostească. Și o femeie îndoliată ținea mâna unui copil, pe care picăturile de ploaie alunecau ca lacrimile. Și mirosea a supă fierbând într-o oală, în timp ce un paroh bătrân lângă vatră declina

rosa, rosae. Și umbra băiețașului, rătăcit într-o lume care se ghida după lumina veche de cinci veacuri a unei stele, se reliefa pe peretele subțire ce îl despărțea de frigul teribil de afară. Și această umbră fu cea care se apropie de cealaltă, de cea așteptând sub arbuștii de *bougainville* și sub portocali, până îi simți aroma, și căldura, și respirația. Dar cu o clipă înainte de a-și cufunda degetele în părul acela ca să scape preț de o noapte de singurătate - minuscule picături roșii într-un nesfârșit amurg -, umbra, copilul, bărbatul care privea trupul gol vrâstat de liniile de lumină ale jaluzelei, templierul lipsit de apărare și istovit, toți se întoarseră în același timp ca să se uite în sus și îndărăt, la fereastra abia luminată din turnul porumbarului. Acolo unde un bătrân preot ursuz, sceptic și viteaz descifra teribilul secret al unui cer lipsit de sentimente, însoțit de năluca unei femei ce căuta vele albe la orizont.

XII. Dies irae

„A dispărut dinaintea ochilor noștri fară să putem spune cum.” (Gaston Leroux, *Fantoma de la Operă*)

Arhiepiscopului Sevillei i se citea mulțumirea în ochi, dincolo de fumul pipei.

— Așadar, Roma se predă, zise.

Quart puse ceșcuța pe farfurioară și își șterse buzele cu un șervețel brodat de călugărițele Adoratoare. Zâmbetul lui aducea a suspin.

— E un fel de-a zice, Excelență.

Monseniorul Corvo scoase și mai mult fum. Stăteau așezați față în față, despărțiți de măsuța joasă cu două servicii de cafea pe tăvițe de argint. Era obiceiul arhiepiscopului să-l invite la micul dejun pe primul său vizitator de dimineață. Cafeaua aceea, pâinea prăjită, untul proaspăt și marmelada de portocale amare îi erau, în realitate, sortite decanului catedralei; numai că vizita neașteptată a lui Quart, care venise să-și ia rămas-bun, dăduse peste cap tot protocolul. Iar arhiepiscopul detesta cafeaua rece.

— V-am spus eu că povestea asta nu-i ușor de rezolvat.

Quart se lăsă pe spate în jilț. L-ar fi lipsit cu dragă inimă pe arhiepiscop de plăcerea de a-i servi la despărțire sarcasme și surâsuri afumate cu tutun englezesc, însă normele îi impuneau să-și prezinte respectele înainte de plecare. Și asta făcea.

— Îi amintesc Excelenței Voastre că n-am venit să rezolv nimic, ci să informez Roma asupra situației. Ceea ce voi face.

Monseniorul Corvo era încântat.

— Fără a fi aflat cine este *Vesper*.

— E adevărat - Quart se uită la ceas. Dar problema nu se reduce la *Vesper*. Piratul informatic e mai mult anecdotic, iar identitatea lui se va afla oricum în cele din urmă. Importantă cu adevărat este situația părintelui Ferro și a bisericii Nuestra Señora de las Lágrimas... Raportul meu va permite ca orice hotărâre în privința lor să fie luată în cunoștință de cauză.

Piatra galbenă a inelului arhiepiscopal scapără când prelatul ridică o mână, tăios.

— Nu-mi veniți mie cu arabescuri de iezuit, părinte Quart. Ați dat chix în afacerea asta - îl privi cu o bucurie abia disimulată de fumul pipei. *Vesper* și-a bătut joc și de Roma, și de dumneavoastră.

Pe Quart îl irita dezinvoltura cu care prelatul vedea paiul din ochiul altuia.

— E un punct de vedere, Excelență, admise, neascunzându-și disprețul. Dar, dacă tot ați menționat chestiunea aceasta, îmi permit să vă amintesc că nici Roma, nici eu n-am fi intervenit dacă Excelența Voastră s-ar fi deșteptat ceva mai devreme... Atât Nuestra Señora de las Lágrimas, cât și părintele Ferro țin de dioceza dumneavoastră. Și e bine cunoscută spusa evanghelică: dacă oile rătăcesc, înseamnă că păstorul doarme.

Auzind una ca asta, monseniorul Corvo fu cât pe ce să sară din jilț. Faptul că citatul era apocrif nu-l mângâia cu nimic. Agentul ILE îl văzu mușcând, exasperat, muștiucul pipei.

— Ascultă, Quart - glasul îi ieșea dur, printre dinți. Aici, singura oaie care rătăcește ești dumneata. Poate mă crezi tâmpit. Sunt la curent cu vizitele dumitale la Casa del

Postigo și cu toate celelalte. Cu plimbările și cinele dumitale.

Și imediat, fiindcă digurile erau de-acum sfărâmate, monseniorul Corvo - ale cărui talente de predicator la amvon erau foarte apreciate în dioceza sa - începu să-și rezume admirabil ciuda, ranchiuna și proasta dispoziție, într-o aspră omilie de un minut și jumătate, a cărei teză centrală era că trimisul ILE se lăsase prostit de parohul de la Nuestra Señora de las Lágrimas și de Greenpeace-ul lui particular de călugărițe, aristocrate și mironosițe, până la pierderea simțului perspectivei și la trădarea misiunii care îl adusese la Sevilla. Seducție de care nu fusese străină fiica ducesei de Nuevo Extremo. Care, bineînțeles - adăugă cu o evidentă rea-credință -, continuă să fie doamna Gavira.

Quart încasa nepăsător filipica; însă aluzia din urmă îl făcu să răbufnească:

—V-aș fi foarte recunoscător, Monseniore, dacă, având ceva de reproșat mai ales sub acest din urmă aspect, ați face-o în scris.

— Păi sigur c-o s-o fac - Aquilino Corvo era încântat că îl înjunghiase în sfârșit în spate pe Quart. Mă voi adresa șefilor dumitale de la Vatican. Și nunțiului. Și lui Sursum Corda. O voi face în scris, prin telefon, prin fax, cu muzică de chitară, castaniete și bătăi din palme - își scoase pipa din gură, făcând loc unui zâmbet larg. Îți vei pierde reputația, tot așa de sigur cum eu mi-am pierdut secretarul.

Nu mai era nimic de zis. Quart împături șervețelul, pe care îl lăsă să cadă pe tăviță, și se ridică în picioare.

— Dacă Excelența Voastră nu mai dorește nimic...

— Nu, nimic - arhiepiscopul îl privea batjocoritor. Fiule.

Rămăsese așezat, privindu-și mâna de parcă s-ar fi întrebat dacă să-și încununeze izbânda dându-i lui Quart inelul pastoral la sărutat. Dar chiar atunci sună telefonul și

se mulțumi să-l expedieze cu un gest, pe când se ridica și se îndrepta spre birou.

Quart se încheie la toți nasturii hainei și ieși pe coridor. Pașii lui răsunară pe sub picturile venețiene ale tavanului Galeriei Prelaților, apoi pe marmura scării principale. Prin ferestre vedea Giralda, dincolo de curtea unde odinioară fusese carcera La Parra, folosită de episcopii sevilleni ca să-și închidă acolo preoții nesupuși. Și își spuse că, în urmă cu vreo două veacuri, părintele Ferro și poate el însuși ar fi avut mari șanse să schimbe impresii colo jos, în timp ce monseniorul Corvo ar fi trimis la Roma, pe calea obișnuită și cea mai lentă, propria-i versiune a faptelor. Quart tocmai se gândea la avantajele modernității și ale telefonului, pe ultimele trepte ale scării, când își auzi numele.

Se opri și privi în sus. Arhiepiscopul în persoană se afla acolo, lângă balustradă, chemându-l. Și îi dispăruse aerul satisfăcut al celui ce și-a plătit o veche datorie:

— Urcă, părinte Quart. Avem ceva de discutat.

Reveni, intrigat. Și pe măsură ce suia treptele spre Excelența Sa, îi observă paloarea chipului. Prelatul își ținea pipa între degete și lovea cu ea marmura neatent, sumbru. Jăraticul și scrumul pătau piatra neagră și roză a balustradei, dar el nu părea să-și dea seama.

— Nu puteți pleca, îi zise lui Quart când acesta ajunse în dreptul lui. S-a întâmplat altă nenorocire la biserică.

Traversă printre betonieră și două mașini ale poliției. Nuestra Señora de las Lágrimas era un du-te-vino de agenți în haine civile sau în uniformă. Quart calculă vreo duzină, cu gardianul de la intrare și cu cei ce se aflau înăuntru fotografiind, în căutare de amprente sau în plină examinare a pardoselii, băncilor și schelelor. Zgomotul lor și conversațiile pe un ton potolit stârneau ecouri în incintă.

Gris Marsala era așezată pe treptele altarului principal, singură. Quart se îndreptă spre ea pe culoarul din centrul

bisericii, dar când ajunse pe la jumătatea drumului îi ieși în întâmpinare Simeon Navajo. Subcomisarul purta, ca de obicei, părul strâns într-o codiță la spate, ochelarii rotunzi peste imensa-i mustață, o cămașă de un roșu viu garibaldian și tașca lui arăbească de piele atârnată pe umăr; cu revolverul 357 Magnum înăuntru, presupuse preotul. Se gândi în mod absurd că Navajo nu se potrivea deloc cu decorul acela: altarul baroc iluminat pentru polițiști, vitraliile sparte și picturile deteriorate de pe tavan, confesionalul de lemn negru din ușa sacristiei, ofrandele aninate lângă Cristul de la intrare. Își strânseră mâna. Navajo părea mulțumit să-l vadă pe Quart.

— Acuma-s trei, *pater.*

O zise pe un ton lejer, de parcă tot ce se întâmpla acolo nu făcea decât să-i confirme o mai veche speculație despre indicele de mortalitate potențială al bisericii Nuestra Señora de las Lágrimas. Se sprijinea de rezemătoarea unei bănci, dezinvolt; iar Quart, privind pe deasupra capului său, observă că niște picioare nemișcate ieșeau din confesional.

Se apropie fără o vorbă, urmărit îndeaproape de Navajo. Ușa confesionalului era deschisă. Quart se gândi că poziția picioarelor era cu totul anormală. Apoi distinse niște pantaloni bej. Restul trupului era acoperit cu o bucată de pânză albastră grosolană, deși se putea vedea o mână cu palma deschisă în sus și cu o rană de la încheietură până la degetul arătător. Mâna avea culoarea gălbuie a cerii vechi.

— Un loc cu totul ieșit din comun, nu-i așa? - subcomisarul făcu o pauză eclectică, uitându-se la cadavru, apoi la preot, dispus să asculte orice sugestie validă. Ca să mori.

— Cine e?

Întrebarea pusă de Quart cu o voce răgușită, absentă, nu avea nici un rost. Recunoscuse pantofii, pantalonii bej, mâna mică, moale și flască. Polițistul își atingea mustața cu un aer distrat. Părea să nu-l intereseze câtuși de puțin

identitatea defunctului, căci gândul îi zbura parcă în altă parte:

— Se numește Honorato Bonafé și e un ziarist cunoscut în Sevilla.

Quart făcu un gest afirmativ. Prea multe întrebări, se gândea. Prea multe vizite inoportune.

Acum Navajo se uita mai atent la el:

— Îl cunoașteți, nu-i așa? Bănuiam eu. După câte am aflat, nenorocitul se fâțâise cam mult prin preajma bisericii, în ultimul timp... Vreți să-l vedeți, *pater?*

Cu jumătate de trup în confesional, cu codița agitându-i-se precum coada unei veverițe harnice, Navajo ridică pânza ce acoperea cadavrul. Bonafé stătea foarte liniștit și foarte galben pe banca de lemn a confesionalului, sprijinit de un colț al acestuia, cu bărbia atârnându-i și formând pliuri în gușa lui enormă. Avea un hematom violaceu, foarte mare, în partea stângă a feței și ochii închiși. Expresia lui era placidă, poate obosită. Un fel de crustă maronie îi ieșea din nări și din gură, lărgindu-se la gât și pe pieptii cămășii.

— Medicul legist tocmai s-a ocupat nițel de el - subcomisarul arăta spre un bărbat tânăr care scria ceva așezat pe o bancă. A crăpat pe dinăuntru, cum s-ar zice, cu vreo fractură, ceva. O lovitură, poate, ori o căzătură. Dar tot nu pricepem cum s-a vârât aici. Sau cum l-au vârât.

Din pur reflex profesional, depășindu-și sila pe care i-o produsese individul acela cât fusese în viață, Quart murmură o scurtă rugăciune pentru morți și făcu asupra lui semnul crucii. Din spate, Navajo îl observa cu interes:

— În locul dumneavoastră, eu nu mi-aș mai bate capul, *pater.* Ăsta zace aici de destul timp.

Așa că, acolo unde trebuia să ajungă - mâinile lui închipuiau două aripioare zburând undeva - a ajuns de mult.

— Când a murit?

— E prea devreme să ne pronunțăm - arătă spre medicul legist. Dar așa, la o primă privire, artistul nostru îi dă douășpe sau paișpe ore.

Câțiva polițiști urcați pe schelă lângă Fecioară discutau cu însuflețire, iar vocile lor răsunau sub boltă. Subcomisarul șâșâi la ei să coboare tonul, și îl ascultară rușinați, ca niște copii cărora li se atrage atenția că se află în capela școlii. Quart se întoarse către locul unde Gris Marsala stătea jos, privindu-l. Pentru prima dată i se păru fragilă, neajutorată, foarte singură pe treptele altarului. În timp ce trăgea din nou pânza cea groasă peste Bonafé, polițistul îi zise că ea, călugărița, era cea care îl descoperise, fiindcă sosise devreme.

— Aș vrea să vorbesc cu ea.

— Desigur, *pater* - Navajo aranja pânza peste cadavru, pe când surâsul încurajator, înțelegător, îi deplasa în sus colțurile mustății. Dar, dacă n-aveți nimic împotrivă, aș prefera ca mai înainte să-mi povestiți dumneavoastră, pe scurt, cum se face că-l cunoașteți pe decedat... în felul ăsta n-o să amestecăm mărturiile și totul va fi mult mai spontan - se îndreptă din șale, privindu-l pe deasupra ochelarilor rotunzi. Nu credeți?

— Faceți cum socotiți că e mai bine. Însă cel cu care ar trebui să vorbiți mai întâi e parohul.

Polițistul îi susținu câteva clipe privirea, fără să răspundă. Apoi încuviință cu hotărâre:

— Sigur. Sunt absolut de acord. Partea proastă e că pe don Príamo nu l-a găsit nimeni nicăieri în dimineața asta. Ciudat, nu?

Se uita de jur împrejur, de parcă ar fi așteptat să-l vadă răsărind pe paroh fie de după o schelă, fie din vreun cotlon întunecos al bisericii.

— L-ați căutat acasă? întrebă Quart.

Navajo se întoarse să-l privească cu mutra unuia care tocmai a auzit ditamai prostia. Părea decepționat, de parcă s-ar fi așteptat la un ajutor mai consistent din partea lui.

— Pe cât se pare, zise, a dispărut de pe hartă. Alei-hop. în carul profetului Ilie.

Quart îi povesti amănunțit lui Simeon Navajo tot ce știa despre Honorato Bonafé, ca și tot ce-și putea aminti din întâlnirile neplăcute din holul hotelului Dona Maria. Conversația le fu întreruptă de două ori de bip-bip-ul unui telefon mobil, pe care polițistul îl scoase de fiecare dată din tașca lui arăbească, cerându-i scuze lui Quart. Prima întrerupere aduse confirmarea că părintele Ferro nu dădea nici un semn de viață. Fusese, ca în fiecare noapte, în porumbarul Casei del Postigo - lucru pe care Quart îl confirmă, precizând și ora când se despărțise de el -, apoi dispăruse fără urmă. Cât despre casa parohială, femeia care făcea curat confirma că patul rămăsese neatins. În ce-l privește pe vicar, părintele Lobato plecase în călătorie spre noua lui parohie foarte târziu în ziua anterioară, cu autobuzul, iar drumul era lung, cu mai multe combinații posibile. Poliția și Garda Civilă se însărcinau să-l localizeze... Suspecți? - subcomisarul nu pusese la loc telefonul după ultimul apel. Păi, până aveau să fie determinate cauzele morții, nimeni nu era suspect deocamdată. Sau, mai bine zis, toți erau. Privea pe deasupra ochelarilor rotunzi cu un fel de dezvinovățire aninată de mustață. Chiar dacă unii erau mai mult decât alții.

— Cum stăm cu procentele de data asta? se interesă Quart.

Navajo își scarpină vârful nasului:

— Păi, cum să vă spun... între noi fie zis, pater, aș susține că de data asta cineva a ajutat nițeluș biserica.

Quart nu se arătă prea surprins. Era departe de a fi expert în cadavre, deși mai văzuse și el câte unul din când în când. Cât despre Bonafé, ajungea să-ți arunci o privire asupra lui.

— Asasinat?

De fapt, spuse asta pentru a-l provoca pe subcomisar să vorbească mai mult. Navajo zâmbi ușor, făcându-i jocul, și își duse mâna la ceafă ca să-i arate părul strâns în codiță:

— Pun pariu pe anexa asta a mea - apoi deveni serios, dând din umeri. Iar colegul dumneavoastră parohul a încurcat-o rău de tot.

— Din pricina absenței lui?

— Bineînțeles. Numai dacă medicul legist nu e de altă părere.

Unul dintre agenți veni să-i spună ceva și Navajo plecă cu el. Quart își continuă drumul spre treptele altarului principal, unde era așezată Griș Marsala.

— Cum vă simțiți?

Își cuprindea picioarele cu brațele, sprijinindu-și bărbia pe genunchi.

— Zăpăcită, presupun - accentul ei nord-american era mai aspru decât de obicei. Altfel, bine.

— V-a sâcâit mult poliția?

Călugărița se gândi un moment, rămânând în aceeași poziție.

— Nu, zise în cele din urmă. Au fost amabili.

Era îmbrăcată ca întotdeauna, cu un tricou și cu blugii mânjiți de ipsos. Coada de pe spate îi era prinsă la capăt cu un elastic. Așezată acolo, părea mai singură și mai lipsită de apărare ca oricând, în biserica invadată de agitația, zgomotele și glasurile polițiștilor.

— Îl caută pe părintele Ferro.

Quart se așeză lângă ea. Deodată i se păru că spusele lui sunau excesiv, de aceea se grăbi să adauge:

— Și pe părintele Lobato.

Ea încuviință cu o mișcare abia schițată. Continua să privească spre confesional, cufundată în gânduri. Din când în când, clipea des, asemenea celui ce încearcă să delimiteze imaginarul de real. După câteva clipe oftă adânc și încuviință din nou.

— S-ar putea, zise, ca Óscar să se fi dus să-și viziteze părinții, care trăiesc într-un sătuc din Malaga, înainte de a-și continua drumul spre Almeria... De aceea n-au dat încă de el.

Îi orbi scăpărarea unui bliț. Unul dintre polițiști fotografia ceva pe jos, aproape, dar în spatele lor. Quart își descheie haina și se apleacă în față, încrucișându-și degetele.

— Și don Príamo?

Ea aștepta întrebarea asta, pe care negreșit că i-o puseseră și alții înainte.

— Habar n-am. Am venit de dimineață ca de obicei, la nouă. Și am găsit biserica zăvorâtă... întotdeauna o deschidea fie unul, fie celălalt la șapte și jumătate, pentru slujba de la opt. Azi nimeni n-a slujit liturghia.

— Mi-au spus că dumneavoastră l-ați găsit.

— Da. înainte m-am dus la casa parohială, dar n-a răspuns nimeni. Așa că am intrat pe ușa sacristiei cu cheia mea - făcu o mutră perplexă, dând din umeri. La început n-am văzut nimic.

M-am dus la schela de sub vitraliu, am aprins luminile și m-am pregătit de lucru. Dar totul mi se părea foarte ciudat, drept care am hotărât s-o sun pe Macarena și s-o întreb dacă don Príamo lucrase în porumbar în timpul nopții... Și în drum spre sacristie l-am văzut pe omul acela în confesional.

— Îl cunoșteați?

Ochii deschiși la culoare se înăspriră numaidecât:

— Da. într-o zi ne-a abordat pe Óscar și pe mine pe stradă, întrebându-ne cum merg lucrările la biserică și cerând informații despre don Príamo. Óscar l-a trimis la plimbare.

Quart se uita la tenișii ei, la pielea palidă a gleznei, la cicatricea de la încheietura mâinii. Stătea tot așa, îmbrățișându-și picioarele cu brațele și sprijinindu-și bărbia pe genunchi. Năvala tuturor acelor străini în

biserică părea s-o deconcerteze, răpindu-i siguranța terenului cunoscut. Aceasta îl impresiona pe Quart și îl făcu să se simtă încurcat. Avea o droaie de lucruri de făcut - încă nu luase legătura cu Roma -, dar nu se putea hotărî s-o lase așa. Arătă spre Simeón Navajo, care mergea peste tot, controlându-și oamenii:

— Mă tem că subcomisarul va continua să vă hărțuiască. Trei morți sunt deja prea mult. Și de data asta ipoteza accidentului pare foarte improbabilă... Vreți să-i telefonez consulului dumneavoastră?

Oferta lui obținu un zâmbet de mulțumire:

— Nu cred că e necesar. Polițiștii se poartă foarte frumos.

— Ați vorbit cu Macarena?

Quart se simți extrem de tulburat pronunțând numele pe care până atunci încercase cu tot dinadinsul să-l țină la respect în minte. Putea să se lase să plutească în derivă, fără nici un efort, pe urmele celor patru silabe pe care le repetase doar cu câteva ore înainte chiar pe buzele femeii, în gura ei. Și deodată totul era din nou penumbră, luciu de fildeș, atingerea cărnii proaspete a cărei aromă o avea încă în piele și pe mâini și pe buzele pe care ea i le mușcase până la sânge. Trupul bronzat materializându-se din visările lui, linii de lumină și de întuneric pe albeața imensă a cearșafurilor care îi primeau ca niște deserturi de zăpadă sau de sare. Ea, încordată, zveltă, zbătându-se să scape dar nedorind asta, să fugă vrând să rămână, cu capul dat pe spate, cu expresia absentă a chipului transfigurat și frumos, egoist ca o mască, gemând crispată în brațele care o stăpâneau puternic, dârz, pironită de carnea bărbatului căruia îi înconjura mijlocul cu pulpele-i goale. Redobândindu-și suflarea între căldură și saliva de pe pielea umedă, și sexul umed, și curba umedă a sânilor ei până la gât, și gâtul fierbinte, și bărbia, și iarăși gura și geamătul, și din nou coapsele încordate, deschise ca o provocare, un adăpost sau un refugiu. Lungi ore intense de

pace și bătălie care se scurseră parcă într-o clipită, fiindcă în fiecare secundă el conștientiza că tot ce se întâmpla acolo avea o limită și un sfârșit. Iar sfârșitul veni o dată cu zorile și cu ultima lui țâșnire lungă, intensă, sub lumina cenușie, ingrată, care se filtra deja prin ferestrele Casei del Postigo. Și deodată Quart se pomeni iarăși singur pe străzile pustii din Santa Cruz, nemaiștiind - în caz că mai tresărea ceva, cât de cât, în carnea-i istovită - dacă tocmai își osândise sau își mântuise sufletul nepieritor.

Scutură din cap ca să alunge amintirea. Disperare era cuvântul exact. Și ca să nu-i cadă pradă, începu să privească împrejur: biserica, schelele, imaginea Fecioarei pe retablul acum luminat, polițiștii discutând însuflețit lângă cadavrul lui Honorato Bonafé; și recurse la proximitatea tragediei ca mecanism de control. Mai târziu, își spuse cu o sforțare a voinței. Poate mai târziu. Faptul că își putea ocupa mintea cu toate lucrurile dimprejur îi producea o ușurare-foarte asemănătoare uitării.

— Încă n-am vorbit cu ea în dimineața asta.

Gris Marsala se întorsese și-l privea fix, iar lui Quart îi trebui puțin timp ca să realizeze că ea îi răspundea acum la o întrebare. Oare cât de mult știa ea din cele petrecute în ultimele ore în biserică, dar și între el și Macarena?

— Însă poliția s-a și înființat la ea acasă, adăugă călugărița. Mi se pare că sunt deja câțiva agenți la Casa del Postigo.

Preotul se încruntă; Simeón Navajo nu era dintre cei care pierdeau timpul. Și nici el nu putea zăbovi, nu putea rămâne în urmă. Cu o jumătate de oră înainte, la palatul arhiepiscopal, monseniorul Corvo îi expusese totul foarte limpede, ca să nu existe îndoieli: indiferent dacă *Vesper* era sau nu implicat, treaba asta privea în exclusivitate Roma - sau, ceea ce era același lucru, îl privea numai și numai pe Lorenzo Quart -, iar Excelența Sa se spăla pe mâini. Pe muzica aceea să danseze cei care o făcuseră să răsune, deci în nici un caz dumnealui, arhiepiscopul

Sevillei. Desigur, Quart și ILE puteau conta pe tot sprijinul și rugăciunile sale etc, etc. Așa că salutare și noroc.

— Unde este părintele Ferro?

Fără a mai aștepta răspunsul lui Gris Marsala, Quart se adânci în analiza panoramei. Simeón Navajo avea un avantaj la pornire, însă cursa trebuiau s-o termine amândoi umăr la umăr; Roma nu avea să vadă cu ochi buni arestarea unui preot înainte ca trimisul ei, Quart, să-i poată furniza informații care să atenueze lovitura. Ideal ar fi fost ca însăși Biserica să preia inițiativa. Asta însemna să-i caute un avocat bun parohului și să-i susțină nevinovăția atât timp cât nu existau probe contrare; însă, în caz de culpabilitate evidentă, trebuia să înlesnească acțiunea justiției seculare. Ca întotdeauna, ceea ce conta era salvarea aparențelor. Rămânea de rezolvat în ce punct al poveștii acesteia se situa propria conștiință a lui Quart; însă asta putea să aștepte vremuri mai bune.

— Despre don Príamo nu știu mai mult decât dumneavoastră - Gris Marsala îl privi lung, mirată de puținul interes cu care el părea să-i primească răspunsurile. L-am văzut aici aseară. Totul era normal.

Numai că și Quart îl văzuse noaptea trecută și totul era normal, iar între timp Honorato Bonafé zăcea mort. Se uită la ceas, neliniștit. Problema cursei lui umăr la umăr cu Simeón Navajo consta în aceea că polițistul avea la dispoziție mijloace mult mai bune și că încă nu se făcuse autopsia, care putea să stabilească responsabilități sau piste orientative. În orele următoare avea să facă orbește, pur intuitiv, orice mișcare.

— Cine a închis biserica?

Gris Marsala șovăia:

— Ușa care dă în stradă sau cea a sacristiei?

— Cea dinspre stradă.

— Eu, ca de obicei - își încreți fruntea, punându-și ordine în gânduri. În perioada asta lucrez cât e lumină, până pe la

șapte sau șapte și jumătate seara. Așa am făcut și ieri... Ușa sacristiei o închide fie Óscar, fie don Príamo, la nouă.

Óscar Lobato nu putea fi contactat, așa că agentul ILE se resemna să-l dea la o parte din rațiuni practice. Navajo avea să fie singura sursă de informații în legătură cu el. Se consolă cu gândul că în rest avantajul era de partea clerului. Dar era urgent să telefoneze la Roma, să dea o fugă până la Casa del Postigo, să o țină sub control pe Griș Marsala și, mai ales, să-l localizeze pe paroh. Fiindcă lovitura avea să se îndrepte îh direcția aceea.

Arătă cu degetul spre confesional:

— L-ați văzut pe omul acela dând târcoale ieri pe aici?

— Până la șapte și jumătate, sigur n-a fost. N-am ieșit din biserică nici un moment - călugărița reflectă puțin. Trebuie să fi intrat mai târziu, prin sacristie.

— Între șapte și jumătate și nouă, o obligă Quart să precizeze.

— Presupun că da.

— Cine a închis sacristia? Părintele Lobato?

— Nu cred. Óscar și-a luat rămas-bun de la mine pe la jumătatea după-amiezei, iar autobuzul lui pleca la nouă. Așa că el n-a putut închide ușa sacristiei. Precis că a închis-o părintele Ferro. Dar nu știu la ce oră.

— Oricum, l-ar fi zărit pe Bonafé în confesional.

— Mai mult ca sigur că nu. La început nici eu nu l-am văzut, în dimineața asta. Poate că don Príamo nici n-a intrat în biserică, ci s-a mulțumit să închidă ușa de pe coridorul care comunică cu locuința lui.

Quart încercă să pună lucrurile cap la cap. Ca alibi nu se prea ținea în picioare, dar era singurul existent deocamdată: dacă autopsia determina că Bonafé murise între șapte și jumătate și nouă, evantaiul posibilităților se deschidea ceva mai mult, avându-se în vedere că parohul putea zăvorî ușa fără să intre în biserică. Dacă însă moartea survenise mai târziu, lucrurile aveau să se complice urât din cauza ușii închise. Și mai cu seamă din

cauza dispariției care arunca o umbră de îndoială asupra părintelui Ferro.

— Unde-o fi? murmură Gris Marsala.

Perplexitatea și începutul acela de teamă îi alterau spaniola, subliniindu-i accentul nord-american. Quart ridică mâinile a neputință, neștiind ce să zică și cu gândurile în altă parte. Mintea îi funcționa asemenea unui ceas dat înainte și înapoi, stabilind ore și alibiuri. Douășpe sau paișpe ore, spusese textual Navajo. Teoretic vorbind, apărea o serie întreagă de chestiuni imponderabile, de personaje necunoscute care puteau fi implicate; dar în legătură cu asta era inutil să faci supoziții, în imediata apropiere, lista nu era, în schimb, nici lungă, nici dificilă. Dacă era vorba să incluzi pe toată lumea, atunci părintele Oscar putea să fi comis fapta înainte de plecare. De asemenea, părintele Ferro avusese timp berechet să-l omoare pe Bonafé, să închidă ușa sacristiei și să se ducă la porumbar, unde se întâlnise cu Quart la unsprezece noaptea fix, înainte de se face nevăzut. Și oricum, potrivit logicii polițienești a lui Simeón

Navajo, dispariția lui îl plasa în capul listei, la mare distanță de ceilalți. Continuând înșiruirea suspecților, însăși Gris Marsala trebuia luată în considerare, fiindcă se mișca prin biserică aidoma unei pisici, cu ușa principală închisă și cu sacristia deschisă până la nouă, fără ca nimeni să-i poată confirma afirmațiile, decât ea singură. Cât despre Macarena Bruner, Quart cinase la ea acasă la ora nouă, când o găsise, bineînțeles, acolo cu mama ei. Asta permitea s-o dea la o parte, în principiu; însă ora și jumătate anterioară o plasa și pe ea în zona de risc. Și, în plus, ea se temea de șantajul lui Bonafé.

Sfinte Dumnezeule. Enervat pe el însuși, Quart trebui să facă o nouă sforțare ca să se concentreze. Imaginea Macarenei îi împrăștia gândurile, încurcând firul logic dintre biserică, cadavru și personajele cunoscute ale istoriei. În momentul acela ar fi dat orice să aibă capul

limpede, un cap căruia să nu-i pese nici un pic de toți oamenii ăia.

Sosise judecătorul de instrucție. Polițiștii se strângeau în preajma confesionalului, pregătindu-se să ridice cadavrul. Quart văzu că Simeón Navajo discuta pe șoptite cu judecătorul și că amândoi se uitau din când în când la el și la Gris Marsala.

— Poate că va trebui să le răspundeți la mai multe întrebări, îi zise călugăriței. Și prefer ca de-acum înainte s-o faceți în prezența unui avocat. Până vom da de părintele Ferro și de vicar, e preferabil să fim prudenți. Sunteți de acord?

— De bună seamă.

Quart scrise un nume pe o carte de vizită și i-l dădu.

— E o persoană de încredere, specialist în drept canonic și penal, pe care l-am sunat de la arhiepiscopie. Se numește Arce și a mai lucrat pentru noi. Va sosi de la Madrid pe la amiază... Povestiți-i tot ce știți și urmați instrucțiunile lui întocmai.

Gris Marsala citi numele așternut pe hârtie:

— Dumneavoastră n-ați chemat un avocat ca acesta numai pentru mine.

Nu arăta speriată, ci nespus de tristă. Părea că biserica s-ar fi dărâmat cu adevărat sub ochii ei.

— Sigur că nu - Quart dori să-i ridice moralul cu un zâmbet. L-am chemat pentru noi toți. Ne confruntăm cu o problemă foarte delicată, în care intervine justiția seculară. E mai bine să ne sfătuiască un specialist.

Ea îndoi cu grijă cartonașul înainte de a-l strecura într-unul din buzunarele din spate ale blugilor.

— Unde e don Príamo? întrebă încă o dată.

Se citea un reproș în ochii ei limpezi, de parcă l-ar fi învinuit pe Quart de dispariția parohului. Trimisul Romei clătină ușor din cap.

— N-am nici cea mai vagă idee, zise încet. Tocmai asta-i problema.

— Nu e el omul care să fugă.

Era de acord cu ea, dar nu mai adăugă nimic. Privea în direcția confesionalului. Acolo, polițiștii dăduseră la o parte pânza albastră și scoteau trupul lui Bonafé, vârându-l într-un sac de plastic metalizat pe care îl așezară pe o targa. Discutând în continuare cu judecătorul, subcomisarul Navajo se uita la ei.

— Știu că nu-i omul care să dea bir cu fugiții, zise Quart în cele din urmă. Și tocmai asta-i a doua problemă.

Îi luă mai puțin de cinci minute ca să ajungă de la Nuestra Señora de las Lágrimas la Casa del Postigo. Nu transpira niciodată, însă în dimineața aceea cămașa neagră i se lipea de umeri și de spate, pe sub haină, când sună la intrare. Îi deschise subreta, și Quart nici nu întrebase bine de Macarena, când o văzu sub arcadele *patio*-ului stând de vorbă cu doi polițiști, un bărbat și o femeie. Observând că a venit, îl privi foarte liniștită, apoi se despărți de oamenii legii și îi ieși în întâmpinare. Purta o cămașă bărbătească cu mici carouri albastre, blugii și sandalele din seara trecută, era nemachiată, cu părul lăsat liber pe spate și umed încă. Mirosea a gel de baie.

— Nu el a făcut-o, zise.

La început, Quart nu răspunse. Și când se pregătea s-o facă, fu cât pe ce să întrebe la cine se referea. *Patio*-ul întreg răspândea arome de verbină și busuioc, iar soarele dimineții, răsfrângându-se în geamurile etajului superior, atingea deja cu dreptunghiuri de lumină lungile frunze verzi ale ferigilor și ghivecele cu mușcate așezate pe pardoseala de mozaic abia spălată. Și picura stropi de miere în ochii întunecați ai femeii, astfel încât toate reperele pe care Quart își întemeia cât de cât aplombul pluteau iarăși în derivă, dezorientându-l.

— Unde e? întrebă.

Macarena își plecă fruntea cu gravitate, în timp ce îl privea.

— Nu știu. Dar el n-a omorât pe nimeni.

Erau foarte departe de noapte, de grădina de sub fereastra luminată a porumbarului, de frunzele de *bougainville* și de portocali desenându-i-se pe chip și pe umeri, în umbre de lună. De masca modelată din lumină și penumbră. Fildeșul nu mai era același pe pielea de curând spălată, și nu mai existau misterul, complicitatea, surâsul. Templierul istovit privi de jur împrejur destul de nesigur, cu spada frântă, cu zalele sfărâmate. Muritor ca tot restul muritorilor și la fel de vulnerabil și de comun ca ei. Pierdut, după cum spusese Macarena cu o precizie extremă înainte de a opera în carnea lui sumbrul miracol. Fiindcă stătea scris: „Ea îți va distruge inima și voința”. Iar vechile scripturi erau înțelepte. Delicioasa, inocenta răutate legată de puterea distructivă a oricărei femei includea rafinamentul suprem de a-i lăsa celuilalt luciditatea necesară ca să-și contemple amploarea înfrângerii. Iar lui Quart îi rămăsese suficientă luciditate pentru a se vedea pus față în față cu propria-i condiție, implicat fără voie, lipsit pentru totdeauna de scuze și pretexte cu care să-și adoarmă conștiința.

Se uită la ceas nereușind să vadă ora, își atinse gulerul înalt al cămășii, își pipăi haina în dreptul buzunarului unde ținea cărțile de vizită pe care își lua notițe. Căuta rămășițele de sânge rece în gesturile-i obișnuite, familiare. Macarena îl privea răbdătoare, așteptând. Să vorbesc, își zise el. Să vorbesc, uitând de grădină, și de pielea ei, și de noapte. Există un mister de rezolvat, și pentru asta am venit.

— Și mama ta?

Era cam incomodă prima tutuire la lumina soarelui; însă Quart, oricât de prost soldat ar fi devenit, detesta ipocriziile clericului scandalizat de el însuși. Indiferentă la nuanțe, Macarena făcu un gest vag spre catul superior:

— Sus, se odihnește. Nu știe nimic.

— Ce se întâmplă aici?

Ea dădu din cap. Vârfurile părului îi lăsau urme de umezeală pe cămașă, în dreptul umerilor.

— Nu știu - atenția îi zbura la părintele Ferro, nu la Quart. Dar don Príamo n-ar face niciodată așa ceva.

— Nici măcar pentru biserica lui?

— Nici măcar pentru ea. Polițiștii spun că Bonafé a murit seara târziu. Iar tu ai stat în prima parte a nopții cu don Príamo. Crezi că ar fi venit aici liniștit, să privească stelele, după ce a omorât un om? - își ridică brațele, invocând bunul-simț, și le lăsă să cadă. E ridicol.

— Dar a fugit.

Macarena făcu o strâmbătură de neîncredere:

— Nu sunt sigură. Și tocmai asta mă neliniștește.

— Atunci dă-mi o altă explicație. Sau ajută-mă să-l găsesc.

Acum ea contempla desenele pardoselii, adâncită în gânduri. Quart îi privi chipul; zăbovi asupra liniilor suave ce coborau sub gulerul descheiat al cămășii, unde se insinua breteaua albă a sutienului. Simți furnicături în degete recunoscând acel parcurs întunecos și călduț, cu dezolarea lucrului pierdut. Macarena Bruner continua să fie absolut frumoasă în plină lumină a zilei.

— Polițiștii ăștia au picat acum vreo oră și n-am avut timp să mă gândesc... Dar e ceva neclar la mijloc. Lucruri care nu se potrivesc - se încrunta, pradă aceleiași perplexități ca și Quart. Imaginează-ți un moment că don Príamo n-ar avea nimic de-a face cu asta. Și că de aceea s-a purtat azi-noapte atât de natural.

— N-a dormit acasă, îi replică el. Și bănuim că a încuiat ușa bisericii cu cadavrul înăuntru.

— Nu-mi vine a crede - Macarena își sprijinise o mână pe brațul lui. Dar dacă i s-a întâmplat ceva? Poate că a plecat de aici și apoi... Nu știu. Se întâmplă atâtea...

Quart făcu o mișcare scurtă într-o parte, ferindu-se de mâna ei; dar ea, indiferentă la orice în afară de propria-i îngrijorare, nu își dădu seama, între ei, apa șipotea în havuzul decorat cu azulejos.

— Tu te gândești la ceva, zise el. La ceva ce eu nu știu. Unde erai ieri, înainte de ora cinei?

O văzu revenind de foarte departe.

— Eram cu mama - părea mirată de întrebare. Doar ne-ai văzut aici, împreună.

— Și mai înainte?

— M-am plimbat prin centru, am intrat în câteva magazine - se întrerupse deodată, privindu-l uluită. Doar n-o să-mi spui că mă bănuiești.

— Bănuielile mele n-au nici o importanță. Cele ale poliției mă preocupă.

Îl mai observă puțin, apoi expulza aerul reținut în plămâni. Nu părea supărată, ci confuză.

— Polițiștii sunt proști, murmură. Dar nu în halul ăsta. Cel puțin, așa sper.

Începea să fie foarte cald. Quart își descheie haina și rămase nemișcat dinaintea Macarenei.

Era singura carte de joc care îi oferea un ușor avantaj față de Simeón Navajo, deși distanța aceea se micșora tot mai mult. Poate îl localizaseră deja pe Óscar Lobato, cu versiunea lui asupra faptelor.

— Și mâine e joi, zise ea.

Se sprijinea de marginea havuzului, dezolată; iar Quart înțelese imediat la ce se gândise ea tot timpul, de când polițiștii îi aduseseră la cunoștință cele întâmplate: dacă a doua zi nu se ținea liturghia, privilegiile bisericii Nuestra Señora de las Lágrimas încetau brusc. Arhiepiscopul Sevillei, Primăria și Banca El Cartujano s-ar năpusti ca vulturii asupra prăzii.

— Acum biserica este ultimul lucru care să ne intereseze, zise, prost dispus. Dacă părintele Ferro apare, e foarte posibil să fie arestat.

— Dar dacă își dovedește nevinovăția...

— Trebuie să dăm de el, mai întâi. Și să-l întrebăm. Mai bine noi, decât poliția.

Macarena clătină din cap, de parcă nu asta era problema. Își dusese o mână la gură și își mușca, distrată, unghia degetului mare. Quart nu dorea s-o sperie, ca să nu-i întrerupă gândurile. Ea era singura lui speranță.

— Mâine e joi, repetă Macarena, absentă.

Acum tonul ei era cu totul altul. Răzbea din el o certitudine colerică, dar și o amenințare la adresa unui lucru, a unui fapt, a unei persoane. Și Quart o văzu încuviințând foarte încet cu o expresie sumbră.

Lustragiul termină de curățat pantofii lui Octavio Machuca, îi vându un bilet de loterie și plecă cu cutia sa de lemn sub braț, fredonând un cântecel. Soarele cădea vertical, și un chelner al barului La Campana făcea să scrâșnească manivela copertinei pentru a feri de razele fierbinți mesele de pe terasă. Așezat lângă Machuca, Pencho Gavira bea cu plăcere o bere de la gheață. Parbrizele automobilelor reflectau lumina străzii în sticlele ochelarilor lui fumurii și în luciosu-i păr negru pieptănat pe spate și dat cu briantină.

Bătrânul bancher povestea ceva, un episod legat de ultima întrunire a acționarilor, și Gavira aproba distrat, întors spre el, dar nedându-i prea mare atenție. Secretarul lui Machuca plecase deja, iar președintele Băncii El Cartujano își pierdea acolo ultimele minute înainte de a se duce să ia masa la Casa Robles. Din când în când, Gavira se uita pe furiș la ceas. Avea o întâlnire de afaceri: un prânz cu trei dintre consilierii care săptămâna următoare aveau să-i hotărască viitorul. Gavira era partizanul lucrurilor bine pregătite, așa că în ultimele zile declanșase un delicat joc al presiunilor. Din cei nouă membri ai consiliului, aceștia trei erau maleabili dacă le serveai

argumentele oportune; se baza și pe un al patrulea, în legătură cu care niște detalii de ordin intim - fotografii pe un iaht la Sotogrande cu un balerin amator de bancheri maturi și de cocaină - îi permiteau să întrevadă o cooperare mai mult sau mai puțin entuziastă. De aceea, în mod cu totul neobișnuit, în ziua aceea nu acorda atenția cuvenită spuselor șefului și protectorului său, mulțumindu-se să încuviințeze din când în când între două sorbituri din bere. Se concentra ca un samurai înainte de luptă, atent deja la plasarea locurilor la masa de prânz, la termenii în care avea să pună problemele, la momentul culminant și la previzibilul deznodământ. Gavira știa foarte bine, din experiență, că nu era același lucru să mituiești trei consilieri de bancă sau un conțopist oarecare. Deși, în fond, era mai ușor să te descurci cu consilierii: stilul diferea și aparențele costau ceva mai mult.

Chelnerul întrerupse sporovăială lui Machuca: don Fulgencio Gavira era chemat la telefon. Acesta își ceru scuze și intră în local, scoțându-și ochelarii de soare. Fără îndoială că era Peregil, care nu dăduse semne de viață toată dimineața. Se îndreptă spre un colț al tejghelei și luă receptorul din mâna casieriței. Nu era Peregil, ci secretara lui; și suna din biroul de la Arenal. În următoarele trei minute, Gavira ascultă în tăcere, fără să facă nici cel mai mic comentariu. Apoi mulțumi și puse receptorul în furcă.

Dură o veșnicie până să ajungă la ușa de la intrare, tot pipăindu-și nodul cravatei de parcă ar fi dorit să-l slăbească. Vru să-și reordoneze gândurile, însă acestea se confundau cu căldura, cu zumzetul conversațiilor, cu lumina puternică și cu zgomotul automobilelor. Părea greu de stabilit dacă cele întâmplate erau bune sau rele; chestiunea era că planurile sale fuseseră date peste cap și trebuiau reanalizate sau înlocuite degrabă cu altele noi. Oricum, Gavira nu era omul care să se lase depășit de evenimente; înainte de a ajunge la ușă, se și uitase la ceas, conștient de imposibilitatea de a contramanda prânzul de

afaceri, îl blestemase pe Peregil, fiindcă niciodată nu era de găsit când avea mai multă nevoie de el, și își conturase în minte trei motive excelente ca să considere de bun augur tot ce aflase. Așa că nu era prea departe de o stare optimistă când ieși, cu ochelarii de soare în mână, plănuind cum să-i prezinte lucrurile lui don Octavio Machuca. Dar bătrânul nu era singur. Se ridicase ca s-o sărute pe Macarena, escortată de preotul cel înalt sosit de la Roma; și toți trei se uitau la el. Atunci Gavira trânti printre dinți o înjurătură ca o șfichiuitură de bici, care le făcu să se întoarcă, scandalizate, pe două doamne mature cu care se încrucișase în prag.

Macarena fu cea care expuse aproape întreaga situație. Stătea pe marginea unui scaun, în fața lui Machuca, aplecându-se spre el când vorbea. Se încrunta, concentrată, dură; și Lorenzo Quart îi privi profilul printre pletele ce îi cădeau pe umeri, deasupra mânecilor cămășii în carouri albastre, suflecate bărbătește peste antebrațele bronzate și peste mâinile lungi și expresive pe care și le agita lângă genunchii bătrânului bancher. Acesta, din când în când, îi lua mâna și i-o strângea ușor în ghearele lui descărnate, încercând s-o liniștească, însă Macarena nu părea neliniștită, ci furioasă. Se afla pe terenul ei, cu soțul, nașul și protectorul.

Cu înclinațiile și fobiile, cu memoria și rănile ei. Așa încât Quart se ținu deoparte, lăsându-se condus de ea, ascultând în timp ce îi observa pe cei doi bărbați care, într-un fel sau altul, dispuneau de soarta bisericii Nuestra Señora de las Lágrimas. Macarena termină, lăsându-se pe spate în scaun și aruncându-i o privire ostilă lui Pencho Gavira, care fumase până atunci în tăcere, picior peste picior. Impasibil, deschidea și închidea brațele ochelarilor de soare de pe masă, adresându-i din când în când lui

Quart câte o privire neutră. Acum toți se uitau țintă la el. Dar de vorbit, vorbi mai întâi bătrânul Machuca:

— Ce știi tu despre toate astea, Pencho?

Quart văzu că mâna lui Gavira, fermă, lăsa ochelarii în pace și apuca țigara din gură între două degete:

— Nu mă luați așa, don Octavio. Ce pot eu să știu?

Berea, care își pierduse toată spuma, i se încălzea în pahar. Veni un cerșetor să le ceară o monedă și Machuca îl goni cu un gest.

— Nu vorbim de mort, zise Macarena. Ci de dispariția lui don Príamo.

Urmă un nou fum tras din țigară, apoi o veșnicie până când Gavira expiră fumul. Continua să se uite la Quart:

— Cele două chestiuni or fi legate una de alta. Pare-mi-se.

Macarena, cu pumnul strâns, părea gata să lovească în masă. Sau în soțul ei.

— Știi că n-au nimic în comun.

— Te înșeli. De știut, nu știu nimic - gura lui Gavira se strâmbă într-un rictus crud. Specialista în biserici și în preoți ești tu - arătă spre Quart. Care nu pleci nicăieri fără mentorul tău spiritual.

— Naiba să te ia.

Octavio Machuca ridică o mână slabă ca să calmeze spiritele. Quart, care rămânea în expectativă și izolat, observă că, pe sub pleoapele pe jumătate închise, bătrânul bancher nu-l pierdea din ochi pe Gavira.

— Adevărul, Pencho, zise Machuca. Vreau adevărul.

Gavira trase ultimul fum din țigara pe care o aruncă pe trotuar, la picioarele unui vânzător de lozuri ce se apropia să le ofere un bilet. Apoi își privi șeful în ochi.

— Don Octavio. Vă jur că nu știu nimic de mortul acela din biserică, decât că era jurnalist și, se spune, o lepădătură. Nu știu nici unde naiba s-o fi vârât preotul - întinse mâna, gata să se joace iar mecanic cu brațele ochelarilor, dar își luă seama la timp și se opri. Tot ce știu

e ce mi-a povestit adineaori la telefon secretara mea: că există un cadavru, că părintele Ferro este suspect și că îl caută poliția - se uită din nou la Macarena, apoi la Quart. Restul e curată scorneală.

— Tu ai avut și ai de-a face cu tot ce ține de biserica asta, insistă ea. Tot timpul ai urzit intrigi prin preajmă. Nu pot să cred că ești străin de ce se petrece acolo.

— Ba uite că sunt - Gavira rămânea cât se poate de senin. Nu pot spune că nu m-am interesat de ce se întâmplă. Mai mult, cineva care mi-a urmat îndeaproape instrucțiunile a mai dat câte-o raită pe ici, pe colo, studiind situația - se întoarse către Machuca, apelând la bunul lui simț. Vedeți și dumneavoastră dacă nu-s sincer, don Octavio, din moment ce vă spun deschis că am luat la un moment dat hotărârea să-l convingem pe paroh prin mijloace drastice... Am luat absolut totul în considerație, cu avantajele și dezavantajele inerente. Dar atât. N-am trecut la fapte. Iar acum ne pomenim că părintele Ferro a intrat într-un mare bucluc, că privilegiile bisericii rămân în aer și că totul îmi pică mie de minune - zâmbetul taurului înfuriat din Arenal se lăți considerabil. Tot ce pot să vă spun e că-mi pare rău pentru parohul acesta și bine pentru mine - atrase printr-un gest atenția bătrânului Machuca. Pentru mine și pentru El Cartujano. Nimeni n-o să verse o lacrimă pentru biserica aceea.

Macarena îi adresă o privire disprețuitoare:

— Eu voi vărsa lacrimi.

Se apropie o florăreasă, oferind iasomii pentru doamna, și Gavira o trimise la plimbare. Acum se uita la soția lui cu mai puțină reticență.

— E singurul lucru de care îmi pasă în toată povestea asta. De lacrimile tale - pe moment păru să-și îndulcească puțin tonul. Tot nu înțeleg ce s-a întâmplat între noi - îl privi pieziș pe Quart. Nici cele petrecute mai apoi.

Ea nega din cap, refuzând să se lase antrenată pe terenul acela:

— E prea târziu să mai vorbim de noi doi. Părintele Quart și cu mine am venit să te întrebăm de don Príamo.

Ochii negri ai lui Gavira luară foc:

— Am început să mă cam satur să dau peste tot de părintele Quart.

— Și eu de dumneavoastră, zise Quart, a cărui blândețe profesională ajunsese la capăt. E normal să vi se întâmple așa când complotați împotriva unei biserici unde nu v-a chemat nimeni.

Un fior de ură încreți gura bancherului și, o clipă, Quart crezu că o să sară la el. Pulsul lui pompă adrenalină; dar celălalt zâmbea deja, din nou periculos și liniștit. Totul se petrecuse rapid, fără nici un gest deplasat, fără nici o amenințare. Acum Gavira îi vorbea Macarenei:

— Te asigur că nu sunt cu nimic amestecat.

— Nu - ea se înclina din nou în față, cu coatele pe masă, mortal de serioasă. Te cunosc, Pencho. N-aș putea spune de ce, dar sunt sigură că minți. Ascultă bine ce-ți spun: tu chiar când ești sincer, tot minți. Sunt lucruri care nu se potrivesc, care nu se explică fără intervenția ta. Chiar dacă n-ai avea nici în clin, nici în mânecă cu asta, dispariția lui don Príamo, taman azi, poartă amprenta ta. E în stilul tău.

Quart îl văzu pe Gavira șovăind o clipă. Fu doar un moment, un scurt licăr de nesiguranță în ochii lui negri și impasibili. Degetele deschiseră și închiseră de două ori brațele ochelarilor de pe masă înainte de a rămâne iar nemișcate.

— Nu, zise.

Mai degrabă decât o negație adresată lor, părea răspunsul la o întrebare interioară. Octavio Machuca își mijea mai tare pleoapele, observându-l cu multă curiozitate; și în clipa aceea Quart avu certitudinea că Macarena nu se înșela.

— Pencho, zise Machuca.

Erau, totodată, un reproș și o rugăminte formulate cu voce joasă. Expresia lui Gavira era din nou de nepătruns,

dar ridică încet o mână, ca și când ar fi cerut un moment de răgaz ca să cugete. Un șofer enervat de o mașină prost parcată îi asurzi pe toți cu claxonul lui.

— Dacă ești implicat cu ceva, Pencho... - insistă Machuca.

Acum părea de-a dreptul încurcat, aruncându-le Macarenei și lui Quart scurte priviri îngrijorate.

— Potrivirile astea nu-s deloc întâmplătoare, murmură Gavira vorbindu-și sieși, aflat foarte departe de acolo.

Apoi, părând a se mișca pe linia aceea subțire și imprecisă dintre realitate și vis, se uită la Quart, la Macarena, parcă așteptând ca ei să-i confirme gândurile neexprimate. Deschidea gura, dând să zică ceva sau având nevoie de mai mult aer în plămâni. Rămânea ferm pe poziție, dar ceva din siguranța lui dispăruse. Deodată, un semafor trecu de pe roșu pe verde, iar defilarea rapidă a parbrizelor automobilelor îi orbi pe toți într-o rapidă succesiune de scăpărări și rafale de soare. Gavira clipi, roșind puternic. Străbătut de un val de căldură neașteptată.

— Va trebui să mă scuzați, zise. Sunt așteptat la un prânz de afaceri.

Își duse mâna strânsă pumn la bărbie, gata parcă să se lovească singur. Și, ridicându-se în picioare, răsturnă paharul cu bere.

XIII. Barcazul Canela Fina

„Ah, Watson, zise Holmes. Poate că nici
dumneata nu te-ai comporta mai elegant dacă te-ai pomeni de la o clipă la alta că ți-ai pierdut și soția, și averea.”
(A. Conan Doyle, *Aventurile lui Sherlock Holmes*)

Un megafon amplifica explicațiile ghidului; ceva despre cele opt secole ale Turnului de Aur, pe acompaniament muzical de pasodoble. Trecând la o oarecare depărtare, motorul vaporașului cu turiști răsună afară, în apele fluviului, și după alte câteva clipe hula produsă de înaintarea lui cu viteză ajunse până la barcazul Canela Fina, legănând ambarcația amarată la chei. Cabina principală, cu pereții ei de lemn revopsit și petele de rugină de pe planșeul de fier, puțea a mucegai și a transpirație, în timp ce motorul și muzica se îndepărtau, don Ibrahim văzu cum raza de soare ce intra pe ușa deschisă se deplasa alene către tribord peste masa cu resturi de mâncare, scăpărând pe brățările de argint de la încheietura Niñei Puñales, înainte de a se întoarce la fel de lent spre babord și de a rămâne nemișcată pe chelia prost disimulată a lui Peregil.

— Ați fi putut alege un loc care să nu se clatine în halul ăsta, zise acesta.

Părul îi ședea anapoda pe craniul umed de sudoare, și se tot ștergea pe frunte cu batista.

Suprafețele oscilante nu erau punctul lui forte: ochii de mortăciune, semănând cu ai taurilor blânzi ce așteaptă vârful spadei în ceafă, pielea cu nuanța aceea de neconfundat dată de chinurile răului de mare. Vaporașele cu turiști erau destule, și siajul fiecăruia îi descompunea trăsăturile tot mai mult.

Don Ibrahim nu spuse nimic. Propria-i viață îl învățase să ia oamenii așa cum sunt și să fie îngăduitor cu nenorocirile și mizeriile lor. La urma urmelor, existența nu era decât un huța-huța în sus și în jos, și fiecare sfârșea mai devreme sau mai târziu poticnindu-se de o treaptă. Așa că desprinse în tăcere banderola și foița unei minunate țigări de foi Montecristo, ca să mângâie cu gingășie suprafața moale, cu nervurile abia vizibile, a negricioaselor frunze de tutun parfumate. Apoi o tăie cu cuțitașul lui Orson și o duse la buze, rotind-o voluptuos în timp ce îi umezea vârful. Savurând aroma acelei opere de artă perfecte.

— Cum se simte popa? întrebă Peregil.

Balansul încetase, drept care omul de încredere al lui Gavira se arăta ceva mai sigur pe sine, deși continua să fie palid precum lumânările parohiei pe care cei trei mercenari ai săi o lăsaseră, temporar, fără titular. Cu havana încă neaprinsă în gură, don Ibrahim încuviință cu multă gravitate. Un gest potrivit cu subiectul care îi preocupa, din moment ce se referea la un demn reprezentant al Bisericii, la un om sfânt. Și, pe cât se părea, o sechestrare nu avea de ce să fie incompatibilă cu respectul. Asta o învățase în America de Sud, unde oamenii se împușcau în draci vorbindu-și tot timpul cu „dumneavoastră”.

— Se simte bine. Foarte dârz, foarte liniștit. De parcă n-ar fi în situația asta.

Sprijinindu-se de masă și silindu-se să nu se uite la resturile de mâncare, Peregil găsi puterea de a schița un zâmbet leșinat:

— E tare moșul.

— *Ozú,* făcu Niña. Nemaipomenit.

Croșeta de zor, patru piciorușe las, două rețin, mișcându-și mâinile cu iuțeală, în clinchet de brățări; și din când în când lăsa în poală iglița și lucrul de mână ca să soarbă din paharul înalt cu *manzanilla* de lângă ea și de lângă sticla pe jumătate goală. Căldura îi întindea urma întunecată a machiajului din jurul ochilor, făcându-i să pară mai mari, iar *manzanilla* îi ștersese puțin rujul de pe buze. Când ambarcația se legăna, lungii ei cercei de coral făceau la fel.

Don Ibrahim sancționa comentariul Niñei Puñales ridicând din sprâncene. Cu toate acestea, în privința preotului, ea nu exagerase deloc. Îi ieșiseră în întâmpinare după miezul nopții pe străduța în care dădea portița de la grădina Casei del Postigo și avuseseră de furcă până să-i arunce o pătură în cap și să-i lege mâinile în drum spre furgoneta - închiriată pentru douăzeci și patru de ore - pe care o parcaseră după colț. În luptă, don Ibrahim se alesese cu bastonul Măriei Felix rupt, Potro cu o vânătaie la un ochi, iar Niñei îi săriseră plombele la doi dinți. Era de necrezut cu ce tărie își putea apăra pielea un moșneguț mărunt, uscat, pricăjit, și popă pe deasupra.

Peregil era nu numai amețit de balans, ci și neliniștit. Să pui laba pe un preot și să-l scoți din circulație câteva zile nu prea era genul de delicte care să-i facă îngăduitori și mărinimoși pe judecători. Nici don Ibrahim nu se simțea în largul lui; știa însă foarte bine că era prea târziu să dea înapoi. Și, în plus, fusese ideea lui; iar oamenii ca el merg oblu înainte, fără să clipească, înfruntând cu fatalism ceea ce îi așteaptă. Ca să nu mai vorbim că patru milioane jumate, socotind suma totală cuvenită tuturor, nu erau chiar de lepădat.

Peregil își scosese și el sacoul, ca don Ibrahim. Dar, spre deosebire de sobrele mâneci ale cămășii albe a indianului, cu elastice deasupra coatelor, cele ale ajutorului lui

Pencho Gavira prezentau o îngrijorătoare combinație de dungi albe și albastre cu un guler roz-saumon și o cravată cu crizanteme verzi, roșii și liliachii care îi atârna pe piept ca un buchet ofilit. Un cerc de sudoare îi umezea gulerul.

— Sper să vă țineți de planul stabilit.

Don Ibrahim îl privi mustrător, ofensat. El și fârtații lui erau preciși ca niște bisturie - își trecu un deget precaut peste țepii mustății și pielea pârlită -, cu excepția unor disfuncții aleatorii, cum a fost aceea a lui Potro cu benzina, sau ailaltă, cu filmele fotografice foarte predispuse să se voaleze la lumină. Las' că nici planul operativ nu era ceva de să-ți sară capacele spetindu-te cu el: trebuiau să-l rețină pe paroh încă o zi și jumătate, apoi să-l trimită frumușel la plimbare. Deci ceva ușor, plăcut și amuzant, cu o tușă de eleganță în execuție. Stewart Granger și James Mason, ba chiar Ronald Colman și Douglas Fairbanks junior - don Ibrahim, Potro și Niña fuseseră la o videotecă și achiziționaseră ambele versiuni, ca să se documenteze serios asupra subiectului - l-ar fi găsit impecabil.

— Cât despre onorariile noastre...

Fostul fals avocat lăsă special fraza neterminată, din delicatețe, concentrându-se asupra aprinderii trabucului. Era deplasat să pomenești de bani între oameni onorabili. Peregil era tot atât de onorabil pe cât puteau fi boașele unui gânsac, dar asta nu-i scutea pe ei de obligația de a-i acorda măcar prezumția de nevinovăție. Așa că atinse cu flacăra brichetei capătul țigării de foi Montecristo, umplându-și gura și nările cu primul fum delicios și așteptând ca partenerul de discuție să-i completeze sugestia.

— În momentul când îl eliberați pe popă, preciza Peregil, ceva mai dezinvolt, vă plătesc pe câteșitrei. Un milion jumate fiecăruia, fără TVA.

Râse printre dinți de propria-i glumă, în timp ce își scotea din nou batista să se șteargă pe frunte, iar Niña Puñales lăsă o clipă din ochi lucrul de mână ca să-i arunce

o privire fugară printre genele-i false îngroșate de rimel. Don Ibrahim îl măsură și el pe bodyguardul lui Gavira prin fumul cubanez, dar căutătura lui era preocupată. Nu-i plăcea individul, și cu atât mai puțin râsul acela, și preț de o clipă îl încercă bănuiala că Peregil nu putea dispune de atâția bani încât să achite onorarii și că îi ducea cu preșul. Cu un suspin fatalist, mai trase o dată din havană și își scoase din haina atârnată de speteaza scaunului ceasul ce se legăna la capătul unui lănțug. Nu-i ușor să fii șef, se gândea. Nu era deloc ușor să te prefaci că ești convins, să dai ordine sau să sugerezi comportamente încercând să nu-ți tremure vocea, ascunzându-ți nesiguranța cu un gest, o privire ori un zâmbet oportun. La fel și Xenofon, ăla cu cei cinci sute de mii, sau câți or fi fost, ori Columb sau Pizarro când au tras o linie pe pământ cu spada și au zis: de-aici încolo aur și răbdări prăjite, au simțit și ei senzația aceea incomodă că zugrăvești plafonul și rămâi aninat de bidinea când îți dispare scara de sub picioare, ca în benzile desenate cu Mortadelo.

Don Ibrahim se uită cu duioșie la Niña Puñales. Singurul lucru care îl îngrijora la gândul că s-ar putea să înfunde cu toții pușcăria era că acolo vor fi despărțiți… Și-atunci cine va avea grijă de ea? Fără Potro, fără el însuși care să-i zică *ole* când fredona vreun cântec *flamenco* și care să-i laude bucatele duminicale, care s-o ducă la Maestranza în după-amiezele cu un program mai acătării, să-i dea brațul când se cherchelea prin baruri cu bere blondă de Sanlúcar, biata de ea avea să moară ca păsăruica scoasă din colivie. Și-n plus, mai era scena aceea de local flamenco pe care i-o promiseseră, unde ea avea să domnească precum o regină.

— Du-te de-l schimbă pe Potro, Niña.

Niña mai făcu câteva ochiuri cu croșeta, ca să completeze seria. Le număra mișcând pe mutește buzele; apoi, bând la repezeală restul de *manzanilla* din pahar, se ridică să-și netezească fusta cu picățele și să arunce o privire afară pe ușa de șipci. Dincolo de mușcatele plantate

în cutii goale de ton „Albo”, veștede deși Potro del Mantelete le uda în fiecare seară, se vedeau vechiul chei, două ambarcații amarate și, în fund, Turnul de Aur și podul San Telmo.

— Nimic la orizont, zise.

Apoi, luându-și lucrul de mână, străbătu cabina în foșnet de fustă cu volănașe scrobite, lăsând în urmă o aromă grea de parfum „Maderas de Oriente” pe care, în mod vizibil, Peregil o încasă în plin simț olfactiv. Când se deschise ușa cabinei alăturate, don Ibrahim îl întrezări pentru o clipă, din spate, pe paroh: așezat pe un scaun, legat la ochi cu o batistă de mătase a Niñei, cu încheieturile legate de spetează cu plasturi lați, cumpărați cu o seară înainte dintr-o farmacie de pe strada Pureza. Stătea liniștit, exact așa cum îl lăsaseră: neclintit, ermetic, nescoțând nici o vorbă decât când îl întrebau dacă dorea ceva de mâncare, de băut, sau să facă pipi; în momentele acelea se mulțumea să-i ocărască.

Niña intră și Potro ieși, închizând ușa în spatele lui.

— Cum se comportă? întrebă Peregil.

— Cine?

Potro se oprise lângă masă cu un aer perplex și cu un ochi învinețit în încăierarea nocturnă.

Sub maiou i se desenau pectoralii puternici, asudați. Încă mai avea un bandaj pe antebrațul stâng. Pe umărul drept, lângă urma vaccinului, avea un cap de femeie tatuat în albastru, cu chipiul Legiunii străine și cu un nume indescifrabil dedesubt. Don Ibrahim nu-l întrebase niciodată dacă numele acela era al muierii necredincioase care îl dusese la pierzanie, și nici Potro nu o menționase. Poate chiar o uitase. Oricum, fiecare cu viața lui.

— Popa; insista Peregil cu o voce din ce în ce mai pierită. Zic: cum se comportă?

Fostul toreador și boxer cumpăni îndelung chestiunea. Se încrunta, legănându-se ușor pe picioare, apoi într-un

târziu se uită la don Ibrahim aidoma ogarului care a primit un ordin de la un străin și cere confirmarea stăpânului.

— Bine, răspunse în sfârșit, negăsind nici o obiecție în ochii șefului și fârtatului său. E cuminte și nu zice nimic.

— N-a pus întrebări?

Potro își freca de zor cu două degete nasul turtit, încercând să-și amintească, plin de bunăvoință. Dar căldura nu-i iuțea reflexele.

— Nu, răspunse în fine. I-am descheiat puțin sutana la gât ca să mai respire, dar tot n-a scos o vorbă - reflectă adânc asupra acestui aspect. Parc-ar fi mut.

— E natural, interveni don Ibrahim. Doar e un preot, un om al Bisericii. Asta se cheamă demnitate rănită.

Își scutură puțin partea de jos a cămășii, fiindcă tocmai îi cădea pe pântece primul scrum al trabucului, pe când Potro încuviința încet din cap, uitându-se la ușa închisă de parcă rezolvase ceva care îl intrigase de multă vreme. Asta trebuie să fie, repetă de două ori. Demnitatea.

Peregil căsca gura larg, palid și asudat. Batista lui era bună de stors într-o găleată.

— Plec, zise.

Fumul havanei, combinat cu legănatul bărcii, îi venea categoric de hac.

— Așa că urmați-mi instrucțiunile punct cu punct.

Încercă să se ridice, aranjându-și mașinal părul peste chelie. În momentul acela, Canela Fina se balansa la trecerea altui vaporaș cu turiști, iar privirea lui Peregil urmări cu o fixitate obsesivă mișcarea de la tribord la babord a razei de soare intrate pe ușa de șipci care dădea spre mușcate. Pielea îi deveni mai unsuroasă și mai palidă ca oricând, și trase aer pe gură ca o scrumbie abia pescuită, privindu-i pe don Ibrahim și pe Potro cu ochi rătăciți.

— Pardon, mai apucă să murmure cu o voce înecată, înainte de a se repezi spre ușă și scăriță.

A fost cel mai groaznic prânz din viața lui. Pencho Gavira abia de gustă din calmarul cu garnitură de bob fraged și din somonul prăjit, și numai făcând uz de tot sângele rece ajunse la desert cu zâmbetul intact și nesărind de la masă la fiecare cinci minute ca să-și sune secretara, care îl căuta înnebunită pe Peregil prin toată Sevilla. Uneori, în toiul conversației cu consilierii Băncii El Cartujano, bancherul rămânea ca blocat, spre nedumerirea comesenilor care așteptau să-și termine spusele; și doar cu un incredibil efort de voință era în stare să-și ducă până la capăt expunerea, ieșind până la urmă basma curată. Ar fi avut nevoie de tot acel timp pentru a putea gândi, trasând planuri și găsind soluții la alternativele pe care absența omului său de încredere le făcea să i se succeadă cu repeziciune în minte; dar nu dispunea de răgazul acela. Și ședința aceea era hotărâtoare pentru viitorul lui, și de asta nu putea să-i neglijeze pe cei din jur. Se bătea, prin urmare, pe două fronturi, ca Napoleon contra unei armate engleze și a alteia prusace la Waterloo. Un zâmbet, o sorbitură din vinul de Rioja, un proiect, o reflecție ascunsă în clipa când își aprindea țigara. Încetul cu încetul, consilierii se îmbunau și se dădeau pe brazdă; însă lipsa noutăților din partea lui Peregil devenea tot mai amenințătoare. Gavira era sigur că asistentul lui era implicat în dispariția preotului și că - la gândul acesta îl treceau sudori reci - la fel de bine putea fi amestecat în moartea lui Bonafé. Simțea fiori pe șira spinării; dar, în pofida a tot și a toate, bancherul știa să se stăpânească și rezista la tăvăleală. Un altul în locul lui ar fi făcut o criză de isterie, hohotind cu capul pe fața de masă.

Maître d'hôtel se apropia printre mese și, după felul cum îl privea, Gavira înțelese că venea spre el. Făcând un efort să nu sară de pe scaun, își termină fraza începută, strivi țigara în scrumieră, bău o înghițitură de apă minerală, se

șterse grijuliu pe buze cu șervetul și se ridică, adresându-le un zâmbet consilierilor:

— Vă rog să mă scuzați o clipă.

Apoi se îndreptă spre vestibul, înclinând de câteva ori capul pentru a saluta niște cunoscuți, cu mâna dreaptă în buzunar ca să nu-i tremure. Golul din stomac deveni dureros când îl văzu pe Peregil cu părul nepieptănat peste chelie și cu o cravată îngrozitoare.

— Am vești bune, anunță mercenarul.

Erau singuri. Gavira aproape că îl împinse în closetul pentru bărbați, închizând ușa în urma lor când se asigură că acolo nu era nimeni.

— Unde-ai fost?

Peregil făcu o mutră încântată:

— Am făcut în așa fel încât mâine n-o să se țină slujba la biserică, zise.

Toată tensiunea, toată îngrijorarea acumulată țâșniră din Gavira ca dintr-un resort. L-ar fi omorât pe Peregil chiar atunci și acolo. Cu mâinile lui.

— Ce-ai făcut, jigodie?

Factotum-ului său îi dispăru zâmbetul de pe buze. Clipea des, buimăcit.

— Păi, cum ce-am făcut? bolborosi. Ce mi-ați spus. L-am neutralizat pe popă.

— Pe popă?

Mercenarul se sprijinea cu spatele de lavaboul de care Gavira îl ținea lipit. Lumina neonului făcea să-i lucească chelia sub șuvițele de păr ce se răsculau dinspre urechea stângă.

— Da, confirmă el. Niște prieteni l-au scos din circulație până poimâine. Cu sănătatea în perfectă stare.

Se uita nedumerit la șeful său, neînțelegându-i atitudinea agresivă. Gavira făcu un pas înapoi în timp ce calcula rapid în minte.

— Când a fost asta?

— Azi-noapte - Peregil încercă un zâmbet timid, atent la reacțiile șefului său. Se află la loc sigur și e bine tratat. Vineri va fi eliberat, și gata.

Gavira clătina din cap. Nu-i ieșeau socotelile.

— Și ălălalt?

— Care ălălalt?

— Bonafé. Ziaristul.

Îl văzu pe Peregil roșind brusc, de parcă cineva i-ar fi pompat un litru de sânge în obraji.

— Ah, ăla...

Omul lui de încredere părea descompus. Ridica mâinile ca și când ar fi încercat să definească ceva prin aer.

— Bun, păi... Pot să vă explic totul, credeți-mă - sub lampa cu neon, zâmbetu-i forțat părea o gaură neagră drept în mijlocul mutrei. E cam complicată istoria, dar pot să v-o lămuresc. Vă jur.

Gavira simți un nou val de panică. Dacă omul lui avea vreo legătură cu moartea lui Honorato Bonafé, problemele nu făceau decât să înceapă. Făcu câțiva pași, încercând să gândească la repezeală. Dar plăcile de *azulejos* albe îi inspirau vidul cel mai absolut. Se întoarse spre Peregil:

— Atunci ar fi de dorit ca explicația ta să fie convingătoare. Preotul este căutat de poliție.

Contrar așteptărilor sale, Peregil nu fu prea impresionat. Mai degrabă se arăta ușurat de noul curs al conversației:

— Ce iute s-au mișcat! Dar chiar și-așa, să nu vă faceți griji.

Lui Gavira nu-i venea să-și creadă urechilor:

— Să nu-mi fac griji?

— Deloc - asistentul lui schiță un zâmbet nervos. Doar c-o să ne coste vreo cinci-șase milioane în plus.

Gavira se repezi din nou la el. Nu știa dacă să-l dărâme dintr-un pumn și să-i care șuturi în cap sau să-și continue interogatoriul. Stăpânindu-se pe cât putea, îl întrebă iar:

— Tu vorbești serios, Peregil?

— Da. Stați liniștit.

— Ascultă - sforțându-se să-și păstreze calmul, bancherul își netezea tâmplele cu palmele. Tu mă iei drept fraier.

— Niciodată, șefule - Peregil zâmbea candid. Că doar n-am căpiat.

Gavira se mai învârti o dată prin spațiul strâmt.

— Să vedem... Vii și-mi trântești în față că ai sechestrat un preot căutat de poliție pentru asasinat și vrei să nu-mi fac griji?

Lui Peregil îi căzu falca:

— Cum adică pentru asasinat?

— Așa cum ai auzit.

Factotum-ul se uită la ușa închisă a closetului pentru domni. Apoi la cea a cabinei deschise de lângă el. Abia apoi din nou la Gavira.

— Ce asasinat? Al cui? De unde toată brambureala asta?

— Tu să-mi răspunzi. Și nu uita că bănuitul e nenorocitul tău de popă.

— Ei, asta-i! - Peregil scoase un hohot scurt, de absolută disperare. Nu mai glumiți așa cu mine, șefule.

Gavira se apropie de el atât de mult, încât aproape că îl împinse să se așeze pe lavabou.

— Uită-te la mine. Ți se pare că glumesc?

Nu, nu i se părea, nu i se părea deloc; de asta asistentul fu sigur. Acum Peregil era alb ca plăcile de *azulejos* de pe perete.

— Un asasinat?

— Exact.

— Unul adevărat?

— Da, cretinule. Și poliția zice că făptașul e popa ăsta al tău.

Celălalt ridică o mână, cerând timp ca să digere grozăvia. Era atât de descompus la față, încât lungile meșe de păr îi atârnau peste ureche.

— Înainte sau după ce l-am umflat noi?

— De unde să știu? Probabil înainte.

Peregil își înghiți saliva cu multă greutate și mare zgomot:

— Stați puțin, să ne-nțelegem, șefule. Cine-a fost asasinat?

După ce-l lăsă pe Peregil vomitând în cabina deschisă, Pencho Gavira își luă rămas-bun de la consilieri, se urcă în Mercedesul parcat în fața restaurantului, îi spuse șoferului să dea drumul la aerul condiționat și să se ducă să bea ceva și, cu telefonul mobil în mână, cugetă câteva momente. Era convins că asistentul lui îi spusese adevărul, or asta - o dată depășită panica inițială - conferea problemei noi perspective. Era greu de stabilit dacă totul consta dintr-o succesiune aiuritoare de coincidențe sau dacă într-adevăr oamenii lui Peregil avuseseră ghinionul să-l sechestreze pe preot la puțin timp după ce acesta îi făcuse de petrecanie ziaristului. Faptul că poliția stabilise moartea lui Bonafé la ultimele ore ale serii și că dispariția parohului nu avusese loc - conform spuselor Macarenei și ale preotului de la Roma - decât după miezul nopții îl lăsa pe Príamo Ferro fără alibi. Într-un fel sau altul, vinovat ori ba, asta schimba pozițiile fiecăruia. Preotul era bănuit și poliția îl urmărea; a-l reține mai mult timp devenea riscant. Gavira era convins că putea fi pus în libertate fără a-i prejudicia lui proiectele. Dimpotrivă, i le favoriza, fiindcă preotul avea să fie foarte ocupat cu anchetele și interogatoriile. Dacă îl eliberau noaptea, cu poliția pe urmele lui, era mai mult ca sigur că a doua zi n-avea să se țină nici o liturghie la Nuestra Señora de las Lágrimas. Lovitura de maestru putea fi dată tocmai profitând de situația aceea atât de neașteptată. Lucrătura cea fină consta deci în a se descotorosi de preot și a-l reda vieții publice prin procedeul cel mai curat și mai la adăpost de scandaluri. Că după aia o să fugă sau o să se predea poliției, asta îi era egal lui Gavira. Într-un fel sau altul,

Príamo Ferro era pe punctul să fie scos din joc pe o perioadă oarecare, și poate că era mai bine ca lucrurile să meargă ca unse printr-un apel anonim, un denunț ori ceva de genul ăsta. În nici un caz arhiepiscopul Sevillei nu se va grăbi să-i găsească un înlocuitor. Iar în ce-l privea pe don Octavio Machuca, pentru pragmaticul bancher era bine tot ce se sfârșea cu bine.

Rămânea de rezolvat chestiunea cu Macarena; dar până și în domeniul acesta atât de spinos noua situație prezenta avantaje. Lovitura măiastră consta în a-i „vinde” ei eliberarea parohului ca pe o favoare, Gavira proclamându-se sus și tare străin de excesul de zel al lui Peregil. Ceva de tipul: imediat ce mi-ai spus, am intervenit eu și etc. Cu afacerea Bonafé atârnând deasupra tuturor și mai cu seamă deasupra adoratului ei don Príamo, ea avea să evite să devină indiscretă. Or, asta putea favoriza până și o reapropiere între ei. În ce-l privește pe paroh, Macarena și popa de la Roma să se spele pe cap cu el, fie că intervenea poliția, fie că nu. Gavira nu avea nimic împotriva preotului bătrân: îi era totuna dacă se preda ori emigra. Cu un dram de noroc, era la fel de terminat ca biserica lui.

Aerul condiționat, însoțit de suavul tors al motorului, menținea o temperatură perfectă în interiorul Mercedesului. Mai relaxat, Gavira se lăsă pe spate pe bancheta de piele neagră ca să-și sprijine capul de rezemătoare, contemplându-se mulțumit în oglinda retrovizoare. Poate că, la urma urmelor, nu fusese o zi proastă. Pe fața lui bronzată strălucea zâmbetul periculosului Taur turbat de la Arenal când formă numărul de telefon al Casei del Postigo.

Închizând telefonul, Macarena Bruner rămase privindu-l țintă pe Quart. Părea să cugete, foarte calmă, sprijinindu-se de masa acoperită cu reviste și cărți, într-un colț al camerei de la etaj transformate în birou. Un cabinet de

lucru ciudat, cu *azulejos* reproducând motive vegetale și cruci de Malta, cu bârne parcă afumate pe tavan și cu un șemineu mare de marmură neagră. Era biroul Macarenei, și amprenta ei se vădea peste tot: un televizor cu video, o mică combină muzicală, cărți de artă și de istorie, vechi scrumiere de bronz, jilțuri comode din pluș închis la culoare, perne brodate. Mai erau acolo un dulap mare în perete, în care zăceau de-a valma vechi teancuri de hârtii, manuscrise, volume legate în pergament gălbui, casete video și două tablouri frumoase pe pereți: un Sfânt Petru pictat de Alonso Vázquez și o pânză a unui autor necunoscut reprezentând o scenă din bătălia navală de la Lepanto. Lângă fereastră, statueta unui arhanghel încruntat ridica spada sub un clopot de sticlă care îl păzea de praf.

— S-a făcut, zise Macarena.

Quart se ridică în picioare, încordat, gata de acțiune. Dar ea rămase nemișcată, de parcă n-ar fi spus totul:

— A fost o eroare și își cere scuze. Ne asigură că nu este cu nimic implicat și că niște oameni care lucrează indirect pentru el au depășit măsura, fără consimțământul lui.

Lui Quart îi era egal: va veni și timpul să se stabilească responsabilitatea fiecăruia. Deocamdată, important era să ajungă la paroh înaintea poliției. Vinovat sau nu, era vorba de un cleric, iar într-un caz ca acela Biserica nu putea rămâne cu brațele încrucișate.

— Unde-l țin?

Macarena îi aruncă o privire plină de îndoială, dar asta durǎ doar o clipă.

— E neatins și sănătos, într-o barcă trasă la vechiul chei din Arenal... Pencho mă va suna după ce va soluționa totul - făcu câțiva pași prin încăpere, luă o țigară de pe masă și scoase bricheta din decolteu. Mi-l oferă mie în loc să-l ducă la poliție, în schimbul păcii dintre noi. Deși chestia cu poliția, bineînțeles, nu-i decât o scorneală.

Quart își goli plămânii de aer, ușurat. Cel puțin partea aceea a problemei se rezolva astfel.

— O să-i povestești mamei tale?

— Nu. E mai bine să nu știe nimic până când totul se va sfârși cu bine. O știre ca asta o poate omorî.

Făcu o mutră dezolată. Ținea în mână bricheta și țigara, stinsă; părea să fi uitat de ele.

— Dacă l-ai fi auzit pe Pencho! adăugă. Atent, încântător, la dispoziția mea... Știe că e pe punctul să câștige partida și ne vinde o alternativă inexistentă. Don Príamo nu poate scăpa când îl vor pune în libertate.

Vorbi rece, detașat, absorbită de unica ei preocupare: parohul. Quart o asculta amărât, însă nu din pricina cuvintelor ei. De fiecare dată când un gest al Macarenei stârnea amintiri recente, îl copleșea o tristețe nemăsurată, disperată. După ce se apropiase atât de mult de el și îl purtase pe tărâmul acela unde granițele se diluau și unde totul, cu excepția singurătății împărtășite și a tandreței, nu avea nici un sens, ea se îndepărta din nou. Era prea devreme ca să se determine cât pierdea și cât câștiga preotul Lorenzo Quart în trupul proaspăt al acelei femei, însă figura trădată a templierului îl hărțuia ca o remușcare. Totul era o capcană veche, cu râul acela domol pe care curgea timpul ce nu respectă nimic sau ce confirmă, mai devreme sau mai târziu, condiția umană. Ce duce cu sine la vale stindardele soldaților viteji. În ce-l privea pe Quart, Sevilla îi smulgea prea multe lucruri în prea puțin timp, nelăsându-i în schimb decât o dureroasă conștiință de sine. Râvnea după un duruit aspru de tobă care să-i readucă pacea în suflet.

Când reveni la realitate, ochii negri, egoiști ai Macarenei îl fixau necruțător. Dar nu Quart era obiectul interesului său. Nu văzu în ei nici picături de miere, nici luna printre frunzele fremătătoare ale tufelor de *bougainville* și ale portocalilor. Nu găsi nimic referitor la persoana lui; și

câteva clipe agentul ILE se întrebă ce naiba mai căuta el acolo, reflectat în ochii aceia străini.

— Nu văd de ce-ar fugi părintele Ferro, zise, făcând un efort să revină la cuvinte și la disciplina oferită de ele. Dacă dispariția lui se explică prin sechestrare, lucrul acesta atenuează bănuielile ce planează asupra lui.

Argumentul nu păru câtuși de puțin s-o liniștească:

— Nu schimbă cu nimic situația. Or să spună că da, a închis biserica, dar cu cadavrul înăuntru.

— Bun. Dar s-ar putea să demonstreze, așa cum a făcut și prietena ta Gris, că n-a apucat să-l vadă. Oricum, ar fi bine pentru toți să se explice odată. Bine pentru tine și pentru mine. Bine pentru el.

Ea clătină din cap cu încăpățânare:

— Trebuie să vorbesc cu don Príamo înaintea poliției.

Se îndreptase spre fereastră. Privea grădina interioară, rezemându-se de pervaz.

— Și eu la fel, zise Quart, apropiindu-se. Și cel mai bine ar fi să se prezinte în persoană la poliție, însoțit de mine și de avocatul pe care l-am adus de la Madrid - se uită la ceas. Care acum probabil că se află cu Gris la Direcția Generală a Poliției.

— Ea n-o să-l acuze niciodată pe don Príamo.

— De bună seamă.

Se întoarse spre Quart. Neliniștea i se citea în ochii negri:

— Or să-l aresteze, nu-i așa?

Ar fi ridicat degetele ca să atingă gura aceea, însă gestul ei nu îi era dedicat lui, ci altuia. Ce absurd să fii gelos pe un preot bătrân, mărunțel și murdar, dar adevărul este că asta simțea. Zăbovi puțin până să răspundă:

— Nu știu.

După momentul de încordare își abătu privirile spre *patio.* Așezată într-un balansoar lângă havuzul cu *azulejos,* făcându-și vânt cu evantaiul, indiferentă la tot, Cruz Bruner citea liniștită.

— Dacă e să mă iau după ce-am văzut la biserică, mă tem că da.

— Crezi că el e vinovatul, așa-i? - Macarena se uită și ea la mama ei, cu o nespusă tristețe.

Deși s-a dovedit că n-a dispărut intenționat, tu continui să crezi asta.

— Eu nu cred nimic, se eschivă Quart, prost dispus. A crede nu e meseria mea.

Îi venea în minte versetul din Biblie referitor la istoria lui Uza, „care și-a întins mâinile sale spre chivotul Domnului ca să-l sprijine, și s-a apucat de el, căci boii erau gata să-l răstoarne.

Domnul însă s-a mâniat pe Uza și l-a lovit Dumnezeu chiar acolo pentru îndrăzneala lui și a murit el acolo lângă chivotul Domnului". Macarena își aplecase capul. Frecase țigara între degete, nemaiapucând s-o aprindă, iar acum fărâmițele de tutun îi cădeau la picioare.

— Don Príamo n-ar face niciodată așa ceva.

Quart dădu din cap, dar nu scoase o vorbă. Se gândea la Honorato Bonafé mort în confesional, lovit de mânia implacabilă a Atotputernicului. Numai pe părintele Ferro și-l putea închipui făcând așa ceva.

Unsprezece fără un sfert. Sprijinit de un felinar pe cheiul de sub podul Triana, Celestino Peregil auzi bătăile orologiului fără să-și desprindă privirea de pe luminile reflectate în apa neagră a fluviului. Farurile automobilelor care treceau deasupra goneau de-a lungul balustradei de fier, peste arcele nituite și peste pilonii de piatră, și dincolo de parapetul de grădini și terase ce se înălța pe bulevardul Cristobal Colon, în apropiere de Maestranza. însă jos, pe țărm, totul era liniștit. O porni pe esplanada de sub pod, către vechile cheiuri ale Arenalului. Briza dinspre Sanlucar începea să încrețească ușor suprafața întunecată a Guadalquivirului, iar răcoarea plăcută a nopții îl îmbărbăta

pe mercenarul lui Gavira. După emoțiile din cursul ultimelor ore, totul revenea la normal. Până și ulcerul părea dispus să-l lase în pace. Întâlnirea fusese stabilită pentru ora unsprezece lângă barcazul unde așteptau don Ibrahim cu fârtații lui, iar Gavira în persoană îi dăduse tot felul de instrucțiuni și indicații lui Peregil ca să evite orice nepotrivire sau neînțelegere: aveau să vină doamna și preotul cel înalt, iar el trebuia doar să aibă grijă ca predarea popii să decurgă fără probleme. Parohul avea să fie scos de pe Canela Fina, iar perechea urma să-l ia în primire în una dintre vechile magazii de pe chei, a cărei cheie se afla în buzunarul lui Peregil. în privința banilor datorați celor trei pungași, asistentul lui Gavira se sforțase destul să-și convingă șeful să-i lepede în mâna lui; dar caracterul urgent al afacerii, ca și dorința bancherului de a se descotorosi cât mai repede de paroh ușuraseră lucrurile. Cu un zâmbet interior, omul bun la toate al bancherului își atinse burta: avea asupra lui patru milioane și jumătate în bancnote de zece mii, ascunse sub cămașă și ținute de elasticul chiloților; iar acasă mai avea dosite cinci sute de mii pe care reușise să i le umfle șefului în ultima clipă, invocând cheltuieli inerente ca să ducă isprava la bun sfârșit. Tot potolul ăla la cingătoare îl obliga să meargă țeapăn de parcă ar fi purtat un corset.

Începu să fluiere, optimist. Cu excepția câtorva perechi de îndrăgostiți și a vreunui pescar izolat, drumul până la cheiuri era pustiu. Broaștele orăcăiau prin stuful de pe mal, și Peregil le ascultă amuzat. Se înălța luna peste Triana și lumea era minunată. Unsprezece fără cinci. Grăbi puțin pasul. Voia să termine odată cu povestea aceea și să dea o raită pe la cazinou ca să vadă ce putea obține la joc din jumătatea lui de milion pusă la bătaie. Dar păstrând cinci mii de *duros* pentru o partidă de sex cu Dolores La Negra.

— Ia te uită! E Peregil. Omule, ce surpriză!

Se opri brusc. Două siluete așezate pe o bancă de piatră se ridicaseră la trecerea lui. Una subțire, înaltă, sinistră: țiganul Mairena. Cealaltă mai măruntă, elegantă, cu mișcări precise de balerin: Pollo Muelas. Un nor acoperi luna, sau mai degrabă ochii lui Peregil se întunecară subit. Vedea punctișoare negre dansându-i pe dinaintea ochilor și ulcerul i se declanșa sălbatic. I se muiară picioarele. Lipotimie, se gândi. O să cad secerat de o lipotimie.

— Ghici ce zi e azi.

— Miercuri - vocea abia i se auzea, într-o încercare de protest. Mai am o zi.

Cele două umbre se apropiară. La amândouă se deslușea, la una mai sus și la cealaltă ceva mai jos, vârful de foc al câte unui chiștoc.

— Socotești anapoda, zise țiganul Mairena. Mai ai o oră, fiindcă joia începe la douășpe punct noaptea asta - aprinse un chibrit, și flăcăruia îi lumină mâna cu degetul mic amputat și sticla ceasului. O oră și cinci minute.

— O să plătesc, zise Peregil. Vă jur.

Răsună râsul simpatic al lui Pollo Muelas:

— Păi sigur. De-aceea o să luăm loc tustrei pe banca asta. Ca să-ți ținem companie până se face joi.

Orb de panică, Peregil aruncă o privire împrejur. Apele fluviului nu-i ofereau nici o soluție, și același lucru se putea spune despre o cursă disperată pe cheiul pustiu. În ce privește un acord negociabil, banii pe care îi avea asupra lui puteau rezolva temporar problema, cu două obiecții: nu acopereau totalul sumei împrumutate, iar pierderea lor nu putea fi justificată dinaintea lui Pencho Gavira, cu care socotelile pendinte se ridicau deja la unsprezece milioane cât unsprezece ghiulele de tun. Ca să nu mai vorbim de sechestrarea parohului, care atârna ca un laț de gâtul lui, de întâlnirea cu doamna și cu preotul cel înalt și de mutrele pe care aveau să le facă don Ibrahim, Potro del Mantelete și Niña Puñales dacă le dădea plasă și îi lăsa de izbeliște. La toate astea se puteau adăuga mortul din

biserică, poliția și celelalte angarale pe care le târa după el. Se uită iar la apele negre ale fluviului. Poate că era mai bine să sară în apă și să se înece.

Suspină adânc, foarte adânc, și scoase un pachet de țigări. Apoi privi spre umbra înaltă și spre cea micuță, resemnat în fața inevitabilului. De ce să-ți mai fie frică, se gândi, dacă tot există spitale.

— Aveți un foc?

Nici nu aprinse bine chibritul țiganul Mairena, și Peregil alerga deja ca disperatul de-a lungul cheiului înapoi spre podul Triana, de parcă îi era viața în joc. Și de fapt chiar îi era.

Câteva clipe se crezu salvat. Fugea tot mai repede, respirând în cadență, un-doi, un-doi, cu sângele bătându-i foarte tare în tâmple și în inimă, cu plămânii arzând de parcă i-ar fi scos cineva de la locul lor, întorcându-i pe dos ca pe o mănușă. Alerga aproape orbește în noapte, auzind în spate pașii uriași ai celorlalți, blestemele țiganului Mairena, gâfâitul lui Pollo Muelas. De vreo două ori crezu că îi atingeau spinarea sau picioarele și, înnebunit de groază, își iuți galopul, simțind cum se mărea distanța dintre el și urmăritori. Farurile automobilelor de pe pod se apropiau cu iuțeală. Scara, se gândi întretăiat, căpiat de efort. E o scară undeva la stânga, iar deasupra, străzi, lumini, mașini, oameni. Coti la dreapta, apropiindu-se de zid în diagonală, ceva se lovi de spatele lui, acceleră din nou, lăsând să-i scape un țipăt de spaimă.

Uite scara: o ghici mai mult decât o văzu în întuneric. Făcu o ultimă sforțare, dar îi era tot mai greu să-și coordoneze mișcarea picioarelor, își ieșea din ritm, pierdea teren, trupul i-o lua înainte în gol. Plămânii îi erau o rană vie, dureroasă, și nu mai găseau aer să respire. Astfel ajunse la piciorul scării și gândi incoerent că poate reușește. Și chiar atunci îl lăsară puterile și căzu în genunchi, încovoiat, de parcă l-ar fi doborât o împușcătură.

Era terminat. Sub cămașă, bancnotele i se lipeau de piele din cauza sudorii. Se întoarse gemând și rămase cu fața în sus pe prima treaptă, cu toate stelele învârtindu-i-se înjur ca la călușeii de bâlci. Unde a dispărut oxigenul? se întrebă, apăsându-și inima cu o mână ca să nu-i țâșnească pe gură. Lângă el, gâfâind sacadat, sprijinindu-se de zid, țiganul Mairena și Pollo Muelas încercau să-și recapete suflarea.

— Ce mai parșiv! îl auzi zicând pe țigan, cu vocea întretăiată. Fuge ca din pușcă.

Pollo Muelas se lăsase pe vine, răsuflând ca un cimpoi plin de găuri. Raza unui felinar din apropiere îi lumina un început de zâmbet simpatic.

— Ai fost fenomenal, Peregil, zău așa, zise aproape cu duioșie, bătându-l încetișor și tandru peste față. Ne-ai impresionat cum nu se poate spune. Să mor eu.

Se ridică cu greu și, zâmbind în continuare, îi mai dădu câteva pălmuțe prietenești pe obraz.

Apoi sări cu toată greutatea pe brațul lui drept, rupându-i-l cu un trosnet. Astfel îi fu sfărâmat primul os în noaptea aceea.

Macarena Bruner se uită la ceas poate pentru a suta oară. Era unsprezece și patruzeci de minute.

— Ceva nu e-n regulă, zise cu voce joasă.

Quart era sigur de asta, dar nu comentă nimic. Așteptau în întuneric, lângă grilajul închis al unui ambarcader pentru schi nautic. Deasupra capetelor lor, dincolo de palmieri și de tufele de *bougainville*, după terasele pustii din Arenal, se vedeau cupola luminată a teatrului Maestranza și un colț al clădirii Băncii El Cartujano. La vreo trei sute de metri în aval, luminat și el, Turnul de Aur stătea de strajă lângă podul San Telmo. Și chiar la jumătatea distanței, amarat la chei, se afla barcazul Canela Fina.

— Ceva n-a ieșit cum trebuie, insistă Macarena.

Purta pe spate un pulover cu mânecile înnodate peste umeri. Era încordată, neliniștită, atentă numai la cheiul unde trebuia să apară omul lui Pencho Gavira. Ambarcația în care, conform soțului ori fostului ei soț, se găsea părintele Ferro era tăcută, cufundată în întuneric, fără nici o urmă de viață. Câtva timp - pentru că timp aveau berechet - Quart luă în considerație posibilitatea ca bancherul să-și fi bătut joc de ei; dar, analizând-o sub toate aspectele, respinse ideea. Așa cum stăteau lucrurile, ar fi fost o glumă proastă pe care Gavira nu și-o putea permite.

Briza făcu să scrâșnească tăbliile ambarcaderului. Apa clipoci ușor lângă pilonii cheiului. Indiferent de motiv, ceva dăduse planul peste cap, iar lucrurile amenințau să ia o întorsătură foarte neplăcută pentru toată lumea. Instinctul lui Quart îi spunea că punctul acela mort anunța noi probleme. Presupunând că parohul se afla în barcă - supoziție ce nu se baza decât pe afirmațiile lui Gavira -, salvarea lui de acolo avea să se complice nebănuit de mult dacă nu se prezenta așa-zisul mediator. Quart privi profilul întunecat și vigilent al Macarenei, apoi se gândi la subcomisarul Navajo. De bună seamă, lucrurile merseseră prea departe.

— Poate n-ar strica să chemăm poliția, zise domol.

— Nici să nu te gândești - ea nu-și abătea atenția de la cheiul pustiu și de la barcaz. Înainte de orice, trebuie să vorbim cu don Príamo.

Quart privi într-o parte și în cealaltă, sub salcâmii ce mărgineau țărmul.

— Păi, nu vine nimeni.

— O să vină. Pencho știe ce e în joc.

Dar nimeni nu apăru la întâlnire. Trecu de miezul nopții și tensiunea deveni insuportabilă.

Macarena se plimba nervoasă de-a lungul grilajului ambarcaderului. Pe deasupra, își uitase țigările acasă. Quart rămase să supravegheze Canela Fina în timp ce ea

se duse la o cabină telefonică de pe bulevard, să-și sune soțul. Se întoarse sumbră. Bancherul le dădea asigurări că Peregil jurase să fie acolo la unsprezece fix, cu banii pentru răscumpărare. Nici el nu-și explica situația, dar va veni neapărat la ei într-un sfert de oră.

Apăru într-adevăr, îndreptându-se spre ei pe sub salcâmi până la ambarcader. Purta un jerseu subțire sub haină, pantaloni subțiri și teniși. Pe întuneric părea mult mai oacheș.

— Nu-mi explic ce s-a putut întâmpla cu Peregil, zise în chip de salut.

Nu se rostiră nici scuze, nici comentarii inutile, în câteva cuvinte îl puseră la curent cu situația. Bancherul era foarte preocupat de absența asistentului său și gata să facă orice, numai să nu fie anunțată poliția. Una era ca aceasta să aibă de-a face cu parohul în libertate, și cu totul alta ca agenții să fie nevoiți să-l salveze dintr-o sechestrare mai mult sau mai puțin imputabilă lui Gavira. În timp ce vorbeau, Quart îi admiră sângele rece: nu făcea pe nebunul, nu se scuza, nici nu incrimina, nu încerca să convingă pe nimeni. Avea țigări, așa că el și Macarena fumară cu jăraticul ascuns în căușul palmei. Bancherul mai mult asculta decât vorbea, cu capul aplecat, stăpân pe sine. Singurul lucru ce părea să-l preocupe era ca totul să se sfârșească mulțumitor pentru toți. În sfârșit se uită direct la Quart:

— Ce părere aveți?

De data asta nu ghiceai în tonul lui nici bănuieli, nici ironii. Era obiectiv și calm: valet, popă, decar, o consultație tehnică înainte de a juca o partidă. Părul lui fixat cu gel reflecta luminițele tremurătoare ale fluviului.

Quart nu șovăi decât o clipă. Nici el nu-și dorea ca parohul să treacă direct din mâinile celor care îl sechestraseră în cele ale subcomisarului Navajo, fără un lung schimb de opinii. Se uită la Canela Fina.

— Ar trebui să intrăm, fu părerea lui.

— Atunci haidem, zise Macarena, hotărâtă.

— Un moment, se opuse Quart. Ar fi mai bine să știm dinainte peste ce dăm acolo.

Gavira le spuse. Conform lui Peregil, banda era formată din trei oameni. Un tip gras, masiv,

la vreo cincizeci de ani, era șeful. Mai erau o femeie și un fost boxer. Acesta din urmă putea fi periculos.

— Știți cum e șalupa pe dinăuntru? îl întrebă Quart.

Gavira răspunse că nu, deși era modelul obișnuit, pentru turiști: o punte superioară cu mai multe șiruri de bănci, o alta la prova și un interior cu șase cabine, o mică sală a mașinilor și cabina principală. Concret, șalupa asta era de mult scoasă din uz, aproape părăsită. O privise uneori, din pură întâmplare, pe când golea un pahar pe terasele din Arenal.

Pe măsură ce se stabileau detaliile acțiunii, fantasmele care în orele din urmă îl bântuiseră pe Quart dispărură încetul cu încetul. Noaptea adâncă, barcazul întunecat, iminența unei înfruntări îl umpleau de o așteptare aproape fericită, destul de copilărească. Însemna să se joace din nou, să-și regăsească vechile gesturi cunoscute, controlul de sine. Să parcurgă căsuțele surprinzătorului joc de „Nu te supăra, frate” care era viața. În sfârșit, se afla iarăși pe terenul lui, în peisajul acela incert al lumii unde se mișca de obicei; și astfel se regăsea pe sine. Deodată, prezența Macarenei se reintegra în mod liniștitor în ordinea exactă a lucrurilor, iar templierul nesigur putea regăsi pacea soldatului bun și vajnic. Mai mult, descoperea în Pencho Gavira - or, asta era partea cea mai stranie a situației - un neașteptat camarad de arme adus de briza mării și de apele fluviului ce curgea domol și leneș la picioarele lui, diluând antipatia pe care o simțise înainte și care negreșit avea să revină chiar a doua zi. Însă, măcar pentru o noapte, toți prietenii morți ai unui templier nu erau morți. Și îi făcea plăcere că acela, cel neașteptat, venise pe jos, fără escortă, mergând de unul singur pe sub salcâmii

întunecați ai țărmului, în loc să se baricadeze îndărătul fricii sale și al tuturor lucrurilor pe care le avea de pierdut, iar acum se pregătea să abordeze Canela Fina fără alte vorbe decât cele strict necesare.

— Să mergem odată, se impacientă Macarena.

În momentul acela îi erau absolut indiferenți amândoi bărbații. Nu avea ochi decât pentru barcazul amarat la chei.

Gavira se uita la Quart. Dinții îi sticleau pe umbrele feții:

— După dumneavoastră, părinte.

Se apropiară, străduindu-se să nu facă zgomot. Ambarcația era legată de babalele cheiului cu două odgoane groase, una la prova și cealaltă la pupa. Suiră tiptil pe pasarelă, până ajunseră pe o punte unde zăceau de-a valma rulouri de parâme, resturi de colaci de salvare, pneuri, mese și scaune vechi. Quart își puse portofelul într-un buzunar al pantalonilor și, scoțându-și haina, o lăsă pe una din bănci. Gavira îl imită fără să scoată o vorbă. Străbăteau puntea superioară. La un moment dat li se păru că aud un foșnet sub picioarele lor, iar cheiul se lumină puțin, ca și când cineva ar fi aruncat o privire din interior printr-o deschizătură.

Quart își ținea suflarea, încercând să pășească tiptil, așa cum îl învățaseră instructorii săi de la serviciile speciale ale poliției italiene: întâi călcâiul, apoi latura labei piciorului, abia apoi toată talpa. Tensiunea îi bătea darabana în timpane, și încercă să se calmeze pentru a auzi mai bine zgomotele din jur. Ajunse astfel pe punte, unde timona și instrumentele erau acoperite cu huse din pânză groasă, și se sprijini de peretele despărțitor de fier, cu urechea la pândă. Mirosea a delăsare și a murdărie. Văzu cum Macarena, apoi Gavira veneau și rămâneau încordați lângă el, cu umbrele reliefate de lumina îndepărtată a felinarelor din Arenal. Bancherul era calm, adresându-i lui Quart doar o căutătură întrebătoare; Macarena, în schimb, stătea cu sprâncenele încruntate,

privindu-i pe rând, în așteptarea unui semnal: extrem de hotărâtă, de parcă și-ar fi petrecut toată viața luând cu asalt ambarcații în miez de noapte. Dincolo de o ușă de lemn se auzeau, înfundate, sunetele unui aparat de radio. O linie fină de lumină se desena la picioarele lor, marcând pragul.

— Dacă apar complicații, fiecare dintre noi se ocupă de omul lui, șopti Quart arătând întâi spre sine, apoi înspre Gavira și Macarena. Iar ea are grijă de părintele Ferro.

— Și femeia? întrebă Gavira.

— Nu știu. Vedem la fața locului. Depinde dacă se amestecă.

Bancherul sugeră că, cine știe, s-ar putea ca el să aibă câștig de cauză procedând pașnic, adică vorbind în numele lui Peregil. Dezbătură pe scurt și pe șoptite chestiunea. Problema, conduseră, era că răpitorii așteptau suma convenită pentru a-l elibera pe preot, iar Gavira nu avea asupra lui decât cardurile. Quart trebuia să gândească și să hotărască rapid, rezultatul fiind așteptat de părtașii la aventură; îi lăsau decizia finală ca de la cleric la cleric, cu riscurile implicate de fiecare opțiune. Regretând pentru ultima oară că nu anunțase poliția, Quart încercă să-și amintească cum se proceda în situații ca aceea. Ori cu binele: prin cuvinte - mult calm și multe cuvinte. Ori cu răul: prin rapiditate, surpriză, brutalitate. În ambele situații, să nu-i lași niciodată adversarului timp de gândire. Să-l năucești cu un potop de impresii care să-i blocheze capacitatea de a reacționa. Iar în cel mai rău caz, fie ca Providența - sau cine era de gardă în noaptea aceea - să nu îngăduie să se întâmple vreo nenorocire.

— Gata. Intrăm.

Toate astea-s grotești, își spuse. Apoi luă de pe habitaclu un tub de oțel de trei palme lungime, cu un aspect amenințător. Cine ridică sabia, murmură pentru sine. Fie ca totul să se sfârșească fără să piară nimeni. Apoi își umplu plămânii cu aer, oxigenându-i bine înainte de a

deschide ușa. Când era deja prea târziu, se întrebă dacă nu s-ar fi cuvenit să-și facă întâi semnul crucii.

Ceașca de cafea îi căzu lui don Ibrahim pe pantaloni. Preotul cel lungan apăruse din senin în cadrul ușii dinspre punte, în cămașă, cu gulerul lui înalt și cu o bară de fier în mâna dreaptă. În timp ce se ridica cu greutate, strivindu-și burdihanul de marginea mesei, văzu în spate alt bărbat, oacheș, arătând bine, în care îl recunoscu pe bancherul Gavira. Apoi apăru ducesa cea tânără.

— Stați liniștiți, zise preotul cel înalt. Am venit să discutăm.

Potro del Mantelete se ridicase în capul oaselor pe pat, în maiou, cu tatuajul Legiunii de pe umăr lucindu-i de sudoare, dând să-și coboare picioarele desculțe pe dușumea. Se uita țintă la don Ibrahim, parcă întrebându-l dacă apariția aceea trebuia considerată ca făcând sau nu parte din program.

— Ne-a trimis Peregil, anunță bancherul Gavira. Totu-i în ordine.

Dacă totul ar fi fost în ordine, își zise don Ibrahim, tipii n-ar fi apărut așa, Peregil le-ar fi pus patru milioane și jumătate pe masă, iar preotul cel înalt n-ar fi avut bara aia în mână. Ceva s-a complicat pe undeva, și privi peste umerii nou-veniților, așteptându-se să-i vadă apărând și pe sticleți dintr-un moment în altul.

— Avem de discutat, repetă preotul cel înalt.

Nu de discutat avem noi, gândi don Ibrahim, ci de șters putina imediat, eu, Niña și Potro. Urgent. Numai că Niña era în cabina alăturată cu preotul cel bătrân, iar să spele putina nu era deloc ușor, între altele și fiindcă cei trei intruși blocau ușa de ieșire. Lua-m-ar naiba, își zise. Blestemați fie toți Peregilii și toți popii de pe lume. Blestemată fie-mi soarta. O poveste ca asta, cu sutane la

mijloc, n-avea cum sfârși altfel decât prost, prost de tot. Mizerabil. Se prăjise; era un cretin.

— E o neînțelegere, zise ca să câștige timp.

Și dacă tot veni vorba de popi, trebuie spus că ăla, lunganul, avea fața ca de piatră și dreapta crispată pe reteveiul de fier care se potrivea cu guleru-i înalt cam ca o pereche de pistoale în mâinile lui Cristos. Don Ibrahim se sprijinea de masă, năucit, iar Potro se uita la el ca un câine care așteaptă ordinul stăpânului ca să sară la atac sau să lingă mâna. Dacă cel puțin ar putea-o pune pe Niña la adăpost, gândi. Măcar ea să nu fie implicată dacă se alegea praful de toate.

La asta se gândea când împrejurările hotărâră în locul lui. Ducesa cea tânără nu părea câtuși de puțin încurcată ori șovăielnică; dimpotrivă, privea împrejur scoțând foc și pară pe ochi.

— Unde l-ați ascuns? întrebă.

Apoi, nemaiașteptând răspunsul, făcu doi pași hotărâți prin încăpere, în direcția ușii închise a cabinei alăturate. Fata asta mănâncă foc, apucă să-și spună don Ibrahim. Mai curând din reflex decât din altceva, Potro se ridică, barându-i calea. Se uita la fârtatul lui, nehotărât, însă indianul era incapabil să acționeze. Atunci bancherul Gavira se apropie de femeie ca pentru a o ajuta; iar Potro, cu ideile mai limpezite, fiind vorba de un mascul matur și ținând cont de vechea înțelepciune care spune că cine se scoală de dimineață etc, i-o luă înainte, altoindu-i o lovitură de dreapta care îl proiectă pe celălalt în peretele despărțitor de fier. Atunci lucrurile se complicară. Ca și când ar fi răsunat un gong în nenorocita lui de memorie, Potro ridică pumnii și începu să țopăie prin cabina principală a barcazului, lansând croșeuri în dreapta și-n stânga, gata parcă să-și apere titlul la categoria cocoș. între timp, bancherul Gavira se izbise de un dulap de perete cu cești metalice, și tot conținutul se rostogoli pe jos într-un vacarm asurzitor; ducesa cea tânără evită altă

lovitură de dreapta a lui Potro și se îndreptă mai hotărâtă ca oricând spre ușa cabinei unde era închis preotul; don Ibrahim începu să strige: calm, calm, potoliți-vă, fără ca vreunul dintre ei să-l bage în seamă.

Din acel moment începu dezastrul. Niña Puñales, auzind gălăgia, ieși să vadă ce s-a întâmplat și dădu nas în nas cu ducesa cea tânără; între timp, bancherul Gavira, ca să-și ia probabil revanșa pentru pumnul încasat de la Potro, se repezea la don Ibrahim cu cele mai urâte intenții. Preotul cel înalt, după ce privi nehotărât bara de fier din mână, o azvârli cât colo înainte de a se retrage câțiva pași ca să se ferească de loviturile pe care Potro continua să le lanseze împotriva a tot ce se mișca, inclusiv a propriei lui umbre.

— Calm, calm! gemea, implora don Ibrahim. Calm, vă rog!

Pe Niña Puñales o lua cu tremurici, făcu o criză de isterie și, îmbrâncind-o pe ducesa cea tânără, se năpusti cu unghiile la bancherul Gavira ca să-i scoată ochii. Gavira, cu un foarte anemic simț al cavalerismului, o opri brusc din avânt cu o palmă grea, care o trimise pe Niña învârtindu-se prin toată cabina de alături rămasă cu ușa deschisă, într-o nemaipomenită dezordine de volănașe și buline, drept la picioarele scaunului de pe care, cu ochii acoperiți și mâinile legate, preotul cel bătrân mișca din cap, încercând să înțeleagă ce se petrecea în cele două cabine. În ce-l privește pe don Ibrahim, pălmuirea Niñei îi anihila toate pornirile împăciuitoare, fluturându-i o cârpă roșie prin fața ochilor. Așa că, asumându-și inevitabilul, grasul fost fals avocat răsturnă masa, își propti capul în piept, cum îl învățaseră Kid Tuner și don Ernest Hemingway în barul Floridita de la Havana și, dezgropând un strigăt de război - „Viva Zapata!” urlă, fiind primul lucru ce-i trecu prin minte -, își lansă cele o sută zece kilograme în burta bancherului, proiectându-l cu lovitura aceea în colțul opus al încăperii exact în momentul când Potro îi trăgea preotului înalt un croșeu de dreapta în față, iar cel lovit se agăța de lampă ca

să nu cadă. Pârâiră și scoaseră scântei firele electrice smulse brusc, și șalupa rămase în întuneric.

— Niña! Potro! zbiera don Ibrahim, sufocat de efort, lăsându-l în plata Domnului pe bancherul Gavira.

Ceva se sparse cu zgomot mare. Peste tot răbufneau strigăte și ploua cu lovituri. Cineva, fără îndoială preotul cel înalt, căzu peste indian și, înainte ca acesta să-și revină, îi propti un cot în față care îl făcu să vadă stele verzi. La dracu' cu tot cleru' și cu obrazu' celălalt și cu maica lor care i-a făcut. Simțind picături de sânge curgându-i din nas, don Ibrahim se lăsă în patru labe și o porni pieziș, târându-și burdihanul. Era o căldură îngrozitoare, iar grăsimea îl împiedica să respire. În cadrul ușii se desenă o clipă silueta lui Potro, care continua să lovească orbește cu baroasele pumnilor în dreapta și-n stânga, cum se nimerea. Se auziră tot mai multe lovituri și strigăte de sorginte diferită, și încă ceva nedeslușit se făcu fărâme, cu zgomot. Un pantof cu toc înalt calcă mâna lui don Ibrahim, apoi un corp căzu peste el.

Recunoscu imediat rochia cu volănașe și mirosul de „Maderas de Oriente”.

— Ușa, Niña! Fugi la ușă!

Se ridică cum putu, trăgând-o de mâna pe care o găsi pe pipăite, dădu un pumn - care își greși cu totul ținta - cuiva care i se pusese în drum și, cu energia disperării, o duse pe Niña spre ușă și punte. Urcă acolo sufocat, gâfâind, și dădu peste Potro, care era și el afară, țopăind în jurul timonei și cărăbănindu-i pumni husei ca unui sac de box. Cu inima gata să-i cedeze, sfârșit de puteri, convins că era pe punctul de a face un infarct dintr-o clipă în alta, don Ibrahim îl apucă pe Potro de un braț și, nelăsând mâna Niñei dintr-a lui, îi duse în graba mare spre scăriță, ca să coboare pe țărm. Acolo, împingându-i înainte, reuși să-i conducă pe chei în sus. Ținându-se de mâna lui, complet zăpăcită, Niña hohotea de plâns. Lângă ea, cu capul în

piept și respirând pe nas, hop, hop, Potro del Mantelete continua să cărăbănească pumni umbrelor.

Îl scoaseră pe părintele Ferro pe puntea superioară și se așezară lângă el, rupți de osteneală și cu toate oasele durându-i, bucurându-se de aerul răcoros al nopții după bătaia dinăuntru. Găsiseră o lanternă, și la lumina ei Quart putu observa pometele inflamat al lui Pencho Gavira, care începea să-i închidă ochiul drept, fața murdară a Macarenei, care avea o zgârietură superficială pe frunte, și aspectul mizer al bătrânului paroh, cu sutana prost încheiată și cu o barbă de două zile ce îi acoperea chipul cu aspri peri albi peste vechile cicatrice. Nici el însuși nu era într-o stare mai bună: pumnul primit de la individul cu moacă de boxer înainte de stingerea luminii îi înțepenise falca, iar timpanul din partea aceea îi țiuia neplăcut. Cu vârful limbii pipăi un dinte, crezând că se mișcă. Of, Doamne sfinte.

Era o situație ieșită din comun. Puntea șalupei Canela Fina plină de scaune făcute zob, luminile dinspre Arenal dincolo de parapet, Turnul de Aur iluminat în spatele salcâmilor, pe fluviu în jos. Și Gavira, Macarena și cu el formând un semicerc în jurul părintelui Ferro, pe care nu-l auziseră rostind nici o vorbă, nici o plângere. Nu schițase nici măcar un gest de mulțumire. Privea suprafața neagră a fluviului de parcă s-ar fi aflat la multe leghe de acel loc.

Gavira vorbi primul. Își pusese haina pe umeri, precis și foarte liniștit. Fără a-și nega partea de vină, vorbi despre Celestino Peregil și despre felul greșit în care acesta îi interpretase instrucțiunile. De aceea venise în noaptea aceea, încercând să repare pe cât se putea răul făcut. Era gata să-i ofere parohului orice fel de satisfacție, inclusiv jupuirea de viu a lui Peregil când va da cu ochii de el; dar era mai bine să se știe că toate acestea nu schimbau cu nimic atitudinea lui în privința bisericii. Una-i una, nuanță

el, și alta-i alta. După care făcu o scurtă pauză, își pipăi obrazul umflat și aprinse o țigară.

— Așadar, adăugă după o clipă de gândire, să vă fie limpede: nu mai vreau să am de-a face cu

toate astea.

Și nu mai deschise gura. Macarena fu cea care vorbi în continuare, făcând o relatare amănunțită a celor petrecute în absența parohului, iar acesta o ascultă, nedând semne de emoție nici măcar atunci când auzi de moartea lui Honorato Bonafé și de bănuielile poliției. Ceea ce aducea problema pe terenul lui Lorenzo Quart. Acum părintele Ferro se întorsese spre el și îl privea.

— Necazul e că nu aveți alibi, zise Quart.

La lumina lanternei, ochii parohului păreau mai închiși la culoare și mai ermetici:

— La ce mi-ar folosi? întrebă el.

— Bun, hai să vedem - se apleca spre el, cu coatele pe genunchi. Există ceea ce s-ar putea numi un orar critic în moartea lui Bonafé, un răstimp problematic: între șapte sau șapte și jumătate seara și aproximativ ora nouă. Depinde la ce oră ați închis biserica... Dacă ați avea martori care să declare ce ați făcut sau unde erați în acest răstimp, ar fi excelent.

Căpos mai era parohul ăsta, își spuse încă o dată în timp ce îi aștepta răspunsul. Părul acela alb tuns aiurea, nasul mare, fața colțuroasă de parcă i-ar fi fost tăiată cu barda. Lumina lanternei accentua toate trăsăturile acelea.

— N-am nici un fel de martori, zise.

Părea total indiferent la ce însemna asta. Quart schimbă o privire cu Gavira, care rămânea mai departe tăcut, apoi suspină descurajat:

— Ne complicați situația. Macarena și cu mine putem depune mărturie că ați ajuns la Casa del Postigo în jur de unsprezece și că atitudinea dumneavoastră, bineînțeles, era în afara oricărei bănuieli. Gris Marsala, la rândul ei va declara că până la șapte și jumătate totul a decurs în

perfectă regulă... Presupun că primul lucru de care se va lega poliția va fi cum de nu l-ați văzut pe Bonafé în confesional. Dar nici n-ați apucat să intrați în biserică, nu-i așa? Este explicația cea mai logică. Și probabil că avocatul pe care vi-l vom pune la dispoziție vă va cere să confirmați cu tărie acest aspect.

— De ce aș face-o?

Quart se uită lung la el, iritat. Doar era clar ca lumina zilei.

— Păi, ce să vă spun... E singura versiune credibilă. Vă va fi mai greu să vă dovediți nevinovăția susținând că ați încuiat biserica știind că era un mort înăuntru.

Don Príamo Ferro rămase fără nici o expresie, de parcă nimic din toate acelea nu-l privea. Atunci Quart, pe un ton aspru, îi aminti că se duseseră vremurile când autoritățile credeau cu ochii închiși în cuvântul unui slujitor al Domnului; cu atât mai puțin acum, când acestuia îi apăreau cadavre în confesional. Însă parohul nici măcar nu era atent la spusele lui, mulțumindu-se să-i adreseze lungi și tăcute priviri Macarenei. Apoi rămase din nou absorbit în contemplarea fluviului:

— Spune-mi ceva... Ce i-ar conveni mai mult Romei?

Era ultimul lucru la care se aștepta Quart. De aceea se foi în scaun, nerăbdător.

— Uitați de Roma, zise, prost dispus. Nu sunteți chiar atât de important. Oricum, tot va fi un scandal. Închipuiți-vă: un preot bănuit de asasinat, și încă în propria-i biserică.

Fie că își închipuia, fie că nu, tot nu scoase o vorbă. Își dusese mâna la față și își scărpina barba. Dintr-un motiv greu de înțeles, parcă aștepta ceva. Care îl amuza.

— Bine, încuviință în sfârșit. S-ar părea că cele întâmplate convin tuturor. Dumneavoastră scăpați de buclucul cu biserica - îi spuse lui Gavira, care rămase tăcut -, iar domniile voastre - zise către Quart - scăpați de mine.

Macarena se ridică imediat, cu o exclamație de protest.

— Nu vorbiți așa, don Príamo. Există atâta lume care are nevoie de biserica asta și de dumneavoastră. Eu am nevoie. Ducesa de asemenea - se uită la soțul ei, provocator. Iar mâine e joi, nu uitați.

Timp de câteva clipe, profilul dur al părintelui Ferro păru să se înmoaie puțin.

— Nu uit, zise; din nou lanterna desena reliefurile chipului cioplit cu dalta. Dar există lucruri peste care nu mai sunt stăpân... Spune-mi ceva, părinte Quart. Dumneata crezi în nevinovăția mea?

— Eu cred, sări Macarena, și cuvintele ei sunară a rugăminte fierbinte.

Dar ochii parohului nu se dezlipeau de Quart.

— Nu știu, răspunse acesta. Într-adevăr nu știu. Deși ce cred sau nu cred eu n-are importanță.

Dumneavoastră sunteți un om al Bisericii, un camarad. Datoria mea este să vă ajut din răsputeri.

Príamo Ferro se uită la Quart într-un fel ciudat, cum nu-l mai privise niciodată până atunci.

O privire pentru întâia oară lipsită de duritate. Recunoscătoare, poate. Bărbia bătrânului tremură puțin, ca și când acesta ar fi vrut să rostească vorbe care se încăpățânau să nu-i lunece de pe buze. Deodată clipi des strângând din dinți, expresia dinainte i se șterse de pe chip ca și când n-ar fi fost, și nu rămase decât măruntul și severul paroh, care plimbă primprejur o căutătură dușmănoasă, înainte de a-l fixa din nou pe Quart:

— Dumneata nu mă poți ajuta, zise. Nimeni n-o poate face... N-am nevoie de alibiuri, nici de mărturii, fiindcă atunci când am încuiat ușa sacristiei, omul acela era acolo, mort în confesional.

Quart închise ochii o clipă. Situația era fără ieșire.

— Cum puteți fi așa de sigur? întrebă, deși știa răspunsul.

— Pentru că eu l-am ucis.

Macarena se întoarse brusc pe călcâie, înăbușindu-și un geamăt, și se agăță de balustradă, cu fața spre fluviu. Pencho Gavira își aprinse altă țigară. În ce-l privește pe părintele Ferro, se ridicase și-și încheia cu degete stângace sutana.

— Iar acum, îi zise lui Quart, ar fi mai bine să mă predau poliției.

Luna aluneca încet pe Guadalquivir, mergând în întâmpinarea Turnului de Aur, care se reflecta departe, în ape. Așezat pe țărm, cu picioarele atârnându-i la mică distanță de apă, don Ibrahim, abătut, stătea cu capul plecat, ștergându-și cu batista sângele care îi picura din nas. Poalele cămășii îi ieșiseră din pantaloni, lăsându-i descoperită burta grea și pătată de cafea și de unsoare de la barcaz. Prăvălit lângă el, cu fața-n jos de parcă arbitrul ar fi numărat deja până la zece și de-acum nu mai conta, Potro del Mantelete se uita și el la apa neagră, tăcut, cu o sprânceană ridicată; pierdut în vise îndepărtate cu arene pentru lupte de tauri și cu după-amieze glorioase, cu aplauze sub reflectoare pe podeaua unui ring. Nemișcat ca un dulău obosit și credincios care așteaptă lângă stăpânul său.

…de-o-ntrebau curioși in zori:
Maria Paz, ce-aștepți aici?

La baza scării de piatră care cobora până la fluviu, Niña Puñales își muia în apă un colț al rochiei prin stufărișul de pe mal și se ștergea cu el la tâmple, fredonând doar pentru sine un refren popular. Peste murmurul apei, vocea ei răgușită de *manzanilla* și de înfrângere suna încetișor. Iar luminile Trianei făceau cu ochiul de pe malul celălalt, în timp ce briza ce bătea dinspre Sanlúcar și dinspre mare -

unii ziceau chiar dinspre America - încrețea ușor suprafața fluviului, ca să mai aline necazurile celor trei fârtați.

...Cin' ți-a spus că te-o iubi
e cătană prin străini.

Don Ibrahim își duse mecanic mâna la piept, apoi o lăsă să-i cadă în poală. Rămăseseră în urmă, la bordul Canelei Fina, ceasul lui don Ernest Hemingway, bricheta lui Garcia Mârquez, panamaua și trabucurile. Și, laolaltă cu bruma de demnitate și de rușine rămasă, se evaporaseră acele nicicând zărite patru milioane și jumătate cu care doreau să-i monteze Niñei o scenă pentru cântecele flamenco pe care nimeni nu le interpreta așa ca ea. Făcuse multe afaceri proaste la viața lui; dar ca aceea, nici una.

Suspină adânc de două ori, apoi, sprijinindu-se de umărul lui Potro, se ridică greoi în picioare. Niña Puñales venea dinspre fluviu ținându-și grațios cu degetele rochia umedă cu picățele și volănașe și, la lumina felinarelor din Arenal, fostul fals avocat contemplă cu duioșie cârlionțul desfăcut de pe fruntea ei, lațele cocului, dezordonate pe tâmple, rimelul scurs de pe gene și gura aceea veștedă de pe care se ștersese rujul carmin. Potro se ridică și el, în maioul lui alb, și până la don Ibrahim răzbi mirosul lui de sudoare bărbătească și cinstită. Și-atunci, pitită în întuneric, pe obrazul indianului - încă pârjolit de sticla cu Anîs del Mono - se scurse o lacrimă rotundă, groasă, ce îi rămase atârnată de bărbia pe care începea să i-o asprească barba crescută peste noapte, peste noaptea aceea atât de fără noroc.

Dar erau câteșitrei salvați, la adăpost, și-n jurul lor se întindea Sevilla. Iar duminică înfrunta taurii Curro Romero în persoană, în arena Maestranza. Iar Triana se înălța luminată din plin de partea cealaltă a fluviului, ca un refugiu, vegheată ca de o santinelă impasibilă de profilul de bronz al toreadorului Juan Belmonte. Și mai erau cele

unsprezece baruri pe trei sute de metri pătrați, la Altozano. Iar înțelepciunea, timpul trecător și piatra filosofală adăstau pe fundul sticlelor negre cu *manzanilla* aurie. Și undeva o chitară scotea arpegii în așteptarea vocii care să murmure o strofă de cântec popular. Și-apoi, la urma urmelor, nimic nu merita să-ți faci sânge rău de pomană. Că într-o zi și don Ibrahim și Potro și Niña și regele Spaniei și Papa de la Roma fi-vor morți și îngropați. Dar orașul acela tot acolo va fi, unde a fost dintotdeauna, mirosind a flori și a portocale amare și a regina-nopții și a iasomie primăvara.

Oglindindu-se în fluviul pe care veniseră și se duseseră atâtea fericiri și aleanuri, atâtea visuri și atâtea vieți:

Ți-ai oprit sireapul,
ți-am menit de bine,
și-au fost doi luceferi
ochii-ți pentru mine...

...cânta Niña. Și, ca și cum cântecul ei ar fi fost un semnal, un răpăit de tobă sau un suspin dindărătul frumoaselor feronerii maure de la arcadele ferestrelor, cei trei fârtați o porniră la drum, unul lângă altul, neuitându-se în urmă. Iar luna îi însoți tăcută pe apele fluviului, până când dispărură înghițiți de umbre și înapoia lor nu mai rămase decât ecoul, tot mai stins, al ultimei strofe a Niñei Puñales.

XIV. Liturghia de la opt

„Există persoane - printre care mă număr și eu - care detestă finalurile fericite.”
(Vladimir Nabokov, *Pnin*)

Dinapoia geamlâcului său din sticlă blindată, polițistul de serviciu se uita curios la haina neagră și la gulerul înalt, preoțesc, ale lui Quart. După un timp, își părăsi postul din fața celor patru monitoare cu circuit închis care supravegheau exteriorul Direcției Generale a Poliției și îi aduse o ceașcă cu cafea. Quart îi mulțumi, înviorat de lichidul fierbinte, văzând cum se îndepărtează spatele polițistului, cu cătușe și două încărcătoare lângă patul pistolului. Pașii gardianului, apoi ușa gheretei închizându-se răsunară în tăcerea coridorului, care era rece, luminos și alb, de o curățenie obsesivă. Lumina neonului împrumuta un ton aseptic, de spital, marmurei de pe jos și scării cu balustradă de oțel inoxidabil. Pe perete, lângă o ușă deschisă, un ceas electronic arăta, cu cifre roșii pe fond negru, ora trei și jumătate noaptea.

Era de aproape două ceasuri acolo. Debarcând de pe Canela Fina, Pencho Gavira plecase direct acasă, după ce schimbase câteva cuvinte cu Macarena și îi întinsese lui Quart o mână pe care acesta i-o strânsese în tăcere. Facem pace, părinte. Spusese aceasta fără un zâmbet, privindu-l fix înainte de a se răsuci pe călcâie și a se îndepărta, cu haina pe umeri, spre scara lată ducând către Arenal. Nu se putea ști dacă se referea la treaba cu parohul sau la Macarena. Oricum, gestul acela sportiv nu-l costa nimic pe

bancher. Responsabilitatea lui în sechestrarea părintelui fiind atenuată de intervenția de ultimă oră, convins că nici Macarena și nici Quart nu mai aveau să-i facă probleme, neliniștit doar de soarta asistentului său și a banilor pentru răscumpărare, Gavira avusese bunul-simț să nu se împăuneze cu situația prielnică în care împrejurările de acum îl plasau față de Nuestra Señora de las Lágrimas. în urma mărturisirii părintelui Ferro, vicepreședintele Băncii El Cartujano era neîndoios marele câștigător al nopții aceleia. Era greu de imaginat că cineva avea să-i mai stea în cale.

Cât despre Macarena, părea să pășească pe buza unei prăpăstii iscată de un coșmar. Pe puntea șalupei, când stătea întoarsă cu fața către fluviu, Quart îi văzuse umerii înfiorându-se când își lua adio, printre lacrimi, de la visul ce se scufunda în apele negre de sub picioarele ei. De atunci nu mai scosese o vorbă. După ce îl lăsară pe paroh la Direcția Generală a Poliției, Quart o conduse cu un taxi până la ea acasă; și nici atunci Macarena nu rosti vreun cuvințel. O lăsă așezată în *patio,* lângă havuzul cu *azulejos,* pe întuneric, iar când murmură un nehotărât „la revedere” înainte de a pleca, ea privea turnul întunecat al porumbarului, în dreptunghiul de cer negru, noaptea continua să pară un decor de teatru pictat cu punctișoare luminoase și așternut peste Casa del Postigo.

Se trânti o ușă, răsunară glasuri și pași la capătul coridorului alb, iar Quart rămase atent, cu ceașca de cafea încă în mână. Dar nu apăru nimeni, și după un moment tăcerea grea de sub lămpile cu neon se înstăpâni iar pe imaginile statice în alb-negru ale străzii deformate de obiectivul mare pe monitoarele poliției. Quart se ridică și făcu câțiva pași să se dezmorțească, iar când ajunse în fața panoului de sticlă blindată, agentul îi zâmbi cu o stingherită simpatie. Își compuse și el un surâs aidoma și se apropie de ușa mare ce dădea spre stradă. Acolo se afla alt gardian, cu o vestă antiglonț bleumarin și cu un

automat scurt atârnat de umăr, plimbându-se plictisit pe sub uriașii palmieri de la intrare. Direcția Generală era situată în partea modernă a orașului, iar la încrucișarea străzilor, pustii la ceasul acela, semafoarele treceau încet de la roșu la verde, de la verde la galben.

Se forța să nu gândească. Mai precis, reflecta numai asupra circumstanțelor tehnice ale cazului. Asupra noii situații a părintelui Ferro, a aspectelor juridice, a rapoartelor pe care trebuia să le trimită Romei de cum avea să se lumineze de ziuă... Și se străduia ca tot restul - senzații, incertitudini, intuiții - să nu pună stăpânire pe el, răpindu-i liniștea necesară lucrului. Îndărătul fragilei granițe trasate de toate acestea, pândind cea mai măruntă crăpătură ca să se înstăpânească pe întreaga panoramă, vechile-i fantasme încercau din răsputeri să se unească cu cele noi; numai că de data asta preotul Lorenzo Quart simțea răpăielile de tobă pe propria-i piele. Era ușor să te păstrezi deoparte când ceva - fie și numai o anumită idee despre sine - se interpunea între acțiune și consecințele ei; dar nu mai era la fel de simplu să-ți păstrezi cumpătul când auzeai respirația victimei. Sau când o recunoșteai ca fiindu-ți un alter ego, și-atunci conceptele de bine și de rău, de drept și de necuvenit își pierdeau contururile în acea teribilă certitudine.

Se privi îndelung în reflexul întunecat al sticlei ușii. Părul cenușiu foarte scurt al celui ce cândva fusese un bun soldat. Chipul prelung care cerea urgent un brici și spumă de ras. Gulerul înalt, negru cu alb, care nu-l mai punea la adăpost de nimic. Parcursese un drum lung, ca să se trezească din nou pe digul bătut de ploaie, cu picăturile reci căzându-i pe mâna rece, tot atât de lipsită de apărare ca a copilului care se anina de ea. Ca brațele care coborau de pe cruce un Crist de sticlă inexistent, redus la un gol delimitat de plumb în vitraliul pe care Gris Marsala se încăpățâna să-l restaureze.

O ușă se deschise la capătul opus al coridorului și zgomotul de voci ajunse până la Quart. Întorcându-se, văzu că Simeón Navajo se îndrepta spre el; cămașa lui de un roșu garibaldian era o dâră de bidinea colorată pe albeața aseptică a coridorului, îi dădu ceașca goală gardianului din gheretă și îi ieși în întâmpinare. Subcomisarul se ștergea pe mâini cu un șervețel de hârtie. Tocmai ieșise de la toaletă și părul lui umed era întins bine spre spate în codița de la ceafa. Avea cearcăne de oboseală în jurul ochilor, iar ochelarii rotunzi îi tot alunecau spre vârful nasului.

— Gata, zise, aruncând șervețelul într-un coș pentru hârtii. Tocmai a semnat declarația.

— Susține că l-a omorât pe Bonafé?

— Da.

Navajo dădea din umeri, parcă scuzându-se. Asta e! zicea gestul lui; nici dumneata, nici eu nu suntem de vină.

— Și când l-am întrebat de cele două morți dinainte, c-așa e procedura, ne-am pomenit că nu

le recunoaște, dar nici nu le neagă. Asta-i altă belea cât toate zilele, fiindcă erau cazuri clasate, și-acum ne obligă să redeschidem dosarele...

Își vârî mâinile în buzunare, făcu câțiva pași spre ușa de la intrare și se opri acolo, privind luminile străzii pustii.

— Adevărul e, adăugă, că domnul coleg al dumneavoastră nu-i prea comunicativ. S-a mărginit să răspundă „da” sau „nu” aproape tot timpul, sau să tacă atunci când îl sfătuia avocatul.

— Atâta tot?

— Da, atâta tot. Nici măcar când l-am confruntat cu doamna, sau domnișoara... sau sora Marsala, cum se spune, n-a clipit deloc.

Quart privi spre ușă:

— Ea mai e acolo?

— Da. Semnează ultimele declarații, cu avocatul acela adus de dumneavoastră. Când termină, poate pleca acasă.

— Confirmă versiunea lui don Príamo?

— Dimpotrivă. Insistă că nu-l crede. Ne asigură că parohul e incapabil să omoare pe cineva.

— Și el ce răspunde?

— Nimic. Se uită la ea și nu spune nimic.

Se deschise din nou ușa de la capătul coridorului și Arce, avocatul, veni spre ei. Era un om plăcut la vedere, cu haine de culoare închisă și cu insigna de aur a Colegiului avocaților prinsă la rever. De ani de zile se ocupa de problemele juridice ale Bisericii și se bucura pe bună dreptate de faima de specialist în tot felul de situații complicate, cum era aceea. Din onorarii și diurne câștiga o avere.

— Și dânsa? întrebă Navajo.

— A semnat declarația, zise Arce. Și ne-a cerut s-o lăsăm singură câteva minute cu părintele Ferro, ca să-și ia rămas-bun. Colegii dumneavoastră nu s-au opus, așa că i-am lăsat pe cei doi să discute puțin. Sub supraveghere, de bună seamă.

Suspicios, subcomisarul se uită întâi la Quart, apoi la avocat.

— Păi, uite c-au trecut mai mult de două minute, constată. Așa c-ar fi mai bine s-o luați de acolo.

— Or să-l coboare pe paroh la subsol, în camerele de arest? întrebă Quart.

— Nu, noaptea asta o să doarmă la infirmerie - Arce indică printr-un gest că îi datorau această favoare subcomisarului. Iar mâine va hotărî judecătorul.

Ușa se deschise din nou și Gris Marsala se îndreptă către ei însoțită de un agent care avea în mână niște foi dactilografiate. Călugărița avea un aer abătut, istovit. Purta aceiași blugi și teniși ca la biserică și o geacă de blugi peste tricoul albastru. În lumina crudă și albă a coridorului părea și mai vulnerabilă decât de dimineață.

— Ce-a spus? o întrebă Quart.

Ea zăbovi îndelung până să se întoarcă spre preot, de parcă ar fi trebuit să facă un efort ca să-l recunoască.

— Nimic.

Cuvintele îi ieșeau din gură lent, fără intonație. Dădea din cap dintr-o parte în alta, cu disperare.

— Zice că l-a omorât, apoi tace.

— Și dumneavoastră îl credeți?

Undeva în clădire, cu un zgomot stins și îndepărtat, se trânti o ușă. Gris Marsala îl privi pe Quart fără să răspundă. În ochii ei limpezi se citea un dispreț nesfârșit.

Când avocatul Arce se urcă într-un taxi împreună cu călugărița, Simeón Navajo păru să se destindă, ușurat. Îi detest pe tipii ăștia, îi mărturisi lui Quart cu voce joasă. Cu tertipurile lor și cu *habeas corpus* și cu toate potlogăriile. Îs o ciumă, *pater;* iar ăsta al dumitale în special e mai hârșit în meserie și are mai multe carapace decât țestoasele din Galápagos. După această răbufnire, subcomisarul aruncă o privire peste foile aduse de celălalt polițist, înainte de a i le întinde preotului:

— Aici aveți o copie a declarației. Nu se obișnuiește să fie dată și altcuiva, așa că vă rog să n-o fluturați prea mult pe culoarele astea. Însă dumneavoastră și cu mine... - Navajo schița un zâmbet. Bun. Mi-ar fi plăcut să vă fiu mai de folos în împrejurarea de față.

Quart îl privi recunoscător:

— Mi-ați fost deja. Mult.

— Nu mă refer la asta. Vreau să zic că un preot arestat pentru asasinat... - Navajo își atinse codița, stingherit. Mă-nțelegeți. Nu-l face pe cineva să se simtă mândru de profesia lui.

Quart răsfoia filele fotocopiate, redactate în limbaj oficial. Întocmit la Sevilla, în data de cutare și cutare: a compărut don Príamo Ferro, născut la Tormos, provincia

Huesca. în josul ultimei file era semnătura parohului: o trăsătură de condei stângace, aproape o zmângăleală.

— Spuneți-mi cum s-a întâmplat.

Navajo arătă copiile:

— Aveți aici tot ce-a vrut să spună. Restul îl putem deduce din răspunsurile lui afirmative la întrebările noastre sau din ce a refuzat să răspundă. Pe cât se pare, Honorato Bonafé se afla în biserică pe la opt, opt jumate. Intrase probabil pe ușa sacristiei. Părintele Ferro și-a făcut rondul prin biserică înainte de a o încuia și l-a găsit înăuntru.

— Obișnuia să șantajeze pe toată lumea, preciza Quart.

— Ăsta o fi motivul. Fie c-a fost o întâlnire stabilită dinainte sau întâmplătoare, treaba e că parohul zice că l-a omorât și gata. Fără alte detalii. Doar atât mai spune, că după aceea a încuiat ușa sacristiei, lăsându-l înăuntru.

— În confesional?

Navajo scutură din cap:

— Nu precizează nicidecum. Dar oamenii mei au reconstituit cele întâmplate. Bonafé se afla pesemne sus, pe schela altarului principal, lângă statuia Fecioarei. Conform tuturor indiciilor, parohul a urcat și el - își însoțea relatarea cu obișnuitele-i gesturi ale mâinilor, două degete mergând în sus ca și când s-ar fi cățărat pe schelă, apoi alte două degete apropiindu-se. S-or fi certat, s-or fi înfruntat, cine știe. Chestia e că Bonafé a căzut, sau a fost îmbrâncit, de la cinci metri înălțime - Navajo își împleti cele două perechi de degete o clipă, apoi imită căderea unuia din combatanți. Rana aceea de la mână și-a făcut-o încercând să se agate de un șurub al schelei. Căzut de sus, lovit de moarte, dar încă viu, s-a târât câțiva metri, reușind chiar să se ridice - Quart urmărea aproape hipnotizat lenta târâire a degetelor polițistului. Dar nu putea să meargă, și confesionalul i-a fost locul cel mai la îndemână. S-a prăbușit înăuntru și și-a dat duhul.

Degetele care îl reprezentau pe Bonafé zăceau acum nemișcate pe palma celeilalte mâini ce improviza un confesional. Grație mimicii lui Navajo, Quart își putea imagina scena fără efort; cu toate acestea, i se învârteau prin minte toate și fiecare în parte dintre conjuncțiile adversative pe care le învățase la școală când era mic. Dar. Insă. Ci.

— Fapte confirmate de don Príamo?

Navajo făcu o mutră agasată. Ar fi fost prea frumos să fie așa, zicea gestul lui. Nu poți cere chiar atât.

— Nu. Stă și tace - își scoase ochelarii ca să privească lentilele în lumina neonului, de parcă starea lor de curățenie i-ar fi stârnit bănuieli profesionale. Zice că el a făcut-o și amuțește.

— Istoria asta n-are nici cap, nici coadă.

Subcomisarul susținu privirea sceptică a lui Quart fără să clipească, într-o tăcere dictată doar de politețe.

— Nu-s de acord, zise în sfârșit. Ca om al Bisericii, e normal ca dumneavoastră să preferați alte indicii, alte circumstanțe. Îmi închipui că latura morală a faptelor vă repugnă, și vă înțeleg. Dar ia puneți-vă în locul meu - își așeză ochelarii la loc pe nas. Sunt polițist și îndoielile mele sunt minime: am aici raportul medicului legist și un bărbat, preot sau nu, în deplinătatea facultăților sale mentale, care mărturisește că a ucis. Așa cum spunem noi pe-aici: un lichid alb la sticlă cu o vacă pe etichetă nu poate fi decât lapte. Pasteurizat, degresat, caramelizat sau cum poftiți; dar lapte.

— Bun. Dumneavoastră știți că el a făcut-o. Dar eu trebuie să știu cum și de ce a făcut-o.

— Bine, *pater.* La urma urmelor, e treaba dumneavoastră. Deși în legătură cu asta s-ar putea să vă ofer o surpriză. Vă amintiți că Bonafé se afla pe schela altarului principal când l-a surprins parohul? - scoase din buzunarul pantalonilor o pungută de plastic cu o biluță

sidefie înăuntru. Dar ia uitați-vă ce-am găsit asupra cadavrului.

— Pare a fi o perlă.

— Asta și este, confirmă Navajo. Una din cele douăzeci de perle încastrate în sculptura Fecioarei, pe față, pe mantie și pe cunună. Iar Bonafé o avea în buzunărașul vestei.

Quart se uita la punguța de plastic, deconcertat.

— Și?

— Treaba e că-i falsă. Ca și celelalte nouăsprezece. În biroul cu mese goale, subcomisarul îi dădu lui Quart restul detaliilor în timp ce-l mai servea cu o cafea, iar el golea o sticlă de bere. Cercetările pertinente îi luaseră toată seara și o parte din noapte, dar acum putea stabili cu precizie că cineva înlocuise cu luni în urmă perlele statuii cu altele, identice, de imitație. Navajo îl lăsă pe confuzul Quart să citească rapoartele și faxurile corespunzătoare. Prietenul său, inspectorul-șef Feijoo, lucrase la Madrid până seara târziu ca să urmărească pista perlelor. Încă nu se știau amănuntele, dar indiciile îl desemnau din nou pe Francisco Montegrifo, negustorul madrilen care fusese deja intermediarul părintelui Ferro cu ocazia vânzării dubioase a panoului de retablu de la Cillas, cu zece ani în urmă. Iar Montegrifo pusese în circulație perlele căpitanului Xaloc. Descrierea lor, cel puțin, coincidea cu niște piese aflate în mâinile unui specialist, un bijutier catalan care colabora cu poliția, expert în spălarea materialelor achiziționate ilegal. Desigur, nu exista nici o probă împotriva lui Montegrifo în legătură cu presupusa-i mediere, însă indiciile erau mai mult decât rezonabile.

În ce privește banii obținuți, data oferită de colaborator coincidea cu reluarea lucrărilor de restaurare a bisericii, când s-au achiziționat materiale de zidărie și s-au închiriat utilaje. Furnizorii contactați de oamenii subcomisarului Navajo afirmau că suma totală a materialelor de

construcție depășea posibilitățile salariului parohului și ale cutiei milei din biserică.

— Și iac-așa avem mobilul, conchise Navajo. Bonafé miroase o pistă, se furișează în biserică și se convinge că perlele sunt false... încearcă să-l șantajeze pe paroh, sau poate că acesta nici nu i-a lăsat timp s-o facă - mâinile subcomisarului reluară mimarea scenei, de data asta pe tăblia mesei, cu vraful de hârtii drept schelă. Poate l-a surprins în plină activitate și l-a omorât. Apoi încuie cu cheia ușa sacristiei și petrece câteva ore în turnul Casei del Postigo, gândindu-se. Apoi dispare o zi întreagă.

După ultima frază polițistul rămase cu ochii la interlocutorul său, întrebător, dându-i ghes să completeze el lacunele relatării. Păru decepționat când Quart nu spuse nimic.

— Sigur că părintele Ferro, continuă fără tragere de inimă, n-a vrut să ne povestească nimic

despre dispariția sa. Ciudat, nu? - acum strecura o privire îndurerată peste ochelari. Nici în această privință, dacă-mi permiteți, *pater,* nu m-ați ajutat prea mult.

Căutând parcă o consolare, se trase cu scaun cu tot lângă micul frigider din spatele lui, scoase o altă sticlă de bere și un sandviș cu șuncă învelit în țiplă, îl întrebă pe Quart dacă voia și el și începu să devoreze cu ferocitate pe când preotul se întreba unde intra toată mâncarea și berea aceea în mărunțelul subcomisar.

— Prefer să tac decât să vă mint, zise Quart pe când celălalt mesteca de zor. Aș compromite persoane care n-au nici o legătură cu asta. Poate mai târziu, când totul se va fi terminat... Dar vă dau cuvântul meu de preot: nimic din toate astea nu are atingere directă cu cazul.

Navajo mușcă cu poftă din tartină, își însoți îmbucătura cu o gură de bere și se uită gânditor la Quart:

— Secretul confesiunii, așa-i?

— Să zicem că da.

— Bun - altă mușcătură. N-am încotro și trebuie să vă cred, *pater.* În plus, am primit instrucțiuni de la șefii mei în sensul, citez literă cu literă, de a fi extrem de discret în problema asta - zâmbi doar pe jumătate, cu gura plină, invidiind influențele profesionale ale lui Quart. Deși trebuie să vă spun că, de cum voi rezolva aspectele imediate, am de gând să mă ocup de laturile obscure ale cazului, chiar și pe cont propriu... Sunt un polițist al dracu' de curios, dacă-mi permiteți expresia - pentru o clipă, privirea polițistului deveni foarte serioasă dinapoia ochelarilor. Și nu-mi place să-și bată cineva joc de mine.

Scutură din cap ca pentru a-și întări spusele. Apoi făcu un ghemotoc din bucata de țiplă și-l aruncă în coșul pentru hârtii.

— Oricum, n-o să uit că-mi datorați niște explicații. înălță deodată un deget. Tocmai își amintise ceva.

— Ah, da. La spitalul Reina Sofia a fost adus un om într-o stare mizerabilă. A fost găsit sub podul Triana, cu puțin timp în urmă - acum Navajo îl scruta pe Quart cu deosebită atenție. E un detectiv particular de joasă speță, despre care se spune c-ar fi gorila lui Pencho Gavira, soțul, sau ce-o fi fiind, al doamnei Bruner-fiica. Auzi dumneata câte coincidențe-n noaptea asta, nu? Dar îmi închipui că nici despre asta nu știți nimic.

Quart susținea impasibil privirea polițistului.

— Absolut nimic.

Navajo se scobea între dinți cu o unghie.

— Bănuiam eu, zise. Și nici nu știți ce bine-mi pare că-i așa, fiindcă individul arată jalnic: amândouă brațele rupte și falca sfărâmată. I-a trebuit juma' de oră să articuleze două vorbe, închipuiți-vă. Iar când a făcut-o, a spus c-a alunecat pe scară.

Nu mai erau multe de spus. Întrucât Quart era singurul reprezentant ecleziastic pe care îl avea la îndemână,

Navajo îi predă câteva documente oficiale împreună cu cheile bisericii și casei parohiale. De asemenea, îl puse să semneze o scurtă declarație despre predarea voluntară a părintelui Ferro.

— Nici un alt preot în afară de dumneavoastră n-a venit să-l viziteze. Către seară ne-a telefonat arhiepiscopul, dar numai ca să se spele pe mâini cu multă artă - polițistul făcu o strâmbătură grăitoare. Ah, și ca să ne roage să-i ținem pe ziariști departe de întreaga poveste.

Aruncă sticla goală în coșul de hârtii, căscă din răsputeri și, după ce se uită la ceas, insinua că nu i-ar strica să ațipească nițel. Quart ceru să-l vadă pe paroh pentru ultima dată, iar Navajo, după ce cumpăni un moment în minte cererea lui, declară că nu vedea vreun inconvenient, dacă și cel interesat era de acord. Se duse să-l întrebe pe paroh și, plecând, lăsă perla falsă în punguța ei de plastic pe masă.

Quart rămase cu ochii la ea, fără s-o atingă, în timp ce și-l imagina pe Honorato Bonafé dezlipind-o de pe sculptură și punându-și-o în buzunar. Era mare, cojită de pojghița ei strălucitoare în partea unde fusese prinsă în alveola statuii. Pentru asasin, oricine ar fi fost el - părintele Ferro, biserica însăși, oricare dintre personajele care se învârteau pe-acolo -, o dată scoasă din locul unde fusese încastrată, perla căpăta caracterul de obiect mortal. Bonafé se jucase fără să știe cu tăișul misterului, cu ceva ce depășea cu mult abordarea polițistă a problemei. *Să nu profanați casa Tatălui Meu*. Să nu amenințați refugiul celor ce caută alinare, mângâiere. Începând din acel punct, morala convențională era inadecvată pentru analizarea faptelor. Trebuia să meargă mai departe, în tenebrele de afară, pe cărările neospitaliere pe care măruntul și durul paroh le bătea de mulți ani, susținând pe umerii lui obosiți greutatea dezolantă, excesivă, a unui cer lipsit de sentimente. Gata să ofere pace, adăpost, milă. Gata să

ierte păcatele, ba mai mult - așa cum făcea în noaptea aceea -, să le ia asupra sa.

Nu era chiar așa de mare misterul, la urma urmelor. Și Quart schiță un zâmbet ușor și foarte trist, cu ochii țintă la perla falsă din biserica Nuestra Señora de las Lágrimas, în timp ce totul în jurul lui începea să se rotească încet, ca bolta neagră pe care noapte de noapte o scruta părintele Ferro în căutarea celei mai emoționante dintre certitudini. Și lui Quart totul i se revelă ca fiind extraordinar de simplu, pe când vedea cum piesele se potrivesc, ocupându-și fiecare locul cuvenit: perla, biserica, orașul acela, punctul din spațiu și timp unde se situa totul. Personaje reflectate în fluviul lat, străvechi și înțelept, curgând implacabil spre o mare imensă, imuabilă; o mare ce va continua să ude plaje pustii, ruine, porturi părăsite, bărci ruginite cu parâme nemișcate, când totul se va fi sfârșit și ele, personajele, vor fi murit de mult.

Era atât de redus spațiul, atât de precar refugiul, atât de slabă mângâierea, încât nu era greu să-l înțelegi pe cel care scotea din teacă spada lui Iosua ca să ducă bătălia ce dădea un sens oricărui lucru sau ca să care în spate crucea cu păcatele altora. Erau cele două fețe ale aceleiași monede: unicul eroism posibil, curajul lucid, lipsit de flamuri și de victorie. Pioni singuratici la marginea tablei de șah, încercând să-și termine jocul cu demnitate chiar dacă erau copleșiți de înfrângere, precum careurile de infanterie ale căror împușcături se sting încetul cu încetul într-o vale cotropită de dușmani și de umbre. Asta e căsuța mea de pe tablă, aici mă aflu, aici mor. Și în centrul fiecărei căsuțe, un obosit răpăit de tobă.

— Când doriți, pater, anunță Navajo, apărând în ușă.

Asta era. Exact asta, și nu mai conta cine îl împinsese pe Honorato Bonafé din înaltul schelei. Quart întinse o mână până atinse cu degetele pachețelul cu perla. Și astfel, privind lacrima falsă a bisericii, soldatul rătăcit pe povârnișul dealului Hattin recunoscu în depărtare glasul

răgușit și zgomotul de arme ale altui frate care își ducea lupta în colțul acela al tablei de șah. Nu mai existau mâini prietenești care să te îngroape apoi în criptele eroilor, luminate de razele aurii bătând dinspre crenelurile pentru arcași, printre statuile întinse peste morminte ale cavalerilor cu mănușile de fier puse și cu un leu culcat la picioare. Acum soarele era la zenit, iar osemintele oamenilor și cailor zăceau la poalele colinei, pradă șacalilor și hoitarilor. Așa că, târându-și spada, asudat pe sub zale, războinicul istovit se ridică în picioare și îl urmă pe Simeón Navajo pe culoarul lung și alb. Iar acolo, la capăt, într-o mică încăpere cu un gardian de strajă, părintele Ferro stătea pe un scaun, fără sutană, cu niște pantaloni gri de sub care ieșeau pantofii lui vechi și nelustruiți și cu o cămașă albă încheiată până sus. Avuseseră delicatețea să nu-i pună cătușe; dar chiar și-așa părea foarte mic și neajutorat, cu părul lui zbârlit și tuns alandala, cu barba de aproape două zile peste urme, zbârcituri și cicatrice. Ochii lui negri, înroșiți către colțurile interne, îl observară pe nou-venit, impasibili. Atunci Quart se îndreptă spre el și, în timp ce subcomisarul și gardianul îl priveau înmărmuriți din ușă, îngenunche dinaintea bătrânului preot.

— Iertați-mă, părinte, căci am păcătuit.

Acestea îi erau scuzele, respectul, căința; și trebuia să și le mărturisească public. Pentru un moment, uimirea se zugrăvi în privirea parohului. Rămase așa, nemișcat, nedezlipindu-și ochii de la bărbatul care aștepta îngenuncheat și neclintit în fața lui. În sfârșit, ridică încet o mână și făcu semnul crucii peste capul lui Lorenzo Quart. În ochii bătrânului sclipea o luminiță umedă, de recunoștință; îi tremurau bărbia și buzele în timp ce rostea în tăcere, fără cuvinte, vechea formulă a mângâierii și speranței. Și o dată cu ea zâmbiră în sfârșit, cu ușurare, toate fantasmele și toți prietenii morți ai templierului.

Lăsă în urmă cei trei palmieri și traversă piața pustie printre semafoarele care treceau de la verde la roșu și de la roșu la galben. Apoi merse în linie dreaptă pe bulevard, în direcția podului San Telmo, în singurătatea și tăcerea desăvârșită din zori. Văzu lumina unui taxi liber într-o stație, dar își continuă drumul; avea nevoie să meargă pe jos. Asta și făcu, în timp ce felinarele îi lungeau și îi scurtau umbra pe trotuar. Pe măsură ce se apropia de Guadalquivir, era tot mai multă umezeală, și pentru prima oară de când se afla la Sevilla simți că îl ia cu frig. Își ridică gulerul hainei. Lângă pod, fără lumini și fără turiști care să-l admire la ora aceea, Turnul almohad se cufunda în întuneric, concentrându-se asupra timpului său pierdut.

Străbătu podul. Țâșnitorile fântânii arteziene de la Puerta de Jerez erau secate când trecu pe lângă fațada de cărămizi și *azulejos* a hotelului Alfonso al XIII-lea. Merse de-a lungul zidurilor ce mărgineau Alcazarele Regale și, în *Patio*-ul Steagurilor, doi măturători abătură într-o parte la trecerea lui jetul ce țâșnea dintr-o strălucitoare gură de apă de bronz. Trase în piept aerul înmiresmat de portocali și de pământul reavăn în drum spre arcada ghetoului Juderia, apoi pe străzile înguste ale cartierului Santa Cruz, precedat de ecoul pașilor lui pe sub felinarele cu lumină incertă. Nu mai știa cât umblase, dar fapt e că plimbarea îl dusese foarte departe, în afara timpului, într-un loc imprecis unde, în toiul unei visări, se pomeni deodată într-o piațetă, printre case spoite în ocru și var alb, care lumina prin întuneric de parcă era ziuă. O piață mică, cu feronerii la ferestre, cu ghivece de mușcate și cu bănci împodobite cu *azulejos* înfățișând scene din *Don Quijote.* Iar în fund, printre schelele ce-i sprijineau campanila decrepită, vegheată de o Fecioară fără cap pe care întunericul o ascundea pe jumătate în firida ei, se înălța, veche de trei secole și de lungul, nesfârșitul pomelnic al oamenilor care se refugiaseră sub acoperișul ei, biserica Nuestra Señora de las Lágrimas.

Se așeză pe una din bănci și o privi de acolo, nemișcat, mult, mult timp. Bătăile orologiului din turnul din apropiere se succedară fără ca el să le acorde vreo atenție; și, de fiecare dată, lăstunii și porumbeii zburătăceau speriați, smulși din somn, după care se lăsau din nou din zbor, căutând adăpostul streșinilor. Nu mai era lună pe cer. Stelele continuau să pâlpâie, înghețate, și spre ziuă frigul se accentua, amorțind pulpele și spatele preotului. Totul devenea mai clar în sufletul lui plin de pace, și văzu cum limpezimea care începea să se insinueze dinspre răsărit creștea încet-încet, conturând tot mai mult silueta campanilei ce părea să se detașeze pe fundalul întunecat dimprejurul ei. Și iar bătu orologiul din apropiere, și iar își luară și își conteniră zborul porumbeii și lăstunii. Și de data asta ziua se afirma cu tărie, în rumeneala care împingea noaptea către partea opusă a orașului, în profilul net al campanilei, al acoperișului, al streșinilor de deasupra piațetei și în culorile ce își întipăreau nuanța obscură de aur și lut pe varul alb al zidurilor. Și cântară cocoșii, fiindcă Sevilla era unul dintre orașele acelea unde încă mai existau cocoși care să salute zorii. Atunci Lorenzo Quart se ridică în picioare, de parcă ar fi revenit dintr-un lung vis cu ochii deschiși. De nu cumva rămăsese învăluit în el, cum ar fi zis oricine care i-ar fi observat felul de a merge spre biserică.

Sub arcul de la intrare scoase din buzunar cheia și o răsuci în broasca ușii, care se deschise cu un scrâșnet. Intra deja suficientă lumină prin vitralii ca să-i permită să înainteze cu siguranță printre băncile îngrămădite în fundul naosului și cele dispuse de ambele părți ale culoarului central, în fața altarului și retablului încă acoperit de umbre, lângă care ardea candela Sfântului Sacrament. Ascultându-și pașii, merse până în mijlocul bisericii și, ajuns acolo, privi confesionalul cu ușa deschisă, schelele lipite de pereți, dalele uzate de pe jos și gura neagră a criptei unde odihneau rămășițele Carlotei Bruner.

Apoi îngenunche într-una din bănci și așteptă neclintit să se lumineze de ziuă. Nu se ruga, pentru că nu știa dinaintea cui s-o facă și nici vechea disciplină a riturilor profesionale nu i se părea potrivită cu împrejurările. De aceea se mulțumi să aștepte cu mintea pustiită, lăsându-se legănat de mângâierea tăcută a vechilor ziduri, sub acoperișul înnegrit de fumul lumânărilor, de incendii și de pete de umezeală, care se întindea deasupra capului său, acolo unde lumina sporită scotea din întuneric chipul bărbos al unui profet, aripile unui înger, un nor pustiu sau o siluetă de nerecunoscut, ca o fantomă estompându-se în liniștea timpului. Până la urmă apăru și lumina soarelui, intrând chiar prin silueta de plumb a Cristului dispărut din vitraliu; iar retablul redeveni un arabesc baroc suflat cu aur, coloane daurite slăvind gloria dumnezeiască. Piciorul Maicii Domnului strivea capul șarpelui, și ăsta, bănui Quart, era singurul lucru cu adevărat important. Atunci urcă în cor și trase de funia clopotului. Așteptă un sfert de oră așezat pe jos, sub capătul de frânghie ce se termina cu noduri groase, apoi, ridicându-se, făcu să răsune din nou clopotul, cu două ultime dangăte rare la sfârșit. Mai erau cincisprezece minute până la liturghia de la opt.

Aprinse lumina retablului și cele șase lumânări înalte, câte trei de fiecare parte a altarului. Apoi, după ce așeză misalul și cele două mici carafe pentru apă și vin, se duse în sacristie și se spălă pe mâini și pe față, frecându-și cu un prosop părul umed. Deschise dulapul cu ornate și sertarele comodei, așeză obiectele liturgice și alese veșmintele potrivite zilelor de peste an. Când totul fu gata, începu să se îmbrace încet, în ordinea și felul învățate la seminar, pe care nici un preot nu le mai uită vreodată. începu cu amictul, pătratul de pânză de in alb ieșit deja din uz și pe care numai preoții integriști sau foarte bătrâni, ca părintele Ferro, îl mai foloseau. Urmând cu strictețe

mișcările rituale, sărută crucea din mijloc înainte de a și-l întinde peste umeri și a-i lega panglicile încrucișate la spate. În dulap se găseau trei tunici albe - din acelea care îl acoperă pe oficiant de la umeri până la picioare —, și două erau prea mici pentru statura lui; dar a treia, fără îndoială purtată de părintele Lobato, avea o lungime acceptabilă. O îmbrăcă, strângând șnurul de la gât, și se încinse cu cingulum. Luă apoi fâșia lată de mătase albă numită stolă și, după ce îi sărută crucea brodată în centru, și-o petrecu peste amict. Apoi, punându-și-o cruciș peste piept, îi fixă cele două extremități de-o parte și de alta a trupului cu ajutorul cingulum-ului. Luă în sfârșit vechea casulă de mătase albă, în față cu anagrama lui Isus Cristos brodată în fir de aur șters, lipsit de strălucire, și își introduse capul prin deschizătură, lăsând-o să cadă de-a lungul corpului. Când termină, rămase nemișcat, sprijinit de comodă cu ambele mâini, privind crucifixul cu urme de lovituri și ciocănituri, printre sfeșnicele grele de argint din fața lui. Deși nu dormise, simțea luciditatea și pacea dinainte, de când aștepta așezat pe bancă. Reîntâlnirea cu vechile gesturi familiare, începerea ritualului îi sporeau senzația aceea. De parcă singurătatea nici nu mai conta, diluându-se în executarea unor mișcări pe care alți oameni, alte singurătăți le repetaseră aidoma, de la terminarea Cinei încoace, vreme de aproape două mii de ani. Nu mai conta că templul era crăpat și ruinat, că schelele sprijineau campanila, că de pe boltă vechile picturi dispăreau precum fantasmele. Că din tabloul de pe perete Maria își înclina supusă capul sfios înaintea unui înger, pe o pânză diformă, plină de crăpături și de pete, întunecată de oxidarea vernisului. Sau că la capătul vechiului telescop al părintelui Ferro, la milioane de ani-lumină, înghețata pâlpâire a aștrilor își bătea joc în hohote de toate astea.

Poate că evreul acela deștept numit Heinrich Heine avea dreptate și Universul nu era decât rezultatul visului vreunui zeu beat care se ducea să doarmă pe o stea. Dar

secretul ținut sub cheia răsucită de trei ori în poarta abisului era bine păzit. Părintele Ferro avea să cunoască închisoarea din cauza asta, și nici Quart, nici nimeni nu avea dreptul să-l dezvăluie oamenilor cumsecade care acum așteptau alături, în biserica a cărei rumoare - o tuse, zgomot de pași, scârțâitul unei bănci în care îngenunchea cineva - răzbea până la el prin ușa sacristiei, lângă confesionalul unde Honorato Bonafé murise fiindcă atinsese vălul lui Tanit.

Se uită la ceas; era timpul.

XV. Vesper

„Să se folosească de adevăratu-i nume
însemna să procedeze contrar Codului."
(Clough and Mungo, *Approaching Zero*)

La câteva zile după întoarcerea lui la Roma și prezentarea raportului despre biserica Nuestra Señora de las Lágrimas, Quart primi acasă, pe Via del Babuino, vizita monseniorului Paolo Spada. Ploua din nou peste oraș, ca în urmă cu trei săptămâni, când primise ordinul să plece la Sevilla. Acum Quart stătea în picioare în fața marilor ferestre deschise ale terasei, uitându-se cum cădea ploaia peste acoperișuri, peste zidurile zugrăvite în ocru ale caselor, peste reflexul cenușiu al caldarâmului și peste treptele din Piața Spaniei, când auzi soneria de la ușă. Monseniorul Spada ședea în prag, masiv, cu umerii lui pătrați, într-un trenci negru șiroind de apă, scuturându-și cu mișcări repetate ale capului picăturile de pe părul lui aspru de dulău.

— Treceam pe-aici, spuse. Și m-am gândit că poate o să mă inviți la o cafea.

Fără a mai aștepta răspunsul, își agăță trendul în cuier și intră în salonașul auster, unde se așeză pe unul dintre fotoliile trase lângă terasă. Rămase acolo, tăcut, privind cum cade ploaia, până când Quart se întoarse din bucătărie cu cafetiera fumegândă și cu două cești pe o tavă.

— Sfântul Părinte a primit raportul dumitale.

Quart încuviință domol pe când își punea puțin zahăr, apoi așteptă în picioare, amestecând cafeaua cu lingurița. Avea mânecile cămășii suflecate peste antebrațe și gulerul deschis, fără fâșia de celuloid alb. Dulăul își aplecă greoiul cap de gladiator, privindu-l pe deasupra ceștii:

— De asemenea, adăugă, a primit și un alt raport, de la arhiepiscopul Sevillei, unde ești menționat.

Ploaia se înteți afară, iar darabana apei pe terasă atrase pentru un moment atenția celor doi.

Quart puse ceașca goală pe tavă și zâmbi: cu gestul trist, distant pe care cineva îl are pregătit de mult, știind că mai devreme sau mai târziu va avea nevoie de el.

— Regret că v-am făcut probleme, Monseniore.

Era tonul lui dintotdeauna. Disciplinat, respectuos. Deși se afla acasă la el, ședea tot în picioare, gata parcă să-și lipească degetele de vipușca inexistentă a pantalonilor negri. Directorul ILE îi adresă o privire afectuoasă, apoi ridică din umeri.

— Nu *mie* mi-ai creat probleme, zise cu blândețe. Dimpotrivă, ai informat punctual, într-un timp record, ai desfășurat o muncă dificilă și ai luat măsurile potrivite în privința predării părintelui Ferro poliției și a apărării sale legale - tăcu câteva clipe, privindu-și mâinile uriașe între care ceașca aproape că dispărea. Totul ar fi fost perfect dacă te-ai fi limitat la asta.

Zâmbetul trist al lui Quart se accentua:

— Dar n-am făcut așa.

Ochii de câine bătrân ai arhiepiscopului, brăzdați de firișoare maronii, îl priviră îndelung pe agent:

— N-ai făcut așa. La urmă te-ai decis să înclini balanța, să iei partea cuiva - șovăi o clipă, încruntându-se. Să te implici, cred că ăsta-i cuvântul. Și ai făcut-o în felul și în momentul cele mai nepotrivite.

Quart îl privi cu sinceritate:

— Pentru mine au fost cele mai potrivite, Monseniore.

Arhiepiscopul își înclină din nou fruntea, binevoitor.

— Ai dreptate, scuză-mă. Pentru dumneata erau așa, firește. Dar nu și pentru ILE - își lăsă ceașca lângă cealaltă, pe tavă, și își observă interlocutorul cu multă curiozitate. Nici pentru rolul imparțial pe care ai fost trimis să-l joci acolo.

— Am știut că era inutil ce fac, insistă Quart. Un simbol, nimic altceva - rămase concentrat, amintindu-și. Dar există momente când genul acesta de lucruri are importanță.

— Bun, admise monseniorul Spada. În realitate, n-a fost chiar așa de inutil. După câte știu, Nunțiatura din Madrid și Arhiepiscopia Sevillei au primit în dimineața asta instrucțiuni să salveze biserica Nuestra Señora de las Lágrimas și să numească acolo un nou paroh - studie expresia lui Quart înainte de a-i face cu ochiul prietenește, ironic și bine intenționat. Considerațiile acelea finale ale dumitale despre părticica de rai care dispare, despre pielea crăpată de pe tobă și toate celelalte înșirate acolo și-au făcut efectul. Foarte emoționant și convingător. Dacă am fi cunoscut înzestrările dumitale retorice, le-am fi folosit cu mult timp în urmă.

După ce spuse toate astea, Dulăul tăcu. Acum e rândul tău să întrebi, zicea tăcerea lui. Ușurează-mi puțin sarcina.

— Asta-i o veste bună, Monseniore - Quart îl privea în expectativă. Însă veștile bune se dau prin telefon... Care e cea rea?

Prelatul suspină.

— Cea rea se numește Eminența Sa Jerzy Iwaszkiewicz - își abătu puțin privirea și mai suspină o dată. Iubitului nostru frate întru Cristos i-au scăpat nițel lucrurile din mână și ține morțiș să le recupereze... Pentru asta s-a folosit cât a putut de raportul arhiepiscopului Sevillei. Storcându-l bine, a ajuns la concluzia că dumneata ți-ai depășit atribuțiile. Mai mult, Iwaszkiewicz a luat drept bune anumite insinuări ale monseniorului Corvo privind conduita dumitale personală... Adevărul e că parcă s-au vorbit să-ți facă situația foarte puțin de invidiat.

— Dar pe-a dumneavoastră, Excelență?

— Ah, bun, asta-i altă treabă - monseniorul Spada ridică o mână, scoțându-se din ecuație. Eu sunt mai puțin vulnerabil, am dosare și alte chestii. Mă bucur de sprijinul relativ al secretarului de stat... în realitate, mi-au oferit pacea în schimbul unei mici compensații.

— Capul meu.

— Mai mult sau mai puțin.

Arhiepiscopul se ridică și făcu vreo câțiva pași prin cameră. Acum era în spatele lui Quart, contemplând un mic desen care atârna, înrămat, pe perete.

— E vorba de ceva simbolic, înțelege bine. Ceva asemănător liturghiei dumitale de joia trecută... Toate astea-s nedrepte, știu. Viața e nedreaptă. Roma e nedreaptă. Dar asta e. Sunt regulile jocului nostru, și dumneata ai știut-o dintotdeauna.

Făcu câțiva pași împrejurul preotului, până când ajunse iar în fața lui. Ședea cu mâinile la spate și cu un aer gânditor:

— O să-ți simt lipsa, părinte Quart, zise. înainte sau după Sevilla, dumneata rămâi același brav soldat. Știu că ai procedat cum era mai bine. Poate că în toți acești ani ți-am pus în cârcă prea multe fantome. Sper că fantoma brazilianului aceluia, Nelson Corona, și-a aflat de mult pacea.

— Ce-au de gând să facă cu mine?

Era o întrebare neutră, obiectivă; fără nici un strop de îngrijorare. Monseniorul Spada ridică mâinile spre cer, neputincios :

— Iwaszkiewicz, întotdeauna atât de milostiv, dorea să te trimită pe post de funcționar la un secretariat oarecare, cât mai obscur - arhiepiscopul plescăi din limbă, dând de înțeles că l-ar fi uimit un alt tip de proiecte din partea Eminenței Sale. Din fericire însă, aveam și eu cărțile mele în mânecă. Nu vreau să spun că mi-am pus gâtul pentru dumneata, dar am avut precauția de a mă înarma cu acel

curriculum al dumitale din care reies cu brio serviciile făcute: inclusiv cel din Panama și cel din Sarajevo, când ni l-ai adus pe episcopul croat viu și nevătămat. Așa că până la urmă Iwaszkiewicz a trebuit să se mulțumească cu execuția dumitale formală ca agent ILE - umerii pătrați se mai ridicară o dată sub haina Dulăului. Cu asta polonezul îmi ia un pion, dar partida rămâne remiză.

— Și care-i verdictul? se interesă Quart.

Se gândea la el însuși, la cum se va simți departe de toate acelea. Poate că n-o să-i fie atât de greu, se gândi. Poate că totul va fi mai dur și îi va fi mai frig; dar frig simțea și pe dinăuntru. Numai un moment se gândi dacă ar avea curajul să părăsească totul cu o sentință excesivă. Să înceapă în altă parte de la zero, fără veșmântul negru protector, care îi era uniforma și unica patrie. Problema, după Sevilla, era că locurile unde putea să se ducă se împuținaseră.

— Prietenul meu Azopardi, tocmai zicea monseniorul Spada, secretarul de stat, se oferă să ne dea o mână de ajutor. A promis să se ocupe de dumneata. Ideea e să-ți găsească o funcție ca atașat la o nunțiatură, de preferință în America de Sud. După câtva timp, dacă bate alt vânt, și dacă eu rămân în fruntea ILE, te voi rechema - părea ușurat, neobservând nici o reacție la Quart. Ia-o ca pe un exil temporar sau ca pe o misiune mai lungă decât celelalte. Mai pe scurt: dispari câtva timp. La urma urmelor, deși opera Sfântului Petru este eternă, papii și anturajul lor dispar. Cardinalii polonezi îmbătrânesc, ies la pensie, li se descoperă un cancer, știi doar - își sublinie spusele cu un zâmbet strâmb. Iar dumneata ești tânăr.

Quart se apropiase de ferestrele mari ale terasei. Ploaia continua să bată darabana pe dale, la picioarele lui, și era ca o mantie cenușie alunecând peste acoperișurile caselor din apropiere. Trase în piept aerul umed. Tonurile de ocru ale fațadelor și Piața Spaniei străluceau jos, pe strada pustie, ca o pictură în ulei dată cu vernis deasupra.

— Ce se mai știe despre părintele Ferro?

Dulăul înălță sprâncenele. Asta nu mă mai privește, dădea de înțeles gestul lui.

— După cum ne spune Nunțiatura din Madrid, avocatul pe care i l-ai găsit se descurcă destul de bine cu apărarea. Crede că îi poate obține eliberarea invocând senilitatea și lipsa probelor; sau, în cel mai rău caz, o sentință blândă, în conformitate cu legislația spaniolă. E vorba de un om bătrân, deci afectat de vârstă, și există o grămadă de lucruri care să-i încline pe judecătorii spanioli spre clemență. Deocamdată se află la spitalul penitenciarului din Sevilla, în condiții de relativă comoditate, și s-ar putea să fie transferat fără probleme într-un cămin pentru preoții vârstnici... Am impresia că va scăpa cu fața curată din toată încurcătura; deși, la vârsta lui, nu cred să-i mai pese cine știe ce.

— Nu, admise Quart. N-o să-i pese.

Monseniorul Spada se dusese la masă ca să-și mai toarne puțină cafea.

— Incredibil personaj, parohul ăsta. Chiar crezi că el e vinovatul? - se uita la Quart cu ceașca plină în mână. Însă nu mai avem nici o știre despre Vesper. E păcat totuși că până la urmă n-ai aflat identitatea piratului. Asta mi-ar fi îngăduit să te apăr mai bine în fața lui Iwaszkiewicz - făcu o pauză, sumbru, bând o înghițitură. Polonezului i-ar fi plăcut la nebunie să muște din nada asta.

Quart încuviință în tăcere. Continua să stea nemișcat în fața ferestrelor mari ale terasei, privind cum cădea ploaia, iar lumina cenușie de afară îi încărunțea și mai tare părul scurt, de soldat. Stropi fini de apă îi răcoreau chipul.

— *Vesper*, spuse.

În seara aceea, ultima, coborâse în holul hotelului și o găsise exact ca prima oară, așezată în același fotoliu.

Trecuse de fapt foarte puțin timp din prima zi până în momentul acela, însă lui

Quart i se păru că se afla de o veșnicie la Sevilla. Că se găsea acolo dintotdeauna, ca imensa navă de piatră, cu turle și arcade, eșuată la câțiva metri, de partea cealaltă a pieței. Ca porumbeii care străbăteau dezorientați spațiul nocturn luminat puternic de reflectoare. Ca Santa Cruz, fluviul, turnul almohad și Giralda. Ca Macarena Bruner, care îl privea acum apropiindu-se. Și când se ridică din fotoliu, dreaptă în holul pustiu, Quart se gândi că prezența ei încă îl electriza până în măduva oaselor. Din fericire, reflectă în timp ce îi venea în întâmpinare, ea nu-l iubea.

— Am venit să-mi iau rămas-bun, zise Macarena. Și să vă mulțumesc.

Ieșiră în stradă să facă o scurtă plimbare. Era, într-adevăr, o despărțire: fraze scurte și monosilabe, locuri comune, formule de politețe adecvate unor perfect necunoscuți și nici o referire la ei doi. Quart nu trecu cu vederea nici revenirea la „dumneavoastră". Ea era la fel de dezinvoltă, dar îi ocolea privirea și prefera să se uite la gulerul lui înalt, clerical. Pentru prima oară o văzu intimidată. Vorbiră de părintele Ferro, de călătoria pe care Quart avea s-o facă în dimineața următoare. De liturghia ținută de el la Nuestra Señora de las Lágrimas.

— Nu mi-aș fi închipuit vreodată că o să vă văd acolo, conchise Macarena.

Uneori, ca atunci când se plimbaseră prin Santa Cruz, hazardul pașilor îi făcea să se atingă, și de fiecare dată Quart simți acuta certitudine fizică a pierderii definitive: sentimentul de gol, de imensă și disperată tristețe. Acum mergeau în tăcere, pentru că totul fusese spus între ei, iar a continua să vorbească presupunea cuvinte pe care nici unul nu era dispus să le rostească. Lumina felinarelor le împinse umbrele spre zidul arab, și acolo se opriră, una în fața alteia. Quart privi ochii negri, colierul de fildeș pe pielea de culoarea tutunului blond. Nu-i purta pică. Se

lăsase folosit în cunoștință de cauză; el era o armă la fel de bună ca oricare alta, iar Macarenei i se părea legitim să se bată pentru o cauză pe care o credea dreaptă. Cât despre Quart, debitul și creditul socotelilor sale i se învălmășeau confuz în mintea pe care seninătatea ultimelor ore abia începea s-o pună în ordine. În curând n-avea să mai rămână decât vidul pierderii, slab atenuat de orgoliu și disciplină. Dar nici femeia aceea, nici Sevilla n-aveau să i se mai șteargă vreodată din simțuri sau din minte.

Căută o frază. Un cuvânt măcar, pe care să-l rostească înainte ca Macarena să dispară definitiv din viața lui. Ceva de care ea să-și poată aduce aminte, ceva potrivit cu murii seculari, cu felinarele de fier, cu turnul iluminat din fundal și cu cerul pe care străluceau stelele înghețate ale părintelui Ferro. Dar nu găsi în el decât golul absolut. O oboseală nesfârșită, obiectivă, resemnată, imposibil de exprimat altfel decât printr-o privire ori printr-un surâs. Așa că zâmbi puțin în penumbră, în fața ochilor femeii, în care văzuse odată reflectându-se două frumoase luni gemene într-o grădină. Iar ea rămase privindu-l pentru întâia oară drept în față, cu buzele întredeschise ca pentru a rosti un cuvânt pe care nici ea nu era în stare să-l găsească. Atunci Quart se răsuci pe călcâie și se îndepărtă, simțindu-i ochii, ficși, pe spatele lui. Și pe când făcea asta se gândi prostește că dacă în clipa aceea ea ar fi strigat „te iubesc”, el și-ar fi smuls gulerul înalt al cămășii, întorcându-se s-o ia în brațe, ca ofițerii care își ruinau cariera în brațele unor femei fatale, în vechile filme alb-negru, sau ca bărbații aceia nemaipomeniți - Samson și Holofern - din Vechiul Testament. Ideea îl făcu să-și adreseze sieși o strâmbătură batjocoritoare. Știa - o știuse dintotdeauna - că Macarena Bruner n-avea să-i spună niciodată unui bărbat cuvintele acelea a doua oară.

— Așteptați! zise ea pe neașteptate. Vreau să vă arăt ceva.

Quart se opri. Nu era formula magică, dar îl ajuta să se întoarcă și s-o mai privească o dată.

Și, întorcându-se, văzu că ea se afla în același loc, lipită de umbra pe care o proiecta pe vechiul zid. Părea să se fi gândit mult înainte de a se hotărî să-l strige. Își aruncă părul pe spate cu o mișcare energică a capului, cu un gest sfidător, adresat sieși mai degrabă decât lui Quart.

— V-ați câștigat acest drept, adăugă.

Zâmbea.

Casa del Postigo era cufundată în tăcere. Pendula englezească din galerie bătu de douăsprezece ori când traversară *patio*-ul cu havuzul de *azulejos,* printre mușcate și ferigi. Toate luminile erau stinse, iar luna strălucind deasupra arcadelor în stil *mudejar* își mâna umbrele pe mozaicul de pe jos, care sclipea din cauza apei din glastrele cu flori proaspăt udate. În grădina alăturată cântau greierii, la baza turnului întunecat al porumbarului.

Macarena îl conduse pe Quart de-a lungul galeriei împodobite cu dulăpioare cu sertare marchetate colorată și cu covoare, și după ce străbătură un mic salon i-o luă înainte pe o scară cu trepte de lemn și cu balustradă de fier, având la extremități globuri strălucitoare de bronz. Ajunseră astfel la catul de sus, la galeria cu geamuri care înconjura *patio*-ul. In fund era o ușă închisă; se îndreptară spre ea. Înainte de a o deschide, Macarena se opri și îl privi grav pe Quart.

— Să nu afle nimeni, niciodată, șopti ea.

Apoi își duse degetul la buze și deschise ușa încet; se făcură auzite notele *Flautului fermecat.* Apartamentul avea două încăperi ce dădeau una în alta, iar în prima, neluminată, erau mobile acoperite cu huse de pânză albă și o fereastră prin ale cărei brizbizuri intra lumina lunii. Muzica venea din fund. Acolo, în spatele unui glasvand deschis larg, lumina unei lămpi cu picior flexibil cădea pe o

masă cu un complicat sistem PC, două monitoare Sony de înaltă rezoluție, imprimantă laser și conexiune dial-up. Iar în fața calculatorului, cu evantaiul lui Romero de Torres și cu două sticle goale de Coca-Cola deasupra unui maldăr de exemplare ale revistei *Wired,* atentă la ecranul pe care pâlpâiau litere și icon-uri, absorbită de fuga care noapte de noapte o elibera de casa aceea, de Sevilla, de ea însăși și de trecutul ei, *Vesper* naviga în tăcere prin ciberspațiul infinit.

Nici măcar nu păru surprinsă. Atingea tastele pe rând, cu ochii țintă la unul din monitoare.

Quart observă că făcea asta cu extremă atenție, ca și când s-ar fi temut să nu atingă o tastă greșită, declanșând cine știe ce nenorocire. Aruncă și el o privire spre ecranul plin de cifre și de semne al căror sens îi scăpa cu desăvârșire; însă piratul informatic părea să se simtă la largul său printre ele. Purta un capot de mătase de culoare închisă și papuci, iar la gât avea frumosul ei colier de perle. Descumpănit, Quart se uită la Macarena, apoi clătină din cap, sperând ca totul să nu fie decât o mare păcăleală pe care i-o pregătiseră fata și mama. Dar deodată semnele de pe ecran se stinseră și apărură altele noi, pe când ochii lui Cruz Bruner, ducesa de Nuevo Extremo, străluciră plini de interes.

— Am reușit, o auzi spunând.

Cu o agilitate neașteptată, mâinile bătrânei doamne se plimbară pe tastatură, înstăpânindu-se pe conținutul ecranului. O cheie și niște semne fură înlocuite de altele, și după câteva clipe apăsă pe *Enter* și își dădu capul pe spate cu aerul mulțumit al celui care a dus la bun sfârșit o grea încercare. Buzele-i ofilite se destinseră. Ochii, înroșiți de oboseala lucrului pe ecranul calculatorului, scăpărau de maliție când în sfârșit și-i întoarse spre fiica ei și spre preot.

— „Iar ziua Domnului vine așa, ca un far noaptea”, cită, adresându-i-se lui Quart. Nu-i așa, părinte? Epistola întâi către Tesaloniceni, mi se pare. 5, 2.

În ciuda vârstei, a ochilor obosiți și a orei înaintate, părea mai inteligentă și mai ageră ca oricând. Fiica ei îi pusese o mână pe umăr și se uita la Quart. Bătrâna își înclină spre ea capul alb, cu reflexe violete în lumina lămpii cu picior flexibil.

— Dacă mi-aș fi închipuit că voi primi o vizită la ora asta, m-aș fi aranjat puțin - își atingea colierul de perle și în glas i se ghicea un vag reproș. Dar din moment ce Macarena e cea care v-a adus aici, bine a făcut - ridică o mână și o strânse pe cea a fiicei sale. Acum îmi știți secretul.

Lui Quart încă nu-i venea să-și creadă ochilor. Se uită la sticlele de răcoritoare golite, la maldărul de reviste de strictă specialitate, în engleză și spaniolă, la manualele tehnice care umpleau sertarele mesei, la cutiile cu dischete. Cruz și Macarena Bruner îi pândeau reacțiile, prima amuzată, a doua gravă. Cedând în fața evidenței, își rotunji buzele ca pentru a fluiera, dar se opri. De la masa aceea, o septuagenară ținuse în șah Vaticanul.

— Cum ați făcut? întrebă. E de necrezut.

— Nici nu trebuie să vă creadă cineva, zise Cruz Bruner. Nu-i convenabil. Nici probabil.

Bătrâna doamnă își luă mâna de pe cea a fiicei ei și mângâie tastele. Ca pe un pian, își spuse Quart. Ducesele în vârstă se mulțumeau să cânte la pianul pe care îl aveau de o viață întreagă, să brodeze și să facă macrameuri sau să se legene în apele moarte ale timpului; nu să se transforme noaptea în pirați informatici în maniera Doctor Jekyll și Mister Hyde. Era un coșmar, și nu mai conta că Macarena se bizuia dinainte pe tăcerea lui. Ducesa avea dreptate: nimeni nu l-ar fi crezut pe Quart dacă ar fi povestit.

— Mă refer la dumneavoastră, protestă. Mă refer la toate astea. Niciodată nu mi-a trecut prin minte...

— Că o femeie bătrână se poate descurca ușor în domeniul acesta? - ridică puțin capul, cu privirea absentă, reflectând asupra chestiunii. Bun. Nu-i prea obișnuit, de acord. Dar, vedeți și dumneavoastră: într-o zi te apropii din curiozitate, apeși o tastă și descoperi că se petrec tot felul de treburi pe ecran. Și că poți călători în locuri incredibile și poți face lucruri pe care nu le-ai fi bănuit niciodată - buzele pergamentoase se arcuiră într-un nou zâmbet, care îi întineri chipul. E mai distractiv decât să brodezi sau să te uiți la telenovelele venezuelane.

— De când vă ocupați cu așa ceva?

— Oh, nu de mult. De trei-patru ani - se întorcea spre fiica sa, cerându-i s-o ajute să-și amintească. Dintotdeauna am fost o femeie curioasă; nu puteam trece pe dinaintea câtorva rânduri scrise fără să mă opresc ca să le citesc... Intr-o zi, Macarena a cumpărat un calculator, care s-o ajute în treburile ei. Când ea pleca, eu mă așezam în fața lui, impresionată. Exista un joc, un fel de biluță de ping-pong, și cu ea am învățat să mă descurc pe tastatură. Adorm foarte greu, după cum știți, așa că am sfârșit prin a-mi petrece ore-n șir în fața calculatorului... Cred că am devenit dependentă.

— La vârsta ta, zise Macarena, cu blândețe.

— Uite că da - bătrâna doamnă se uita la Quart de parcă l-ar fi încurajat să-și manifeste dezacordul. Vedeți dumneavoastră, eram atât de curioasă, încât am început să citesc tot ce avea legătură cu informatica. Știu engleza de mică, de când o vorbeam la Maicile Irlandeze, așa că m-am înscris la cursuri prin corespondență și m-am abonat la revistele de specialitate - chicoti ducându-și mâna la gură, parcă scandalizată de ea însăși. Din fericire, deși sănătatea mea lasă de dorit, capul îmi funcționează perfect. După câtva timp eram deja o expertă... Și vă asigur că, la vârsta mea, asta e grozav de distractiv.

— S-a și îndrăgostit, zise Macarena.

Acum mama și fiica râseră împreună. Quart se întrebă dacă nu erau amândouă cam sărite de pe fix; totul părea o imensă glumă. Sau poate că o altă rațiune, a lui, începea să-și piardă controlul. Orașul ăsta te face să-ți pierzi mințile, gândi învălmășit. Bine faci că pleci cât mai e timp.

— Ea exagerează, explica Cruz Bruner. S-a întâmplat că am făcut rost de echipamentul necesar și, încetul cu încetul, m-am pus în contact cu exteriorul. Și, bun, da, m-am îndrăgostit, cibernetic vorbind. Într-o noapte am accesat din întâmplare calculatorul unui hacker de șaisprezece ani... Ar trebui să vă priviți într-o oglindă, părinte. Aveți chipul cel mai uluit din câte am văzut vreodată.

— Doar nu vă așteptați să mi se pară normal, nu?

— Nu, într-adevăr. Cred că nu.

Bătrâna doamnă întinse mâna spre vraful de reviste tehnice de pe masă și răsfoi neatent câteva dintre ele. Apoi arătă spre modemul conectat la linia telefonică.

— Închipuiți-vă, adăugă, ce a însemnat descoperirea acestei noi lumi pentru o bătrână mergând pe șaptezeci de ani... Prietenul meu avea *nick-name*-ul*,* adică porecla, în limbajul informatic, de *Mad Mike*; deși uneori opera sub numele de *Vicontele Valmont.* Și, de mână cu vicontele meu, ale cărui voce și față nu le voi cunoaște niciodată, am început să cutreier pe meleagurile acestei lumi fascinante... Computerul lui avea un *BBS* pirat, și astfel am intrat în legătură cu alți adepți împătimiți ai înaltei tehnologii, adesea băieți care stau singuri ore în șir în dormitoarele lor, manipulând calculatoare străine.

Zise asta cu un gest orgolios, referindu-se parcă la cel mai exclusivist dintre cluburi. Uluirea se citea probabil din nou pe chipul lui Quart, din moment ce Macarena zâmbi iar:

— Explică-i ce-i aia un *BBS* pirat, îi zise mamei ei.

— Un fel de pagină cu anunțuri - bătrâna doamnă puse o mână pe tastatură: un calculator încărcat cu un software

specializat, conectat la un modem telefonic. Dacă l-ai accesat, înseamnă că ai atins un anumit nivel în clandestinitatea informatică. Atunci când intri prima oară ți se cere numele de utilizator real și numărul de telefon, iar nepricepuții care își dau datele autentice nu sunt acceptați... Trucul constă în a introduce o poreclă și un număr de telefon fals; o anumită doză de paranoia este cea mai bună dotare pentru un hacker.

— Care vă e porecla reală?

— Chiar vă interesează? Asta e contra regulilor, dar o să v-o spun, din moment ce în noaptea asta, grație Macarenei, ați ajuns atât de departe - își ridică orgolioasă capul, cu o oarecare ironie. *Regina Sudului,* ăsta e *nick-name*-ul meu.

Ceva începu să pâlpâie pe ecran și ducesa se întrerupse ca să apese câteva taste. Un text lung, cu litere înghesuite și mărunte, se alinia pe monitor. Cruz Bruner se uită la fiica ei fără a scoate o vorbă, apoi continuă să-i vorbească lui Quart:

— Fapt e, zise, că după SBS-urile telefonice am început să accesez site-urile clandestine ascunse în rețeaua Internetului... Or, dacă *BBS*-ul este o pagină cu anunțuri, site-ul e de-a dreptul o tavernă de pirați. Acolo legi prietenii, te distrezi și faci schimb de trucuri, jocuri, viruși, informații utile și tot felul de alte lucruri. Treptat, am învățat să navighez prin toate rețelele, să călătoresc în străinătate, să-mi camuflez intrările și ieșirile, să sparg sisteme protejate... Niciodată n-am fost mai fericită ca atunci când am intrat la primăria din Sevilla ca să-mi manipulez dările către stat.

— Ceea ce reprezintă un delict, o certă fiica ei; era evident că nu pentru prima oară. Când mi-am dat seama, am dat fuga la birourile municipale. Achitase toate facturile posibile până în anul 2005! A trebuit să le spun că era vorba de o eroare în acte.

— Or fi delicte, consimți bătrâna doamnă. Dar când stai așezată aici, n-ai impresia asta. Nimic nu pare a fi un delict

- îi zâmbi lui Quart cu un amestec de ingenuitate și maliție. Și asta-i minunat. Discuția aceea despre lucruri care o interesau vădit o întinerea. Surâsul îi împrospăta buzele, iar umezeala roșiatică din ochi îi scânteia, șugubăț.

— Acum, continuă, în afară de vicontele meu favorit, sunt în contact permanent cu mai multe *site*-uri și *BBS*-uri de înalt nivel și cu o duzină de hackeri care în cea mai mare parte nu depășesc vârsta de douăzeci de ani... Nu le știu nici numele reale, nici sexul; nu-i știu decât după porecle. Dar ne dăm întâlniri cibernetice pasionante, în locuri precum Galeriile Lafayette din Paris, Imperial War Museum sau sucursalele Confederației Bancare Ruse... Care, ce-i drept, sunt atât de vulnerabile și permeabile, încât și un copil le-ar putea manipula conturile. De obicei servesc drept pistă de încercare pentru pirații începători.

Clar, ea era. *Vesper* în persoană. Quart și-o imagină în sfârșit fără efort, aplecată noapte de noapte deasupra calculatorului, navigând în tăcere prin spațiul electronic, întâlnindu-se în drum cu alți navigatori singuratici. Întâlniri neașteptate, fugare, schimb de informații și de vise, înfrigurarea de a viola secrete și de a depăși hotare interzise: o confrerie tainică în care trecutul și prezentul, timpul, locul, memoria, singurătatea, victoria sau eșecul își pierdeau sensul tradițional, ca să compună un spațiu virtual unde totul era posibil și nimic nu se supunea unor limite concrete, unor norme inviolabile. O formidabilă cale de scăpare, de evadare, plină de posibilități infinite, în felul ei, și Cruz Bruner se răzbuna pe Sevilla întrupată în bărbatul elegant zugrăvit în vestibul, alături de fetița blondă pictată de Zuloaga.

— Cum ați reușit să intrați pe site-ul Vaticanului?

— Din pură întâmplare. Un contact de la Roma, numit *Deus ex Machina*, pe care îl bănuiesc a fi un seminarist sau un preot tânăr, se plimbase, prin sistem, mai mult în joacă. Ne-am înțeles de minune și mi-a transmis câteva piste. Asta se întâmpla acum vreo șase-șapte luni, când aici se

punea cu maximă gravitate problema bisericii Nuestra Señora de las Lágrimas... Nici la Arhiepiscopia Sevillei, nici la Nunțiatura din Madrid părintele Ferro nu era ascultat, și-atunci mi-am zis că soluția cea mai bună ar fi să ne facem auziți la Roma.

— V-ați consultat cu el?

— Deloc. Nici măcar cu fiica mea, care a aflat mult mai târziu, când s-a pomenit de existența celui botezat de domniile voastre *Vesper* - bătrâna doamnă pronunță numele cu evidentă satisfacție, iar Quart se întrebă ce mutră ar face Eminența Sa Jerzy Iwaszkiewicz și monseniorul Paolo Spada auzind așa ceva. La început, ideea mea era să las un simplu mesaj în sistemul central al Vaticanului, sperând ca el să cadă în mâini bune. Ideea de a manipula calculatorul Sfântului Părinte mi-a venit mai târziu, pe măsură ce descurcam ițele sistemului.

Am dat peste un fișier neașteptat, INMAVAT, foarte protejat, și am înțeles că înăuntru era ceva important. Așa că am făcut câteva încercări să intru, am recurs la trucurile celor mai experți prieteni ai mei și într-o noapte am reușit să intru... Timp de o săptămână am vizitat INMAVAT-ul, până am priceput despre ce era vorba. Așa că, după ce am localizat exact ce doream, mi-am concentrat toate forțele și am început asaltul. Restul îl cunoașteți.

— Cine mi-a trimis ilustrata?

— Ah, asta. Eu, bineînțeles. Din moment ce erați aici, mi s-a părut o idee bună să vă arăt și cealaltă față a problemei. Așa că m-am urcat în porumbar și am căutat ceva potrivit în cufărul Carlotei. Procedeul a fost cam rocambolesc, dar și-a făcut efectul.

În pofida lui însuși, Quart pufni în râs:

— Cum ați pătruns în camera mea?

Bătrâna doamnă părea scandalizată.

— Doamne, dar n-am făcut-o eu personal. Mă vedeți mergând în vârful picioarelor pe holurile hotelului

dumneavoastră? Am rezolvat chestiunea într-un mod mai prozaic. Subreta mea i-a dat un bacșiș cameristei - se întoarse pe jumătate spre fiica ei. Când i-ați arătat cartea poștală, ea a știut imediat că fusesem eu. Dar a avut delicatețea să nu mă certe prea tare.

Quart citi confirmarea în ochii Macarenei. Dar nici nu mai era nevoie de vreo confirmare: totul devenea până la urmă de o veridicitate absolută. Privi ecranul calculatorului:

— Spuneți-mi cu ce vă ocupați acum.

— Oh, acum? - Cruz Bruner urmări privirea preotului. Am putea numi asta o ultimă reglare de conturi... Dar nu vă alarmați. N-are nimic de-a face cu Roma de data asta. E ceva mai apropiat. Mai personal.

Quart aruncă o privire. *S&B Confidențial*, putu să citească. *Rezumatul investigației interne B.C. subiect P.T. și altele*. Numele Băncii El Cartujano și al lui Pencho Gavira figurau în text:

...Ca motivație a acestei ascunderi se pot cita: căutarea frenetică de resurse noi și costisitoare, contabilitate falsă, cu încălcarea normelor bancare, și un risc ce poate fi calificat drept temerar și care, fără materializarea mult așteptatei vânzări a societății Puerto Targa către Sun QaferAlley (anunțată pentru aproximativ 180.000.000 de dolari), poate produce o pierdere cu consecințe extrem de grave pentru Banca El Cartujano, precum și un scandal public ce i-ar știrbi considerabil prestigiul social în fața acționariatului format din mici acționari de tip conservator.

În privința neregularităților ce pot fi atribuite direct actualei vicepreședinții, investigația a evidențiat...

O privi pe Macarena, apoi pe ducesă. Chestia aceea era o torpilă sub linia de plutire a fostului soț. Timp de o clipă și-l aminti pe bancher așa cum stătuse în noaptea dinainte

pe chei; resimți vagul curent de simpatie stabilit între ei când se pregăteau să-l elibereze pe paroh.

— Ce aveți de gând să faceți cu asta?

Nu e treaba mea, spunea gestul Macarenei. Reglarea mea de conturi are un caracter mai personal. Cea care limpezi lucrurile fu Cruz Bruner:

— Mă gândesc să echilibrez puțin situația. Toți au făcut mult pentru biserica asta. Dumneavoastră înșivă, cu liturghia de ieri, ne-ați oferit răgazul unei săptămâni întregi - își mută privirea de la preot la fiica ei. Probabil de aceea a considerat ea că meritați să veniți aici noaptea asta.

— El n-o să spună nimic, preciza Macarena, foarte serioasă, cu ochii țintă la Quart.

— N-o să spună? Mă bucur - se uită la ea cu mare atenție, încruntându-se puțin, apoi își îndreptă privirea spre Quart. Deși încep să reacționez ca părintele Ferro. La vârsta mea, lucrurile nu mai au importanța dinainte și mă pot hazarda acum în fel și chip, fără teamă de consecințe - mângâie distrată tastatura. Acum, de exemplu, voi face dreptate. Știu că nu e un sentiment prea creștinesc, părinte Quart - era o nouă nuanță în vocea ei, tonul se înăsprise; se ghicea o hotărâre care lui i se păru deodată primejdioasă. După aceea va trebui să mă spovedesc, îmi închipui. Sunt pe cale de a păcătui contra sentimentului de caritate.

— Mamă.

— Lasă-mă-n pace, fata mea, te rog - i se adresa însă lui Quart, de parcă ar fi așteptat din partea lui mai multă înțelegere decât dintr-a ei, arătându-i textul de pe ecran. Acesta este raportul secret al unei comisii interne a Băncii El Cartujano, care dezvăluie problemele lui Pencho și toate mașinațiile lui împotriva bisericii Nuestra Señora de las Lágrimas. A-l face public înseamnă a prejudicia puțin banca și mult pe ginerele meu. Ba chiar foarte mult - un

zâmbet ușor îi îmblânzi expresia gurii. Nu știu dacă Octavio Machuca mă va ierta vreodată.

— Vrei să-i spui?

— Sigur că da. Nu-s eu omul care să arunce piatra și să-și ascundă mâna. Doar a trăit și el destul ca să înțeleagă... Și-n plus, aproape că nu-i mai pasă de bancă. A ajuns și el un iresponsabil, cu vârsta.

— Unde ați găsit raportul ăsta? o întrebă Quart.

— În calculatorul ginerelui meu. L-am accesat destul de ușor, parola lui nu era cine știe ce - dădu din cap, cu un regret ce părea sincer. Și chiar îmi pare rău, fiindcă Pencho mi-a fost întotdeauna simpatic. Dar am de ales între biserică și el. Și orice oaie își duce lâna.

O luminiță pâlpâia în modem, și Quart se interesă ce era aceea. Cruz Bruner privi o clipă ledul, apoi, întorcându-se spre preot, toate generațiile ducilor de Nuevo Extremo își dădură întâlnire în ea:

— Este faxul, zise, cu ochi strălucitori, iar buzele-i pergamentoase se destinseră într-o expresie pe care Quart nu i-o mai văzuse niciodată: disprețuitoare și crudă. Am transmis textul tuturor ziarelor din Sevilla.

În picioare lângă ea, cu chipul în penumbră, Macarena făcuse un pas înapoi și privea în gol.

Lentele bătăi ale pendulei englezești răsunară jos, printre tablourile cu vernis întunecat care stăteau de strajă, o strajă seculară, în umbrele Casei del Postigo. Toată viața posibilă dintre pereții aceia morți părea să se refugieze sub lumina lămpii cu picior flexibil ce cădea pe tastele calculatorului și pe mâinile osoase ale bătrânei doamne. Și Quart avu certitudinea că, în chiar momentul acela, fantoma Carlotei Bruner zâmbea în turnul grădinii, iar velele albe ale unei goelete lunecau pe fluviu în sus, umflate de briza care bătea în fiecare noapte dinspre mare.

Cruz Bruner de Lebrija, ducesă de Nuevo Extremo, muri la începutul iernii, când Lorenzo Quart lucra deja de cinci luni ca al treilea secretar la Nunțiatura Apostolică din Santa Fe de Bogotá. Află vestea din câteva rânduri din ediția internațională a ziarului ABC, însoțite de anunțul mortuar cu lunga ascendență nobiliară a defunctei și cu rugămintea fiicei sale, Macarena Bruner, moștenitoarea titlului, să fie înălțate rugăciuni pentru sufletul ei. După alte câteva săptămâni sosi un plic cu ștampile din Sevilla, care nu conținea decât un mic ferpar cu chenar negru, repetând mai mult sau mai puțin textul anunțului. Plicul nu avea înăuntru nici o scrisoare, ci cartea poștală cu Nuestra Señora de las Lágrimas trimisă de Carlota Bruner căpitanului Xaloc, pe care Quart o găsise în camera lui de la hotel.

Cu timpul, întâmplarea făcu să afle mai multe detalii despre diversele finaluri ale poveștii. O scrisoare a părintelui Oscar Lobato, care urmase un întortocheat itinerar dintr-un sătuc din Almeria până la Roma, iar de acolo fusese reexpediată la Bogotá, îi aduse - cu unele considerații de caracter general și câteva rectificări ale părerii pe care tânărul vicar o avusese despre Quart - știrea că Nuestra Señora de las Lágrimas era în continuare deschisă cultului și funcționa ca parohie. În privința lui Pencho Gavira, tot ce află Quart fu o scurtă mențiune în paginile economice ale ediției americane a ziarului *El País,* unde se făcea referire la pensionarea lui don Octavio Machuca din fruntea Băncii El Cartujano din Sevilla și la numirea unui necunoscut ca președinte al consiliului de administrație. Nota de presă menționa și demisia lui Pencho Gavira și renunțarea din partea lui la toate atribuțiile executive ce-i reveneau ca vicepreședinte și director general al băncii.

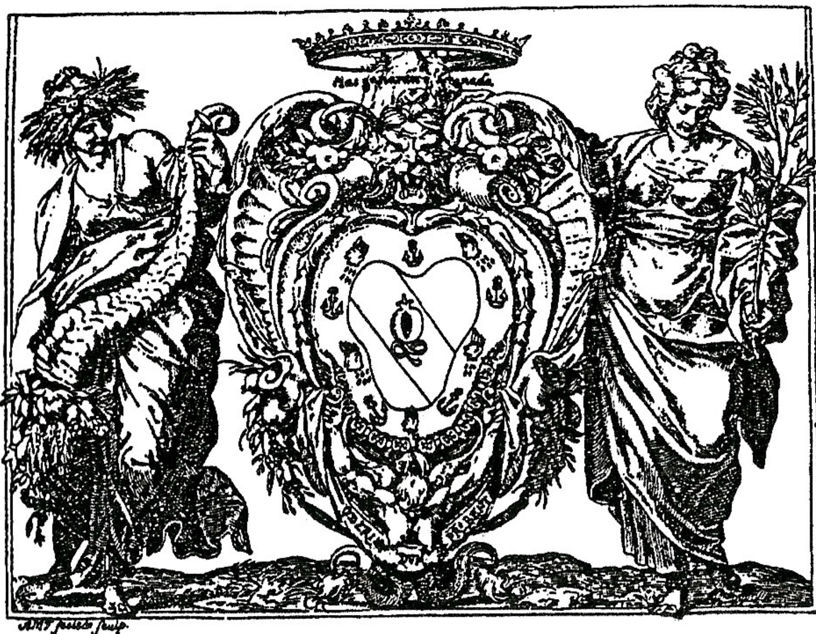
În legătură cu părintele Ferro, lui Quart îi parveniră când și când știri sporadice despre șederea în spitalul penitenciarului, despre procesul care îl declară vinovat de

omucidere involuntară și despre recluziunea lui sub supraveghere într-un cămin al diocezei sevillene pentru preoți bătrâni. Acolo se afla, cu sănătatea șubrezită, la sfârșitul iernii în care muri *Vesper*; și, conform politicoasei și scurtei scrisori pe care directorul centrului i-o scrise ca răspuns lui Quart când acesta se interesă de bătrânul paroh, era puțin probabil să prindă primăvara. Își petrecea zilele în odaia lui, evitând orice relație cu ceilalți; iar nopțile, când era frumos afară, obișnuia să iasă cu supraveghetorul lui și să se așeze pe o bancă pentru a contempla tăcut stelele.

Despre restul personajelor ale căror vieți se întretăiaseră cu a lui pe durata celor două săptămâni petrecute la Sevilla, Quart nu mai află niciodată nimic. Se afundară tot mai mult în memoria lui, alăturându-se fantomelor Carlotei Bruner și căpitanului Xaloc, care adesea, spre seară, îl însoțeau în lungile-i plimbări prin vechiul cartier colonial din Santa Fe. Dispărură toate pe rând, în afară de una, dar chiar și viziunea acesteia din urmă a fost ceva fugar, nesigur, de care nu fu niciodată complet sigur. S-a întâmplat mult mai târziu, când Quart, de curând transferat la un alt secretariat, încă și mai obscur, la Cartagena de Indias, frunzărea un ziar local cu un articol despre revolta țărănească din statul mexican Chiapas. Partea grafică ilustra viața dintr-un sat anonim din zona rurală aflată sub controlul gherilei, iar la școala locală un grup de băieți fuseseră fotografiați alături de profesoara lor. Poza era neclară și, uitându-se la ea cu o lupă, Quart nu putu stabili mare lucru, decât asemănarea: femeia purta blugi, avea părul cenușiu strâns într-o codiță și stătea cu mâinile pe umerii elevilor ei, privind spre aparatul fotografic cu niște ochi limpezi, reci, sfidători. Aceiași pe care Honorato Bonafé îi văzuse pentru ultima oară înainte de a cădea trăsnit de mânia lui Dumnezeu.

La Navata, noiembrie 1995

CUPRINS

§ 27. LOS DVQVES DEL NVEVO ESTREMO

LOS Duques del Nuevo Estremo traen, de azur, y la Banda de plata, cargada de una Granada de sinople, abierta de gules, tallada y hojada de sinople, y la Bordura de oro cargada de cinco Cabezas de cacique arrancadas y coronadas de plumas à el natural, anilladas de plata y sangrantes de gules, las quales alternan con otras cinco Ancoras de azur. El primero deste titulo llevaba por armas las proprias suias de varonía, que traían, de azur, y la Banda de plata, las quales, como consta por antiguas memorias, les fueron concedidas por el Sancto Rey Don Fernando en la conquista de Sevilla, donde esta familia fundó Solar. Pero habiendose distinguido el citado primer Duque, entonces solo famoso cavallero, en el cerco y toma de Granada, se las acrecentaron los Catholicos Reyes Don Fernando & Doña Ysabel, con la concesion de las armas deste reino, que siendo la Granada à el natural mostrando sus granos de gules, en campo de plata, se cargó sobre la Banda, por ser del mismo metal. Con ocasión de passar à las Yndias, tomó este cavallero por empresa una insula con figura de roca, y por anima della la letra *Mas ganaran que Granada*, la qual, aunque un punto presumptuosa, le salió cierta, y en premio á sus grandes conquistas y memorables hazañas recibió el título de Duque del Nuevo Estremo y un aumento de sus devisas con la Bordura de oro cargada de cinco cabezas de cacique, que vale tanto en lengua mexicana, como señor de vassallos, pintadas de su color, alternando con otras cinco Ancoras de azur. El Cesar Carlos hizo al segundo Duque deste titulo cavallero del Tusón de Oro, quando lo reconoció por Grande de España. Y este tomó por mote el que ahora principalmente llevan, ODERINT DVM PROBENT, y la cimera del león indio, que en el Pirù llaman *poma*. Y hase de notar que ya comunmente andan al reves, y contra su origen, dibuxadas estas armas, haziendo del león indio, que es sin crines, un león comun, que las tiene harto espesas. Esto sea de oy mas aviso à los pintores, escultores, bordadores, o texedores de reposteros, quando este timbre representaren.